Utrecht University Library
Partner in Science
Universiteit Utrecht

Enchiridion seu manuale fratrum minorum regularia instituta eorundem fratrum, necnon aliarum personarum religiosarum sub prelatorum dicti ordinis regimine militantium commodissime continens.

https://hdl.handle.net/1874/356119

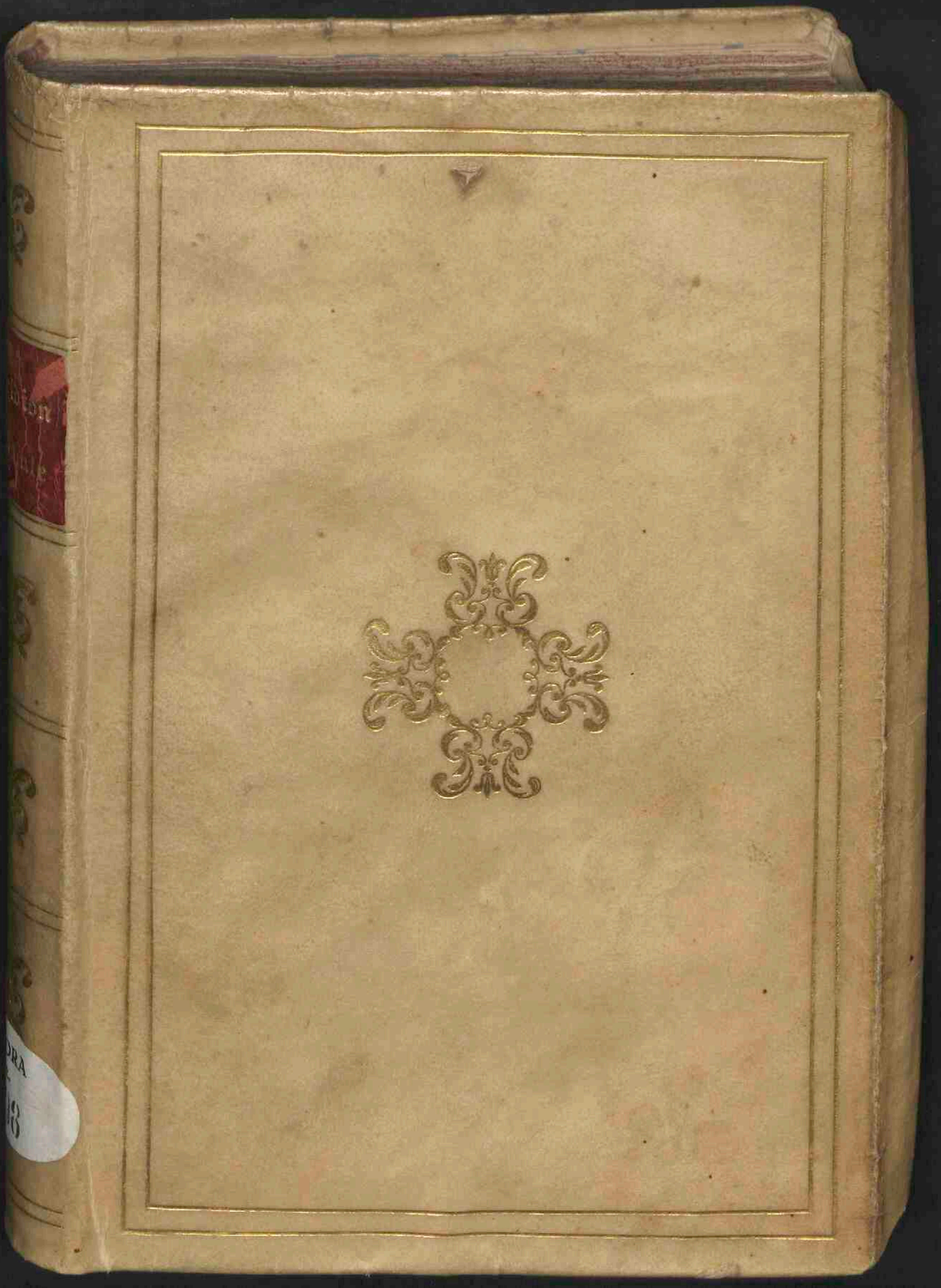

O MUNDO
DO LIVRO
11 - L. da Trindade - 13
Telef. 36 99 51
Lisboa

Rariora oct. 108

medius: ſed penitentium tertius: ſexum capit vtrumq3. ✠.

Ora pro nobis beate pater Franciſce. Ut digni efficiamur promiſſionibus chriſti.

Tres ordines hic ordinat: primumq3 fratrum nominat minorum: pauperumq3 fit dominarum

Enchiridion ſeu Manuale frm̃ minoꝝ: regularia inſtituta eorũdē frm̃: nec nō aliarum perſonaꝝ religioſaꝝ sub prelatoꝝ dicti ordinis regimine militantium: commodiſſime continens.

Fr Leobinus Bernardi ordinis minorum

Este enchyrion figue para communidade deste convento viana a y de octobro 1548 frey Leobinus

UNIV. BIBLIOTHEEK UTRECHT

¶ Prologus.

Qui compẽdiariam viam indicat: is gemino beneficio iuuat ſtudioſum. Primum vt maturius quo tendit pertingat. deinde vt minore labore ſumptuq; quod ſequitur aſſequatur. Igitur cum in libello Compendium priuilegiorum fratrum minorum nuncupato: omnia apoſtolica indulta in ceteris priuilegiorum dicti ordinis libris: p̃ſertim Monumenta: et Supplementum appellatis contenta: ſummatim: ordinatoq; progreſſu poſita ſint: (ex quo quanta vtilitas ſequuta ſit: aliorum ſit iudicium) operepreciũ viſum eſt: reliqua in prefatis libris regularia inſtituta concernentia (inutilibus tamen omiſſis: multiſq; aliis vtilibus ac neceſſariis adiectis: pro iis qui compendiariam viam libentius amplectuntur) ſub aliud redigere compendium: quatenus anfratus librorum predictorum vitari valeant: fiatq; per pauciora q̃ per plura vix fieri poterat. At vero q: hm̃oi libellum in manibus iugiter habere oportet: Enchiridion ſeu Manuale appellandũ cẽſuimus. In hoc aũt regulariũ inſtitutionũ opuſculo poſita: tripartita ſunt. ¶ Primo enim q̃ directe: ac preciſe frẽs minores cõcernũt: ponunt. ¶ Deinde q̃ aliis ordinibus ſub ducatu prelatorum dicti ordinis militantibus attinent: ſequuntur. ¶ Demum aliqua omnes prefatos ordines concernentia annectuntur. Que omnia in tabella ſeu indice p̃pe finẽ huius libelli ſpecificantur. ¶ Quicũq; ergo p̃dictorũ in ſua regula: aliiſq; regularibus inſtitutis inſtrui (vt oportet) voluerit: hoc amplectatur Enchiridion ſeu Manuale: idq; voluat atq; reuoluat: breuiq; temporis ſpacio: ſui voti compos euadet.

¶ Explicitus prologus.

¶ In laudem ſeraphici patris Franciſci.

Salue magne pater: rector lux fulgida ſalue.
Salue doctor mundi: lucerna inclyta ſalue.
O ſalue illuſtratio gentis: tu via ſalue.
O ſalue preco diuine: o gloria ſalue.
Chriſto conclauaris: ſacraq; ſtigmata portas.
Exanimis mundo: mundus tibi ſic cruce pendet.
Aere ſuſpenſus: myſteria plurima cernis.
Atq; polum viſas: faſtidis vincula carnis.

Diſtichum ad lectorem.

Seraphici quicunq; legis patris acta: precare:
Numine ab vtroq; vt deferat autori opem.

Item aliud diſtichum.

Seraphici normam Franciſci carpere gliſceus:
Hec modico ſculpta: comparet ere ſibi.

¶ Enchiridiõ ſeu manuale frm̃ minoꝝ: regularia inſtituta eorũdem frm̃: necnon aliaꝝ pſonaꝝ religioſaꝝ ſub ꝑlatoꝝ dicti ordinis regimine degentiũ: ꝯtinẽs: p quẽdã frẽm minorẽ ꝓuincie ſcti Jacobi cõpilatũ: foeliciter incipit.

Onorius eps̃ ſuus ſeruoꝝ dei: dilectis filijs frĩ Frãciſco ⁊ alijs frĩbꝰ de ordine fratrũ minoꝝ: ſalutem ⁊ aplicã bñnonez. Solet ãnuere ſedes aplĩca pijs votis: ⁊ honeſtis petentiũ deſiderijs: fauorẽ beniuolũ impartiri. Eapropter dilecti i dño filij: veſtris pijs ꝑcibꝰ iclinati: ordis vr̃i r̃lam a bone memorie Innocẽtio papa ꝑdeceſſore nr̃o approbatã: ãnotatã ꝑſentibꝰ: auctoritate vob aplico ꝯfirmamꝰ: ⁊ ꝑſentis ſcripti patrocinio cõmunimꝰ. Que talis eſt.

Prologus pontificalis.

¶ In noie dñi: incipit regula ⁊ vita minoꝝ fratrum. Cap̃. j.

a. Si qs vult veĩre pᵒ me abneget ſemetipꝫ mat. 17.
b. Si vis pfectᵒ eẽ vade ⁊ vẽde oĩa q̃ hẽs ⁊c. Mat. 19
c. Sũt eunuchi q ſe caſtrauert ꝓpter regnum celorum. Math. 19.

Egula ⁊ vita minorum frm̃ hec eſt: ſcꝫ dñi nr̃i Jeſu xp̃i ſctm euãgeliũ obſuare: viuendo in obediẽtia: a. ſine ꝓpo: b. ⁊ ĩ caſtitate: c ¶ Frater Franciſcus ꝓmittit obediẽtiam ⁊ reuerentiam dño pape Honorio: d. ac ſucceſſoribus ei canonice intrantibus: e. ⁊ eccle romane. Et alij frẽs teneantur fratri Franciſco: ⁊ eiᵒ ſucceſſoribus obedire.

d. Paſche oues meas. Joan. 21.
e. Qui nõ intrat p oſtiuz fur ẽ ⁊ latro Joan. x.

¶ De his q̃ volunt vitã iſtã accipe: ⁊ qualiter recipi debeant. Cap. ij.

a. Ite oñdite vos ſacerdotibᵒ. lu. 17

Si q voluerit hanc vitã accipe: ⁊ venerint ad frẽs nr̃os: mittãt eos ad ſuos miſtros ꝓuinciales: a. qbus ſolũmodo ⁊ non alijs: recipiendi frẽs licentia cõcedatur. Miniſtri vero diligẽter examinẽt eos de fide catholica: ⁊ de eccleſiaſticis ſacramẽtis. b. Et ſi hec oĩa credãt: ⁊ velint ea fideliter confi-

b. Tu credis in ſi-

c. Qui pſeuerauerit vſqꝫ in finem: hic ſaluus erit.

teri:ꝛ vſqȝ in fineȝ firmiter obſeruare:c.ꝛ vxores nõ
habent: vel ſi habent:ꝛ iam monaſterium intrauerũt
vxores:d. vel licentiã eis dederint auctoritate dioceſa
ni epi voto ꝯtinẽtie iã emiſſo:ꝛ illi⁹ ſint etatis vxores:
ꝙ nõ poſſit de eis oriri ſuſpitio: dicãt illis vbũ ſancti
euãgelij:e. ꝙ vadãt ꝛ vẽdãt oĩa ſua:ꝛ ea ſtudeãt pau
perib⁹ erogare. Qd̄ ſi facere nõ potuerint: ſufficit eis
bona volũtas. ¶ Et caueãt frẽs ꝛ eoꝝ miniſtri: ne ſol
liciti ſint de reb⁹ ſuis tpalib⁹:f. vt libere faciãt de reb⁹
ſuis: qcqd dñs inſpirauerit eis. Si tñ ꝯſiliũ regrat̃: li
centiã habeãt miniſtri mittẽdi eos ad aliquos deũ ti
mẽtes: quoꝝ ꝯſilio bona ſua paupib⁹ erogẽt. Poſtea
ꝯcedãt eis pãnos ꝓbatiõis: vȝ duas tũicas ſine capu
tio:ꝛ cingulũ:ꝛ brachas:ꝛ caparonẽ vſqȝ ad cingulũ:
niſi eiſdẽ miniſtris aliud ſm deũ aliqñ videat̃. Finito
vo anno ꝓbatiõis: recipiant̃ ad obediẽtiã: ꝑmitten
tes vitã iſtã ſemꝑ ꝛ regulã obſuare. ¶ Et nullo mõ li
cebit eis de iſta religiõe exire: iuxta mãdatũ dñi pape:
qꝛ ſm ſctm euãgeliũ: nemo mittẽs manũ ad aratrũ:ꝛ
aſpiciẽs retro: apt⁹ eſt regno dei.f. ¶ Et illi q iã ꝓmi
ſerũt obediẽtiã: hẽant vnã tunicã cũ caputio:g.ꝛ aliã
ſine caputio: q voluerint hr̃e. ¶ Et q neceſſitate cogũ
tur: poſſint portare calciamẽta.h. ¶ Et frẽs oẽs veſti
mẽtis vilib⁹ induant̃:i.ꝛ poſſint eas repetiare de ſaccis
ꝛ alijs pecijs: cũ bñone di. ¶ Quos moneo ꝛ exhortor:
ne deſpiciãt neqȝ iudicẽt hoies:k. quos viderit mol
lib⁹ veſtimẽtis ꝛ coloratis idutos: vti cibis ꝛ potibus
delicatis: ſed magis vnuſqſqȝ iudicet ꝛ deſpiciat ſe
metipſum.

¶ De diuino officio:ꝛ ieiunio:ꝛ quõ frẽs debeant ire ꝑ mundum. Cap. 3.

Clerici faciãt diuinũ offm̃ ſm ordinẽ ſctẽ Ro
mãe eccle:a. excepto pſalterio: ex quo hr̃e pote
rũt breuiaria. Laici vo dicãt vigiti quattuor
pr̃ nr̃:b. ꝓ matutino: ꝓ laudib⁹ qnqȝ: ꝓ ꝑma tertia
ſexta nona: ꝓ qualibȝ iſtaꝝ ſeptẽ: ꝓ cõpletorio ſeptẽ:ꝛ
orẽt ꝓ defunctis. ¶ Et ieiunẽt:c. a feſto oim ſctoꝝ:
vſqȝ ad natiuitatẽ dñi. Sctam vo quadrageſimã q
incipit ab ephia vſqȝ ad ꝯtinuos quadraginta dies:
quã dñs ſuo ſctõ ieiunio ꝯſecrauit: q volũtarie eam
ieiunãt: bñdicti ſint a dño:ꝛ q nolũt nõ ſint aſtricti: ſȝ
aliã vſqȝ ad reſurrectionẽ dñi ieiunẽt. ¶ Alijs autem
tpib⁹: nõ teneant̃ niſi ſexta feria ieiũare. Tpe vo ma
nifeſte neceſſitatis: nõ teneant̃ frẽs ieiunio corpali:d.

Left margin:

lium dei? Joã. 9.

d. Si qs vẽit poſt me:ꝛ nõ odit patrẽ ſuũ ꝛ mrẽm ꝛ vxorẽ ꝛc. Lu. 14.
e. vade ꝛ vẽde oĩa q̃ hẽs ꝛc. mat. 19.
f. Nolite ſolliciti eẽ, ꝛc. Mat. 6.

f. Nemo mittens manũ. ꝛc. Lu. 9
g. Lu. 9. ꝛ mat. x.
h. miſit eos calciatos ſãdalijs mar. 6
i. Qui mollib⁹ induũt ꝛc. mat. 11.
k. nolite iudicare ꝛ nõ iudicabimi. Mat. 7. ꝛ Lu. 6.

a. turbe clamabãt O ſanna filio dd. Math. 21.
b. cũ oratis: dicite pr̃ nr̃ ꝛc. Mat. 6.
c. Cũ ieiunaſſȝ ꝛc Math. 4

d. Diſcipli colligebãt ſpicas:ꝛ comedebãt. Mat. 12

Right margin:

Mat. 24

Eqpollens ꝑcepto.

Preceptũ inhibitoriũ.

Eqpollens ꝑcepto.
Eqpo. ꝑcep.
Eqpo. ꝑcep.

Admonitio

Eqpollẽs ꝑcepto.

Eqpo. ꝑcep.

Bñdictio.

Eqpo. ꝑcep.

¶ Cōſulo vero moneo ⁊ exhortor frēs meos in domino ie ſu xp̄o: vt q̄n vadūt p mūdū: nō litigēt:e. nec contēdant v̄bis: f. nec alios iudicent: ſ; ſint mites: pacifici ⁊ mode ſti: g. manſueti ⁊ humiles: h. oneſte loq̄ntes: i. omnibus ſicut decet. ¶ Et nō debeant eq̄tare: niſi manifeſta neceſſi tate vel infirmitate cogant̄. k. ¶ In quācunq; domum intrauerint: p̄mū dicant. Pax huic domui. l. Et ſecūdū ſanctū euangeliū: de omnibus cibis q̄ apponuntur eis: liceat manducare. m.

e. Nō reſiſtere ma lo. Math. 5.
f. Qui voluerit ꝯ tēdere tecū: ⁊ tolle re tūicā ⁊c. mat. 5
g. Jeſus āt nō rn̄ dit. mat. 27.
h. Diſcite a me: q2 mitis ſu; ⁊ hūilis corde. mat. 11.
i. Mirabāt̄ oēs ꝺ rn̄ſis ei᷒. Lu. 2.

Admonitio
k. Jeſus fati gat᷒ ex itine re. Joan. 4.
l. Luce. 10.
m. Mandu cate q̄ appo nunt̄ vob. Luce. 10.

¶ Quod fratres non recipiant pe cuniam. Cap. 4.

Precipio firmiter fratrib᷒ vniuerſis: vt nullo mō denarios vel pecuniā recipiāt: per ſe vel p inter poſitā perſonā. a. ¶ Tn̄ p neceſſitatib᷒ infirmo rum: ⁊ alijs fratribus induēdis: per amicos ſp̄uales mi niſtri tm̄ ⁊ cuſtodes ſolicitā curā gerant: b. ſcd̄m loca ⁊ tp̄a: ⁊ frigidas regiones: ſicut neceſſitati viderint expedi re. Eo ſemper ſaluo: vt ſicut dictū eſt: denarios vel pecu niam non recipiant. c.

a. Nolite poſſiderē auꝝ nec argē. nec es i zonis. mat. x.
b. quos ꝺdiſti mi bi: cuſtodi. Jo. 17
c. Q̄n miſi vos ſi ne ſacculo ⁊ pera. Luce. 22.

Preceptum. Eq̄pollens p̄cepto.

¶ De modo laborandi. Cap. 5.

Frēs illi q̄bus dedit dn̄s gr̄am laborandi: labo rent fideliter ⁊ deuote: a. ita q̄ excluſo ocio ani me inimico: ſancte orōnis ⁊ deuotionis ſp̄m nō extinguant: b. cui debent cetera temporalia deſeruire. c. ¶ De mercede vero laboris: pro ſe ⁊ ſuis fratribus cor poris neceſſaria recipiant: preter denarios vel pecuniā. Et hoc humiliter ſicut decet ſeruos dei: ⁊ pauptatis ſan ctiſſime ſectatores.

a. q̄d hic ſtatis to ta die ocio. mat. 20
b. In ſp̄ū op; deū adorare Jo. 4 op; ſp orare. Lu. 18
c. q̄rite p̄mū reg nū ꝺi ⁊c. mat. 6.

¶ Q̄ꝺ frēs nihil ſibi appropient ⁊ de ele emoſyna petenda: ⁊ de infirmis fratribus. Cap. 6.

Frēs nihil ſibi appropiēt: nec domū: nec locum: nec aliquā rem: a. ſ; tanq̄ pegrini ⁊ aduene i hoc ſclo: in pauptate ⁊ hūilitate: b. dn̄o famulātes: va dāt p eleemoſyna ꝯfidēter. Nec op; eos verecundari: q2 dn̄s p nob ſe fecit pauperē: c. in hoc mūdo. Hec eſt illa celſitudo altiſſime paupertatis: q̄ vos chariſſimos frēs meos: heredes ⁊ reges regni celoꝝ inſtituit: d. paupes re bus fecit: v̄tutib᷒ ſublimauit. Hec ſit portio v̄ra: q̄ pdu cit in terra viuētiū. Cui dilectiſſimi frēs totalr̄ inheren tes: nihil aliꝺ p nomine dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i in ppetuū ſub celo h̄re velitis. e. ¶ Et vbicūq; ſunt ⁊ ſe inuenerint fra tres: oſ̄dant ſe domeſticos inuicē inter ſe: ⁊ ſecure mani feſtet vnus alteri neceſſitatem ſuam. f. Quia ſi mater nu trit ⁊ diligit filiū ſuū carnalē: q̄to diligentius d; q̄s dili

a. Fili᷒ hoīs nō h; vbi reclinet caput ſuū. mat. 8.
b. Qui ſe hūiliat exaltabit̄. Lu. 14.
c. paup ſū ego. p̄s.
d. Vitā eťnā poſſi debitis q̄ reliq̄ſtis omnia. Mat. 19. Ego diſpono vob regnū. Lu. 22
e. nolite poſſidere. ⁊c. Mat. 10.
f. In hoc cognoſcēt oēs q̄ mei eſtis: ſi

Preceptū i hibitoꝝ.
Admonitio

gere frẽm ſuum ſpũalem. ¶ Et ſi qs eoꝝ in infirmitatẽ ceciderit: alij frẽs debẽt ei ſeruire: ſicut vellẽt ſibi ſuiri.

¶ De penitentia fratribus peccantibus imponenda. Cap. 7.

Si q frm̃ inſtigãte inimico mortalr peccauerint: ꝑ illis pcc̃is de qb' ordinatũ fuerit inter frẽs: vt recurrãt ad ſolos miniſtros ꝓuinciales: teneant̃ ꝑdicti frẽs ad eos recurrere: a. q̃ citi' poterint ſine mora. ¶ Ipſi vo miniſtri ſi pbr̃i ſunt: cũ miſericordia: b. iniũgãt illis penitẽtiã. ¶ Si vo pbr̃i nõ ſunt: iniũgi faciãt per alios ſacerdotes: c. ordinis: ſicut eis ſm deũ melius videbit̃ expedire. Et cauere debẽt ne iraſcãt̃: d. ꝛ cõturbent̃ ꝓpter pctm̃ alicuius: qꝛ ira ꝛ cõturbatio in ſe ꝛ in alijs impediunt charitatem.

¶ De electiõe gñalis miniſtri huius Fraternitatis: ꝛ de capitulo Penthecoſtes. Cap. 8.

Uniuerſi Frẽs iſti' religiõis: teneant̃ ſemp hr̃e gñalẽ miniſtrũ: a. ꝛ ſeruũ totius Fraternitatis: b. ꝛ ei teneant̃ firmiter obedire. c. ¶ Quo decedẽte: electio ſucceſſoris fiat a miniſtris ꝓuincialib' ꝛ cuſtodib' in capitulo pẽthecoſtes: in quo ꝓuinciales miniſtri teneant̃ inſimul ꝯuenire: vbicũqꝫ a gñali miniſtro fuerit cõſtitutũ. Et hoc ſemel in tribus ãnis: vel ad aliũ terminũ maiorẽ vel minorẽ: ſicut a ꝑdicto miniſtro fuerit ordinatũ. ¶ Et ſi aliquo tpe appareret vniuerſitati miniſtrorũ ꝓuincialiũ ꝛ cuſtodũ: ꝑdictũ miniſtrũ nõ eẽ ſufficiẽtẽ ad ſeruiciũ ꝛ cõem vtilitatẽ frm̃: teneãt ꝑdicti frẽs qb' electio data ẽ: in nomine dñi: aliũ ſibi eligere in cuſtodẽ: d. Poſt capitulũ vo pẽthecoſtes: miniſtri ꝛ cuſtodes poſſint ſingli ſi voluerint ꝛ eis expedire videbit̃: eodẽ ãno in ſuis cuſtodijs: ſemel frẽs ſuos ad capitulũ ꝯuocare. e.

¶ De predicatoribus. Cap. 9.

Frẽs nõ predicent in epatu alicuius epi: cũ ab eo illis fuerit ꝯtradictũ. a. ¶ Et nullus frm̃ populo penit' audeat ꝑdicare: niſi a gñali miniſtro huius fraternitatis fuerit examinatus ꝛ approbatus: b. ꝛ ab eo offm̃ ꝑdicatiõis ſibi ꝯceſſum. c. ¶ Moneo quoqꝫ ꝛ exhortor eoſdẽ frẽs: vt in ꝑdicatiõe quã faciũt: ſint examinata ꝛ caſta eoꝝ eloqa: d. ad vtilitatem ꝛ edificationem ppli: e. annũciãdo eis vitia ꝛ ṽtutes: f. penã ꝛ gl̃iam: g. cum breuitate ſermonis: qꝛ verbum abbreuiatum fecit dñs ſuper terram.

¶ De admonitione ꝛ correctione Fratrum. Cap. 10.

---

charitatẽ adiuicẽ habueritis. Jo. 13.

a. Sic lũatic' quẽ nõ potuerũt curare diſcipli: curat' ẽ a dñõ. Lu. 9.
b. Diſcite quid ẽ miaꝫ volo. mat. 9
c. q̃cũqꝫ ligaueritis ſup ter. mat. 18
d. Irati iudei voluerũt precipitare dñm. Lu. 4.

a. Mgr̃ vr̃ vn' eſt xp̃s. Mat. 23.
b. Qui maior ẽ inter vos: erit vr̃ ſeruus. Mat. 20.
c. Nõ mea ſꝫ tua voluntas fiat. ꝛc. Mat. 25.
d. Auferte ab eo talẽtũ ꝛ date alii.
e. Reuerſi ſũt. lxx cũ gaudio. Lu. x.

a. In q̃cũqꝫ ciuitatẽ intraueritis: ꝛ nõ recepint vos ꝛc. Lu. 10.
b. factũ ẽ vbũ dñi ſup Joãnẽ. Lu. 3.
c. Si ceco cec' ducatũ p̃ſtet: ãbo i foueã cadũt. mat. 15
d. d̃ bõo theſauro cordis pf. mat. 12.
e. Miſit eos curar̃ infirmos. mat. x.
f. Sup cathedraꝫ moyſi ſederũt ſcribe. ꝛc. Mat. 23

Eqpollẽs ꝑcepto.

Admonitio

g. Ibũt mali ad ignem eternuꝫ: iuſti autẽ ad vitã ẽnã. mat. 25

Frẽs q ſunt miniſtri ⁊ ſerui alioꝝ frm:a. viſitẽt ⁊ moneãt fratres ſuos:⁊ humiliter ⁊ charitatiue corrigãt eos:b.nõ pcipiẽtes eis aliqd:qȯ ſit ↄtra aiam ſuã ⁊ regulã nr̃am.c. Frẽs ṽo q ſunt ſubditi:recordent̃ q̄ ppter deum abnegauerũt pꝑas voluntates.

Preceptum.

¶ Vñ firmiter pcipio eis:vt obediãt ſuis miniſtris: d. in oibus q̃ pmiſerũt dño obſeruare:⁊ nõ ſunt cõtraria aie ⁊ regule nr̃e.e. ¶ Et vbicũqȝ ſunt frẽs q ſcirẽt ⁊ cognoſcerẽt ſe nõ poſſe regulã ſpũaliter obſeruare:ad ſuos miniſtros debeãt ⁊ poſſint recurrere. Miniſtri ṽo charitatiue ⁊ benigne eos recipiãt:⁊ tantã familiaritatẽ habeant circa ipſos:vt dicere poſſint eis ⁊ facere ſicut dñi ſeruis ſuis. Nã ita dȝ eẽ:q̄ miniſtri ſint ſerui oĩȝ frm̃. f.

Eqpollens pcepto.

¶ Moneo ṽo ⁊ exhortor in dño Jeſu xp̄o: vt caueant frẽs ab oĩ ſupbia:vanaglia:inuidia:auaricia: cura ⁊ ſollicitudine hu⁹ ſcl̃i:g.detractiõe ⁊ murmuratione. Et nõ curent neſciẽtes lr̃as:lr̃as diſcere:h.ſȝ attẽdãt q̄ ſup oia deſiderare debẽt hr̃e ſpm̃ dñi:i.⁊ ſcẽ ei⁹ opationẽ: k.orare ſemp ad deũ puro corde:l.⁊ hr̃e hũilitatẽ ⁊ patiẽtiã:m.in pſecutiõe ⁊ in infirmitate:⁊ diligere eos q nos pſequunt̃:rephendũt ⁊ arguũt:q2 dicit dñs. Diligite inimicos vr̃os:⁊ orate p pſequẽtibus ⁊ calũniantibus vos. Beati q perſecutionẽ patiunt̃ ppter iuſticiã:qm̃ ipſorũ eſt regnum celoꝝ. Qui autem perſeuerauerit vſqȝ in finem:hic ſaluus erit.

Admonitio

Quod frẽs non ingrediãtur Monaſteria monacharum. Cap.11.

Precipio firmiter fratribus vniuerſis:ne habeãt ſuſpecta conſortia vel conſilia mulieꝝ.a. ¶ Et ne ingrediant̃ monaſteria monacharũ:pter illos qbus a ſede aplica ↄceſſa eſt licentia ſpecialis. ¶ Nec fiant cõpatres viroꝝ vel mulierũ:ne hac occaſione inter frẽs vel de fratribus ſcandalũ oriatur.b.

Preceptum.

Preceptum.

Preceptum.

De euntibus inter ſarracenos ⁊ alios infideles. Cap.12.

Quicunqȝ fratrum diuina inſpiratiõe voluerint ire inter ſarracenos ⁊ alios infideles:a.petant inde licentiam a ſuis Miniſtris prouincialibus. Miniſtri vero nullis eundi licentiam tribuant: niſi eis quos viderint eſſe idoneos ad mittendum. Ad hec per obedientiam iniungo miniſtris:vt petant a domino Papa vnum de Sancte Romane Eccleſie Cardinalibus:qui ſit gubernator:protector:⁊ corrector iſtius fraternitatis:vt ſemper ſubditi ⁊ ſubiecti pedibus eiuſdeȝ

Licencia.

Preceptum.

a. Qui maior ẽ inter vos:ſit vr̃ ſu⁹. Math.20.
b. Corripe eũ iter te ⁊ ipm. Math.18.
c. Imponũt onera īportalia. mat.23.
d Qui fecerit voluntatẽ pr̃is mei.⁊c Math.12.
e. Redde dño vota tua.
f Qui maior ẽ inter vos:erit vr̃ ſu⁹ Math.10.
g. Nolite ſolliciti eẽ.⁊c. Mat.6.
h. Exẽplo aploꝝ q erãt idiote.lu.vlt.
i. Unctio docebit vos oia.1. Joã.2.
k. Opamini nõ cibũ q perit:ſȝ q pmãet i vitã etnã. Joan.6.
l. Oportȝ ſp orare. Luce.18.
m. In patientia vr̃a poſſidebitis aias vr̃as. Lu.21.
a. Qui viderit mlierẽ ad ↄcupiſcẽdũ eã.mat.5.
b. Ve hoi illi per quẽ ſcãdalũ vẽit. Mat.18.
a. Ecce ego mitto vos ſic oues int lupos. Math.10.

b. fides tua te ſaluū fecit Mat.9.
c. Reddes domino vota tua. Mat.5.

ſancte eccl'ie:ſtabiles in fide catholica:b.paupꝫtatē ⁊ humilitatē:⁊ ſcđm euāgelium dñi nr̄i Jeſu xp̄i qđ firmiter ꝓmiſimus:obſeruem⁹.c. ¶ Nulli ergo oino hoīm liceat:hanc paginā nr̄e ꝯfirmatiōis infrīgere:vel ei auſu temerario cōtraire. ¶ Si qs aūt hoc attemptare preſumpſerit:indignationē oipotentis dei:⁊ btōꝝ Petri ⁊ Pauli apl'oꝝ eius:ſe nouerit incurſuꝝ. Datū Laterani.3.Kalendas Decembris:pontificatus noſtri anno octauo.

¶ Explicit regula fratrū minoꝝ.

¶ In nomine dñi:incipit teſtamētum btiſſimi patris noſtri Serephici Franciſci.

Dominus dedit mihi fratri frā-ciſco incipe facere pēitētiā:q: cū eſſem ī pctis:nimis videbat mihi amaꝝ videre leproſos:ſꝫ ipſe dñs adduxit me inter illos:⁊ feci miam cū illis. Et recedente me ab ipſis:id qđ videbat mihi amarū:ꝯuerſuꝫ fuit ī dulcedinem aīe ⁊ corpis. Et poſtea parū ſteti:⁊ exiui de ſcl'o. ¶ Et dñs dedit mihi talē fidē ī eccl'iis ſuis:vt ita ſimpliciter adorarē ⁊ dicerē. Adoram⁹ te ſctiſſime dñe Jeſu xp̄e hic ⁊ ad oēs eccl'ias tuas q̄ ſunt ī toto mūdo:⁊ bn̄dicim⁹ tibi:q: p ſctām crucē tuā redemiſti mūdū. ¶ Poſtea dñs dedit mihi ⁊ dat tantā fidē in ſacerdotibus q viuūt ſcđm formā ſctē romane eccl'ie ꝓpter ordinē ipſoꝝ:ꝙ ſi facerēt mihi ꝑſecutionē:volo recurrere ad ipſos. Et ſi haberē tantā ſapientiā quantā Salomō habuit:⁊ inuenirē paupcl'os ſacerdotes hui⁹ ſcli:in eccleſiis ī qb⁹ morant:nolo p̄dicare ꝯtra volūtatē ipſoꝝ. Et ipſos ⁊ oēs alios volo timere:amare:⁊ honorare ſicut meos dños. Et nolo in ipſis ꝯſiderare pctm̄:q: filiū dei cerno in ipſis:⁊ dñi mei ſunt. Et ꝓpter hoc facio:q: nihil video corpalr in hoc ſeculo de ipſo altiſſimo filio dei:niſi ſctiſſimū corp⁹ ⁊ ſanguinē ſuū:qđ ipſi recipiūt:⁊ ipſi ſoli aliis miniſtrāt. Et hec ſctiſſima miſteria volo ſup oia honorare ⁊ venerari:⁊ in locis p̄cioſis collocari. ¶ Sctiſſima noia ⁊ verba ei⁹ ſcripta vbicūqꝫ inuenero in locis illicitis:volo colligere:⁊ rogo ꝙ colligant:⁊ in loco honeſto collocēt. ¶ Et oēs theologos:⁊ q miniſtrāt nob ꝟba diuina:debem⁹ honorare ⁊ venerari:ſicut eos q miniſtrāt nob ſpm̄ ⁊ vitā. ¶ Et poſtq̄ dñs dedit mihi curā de frib⁹:nemo oñdebat mihi qd deberē facere:ſꝫ ip̄e altiſſim⁹ reuelauit mihi:ꝙ deberē viuere ſcđm formā ſcti euāgelii. Et ego paucis ꝟb ⁊ ſimplicib⁹ feci ſcribi:⁊ dñs papa ꝯfirmauit mihi. ¶ Et illi q veniebāt ad recipiēdū vitā iſtā:oia q̄ hr̄e poterāt dabāt paupib⁹:⁊ erāt ꝯtēti tunica vna:int⁹ ⁊ foris repetiata q volebāt:cū cingulo ⁊ brachis:⁊ nolebam⁹ pl⁹ hr̄e. ¶ Offm̄ dicebam⁹ clerici ſcđm alios clicos:laici dicebant pr̄ nr̄. Et ſatis libēter manebam⁹ in eccleſiis paupculis:⁊ derelictis:⁊ eram⁹ idiote:⁊ ſubditi oib⁹. ¶ Et ego manib⁹ meis laborabā:⁊ volo laborare:⁊ oēs alii frēs firmit volo ꝙ laborēt:de laboritio qđ ptinet ad honeſtatē. Et q neſciūt diſcāt:nō ꝓpter cupiditatē recipiēdi p̄ciū laboris:ſꝫ ꝓpter bonū exemplū:⁊ ad repellēdū ocioſitatē. Et qñ nō daret nob p̄ciū laboris:recurram⁹ ad mēſam dñi petēdo eleemoſynā oſtiatim. ¶ Salutationē mihi dñs reuelauit: vt

dicerem⁹. Dñs det tibi pacē. ¶ Caueāt ſibi frēs: vt eccl'ias ⁊ habitacula: ⁊ oīa
alia q̄ ꝑ ipſis ꝯſtruunt: penit⁹ nō recipiāt: niſi eēnt ſicut decet ſc̄a ꝫ pauptatē
quā in rl'a ꝓmiſim⁹: ſemꝑ ibi hoſpitātes ſicut aduene ⁊ ꝑegrini. ¶ Precipio
firmiter ꝑ obediētiā fratrib⁹ vniuerſis: ꝙ vbicūqꝫ ſunt nō audeāt petere ali
quā lrām in curia romana: ꝑ ſe nec ꝑ interpoſitā ꝑſonā: nec ꝓ eccl'ia: nec pro
alio loco: neqꝫ ſub ſpecie ꝑdicatiōis: nec ꝓ ꝑſecutiōe ſuoꝝ corpoꝝ: ſed vbi-
cūqꝫ nō fuerint recepti: fugiāt ad aliā terrā ad faciendū penitētiā: cū bñone
dei. ¶ Et firmiter volo obedire gñali miniſtro hui⁹ fraternitatis: ⁊ illi guar-
diano quē ſibi placuerit mihi dare: ⁊ ita volo eē capt⁹ in manib⁹ ſuis vt nō
poſſim ire vel facere ꝯtra volūtatē ſuā: qꝛ dñs me⁹ ē. ¶ Et q̄uis ſim ſimplex
⁊ infirm⁹: tñ ſemꝑ volo hr̄e clericū: q mihi faciat offm̄: ſicut in rl'a cōtinet.
Et oēs alij frēs teneant firmiter obedire guardianis ſuis: ⁊ facere offm̄ ſm
regulam. Et ſi aliqui inuenti eſſent qui non facerent officium ſecundum
regulā: ⁊ vellēt alio mō variare: aut nō eēnt catholici: oēs Frēs vbicūqꝫ ſunt
ꝑ obediētiā teneant: ꝙ vbicūqꝫ inuenerint aliquē ipſoꝝ: ꝓximiori cuſtodi
illius loci vbi ipꝫ inuenerint debeāt ꝑ̄ſentare. Et cuſtos teneat ꝑ obedientiā
ipm firmiter cuſtodire ſicut hoīem in vinclis die noctuqꝫ: ita ꝙ non poſſit
eripi de manib⁹ ei⁹: donec ꝓp̄a ſua ꝑſona ipꝫ rep̄ſentet in manib⁹ ſui mini-
ſtri. Et miniſter teneat firmiter ꝑ obediētiā: mittere ipꝫ ꝑ tales frēs q die no-
ctuqꝫ cuſtodiāt ipꝫ ſicut hoīeꝫ in vinclis: dōec rep̄ſentēt ipꝫ corā dño oſtiē-
ſi: q eſt dñs ꝓtector ⁊ correctoꝛ iſti⁹ Frnitatis. ¶ Et nō dicāt Frēs hec eſt alia
rl'a: qꝛ hec ē recordatio: admonitio: ⁊ exhortatio: ⁊ meū teſtamētū: qḋ ego Fr
Frāciſc⁹ paruul⁹ facio vob̄ Frib⁹ meis bñdictis: ꝓpt̄ hoc vt rl'am quā dño
ꝓmiſim⁹: meli⁹ catholice obſuem⁹. Et gñalis miſter: ⁊ oēs alij miſtri: ⁊ cuſto
des: ꝑ obediētiā teneāt: i iſtis v̄b nō addere vel minuere. Et ſꝑ hoc ſcriptuꝫ
hēant ſecū iuxta rl'aꝫ: ⁊ in oīb⁹ capl'is q̄ faciūt: qñ legūt rl'aꝫ: legāt ⁊ iſta v̄ba.
¶ Et oīb⁹ Frib⁹ meis clericis ⁊ laicis ꝑcipio firmit̄ ꝑ obediētiā: vt nō mittāt
gloſas i rl'a: nec in iſtis v̄b: dicēdo ita volūt intelligi: ſꝫ ſicut dedit mihi dñs
ſimplicit̄ ⁊ pure dicere ⁊ ſcribere regulā ⁊ iſta v̄ba: ita ſimplicit̄ ⁊ pure ſine
gloſa intelligatis: ⁊ cū ſc̄tā opatiōe vſqꝫ in finē obſuetis. ¶ Et qcūqꝫ hec ob
ſeruauerit: in celo repleat bñone altiſſimi pr̄is celeſtis: ⁊ in terra repleat bñ-
dictiōe filij ſui cū ſc̄tiſſimo ſpū paracleto: ⁊ oīb⁹ v̄tutib⁹ celoꝝ: ⁊ oīb⁹ ſc̄tis.
Et ego frater Frāciſcus paruulus ⁊ veſter ſeruus in dño: quātūcūqꝫ poſſuꝫ
ꝯfirmo vob̄ intus ⁊ foris iſtā ſanctiſſimā bñonem. Amen.

¶ Explicit teſtamentum beatiſſim.
patris noſtri Franciſci.

¶ Forma recipiendi frēs ad ꝓfeſſionē.

PRimo: fiat capitularis omniū Frm̄ ꝯgregatio. ¶ Sc̄d̄o ꝑ nouitiū ꝓfeſſiōis humilis poſtulatio: ⁊ rñſio. ¶ Tertio: ei⁹ ſufficiētie ⁊ ꝯuerſatiōis examiatio. ¶ Quarto circa ꝓmittenda in regula ſpecifica informatio. ¶ Quinto: habit⁹ ⁊ cingl'i bñō: ⁊ eoꝝ impoſitio. ¶ Sexto:

Decē facienda in receptione ad profeſſionem.

ſui ſtatus ꝓ clerico vel laico deputatio. ¶ Septimo ꝯgnalis oim renūciatio: ⁊ votoꝝ cōmutatio. ¶ Octauo (ſi voluerit) nois mutatio: ⁊ electi confirmatio. ¶ Nono: ꝓfeſſioōis emiſſio: ⁊ eterne glie promiſſio. ¶ Decimo: circa p̄miſſa obſuanda benigna exhortatio: ⁊ indulgentie adepte grata notificatio: ⁊ noui profeſſi charitatiua recōmēdatio: ac ēt hymni ⁊ oronū decantatio.

1 ¶ Circa p̄mū pulſet cāpana capli: vt moris ē: ⁊ oēs frēs q p̄nt ꝯueniāt i capitulo: ēt hoſpites iteriores: qꝛ iſte act⁹ ꝓfeſſiōis ē de ſolēnib⁹ ⁊ p̄ncipalibus ordis. Et oib⁹ ꝯgregatis: ⁊ cā ꝑ p̄latū denūciata: ſi aliq nouitij ſūt ibi exeāt.

2 ¶ Circa ſcdm: vocatus nouitius facturus ꝓfeſſionē: flectat genua corā p̄lato: obſecrans humiliter eum ⁊ frēs vt velint ipm recipere.

3 ¶ Circa tertiū: p̄lat⁹ q̄rat ab oib⁹ de ei⁹ ꝯuerſatiōe: onerādo ꝯſciētias eoꝝ.

4 ¶ Circa q̄rtū: vocato nouitio p̄lat⁹ itimet ſibi defect⁹: ⁊ ſpecificet ꝑmittēda.

5 ¶ Circa qntū: habitu ante p̄latū in crucis modū: ⁊ cingulo poſitis: ſurgant oēs frēs: ⁊ depoſitis mātellis: incipiat p̄latus. ℣. Adiutoriū nrm ⁊c. ℟. Qui fecit. ℣. Dn̄e exaudi. ℣. Dn̄s vobiſcum. Oro.

DOmine Jeſu xp̄e q exiſtēs in forma dei: formā ſui accipe: ac in ſilitudinē hoim fieri: ⁊ hitu iueniri vt hō ꝓ nr̄a ſalute dignat⁹ es: te ſupplicit exoram⁹: vt iſtū nr̄e religiōis habitū in crucis modū ꝓ tue paſſionis memoriali depoſitū: bn̄✠dicere digneris: vt famul⁹ tu⁹ frater. N. q ꝓ penitētiali ſui corpis tegumēto ipm induet: te ꝑ imitationē induat ſaluberrimā ad ois ꝑfectiōis exēplū. Qui viuis. ⁊c. ¶ Oro ſup chordam.

DEus q vt ſuū abſolueres: filiū funib⁹ ligari voluiſti: bn̄✠dic q̄s funē iſtū: vt famul⁹ tu⁹ fr. N. q eo velut ligamine ſui corpis cinget: vicl'oꝝ eiuſdē filij tui dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i memor exiſtat: ⁊ in ordine quē aſſumit ſalubriter ꝑſeueret: ⁊ tuis cū effectu ſp̄ obſeqjs ſe obligatū eē cognoſcat. Per eūdē ⁊c.

¶ Hic habit⁹ ⁊ chorda aſꝑgāt aqua bn̄dicta: ⁊ induat nouitius habitu bn̄dicto a p̄lato: ⁊ dicat ſeq̄ntia ſup eū. ℣. Dn̄s vob. oro.

MAieſtatē tuā dn̄e ſuppliciter exoram⁹: vt famulū tuū. N. cui ꝺ tua gr̄a ꝑ̄ſumētes nr̄e religiōis veſtē imponim⁹: digneris īter diſcipl'os tuos v̄tute ex alto induere: iuſticie lorica munire: ⁊ ſalutis ꝓtegere veſtimēto: vt intercedēte btiſſimo p̄re nr̄o ſeraphico ꝯfeſſore tuo Frāciſco: ſub hūilitatis veſte tibi ꝑſeuerāter deſeruiēs: ad ſtolā immortalitatis ⁊ glie mereat̄ ꝑuenire. Qui viuis. ¶ Hic cingat̄ a p̄lato chorda. Deinde dicat̄ oro.

DEus q btō petro aplo tuo ſignificās qua morte clarificaturus eēt deū: p̄dixiſti per aliū in ſenectute fore cingēdū: famulū tuū frēm. N. quē cingulo nr̄e fraternitatis p̄cingimus: tua q̄s charitate p̄cinge: tui nois metu ꝯſtringe: ⁊ chorda ſalutari cor eius regulari alliga diſciplina: vt tua ei opitulante gr̄a: ſolutus ⁊ liberatus a mūdo: tuoq; victus ſeruitio: in ordinis quē aſſumit obſeruātia: vſq; in finem iugiter perſeueret. Qui viuis.

¶ Oro dicēda ſup frēm indutū ⁊ p̄cinctū. ℣. Dn̄s vobiſcum.

DEus q mira crucis myſteria in tuo deuotiſſimo ꝯfeſſore bto Frāciſco multiformiter demōſtraſti: da famulo tuo frī. N. ipſius ſēp exēpla ſectari: ⁊ aſſidua eiuſdem crucis meditatione muniri. Per xp̄m.

6 ¶ Circa ſextum: p̄latus deputet eum pro clerico vel laico.

¶ Circa ſeptimū: renūciet oībus tam habitis q̄ȝ habendis: ⁊ omni iuri ⁊ 7
priuilegio. Et ſi qua vota emiſit: commutet ea prelatus.
¶ Circa octauū: poteſt nouicius mutare nomen: vt ſibi placuerit. 8
¶ Circa nonū: ſcȝ pfeſſionis emiſſionē: flexis genibꝰ nouicius amoto ca- 9
putio: iunctiſqȝ manibus inter manus plati: dicat ſic.

EGo fr. N. voueo ⁊ pmitto deo: ⁊ bte Marie ſemp vgini: ⁊ bto Franciſco: ⁊ oibus ſctis: ⁊ tibi pr toto tpe vite mee ſeruare regulā frm minoꝝ ↄfirmatā per dn̄m papā Honoriū: viuēdo in obediētia: ſine ppꝛio: ⁊ in caſtitate. Rn̄deat platus. Si tu hec ſeruaueris: ego pmitto tibi vitā eternā. In noie pris. ⁊c. Et ſi nō intellexerit pfitens: dicat in vulgari.

¶ Circa decimū: platus moneat pfeſſuȝ ſeruare q̄ promiſit: ⁊ notificet q̄tā 10
indulgētiā adeptus ſit: ⁊ recōmēdet eū fribus deuote. ¶ Quo facto ſurgens cātor incipiat hymnū Ueni creator. Quo finito: duo fratres dicant. ℣. Cōfirma hoc deus. Deinde platus dicat. ℣. Poſt partū vgo. ⁊. ℣. Ora pro nob bte pr Fráciſce. ⁊. ℣. Saluū fac. ⁊. ℣. Dn̄e exau. ℣. Dn̄s vob. Oro. Deus q corda. ⁊ Cōcede nos. ⁊ Deus q ecclīam tuam. ⁊c. Oro.

DEus q nos a ſclī vanitate ↄuerſos: ad brabiū ſupne vocationis accendis: pectoribus nr̄is purificādis illabere: ⁊ grām nob qua in te pſeueremus infunde: vt protectiōis tue muniti pſidijs: qđ te donāte promiſimꝰ impleamus: ⁊ nr̄e profeſſiōis executores effecti: ad ea q̄ perſeuerantibus in te promittere dignatus es pertingamus. Per dn̄m. ⁊c.

¶ Sequitur forma capituli localis.

PRimo pulſet cāpanella plixiꝰ. Deinde ↄgregatis fribꝰ dicat platus. Deꝰ det nob ſuā pacē. ℟. Amē. ¶ Recognitio ⁊ punitio culpaꝝ fiat ſcđȝ morē puincie: ſcȝ ſiue an̄: ſiue poſt recōmēdationē. Facta aūt recōmēdatiōe: frēs pſtrati: pfeſſiōem gn̄alē faciāt in hūc modū. ¶ Pr ⁊ frēs: dico meā culpā deo ⁊ vob: ſpecialr de rl̄a: de ↄſtitutiōibꝰ: ⁊ de ordinatiōibꝰ: ⁊ ſilentio male obſeruato in locis ⁊ tpibꝰ ↄſtitutis. de horis ad q̄s tarde ⁊ male venio. de negligētijs in choro: ⁊ in alijs officijs mihi cōmiſſis: in qbꝰ nō ſū ſolicitus vt dberē. Itē ſi aliquē frēȝ offendi vbo vl facto: dico ſibi meā culpā. De his: ⁊ oibus alijs in qbuſcūqȝ deū offendi: ⁊ aiaȝ meā: reddo me culpabilē: ⁊ rogo deū vt parcat mihi: ⁊ vos pr detis mihi pn̄iaȝ. ¶ Impoſita pn̄ia dicat platus. Miſereat vr̄i. Indulgētiā ⁊c. Poſtea in medio tono incipiat. ps. Ad te leuaui oculos. ⁊c. cū Glīa pri. De pfundis ⁊c. In fine. Regē eter. Kyriel. Xpel. Kyriel. Pr nr. ℣. Et ne nos. ℣. Memēto ↄgre. ℣. Saluos fac ſeruos ⁊ ācil. ℣. A porta inſe. ℣. Dn̄e exau. ℣. Dn̄s vob. Oro.

OMnips ſempiterne deꝰ: q facis mirabilia magna ſolus: ptēde ſup famulos tuos platos nr̄os: ⁊ ſup cūctas ↄgregatiōes illis ↄmiſſas ſpm̄ grē ſalutaris: ⁊ vt in vitate tibi ↄplaceāt: ppetuū eis rorē tue bn̄onis infunde. ¶ Pretēde dn̄e famlis ⁊ famulabus tuis: dexterā celeſtis auxilij: vt te toto corde perq rāt: ⁊ q̄ digne poſtulāt ↄſeq mereāt. Deus venie largitor ⁊c. Fideliū deus omniū ↄditor ⁊ redēp. ⁊c. Regem eter. ⁊c. ℟. Et lux. ⁊c. Requeſcant in pace. ℟. Amē. Dictaqȝ orōne dn̄ica: dicat platus. Dn̄s det nob ſuā pacē. ℟. Amen.

¶ Incipiunt declarationes regule frm̄ minoꝝ:cū alijs ad dictū ordinē ſpectantibus.

¶ Incipit declaratio regule fratrum minorum:edita a domino Nicolao papa.iij.

NIcolaus ep̄s ſeruꝰ ſeruoꝝ dei: ad ꝑpetuā rei memoriā. Exijt q ſeminat ſeminare ſemē ſuū: de ſinu pr̄is immūdū:veſte.ſ.hūanitatis indutꝰ dei filius ieſus xp̄s ꝟbū euāgelicū ſaturꝰ i ſingulos:ꝓbos ⁊ reprobos: inſipiētes ⁊ gnaros:ſtudioſos ⁊ deſides:⁊ iuxta ꝓphetā colonus futurꝰ in terra:ſemē ſuū:doctrinā euāgelicā ſine differētia in oēs:q oīa tracturꝰ ad ſe:oēs ſaluare venerat:q tādē ſeip̄z deo pr̄i ꝓ ſalute oīz in redēptiōis hūane p̄ciū immolauit. Lz tn̄ hoc ſemē in ſingulos cōicatiua dei charitate diſpſuz:aliđ ceciderit ſecꝰ viā:ſup corda.ſ.demonū ſuggeſtiōibꝰ paruia:aliđ ſupra petrā:corda.ſ.nullo fidei vomere penetrata:aliđ inter ſpinas:corda.ſ.diuitiaꝝ ſollicitudinibꝰ lacerata:⁊ ideo vnū prauis affectibus ꝯculcatū:aliđ aridū:q₂ gr̄e carebat humore:reliquū legiť in ordinatis ſollicitudinibꝰ ſuffocatū:aliđ tn̄ mite cor ⁊ docile:terra bōa ſuſcepit. Hec ē minoꝝ frm̄ mitis ⁊ docilis i pauꝑtate ⁊ hūilitate ꝑ almū xp̄i ꝯfeſſorē Frāciſcū radicata religio:q ex illo ꝟo ſemine germinās germē illđ:ꝑ regulā ſparſit i filios q̄s ſibi ⁊ đo ꝑ ſuū miniſteriū in obſuātia euāgelij gn̄auit. Iſti ſūt filij:q docēte Jacobo:ꝟbū eternū dei filiū inſitū hūane nature in horto ꝟginalis vteri:potēs ſaluare aīas:in māſuetudine ſuſcepeꝛt. Hi ſūt illiꝰ ſc̄e regule ꝓfeſſores:q̄ euāgelico fundať eloq̄o:vite xp̄i roborať exēplo:fundatoꝝ militantis eccl̄ie:apoſtoloꝝ eiꝰ ſmōibꝰ:actibuſq₃ firmať. Hec ē ap̄đ deū ⁊ pr̄ez mūda ⁊ immaculata religio:q̄ deſcēdēs a pr̄e luminū:ꝑ eius Filiū exēplariť ⁊ ꝟbaliť ap̄lis tradita:⁊ demū ꝑ ſpm̄ ſc̄tz bt̄o Frāciſco ⁊ eū ſeq̄ntibus inſpirata:totiꝰ in ſe q̄ſi ꝯtinet teſtimoniū trinitatis. Hec ē cui atteſtāte paulo:nemo de cetero dꝫ eē moleſtus:quā xp̄s paſſiōis ſue ſtigmatibus ꝯfirmauit:volēs inſtitutorē ipſius:paſſiōis ſue ſignis notabiliť inſigniri. ¶ Sz nec ſic ꝯtra ip̄os Frēs minores ⁊ regulā hoſtis ātiq ceſſauit aſtutia:q̄n potiꝰ circa eos nitēs ſuꝑſemiare zizaniā:iterdū emulatores agitatos inuidia:iracūdia:⁊ idiſcreta iuſticia cōcitauit:mordētes frēs ⁊ eoꝝ rl̄az q̄ſi illicitā:inobſuabilē:⁊ diſcriminoſaz:caninis latratibꝰ lacerātes:nō attēdētes hāc ſcāz rl̄az(vt p̄diciť)p̄ceptis ac monitis ſalutaribꝰ īſtitutā:ap̄licis obſuatiōibꝰ roboratā:ꝑ plures romāos pōtifices approbatā:⁊ ꝑ ſedē ap̄licā ꝯfirmatā:tot diuinis teſtimonijs cōitam:q̄ credibilia facta ſunt nimis in tot ſc̄tis viris in obſuātia huiꝰ rl̄e degētibꝰ ⁊ finiētibꝰ dies ſuos:quoꝝ nōnullos ſc̄tōꝝ catalogo ſedes eadē:ex eoꝝ vita ⁊ miraclis:fecit aſcribi:ac nouiſſime quaſi diebus iſtis:per pie memorie Greriū papā.x.p̄deceſſorē nr̄m approbatā eſſe:ex euidēti vtilitate quā de ipſa cōſeqť vniuerſalis eccl̄ia:in gn̄ali Lugdunenſi cōcilio declaratā. Nec nos minus attendimus:immo profundius cogitamus:ſicut penſare debent ſubtilius ceteri catholice fidei profeſſores:ꝙ ipſe deus ordinem predictum ⁊ eius

obſeruatores inſpiciens: ſic eos ab inſurgẽtibꝰ in ipſos rãcoribꝰ ſalutari pſidio pſeruauit: ꝙ nec ipſos fluctus tẽpeſtuoſus alliſit: nec aĩos in ordĩe degentiũ ꝯſternauit: qn potiꝰ in rigore regulari ꝯcreſcãt: ꝛ amplient in ſuorũ obſuantia mandatorꝝ. Uerũtñ vt ordo pdictus qbuſlibꝫ pciſis an fratribꝰ: diſtincta ꝛ pura vigeat claritate: ſicut frẽs eiuſdem ordinis nup in gñali capitulo ꝯgregati ꝓuiderãt: dilectis filijs gñali: ꝛ nõnullis alijs ꝓuincialibus eiuſdẽ ordinis miniſtris: q in caplo ipſo ꝯuenerant in nr̃a pſentia ꝯſtitutis: cum ad plenã obſuationẽ eiuſdẽ rl̃e in vigore ſpũs eorꝝ feruere noſcat intẽtio: viſum eſt nob mordacibꝰ hmõi vias mordẽdi pcludere: aliqua q̃ in ipſa regula videri poterãt dubia declarare: nõnulla p pdeceſſores nr̃os ꝛ declarata: pleniore claritate diſſerere: in aliqbus ẽt regulã ipſam ꝯtingentibꝰ: puritati eorundẽ ꝯſcientie ꝓuidere. Nos aũt q a teneris annis ad ordinẽ ipꝫ affectus nr̃os ereximus: in illis ſuccreſcẽdo: cũ aliqbus eiuſdẽ ꝓfeſſoris ſocijs: qbus eius vita ꝛ ꝯuerſatio nota erãt: ſup ipſa regula ꝛ ſctã ipſius beati Frãciſci intentiõe freqnti collatiõe tractauimus: ꝛ tandẽ cardinalis: ac poſtmodum eiuſdẽ ordinis per dictam ſedem gubernatorꝫ ꝓtector: ꝛ corrector effecti: ꝯditiones pdicti ordinis: ex imminẽti nob cura palpauimus: in aplatus officio tam de pia intentione cõfeſſoris pdicti: quam de ijs q̃ regulam ipam ꝛ eius obſeruantiam ꝯtingũt: ex pdictis longa experientia informati: nr̃os ad ordinem pfatum ꝯuertimus cogitatus. Et tam ea q̃ per eoſdem pdeceſſores nr̃os approbata ꝛ declarata eſſe noſcunt: q̃ꝫ ꝛ ipſam regulam ꝛ eam cõtingentia: maturitate plena diſcuſſimꝰ: nõnulla in pſenti ſerie ſtatuimus: approbata firmauimꝰ: edidimus ꝛ cõceſſimus plura: ꝛ ordinando ſerioſius ꝛ clarius: que infra ſcriptis articlis plenius exprimunt. ¶ In primis: quia ſicut intelleximus ab aliquibus heſitat: an frẽs eiuſdem ordinis: tam ad conſilia q̃ꝫ ad pcepta euangelica teneant: tum q2 in regule predicte principio habet: Regula ꝛ vita minorꝫ frm̃ hec eſt: ſcꝫ dñi nr̃i Jeſu xpi ſcđm euangeliuꝫ obſeruare: viuendo in obedientia: ſine ꝓprio: in caſtitate: tum ex eo qđ in eadem regula continet ſic: Finito vero anno ꝓbationis: recipiant ad obediẽtiam: pmittentes vitam iſtam ſemp ꝛ regulam obſeruare: tum etiam q2 in fine ipſius rl̃e continent hec verba: Pauptatẽ ꝛ humilitatẽ: ꝛ ſcđm euangeliũ dñi nr̃i Jeſu xpi qđ firmiter ꝓmiſimus obſeruemus: lꝫ felicis recordatiõis Grego. papa. 9. pdeceſſor nr̃ hunc articulum: ꝛ nonnullos alios eiuſdem regule declarauerit: q2 tñ eius declaratio propter aliquorum inſurgentium in frẽs ꝛ regulam mordaces inſultos: ꝛ multorꝫ poſtea emergentium caſuum ꝯſiderantes euẽtus: in aliqbꝰ obſcura: in aliqbus ſemiplena: ꝛ in multis ẽt contentis in ipſa regula inſufficiens videbat: Nos obſcuritatem: ac inſufficientiam hmõi pfecte interpratiõis declaratione amouere volẽtes: ꝛ cuiuſlibet ambiguitatis ſcrupulum in eiſdem de ſingulorꝫ mentibus plenioris expoſitionis certitudine amputare: dicimꝰ: ꝙ cum in principio regule: nõ abſolute: ſed cũ quadã modificatione vel determinatione: ſeu ſpecificatiõe ponatur: regula ꝛ vita minorꝫ frm̃ hec eſt: ſcꝫ dñi nr̃i Jeſu xpi ſcđm euangeliuꝫ obſeruare: viuendo in obedientia: ſine ꝓprio: ꝛ in caſtitate: que tria eadem regula multum arte pſeqt: ꝛ nihilominus alia nonnulla ſubuectit prohiben

Articulꝰ primꝰ de obſuãtia euãgelici concilij ꝛ precepti.

do.ꝯſulendo.monendo.hortādo:⁊ ſub alijs ꝟbis ad aliquē modoꝝ redu-
cibilib⁹ p̄dictoꝝ:de intētione regule liq̄re valeat aptius:vt illō qđ in ꝓfeſſio-
ne quaſi abſolu.e ſubnecti videt̃:ꝓmittētes vitā iſtam: ſemꝑ ⁊ rl'am obſua-
re:⁊ qđ in fine ſubiūgit̃:⁊ ſctm̄ euangeliū dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i qđ firmiter ꝓmi
ſimus obſeruem⁹:totū ad ipſius regule modificatū:ſeu determina um : ſeu
ſpecificatū p̄ncipiū reducat̃:vez ad obſeruantiā euāgelij:vt p̄dicit̃:ꝑ ipſam
rl'am in ipſis trib⁹ modificatā:cū nō ſit veriſile ipm ſctm: ꝟbum ab ipo ſe
mel cum quadā modificatiōe vel determinatiōe ſeu ſpecificatiōe ꝓlatum:⁊
quaſi ſubcinctorie repetitū:voluiſſe in ſui repetitiōe data ſibi ꝑ eum modifi
catiōe vel determinatiōe ſeu ſpecificatiōe ſine certa cauſa carere. Et vtriuſq;
iuris argumēta nos doceāt:ea q̄ in p̄ncipio:ad mediū ⁊ ad finē:illa ꝟo q̄ in
medio:ad finē atq; p̄ncipiū:⁊ q̄ in fine:ad vtrūq;:vel eoꝝ alteꝝ ſepe referri.
Et dato ꝙ abſolute diceret̃ oīno:ꝓmitto ſctm euangeliū obſuare:niſi ꝓfeſ-
ſor hmōi intenderet ſe ad oīm ꝯſilioꝝ obſeruantiam obligare:quod vix aut
nunq̄ poſſet ad l'ram obſeruare:ꝓpter qđ talis ꝓmiſſo illaqueare ꝓfitētis
animum videretur:clare videtur ꝓmiſſionem hmōi ad alium intellectum
abſq; intentione ꝓmittentis non debere pr̄ſtingi:niſi vt obſeruantia euāge-
lij ſit ſicut tradita reperit̃ a xp̄o:vez ꝙ precepta vt p̄cepta:⁊ conſilia vt conſi
lia a ꝓmittentibus obſeruent̃. Quem intellectum etiā in eiſdem verbis ha-
buiſſe idem btūs Franciſcus in ſerie ſui ꝓceſſus in regula patēter oñdit:cū
aliqua euangelica ꝯſilia indicat vt ꝯſilia ſub ꝟbis monitionis.exhortatio-
nis:⁊ ꝯſilij:nonnulla ꝟo ſub ꝓhibitione:ac ꝟbo p̄cepti. Propter quod pz:
ꝙ non fuit loq̄ntis intentio:ꝙ frēs ex ꝓfeſſione huius regule ad omnia ꝯſi-
lia ſicut ad precepta euangelica tenerent̃:ſed ſolum ad illa q̄ in eadem regl'a

Declarat ad q̄ ꝯſilia euangelica teneāt frēs ex ꝓfeſſione ſue rl'e.

preceptorie:vel inhibitorie ſeu ſub verbis eq̄pollentibus ſunt exp̄ſſa. ¶ Un-
de nos ad frēs eiuſdem ordinis conſcientias plenarie ſerenandas declara-
mus:ꝙ ex profeſſione eiuſdem regule frēs ad ea tm̄ euangelica obſeruanda
conſilia aſtricti ſunt:que in ipſa regula preceptorie : vel inhibitorie : ſeu ſub
ꝟbis eq̄pollentibus exp̄muntur. Ad nonnulla vero alia ꝑ euangelium da-
ta conſilia:eo magis ſcđm exigentiam ſui ſtatus tenentur plus q̄ ceteri xp̄ia-
ni:quo ꝯ ſtatum ꝑfectionis quem ꝑ profeſſionem hmōi aſſumpſerunt:ſe ob
tulerunt holocauſtum dn̄o medullatum ꝑ contemptum oīm mundanoꝝ.
Ad oīa autem q̄ in ipſa regula continentur:tam precepta:quam ꝯſilia:q̄ ce-
tera:ex voto profeſſionis hmōi non aliter tenent̃:q̄ eo modo quo in regula
ipſa tradunt̃:vt ſez teneant̃ ad eorum obſeruantiam q̄ in eadem regula ipſis
ſub ꝟbis obligatorijs idicunt̃. Ceteroꝝ ꝟo obſeruantiam:q̄ ſub ꝟbis mo-
nitorijs:exhortatorijs: informatorijs:ſeu q̄buſcunq; alijs continentur:cate-
nus magis condecet de bono ⁊ equo eos proſequi:quo imitatores tanti pa-

Arti.ij. de obſuātia paupꝑtatis:⁊ abdicatione proprietatis.

tris effecti:ꝑi ſemitas arctius elegerunt. ¶ Porro cum regula ipſa expreſſe
contineat:ꝙ frēs nihil ſibi approprient:nec domum:nec locum:neq; aliquā
rem:ſitq; declaratum ꝑ eūdem predeceſſorem Gregoriū ⁊ non ullos alios:
hoc ſeruari debere tam in ſpeciali q̄ etiam in cōi:quam ſic arctam abdica-
tionem venenoſis obtrectationib⁹ aliquoꝝ inſenſata deprauauit aſtutia:ne
ſrīi eorundem ꝑfectiōis claritas talium imperitis ſermonibus lacretur:di

cimus: ꝙ abdicatio ꝓprietatis hmõi oĩm rerꝫ tam in particulari q̃ etiam in cõi propter deum: meritoria eſt ꝛ ſcta: quã et xp̃s viam ꝑfectionis oſtẽdens: v̄bo docuit: ꝛ exẽplo firmauit: quãqꝫ in volentes ꝑfecte viuere: ꝑ doctrine ac vite ipſorꝫ alueos deriuarũt. Neqꝫ his q̃ſq̃ putet obſiſtere: ꝙ interdũ dr̃ xp̃s loculos habuiſſe: nam ſic ipſe xp̃s cuiꝰ ꝑfecta ſunt opa: in ſuis actibꝰ viã ꝑfectiõis exercuit: ꝙ internũ infirmorꝫ impfectionibꝰ ꝯdeſcendẽs: ꝛ viam ꝑfectiõis extolleret: ꝛ impfectorꝫ ĩfirmas ſemitas nõ dãnaret. Sic ĩfirmorꝫ ꝑſonã xp̃us ſuſcepit in loculis: ſic ꝛ in nõnullis alijs infirma humane carnis aſſumẽs: put euãgelica teſtaꝛ hiſtoria: nõ tm̃ carne: ſꝫ mẽte ꝯdeſcendit infirmis. Sic em̃ humanã naturã aſſumpſit: ꝙ in ſuis opibꝰ ꝑfectꝰ exiſtẽs: ĩ nr̃is factꝰ humilis: ĩ ꝓprijs remãſit excelſus. Sic ꝛ ĩ ſumme charitatis dignatione ad actus quoſdã nr̃e impfectioni ꝯformes inducitꝛ: ꝙ a ſumme ꝑfectiõis rectitudine nõ curuaꝛ. Egit namqꝫ xp̃s ꝛ docuit ꝑfectiõis opa: egit ẽt ꝛ ĩfirma: ſicut interdũ in fuga ptꝫ: ꝛ loculis: ſꝫ vtrũqꝫ ꝑfecte: ꝑfectꝰ exiſtẽs: vt ꝑfectis ꝛ impfectis ſe viã ſalutis oñderet: q vtroſqꝫ ſaluare venerat: q tandem mori voluit ꝑ vtriſqꝫ. ¶ Nec q̃ſq̃ ex his inſurgat erronee: ꝙ taliter ꝓpter deũ propetatẽ abdicãtes: tanq̃ homicide ſui: vl' tẽtatores dei: viuẽdi diſcrimini ſe cõmittãt. Sic em̃ ſeipſos cõmittũt diuine ꝓuidentie in viuendo: vt viam nõ cõtemnant prouiſionis humane: qn vel de ijs q̃ offeruntꝛ liberal'r: vel de ijs q̃ mendicantꝛ humil'r: vl' de ijs q̃ congruntur per laboritium ſuſtẽtentur. q triplex viuendi modꝰ: in regula prouidetꝛ expreſſe. Profecto ſi iuxta promiſſum ſaluatoris nunq̃ deficiet fides eccl'ie: per ꝯñs nec opa miſericordie ſubtrahentꝛ: ex quo xp̃i paupibꝰ oĩs ratio diffidẽtie cuiuſlibet videtꝛ eſſe ſublata. Et qdem: vbi (qđ non eſt aliquatenꝰ preſumendũ) hec cuncta deficerent: ſicut nec ceteris: ſic nec ipſis fratribꝰ iure poli in extreme neceſſitatis articulo ad prouidẽdũ ſuſtẽtatiõi nature: via oĩbꝰ extrema neceſſitate detentis ꝯceſſa precluditꝛ: cũ ab oĩ lege extrema neceſſitas ſit excepta. Non talem autem abdicationem propetatis: oĩmodã renũciationẽ vſus rerꝫ cuiq̃ videatur inducere. Nam cũ in rebꝰ tpalibus ſit ꝯſiderare precipuũ propetatẽ: poſſeſſionem: vſumfructum: ius vtendi: ꝛ ſimplicem facti vſum: ꝛ vltimo tanq̃ neceſſario egeat: ſꝫ p̃mis carere poſſit vita mortaliũ: nulla prorſus põt eſſe profeſſio q̃ a ſe vſum neceſſarie ſuſtẽtatiõis excludat. Uerꝫ ꝯdecẽs fuit ei profeſſioni q̃ ſpõte deuouit xp̃m pauperẽ in tanta pauptate ſectari: oĩm abdicare dñium: ꝛ rerꝫ ſibi ꝯceſſarꝫ neceſſario vſu forꝫ ꝯtentã. Nec propter hoc ꝙ propꝛietatẽ vſus: ꝛ rei cuiuſcũqꝫ dñium a ſe abdicaſſe videtꝛ: ſimplici vſui oĩs rei renunciatũ eſſe ꝯuincitꝛ: q inq̃ vſus non iuris ſꝫ facti tantũmodo nomẽ dñs: qđ facti eſt tm̃modo: in vtendo prebet vtentibus: nihil iuris: qnimmo neceſſariarꝫ rerꝫ tam ad vite ſuſtẽtationẽ: q̃ ad officiorꝫ ſui ſtatꝰ executionẽ: excepto qđ de pecunia infra ſubiungitꝛ: moderatus vſus: ſm̃ eorꝫ regulã: ꝛ p̄itatem oĩmodam conceſſus eſt fratribus. qbus rebus fratres licite vti pñt durante ꝯcedẽtis licẽtia: ꝛ iuxta qđ in p̃ſenti ſerie ꝯtinetꝛ. Nec his obuiare dignoſcitur: ꝙ ciuilis prouidentia in hũanis rebus humane conſtituit: vcꝫ non poſſe vſum: vel vſumfructũ a dñio perpetuo ſeparari: q̃ ne dñiuꝫ dñis (ſemꝑ abſcedẽte vſu) redderetꝛ inutile: tpalẽ vtilitatẽ tantum in conſtituẽdo

Qđ abdicatio ꝓpetatis ĩ frm̃ minorꝫ r'la indita: ẽ licita ꝛ meritoria.

ꝓſpiciens:iſta decreuit. Retentio nãqȝ dominij taliũ rex cũ ꝯceſſione vſus facta paupib⁹:nõ eſt infructuoſa dño:cũ ſit meritoria ad eterna:ꝛ ꝓfeſſioni pauꝑex opoꝛtuna:q̃ tanto ſibi cenſet vtilioꝛ:q̃to cõmutat tpalia perpetuis. Profecto nõ fuit ꝯfeſſoꝛis xp̃i rl'am inſtituẽtis intẽtio: quinimo ꝯtrarium in ea ꝯſcripſit:ꝯtrariũ viuendo ꝓuauit:cũ ꝛ ipſe tpalib⁹ ad neceſſitatẽ vſus fuerit:ꝛ in plurib⁹ locis in rl'a vſum talẽ licere fratrib⁹ manifeſtet. Dicit nã qȝ in rl'a. Clerici faciãt diuinũ offm̃:ex quo hr̃e poterũt breuiaria:ex hoc pa tenter inſinuãs:q̧ frẽs ſui habituri eẽnt vſum breuiarij:ꝛ libꝛoꝝ q̄ ſunt ad diuinũ offm̃ opoꝛtuni. In alio quoqȝ capl'o dr̃:q̧ miniſtri ꝛ cuſtodes ꝑ ne ceſſitatib⁹ infirmoꝝ:ꝛ alijs fratrib⁹ inducẽdis:ꝑ amicos ſpũales ſolicitã cu rã gerant:ſm̃ loca ꝛ tpa ꝛ frigidas regiões:ſicut neceſſitati viderint expedi re. Alibi ẽt exhoꝛtãs frẽs ꝑ ꝯgruum laboꝛis exercituum ad ocium euitan dum:dicit q̧ de mercede laboꝛis:pro ſe ꝛ ſuis fratribus:coꝛpoꝛis neceſſa ria recipiãt. In alio quoqȝ capl'o ꝯtinet:q̧ frẽs vadãt ꝑ eleemoſyna ꝯfiden ter. Habet etiã in eadẽ regula:q̧ in p̃dicatione quã faciũt:ſint examinata et caſta eoꝝ eloq̄a:ad vtilitatẽ ꝛ edificationẽ ppl'i:annũciãdo eis vitia ꝛ virtu tes:penã ꝛ gl'iam:cũ breuitate ſmonis. Sȝ cõſtans eſt:q̧ hec ſupponũt ſcien tiã:ſciẽtia req̄rit ſtudiũ:exercitiũ v̾o ſtudij ꝯueniẽter hr̃i nõ põt ſine vſu li bꝛoꝝ. Ex q̄bus oĩbus ſatis claret ex regula:ad victũ:veſtitũ:diuinũ cultũ:ꝛ ſapiẽtiale ſtudiũ:neceſſarioꝝ rerũ vſum eſſe ꝯceſſum fratrib⁹. Patet itaqȝ ſa ne intelligẽtibus ex p̃dictis:regulã quo ad abdicationẽ hmõi non ſolum ob ſeruabilẽ:poſſibilẽqȝ:ꝛ licitã:ſed meritoꝛiã ꝛ ꝑfectam:ꝛ eo magis meritoꝛiã: quo per ipſam ꝓfeſſoꝛes ipſi⁹ magis a tpalibus ꝓpter deũ:ſicut p̃dicit elon gant. ¶ Ad hec cũ fratres ipſi nihil ſibi in ſpeciali acquirere:vel eoꝛũ oꝛdini

Attende cui ꝯpetat dñiũ rex frib⁹ conceſſarum.

poſſint etiã in cõmuni:ꝛ cum aliq̄d ꝓpter deum ipſis offert. cõcedit:vel do natur:ea(ſi ſecus nõ expꝛimat)offerẽtis:cõcedentis vel donãtis:veriſil'e fuiſ ſe credat intentio:vt rem hmõi oblatam conceſſam:vel donatã ꝑfecte conce dat.donet:ꝛ offerat:a ſe abdicet:ac in alios trãſferre cupiat ꝓpter deuȝ:nec ſit ꝑſona in qua loco dei cõgruẽtius huius rei dñium transferat q̃ȝ ſedes p̃ fata:vel ꝑſona romani pontificis xp̃i vicarij:q̄ pater eſt omniũ:ꝛ frm̃ mino rum nihilominus ſpecialis:ne taliũ rex ſub incerto videat eſſe dñium:cuȝ pr̃i filius ſuo modo.ſeruus dño:ꝛ monachus monaſterio:res ſibi oblatas. ꝯceſſas:vel donatas acq̄rant oĩm vtenſilium:ꝛ libꝛoꝝ:ac eoꝝ mobilium p̃ ſentiũ ꝛ futuroꝝ:q̄ ꝛ quoꝝ vſum facti ſeȝ oꝛdini vel fratribus ipſis lȝ hr̃e: ꝓpꝛietatem ꝛ dñium(q̧ ẽt felicis recoꝛdationis Inno.pa.4. p̃deceſſoꝛ nr̃ fe ciſſe dignoſcitur)in nos ꝛ Romanam eccl'iam:ap̄lica auctoꝛitate recipim⁹:ꝛ ad nos ꝛ ipſam eccl'iam plene:ꝛ libere ꝑtinere:hac p̃ſenti ꝯſtitutione in perpe tuum valitura ſancimus. ¶ Preterea:loca empta de eleemoſynis diuerſis: ꝛ oblata ſeu conceſſa fratribus ſub quacunqȝ foꝛma verboꝝ(lȝ fratres ſibi cauere debeant q̧ in hmõi:verbis ſtatui ſuo incõpetentibus non vtantur)a diuerſis ſeu ꝑ indiuiſo poſſidentibus:ſeu certas partes in ipſas locis hñti bus:in q̄bus ipſi poſſidentes ꝑ indiuiſo:ſeu certas partes hñtes nihil in ob latione ſeu conceſſione hmõi reſeruauerint:ſimiliter in ius ꝛ dñium:ac pro pꝛietatẽ nr̃am:ꝛ eccl'ie predicte:eadem auctoꝛitate ſuſcipimus. Loca v̾o:ſeu

domos ꝓ habitatione fratrum a ſingulari: vel collegio ipſis fratribus ex in
tegro ꝯcedenda: ſeu etiã offerenda: ſi talia de volũtate ꝯferẽtis frẽs inhabi-
tare cõtigerit: ꝑſeuerãte tñ voluntate cõcedẽtis inhabitẽt: ac illa libere (ꝑter
eccleſiam ⁊ oratoria ad eccl'iam deſtinata: ⁊ cimiteriũ: q̃ tam ꝑſentia q̃ʒ futu
ra in ius ⁊ ꝓprietatē nr̃am: ⁊ ꝑdicte romane eccleſie: ſimili modo ⁊ auctori
tate recipimus) mutata ꝯcedentis voluntate: ac ipſis fratribus patefacta di-
mittant. In quoꝝ locoꝝ dominio ſeu proprietate: nihil nobis vel ꝑfate ro-
mane eccleſie retinem⁹ omnino: niſi ea ſpecialiter de nr̃o: ſeu ipſius romane
eccleſie recipiant̃ aſſenſu. Et ſi in eiſdem locis reſſuauerit ſibi dominium in
cõcedendo cõcedens: ꝓpter inhabitationem fratrũ: tale dominiũ in ius ec-
cleſie ſepedicte nõ tranſeat: ſed potius plene liberũ remaneat cõcedenti. In-
ſuper nec vtenſilia: nec alia quoꝝ vſum ad neceſſitatem ⁊ officioꝝ ſui ſtatus
executionẽ (non enĩ omniũ reꝝ vſum hr̃e debent: vt dictum eſt) ad vllã ſup-
fluitatem. diuitias: ſeu copiam q̃ deroget pauꝑtati: vel theſaurizationeʒ: vel
eo animo vt ea diſtrahant: ſeu vẽdant recipiãt: vel ſub coloꝛe ꝓuidẽtie in fu
turum: nec alia occaſiõe: quinimo in omnibus appareat in eis quo ad do-
miniũ omnimoda abdicatio: in vſu neceſſitas. Hec aũt ſcd̃m exigentiam ꝑ
ſonaꝝ: ⁊ locoꝝ: miniſtri ⁊ cuſtodes ſimul ⁊ ſeparatim in ſuis adminiſtratio
nibus ⁊ cuſtodijs: cũ diſcretione diſponant: cũ de talibus interdũ ꝑſonarũ
qualitas: tempoꝛum varietas: locoꝝ conditio: ⁊ nonnulle alie circunſtantie:
plus minuſue: ac aliter ꝓuideri req̃rant. Iſta tamen ſic faciant: ꝙ ſemꝑ in
eis ⁊ eoꝝ actibus: pauꝑtas ſancta reluceat: proꝛout eis ex eoꝝ regula inuenitur
indicta. ¶ Ceteꝝ cũ eadem regula ſit ſub ꝑcepti diſtrictione ꝓhibitum: ne Ar.iij. ð mõ
frẽs recipiant ꝑ ſe vel ꝑ alios denarios vel pecuniam vllo modo: idq̃ʒ frẽs ſe hñdi circa
imꝑpetuũ ſuare cupiant: ⁊ velut iniunctũ neceſſe habeant adimplere: ne ip- eleemoſynas
ſoꝝ puritas in huius obſuatione ꝑcepti maculet̃ in aliquo: vel fratrum cõ pecuniares.
ſcientie aliq̃bus aculeis ſtimulent̃: articulũ iſtũ: ꝓpter detrahentiũ moꝛſus
ꝓfundius q̃ʒ nr̃i ꝑdeceſſoꝛes fecerũt aſſumentes: ac ipm̃ clarioꝛib⁹ determi-
nationib⁹ ꝓſeq̃ntes: dicim⁹ in primis: ꝙ frẽs ipſi a mutuis contrahẽdis ab
ſtineant: cũ eis mutuũ contrahere: ipſoꝝ ſtatu ꝯſiderato: non liceat. Poſſint
tamen ipſi ꝓ ſatiſfactione ꝓ eoꝝ neceſſitatibus facienda: q̃ ꝓ tempoꝛe occur
rerint (ceſſantib⁹ eleemoſynis de q̃b⁹ ſatis fieri commode tũc nõ poſſet) ci-
tra cuiuſlibet obligationis vinculũ dicere: ꝙ ꝑ elemoſynas ⁊ alios amicos
ſuũ: ad ſolutionem hm̃õi faciendam intendũt fideliter laboꝛare. Quo caſu
procuret̃ a fratrib⁹: ꝙ ille q̃ dabit elemoſynam: ꝑ ſe vel ꝑ aliũ non nominan
dũ ab ipſis: ſi fieri poterit: ſed ab eo potius iuxta ſuũ beneplacitũ aſſumen-
dũ: huius ſatiſfactionem faciat in totũ vel in partem: ꝓut dñs ſibi inſpira-
uerit. Si tamẽ hoc ipſe nollet facere: vel nõ poſſet: vel ꝙ receſſus eius immi
neat: aut q꞉ quib⁹ hoc velit cõmittere noticiam nõ habet fideliũ ꝑſonaruʒ:
ſeu quacũq̃ʒ alia occaſione vel cauſa: declaram⁹ ⁊ dicim⁹: ꝙ in nullo regule
puritas infringit̃: aut q̃uolibet ipſius obſuantia maculat̃: ſi frẽs ipſi alicu-
ius vel aliquoꝝ ſibi curent dare noticiã: vel aliquẽ ſeu aliquos nominare:
aut etiã ꝑſentare: cui vel q̃b⁹ ſi eleemoſynã faciẽti placuerit: cõmitti poſſit
executio predictoꝛũ: ac ipſius habeat̃ aſſenſus ſuꝑ ſubꝛogationibus infra-

ſcriptis. Ita tñ ꝙ penes ipſum dantē: dominio. ꝓprietate: ac poſſeſſione ip‑ſius pecunie cū libera ptāte reuocādi ſibi pecuniā ipſaȝ ſemꝑ vſqȝ ad ꝯuer‑ſionē ipſius in rē deputatā: plene. libere: ac integre remanētibus: in ipa pecu‑nia nihil oino frēs iuris habeant: nec ad miniſtrationē ſeu diſpēſationē: nec ꝯtra ꝑſonā nominatā ab eis: vel non noiatā: cuiuſcunqȝ ꝯditionis exiſteret in iudicio vel extra actionē. ꝓſecutionē: aut aliquod aliud ius qualitercun‑qȝ ꝑſona ꝑdicta in cōmiſſione huius ſe hēret. ¶ Liceat tñ fribus ſuas ne‑ceſſitates inſinuare: ac ſpecificare: vel exponere ꝑſone ꝑdicte: ac eaȝ rogare ꝙ ſoluat. Poſſint etiam ꝑſonaȝ eandē exhortari: ac inducere: ꝙ fidelr in re cō‑miſſa ſe habeat: ꝛ anime ſue ſaluti in commiſſa ſibi executiōe prouideat: ita ꝙ ab omi eiuſdē pecunie adminiſtratione: ſeu diſpēſatione: ꝛ ꝯtra ꝑſonam ꝑdictam actione ꝛ ꝓſecutione (vt ꝑdictum eſt) frēs abſtineant omnimodo. ¶ Si ꝟo ꝑſonam huiōi nominatā: vl' non nominatā a fratribus quo min⁹ ꝑ ſe poſſit exequi quod ꝑdicitur contigerit ꝑ abſentiā. infirmitatē. volun‑tatē: ſeu locoꝝ diſtantiā ad q̄ ipſe nollet accedere: in quibus eēt ſolutio ſeu ſa‑tiſfacio faciēda: vl' occaſione alia ꝑpediri: liceat fratribus cū conſciētie puri‑tate: quantū ad vnā aliā ꝑſonā ſubrogandā ad ꝓmiſſa: in noiando ꝛ alijs: ſi ad primū dantē non poſſint: vl' nollēt hr̄e recurſum: cū iſta ꝑſona facere ſi‑cut cū prima ſupra proxime declaramus eis licere. Duarū eñ ꝑſonaruȝ mi‑niſterijs ꝑ viā ſubrogationis: vt dictū ē: cōmunius ꝛ generalius videt̄ poſ‑ſe in ꝑdictorum executione ſufficere: cum ꝑdicta ſatiſfactio ꝓſumat poſſe ce‑leriter expediri. Si tñ interdum propter locorum diſtantiam in quibus eēt ſatiſfactio faciēda: ꝛ conditiones ſeu circunſtantias alias caſus emergeret: in quo videretur pluriū ꝑſonarū ſubrogādarū miniſteriū opportunum: li‑ceat ipſis fratribus in hoc caſu: iuxta negocij qualitatē: ꝓuato modo ꝑdi‑cto: plures ꝑſonas aſſumere. nominare: ſeu ꝓſentare ad iſtud miniſteriū exe‑quēdū. ¶ Et quia oportȝ ꝛ expedit fratrū neceſſitatibus non ſolū pro qbus iam eēt ſolutio ſeu ſatiſfactio faciēda: vt ſupra proxime dictuȝ ē: ſȝ ex immi‑nētibus: ſiue tales neceſſitates ingruētes immineant q̄ breui tēpore expediri valeant: ſiue tales: lȝ pauce cōparatiue: quarū prouiſio neceſſario tractū tēpo‑ris hȝ: vt in libris ſcribēdis. eccleſijs: ſeu edificijs ad vſuȝ habitationis eoꝝ conſtruēdis libris ꝛ pannis in locis remotis emēdis: ꝛ alijs ſimilib⁹: ſi qua occurrerint: cū moderamine ſupradicto ſalubriter prouideri: ſicut in iſtis neceſſitatibus clare diſtinguimus: ſic in eis frēs poſſe tute ꝛ ſana conſciētia procedere declaramus: vcȝ: vt igruēti vel imminēte neceſſitate q̄ breui tē‑pore: vl q̄ interdū ex aliquibus circunſtantijs non ſic breui: vt ſupra in pri‑mo caſu dictuȝ ē: valeat expediri: tam quo ad dantē eleemoſynaȝ: q̄ꝫ quo ad nominatū vl' ſubſtitutū: in oibus ꝛ ꝑ oīa: ſicut in articulo ſolutionis pro neceſſitatibus ꝑteritis faciēde ſupra proxime declarauimus ꝓcedatur. In ea ꝟo neceſſitate quantūcunqȝ ꝑſentialr ingruēti: q̄ tñ ex qualitate ſui: vt ꝑ‑dicitur: tractū tēporis hȝ annexū: quia in eo caſu veriſimile ē ꝙ tūc ratione diſtātie locoꝝ q̄ꝫ expeditio neceſſitatis ipſius ex ſui ꝯditiōe reqreret: tūc etiā circūſtantiaꝝ ipſius neceſſitatis rōne pēſata: freqnter a caſus acciderēt: in q‑bus ad expeditionē neceſſitatis huius oporteret ꝙ ꝑ diuerſas manus ꝛ ꝑſo‑

Nota modū ꝑ neceſſitatibus futuris.

ſtas tranſiret pecunia neceſſitati hmõi deputata:quaꝝ omniũ pſonarũ im-poſſibile quaſi eẽt dñꝫ principalẽ ꝓ ipſa neceſſitate pecuniã deputantẽ: ſeu etiã ſubſtitutũ ab eo:⁊ tertiũ etiã ab ipſo ſubſtituto(ſi caſus talis accederet) poſtea ſubrogatũ hr̃e noticiã:declaramꝰ ⁊ dicimꝰ:ꝙ in hoc articulo: p̃ter dictos duos modos in neceſſitatibꝰ p̃teritis ⁊ ingruẽtibꝰ q̃ poſſint breui tẽpore vl' interdũ non breui:vt ſupra exprimitur expediri:vt p̃diximꝰ obſeruã dos:ad ↄſeruandã ipſius regule ac profeſſorũ eius omnimodaꝫ puritatẽ:ꝙ ſi p̃ſto ſit eleemoſyne huiꝰ elargitor:vl' eius nuncius q poſſet hoc facere: ex-p̃ſſe illi p̃dicatur a fratribus:ꝙ ſibi placeat:vt dominio talis pecunie cũ libera ptãte reuocandi ſibi pecuniã ipſaꝫ penes ipſuꝫ ſemꝑ vſqꝫ ad cõuerſionẽ ipſius in rẽ deputatã libere remanẽte:vt in alijs duobus caſibus ſupius dictuꝫ ẽ:ꝑ quorũcunqꝫ manus pecunia ſeu eleemoſyna ipſa tractetur:ſiue ꝑſonas ab eodẽ vl' a fratribus noiatas:totũ ſuo ↄſenſu:voluntate:ac auctoritate ꝓcedat. Quo aſſenſuꝫ ſuũ p̃bentẽ p̃dictis:ſecure frẽs de re empta vl' acqſita de illa pecunia ꝑ quẽcunqꝫ:iuxta modũ annotatuꝫ ſupius:vti poſſint.

¶ Ad maiorem autem omniuum p̃dictorum claritatem:ac in ꝑpetuum valitura ꝓuiſionis ſerie declaramus:ꝙ fratres prefatis modis:vt p̃dicitur:circa pecuniam in ſupportandis coꝝ preteritis ⁊ ingruentibus neceſſitatibus obſ̃uatis:non intelliguntur nec dici poſſunt:ꝑ ſe vel ꝑ interpoſitã ꝑſonã pecuniã recipere contra regulam vel profeſſionis ſui ordinis puritatem:cũ manifeſte pateat ex predictis:predictos fratres non ſolum a receptione.proprietate.dominio: ſiue vſu ipſius pecunie : verumetiam a contrectatione qualibet ipſius:⁊ ab ea penitus alienos. ℭ In eo vero caſu quando antequam ipſa pecunia in licitum rei habẽde vl' vtende commercium ſit conuerſa:concedẽtẽ pecuniã mori contigerit:ſi concedẽs in concedẽdo dixerit vel exp̃ſſerit:ꝙ pſona deputata pecuniam ipſam in neceſſarium vſum frm̃ expẽderet:qcqd de ipſo concedẽte viuẽdo vel moriẽdo contigeret:ſiue concedẽs huiuſmodi heredẽ reliqrit:ſiue non:poſſint frẽs ad pſonam deputatam:non obſtante concedẽtis morte:vel heredis contradictione: pro illa pecunia expẽdẽda recurrere:ſicut poterant ad ipſum dominum concedẽtem.

Quid ſi moriatur eleemoſynã faciẽs.

ℭ Quia ꝟo puritatẽ ipſius ordinis intima cordis affectione zelamus:cuꝫ in p̃dictis caſibus ad determinatam neceſſitatẽ:vt p̃dicitur:per aliquẽ pecuniã ↄcedi ↄtigerit:ↄcedẽs pecuniã rogari poſſit a frĩbꝰ:ꝙ ſiqd de ipſa pecunia habita neceſſitate d̃terminata ſuperit:ↄſentiat ip̃e ↄcedẽs:ꝙ reſiduũ p̃fate pecũie i res alias ꝓ alijs ipoꝝ frm̃ p̃dictis neceſſitatibꝰ ↄuertat. Quo nõ ↄſentiẽte p̃dictis:ipꝫ reſiduũ(ſi qđ fuerit)reſtituat eidẽ. Caueãt tñ frẽs:ꝙ ſollicite ſe coarctẽt:vt nõ plus ſciẽter ↄcedi ↄſentiãt:q̃ꝫ veriſimiliter extimari poſſit rem neceſſariã ꝓ qua pecunia ipſa ↄcedit valiturã. Et qꝛ in p̃dictorum ſerioſa expoſitione:a dante vel recipiẽte de facili poſſet errari: vt clariꝰ vtilitati dantium:puritati ordinis:ſimplicitati aliquorum ſimplicium:ſaluti animarum:hinc ⁊ inde ſecurius ↄſulatur:intellectum illum:q ſatis in hoc caſu a ſane itelligente percipitur:preſentis ac i eternum valiture ↄſtitutionis ſerie lucidamus:volentes illud ad communem deduci noticiã: vꝫ ꝙ ſemper quando pecunia fratribus ipſis mittit: vel offertur:nec exp̃ſſe ꝑ-

Attẽ. q d hẽat fieri ſi ſupſit pecunia.

mittentẽ vel offerentem aliꝰ exprimatᷣ:ꝑdictis modis proꝛſus oblata intelli gatᷣ ⁊ miſſa. Non enĩ veriſimile eſt aliquem elemoſyne ſine exꝑſſione modũ illum velle prefigere:ꝑ quem ⁊ donans merito:vel illi quoꝝ neceſſitatibꝰ intendit ꝑ donũ hm̃oi prouidere:vel effectu doni:vel ſue conſcientie puritate fraudentᷣ.

De legatis fribꝰ in vltimis volũtatibus factis.

¶Ad hec qꝛ fratribꝰ ipſis interdũ in vltimis volũtatibus ſub diuerſis modis nõnulla legantᷣ:neqꝫ expreſſe qd de ijs agendũ ſit in regula vel predeceſſoꝝ nr̃oꝝ declarationibꝰ ꝯtinetᷣ:ne in ipſis dubitari ꝯtingat in poſterum:ꝓuidendo legantibꝰ:⁊ fratrũ ꝯſcientijs precauendo:declaramus.ordinamus:⁊ dicimꝰ:ꝙ ſi teſtator modũ ſcd̃m quem fratribꝰ eoꝝ ꝯditiõe inſpecta recipe non liceret exprimat in legando:vt ſi legaret fratribꝰ vineam vel agrũ ad excollendũ.domũ ad locandũ:vel ſimilia ꝟba in ſimilibꝰ proferret:aut modos ſimiles in relinꝗndo ſuaret:a tali legato ⁊ eius receptione ꝑ omnem modũ frẽs abſtineant. Si ꝟo modũ licitũ fratribꝰ:in legãdo teſtator expreſſerit:vt ſi diceret:lego pecuniam pro fratrũ neceſſitatibꝰ expendendam:vel domũ.agrũ.vineam:⁊ ſimilia ad hoc ꝙ ꝑ certam ꝑſonam vel ꝑſonas idoneas diſtrahantᷣ:⁊ pecunia de rebus ipſis accepta in edificia:vel alia fratrũ neceſſaria cõuertantᷣ:aut in legando ſimilibꝰ modis vel ꝟbis vtatᷣ:in hoc caſu illꝰ in omnibꝰ ⁊ ꝑ omnia (ꝯſideratis eoꝝ neceſſitatibꝰ:⁊ moderaminibꝰ ſupradictis) quantũ ad frẽs ſuari decernimꝰ:qꝰ ꝑ nos eſt ſupius in conceſſis pecuniarijs elemoſynis declaratum. Ad q̃ legata ſoluenda:tam heredes teſtatoꝝ q̃ꝫ executores:ſe liberales exhibeant:q̃ꝫ ꝑlati. Et etiam ſeculares qbus de iure vel de ꝯſuetudine prouiſio iſta competeret:cũ expedierit ſe ex officio ſuo promptos exhibeant ad pias volũtates deficientiũ adimplendas. Nam ⁊ nos etiam ꝑ modos licitos:⁊ fratrũ regule congruos:intendimus ꝓuidere:ꝙ nec pia defunctoꝝ deſtituatᷣ intentio:⁊ heredũ cupiditas legitimis ictibꝰ feriatᷣ:ac ipſi frẽs paupes oportunis auxilijs nõ fraudentᷣ. Si ꝟo fratribꝰ ipſis generaliter aliqd abſqꝫ modi exꝑſſione legetᷣ:hoc in legato ſic indeterminate relicto in omnibꝰ ⁊ ꝑ omnia intelligi ac ſuari volumꝰ:et in ꝑpetuũ preſenti ꝯſtitutione iubemus:qꝰ ſupra in pecunia:ſeu elemoſyna fratribꝰ indeterminate oblata vel miſſa voluimꝰ ac exꝑſſimꝰ obſuari:videlicet vt ſub modo licito fratribꝰ intelligatᷣ eſſe relictũ:ita ꝙ nec legãs merito:nec frẽs ipſi effectu relicti fraudentᷣ.

De cõmutatione reꝝ mobilium.

¶Quia ꝟo dominiũ libroꝝ:⁊ aliorum mobiliũ:qbus tam ordo q̃ꝫ frẽs vtuntᷣ:q̃ tamen nõ ſint dominij aliorũ:ad ꝑfatam eccleſiam ſpecialiter dignoſcitᷣ:q̃ libros ⁊ mobilia interdum cõtigit ſeu expedit vendi:vel etiam cõmutari:fratrũ vtilitatibꝰ:⁊ eoꝝ ꝯſciẽtijs ꝓuidere volẽtes:eadem auctoritate ꝯcedimꝰ:vt commutatio taliũ reꝝ:et ad eas res:quaꝝ vſum fratribꝰ liceat hr̃e de generalis ⁊ prouincialiũ miniſtroꝝ in ſuis adminiſtrationibꝰ ꝯiunctim vel diuiſim auctoritate procedat. quibus etiam de diſpoſitione vſus taliũ rerum:ꝯcedimus ordinare.

De vẽditiõe reꝝ mobiliũ

¶ Si vero res hm̃oi eſtimato precio vendi ꝯtingat:cũ fratribus ipſis ꝑ ſe vel ꝑ aliũ recipe pecuniam:regula prohibente:non liceat:ordinamꝰ ⁊ volumꝰ:ꝙ talis pecunia ſeu preciũ recipiatᷣ ⁊ expendatᷣ in rem licitam:cuiꝰ vſum fratribus licet habere:ꝑ procuratorem a ꝑfata ſede:vel a cardinali gubernationem ꝑ ipſã ſedem gerenti eiuſdem ordinis deputandũ:iuxta moduꝫ in ſupioribus ne-

ceſſitatibus p̄teritis ⁊ ingruentibus ordinatū. ¶ De vilibus aut mobilib⁹: vel parū valentibus: liceat ex p̄ſenti nr̄a ꝯceſſione fratribus: pietatis ſeu ꝺuotionis intuitu: vel ꝓ alia honeſta ⁊ rationabili cauſa: obtenta ſup̄ hoc prius ſup̄ioꝝ ſuoꝝ licentia (iuxta qđ inter frēs in generali vel ꝓuincialibus capitulis: tā de ipſis rebus vilibus ſeu parū valentibus: ⁊ eaꝝ valore: q̄ꝫ p̄fata licentia: ſcꝫ a q̇bus ⁊ qualiter ſit hn̄da: extiterit ordinatū) intra ⁊ extra ordinē alijs elargiri. ¶ Licet aūt ꝯtineaꝛ in regula: ꝙ frēs habeāt vnā tunicā cum capucio: ⁊ aliā ſine capucio: ⁊ videri poſſit illa fuiſſe inſtituentis intentio: ꝙ neceſſitate ceſſante pluribus nō vtanꝛ: declaramus: ꝙ poſſint frēs de licētia miniſtroꝝ ⁊ cuſtodū: ꝯiunctim ⁊ diuiſim in adminiſtrationibus ſibi commiſſis: cū eis videbiꝛ (penſatis neceſſitatibus: ⁊ alijs circūſtātijs: q̄ ſcđꝫ deū ⁊ regulā attendende videnꝛ) vti pluribus: nec ꝑ hoc videanꝛ a regula deuiare: cū etiā in ipſa dicaꝛ exp̄ſſe: ꝙ miniſtri ⁊ cuſtodes de infirmorū neceſſitatibus: ⁊ fratribus induendis ſollicitā curā gerāt: ſcđm loca ⁊ tp̄a: ⁊ frigidas regiones. ¶ Et quāq̄ꝫ regula p̄dicta ꝯtineat: ꝙ de fratribus induendis: ⁊ neceſſitatibus infirmoꝝ miniſtri tm̄ ⁊ cuſtodes ſollicitā curā gerāt: ⁊ dictio illa tm̄: ſic miniſtros ⁊ cuſtodes in hac cura ꝯſtringere: ꝙ ab ea ceteros excludere prima facie videaꝛ: q2 tn̄ ſollicite ꝯſiderare nos ꝯuenit: ⁊ tp̄s regule inſtitute: quo frēs ipſi ad cōparationem p̄ſentē nūero pauci erāt: ⁊ forſan miniſtri ac cuſtodes videbanꝛ tūc ad iſta poſſe ꝓcurāda ſufficere: ac nihilomin⁹ multiplicationis frm̄: ⁊ moderni tp̄is qualitatē: nec ſit veriſimile btm̄ franciſcū inſtitutorē regule: vel ipſis miniſtris ⁊ cuſtodibus impoſſibilitatis iugū voluiſſe p̄figere: vel ex ipſius impoſſibilitatis ꝯſeq̄ntia frēs ipos ſuis neceſſitatibus velle carere: ꝯcedim⁹: ꝙ ipſi miniſtri ⁊ cuſtodes poſſint ꝑ alios huius cure ſollicitudinē exercere. Debent etiā ⁊ alij frēs curā huius: q̄ p̄fatis miniſtris ⁊ cuſtodibus p̄cipue incūbit ex regula: cū ſibi ab illis cōmiſſa fuerit gerere diligenter. ¶ Contineꝛ quoqꝫ in regula: ꝙ frēs q̇bus grām dedit dn̄s laborādi: laborent fidel'r ⁊ deuote: ita ꝙ excluſo occio aīe inimico: ſancte orōnis ⁊ deuotionis ſpūm non extinguāt. Qr ꝟo ex ꝟbo iſto frēs ipſos de occioſitate vite: ⁊ de regule trāſgreſſione improbe notare interdū hactenus aliq̄ ſunt conati: nos morſus hmōi nefarios reprimentes: declaramus: q̄ꝫ conſideratis verb̄ predictis: ⁊ forma ſeu modo loq̄ndi ſub q̇b⁹ fratres ad hmōi: exercitiū inducunꝛ: non videꝛ ea fuiſſe iſtituentis intentio: ꝙ vacātes ſtudio: vel diuinis officijs ⁊ miniſterijs exeq̄ndis: manuali labori ſeu opationi ſubijceret: vel ad hoc illos arctaret: cū exemplo xp̄i ⁊ multorꝫ ſanctorum patrum: labor iſte ſpūalis tanto illi preponderet: quanto q̄ ſunt aīe corporalibus p̄ferunꝛ. Ad alios vero q̄ ſe ī predictis ſpūalibus opibus non exercent (niſi tales aliorum fratrum licitis officijs occupenꝛ) ne ocioſe viuant: verba predicta declaramus extendi: niſi ⁊ tales tam excellentis ⁊ notabilis contemplationis ⁊ orōnis exiſterent: ꝙ merito propter hoc nō eſſent a tanto bono ⁊ pio exercitio ſubtrahendi. Frēs em̄ quantumcunqꝫ ſtudio vel diuinis miniſterijs non vacantes: ſed aliorum fratrum ſtudio vel alijs diuinis officijs ⁊ miniſterijs vacantium ſeruitijs iherentes: cum ipſis eiſdē q̇bus ſeruiunt ſuſtentari merentur: quod aſtruitur illa equa lege ſancitum:

De largitiōe reꝝ vilium.

Ar. iiij. đ veſtib⁹ fratruꝫ.

Ar. v. đ mō laborandi.

qua ſtrenuus pugnator ille dauid iuſte decreuit: vez ꝙ diſcedētium ad p̄-
lium: ⁊ remanētium ad ſarcinas: portio equaref. ¶ Uerum qr exp̄ſſe conti-
nef in regula: ꝙ frēs non p̄dicent in epatu alicuius epi cum ab eo illis fue-
rit contradictū: nos in hoc ⁊ deferētes regule: ⁊ nihilominus auctoritatem
apoſtolice plenitudinis conſeruātes: dicimus: ꝙ p̄dictum verbum ad lraz ſi-
cut regula ipſa ꝑtulit obſeruef: niſi p ſedē apoſtolicā circa hoc pro vtilitate
populi xp̄iani ſit ꝯceſſum vel ordinatū aliō: vel in poſterū concedaf ſeu etiā
ordinetur. ¶ Et quia in eodem capitulo regule immediate ſubiungitur: ꝙ
nullus fratrum populo audeat predicare niſi a miniſtro generali fuerit ex-
aminatus: ⁊ etiam approbare: ⁊ ab eo officium p̄dicationis ſibi conceſſum:
nos ⁊ ſtatum preteritum ipſius ordinis in paucitate ſui: ⁊ modernū in am-
pliato fratrum numero: ac vtilitatem animarum: vt condecet: aduertentes
concedimus: ꝙ necdum generalis examinare approbare predicatores fra-
tres in populis: ac illis concedere licentiam predicandi: quatenus pſone ido
neitatem: ⁊ predicationis officium licentia ipſa reſpiceret: prout in regula
continetur: verumetiam prouinciales miniſtri hoc poſſint in capitulis ꝓui-
cialibus cum diffinitoribus: qḋ etiā hodie obſeruari dr: ⁊ in fratrum priui-
legijs contineri. Quam qdē licētiam p̄fati miniſtri reuocare. ſuſpēdere va-
leant ⁊ arctare: ſicut ⁊ quādo id eis videbif expedire. ¶ Sed qm̄ in deſide-
rijs nr̄is hoc gerif: vt ad dei gloriā ſalus ꝓficiat aiaꝝ: ac dictus ordo: p quez
iugiter ad amorē diuinū affectio xp̄iane religionis accendif: merito ⁊ nume
ro augeaf: cōcedimus: ⁊ p̄ſenti ſtatuto firmamꝰ: licere non ſolū generali: ſed
etiam ꝓuincialibꝰ miniſtris: pſonas fugiētes a ſeculo in frēs recipe: q̄ ꝓuin-
cialiū miniſtroꝝ licentia: p ipm̄ generalem: ſicut expedire viderit: poſſit arta
ri. Uicarij vo ꝓuincialiū miniſtroꝝ: ex officio vicarie: licentiam hanc ſibi
nouerint interdictā: niſi p miniſtros eoſdē: qbus hoc poſſe cōmittere vica-
rijs ⁊ alijs licere decernimꝰ: hoc ipſis vicarijs ſpecialr cōmittaf. Caueant tn̄
ipſi ꝓuinciales: ꝙ hoc nō indiſcrete: nō paſſim: ſ; ſic cōſiderate committant:
ſicq; illos qbus hoc cōmitti contigerit fidelibꝰ conſilijs fulciant: ꝙ oīa diſ-
crete ꝓcedāt. ¶ Ne indifferēter oēs admittanf ad ordinem: ſed illi tantū: q
ſuffragantibus eis litteratura. idoneitate: vel alijs circūſtantijs: poſſint vti-
les eſſe ordini: ſibiq; p vite meritū: ⁊ alijs ꝓficere p exemplum. ¶ Inſup du-
bitantibus fratribus p̄dicti ordinis: an (p eo ꝙ in regula dr) vt decedēte ge-
nerali miniſtro: a ꝓuincialibus miniſtris ⁊ cuſtodibus i capitulo penthecoſ-
ſtes fiat electio ſucceſſoris: oīum cuſtodū multitudinē oporteat ad generale
capitulū conuenire: an: vt oīa cum maiori tranqllitate tractenf: ſufficere poſ
ſit vt aliq de ſingulis prouīcijs: q vocem habeāt alioꝝ: iterſint: taliter reſpō-
demus. ſ. vt ſingularum prouīciarum cuſtodes vnū ex ſe cōſtituāt quē cuz
ſuo prouīciali miniſtro pro ſeipſis ad capl̄m dirigant: voces ac vices ſuas
cōmittentes eidem: quod ēt cum cōſtituerit p ſeipſos: ſtatutum hmōi duxi-
mus approbandū: quod idē p̄deceſſor Grego. ix. i caſu hmōi dr reſpōdiſſe.
¶ Deniq; qr continef in regula ſupradicta: ꝙ frēs non igrediaf monaſte
ria monacharum: preter illos qbus a ſede apoſtolica conceſſa fuerit licentia
ſpecialis: quam ꝙ hoc de monaſterijs pauperū monialium iclūſarum frēs

Arti.vj.de p̄dicatoribus.

Artic.vij.de mō recipiēdi frēs ad ordinem.

Ar.viij.d̄ electiōe generalis miniſtri.

Ar.ix.de ingreſſu monaſterioꝝ mōialium.

hactenus itelligendũ eſſe crediderit: cũ eaꝝ ſedes pſata curã habeat ſpecialẽr et intellectus hmõi p conſtitutionem quandam tempore date regule: viuẽte adhuc beato Franciſco: p prouīciales miniſtros fuiſſe credatur ī generali capitulo declaratus: ijdem frẽs certificari nihilominus ſe poſtularũt: an hoc de oībus generalr: cum regula nullum excipiat: an de ſolis monaſterijs itelligi debeat monialium pdictarum. Nos vtiqꝫ generalr id eſſe prohibitum de quarumlibet cenobijs monialiũ reſpondemus. Et noīe monaſterij: volumus clauſtrũ. domos: ⁊ officinas iteriores itelligi: p eo ꝙ ad alia loca vbi hoīes ſeculares conueniunt: poſſunt fratres illi cauſa predicationis: vel eleemoſyne petende accedere: qbus id a ſuperioribus ſuis pro ſua fuerit maturitate: vel idoneitate conceſſum: exceptis ſemper predictarum monaſterijs īcluſarum: ad que nulli datur accedendi facultas: ſine ſedis eiuſdem licẽtia ſpeciali: quod etiam ipſe idem predeceſſor Grego. ix. ī eo caſu dr reſpõdiſſe. ¶ Ceterum ſancte memorie confeſſor xpi Franciſcus mandaſſe dr circa vltimum vite ſue: cuius mandatum: ipſius dr teſtamentum: ꝙ verba ipſius regule non gloſentur: ⁊ vt verb vtamur eiuſdem: ꝙ ſic vel ſic itelligi debeat non dicatur: adijciens: ꝙ fratres nullo modo aliquas lr̃as ab apoſtolica ſede petant: ⁊ alia quedam iterſerens: que non poſſent ſine multa difficultate ſeruari: propter quod fratres heſitantes an tenerentur ad obſeruantiam teſtamenti predicti: dubitationem hmõi per eundem predeceſſorem Grego. ix. petierunt de ipſorum conſcientijs amoueri. Qui: ſicut aſſeritur: attendẽs periculum aīarum: ⁊ difficultates quas propter hoc poſſent incurrere: dubietatem de ipſorum cordibus amouendo: dixit fratres ipſos ad ipſius mãdati obſeruantiam non teneri: quod ſine conſenſu fratrum: ⁊ maxime miniſtrorum: quos vniuerſos tangebat: obligare nequit: nec ſucceſſorem ſuū quomodolibet obligauit: cum non haberet imperium par in parem. Nos autem circa preſentem articulum nihil duximus innouandum. ¶ Ad hec a nonnullis predeceſſoribus noſtris Romanis Pontificibus circa declarationem ipſius regule: ⁊ ipſam regulam: ac eam contingentia diuerſas litteras intelleximus emanaſſe. Sed nec per hoc mordacium predictorum contra regulam ipſam et fratres quieuit inſultus; nec per ipſas lr̃as ſtatui fratrum prouideretur in multis: in qbus de nouo vel aliter neceſſario prouidẽdum eſſe multorum poſtea caſuum contingentium experientia indicauit. Nos itaqꝫ ne lr̃arum hmõi: ⁊ preſentis conſtitutionis diuerſitas: vel intellectus aduerſitas in predictorum obſeruatione fratrū aīos perturbaret: ⁊ vt plenius. clarius: ⁊ certius eorum ſtatui ⁊ obſeruantie predicte regule conſulatur: in oībus ⁊ ſingulis illis articulis quos conſtitutio ipſa ꝯtinet: quãqꝫ ipſi vel eorum aliq continerentur in alijs lr̃is apoſtolicis ſupradictis: hanc noſtram conſtitutionem. declarationem: ſeu ordinationem tantum a fratribus ipſis preciſe: ac inuiolabiliter decernimus perpetuis temporibus obſeruandam. ¶ Cum igitur ex predictis ⁊ alijs per nos cum multa maturitate diſcuſſis: regula ipſa licita. ſancta. perfecta: ⁊ obſeruabilis: nec vlli patẽs diſcrimini euidenter appareat: illam ⁊ omnis ſubſcripta per nos ſtatuta. ordinata. conceſſa. diſpoſita. decreta. declarata: etiã ⁊ ſuppleta: de apoſtolice po-

An teſtamentũ btĩ frã. aliquaten⁹ obligauit. art. x.

De eiuſdẽ declaratiõis firmitate ⁊ auctoritate: atqꝫ publicatione articulus vltimus.

teſtatis plenitudine approbamus. cõfirmamus: ⁊ volumus exiſtere ꝑpetue
firmitatis: in ꝟtute obediẽtie diſtricte ꝑcipiẽtes: ꝙ hec ꝯſtitutio: ſicut cetere
ꝯſtitutiões vel decretales epl'e: legaꝶ in ſcolis. ¶ Et qꝛ ſub colore liciti: nõnul
li cõtra frẽs ipſos ⁊ regulã in legẽdo. exponẽdo: atqꝫ gloſando poſſent vir*
ſue iniqtatis effundere: ac ꝯſtitutiõis intellectuꝫ: ipm in diuerſas ⁊ aduerſas
ſentencias ꝓducentes: ſuis adinuentiõib⁹ deprauare: ⁊ opinionũ diuerſitas:
ac diſtortio intellect⁹ multoꝝ pios aĩos poſſet inuoluere: ⁊ a religionis igreſ
ſu multoꝝ corda ſubtrahere: taliũ detrahentiũ vitanda ꝑuerſitas cogit nos
ipſis viã ad ꝑdicta ꝑcludere: ⁊ certũ ꝓcedendi modũ: hãc cõſtitutionẽ legẽ
tibus ꝑfinire. Itaqꝫ ſub pena excõicationis: ⁊ priuationis officij: ac bñficij
diſtricte ꝑcipimus: vt ꝑſens cõſtitutio cũ ipſam legi ꝯtigerit: ſicut ꝓlata eſt:
ſic fideliter exponaꝶ ad lrãm: cõcordantie. cõtrarietates: ſeu diuerſe ⁊ aduer
ſe opiniones a lectorib⁹: ſeu expoſitoribus nullatenus inducãꝶ. Sup ipa cõ
ſtitutiõe gloſe nõ fiant: niſi forſan ꝑ quas verbũ vel verbi ſenſus: ſeu cõſtru
ctio: vel ipſa ꝯſtitutio quaſi grãmaticaliter ad lrãm: vel intelligibilius expo
naꝶ: nec intellect⁹ ipſius ꝑ legentẽ deprauetꝶ in aliquo: ſeu diſtorqueaꝶ ad aliꝺ̃
ꝙ̃ lrã ipſa ſonat. ¶ Et ne ſedem ꝑdictã cõtra detractores hmõi oporteat vlte
rius laborare: vniuerſis ac ſingulis cuiuſcũqꝫ ꝑeminentie. conditionis: aut
ſtatus diſtricte ꝑcipimus: ne cõtra predictã regulã: ⁊ ſtatũ predictoꝝ fratrũ:
ſeu cõtra ꝑmiſſa ꝑ nos ſtatuta. ordinata. cõceſſa. diſpoſita. decreta: ⁊ declara
ta. ſuppleta: ⁊ approbata: ⁊ etiã cõfirmata dogmatizent. ſcribãt. determinẽt.
ꝑdicent: ſeu praue loquanꝶ publice vel occulte. ¶ Sed ſiqd penes aliquẽ in
his ambiguitatis emerſerit: hoc ad culmẽ ꝑdicte ſedis apoſtolice deducaꝶ:
vt ex auctoritate apoſtolica: ſua in hoc manifeſteꝶ intentio: cui ſoli conceſſuꝫ
eſt in his ſtatuta cõdere: ⁊ cõdita declarare. ¶ Gloſantes ꝟo in ſcriptis cõſti
tutionẽ ipaꝫ aliter ꝙ̃ eo mõ quo diximus: doctores iſup ſiue lectores dũ docẽt
in publico ex certa ſciẽtia ⁊ deliberate itellectũ ꝯſtitutiõis hmõi deprauãtes:
faciẽtes quoqꝫ cõmentũ. ſcripturas: ſeu libellos: ac ex certa ſciẽtia ⁊ delibera
te determinãtes i ſcholis: ſeu ꝑdicãtes ꝯtra ꝑdicta: vel aliqua: ſeu aliqꝺ ꝑdi
ctoꝝ: nõ obſtãtib⁹ aliqb⁹ priuilegijs: vel indulgẽtijs: aut lrĩs aplicis: qbuſcũ
qꝫ dignitatib⁹. ꝑſonis. ordinib⁹: aut locis: religioſis vel ſecularib⁹: generaꝶr
vel ſingulariter: ſub quacũqꝫ forma vel expſſiõe ꝟboꝝ cõceſſis: q̃ nolumus
aliqb⁹ in ꝑmiſſis quolibꝫ ſuffragari: excõicatiõis ſentẽtie: quã ex nũc i ipos
ꝓferimus: ſe nouerint ſubiacere: a qua per neminẽ niſi per romanũ ponti
ficem poſſint abſolui. ¶ Inſuper tam iſtos contra quos per nos excõicatio
nis eſt ꝓlata ſentẽtia: quã alios: ſiq fuerint: circa ꝑmiſſa vel coꝝ aliqꝺ veniẽ
tes: ad nrãm ⁊ ſedis memorate volumus deduci notitiã: vt quos prouiſus
modus eqtatis nõ arcet: a vetitis cõpeſcat rigor apoſtolice vltionis. Nulli er
go oĩno hoĩm liceat: hanc paginã nrẽ declarationis. ordinationis. cõceſſio
nis. diſpoſitionis. ſuppletionis. approbationis. confirmationis: ⁊ conſtitu
tionis infringere: vel ei auſu temerario contraire. Siqs autem hoc attentare
preſumpſerit: indignationem omnipotentis dei: ⁊ beatorum Petri ⁊ pauli
apoſtoloꝝ eius: ſe nouerit incurſurũ. Datũ Suriani. xix. kl'as Septẽbris
pontificatus noſtri anno ſecundo.

¶ Incipit declaratio regule fratrū minorum: edita a dño papa Clemente.v.

CLemens ep̄us ſeruus ſeruorū
dei: ad ppetuā rei memoriā. Exiui de paradiſo: dixi: rigabo
hortū plantationū: ait ille celeſtis agricola: q vere fons ſapien
tie verbū dei a patre in p̄ſe manens: genitū ab eterno: nouiſſi
me diebus iſtis fabricāte ſpū ſctō in vtero v̄ginis factum ca
ro: exiuit homo ad opus arduū redēptionis hūani generis: pagendū: exem-
plar ſeq̄ndū celeſtis vite p̄bens hoibus ſemetip̄m. Uerum q: mortalis vite
ſollicitudinibus p̄ſſus homo: mentis aſpectū ab exēplaris hmōi intuitu di-
uertebat: verus n̄r ſalomō: in ſolio militātis eccleſie quendā hortuz volup-
tatis inter ceteros fecit a pcelloſis mūdi fluctibꝰ elongatū: in quo quietiꝰ ac
ſecurius vacaret̄ contēplandis: obſeruādiſq3 opibus exēplaris. In hūc in-
trauit ipſe vt rigaret ip3 fecūdis aq̄s ſpūalis gr̄e ꝛ doctrine. Hic hortꝰ ſiq̄dē
eſt ſr̄m minorꝝ ſctā religio: q̄ muris regularis obſ̄uātie firmiter vndiq3 cir
cūcluſa: itra ſe ſolo ↄtēta deo: adornat̄ abūde nouellis plātatiōibus filiorū.
Ad hūc veniēs dilectꝰ dei filiꝰ: mortificātis penitētie myrrhā metit cū aro-
matibꝰ: q̄ ſuauitate mira vniuerſis odorē attrahētis ſcꝝ mōie circūfundūt.
Hec ē illa celeſtis vite forma ꝛ regl'a: quā d̄ſcripſit ille ↄfeſſor x̄p̄i eximiꝰ ſcūs
frāciſcꝰ: ac ſuādā a ſuis filijs v̄bo docuit pariter ꝛ exēplo. ¶ Qꝛ v̄o dicte
ſctē reglē pfeſſores ac emulatores d̄uoti: vt alūni ꝛ veri filij tāti p̄ris affecta-
bāt: ſicut ꝛ feruēter affectā: ad purꝝ ꝛ plenū p̄miſſaz regulā firmiter obſ̄ua-
re: attēdētes q̄dā q̄ dubiū poterāt afferre ſenſū in ipſiꝰ regule ſerie ↄtineri: p
ipoꝝ d̄claratiōe hr̄da recurrerūt prudēter oliz ad apicē aplice dignitatis: vt
certificati p ipā3: cuiꝰ pedibꝰ ēt p ipā3 regulā ſunt ſubiecti: poſſent dño pul
ſis cūctis dubijs cū plēa claritate ↄſciētie deſ̄uire. Horꝝ aūt pijs ac iuſtis ſup
plicatiōibꝰ plures p̄deceſſores n̄ri roma. pōtif. ſucceſſiue: ſicut dignū3 erat:
applicātes aures ꝛ animū: declarauerūt ea q̄ dubia videbāt̄: addiderūt nō-
nulla: ꝛ aliqua ↄceſſerūt: ſicut expedire videbāt frm̄ ↄſciētijs: ac pure obſ̄uā
tie huiꝰ ſtatꝰ. Uerꝝ q: plerūq3 vbi culpa nō ē: eā timere ſolēt ↄſciētie timora-
te: q̄ in via dei q̄d̄cūq3 deuiū expaueſcūt: nō ſunt ad plenū ex dictis declara
tiōibꝰ dictoꝝ oi3 frm̄ ↄſciētie q̄etate: qn circa aliqua ad regulā: ipoꝝūq3 ſta-
tū ptinētia dubitationū in ipſis fluctꝰ aliq̄ gererēt̄ ꝛ oriāt̄: ſicut ad aures no
ſtras pluries: ꝛ de q3 pluribꝰ i publicis ꝛ priuatis ↄſiſtorijs ē platū. Quapro
pter p ipos frēs nob̄ extitit hūiliter ſupplicatū: quatenꝰ p̄dictis dubijs q̄ oc-
currerūt: ꝛ q̄ pn̄t occurrere in futurꝝ adhibere opportūa d̄clarationis remedia:
de benignitate ſede aplice curaremꝰ. ¶ Nos igit̄ cuiꝰ animꝰ ab etate tenera
pia d̄uotiōe efferbuit ad hmōi pfeſſores regule: ꝛ ad ordinē ip̄m totū: nunc
aūt ex cōi cura paſtoralis regiminis quā immeriti ſuſtinemꝰ: ad ipos fouē-
dos dulciꝰ: ꝛ attētiꝰ gratioſis fauoribꝰ pſeq̄ndos: tāto puocamur ardētiꝰ:
quāto freq̄ntiꝰ intēta mēte reuoluimꝰ fructꝰ vberes quos ex eoꝝ exēplari vi
ta ꝛ ſalutari doctrina toti vniuerſali eccleſie ↄtinue cernimꝰ puenire: tā pia

ſupplicentium intentione commoti:ad peragendum diligenter quod peti-
tur:ſtudia noſtra duximus conuertenda:ipſaqꝫ dubia per plures archiepiſ-
copos:epiſcopos:et in theologia magiſtros:et alios litatos prouidos et diſcretos
examinari fecimus diligenter. ¶ Cum igitur in primis:ex eo ꝙ in dicte re-
gule pͥncipio habetur:regula et vita minorum fratrum eſt ſcꝫ dn̄i noſtri ieſu
xpi ſanctum euangelium obſeruare:in obedientia viuendo:ſine proprio et i
caſtitate. Item infra:finito vero anno probationis:recipiantur ad obedien-
tiam:promittentes vitam iſtam ſemper et regulam obſeruare. Item circa fi-
nem regule:paupertatē et humilitatē:et ſanctū euangeliū dn̄i noſtri ieſu xpi:
quod firmiter ꝓmiſimus obſeruemꝰ. Fuit heſitatū:an fratres eiuſdem ordi
nis ad oīa tam pͨcepta ꝙ̄ conſilia euangelij:ex ꝓfeſſionē ſue regule teneātur:
qbuſdam dicentibus ꝙ ad oīa:alijs aūt aſſerentibus ꝙ ad ſola illa tria con
ſilia:vcꝫ viuere in obedientia.in caſtitate:et ſine proprio:et ad ea q̄ ſub ꝟbis
obligatorijs ponunt̄ in regula obligantur. ¶ Nos circa hunc articulū: pre-
deceſſorum noſtrorum veſtigijs iherentes:ipſumqꝫ articuluꝫ quo ad aliqd
plenius proſequentes:dicte heſitationi duximus reſpondendum:ꝙ cū vo-
tum determinatum cuiuſlibet habeat cadere ſub certo:vouens regulam nō
poteſt dici teneri ex vi voti hmōi:ad ea conſilia euangelica que in regula nō
ponuntur. Et qdem bti Franciſci conditoris regule hec probatur fuiſſe in-
tentio:ex hoc ꝙ quedam euangelica conſilia in regula poſuit:alijs pͨtermiſ-
ſis. Si enī per illud verbum:regula et vita minorum fratrum hec eſt.etc. in-
tendiſſet eos ad oīa conſilia euangelica obligare:ſuperflue et nugatorie que-
dam eorum:ſuppreſſis ceteris:in regule expreſſiſſet. Cum auteꝫ natura termi-
ni reſtrictiui hoc habeat:ꝙ ſic excludit ab ipſo extranea:ꝙ cuncta ad ipſum
pertinentia concludit:declaramus et dicimus:ꝙ dicti fratres non ſoluꝫ ad
illa tria vota abſolute accepta:ex profeſſione ſue regule obligantur:ſed etiaꝫ
tenentur ad ea oīa implenda:que ſunt pertinentia ad hec tria:que regula ip
ſa ponit. Nam ſi ad hec tria predicta tantum preciſe et nude promittentes ſe
ſeruare regulam:viuendo in obedientia.in caſtitate:et ſine proprio:et non ēt
ad oīa contenta i regula:que hec tria modificant arctarentur: pro nihilo et
vane proferrentur hec verba:promitto ſemper hanc regulam obſeruare: ex
quo ex his verbis nulla obligatio naſceretur. Nec tamen putendum eſt ꝙ
beatus Franciſcus profeſſores huius regule quantum ad oīa contenta in re
gula modificantia tria vota:ſeu ad alia i ipſa expreſſa itenderit equaliter eſſe
obligatos:qn potius aperte diſcernit:ꝙ quo ad quedam ipſorum trāſgreſ-
ſio eſt mortalis:et quo ad quedam alia non:cum ad quedam ipſorum ꝟbuꝫ
apponat precepti:vel eqpollentis eidem:et quo ad alia:verbis alijs ſit cōten-
tus. ¶ Item:qꝛ preter ea que expreſſe verbo precepti.exhortationis. ſeu mo-
nitionis ponuntur in regula:nonnulla verbo imperatiui modi: negatiue:
vel affirmatiue appoſito inferuntur:hactenus extitit dubitatum:an teneren-
tur ad iſta vt ad habentia vim precepti. Et qꝛ vt intelleximus non minui-
tur hoc dubium:ſed augetur:ex eo quod felicis recordationis Nicolaus pa
pa.iij.predeceſſor noſter noſcitur declaraſſe:ꝙ fratres ipſi ex profeſſione ſue
regule ſunt aſtricti ad ea conſilia euangelica:que in ipſa regula preceptoriis

Ar.j.de obſuātia euāgelicoꝝ ꝯſilioꝝ et pͨceptoꝝ.

Ar.ij.an verba impatiui mōi obligēt frēs ſicut precepta.

vel inhibitoꝛie:ſeu ſub verbis eqpollentibus exprimuntur: ſupplicauerunt
predicti fratres:vt ad ipſoꝛum conſcientias ſerenandas declarare:que hoꝝ
cenſeri debeant preceptis equipollentia:ac obligatoꝛia dignaremur. ¶ Nos
itaqꝫ:qui in ſynceris hoꝛum conſcientijs delectamur: attendentes ꝙ in his
que anime ſalutem reſpiciunt:ad vitandos graues remoꝛſus conſcientie:cõ
ſulte pars ſecurioꝛ eſt tenenda: dicimus:ꝙ licet fratres non ad omniuꝫ que
ſub verbis imperatiui modi ponuntur in regl'a ſicut ad preceptoꝛum ſeu ꝑ-
ceptis equipollentium obſeruantiam teneantur:expedit tamen ipſis fratri-
bus:ad obſeruandam puritatem regl'e ⁊ rigoꝛem:ꝙ ad ea ſicut ad eqpollen-
tia preceptis ſe nouerint obligatos:que hic inferius annotantur. Ut autem
hec que videri poſſunt equipollentia preceptis ex vi verbi:vel ſaltem ratio-
ne materie de qua agitur:ſeu ex vtroqꝫ:ſub compendio habeantur:declara-
mus:ꝙ illud quod ponitur in regl'a de non habendo plures tunicas quam
vnam cum caputio ⁊ aliam ſine caputio. Item de non poꝛtandis calciamẽ
tis:⁊ non equitando:extra caſum neceſſitatis. Item ꝙ fratres vilibus in-
duantur. item ꝙ ieiunare a feſto omnium ſanctoꝛum vſqꝫ ad nat'le domi-
ni:⁊ in ſextis ferijs teneantur. item ꝙ clerici faciant diuinum officium ſecũ-
dum oꝛdinem ſancte Romane eccl'ie. item ꝙ miniſtri ⁊ cuſtodes ꝓ neceſſi-
tatibus infirmoꝛum:⁊ fratribus induendis ſolicitam curaꝫ gerant. item qđ
ſiquis fratrum in infirmitatem ceciderit:alij fratres debent ei ſeruire. item
qđ fratres non predicent in ep̄atu alicuius ep̄i:cum ab eo illis fuerit contra
dictum. item qđ nullus audeat pp'lo penitus predicare:niſi a miniſtro gene-
rali:vl' alijs quibus ſecundũ declarationẽ predictam id competit:fuerit exa-
minatus. approbatus:⁊ ad hec inſtitutus. item qđ fratres q cognoſcerent ſe
non poſſe premiſſam regl'am ſp̄ual'r obſeruare:debeãt ⁊ poſſint ad ſuos mi-
niſtros recurrere. item qđ oīa que ponuntur in regl'a ad foꝛmam habitus:
tam nouicioꝛum:q̃ꝫ etiam profeſſoꝛum:necnon ad receptionis modum: ac
profeſſionem ſpectantia:niſi recipientibus quo ad habitum nouicioꝛum:ſi-
cut dicit regl'a. ſcđm deum aliter videatur:hec in quam oīa ſunt a fratribꝰ
tanq̃ꝫ obligatoꝛia obſeruanda. Item oꝛdo cõiter ſentit. tenet:⁊ tenuit ab an-
tiquo:qđ vbicunqꝫ ponitur in regl'a hoc vocabulũ:teneantur:obtinet vim
precepti:⁊ obſeruari debet a fratribus ſicut tale. ℂ Ceterum:qꝛ xp̄i cõfeſſoꝛ Artic. iij an
predictus agendoꝛum ac ſeruandoꝝ circa recipiẽdos ad oꝛdinẽ miniſtris et poſſint reci-
fratribus modũ prebens:dixit in regl'a:qđ caueant frẽs ⁊ eoꝛum miniſtri ne pe frẽs de bo
ſint ſolliciti de rebus ſuis tp̄alibus:vt libere faciãt de eis qcqd ipſis a domi nis oꝛdinẽ i-
no fuerit inſpiratũ:licentiã tamen habeãt mittẽdi eos ad aliquos deũ timẽ- gredientium
tes:ſi conſiliũ reqratur:quoꝝ ꝯſilio ſua bona paupibus erogẽtur:dubitaue
runt ⁊ dubitãt mlti fratrũ:an liceat ipſis de bonis ingredientiũ qcq̃ꝫ recipe
re:ſi donet:⁊ ſi ad dandũ perſonis ⁊ ꝯuentibus poſſint eos iducere ſine cul-
pa:ſi etiã ad diſponẽdũ diſtributionẽ rerũ taliũ debeãt ipſi miniſtri ſeu fra-
tres dare conſilium:vbi ad conſulenduꝫ alij q̃ꝫ ex ipſis ad quos ingreſſuri
mittantur:poſſint idonei inueniri. Nos aũt ꝯſiderantes attente: intendiſſe
ſanctũ Franciſcũ:ſue regule ꝓfeſſoꝛes:quos fundauerat in maxima paupta
te:ab affectu tempoꝛaliũ rerum ipſoꝝ ingredientium per dicta ꝟba:ſpecial'r

et totaliter elongare:vt quantũ eſt ex parte frm̃ ipſoꝝ receptio ad ordinem:
ſancta ⁊ puriſſima appareret:⁊ ne aliquo modo oculuꝫ viderent̃ habere ad
bona eoꝝ tpalia:ſꝫ ad ipſos tm̃ diuino ſuitio mãcipãdos:dicimus oĩno de-
bere:tã miniſtros q̃ frẽs ceteros a dictis inductiõib⁹ ad ſibi dandũ:⁊ ſuaſio
nib⁹:necnõ a dãdis circa diſtributionẽ ↄſilijs abſtinere:cũ p̱ hoc ad timẽtes
deũ ſtatus alterius mitti debeãt:nõ ad frẽs:vt ſ͛e cũctis pateãt:eẽ tã ſalubris
inſtituti paterni ſtudioſi zelatores:ſeduli ⁊ p̱fecti. Cũ ſ͛o facere de reb⁹ ſuis
qđ dñs inſpirabit:ipſamet regula ingrediẽtib⁹ liberꝝ velit eẽ:nõ videt̃ qn li-
ceat eis recipe:ↄſideratis.ſ. eoꝝ neceſſitatib⁹:⁊ moderaminibus declaratiõis
iã dicte:ſiqđ de bonis ſuis intrãs:ſicut ⁊ ceteris paup̱ib⁹:p̱ modũ eleemoſy
ne libere velit dare. Cauere tñ in acceptiõe oblatoꝝ taliũ decet frẽs:ne ex re-

Ar.iiij.đ fratrũ veſtimentis:⁊ eoꝝ vilitate.

ceptoꝝ quãtitate notabili:p̃ſumi poſſit ſiniſter ocul⁹ ↄtra ipos. ¶ Preterea:
cũ dicat̃ in regula:q̱ illi q iã ꝓmiſerũt obedientiã habeãt vnã tunicã cũ ca-
putio:⁊ aliã ſine caputio:q hr̃e voluerint:itẽ q frẽs oẽs veſtimẽtis vilibus
induãt̃:noſq̱ꝫ p̃dicta ſ͛ba declarauerimus eq̱pollere p̃ceptis:volẽtes pleni⁹
hec determinare:dicimus quãtũ ad nũeꝝ tunicaꝝ:q̱ pluribus vti nõ lꝫ:niſi
in neceſſitatibus q̃ haberi pñt ex regula:ſm̃ q̱ hũc paſſuꝫ memoratus prede-
ceſſor nr̃ plenius declarauit. Vilitatẽ aũt veſtiũ:tã habitus q̃ interioꝝ tuni-
caꝝ:illã intelligi debere dicimus:q̃ ſm̃ ↄſuetudinẽ:vel ↄditionẽ p̃rie debeat
quãtũ ad colorẽ panni:⁊ p̃ciũ vilitas merito reputari:nõ cũ quoad regiões
oẽs põt determinat⁹ vnus modus in talib⁹ aſſignari. Hmõi ẽt vtilitatis iu
diciũ:miniſtris ⁊ cuſtodibus:ſeu guardianis duximus cõmittendũ:eoꝝ ſu

De calciamẽtis.

p̱ hoc ↄſcientias onerãtes:ita tñ q̱ ſuent in veſtibus vilitatẽ. ¶ Quoꝝ etiã
miniſtroꝝ.cuſtodũ:⁊ guardianoꝝ iudicio:eodẽ mõ reliqmus:ꝑ qua neceſ-

Art.v.de ieiunijs.

ſitate pñt ipſi frẽs calciamẽta portare. ¶ Deinde cũ duobus tp̱ibus ãnotatis
in regula.ſ.a feſto oĩm ſctõꝝ vſq̱ꝫ ad natiuitatẽ dñi:⁊ maxime quadrageſi-
me:in q̱bus ieiunare tenent̃:inferat̃ in eadẽ regula:alijs aũt tp̱ibus nõ teneã
tur niſi ſexta feria ieiunare:⁊ ex hoc voluerũt aliq dicere:q̱ dicti ordinis fra
tres nõ tenent̃:niſi ex ↄdecentia:ad alia ieiunia q̃ ad iſta:declaramus:debere
intelligi eos nõ teneri ad ieiuniũ alijs tp̱ibus:p̃terq̃ in ieiunijs ab eccleſia cõ
ſtitutis. Nõ eſt eñ veriſimile q̱ vel inſtitutor regule:vel ẽt ↄfirmator abſol-
uere eos intenderit a ſeruandis illis ieiunijs:ad q̃ de cõi ſtatuto eccleſie obli-

Ar.vj.đ obſuãtia p̃cepti.ſ.q̱ frẽs nõ recipiant pecuniam.

gãtur ceteri xp̱iani. ¶ Porro cũ dictus ſctũs volens frẽs ſuos ſup̱ oĩa a de-
narijs ſeu pecunia eſſe totaliter alienos:p̃cepit firmiter fratribus vniuerſis
vt nullo mõ denarios vel pecuniã recipiãt p̱ ſe vel p̱ interpoſitã p̱ſonã:iſtũ-
q̱ꝫ articulũ declarãs idẽ p̃deceſſor nr̃:caſus ⁊ modos poſuerit:q̱bus ſerua-
tis a fratribus nõ poſſint dici:nec debent p̱ ſe vel p̱ aliũ pecunie receptores:cõ
tra regulã vel ſui ordinis puritatẽ:dicim⁹ frẽs teneri cauere ſummope:q̱ ꝓ
alijs cauſis:vel ſub modis alijs q̃ ponat dicti p̃deceſſores nr̃i declaratio:ad
dãtes pecunias ſiue đputatos nũcios nõ recurrãt:ne ſi ſec⁹ ab ipſis attẽtatũ
fuerit:trãſgreſſores p̃cepti:⁊ regule merito poſſint dici. Nã vbi aliqđ alicui
generaliter ꝓhibet̃:q đ exp̃ſſe nõ ↄcedit̃:intelligit̃ denegatũ. Quo circa:que-
ſtus oĩs pecunie:ac oblationum pecuniaꝝ receptio in eccleſia vel alibi:cippi
ſeu trunci ordinati ad offerentiũ ſeu donantiũ pecunias reponẽdas:necnõ

et ꝯcūqꝫ recurſus alius ad pecunias: ſeu habentes ipſas q̄ ꝑ declaratiōem
predictam non ꝯcedit: hec inq̄ꝫ omnia ſunt eis ſimpliciter interdicta. Cum
etiam recurſus ad amicos ſpūales expreſſe tantū in duobus caſibus ſecun-
dum regulam ꝯcedat: vcꝫ pro neceſſitatibꝰ infirmoꝝ: ⁊ fratribus induēdis:
idqꝫ pie ⁊ rationabiliter: ꝯſiderata neceſſitate vite: ad alias neceſſitates frm̄
ꝓ tempore occurrētes (ceſſantibꝰ elemoſynis) ſeu etiam ingruētes: ſepedictꝰ
ꝑdeceſſor duxerit extendendū: attendāt frēs ꝑfati: ꝙ ꝓ nullis cauſis alijs q̄ꝫ
ꝑdictis: vel ſimilibꝰ: in via vel alibi: recurrere licet eis ad amicos hmōi: ſiue
ſint dātes pecunias: ſeu deputati ꝑ ipſos: ſiue nūcij: vel depoſitarij: ſeu quo-
uis alio nomine appellent: etiam ſi ꝯceſſi ꝑ eandem declaratiōem modi cir-
ca pecuniam integre ſeruarent. ¶ Deniqꝫ: cū idem ꝯfeſſor ſumme affectaue-
rit ſue regule ꝓfeſſores totaliter eē abſtractos ab effectu ⁊ deſiderio terreno-
rum: ⁊ ſpecialiter a pecunia: ⁊ eiꝰ vſu totaliter inexptos: ſicut ꝓbat ꝓhibitio
de recipiēda pecunia: in regula ſepius repetita: curare frēs vigilanter neceſſe
eſt: ꝙ cū ex cauſis ꝑdictis: ⁊ modis ad hn̄tes pecunias deputatas ꝓ ipſorum
neceſſitatibꝰ recurrere oportebit ad tenētes ipſas: quicūqꝫ hi fuerint: princi-
palem vel nūcij: in omnibꝰ ſic ſe gerāt: ꝙ ſe cūctis oſtendant in dictis pecu-
nijs: ſicut nec habēt: penitꝰ nil hr̄e. Quapropter precipe qn̄o ⁊ qualiter pecu
nia expendat: compotūqꝫ exigere de expēſa: eam quomodocunqꝫ repetere:
ſiue deponere: aut deponi facere: capſulam pecunie: vel eiꝰ clauē deferre: hos
actus: ⁊ ꝯſimiles: ſibi frēs illicitos eē ſciant. Predicta enim facere: ad ſolos
dn̄os ꝑtinet q̄ dederūt: ⁊ eos quos ipſi deputauerūt ad hoc ipſum. ¶ Pro- Arti. vij. de
inde cū vir ſctūs pauꝑtatis ꝑmiſſe in regula modū exprimens dixerit in ea- ex ꝓpriatiōe
dem: frēs nihil ſibi appropiēt: nec domū: nec locū: nec aliquam rē: ſed tanq̄ꝫ fratrum.
ꝑegrini ⁊ aduene in pauꝑtate ⁊ humilitate dn̄o famulantes: vadant ꝓ ele-
moſyna ꝯfidenter: ſicqꝫ declaratum extitit ꝑ nōnullos ꝑdeceſſores nr̄os ro-
manos pontifices: hanc ex ꝓpriationem intelligi debere tam in ſpeciali q̄ꝫ
etiā in cōmuni: ꝓpter quod: ⁊ rerum omniū ꝯceſſarum, oblatāꝝ: ⁊ donata-
rum fratribus (quas ⁊ quaꝝ vſum facti, ſ. ordini vel ipſis fratribus lꝫ hr̄e)
ꝓprietatem: ⁊ dominiū in ſe ⁊ romanā eccleſiā receperūt: dimiſſo in eis ip-
ſis fratribus tantūmodo vſu facti ſimplicis: ad noſtrū fuerunt deducta exa-
men: que in ordine fieri dicebant: ⁊ videbant predicto voto: ⁊ puritati or-
dinis repugnare: vcꝫ: vt ea ꝓſequamur ex ipſis q̄ remedio credimus indige-
re: ꝙ ſe inſtitui heredes: non ſolū ſuſtinent: ſed ꝓcurant. Item: ꝙ redditꝰ an-
nuos ſuſcipiunt interdū in tam notabili quantitate: ꝙ ꝯuentus habentes:
totaliter inde viuunt. Item: ꝙ cū ipſoꝝ negocia: etiā pro rebus tꝑalibus in
curijs agitant: aſſiſtunt aduocatis ⁊ ꝓcuratoribus: ⁊ ad inſtigandū eoſdē ſe
ibidē ꝑſonalr̄ repſentant. Item: ꝙ cū executiones ſuſcipiunt vltimarū vo-
luntatū ⁊ gerunt: ſeqꝫ intromittant quandoqꝫ de vſuraꝝ: vel male ablatoꝝ
diſpoſitionibus: ſeu reſtitutionibꝰ faciendis. Item: ꝙ alicubi non ſolum ex
ceſſiuos hortos: ſed etiā vineas magnas hn̄t: de q̄bus tam de oleribus: q̄ꝫ de
vino multū colligit ad vendendū. Item: ꝙ tꝑibus meſſiū: vel vindemiarū
ſic copioſe granū ⁊ vinū mendicando: vel aliūde emendo colligūtur a fra-
tribus: ⁊ in cellarijs ⁊ granarijs recondunt: ꝙ ꝑ anni reſiduū: ⁊ abſqꝫ eoꝝ

inendicatione poſſunt tranſigere vitã ſuaʒ. Jtē: ꝙ eccleſias: vel alia edificia faciũt: vel ꝓcurãt fieri in quantitate ⁊ curioſitate: figure ac forme: ac ſumptuoſitate notabilr̃ exceſſiua: ſic ꝙ nõ vidētur habitacula paupeꝝ: ſʒ magnatum. Paramēta etiã eccleſiaſtica ĩ pleriſqʒ locis tã multa hñt: ⁊ tam notabiliter ⁊ ꝑcioſa: ꝙ excedũt in his magnas eccleſias cathedrales. Equos inſuꝑ ⁊ arma eis oblata ĩ funeralib⁹ recipiũt idiſtincte. Tñ cõitas ⁊ frm̃: ⁊ ſpecialiter rectores ipſius ordinis aſſerebãt: ꝙ ꝑdicta ſeu plura ex ipſis ĩ ordine nõ fiebant. Quot ⁊ ſiq reperiunt̃ rei ĩ talib⁹: rigide puniunt̃: necnõ contra talia ne fiãt: ſunt facta plurics ab ãtiquo ſtatuta ĩ ordine multũ ſtricta. ¶ Cupiētes igit̃ nos ipſoꝝ frm̃ prouidē ↄſciētijs: ⁊ cũcta dubia: quantum poſſibile nob eſt: de ipſoꝝ pectorib⁹ remouere: ad ꝑdicta: modo q ſeqtur reſpõdem⁹. Cum eñ ad veritatē vite pertineat: vt id qd̃ exterius agitur iteriorē mētis habitũ ⁊ diſpoſitionē repſentet: neceſſe hñt frēs: q ſe ex ꝓpriatione tãta a tēporalib⁹ abſtraxerũt: ab eo ꝙ dicte exꝓpriationi cēt: vel poſſet videri cõtrarium abſtinere. ¶ Qr igitur ĩ ſucceſſionib⁹ trãſit: nõ ſolũ vſus rei: ſʒ ⁊ dominium ſuo tēpore ĩ heredes: frēs aũt ꝑfati nihil ſibi ĩ ſpeciali acqrere: vel eoꝝ ordini poſſunt: etiã in cõi: declarãdo dicim⁹: ꝙ ſucceſſionũ hmõi que etiã ex ſua natura indifferēter ad pecuniã: ⁊ etiã ad alia mobilia ⁊ immobilia ſe extēdũt: ↄſiderata ſui puritate voti: nullaten⁹ ſunt capaces. Nec lʒ eis valorē hereditatũ taliũ: vel tantã eaꝝ partē ꝙ ꝑſnmi poſſet hoc in fraudem fieri: qnaſi ſub modo ⁊ forma legati dimitti ſibi facere: vel ſic dimiſſa recipere: qn poti⁹ iſta ſic fieri ab ipſis: ſimpliciter ꝓhibem⁹. ¶ Cũqʒ ãnui redditus ĩtra ĩmobilia cēſeant̃ a iure: ac hmõi reddit⁹ obtinere pauptati ⁊ mēdicitati repugnet: nulla dubitatio ē ꝙ ꝑdictis fratrib⁹ reddit⁹ quoſcunqʒ: ſicut ⁊ poſſeſſiões: vel eoꝝ etiã vſuʒ: cũ eis nõ repiat̃ cõceſſus: recipe vl' hr̃e: cõditiõe ↄſiderata ĩpoꝝ: nõ lʒ. ¶ Ampli⁹: cũ nõ ſolũ qd̃ malũ eē dignoſcit̃: ſʒ ⁊ oē qd̃ ſpeciē hʒ mali ſit a viris ꝑfectis ſpecialr̃ euitãdũ. Ex talibus autem aſſiſtētijs ĩ curijs: ⁊ iſtigationib⁹: cũ de reb⁹ agitur ĩ ipſoꝝ cõmoda cõuertēdis: credunt̃ veriſimilr̃ ex his q̃ foris patēt: de qbus hñt hoies iudicare: ĩ ipſis reb⁹ frēs aſſiſtētes aliqd q̃rere tanq̃ ſuũ: nullo modo debēt hmõi voti ⁊ regule ꝓfeſſores: ſe talib⁹ curijs: ⁊ litigioſis actib⁹ imiſcere: vt ⁊ teſtimoniuʒ habeãt ab his q̃ foris ſunt: ⁊ puritati ſatiſfaciãt voti ſui: ac euitet̃ ꝑ hoc ſcãdalũ ꝓximoꝝ. ¶ Uerũetiã cũ dicti ordinis frēs nõ ſolũ a receptiõe. ꝓprietate dñio: ſiue vſu ipſius pecunie: verũetiã a ↄtrectatiõe qualibet ipſius: et ab ea ſint penitus alieni: queãdmodũ ſepedictus ꝑdeceſſor nr̃ ĩ declaratiõe huius regule plane dixit: cũqʒ dicti ordinis ꝓfeſſores ꝑ nulla re tpali poſſunt ĩ iudicio experiri: ꝑdictis fratribus nõ lʒ: nec cõpetit qnpotius: conſiderata ſui puritate ſtatus: debēt ſibi ſcire ĩterdictũ: ꝙ hmõi executiõibus ⁊ diſpoſitiõibus ſe exponãt: cũ hec vt ſepius abſqʒ litigio: ⁊ ↄtrectatione: vel adminiſtratiõe pecunie neq̃ant expediri. Uerũtamen ĩ his exeq̃ndis dare ↄſiliuʒ: ipſoꝝ ſtatui nõ obſiſtit: cũ ex hoc ipſis circa bona temporalia: nulla iuriſdictio. actio ĩ iudicio: ſiue diſpēſatio tribuat̃. ¶ Licet ꝟo nõ ſolũ ſit licitũ ſʒ ⁊ multũ cõueniēs rationi: ꝙ frēs q ĩ laboribus ſpũalibus: orõnis ⁊ ſtudij ſedule occupant̃: hortos ⁊ areas habeãt cõpetētes: ob recollationē vel recrea-

---

De hereditatib⁹ nõ acceptandis.

De redditib⁹ nõ hñdis.

De nõ aſſiſtēdo ĩ curijs.

De nõ recipiendis a frib⁹ teſtamētoꝝ executiõib⁹.

De nõ habēdis hortis ſuperfluis.

tionē ſui: ⁊ interdū ad ſeipſos poſt labores hmōi corporalr deducēdos: nec nō ad habēda neceſſaria hortalicia ꝑ ſeipſis: hr̄e tñ hortos aliquos vt colātur: ac olera ⁊ alia hortalicia ꝑcio diſtrahāt: necnō ⁊ vineas: repugnat ſue regule ⁊ ordinis puritati: ſcḋm qḋ dict⁹ p̄deceſſor declarauit: ac ēt ordinauit: ꝙ ſi talia ad vſus ꝓxime dictos: vtputa agrū vel vineā ad colēdū: ⁊ cōſimilia fratrib⁹ legarēt: ꝑ oēꝫ modū frēs a receptiōe taliū abſtinerēt: cum ēt ꝓmiſſa hr̄e: vt ꝑciū fructuū ſuis tꝑib⁹ habeāt: ad naturā ⁊ formā ꝓuētū appropinquet. ¶ Rurſus: cū p̄dict⁹ ſctūs tam i exēplis vite q̄ꝫ verb̄ regule oſiderit ſe velle: qḋ ſui frēs ⁊ fiłij diuīe ꝓuidētie initētes: ſuos i deū iacerēt cogitat⁹: q volucres celi paſcit: q̄ nō ꝯgregāt i horrea: nec ſemināt: nec metūt: nō eſt veriſimile voluiſſe ipm̄ eos hr̄e granaria: vel cellaria: vbi quotidianis mendicatiōib⁹ deberēt ſperare poſſe trāſigere vitā ſuā. Et idcirco nō ex timore leui laxare ſe debēt ad ꝯgregatiōes ⁊ obſuatiōes hmōi faciēdas: ſꝫ tūc tm̄: cū eēt multū credibile ex iā expertis: qḋ nō poſſent vite neceſſaria aliter inuenire. Hoc aūt: miniſtroꝝ ⁊ cuſtodū ſimul ⁊ ſeparatim i ſuis adminiſtrationib⁹ ⁊ cuſtodijs: cū guardiani ⁊ duoꝝ de cōuētu loci diſcretoꝝ ſacerdotū et antiquoꝝ i ordie frm̄ cōſilio ⁊ aſſenſu duxim⁹ iudicio relinquendū: eoꝝ ſup hoc ſpecialiter cōſciētias onerātes. ¶ Hinc eſt ēt: qḋ cū vir ſctūs frēs ſuos i paupꝑtate ſumma: ac hūilitate fundare voluerit: quo ad affectū pariter ⁊ effectū: ſicut fere regula tota clamat: ꝯuenit ipſis: ꝙ nullo mō deiceps fieri faciant: vel fieri ſuſtineāt eccleſias: vel alia q̄cūqꝫ edificia: q̄ ꝯſiderato frm̄ ihabitantiū nūero: exceſſiua i multitudie ⁊ magnitudie debeāt reputari. Ideoqꝫ volum⁹: ꝙ vbiqꝫ i ſuo ordie deiceps: tēperatis ⁊ hūilib⁹ edificijs ſint cōtēti: ne huic tāte paupꝑtati ꝓmiſſe: qḋ patet oculis cōtrariū: foris clamet. ¶ Quāuis etiā paramēta ⁊ vaſa eccleſiaſtica: ad honorē diuini nois ordinentur ꝑpter quē oīa fecit ipſe deus: tñ q abſcōditoꝝ ē cognitor ad animū ſibi miniſtrantiū reſpicit p̄icipaliter nō ad manū: nec ꝑ illa ſibi vult ſeruire: q̄ ſuoꝝ ſuitoꝝ cōditioni ⁊ ſtatui diſſonarēt: ꝑpter qḋ ſufficere debēt eis paramēta ⁊ vaſa eccleſiaſtica decentia: i numero ⁊ i magnitudie ſufficientia competenter. Supfluitas aūt: aut nimia ꝑcioſitas: vel q̄cunqꝫ curioſitas i his ſeu alijs quibuſcunqꝫ: nō poteſt ipſoꝝ profeſſioni vel ſtatui conuenire. Cum eñ hec ſapiant theſaurizatiōnē aut copiā: paupꝑtati tante: quo ad humanū iudicium: derogant manifeſte. Quapropter ꝓmiſſa ſeruari a fratribus: volum⁹ ⁊ mādamus. ¶ Circa equoꝝ vero ⁊ armoꝝ oblationes: illud decernimus i oīb⁹ ⁊ ꝑ oīa obſeruandū: qḋ per declarationē p̄dictam: i pecuniarijs noſcitur eleemoſynis diffinitum. ¶ Ex ꝓmiſſis aūt ſuccreuit non parum ſcrupuloſa queſtio iter frēs: vꝫ vtrū ex ſue ꝓfeſſione regule obligentur ad arctum ⁊ tenuem: ſiue pauperē vſum rerū: q̄buſdā ex ipſis credētibus ⁊ dicētibus: qḋ ſicut quo ad dominiū rerum hn̄t ex voto abdicationē arctiſſimā: ita ipſis quo ad vſum arctitudo maxima ⁊ exilitas eſt idicta: alijs i contrarium aſſerētibus: ꝙ ex profeſſione ſua: ad nullū vſum pauperē: q non exꝓmatur i regula obligantur: lꝫ teneantur ad vſum moderatum tēperantie: ſicut ⁊ magis excōcedēti q̄ꝫ ceteri xp̄iani. Volētes itaqꝫ conſciētiaꝝ p̄dictorū fratrum prouidere q̄eti: ⁊ his altercationib⁹ finē dare: declarādo dicimus: ꝙ fratres

De nō cōgregādo frumētū abſqꝫ euidenti neceſſitate.

De nō recipiēdis edificijs ſumptuoſis.

De nō habēdis paramētis: ⁊ vaſis exceſſiuis.

Arti. viij. an frēs teneātur ad vſuꝫ paupeꝝ ex reglā.

minoꝛes ex ꝓfeſſione ſue regule ſpecial'r obligant̄ ad arctos vſus:ſeu pauperes q in ipoꝝ regula continent̄:⁊ eo obligationis modo:ſub quo ꝯtinet ſeu ponit regula dictos vſus. Dicere aūt:ſicut aliq aſſerere ꝓhibent̄:ꝙ hereticū ſit tenere vſuꝫ pauperē includi vel nō includi ſub voto euangelice paupertatis:ꝑſumptuoſuꝫ ⁊ temerariū iudicamꝰ.

Arti.ix.ꝺ electione:⁊ inſtitutiōe miniſtroꝝ ꝓuicialium.

¶ Demū:qꝛ ex eo ꝙ dicta regl'a ꝑ quos ⁊ vbi fieri debeat miniſtri generalis electio tradēs:nullaꝫ fecit de miniſtroꝝ ꝓuincialiū electiōe vel inſtitutiōe penitꝰ mētionē:oꝛiri ſup hoc poterat dubitatio inter frēs. Nos volētes poſſe ipſos clare ⁊ ſecure pꝛocedere in oībꝰ factis ſuis:declaramꝰ. ſtatuimꝰ:etiā ⁊ oꝛdinamꝰ hac ꝯſtitutiōe in ꝑpetuū valitura:vt cū alicui ꝓuīcie de miniſtro fuerit ꝓuidendū:ipſius miniſtri electio:penes capitulū ꝓuīciale reſideat:quā idē capitulū die ſeq̄nti qua fuerit ꝯgregatū facere teneat̄. Ipſius aūt electiōis ꝯfirmatio:ad miniſtrū ꝑtineat generalē. Et ſiqdē ad electionē hmōi ꝑ formā ſcrutinij ꝓcedat̄:⁊ votis in diuerſa diuiſis electiōes plures in diſcoꝛdia celebꝛari ꝯtingat:illa q̄ a maioꝛi parte capituli numero(nulla zeli vel meriti collatiōe ſeu ꝯſideratiōe habita)fuerit celebꝛata:exceptiōe ſeu ꝯtradictiōe quacūqꝫ alterꝰ partis non obſtāte:ꝑ dictū generalē miniſtrū:de ꝯſilio diſcretoꝝ de oꝛdine:(pꝛius tū ex officio:ꝓut ſpectat ad ipſuꝫ:diligēti examinatiōe p̄miſſa)ꝯfirmet̄:vel etiam infirmet̄:ꝓut eis ſ'm deū viſuꝫ fuerit expedire. Et ſi fuerit infirmata:ad capitulū ꝓuinciale electio hmōi reuertat̄. Ceteꝝ:ſi capitulū memoꝛatū die p̄dicta miniſtrū eligere p̄termittat:ex tūc miniſtri ꝓuincialis ꝓuiſio:ad generalem miniſtrū libere deuoluat̄. Verū ſi miniſtro p̄dicto ⁊ capitulo generalibus:ex certa.manifeſta:⁊ rationabili cauſa videret̄ aliqñ in ꝓuincijs vltramarinis hibernie.gretie.ſeu romanie(in qbus hactenus alius ꝓuidēdi modus ē:ex cauſa certa ⁊ rationabili ſ'uatus)expedire miniſtrū ꝓuincialē ꝑ miniſtrū generalē:cū ꝓboꝝ oꝛdinis ꝯſilio:potius q̄ꝫ ꝑ capituli p̄dicti electionē p̄fici:in ꝓuincijs hibernie:etiā vltra marinis irrefragabil'r:in romania ꝟo vel grecia:qñ miniſter dicte ꝓuīcie moꝛeret̄ vel abſolueret̄ citra mare:illa vice:ſeruet̄ abſqꝫ dolo partialitate:⁊ fraude(ſup quo eoꝝ ꝯſciētias oneramus) quod ſup hoc dictus miniſter:cū dictoꝝ pꝛoboꝝ ꝯſilio:duxerit oꝛdinādū. In deſtitutione vero dictoꝝ miniſtroꝝ ꝓuincialiū:ſeruari volumꝰ qd̄ ſup hoc hactenꝰ de ipſo oꝛdine extiterit obſ'uatū. ¶ Ceteꝝ:ſi ꝯtingeret eoſdē miniſtro gn̄rali carere:ꝑ vicariū oꝛdinis fiat ſup hoc:qd̄ faciēdū fuerit ꝑ eūdē miniſtrū:vſqꝫquo ꝓuiſuꝫ fuerit de generali miniſtro. Poꝛro ſiqd de hmōi miniſtro ꝓuīciali ſecꝰ attētari foꝛte ꝯtigerit:illd̄ ipſo facto ſit irritū ⁊ inane.

¶ Nulli igit̄ oīno hoīm liceat:hanc paginā nr̄aꝝ declarationū dictoꝝ cōmiſſionis.reſpōſionis.ꝓhibitionis.oꝛdinatiōis.mādationū.ꝯſtitutionuꝫ.iudicationū:⁊ volūtatū infringere:vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si qs autē hoc attētare p̄ſumpſerit:indignationē oīpotentis dei:ac beatoꝝ petri ⁊ pauli apl'oꝝ eius ſe nouerit incurſurum.

¶ Incipit quedam conſtitutio:ſiue declaratio a dn̄o Joanne papa.xxij.edita ſup regulā eandē fratrū minoꝛū:de foꝛma ⁊ qualitate habitus:necnō de granarijs ⁊ cellarijs.

IOannes ep̄us ſeruus ſeruoꝝ
dei:ad ꝑpetuā rei memoriā. Quorundā exigit cece ſcrupulo
ſitatis ambiguū:ac ipſoꝝ quodammodo indocta ſciētia:ne
dixerimꝰ:ꝙ irreligioſa hoꝝ ſit vana:vel in hoc ſupſticioſa re
ligio:vt dū ſuis mauult temere ſub ꝯſcientie velamento con
ceptibus:ꝙ̄ prelatoꝝ ordinis ſui cū obedientie merito ꝓuide inherere ſentē
tijs:nos poſt predeceſſoꝝ nr̄oꝝ:ꝛ p̄ſertim fe.re. Nicolai.iij.ac pie memorie
Clemētis.v.romanoꝝ pontificū:ſup intellectu ꝛ obſeruātia regule ordinis
fratrū minorum declaratiōes ſalubriter editas:ſolidas qdem.claras:ꝛ luci
das:multaqꝫ maturitate digeſtas:nr̄as deo fauente indubias: ipſoꝝ prede
ceſſoꝝ declarationes declarationibus adiungamꝰ: ſicqꝫ dies diei eructet ꝟ
bum:ꝛ nox nocti ſciētiā manifeſtet:ne ꝑperam paucoꝝ dicti ordinis frm̄
(quod abſit)inſcitia:recta ipſarū declarationū verba ꝯuertens indeuium:il
laqꝫ ſuis(eis ꝓfecto ꝯtraria)accōmodans ſenſibꝰ:ingrata deo. ſupioribꝰ cō
tumax:p̄fato ordini detrahens.odioſa cōfratribꝰ.vnionē ſcindēs ſi valeat:
ac graue credat in ꝑpl'os ſcandalū allatura:qn potius vt nr̄a vehemēter fla
grat intētio:antedictis ꝓfligatis incōmodis:hec ſancta minoꝝ fratrum re
ligio(ad quā iamdudū cū minor nos gradus haberet:dilectiōis ꝛ deuotio
nis feruor incanduit:nūc vero poſt ſuſceptū a nobis apoſtolice ſeruitutis iu
gum:ad illius religionis gubernationē.ꝓtectionē. defenſionemqꝫ interius
exteriuſqꝫ ꝓpitiā paſtoralis cure ſollicitudo nos angit:paterne cogit proui
dentie debitū:ac iterne charitatis zelus accēdit)qeta pace cōgaudeat. ſancto
ꝓficiat ocio:in numero ac merito ꝙ̄ plurimū augeatur:blandeqꝫ in ſup re
deuntiū filioꝝ ſue ſcꝫ ꝓfeſſionis ruat in oſcula.mactet vitulū. eorūqꝫ libēs
ꝛ ſedulo corruat in amplexus. Profecto cū ꝛ ipſius religionis odor trahat:
charitas attrahat:ſciētia lucidet.orō mereat:que i conualle lachrymaꝝ: hu
iuſ ſcꝫ mundi miſeria:vel cordis contritione ꝛ humiliatione puriſſima:aſ
cenſiones in corde ſuo diſpoſuit:vt non ſolū de virtute i virtutem ꝓficiat'
ſed ꝛ in eiſdem virtutibus permanens:quaſi qbuſdam alarum ad ꝑfectio
nem tendētibus gradibus:de die i diem facta ſe melior:aſcendat in altiꝰ:ter
rena deſpiciat:ꝛ celeſtia complectat:ſicqꝫ tandē diuino munere collocata in
patria:tanto tūc deū:ſcd̄m hmōi eius ſancte aſcenſionis gradus cognoſcat
aptius:quāto nūc i huiꝰ ꝑegrinationis anguſtijs: illos cōſcenderet altiores.
Nam ſcd̄m dauid ꝓphetaꝝ eximiū:dū ſanctā eccleſiā deus ipſe ſuſcipiet:
in eiꝰ gradibus cognoſcet. Quapropter tantis incōmodis:tantiſqꝫ eiuſdē
ordinis excitati ꝑiculis:ꝛ ad illa ſalubribꝰ ꝛ opportunis ꝑ eiuſdē ſedis ꝓui
dentiā circūſpectam adhibēdis ſubmonenda remedijs: nr̄e ſollicitudinis
ſtudiū conuertētes:ad dei laudē:bti Franciſci preconiū:eiuſqꝫ p̄fati ordinis
pacem:cōſolationemqꝫ fideliū:necnon tantis minuſqꝫ habentibus inobe
diendi vl' euagandi occaſiones ſubducendā materiā:ꝛ ad trepidantiū:vbi
timor nō aderat:ſcrupuloſam caliginē detergendā:eoſqꝫ ſuauiter reducen
dos vt filios ad ipſius religionis gremiū velut matris:diligenti ſup his ꝑ
ſcrutatione:ꝛ matura deliberatione p̄habitis:de fratrū nr̄oꝝ conſilio: infra

Art.j. de forma ⁊ vilitate habitus nr̃i.

ſcriptas declarationes.cõmiſſiones.ordinationes:⁊ p̃cepta q̃ inferius inſe-
runtur:duxim⁹ adiũgendas. ¶ Jn p̃mis:cũ dicat̃ in regula ꝙ illi q ꝓmiſe-
runt obediẽtiã:habeãt vnã tunicã cũ caputio:⁊ aliã ſine caputio q h̃re vo-
luerint:itẽ ꝙ frẽs oẽs veſtimẽtis vilib⁹ induant̃:⁊ ſup p̃dictoꝝ v̄boꝝ ſen-
ſu a p̃fatis p̃deceſſorib⁹ nr̃is Nicolao ⁊ Clemẽte declaratiões:vt p̃dicit̃:lim
pide emanarint:dictuſq; clemẽs hui⁹ vilitatis iudiciũ. Miniſtris cuſtodi-
bus:ſeu guardianis ordinis p̃dicti duxerit cõmittendũ:eoꝝ ſup hoc ꝯſcien
tias onerãdo:nec ob hoc in qbuſdã ex fratrib⁹: antedicti ordinis:volẽtib⁹
plus ſapere q̃ oporteat ſapere:nouarũ adinuẽtiones ambiguitatũ ceſſaue-
re q̃ plurime:vł nõ oĩno nõ vetuſtaꝝ replicatio q̃ſtionũ:tã vcʒ ſup lõgitudi
ne ⁊ latitudine:quã grociſie ⁊ ſubtilitate:forma ⁊ figura veſtimẽtoꝝ ipſoꝝ:
qnimo adeo hmõi adinuẽtiões ⁊ q̃ſtiões ꝓꝑa exercuere licẽtia:vt ex eiſdem
fratrib⁹ aliq:habit⁹ ꝓpterea curtos.ſtrictos.inuſitatos:⁊ ſqualidos:nouita
te plenos:ac diſſidij nõ ignaros:cũ a cõmunitate ordinis diſcreparent aſſu-
merẽt:nec eos ad miniſtroꝝ.cuſtodũ:⁊ guardianoꝝ eorundẽ mãdatũ req-
ſiti deponerẽt:nec alios:ꝑut eiuſdẽ ordinis cõmunitas deferebat habitus:
iuxta eorundẽ miniſtroꝝ.cuſtodũ:⁊ guardianoꝝ arbitriũ occurrẽt reſumẽ
dos:dicẽtes in hoc eorũdem p̃latoꝝ ſuoꝝ nõ parendũ fore arbitrio:cũ ⁊ ſuũ
ſic deſpectũ:⁊ regularẽ:⁊ cruciformẽ aſſererent:ceteroꝝ vero ſupfluum habi
tum:irregularẽq; cenſerẽt:nec huic eoꝝ opinioni p̃fati clemẽtis declaratio-
nem ſepius repetitã obeſſe:nam lʒ miniſtris.cuſtodib⁹:⁊ guardianis prefa-
tis veſtiũ vilitatis detur in illa iudiciũ. Tamẽ inibi ꝯſeq̃ntur adiungit̃: ita
tñ ꝙ vilitatẽ in veſtib⁹ ſeruẽt:p̃ſertim cũ ⁊ in declaratiõe p̃dicti Nicolai di
catur:ꝙ ſemꝑ in eiſdẽ fratrib⁹ ⁊ eoꝝ actib⁹:pauꝑtas ſancta reluceat:ꝑut ip-
ſis ex eoꝝ regula iuenit̃ indicta:ac in ꝯſtitutionibus eiuſdẽ ordinis genera-
libus caueat̃:vt aſſerũt:ꝙ in oĩbus q̃ ad habitũ fratrum expectant :reluceat
ſemꝑ aſperitas.vilitas:⁊ pauꝑtas:vnde cũ nec pauꝑtatis.aſperitatis:vel vi-
litatis oblate ꝑ miniſtros:⁊ cuſtodes:⁊ guardianos veſtes exiſterent:nec ipſo-
rum ſupioꝝ ordinis ſui in deponẽdo veſtes quas gererẽt:nec in reaſſumen-
do quas darẽt:ſeq iudiciũ vllatenus tenebant̃. Generali miniſtro:⁊ ceteris
fratrib⁹ q ꝑ cõitate eiuſdẽ ordinis aderãt:ſuis rõnib⁹:quas breuitatis cau
ſa omittimus:ꝯtrariũ aſſerentib⁹ ex aduerſo:ꝑut hec ⁊ alia hincinde coraʒ
nob ⁊ eiſdẽ fratrib⁹ nr̃is:ſcripto lecta:verboq; fuere ꝓpoſita:ac ẽt corã aliq
bus ex fratrib⁹ nr̃is p̃dictis ſup hoc deputatis a nob: p̃ſertim ꝑ aliquos ex
fratrib⁹ dicti ordinis q in p̃dictis cõitati aduerſabant̃:fuerũt eadẽ pluries
repetita. Quo circa:nos serioſi⁹ rõnib⁹ p̃dictis auditis:⁊ alijs:illiſq; pleni⁹
intellectis:volẽtes ꝑpetuũ p̃fato finẽ dare negocio:de p̃dictoꝝ fratrũ nr̃orũ
ꝯſilio declaram⁹:⁊ dicim⁹:ꝙ cũ:ſicut ſupra p̃tangit̃:dicat̃ in regula :ꝙ frẽs
oẽs veſtimẽtis vilib⁹ induant̃:⁊ cũ vilitatẽ hmõi veſtiũ:tam habitus q̃ in-
terioꝝ tunicaꝝ:illã p̃fatus clemẽs intelligi debere decreuerit:q̃ ſcd̃m cõſue-
tudinẽ vel ꝯditionẽ patrie debeat quantũ ad colorẽ panni:⁊ preciũ:vilitas
merito reputari:atq; ꝯſeq̃nter hmõi vilitatis iudiciũ miniſtris.cuſtodib⁹:
ſeu guardianis p̃dictis:ipſoꝝ ſup hoc ꝯſcientias onerãdo duxerit cõmitten
dum:ꝑut in eiuſdẽ clemẽtis lr̃is ſup hoc ꝯfectis plenius contineť:eorundẽ

miniſtroꝝ. cuſtodum: ſeu guardianoꝝ eodē modo iudicio eſt relictū. Noſ-
qȝ nihilomin⁹ ꝑfatoꝝ miniſtroꝝ. cuſtodum: ⁊ guardianoꝝ iudicio preſen-
tium auctoritate cōmittimus determinare: vɫ arbitrari: ac ꝑcipe: cui⁹ lon-
gitudinis. latitudinis. groſſiciei: ⁊ ſubtilitatis: forme ſiue figure: atqȝ ſimiliū
accidentiū eſſe debeant tam habit⁹ ipſoꝝ q̄ȝ capucia: q̄ȝ interiores tunice: qb⁹
fratres oēs dicti minorū ordinis induant: ac inſup cui⁹ quanteqȝ vilitatis
iudui eos ipſis veſtimētis oporteat: ⁊ an in veſtimētis hmōi: ſcḋm regulā ⁊
declarationes eorūdem ꝑdeceſſoꝝ nr̄oꝝ: ⁊ ꝑfatas ordinis conſtitutiones: re-
luceat aſperitas. vilitas: ⁊ pauptas: vtrū ve quantū ad colorē. preciū. vilita-
tem. pauptatem quoqȝ: ac cetera accidētia ſupradicta: fratres veſtimētis in-
duātur vt debent: ſup qbus eorūdem miniſtroꝝ. cuſtodū: ⁊ guardianorum
ꝯſcientias oneramus: ſtatuentes ⁊ diſtricte ꝑcipiendo mandantes: quatenus
in ꝑdictis: ⁊ ijs ſimilibus: eoꝝ arbitriū. determinationē: ſiue iudiciū: genera-
lis qdem: in totius: ꝓuincialium ꝟo: in ꝓuinciarū miniſtroꝝ: ac cuſtodū: ⁊
guardianoꝝ adminiſtrationib⁹. cuſtodijs: ⁊ guardianijs ſiue ꝯuentib⁹ ordi-
nis memorati cōmiſſis eiſdē: frēs oēs ⁊ ſinguli ſeq oīmode: illiſqȝ parere ꝑ
oīa teneant: ac inſup: ꝙ illoꝝ ſeqndo arbitriū determinationē: ſiue iudiciū:
illiſqȝ parēdo: nec ſint: nec dici poſſint vel debeāt: nec ipſi ſeipſos autument
ſue regle: vel ꝯſtitutionū ſui ordinis trāſgreſſores: maxime cū nec exꝓſſe vel
determinate in ꝑdicta fratrū minoꝝ dicat̄ regła: vł declarationibus antedi-
ctis: quāte lōgitudinis: quāteqȝ latitudinis: quāte groſſiciei vł ſubtilitatis:
qualis forme: qualiſue figure hmōi debeāt eē veſtes: ſicut nec qualis: quante-
qȝ vilitatis eas eſſe oporteat: exꝑmit̄ in eadē: ſic quodāmodo eadeȝ vrgente
neceſſitate: eqtate nō impari: ꝟo ſenſu: veroqȝ id regle ſuadentib⁹ itellectu:
eiuſdē clemētis inherētes veſtigijs: ꝑfatoꝝ miniſtroꝝ. cuſtodū: ⁊ guardiano-
rum in ꝑdictis horumqȝ ſilibus fore iudiciū: declarare compellimur: illaqȝ
eis: vt ꝑdicit̄: cōmittere iuitamur. Non eñ particulariū oīm certa pōt dari
ſcientia: neqȝ horum: cū infinita ſint: ꝯtingit fieri diſciplinam. Non ars: nō
regła circūſtantias ſingłas: accidentiaqȝ cūcta complectit̄. Habent i illis mi-
nores ſubeſſe maiorib⁹: illis obſeq: illiſqȝ itendere: non i certis ſolū: verūetiā
in dubijs ⁊ icertis ꝑſunt artibus qbus obediant: ꝑſunt regulis qbus obtē-
perent diſciplinis: vt illarum finis egregius: debitis ſubſequentium mini-
ſtris ſubſequatur. Sic iudicās cūcta rimatur ⁊ diſcutit: leges applicat caſi-
bus: canonū decreta ſecernit. Sic morbus aggrauans medicum: ſic ꝟtus cō-
ſtans i medio: ſapientē prudentemqȝ depoſcit: ne ſi qſqȝ regatur vt appetit:
cōfeſtim corruat: vt non querit: neqȝ taliter conuenientibus: non ordo ſed
horror inhabitet adſit (quod abſit) diſcordia religans religio relegat̄: ſenten-
tie namqȝ variātur vt capita: ⁊ creſcit i ſtolidis opiniōibus fantaſia. ¶ Eo- Ar. ij. q̄ndo ꝑnt frēs face re ꝓuiſioneȝ in futurum.
dem modo: eiſdē quodammodo rōnibus iuitati: cum prefatoꝝ miniſtroꝝ:
⁊ cuſtodum: ſub certa forma: ſimul. ſ. ⁊ ſeperatim i ſuis adminiſtratiōibus
⁊ cuſtodijs: cum guardiani ⁊ duorum de conuentu loci diſcretorum ſacer-
dotum ⁊ antiquorum i ordine fratrū conſilio ⁊ aſſenſū ꝑfatus clemens iu-
dicio duxerit relinquendū: an ſit multū credibile ex iam exptis: ꝙ frēs ipſi
abſqȝ granarijs ⁊ cellarijs nō poſſint vite neceſſaria iuenire: quo caſu grana

ria ꝛ cellaria:ↄgregationes ꝛ obſeruationes hmõi eis ipſe conceſſit: prout in
p̄dictis eiuſdem clemētis lr̄is plenius continet̄:nos de p̄fatoꝝ fratrū nr̄oꝝ
conſilio:eoꝝūdem miniſtroꝝ:ꝛ cuſtodū:ſub eadē forma:iudicio preſentium
auctoritate ↄmittim⁹ determinare:vꝫ arbitrari:atqꝫ p̄cipere eo caſu:qualr.
vbi.quādo.quomodo:ꝛ quotiens granū.panē:ꝛ vinū ꝑ vite fratrū neceſſa
rijs:frēs ipſi q̄rere debeant:ↄſeruare ſiue reponere:etiā ſi reponenda ſint in
p̄dictis granarijs ꝛ cellarijs ↄſeruanda:ſtatuētes ꝛ diſtricte p̄cipiētes māda-
mus:q̄ꝺ in p̄dictis:ꝛ in his ſimilibus:eoꝝūdem arbitriū:determinatiōem:
ſiue iudiciū:generalis q̄dem:in toti⁹:ꝓuincialiū vero:in ꝓuinciaꝝ miniſtro
rū ac cuſtodū:ſimul ꝛ ſeparatim in adminiſtrationibus ꝛ cuſtodijs ordinis
memorati cōmiſſis eiſdē:cū guardiani tm̄ (vt ſupra d̄r) ꝛ duoꝝ de conuentu
diſcretoꝝ loci ſacerdotū ꝛ antiquoꝝ in ordine frm̄ conſilio ꝛ aſſenſu : frēs
oēs ꝛ ſinguli ſeq omnimode:illiſqꝫ parere ꝑ oia teneant̄:ac inſup: q̄ꝺ illoꝝū
ſcḋm arbitriū.determinationē:ſiue iudiciū:illiſqꝫ parendo:nec ſint : nec
dici poſſint:vel debeāt:nec ipſi ſeipſos autumēt ſue regl'e:vel ↄſtitutionum
ſui ordinis trāſgreſſores. Jdeoqꝫ oēs ꝛ ſingulos frēs antedicti ordinis mi-
noꝝ:q ſtrictos.curtos:ꝛ diſformes habit⁹:ab ipſi⁹ generalis miniſtri:ꝛ alio
rū frm̄ de dicta cōmunitate habitib⁹:corā no b ꝛ fratrib⁹ nr̄is:vel alias i ro-
mana curia detulerūt vel deferūt:monem⁹ ꝛ hortamur i dn̄o:eis nihilomi-
nus i ꝟtute obediētie:ac ſub excōicationis pena ꝑ apoſtolica ſcripta man
dantes:quaten⁹ ad mandatū ipſi⁹ gn̄alis deponāt quos deferūt habitus: et
alijs:iuxta ipſi⁹ gn̄alis arbitriū.determinationē:ſiue iudiciū:vt ſupra d̄r:in
duant̄:pſiqꝫ gn̄ali i oib⁹ iſtis ꝛ alijs ꝑ oia:ſcḋm bti Franciſci regulā:ꝛ pre-
dictas p̄deceſſoꝝ nr̄oꝝ declaratiōes.ↄceſſiōes:ꝛ cōmiſſiones i ipſis declara
tionib⁹ cōphenſas:ꝛ nr̄as ↄtentas in p̄ſentib⁹:hūiliter obediāt. pareāt:et
intēdant:nō obſtantib⁹ q̄buſcūqꝫ p̄uilegijs.idulgentijs.lr̄is. libertatibus.
immūnitatib⁹:vel exemptionib⁹ eis vel alicui ipſoꝝ a p̄fato Clemente con
ceſſis:vel appellationib⁹ ab eis.vel ipſoꝝ aliquo ad ſedē apoſtolicam inter-
iectis:q̄ in quantū poſſent derogare preſentib⁹:iurib⁹ vacuamus. Religio
namqꝫ perimit̄:ſi a meritoria ſubditi obediētia ſubtrahant̄. Magna q̄deꝫ
pauptas:ſed maior itegritas:boꝝūqꝫ obediētia maximū:ſi cuſtodiat̄ illeſa.
Nam p̄ma reb⁹ ſcḋa carni:tertia vero menti dn̄atur ꝛ aio:quos velut effre
nos ꝛ liberos:ditioni alteri⁹ hūili iugo ꝓpe volūtatis aſtrigit. Ad hanc er
go fratres p̄dicti:non iuiti:ſed ſponte redeāt:hāc velit ꝛ appetāt : hanc ma-
gnis deſiderijs ↄcupiſcant. Jlloqꝫ votis canticoꝝ igeminent:oſculetur me
oſculo oris ſui:charitatis vtiqꝫ ꝛ dilectionis:religionis hmōi obediētia ſan
cta purificans. Nam meliora ſunt vbera tua p̄ceptoꝝ.ſ. ꝛ conſilioꝝ : velut
q̄dam nutrientia pocula vino:vnguētis optimis:ſcꝫ bone fame:fragrantia
ſuauitatis odorem. Nec formident hi ad obediētiam ordis:deo auctore:dū
redeūt:nam prelatos ſuos (vt firmiter ſperam⁹ eiſqꝫ iniūgimus) ſibi benig-
nos ꝛ mites iuenient:ceteros dulces atqꝫ palpabiles:cū ſint ꝛ eſſe debeāt oēs
ꝛ ſinguli fratres i xp̄o clamitent. Quis mihi det fratrem meum:cōmuni. ſ.
beato franciſco congenitū:ſuggentē vbera matris noſtre:religionis vtiqꝫ ꝛ
pfeſſionis eiuſdem:velut matris:cōtemplationis ꝛ lctōis ſuauia ꝛ dulcia

pocula: vt inueniam te foris: ab eiuſdẽ obſeruantijs quodãmodo diſparẽ: ꝛ deoſculer: blande vꝫ itra charitatis viſcera te amplexãs. Et iam me: imo ꝛ te. nemo deſpiciat: pfecto quos foris poſitos: multi: ac ſi diuiſos ꝛ diſſidentes fortaſſe deſpexerãt: intus: putã infra dilectionis interne pcordia ꝛ cõformes obſuãtie clauſtra repoſitos: iam nemo deſpiciat. Sed ſuſcipientes eoſdem dulcedine: qſqꝫ digne laudibus efferat ꝛ ſuſceptos. Nulli ergo omnino hoim liceat: hanc paginã nr̃e declarationis. commiſſionis: ꝛ conſtitutionis. mandati. monitionis: ꝛ vacuationis infringere: vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem. ꝛc. Datum Auinioni: nonis octobris pontificatus noſtri. Anno ſecundo.

¶ Notandum: q̄ vltra ſupraſcriptas Collector. tres fratrũ minoꝝ pontificũ regule declaratiões ſunt alie quattuor ab alijs ſummis pontificibus: vꝫ Gregorio. ix. Innocẽtio. iiij. Alexandro. iiij. et Gregorio. x. edite. Sed qꝛ oia in hmõi quattuor declarationib⁹ cõtẽta: tribus exceptis: in declaratiõe Nicolai. iij. ptinent ꝛ reliqua ibi poſita annullata ſunt: idcirco obſupfluitatẽ vitandã omiſſa ſunt. Tria vo illa ſunt iſta. De incorregibiliũ correctiõe. De cõformitate i officio diuino exoluendo extra domos nr̃as cũ clericis ꝛ alijs religioſis. Ne teneamur recurrere ad miniſtros in caſib⁹ reſuatis: pterq̄ in publicis. Sed quo ad iſtas non eſt opus dictis declaratiõib⁹. Nam quo ad pmũ recurrẽdũ eſt ad mare magnum: et ad quodã breue Alexãdri. vj. Alterũ de conformitate in officio diuino: extẽſius habetur in quadã alia bulla. Quo ad aliud de caſib⁹ reſuatis: recurrendũ eſt ad ſtatuta generalia ordinis: q̃ in hoc libello infra ponuntur.

¶ Incipit expoſitio quattuor magiſtrorum ſuper regulam fratrum minorum.

¶ Prologus.

Reuerendo in xp̃o patri nr̃i. N. ordinis minoꝝ ſm gñali miniſtro ceteriſqꝫ diffinitorib⁹ in ca. pgregatis: frater Gaufred⁹ cuſtos pariſiẽſis: frater Alexãder de ales: frater Jo. de rupella: frater Robertus de baſtia: ꝛ frater Ricard⁹ reuerẽtiã debitã ꝛ deuotã. Judicio examinatiõis ꝛ diſcretiõis vr̃e referim⁹ ea q̃ dño docẽte circa itellectũ rl'e: iuxta paupertatis nr̃e modulũ pcepim⁹ ſm iniũctã nob obediẽtiã in puinciali capitulo: iuxta hoc qd̄ in pcedẽti caplo diffinitoꝝ fuerat ordinatũ. Nouã aũt expoſitionẽ vel gloſaturã circa regulã nõ aſtruim⁹: ſicut a qbuſdã intẽtiõis pure dãnatorib⁹: ꝛ zelũ ſuũ in aiaꝝ piculũ ſuaꝝ: ꝛ ſrm ſcãdalũ puertẽtib⁹ pdicatur: immo ſimpliciter ꝛ pure intellectũ ipſi⁹ regle: q̃ oẽs nos ligat ꝛ cuius ignorãtia nullũ excuſat: nõ ex nr̃o ſenſu: ſꝫ ex ipſa lr̃a: vt potuim⁹: extrahentes ſm iniũctã nob obediẽtiã: iudicio vr̃o dirigim⁹ iudicãdũ: vr̃e ſentẽtie pluſq̄ nr̃o ſenſui in his ꝛ in alijs innitentes: interptationẽ: ſi alicubi neceſſaria fuerit: ſedi apoſtolice reſeruantes. ¶ Explicit plogus.

¶ Capitulum primum.

REgula ⁊ vita minoꝝ frm̄ hec eſt.ſ.dn̄i nr̄i ieſu xp̄i.ſ.e.obſuare. Sup hoc in expoſitione apoſtolica determinat̄ q̄ſtio facta a frib꜀:vcȝ vtruȝ ad aliq̄ ↄſilia euāgelij q̄ in regula nō ponunt̄:fr̄es ex ꝓfeſſione regule teneātur. Et breuiter r̄ſidetur ibi:ꝙ nō:niſi ad ea q̄ in ipſa regula ſe obligauerūt. Ad cetera ꝟo:ſicut xp̄iani ceteri. Et eo magis de bono ⁊ equo:quo ſe obtulerunt holocauſtuȝ dn̄o medullatuȝ. ¶ Sed adhuc q̄rit aliq̄s:q̄ ſūt iſta conſilia:ad q̄ fr̄es ex regula obligātur? Sȝ illud videtur exp̄ſſuȝ ex intētiōe beati frā. exp̄ſſa in teſtamento ꝙ ſcripſit ad hoc ꝙ fr̄es regulā ſpūalibꝰ obſuarent:vbi dicit. Ip̄e altiſſimꝰ reuelauit mihi:ꝙ ego deberē viuere ſm̄ formā ſancti euāg. Et ego eā paucis ac ſimplicibꝰ verb̄ feci ſcribi. Ex hoc determinaſſe videt̄ quātū ad q̄d ſcm̄ euāgeliuȝ fuerat obſeruāduȝ:qꝛ ſcȝ quātum ad ea q̄ ſimpliciter fecit ſcribi. Ad ↄſilia igit̄ euāgelica:ad q̄ ꝟba q̄ ſcribunt̄ in regula ligāt fr̄es. Vn̄ videt̄ iſta regula ſentētie nō ad alia ꝑtinere.

¶ Capitulum ſecundum.

SI q̄ voluerint hāc vi.ac.⁊ ve.ad fr̄es.n.⁊c. Querit aliq̄s. Sicut circa regulā ſue ꝓfeſſionis q̄rere ſolent aliq̄:vtr̄ illud ſit inſtructio vel p̄ceptū? Q̄d ſi dicat̄ eē p̄ceptū:fr̄es peccare mortaliter ↄuincuntur:ſi quemlibet religionē nr̄aȝ petentē nō mittāt ad miniſtros:q̄d nullꝰ auſus ē dicere. Videt̄ ergo ſcd̄ȝ inſtructionē:non p̄ceptū dici. Attēdēdū ergo erit in regula:q̄ dr̄ ſcd̄m inſtructionē:q̄ ſcd̄m ↄſiliū:⁊ q̄ ſcd̄m p̄ceptū. I.ē dictuȝ ſcd̄m inſtructionē:dictū videt̄ dupliciter. Nā aliq̄n inſtruimur in ijs q̄ tenemur obſeruare. Quale eſt illud q̄d dictū eſt in ca.p̄cedenti. Regula ⁊ vita ⁊c. Aliq̄n ꝟo in hoc ꝙ penſatis locis ⁊ circūſtātijs vtile eſt ꝑ locis ⁊ tꝑibꝰ obſeruare. Vt in p̄ſenti cap̄.dr̄:ꝙ fr̄es ad ſuos ꝓuinciales miniſtros mittāt ſuā religionē volentes intrare.⁊c. ¶ Seq̄tur. Quibꝰ ſolūmodo ⁊ nō.a.re. fr̄es li.ↄcedat̄.⁊c. Cōſtat ꝙ hoc dr̄ ſcd̄ȝ p̄ceptū. In hoc em̄ ꝙ recipiēdi fr̄es ſolis miniſtris licētia ↄcedit̄:ceteris om̄ibꝰ interdicitur. Tn̄ fuit circa iſtuȝ articuluȝ a frībꝰ dubitatū. Vtꝝ hec licētia poſſit ↄcedi vicarijs miniſtroꝝ ab eiſdē cū vadunt ad capl̄m gn̄ale? Et ap̄lica expoſitio dicit ꝙ non: qꝛ nec hoc ipſis miniſtris ꝑmittit̄:niſi eis ſup hoc ſpecialis licentia ↄcedatur:q̄bus gn̄alis miniſter ſicut ↄcedere:ſic ⁊ negare poterit licentiā ſupradictā. Cū tn̄ āte expoſitionē habitā: ip̄i miniſtri ex hoc capl̄o auctoritatē ordinariā recipiendi fr̄es ſe hr̄e putarent. In quo articulo videtur expoſitio intellectuȝ regule coarctare. Et poſtmoduȝ obtentuȝ fuit p̄uilegiuȝ circa iſtū articulū:ꝑ q̄d nō ſolū miniſtris recipiendi fr̄es licentia ↄceditur:ſȝ ēt ptās concedendi alijs:ↄcurrentibꝰ cauſis q̄ in ip̄o p̄uilegio ↄtinetur. Fuit ēt circa iſtum articulum adinuentuȝ pium ſophiſma ꝓpter vtilitateȝ ordinis:⁊ ſaluteȝ aīaꝝ. Vt cuȝ miniſter non poſſit hr̄i:⁊ aliqua valde vtilis ꝑſona peteret ordineȝ:ꝙ ſine intentione recipiendi:a frībꝰ habitꝰ ↄcedebatur. Sup q̄bꝰ maliuoli homines nos infamāt:⁊ q̄d p̄uilegiuȝ ſit:fr̄es q̄pluriſimi dubitāt. Nam ſi apoſtolica expoſitio teneatur:nō erit ſine magno detrimento religiōis. Nā ad miniſtrū mitti nō pn̄t ꝑſone vtiles q̄ ordinē petunt:⁊ aduentum miniſtri nolunt multotiens expectare. Si ꝟo p̄uilegium teneatur:obijciunt nob̄ ma

liuoꝝ:q regulã ⁊ expoſitionem regule nouerunt:ꝙ p ꝓuilegia impetrata ad nr̃aꝫ vtilitatẽ regulã relaxam⁹. Inſup nõ videtur ſecuꝝ aliqb⁹ frib⁹ recede re ab intentiõe regule quã vouerunt:obtẽtu alicui⁹ ꝓuilegij impetrati: qm̃ inſup conſimili modo timent in poſteꝝ corrumpere regule ꝟitatem. Nã ſi cut ab intentione regule receditur in p̃nti capitulo obtentu ꝓuilegij impetra ti:⁊ hoc ꝑpter euidenteꝫ vtilitateꝫ:in hoc caſu diſpẽſatiõe apoſtolica ſuffra gãte:ita ꝑpter manifeſtã q̃ alicui videbitur neceſſitateꝫ:vel vtilitateꝫ poteſt ꝓuilegia contra alios articulos regl'e impetrari. Si ergo ꝓdicta pietate ſr̃es ſicut conſueuerũt:ſopbiſmate accõmodatiõis habit⁹ vti velint: arguuntur dupl'r:nec apud maledicos infamia nob obiecta de ꝓuaricatione regule cõ ſopitur. Propterea diſcretio vr̃a attẽdat qualiter ſit circa iſtũ articulũ:quã tũ ad ꝯſcientiã:⁊ quãtũ ad famã ordinis ꝓuidẽdũ. Videt̃ eĩm aliqb⁹ ꝙ ſi ꝓ dict⁹ articul⁹ interꝑtatiõe apoſtolica de ordinaria ꝑtãte:vel auctoritate ſr̃es recipiẽdi itelligeret̃:ꝙ ſalua eẽt intẽtio regule:q₂ hoc mõ ãte expoſitionẽ cre debat. Et tũc moderamĩe adhibito ꝑ ſtatutũ gn̄alis capitl'i: poſſent miniſtri ſine offenſa diſcretis ſr̃ib⁹ demãdare:iuxta tenorẽ ꝓuilegij ĩpetrati:⁊ tũc oĩa ſalua eẽnt. ¶ Seqt̃. Miniſtri ꝟo dili.exa.e.de fide ca.⁊c. ¶ Determinãdum eſſet a ſede apoſtolica vtꝝ hoc ſit ꝯſiliũ vel ꝓceptũ: Sꝫ plan⁹ ẽ intellect⁹ vſqꝫ ad illuꝫ locuꝫ. Caueãt ſr̃es ⁊ e.mi.⁊c. Viſuꝫ fuit ſrib⁹ ex hoc loco:regulã ſr̃i bus interdixiſſe ſollicitudinẽ ⁊ ꝯſiliuꝫ diſtributiõis reꝝ:ſꝫ nõ ꝯſiliuꝫ eligẽ di ꝑſonã timentẽ deuꝫ:ꝑ cuius ꝯſiliuꝫ bõa ſua paupib⁹ erogentur. Videtur miniſtris ⁊ ſr̃ibus ꝓhibuiſſe:ſollicitudinẽ cupiditatis:⁊ ꝯſiliuꝫ q̃ libertas ve nientiũ ad ordinẽ in diſpoſitiõe ſuaꝝ reꝝ poſſet aliq̃teꝝ impediri. Vñ d₂ vt libere fa.d.re.ſ.q̃cq̃d dñs iſ.eis. Et dicit miniſtris q̃d faciẽt ſi ꝯſiliũ requirat̃. ¶ Seqt̃. Poſtea cõ.eis pa.ꝓbationis ⁊c. ¶ Hic q̃ritur ſi liceat ſr̃i hr̃e duas tu nicas:vel plura veſtimenta? An qđ videtur dicendũ:ꝙ hr̃e duas tunicas ⁊ nõ plures:regularis eſt forme:plures ꝟo duabus hr̃e:diſpenſationis ẽ regu le:auctoritate illoꝝ qb⁹ ẽ ꝯmiſſa cura ſr̃m. Vñ ⁊ de ſrib⁹ induẽdis d₂ iſra:ꝙ miniſtri ſolli.curã.ge.⁊c. ¶ Seqt̃. Finito ꝟo ãno ꝓbationis re.ad.o. ¶ Hic q̃ritur an guardiani ⁊ cuſtodes poſſint ſr̃es recipe ad obedientiã q₂ licitũ ẽ qđ nulla lege ꝓhibetur? Cũ ergo nõ ſit ꝓhibita eis receptio ad ꝓfeſſioneꝫ ex regula:videtur eſſe ꝯceſſa:⁊ hãc etiã habuerunt nonnulli. Sꝫ ecõtra. Si qđ minus eſt ꝑma.ſ. ſr̃m receptio:ordinatione ⁊ auctoritate ſit eis penitus inter dictũ:ꝑ ꝯñs nec qđ mai⁹ ẽ.ſ.receptio ad ꝓfeſſionẽ ex regula videt̃ eis eẽ cõ ceſſuꝫ. Qđ ſi teneat̃ ꝙ cuſtodes nõ recipiãt ãno ꝓbationis finito:continget multotiens magnũ ꝑiculũ animaꝝ:⁊ ordinis detrimentuꝫ. Propterea ſalua intentione ⁊ ꝟbis regule:q̃ circa hec indifferenter ſe hñt:expediens videt̃:ꝙ cuſtodes abſente miniſtro poſſint ſr̃es recipe ad ſocietatem ꝓfeſſoꝝ. Mini ſtri ꝟo cũ venerint recipiãt eos ad obediẽtiã ꝓfeſſoꝝ. ¶ Seqt̃. Et nullo mõ licebit eis ⁊c. ¶ Videtur ex hoc ſcrupul⁹ dubitatiõis oriri. Utrum peſtiferi poſſint licite poſt ꝓfeſſioneꝫ a religione expelli? Qđ non eſſe licitum? q̃dã ar guunt ex hoc loco. Sꝫ manifeſtũ eſt ꝙ nõ ꝓhibet̃ expulſio puerſoꝝ.ſ.abſci ſio putridoꝝ mẽbroꝝ illis q̃bus cura corꝑis eſt ꝯmiſſa. Sꝫ exitus a religio nis ꝓfeſſis interdicit̃ vniuerſis. Videtur ẽt ꝑ ꝯuertẽtiã regule nec licitũ nec

An liceat ſr̃i bus hr̃e du as tunicas vl' plures.

cōceſſu; vt lr̄e dimiſſorie dētur eiectis:ſed pn̄t dari lr̄e notificationis expulſiōis eorꝫ. Tn̄ ſup hoc apl'ica decretalis videt nos coarctare:nō ſolū vt non expellant̄ puerſi:ſ; ēt vt exqrat̄ a ſuis paſtorib⁹:i religiōe quā pfeſſi ſunt penitentiā facturi. Vn̄ neceſſariū erit vt apl'ica iterptatio qrat̄:vtrū illa decretalis nos liget:qꝛ nō poſſum⁹ tales i locis nr̄is tenere:nec i neceſſarijs ſuſtentare. ¶ Seqt̄. Et q neceſſitate cogūt po. por. cal. ꝛc. ¶ Solēt qrere frēs:qd dicat̄ poſſe:qd neceſſitas:ꝛ qd calciamēta? Vtrꝫ etiā ſolee ꝛ calige coopiētes tibias tm̄ dicat̄ calciamēta?ꝛ an calciari ſit ꝓhibitio regule? Ad qd̄ dicēdum videt̄:ꝙ poſſe:licere dicat̄:iuxta illd̄. Hoc ſolū poſſum⁹:qd̄ de iure poſſumus. Neceſſitas ꝟo nō determinat̄ vno mō:ſ; plurib⁹ modis. Aliqn̄ ꝟo determinat̄ ſm ſtatū pſone:qꝛ debilis vel ifirma. Aliqn̄ ſm tps:qꝛ vehemēs frig⁹ ē. Aliqn̄ ſm locū:qꝛ nudis pedib⁹ nō pōt ſine detrimēto trāſiri. Aliqn̄ ſm iter offm̄ iniūctū:qꝛ nō poſſit ſine detrimēto pſone vel cauſe ꝓpter quā iniūctū ē pfici. Calciamētū dici nō pōt ꝓpe niſi qd̄ opit pedes. Nec calige trūcate inter calciamēta deputari vident̄. Calciari ꝟo diſpēſatiōis ē regl'e i neceſſitate:nō calciari ꝟo:regularis ē forma vite. Videt̄ tn̄ alijs:ꝙ oē quod ad calciamentū ptinet:diſpēſatiōis ē minoris vt i ſoleis:aut maioris vt i ſoleis ꝛ caligis:aut maxime vt i ſotularib⁹ ꝛ caligis. ¶ Seqt̄. Et frēs oēs veſtimētis vili. in. ꝛc. ¶ Querit̄ qd dicat̄ veſtimētū vile? Et ſm itellectū rl'e vilitas attēdit̄ i pcio pariter ꝛ colore:ſ; eſtimationē hoi; regiōis i q frēs morāt̄.

De calciamētis qn̄ ꝛ quō liceat portare.

Capitulum tertium.

Clerici. fa. di. of. ꝛc. volūt dicere aliq frēs ꝙ iſtud denotat diuinum officiū ſm ordinē romāe eccleſie:ſm quē differt breuiariū nocturnū ꝛ diurnū. Vn̄ volūt dicere ꝙ vtrūq; breuiariū. ſ. diurnū qd ē miſſale:ꝛ nocturnū qd̄ eſt horaꝝ:reſpicit qd̄ dr̄. Ex quo. v; tpe poteſt hr̄e breuiaria. Sup hoc nr̄m nō ē diffinire:ſi hoc vel aliqd aliud ſit dicēdū. Itē cū leuitas ſit i nob̄ maxime reprobāda:ꝛ frēs multi ꝓniores ſint ad ocium ꝗ̄ ad orōnē:ꝛ i paucis locis cōparatiōe partis reſidue ſint ſtudentes: ꝛ frēs clerici ad faciēdū offm̄ diuinū. ſ. ro. ec. teneāt̄:mutatio facta officij multū grauat. Tū qꝛ poſſum⁹ argui leuitatis a tpe ꝯſtitutiōis rl'e officio ter mutato:nec occaſionē ocij frib⁹ pſtare ē ſecuꝝ:nec aliquo mō expedit a breuiario fr̄ibus q ſtudēt qb⁹ ſciētie occupatio ē ſalubris:ne p puilegiū ipetratū ab obligatiōe regule ſint ſecuri:niſi de officio mutato qd̄ ſit ſm ordinē ro. ec. ꝯſtiterit euidēter. ¶ Seqt̄. Et ieiunēt a feſto oi;. ſ. ꝛc. Quidā abuſiue de hoc articulo qd̄ infra dr̄:de oib⁹ cibis q ap. e. li. māducare:dicūt:ꝙ pn̄t i carnib⁹ ieiunare. Qd̄ quante abuſiōis ſit:pt; cuilibet. Ieiunēt ergo d; itelligi:cibo ieiunātiū:ſm ꝯſuetudinē hoi;:ꝛ maxime religioſoꝝ terre i qua morāt̄. ¶ Seqt̄. Alijs aūt tē. nō te ꝛc. (Volūt qdā ex hoc dicere:ꝙ nō tenēt̄ ieiunare i qttuor tpib⁹:ſiue in alijs ieiunijs gn̄al'r ab eccleſia iſtitutis. S; ſicut religio frm̄ minorū nō aufert mihi xp̄ianitatē:ſic nec tollit mihi ieiuniū xp̄ianoꝝ. Nō igit̄ predicta exceptiōe ieiunia eccleſie excludūt̄. ¶ Seqtur. Tpe ꝟo ma. ne. non. te. ꝛc. ¶ Querit̄ hic qd dicat̄ illa manifeſta neceſſitas:q a ieiūio nos abſoluit? Et intelligendū eſt hec neceſſitas nō vno mō:ſ; multis modis. Contingit eñ neceſſitas comedēdi. Aliqn̄ rōne etatis. Aliqn̄ rōne infirmitatis:vel debili-

tatis. Aliqñ rōne laboris. Aliqñ rōne ſuſtētatiōis. ¶ Seqꝛ. In quācūqꝫ do.
intra .ꝑ.di.paꝝ huic do. ⁊c. Iſte articulus videtur dicere ſcōm monitionē:
nō ſcōm ꝑceptū. ¶ Seqtur. Et ſcōm .ſ.euāge. de oibus cibis ⁊c. Cōſtat ꝙ
iſtud eſt conceſſionis. Unde habemus ex regula q̄dam conceſſionis: quedā
inſtructionis: q̄dam admonitionis: q̄dam ꝑceptionis.

¶ Capitulum quartum.

PRecipio vt firmiter fra. v. vt nullo mō dena. vel pe. re. ⁊c. Hic ē. q. — Q. ꝑma qđ
neceſſaria. Quid dicaꝛ pecunia? Nā cōſtat ꝙ pecunia dicit aliud ꝙ̄ — dicaꝛ pecūia
denarius. Quid etiā ſit recipe ꝑ ſe vel ꝑ inter. ꝑſo? Ad ꝑmū ꝑ interꝑ
tationē dicit ꝯſtitutio antiqua: pecuniā eſſe qcqd recipiꝛ vt vēdaꝛ. Unde li
bri ⁊ calices: ſi reciperētur intētiōe vt auctoritate friū poſtmodū vēderētur:
inter pecuniā cōputanꝛ: q̄ intētio denarioꝝ eſt in ſic recipiēte: qꝛ qđ vendiꝛ:
denarijs vēdiꝛ. Sꝫ cū in pñti caplo ꝓhibeaꝛ receptio reꝝ quarū frēs nō pñt
hr̄e vſuꝫ: viſuꝫ aliqbꝰ ē: gñā aliquaꝝ reꝝ tāgi ꝑ denarios ⁊ pecuniā. Preter
ea viſuꝫ fuit aliqbꝰ: denarios ꝯſtitui i pecuniā nūeratā: pecuniā ꝟo dici oēꝫ
illā rē qua ſolēt vti hoies cū opportunū ē ad ꝓciū reꝝ emēdaꝝ: vt auꝝ: argē
tū: ⁊ ſi qđ tale ſit quo ꝓ denarijs ad ꝓciū reꝝ emēdaꝝ hoies vterēꝛ. Aliqbus
ꝟo viſuꝫ ē: in ꝓhibitiōe receptiōis pecunie: oīs rei receptionē ꝓhiberi q̄ ad
vſuꝫ neceſſariū nō recipiꝛ. Alioqn videꝛ ꝙ poſſumꝰ recipe nō intētiōe ven
dēdi: pānū. veſtes. bladū: gēmas ⁊ tpe neceſſitatis nō vēdere: ſꝫ ꝓ alijs rebꝰ
vt libris ⁊ victualibꝰ cōmutare. Prohiberi ergo videꝛ receptio reꝝ ad ven
dēdū. cōmutādū: ⁊ ad theſaurizādū: qꝛ i oibꝰ iſtis rei poſſeſſio vl' ꝓꝑetas de
claraꝛ. Iſti ꝟo capl'a rl'e nō diſtinguūt: nec ꝓhibitiōes. Cōſtat eñ ꝙ in ſeqn
ti caplo oīs rei ꝓꝑetas interdiciꝛ: ſꝫ nō vſꝰ. In pñti ꝟo caplo q̄rūdā reꝝ: q̄
noie denarioꝝ deſignāꝛ: oino vſꝰ ⁊ ꝓꝑetas ꝓhibeꝛ. Sꝫ ꝓꝫ iura pecūia ē: qcqd
apciaꝛ nūerata pecūia: vt aliqd emaꝛ. Nā ꝓꝑe qđ emiꝛ: ꝓcio nūerate pecūie
emiꝛ. Sꝫ ſi ſpēs alicuꝰ rei ꝓ ſpē alteriꝰ rei daꝛ: cōmutatio ē: nō emptio. Si
ꝟo taxeꝛ vel eſtimeꝛ ꝓ nūerata pecūia: vel ꝓ alia re deꝛ: emptio ē: q̄ ꝓꝑe non
ꝯtrahiꝛ niſi pecūia mediāte. Videꝛ ergo hoc ꝓhiberi receptio denarioꝝ: et
quarūlibet reꝝ q̄ accipenꝛ ad ꝓciū reꝝ vēdēdaꝝ. ¶ Quid ſit recipe pecuniā — Q. ij. qd ſit
q̄riꝛ: Nā q̄dā res recipiūꝛ in ꝓꝑetatē ⁊ nō i vſuꝫ: q̄dā in vſuꝫ ſꝫ nō in ꝓꝑe — recipe pecu
tatē: q̄dā ꝟo in vſuꝫ ⁊ ꝓꝑetatē. Dicēdū ergo ꝙ receptio cuiuſlibꝫ rei ꝓhibe — niam.
tur fri minori in ꝓꝑetatē: infra ca. vi. Receptio ꝟo reꝝ aliqꝝ: ꝯceditur ad
vſuꝫ. Receptio aūt denarioꝝ ⁊ pecuniaꝝ: ⁊ q̄ntū ad ꝓꝑetatē: ⁊ q̄ntū ad vſū
ꝓhibeꝛ oino: ⁊ ꝑ ſe ⁊ ꝑ interpoſitā ꝑſonā. ¶ Queriꝛ qđ ſit recipe ꝑ ſe vel iter — Q. iij. qd ſit
poſitā ꝑſonā: Per ſe pecuniā recipe: ē pecuniā ad ꝯuertēdū in ſuos vſꝰ acci — recipe pecu
pere. Recipe ꝟo ꝑ interpoſitā ꝑſonā eſt: ſua auctoritate aliuꝫ ſubſtituere ad — niā ꝑ ſe vel ꝑ
recipieñ. pecuniā in vſꝰ ꝓꝑos ꝯuertēdā. ¶ Circa hoc emergūt dubitatiōes — interpoſitaꝫ
de pecūia q̄ ab aliq̄ ꝯferꝛ ad neceſſitatē friū: ⁊ de pecunia alicui cōmiſſa: (⁊ — perſonam.
de pecunia a loco ad locū trāſmiſſa. Et in his oibꝰ gñalr tenēdū ē: ꝙ aucto
ritate friū nō pōt pecunia cōmitti: nec recipi: nec cōmiſſa ſicut ꝓꝑa repeti vel
expendi: nec noie friū pecunia deponi vel deferri. ¶ Qualiter aūt circa pecu
niā q̄ ꝯferꝛ: vel ꝑ neceſſitate pñti vel imminēti ſe debeāt hr̄e frēs: apoſtolica
expoſitio dicit ſufficienter ⁊ expſſe. ¶ Qualiter aūt circa pecuniaꝫ alicui cō

miſſam ꝓpter neceſſitatē frm̄ ſe debeāt hr̄e: In eadē expoſitione dn̄i pa. dr̄ ꝙ
poſſint ad illū ꝑ ſuis neceſſitatibꝰ recurrere: ⁊ neceſſaria ſicut a dn̄o recipe.
Hoc excepto forte: ꝙ cōmiſſariꝰ nec ſua: nec frm̄ auctoritate pecuniā a dn̄o
ad aliquē vſuȝ vel neceſſitatē determinatā: pōt in vſus alios cōmutare: niſi
vbi a dn̄o recepit ſup hoc ptātē: vł eiꝰ ad hoc p̄ſumpſerit volūtatē. ¶ Qualr̄
ꝟo circa pecuniā trāſmiſſaȝ ꝑ nūciū q ptātē cōmittēdi alicui a dn̄o nō rece
pit: qd agēdū ſit: nō immerito dubitatur? Nā nec iſte: nec fr̄es pn̄t alicui cō
mittere ꝙ ſit ꝓcurator pecunie expēdende. Propterea viſuȝ ē aliqbꝰ ꝙ eſſet
auctoritas ⁊ volūtas dn̄i regrēda. Qđ ſi cōmiſſiōis mētionē fecerit: vel per
nunciū auctoritatē p̄ſtiterit: vel aſſenſuȝ: qđ in hoc fiet ꝑ nunciū: tutū erit. Et
ſup hoc eēt aplica expoſitio regrēda. Utꝝ aūt ↄmiſſariꝰ poſſit alicui cōmit
tere pecuniā apđ ſe depoſitā ſm̄ ꝙ expediret frm̄ neceſſitatibꝰ ꝓuidere: maxi
meq; aliqn̄ ponit̄ ab extraneo: cuiꝰ auctoritate nō pōt aliqn̄ iterato ↄmitti.
Et videt̄: ꝙ ex quo abſolute dn̄s pecuniā frm̄ neceſſitatibꝰ đſtinauit: ꝙ pote
rit alteri ↄmittere: ſi nō p̄ſumat đ ↄtraria dn̄i volūtate. ¶ Seq̄t̄. Tn̄ ꝑ neceſ
ſitatibꝰ īfirmoꝝ. ⁊c. Sȝ nūqd ꝑ alijs neceſſitatibꝰ q̄ꝫ ꝑ iſtis pn̄t eē ſolliciti: vt
ꝑ domibꝰ ⁊ libris? Dicēdū ꝙ ī expoſitiōe dn̄i pa. videt̄ ꝙ ſic: vbi idiſtīcte lo
q̄t̄: qūo ꝑ neceſſitatibꝰ pn̄t hr̄e recurſuȝ cui elemoſyna ē ↄmiſſa. ¶ Itē q̄rit̄
ſi miniſtri ⁊ cuſtodes tm̄ ſollici. cu. gerāt: qūo ꝑ ꝓcuratores cura gerit̄ q non
ſūt miniſtri nec cuſtodes? Sȝ mi. ⁊ cuſto. debēt ſollicitā curā gerere ꝑ aucto
ritatē: alij ꝟo nō: ſȝ debēt ſoll. cu. ge. ꝑ miniſteriū. Et apđ miniſtros ⁊ cuſto
des reſidet auctoritas diſtribuēdi ⁊ veſtes ⁊ alia: ſicut opꝰ ē. Guardiani ꝟo
ītelligūt̄ ſicut mi. ⁊ cuſ. q; ſic ſolebāt p̄mitꝰ noiari. Itē ex hoc ꝙ hic dr̄ ſolli
citā. cu. gerāt: qdā arguūt: ꝙ ſic nō lȝ: nec ligna: nec caleū: nec legumina: nec
ſal vſq; ad mēſaȝ: vł panē ⁊ vinū ad hebdomadā q̄rere nō liceret. Itē vlte
rius volūt arguere: qđ ſi pn̄t ad hebđaȝ: pn̄t ad mēſeȝ: eadē rōne ⁊ ad annū
poterūt ſibi ꝓuidere. Itē hoc idē arguūt de fructibꝰ q ſemel ī āno renouāt̄:
p̄cipue hoc regrēte neceſſitate. In ↄtrariū ꝟo ē: q; euāgelica vita nō nouit ꝓ
uiſionē ī craſtinū. Unū ī matth. dr̄. Nolite ſolliciti eē ī craſtinū. Nā aūt frm̄
minoꝝ ē ſcđm̄ euāgeliū obſuare: ergo nō debēt ī craſtinū ꝓuidere. Itē pegri
ni nō ꝓuidēt ī poſteꝝ ī locis ꝑ q̄ trāſeūt victualia. Sȝ ſicut đr īfra caplo. vj.
Fr̄es tāq̄ꝫ pe. ⁊ adue. debēt ī pau. dn̄o famlari. Itē q̄rit̄ ſi de qbuſdā rebꝰ cō
cedit̄ fr̄ibꝰ ꝓuiſio: q̄re ſilr̄ de oībꝰ alijs neceſſarijs ꝓuidere nō licebit. Et vi
det̄ p̄ſatis hinc inde ſentētijs rl̄e: qđ ſolū exigēte neceſſitate pn̄t ſibi fr̄es ī po
ſteꝝ ꝓuidere: ita tn̄ qđ nec diuturnitate: nec reꝝ q̄ntitate vel q̄litate ī ꝓuiſiōe
quā faciūt in rebꝰ ſibi neceſſarijs forma paupꝑtatis excedatur.

Capitulum quintum.

FRēs qbus dedit dn̄s grām laborandi labo. ſi. ⁊c. ¶ Queritur vtruȝ
iſtud intelligatur eſſe p̄ceptum. Et videtur qđ ſic ex forma dicendi: ⁊
ex intētione bti. f. quā in ſuo teſtamēto exp̄ſſit: vbi dicit. Oēs fr̄es vo
lo qđ firmiter laborent ⁊c. Grām ꝟo laborādi dicit: artē vel idoneitatē quā
libet: velut donū gratis datū hȝ a deo. ¶ Seq̄tur. Ita tn̄: qđ ex. oc. ⁊c. Sub
ꝓtextu huiꝰ ꝟbi regule volūt carnales defenſare ſuā ocioſitatē: ⁊ dicūt in ſe
extingui oronis ſpm̄: cū eis ſupiores aliquē laborē iniungūt. Sȝ orationis ⁊

deuotionis ſpūs non dr̄ extingui: qm̄ non eſt ſollicitatio talis laboris p̄ quā impediātur ab oronib⁹ ſm regulā determinatis. ¶ Seqtur. De mercede ꝟo laboris. ꝛc. ¶ Circa iſtā partē q̄ritur. An ſicut fres recipiūt libros: ꝛ alia qb⁹ licite vti pn̄t: poſſint etiā recip̄e neceſſaria circa ſuū artificiū: ꝛ ex eis operarī aliqd: qd̄ poſtea darēt p̄ corꝑalib⁹ neceſſitatib⁹ acqrēdis: vt ꝑgamenum de quo faciūt libros: ꝛ coriū de quo faciūt ſotulares: ꝛ hmōi? Quot ſi diceretur qd̄ ſic: poſſent ſilr recip̄e auꝝ ꝛ argētū ꝛ metalla de qb⁹ fabricarēt monetā: ꝛ alia p̄cioſa: de qb⁹ ſibi neceſſaria cōparēt. Quibuſdā indiſtincte videtur: qd̄ nullā pn̄t materiā recip̄e: ſꝫ ſolū ſuū artificiū in alteri⁹ materia p̄ habendis neceſſarijs p̄ſtare. Et hoc ꝑpter ꝓꝑetatē rei q̄ comitatꝰ materiā: q̄ ſic recipitur vt vēdatur. Alijs ꝟo in materia videtur diſtinguēdū. Eſt em̄ q̄dā materia ineſtimabilis vel inap̄p̄ciabilis. Un̄ ſi aliqs faciat ex tali materia: totuꝫ p̄ciū ꝓuenit ei ex arte: ſicut in ſcorijs ꝛ calatis q̄ fiūt ex iūcis: ꝛ hmōi. Et talis materia nulli⁹ boni ē cōputāda. Et dicūt qd̄ talē materiā pn̄t accip̄e. Materiā aūt ap̄p̄ciabilē: ſicut ſunt pelles. coria. lane: ꝛ hmōi non pn̄t accip̄e: qꝛ eoꝝ receptio ꝓprietatem inducit.

Capitulum ſextum.

FRēs nihil ſibi appropient: nec do. nec locū ꝛc. Circa partēꝫ iſtā dicit apoſtolica expoſitio: qd̄ nec in cōi: nec in ſpeciali debēt fres ꝓꝑetateꝫ hr̄e. Sꝫ vtenſiliū ꝛ libroꝝ: ꝛ eoꝝ mobiliū q̄ lꝫ hr̄e: ordo habeat vſum tm̄. Cui⁹ ꝟo debeat ꝓꝑetas locoꝝ eē: ſatis ibi exp̄mitur. Sꝫ cui⁹ ſit ꝓꝑetas alioꝝ mobiliū: ibi nō determinatur: niſi qd̄ non pn̄t alienari: aut extra ordinem cōmutari ſine ꝯſenſu vel auctoritate ro. ec. aut cardinalis q̄ fuerit ordinis gubernator. Videtur aliqbus ex hoc: q̄rentib⁹ cui⁹ ſit mobiliū ꝓꝑetas: ſatiſfactū. Alijs ꝟo videtur: ꝑpter ꝯſcientias ꝛ infamiā oblocꝗntiū abolendā exp̄ſſe: qd̄ ei⁹ eſſet ꝓꝑetas mobiliū quemadmodū ꝛ locoꝝ. ¶ Hic īcidūt dubitationes plures. Quid eſt appropiare? An fres poſſint emere: vendere: cōmutare: mutuū ꝯtrahere: locare: impignorare: donare: accōmodare. ¶ Si q̄ritur: qd eſt appropriare: dicendū qd̄ appropriare eſt rem ſuaꝫ facere: ſeu in ſuū dn̄ium ꝯuertere. Sua aūt res eſt: q̄ trāſijt in arbitrij facultatem vt de ea faciat hn̄s qd̄ vult: vtendo: donādo: cōmutādo: pignorādo. ¶ Si q̄ritur an fres poſſint emere. Videtur qd̄ ſic: ex expoſitione vbi dr̄. Si fratres voluerit aliquā rem emere: vel ſolutionem facere p̄ re iā empta. Sꝫ in contrariū ē: qꝛ ꝯtractus emptionis ſemꝑ ſit p̄ſtita pecunia vel p̄cio: qd̄ non poteſt facere q̄ nullā ꝓprietatem poteſt habere. Ad quod videtur dicendum: quod emere dr̄ tribus modis. Primo modo dr̄ emere: de p̄cio rei emende ꝯuenire. Alio modo dr̄ emere: ſolutionem rei empte procurare. Et his duobus modis poſſunt fratres emere. Alio modo dicitur emere: pecuniam vel precium pro re dare. Et hoc modo non poſſunt fratres emere. ¶ Si queritur vtrum poſſint vendere. Dicendum: quod vēdere dicitur dupliciter. Uno modo rem propriā in alienū dn̄ium p̄ p̄cio transferre. Et hoc modo vendit illi q̄ habꝫ rei dn̄ium. Iſto modo non pn̄t fratres vendere. Alio modo vendere dr̄ de re aliqua p̄ciū accip̄e ſiue recip̄e. Et hoc mō ſeruus auctoritate dn̄i poteſt vendere. Et hoc mō lꝫ fr̄ibus vendere. Licet tā ſm ſuā ꝓfeſſionem turpe ꝛ in-

Pr̄a. qu. qd ſit approp̄are

Scd̄a. q. an frēs poſſint emere.

iij. q. an frēs poſſint vēdere.

Que. iiij. an frēs poſſint mutuare.

honeſtū eēt. ¶ Itē ſi q̄rit̄ an frēs poſſint mutuare. R̄ndet̄: ꝙ mutuare dr̄ pro
prie: de meo tuū facere. Et hoc mō nō lȝ fratrib⁹: q2 ē ꝯtractus ꝓpetatis. Et
hoc mō q mutuat: ad ſolutionē ſe obligat. Alio mō dr̄ impropꝛe: bōa fide ad

Q. v. an frēs poſſint com modare.

ꝓcurādū: nō ad faciēdū ſolutionē ſe obligare. Et hoc ſolo mō pn̄t frēs mu-
tuare. ¶ Itē ſi q̄rit̄ de ꝯtractu cōmodatiōis. Nā differt ꝯtract⁹ mutui a cō-
tractu cōmodatiōis. Nā in mutuo trāſfert̄ dn̄iuȝ oīnoꝝ accōmodato nō.
Dicēdū: ꝙ ꝯtract⁹ accōmodatiōis vno mō iportat reſtitutionē. Et hoc mō
frēs: q nihil hr̄e pn̄t: nō pn̄t aliqđ accōmodatū hr̄e. Alio mō pōt dicere, pcu-

Q. vj. an fratres poſſint locare opera ſua.

rationē vel ſolutionē rei reſtituēde bona fide. Et hoc mō nō iportat obliga-
tionē realē: ⁊ hoc mō pn̄t. ¶ Si q̄ritur an frēs poſſint locare opas ſuas: dicē
dū: ꝙ ſi locare iportat cū pacto de mercede ꝯuenire: nō pn̄t. Si ꝟo locare di
cat ſine pacto: mercedē ſuſtētatiōis expectare: pn̄t. ¶ Si q̄rit̄ an frēs poſſint

Que. vij. an frēs poſſint ꝯmutare res q̄s hn̄t i vſu.

cōmutare res quas hn̄t in vſu: dicēdū: ꝙ rē aliquā ſua auctoꝛitate i aliā mu
tare nō lȝ: ſȝ auctoꝛitate dn̄i p̄ſumpta vel accepta pn̄t res ꝯceſſas ſibi ad vſū:
in alias magis neceſſarias ꝯmutare. ¶ Si q̄rit̄ an frēs poſſint impignoꝛare:
ſimilis ē r̄ſio: q2 alicui rē vt ſuā obligare nō pn̄t. Auctoꝛitate ꝟo dn̄i rem

Que. viij. an frēs poſſint i pignoꝛare.

ſibi ꝯceſſat: poterūt ꝑ neceſſarijs obligare. ¶ Si q̄rit̄ vtrū poſſint donare ꝑ
prie: dicēdū ꝙ cū nullā rē habeāt ꝓpꝛiā: ſua auctoꝛitate nō pn̄t tribuere. tn̄

Q. ix. vtruȝ frēs poſſint donare.

auctoꝛitate dn̄i p̄ſumpta: vel p̄habita: rē ſibi ꝯceſſam ad vſum pn̄t alteri cōce
dere. Tn̄ ad ſecuritatē ꝯſciētiarū: petēda eēt auctoꝛitas dn̄i cardinalis: q ex-
pꝛimeret in ſcriptis de oībus reb⁹ mobilib⁹: ⁊ minutis q̄buſcūqȝ ꝑ ſuperto
res diſpēſandis: ſiue in cōmutādo: ſiue in pignoꝛādo: ſiue in accōmodādo:
ſiue in donādo: ⁊ ꝓcuratoꝛib⁹ neceſſitatū fratrū cōcederet auctoꝛitatē ſuaȝ
vēdendi: ſi fuerit neceſſe: quū immineret fratribus aliqua vehemēs neceſſi-
tas. ¶ Seq̄tur. Sed tanq̄ ꝑegrini ⁊ aduene. ⁊c. Querit̄ q̄d ſit iſta pauptas:
ad quā tenent̄ frēs? An. ſ. ꝓhibeat̄ eis ne poſſint aliq̄d fixū ad ſuſtentationē
hr̄e: ſicut aliq̄ ꝑſone voluerūt oꝛdinare redditū ꝑpetuū: quo in aliquo loco
ſuſtentarent̄ frēs: ita ꝙ aliqua ꝓpetas apud eos nō reſideret. Itē querit̄ an
pauptas iſta ad quā tenent̄ frēs ꝓhibeat eis ne poſſint habere territoꝛia de q
bus ꝑ culturam ⁊ induſtriā ſuam: oīs ſuſtentatiōis ſue neceſſaria procura-
rent: ita ꝙ pꝛop̄etas penes alium reſideret: vt ſicut habent hoꝛtos ad olera ⁊
fructus: ita haberent vineas ⁊ agros? Ad qđ dicendum: ꝙ cum ſit duplex
neceſſitas euangelice pauptatis: ſicut dicunt ſancti. ſ. pauptas impfecta que
cum pauptate ſp̄ūs nihil ſupfluum retinet tp̄ale: ſed ſolū retinet qđ eſt neceſ-
ſitatis. Alia vero pfecta: q̄ cū voluntate ſp̄ūs: nec ſupfluū nec neceſſariū vite
tanq̄ pꝛopꝛiū retinet: ſed ex dei ꝓuiſione pendent: q̄ pauptas dr̄ mendicita-
tis. Hec vero videt̄ pauptas fratrū minoꝛū: q̄ hic determinatur. Unde attē-
ditur in duobus. Unū eſt vt nō recipiāt aliq̄d fixū: ſicut redditūȝ: ⁊ hec eſt.
Qm̄ tanq̄ ꝑegrini ⁊ ad. in pauptate debent dn̄o famulari. Aliud ꝙ debent
habere: pauptatē quantū ad vſum: vt taliter ſint paupes: ꝙ etiam ſint men-
dici. Unde etiā additur vadant ꝑ eleemoſyna confi. ¶ Seq̄tur. Et vbicū-
qȝ fratres ſe inue. oſtendant. ⁊c. Hic euidenter oſtenditur ꝙ perfecta chari
tas debet eſſe inter fratres quātum ad ſignū: quātum ad affectū: ⁊ quātum
ad effectū. Unde quātū ad ſignū dicit: oſtendāt ſe do. Inuicē inter ſe. Quā-

tum ad affectum dicit:qꝛ ſi mater.⁊c.Et quantum ad effectũ ſubiungit.Et ſi qs eorum i infirmitatem.⁊c.

¶ Capitulum ſeptimum

SI q fratrum inſti.ini.⁊c.Expoſitio apoſtolica determinat vtruꝫ iſtd̕ debeat intelligi de peccatis publicis vl̕ occultis.Sed ex hoc qd̕ dr̕:ꝙ ꝓ pctis debeãt recurrere ad mi.volunt qdã aſtruere ꝙ ex regla detur miniſtris cura aiaꝝ frm̃.Ex hoc vo ꝙ ſeqtur.Iniũgi fa.ꝑ alios ſa.ordinis. arguunt ꝙ mi.hñt auctoritatẽ curã delegandi:ſicut abſolutiões.

¶ Capitulum octauum

VNiuerſi frẽs vnũ de fratribꝰ iſtiꝰ re.te.ſemꝑ hr̃e ge.mi.⁊c.Hic mouent qſtionem:vtrũ iſtd̕ qd̕ ꝑ fratres ⁊ mi.ge.⁊ miniſtros alios fuerit ordinatũ in capitulo gñali de coarctatione poteſtatis ge. ⁊ ordinatione forme capituloꝝ ⁊ electione:poſſet a ge.mi.ꝓcipiente in ꝯtrariũ penitus mutari.Qd̕ quedã arguũt ex hoc ꝙ dr̕:ꝙ frẽs te.ei fir.obe.Et cõſtat ꝙ caplm̃ ⁊ frẽs nõ pñt regulã immutare.Sed cũ ex intentiõe regule ſit ꝙ celebretur caplm̃ ge.ad ca.vo.ꝑtinet ordinare ea ꝑ q̃ poteſt religionis puritas ⁊ ꝑfectio cuſtodiri:ita ꝙ a nemine ſupioꝝ vel inferioꝝ poſſit aliquatenꝰ violari:ergo ſi ca.ge.ꝓpter vitandũ religiõis ꝑiculũ coarctat ge.ptãtẽ:aut prouincialiũ miniſtroꝝ:⁊ aliqua alia ſalubria ordinat ꝑ frẽs gñaliter obſeruanda auctoritate regule q̃ ꝓſtat ca.ge.ꝑ ge.mi.nõ poterit infirmari.Pari ẽt rõne qd̕ de ꝯſenſu ſupioꝝ ⁊ inferioꝝ ordinis fuerit gñaliter ordinatũ in cap̃.ge. ⁊ ꝑ pon.ſe.ap.approbatũ:nõ poterit ꝑ ſolos inferiores aliquatenꝰ cõmutari:maxime in illis in qbus eſt ordinatio vel limitatio ptãtis.¶Seqtur.Et ſi aliquo tp̃e ap.vni.mi.ꝓuincialiũ ⁊ cu.⁊c.¶Querit̃ qd dr̕ vniuerſitas? Et ſm iura vniuerſitas dr̕ maior pars.Notãdũ eſt ẽt:ꝙ nomẽ cuſtodis ſe extendit ad ge.mi.⁊ ad alios miniſtros:ſicut ex alijs locis regule põt ꝯſtare. Nomẽ vo guardiani nũq̃ in regula iuenit̃. Unde dicũt qdã ꝙ obedire guardianis ex regula nõ tenent̃.Propterea expediret vt nomẽ guar.tolleret̃ ⁊ cuſtodes ſiue miniſtri domus ꝯuenientius dicerentur.

¶ Capitulum nonum.

FRatres non ꝓdicent in ep̃atu alicuiꝰ ep̃i cũ ab eo.⁊c.Prius qſitum fuit a fratribꝰ:vtrũ gñalis miniſter poſſet aliqbꝰ cõmittere illud.Reſpondit papa Gregoriꝰ ꝙ nulli abſenti põt gñalis cõmittere in qua expoſitione veſtre intentio regule coarctari.Nam ep̃i ꝑ alios examinãt ordinandos.Cancellariꝰ pariſiẽſis examinat ꝑ alios in magiſterio licẽtiandos: quare ſil̕r ꝑ alios gñalis miniſter non poterit examinare.Poſſet meliꝰ aliqñ ꝑ teſtimoniũ examinare ſciẽtiã vel vitã ꝓpriã.Iſtũ articulũ regule relaxat ꝓuilegiũ impetratũ.Timet̃ aũt a multis ꝙ ſimiliter ꝑ alia impetrãda ꝓuilegia:poſſet tota ꝑfectio ordinis in poſteꝝ relaxari.Propterea nõ videt̃ in ꝯſciẽtijs ſecuꝝ:a regula quã vouerũt recedere ꝑ aliqua ꝓuilegia impetrata. Nec occurrit ꝓpter qd̕ ꝓuilegia impetrata circa articulũ receptiõis:⁊ ꝓdicationis debeãt tollerari:niſi qꝛ ꝑ illã relaxationeꝫ nihil carnale:aut tp̃ale religioni accreſcit:ſed ſolũ ꝙ pure ⁊ ſimpliciter ſpũale.

¶ Capitulum decimum.

F Ratres q ſunt miniſtri. ⁊c. Et ſeqtur. Non precipientes eis alquid. ⁊c. Queritur qd dr contra aiam: Nunqd contra aiam dr ſoluꝫ qd eſt mortale peccatum: Et videtur ꝙ contra aiam dr non ſolum peccatum: immo illud quod eſſet hmōi incentiuum ⁊ proximum ad peccatuꝫ. Ut audiendo confeſſiones: vbi fragilitas carnis impugnat acriter aliqueꝫ. Contra regulam videtur eſſe non ſolū quod eſt contra precepta regule: imo quod eſt contra ſtatuta ordinis ad ſeruandam regule puritatem. ¶ Seqtur. Et vbicunqꝫ ſunt fratres q ſci. ⁊ cog. ¶ Querit̄ qd ſit regulam ſpūalr obſeruare? Et videtur obſeruantia regule ſpūalis: obſeruantia ſecundum rigorē: ſiue ſecundum puritatem ſuam: ſine occaſione ad malum. Unde ſpūaliter non poſſe ſeruari: poteſt intelligi: aut non poſſe ſeruari regulam ſecundum ſuum rigorem: ſiue ſecundum ſuam puritatem: vel ſine occaſione proxima ad peccatum. Alijs vero videtur: ꝙ illud referendum ſit ad locum: quum ſcꝫ fratribus rōne loci preſtatur impedimentum: ne pure poſſint regulā obſeruare. Ut qr loco eſt annexa ꝓprietas: vel cura aliquarum aiarum: ad quā rōne loci fratres neceſſarie tenentur.

¶ Capitulum vndecimum.

P Recipio firmiter fratribus vni, ne habeant ſuſ. conſortia: vel conſilia mu. ⁊c. Queritur quid ſit ſuſpectum conſortium. Dicendum: ꝙ ſuſpectum conſortium dicitur: non ex vna cauſa: ſed ex pluribꝰ: vt ex genere actus: ex circunſtantijs loci: temporis: frequentie: perſone: ⁊ huiuſmodi: que patent cuilibet intuenti. ℭ Sequitur. Et ne ingre. mo. mona. ⁊c. ℭ Apoſtolica expoſitio determinat hoc capitulum generaliter obſeruādum. Et determinat dimiſſiones propter quas poſſumus ire ad loca monialium: ita tamen ꝙ non ingrediamur interiores eorum officinas ſcilicet cauſa eleemoſyne petende: ⁊ predicationis faciende. Circa quod dubitatur: vtrum pro alijs cauſis honeſtis: vt pro audiendis cōfeſſionibus: vel cōſulendi in ſpūalibus: ⁊ huiuſmodi poſſint ire: Et ſi interiores eorum officinas: vt clauſtrum: ⁊ capitulum quando in generalibus proceſſionibus vadunt communiter cum populo: poſſint ire: vel cum epiſcopis in capitulo predicare? Unde ſuper hoc eſſet apoſtolica expoſitio requirenda. ℭ Super his igitur: ⁊ que omiſſa reſtant: veſtra diſcretio prouideat qualiter ad conſcientiarum ſecuritatem: ⁊ ordinis vtilitatem: per ſedem apoſtolicam diſpenatur. ⁊c.

ℭ Explicit expoſitio quattuor magiſtrorum ſuper litterā fratrum minorum.

¶ Hec eſt quedam breuis expoſitio: et verissima intentum regule fratrum minorū: a ſanctis prib⁹ ordinis edita.

¶ Incipit capl'm primū: in quo ſunt q̄ttuor p̄cepta.

REgula ⁊ vita minorum fratrū hec eſt. ⁊c. Hoc eſt p̄ceptū. Et ſcd̄m expoſitionē quattuor magiſtroꝝ lr̄am exponentiū: inſtruimur in ijs q̄ obſeruare tenemur. Et ſunt oīa illa q̄ p̄ceptorie: vel inhibitorie: ſeu ſub ꝟbis eq̄pollentibus exp̄muntur in regula. In q̄bus cōtinetur q̄cq̄d fuit impoſitum apoſtolis ſub p̄cepto: ad curam paſtoralē non ptinēs.

Frater franciſcus promittit. ⁊c. Eſt euidens preceptum.

¶ Et alij fratres teneantur ⁊c. Hoc etiam eſt preceptum.

¶ Seq̄tur ſcd̄m capitulū: in quo ſunt duodecim precepta.

SI q̄ voluerint. ⁊c. Mittant eos. ⁊c. Hoc inſtructoriū eſt q̄d agere debeāt circa idoneos. Et nihilomin⁹ obligatoriū ē q̄ꝺ iuuēt idoneos: ⁊ nō retrahāt eos amore carnali: vl' odio. Et hoc importat ꝟbū mittāt.

Quibus ſolūmodo: ⁊ nō alijs ⁊c. Preceptū eſt vt ſoli miniſtri poſſint recipe: vel q̄b⁹ ipſi diſtricte ꝯmittūt ſm declaratiōez.

Diligenter examinent. ⁊c. Dicāt illis ꝟbū ſancti euāgelij ⁊c. Preceptū ē miniſtris.

Vadant ⁊ vēdāt omnia ſua ⁊c. Preceptū eſt hāc regulā volētibus aſſumere. Ex his trib⁹ patet quod hic ſtatus ad receptionem nō admittit qui neſciant reſpondere de fide: nec poſſunt eſſe adhuc domini rerum ſuarum: vel hanc regulam finito anno vouere.

Quod ſi facere non potuerint. ⁊c. Expoſitio eſt p̄cedētes p̄cepti.

Et caueāt frēs. ⁊c. Et hoc ē p̄ceptū p̄hibitoriū: q̄ꝺ nec frēs nec miniſtri ſolliciti eē debeāt: nec ꝯſiliū dare ſup diſtributiōe reꝝ itrātiū ordinē: vt ſit receptio puriſſima ſine ſimōia vl' ſigno.

Si tn̄ ꝯſiliū req̄rat̄ ⁊c. Nota: ꝙ i hoc ſolo caſu ꝯcedit miniſtris licentiā: nō ꝯſulēdi ſup diſtributiōes reꝝ: ſꝫ ſup pſona idonea ad regule ꝯſiliū. Per q̄ꝺ ptꝫ ꝙ illꝺ q̄ꝺ ſeq̄t̄. Ad aliquos deū timētes ⁊c. nullo mō pōt referri ad frēs: q̄ꝛ nec ipſis miniſtris ꝯcedit regula ꝯſulere: multominus alijs frib⁹. Et ideo cū vnū ſolū caſuꝫ dicat licere miniſtris: oēs alios tā ipſis q̄ȝ ceteris frib⁹ illicitos mā: feſtat. Propterea i eo q̄ꝺ dicit: ad aliq̄s deū timētes: oñdit aliū ſupponere ſtatū a fratrib⁹: q̄ꝛ oēs frēs ſupponūt timere deuꝫ.

Concedant eis pānos p̄batiōis ⁊c. Hoc eſt p̄ceptū: ꝙ de reb⁹ ꝓprijs regula i: trātib⁹ ordinē ampli⁹ nō ꝯcedit. Per q̄ꝺ ptꝫ: ꝙ ſtrictum vſum vult nos: ſeruare de rebus alienis: quādo de ꝓprijs amplius nō ꝯcedit. Sed ſupponit: ⁊ imponit oīa alia pauperibus erogata.

Niſi eiſdem miniſtris. ⁊c. Iſtud eſt poſitum in diſpoſitione miniſtrorum ⁊

et ſolum refertur ad caparonem immediate pꝛemiſſum: vt ſcꝫ ꝓ reuerentia intrãtis oꝛdinẽ: poſſunt indulgere ꝙ ꝓbationis capuciũ non poꝛtent. Et illõ niſi: nunquam fuit hactenus acceptum a fratribus aliter. Nam ſi neceſſitas nouicij plus requirat: aliunde venit diſpenſatio: et non ex hoc niſi.

Recipiãtur ad obedientiã ⁊c. Pꝛeceptũ ẽ ꝙ recepti ad nouiciatũ: ſi ſint idonei nõ repellantur odio vel amoꝛe: vel ex malicia retardentur.

Promittẽtes vitã iſtã ⁊ regulam obſuare. Pꝛeceptum eſt ꝙ tota obſeruantia regule ꝓmittatꝛ: ⁊ illa eſt immediatũ: ⁊ ꝑmariũ: ⁊ vniuerſale obiectũ voti frm̃ minoꝝ: eo mõ ꝙ iacet in rl'a.

Et nullo modo licebit ⁊c. Pꝛeceptum eſt vniuerſaliter pꝛohibitum.

Quia nemo mittens manũ ad aratrũ ⁊c. Scd̃m oẽs intelligẽtias: hec eſt ꝓbatio talis: qd̃ ſupponit votũ iſtis religiõis eſſe tale: qd̃ oĩs alia ꝓmiſſio regularis ſit reſpectu illꝰ retro aſpicere ei q hanc regulã promiſit. Que ratio nulla eſt: niſi ſumme ꝑfectionẽ euãgelicã cõpꝛehẽdat. Et hec ratio eſt fratris Joãnis de piccano: ⁊ multoꝝ mgr̃oꝝ: ⁊ cõcoꝛdat decretalis.

Et illi q iã ꝓmiſerũt obediẽtiã ⁊c. Pꝛeceptũ eſt: ſicut dicunt quattuoꝛ magiſtri. Qꝛ duas tũicas hr̃e ⁊ nõ plures: regularis ẽ foꝛme: plures ꝟo diſpẽſatiõis ẽ rl'ei neceſſitate: auctoꝛitate illoꝝ qbꝰ ꝯmiſſa ẽ cura frꝫ.

Et qui neceſſitate coguntur. ⁊c. Pꝛeceptũ eſt a cõtrario ſenſu. Et hoc nõ pñt niſi neceſſitate cogantꝛ.

Et oẽs frẽs veſtimẽtis vilibꝰ induantꝛ. Hoc eſt ꝑceptũ: tã ex hoc qd̃ hic dr̃: qꝫ ex admonitione q̃ ſeqꝛ. Et manifeſte in nũero veſtiũ: ⁊ in qualitate vſum pauperẽ imponi. Qualis aũt vilitas imponatꝛ: patet ex cingulo: q eſt vilis funiculus. Itẽ ptꝫ ex nuditate pedũ: ⁊ de repeciatiõe ſaccina: que omnia hominum ſunt paupculoꝝ: ⁊ ſcd̃m mundũ ſumme vilium.

Et poſſunt ea repetiare de ſaccis ⁊c. Hoc eſt licẽtia volentibꝰ: ſed eſt pꝛohibitiõ ⁊ pꝛeceptum: ne tales impediãtur ab ijs qui hoꝛrent in ſe et in alijs vilitatem regule impoſitam: vel conceſſam.

Quos moneo ⁊ exhoꝛtoꝛ. ⁊c. Hec admonitio eſt quo ad non iudicandum: ſed impoſitio eſt ⁊ ꝑceptũ: vel declaratio quã impoſuit ⁊ ꝑcepit ex ꝯditione ſui ſtatus. Et ex dictis ſupꝛa ⁊ infra: qd̃ fratribus non lꝫ mollibus ⁊ colloꝛatis veſtibus indui: vel cibis ⁊ potibus delicatis conſuetudinarie in pꝛopꝛijs locis vti.

¶ Capitulum vndecimum. In quo ſunt quattuoꝛ pꝛecepta.

Clerici faciant diuinũ officiũ ⁊c. Pꝛeceptũ eſt: ⁊ ad duo ſe extẽdit: ſcꝫ ad faciendũ diuinũ officiũ ſcd̃ꝫ rubꝛicas bꝛeuiarij romane eccleſie: ⁊ ad dicendũ hoꝛas canonicas. Scd̃o: qꝛ oꝛdo romane eccleſie eſt: qd̃ clerici ꝯueniant ad choꝝ eccleſie: ⁊ ibi dicant hoꝛas canonicas: ad hoc ſimiliter ſe extendit: qd̃ oẽs frẽs teneantꝛ ad choꝝ ꝯuenire: niſi fuerint rationabiliter impediti. Nec ꝑ leui cauſa debet hoc diuinum pꝛeceptum obmitti.

Et ieiunent a feſto oĩm ſctõꝝ ⁊c. Pꝛima ⁊ tertia quadrageſima: ⁊ ſexta feria ſunt in ꝑcepto: intermedia ꝟo quadra-

geſima eſt in ↄſilio. Et vꝫ intelligi: q̄ꝺ debem⁹ ieiunare in cibis q̄drageſimalib⁹: qꝛ ſic intellexit auctoꝛ ⁊ ſuari fecit: ⁊ ſic ī illa regiōe cōiter ſit a ſclarib⁹.

¶ **Conſulo vero. ⁊c.** Admonitio eſt ſcilicet de ijs ad que tenemur in certo gradu.

Et non debeant equitare. Preceptū eſt: tum qꝛ dicit: non debeāt: tum qꝛ inferius ſubditur. niſi ⁊c. Et nota: ꝙ ꝑ cauſis quas ſcd̄m regulā potius debemus vitare q̄ ſequi: ſicut ſunt vagi diſcurſus: ⁊ litigia cauſidica: nulla eſt nobis neceſſitas eq̄tandi. Item q̄ multi boni fratres ⁊ ad regimen idonei ſunt in ordine: nulla eſt neceſſitas tenendi in officio prelationis illos qui nolunt vel non poſſunt ſine equitatione ſua officia exercere. Et ad iſtos admouendos capitulum generale: ⁊ capitula prouincialia: item generalis: ⁊ prouinciales miniſtri: ac diffinitores precepto tenentur.

In quācūqꝫ domum intrauerint. Hoc ſcd̄m vocem dicere: inſtructio eſt: ⁊ bonū fieri: ſed in animo hr̄e ꝑceptū ē.

Et ſcd̄m ſctm̄ euangeliū de oībus cibus. ⁊c. Hoc dicit fratribus ꝑ mundū euntib⁹. Ex quo ꝑꝫ: ꝙ qꝛ in ſolo hoc caſu dicit: liceat: ꝙ in alijs: ſcꝫ in ꝓprijs domibus vbi ipſi frēs ſibi ipſis cibos ꝑparāt: nō liceat. Qꝛ quod de vno ↄcedit: de alio negat. Et ꝑꝫ quod dictū eſt ſupra ſecundo capitulo: q̄uō regula imponit fratribus cōiter non vti cibis ⁊ potibus delicatis: ſed vſum pauperem imponit in cibis.

¶ Sequitur quartum capitulum: in quo ſunt quattuoꝛ precepta.

Precipio firmiter fratrib⁹ vniuerſis. ⁊c. Iſtud eſt ꝑceptum ſtrictiſſimū: bis infra repetitū: qđ rōne materie: ad paupertatem expectat: ratiōe forme ꝑcipiendi: ad obedientiam. Unde ad vtrumqꝫ votum refertur. Et neſcimus ꝙ aliqđ ſub celo poſſit ſtrictius ⁊ expreſſius prohiberi. Ex hoc autem ꝙ hic ſic prohibetur pecunia: que ſumme valet ad opulentum vſum: ⁊ ex ijs que infra ſexto capitulo dicuntur de altiſſima paupertate noſtra: luce clarius eſt: vſum pauperem ex regula noſtra nobis imponi.

Et nullo mō ⁊c. Nota ꝙ null⁹ mod⁹: ⁊ aliq̄s mod⁹ ſunt ↄtradictoria: ⁊ iō nulli ſubeſt potētie ꝙ iſto remanēte ꝑcepto: ſic ſtat: mod⁹ aliq̄s ↄcedat.

Denarios vel pecuniā recipiāt. Noīe denarioꝝ intelligitur moneta: nomine ꝟo pecunie (ſicut dicit generale capitulum: ⁊ etiam ius concordat) intelligitur q̄libet res q̄ accipitur vt vendat. Et idem decretalis annuit dicens. Nec eo animo vt diſtrahant ſiue vendāt recipiant. Sicut equi arma. cera. panni: qui veniunt cum funeralibus. Itē granum quod petitur ⁊ accipit a fratribus in meſſib⁹ nō vt comedat ſed vt vendat: ⁊ oīa ſimilia pecunia ſunt: q̄ indifferēter contra regulā recipiuntur.

Miniſtri tm̄ ⁊ cuſtodes. Nota hoc eſſe ꝑceptum miniſtris ⁊ cuſtodibus: ⁊ omnibus prelatis: qꝛ tenentur hr̄e curā de ſuis ſubditis infirmis ⁊ ſanis. Hec autem dictio tantum: excludit preceptorie omnes ſubditos a cura ſua: ⁊ vult eos eſſe perfectiſſime liberos a cura ⁊ ſollicitudine prouidendi ſibi in temporalibus: vt ſpiritualibus magis vacēt.

ſed negligentia ſuperioꝛum cogit omnes ſubditos vbiqȝ cõtrarium agere.

Eo ſemper ſaluo.ꝛc. Nota in hac repetitiõe quot neceſſitas infirmoꝛ:ꝛ neceſſaria indumẽta frm̃ ſunt ſumme neceſſaria:vel de ſummis q̃ poſſunt occurrere ad humanã vitã:ꝛ tñ nullã merẽtur apud hanc regulã diſpenſationẽ huius p̃cepti. Igiẗ nullã diſpenſationem admittit hec regula:ſcḋm intentionem lr̃e ꝛ auctoꝛis.

¶ Seqtur.v.capitulũ:in quo ſunt tria p̃cepta.

FRẽs illi qbus grãm dedit dñs. Certũ eſt iſtud eſſe p̃ceptũ oĩb⁹ fratribus quo ad euitandum ocium. Sed ad laborem manuum non intẽdit cogere niſi illos qui ſe ſpiritualibus officijs non exercent. Ad illos autem ſecundum decreta eius:p̃ceptũ quo ad laborẽ manualẽ extendiẗ.

De mercede ṽo laboꝛis ꝛc. Nota qm̃ tenemur ad vſum paupem:qꝛ de mercede laboꝛis quã iuſtiſſime lucri fecerim⁹:ꝛ eſſet nr̃a oĩno ſi ꝑpꝛiũ hr̃e poſſem⁹:nõ ↄcedit niſi coꝛpis neceſſaria:nõ ſupflua. Et illa etiã nõ qualitercũqȝ ↄcedit:ſȝ humiliter ſicut decet pauptatis ſanctiſſime ſectatoꝛes. Que tria ṽba ſumme expꝛimũt pauperẽ vſum:quem tñ nos dicimus cadere ſub voto.de neceſſario ſub ṽtutis medio rationabiliter modificato:in reſpectu ad eminentiam noſtri ſtatus.

Seqtur.vj.capitulũ:in quo ſunt.vj p̃cepta.

FRẽs nihil ſibi appꝛopient ꝛc. Hic p̃cipiẗ nihil hr̃e iuris:nec in ſpeciali:nec in cõmuni. Ac per hoc ius multoꝛum priuilegioꝛũ excluditur.

Et tanq̃ pegrini ꝛc. Hic p̃cipiẗ ſcḋm magiſtros:ꝛ ſcḋz ſctm̃ Bo. ve. ꝛ fratrẽ Joannẽ de peſcano nihil hr̃e ſicuȝ:vt reddidus.

Vadant pro elemoſyna ꝛc. Hic p̃cipitur:ſcḋm magiſtros:pauptas quãtũ ad vſuȝ. Q: ſic debẽt eſſe pauperes:quod mẽdicẽt.

Nec opoꝛtet eos verecũdari. Cõfoꝛtatiuũ eſt exẽplũ. Attamẽ cũ hoc ſuppõit:qḋ eadẽ ẽ pauptas xp̃i:ꝛ aploꝝ:ꝛ nr̃a.

Hec eſt illa celſitudo altiſſime paupertatis. Aſſertoꝛia excellentia paupertatis eſt:per quam concludit quod nihil poteſt eſſe paupertatis euangelice:quod regula fratrib⁹ non intendat ponere.

Cui dilectiſſimi frẽs totalr̃ inherẽtes. Hic includitur preceptum de plena obſeruantia pauptatis quo ad actus intrinſecos:per verbum.

Nihil aliud p̃ noĩe ꝛc. ¶ Ex toto iſto capitulo:ꝛ alij pluribus locis regule extrahunt quattuoꝛ doctoꝛes:ꝛ magiſter Joannes de peſcano:quot interdicta ſunt nobis granaria:ꝛ cellaria:ꝛ edificia exceſſiua:ꝛ omnia notabiliter ſuperflua. Et diffinitiones capituloꝝ generaliũ dicunt:quot hic ſunt abuſiões:ꝛ exceſſus remouẽdi:ac p̃ hoc tenemur ad vſuȝ pauperẽ.

Et vbicũqȝ ſunt ꝛc. Hic eſt aliqḋ p̃cepti oĩb⁹ fratribus:ſcȝ domeſtica charitatis ad confratres:ꝛ tanta:ſub modis honeſtis ꝛ ſanctis:quot qlibet alius frater inſignis extrinſecis non tm̃ intrinſecis:ſic ſe oñdat ↄfratri domeſticũ:quot qlibet frater merito poſſit ↄcipere i coꝛde ſuo ↄfidẽtiã quã ſubinfert:q̃ ſicut pȝ exẽplo ſumma deſcribiẗ.

Et ſecure manifeſtet. Conſoꝛtatio eſt:ꝛ confeſſoꝛum.

Et ſi quis eorum in infirmitatem ⁊c. Loquiť de infirmis: ⁊ precep tum eſt. Et notandum: in hoc caplo: quomodo in ſummo paupertatem: ⁊ mutuam charitatem iniungit.

¶ Sequitur ſeptimũ capitulũ: in quo ſunt duo ꝑcepta.

SI q frm̃ inſtigãte. ⁊c. Preceptũ eſt: qꝛ dicit teneat. ⁊c: ⁊ ꝓpter materiã. Et dicit Gregorius. ix. ꝙ hoc referť ad manifeſta ⁊ publica. Et ptʒ ex textu. Sʒ nihilominꝰ ẽt de ꝑuatis teneť celeriť debita remedia q̃rere.

Ipſi vero miniſtri ſi preſ byteri ſunt ⁊c. Preceptum eſt ꝓpter materiam: vt cum miſericordia peccantibꝰ ſubueniãt.

¶ Seqť octauũ capitulũ: in quo ſunt ſex precepta.

Uniuerſi fratres. ⁊c. De babendo generalem omnibus ẽ ꝑceptum: ſi miniſtri ⁊ cuſtodes fuerint negligentes.

Quo decedente ⁊c. Nota de generali capitulo: ꝙ fiat: ⁊ quot fiat in capitulo penthecoſtes. Et quot generalis eligatur: et ſi inſufficiens eſt remoueatur: ⁊ alijs ei ſubſtituatur: preceptum eſt. Et nota: quomodo iſta regula eſt breuiloqua ⁊ perfecta. Et quomodo neceſſaria precepta ſepe in modico tangit: vult illa deduci ⁊ intelligi ex paucis q̃ poſuit.

Et poſt capitulum penthecoſtes. Inſtructoria conceſſum eſt.

¶ Seqť. ix. caplm: in quo ſunt duo precepta.

FRẽs non ꝑdicent. Preceptum eſt. Ex declaratione patet. ¶ Et nullus fratrum. Preceptũ eſt. ¶ Moneo quoqʒ ⁊ exhortor. Patet ꝙ exhortatio eſt: licet ſit de ijs que obligant iure diuino.

¶ Seqť. x. capľm. in quo ſunt. xij. precepta.

FRatres qui ſunt miniſtri. Preceptũ eſt tria ꝯtinens: ſcʒ ꝙ viſitent ⁊ moneant ſubditos ſuos: qꝛ hoc pertinet ad adminiſtrationem. Secundum eſt: ꝙ humiliter ⁊ charitatiue corrigãt eos. Et imponit hũc modum cure. Tertium eſt: ꝙ ꝯtra aiam vel regulã non ꝑcipiant: qꝛ contra hoc nihil iuris hñt. Et ſic nota hic quales eſſe debent huius ordinis prelati.

Fratres vero qui ſunt ſubditi. Habent ſubditi aliud preceptum triplicatum. Primum: ꝙ abnegent ꝓprias voluntates. Secundum: vt obediant corde: ꝙ exterius obediant opere in ijs que regula imponit: ⁊ in oibus alijs que explicite non tangit: dum tamẽ ſint talia que non ſint cõtraria anime ſue ⁊ regule noſtre. Quia ſi per ſe mala ꝑcipiunť: vel per ſe bona prohibenť: vel qꝛ inhibeť quod regula concedit: ⁊ ꝓhibeť illud quod ꝑcipit vel intendit: nõ debʒ obedire. Et hoc eſt qđ ſequiť.

Et non ſunt contraria anime ⁊c. Et hoc eſt tertium quod ꝑcipiť in ſubditis: ſcʒ contra animam ⁊ regulam non obedire prelatis: quod conſequenter eliciť ex verbis ſeq̃ntibus.

Et vbicunqʒ ſunt fratres qui ſcirent. Hic eſt triplex preceptum. Unum ẽ ſubditis: quot quando ſcirent ⁊ cognoſcerent euidenter: non per fantaſticam imaginationem: quot impediunť ab obſeruantia regule ſecundum verum intellectũ quẽ ſpũſſctũs expꝛimit in ea: de eius ꝑfectione. Et hoc eſt qđ dicit.

Spiritualiter obſeruare. Tunc tenentur recurrere pro adiutorio ad prelatos. Et hoc eſt quod dicit.

Debent. Prelati vero ⁊ omnes alij fratres teneantur iſtos non impedire a tali recurſu. Et hoc eſt quod dicit verbum.

Poſſunt. Et quando hoc dicit regula: inhibet impedimentum ſeu impedimenta contra tale poſſe: quod concedit.

Miniſtri vero ⁊c. Hic pcipit duo miniſtris. Primo benignitatem circa taliū receptionē. Secūdo plenā ſatiſfactionē talibus: qd pfectio regule poſſit obſeruari ab eis. Naȝ nihil plus pcipit regula nec intendit: ꝙ qd de eius plena obſeruantia prelati ſubditis ſeruiant. Et hoc ē quod ſubditur. Nam ita debet eſſe. Et de hoc poſſunt ſubditi prelatos cognoſcere: vel repellere ſi ꝯtrariū faciūt: qd eis ſuuiant de obſeruātia regulari.

Moneo vero ⁊c. Pȝ qd admonitio eſt quo ad venialia circa hec. Nā aliter hec ſūt p ſe phibita: ⁊ oibꝰ pcepta i certo gradu.

Et non curent neſcientes lrās ⁊c. Preceptū eſt qd illitterati nō debēt quātū ē ex ſe curare diſcere lrās. Et hoc intelligitur de laicis.

Sed attendant qd ſup oia ⁊c. Precepta ſunt iſta: ſicut diuinꝰ cultus: ⁊ quantū ad aliqd pncipaliſſima ea q̄ ſequūtur in hoc capitulo. Nota aūt aliter loqtur hec ſancta regula hic ⁊ alibi de orone ⁊ de pfectiſſimis habitibus mentis: ⁊ aliter de ſtudio lrarum.

¶ Seqtur .xj. capitulum: in quo ſunt tria pcepta.

Precipio firmit ⁊c. Diſtricte ihibet ſuſpectū ꝯſortiū cuiꝰcūqȝ pſōe.

Et ne ingrediantur. Subaudi pcipio: ⁊ ideo preceptuȝ eſt qꝛ iungitur ſuperiori pcepto.

Nec fiāt cōpatres. Preceptū ē qꝛ ſub vna clauſula eſt poſitū cū anteriori pcepto: ⁊ qꝛ eadē materia ē: q̄ ptinet ad illibatiſſimā caſtitatem.

¶ Sequit .xij. capitulum: in quo ſunt .iiij. precepta.

Quicūqȝ frm ⁊c. pceptū eſt q̄ ad hoc ne aliqs ppa auctoritate vadat.

Miniſtri vero nullis eūdi ⁊c. Duplex ē hic pceptū platis neceſſariū ad fidem infidelibus propagandā. Primum eſt: ne aliquos non idoneos ſuo iudicio mittant. Scdm: qꝛ dicit niſi eiſdem: obligat eos ad licentiandum illos quos idoneos iudicauerit: ne ſcȝ affectu carnalis amicitie ipſoꝝ: vel pter tpale cōmodū qd ex eis haberent: ipſos licētiare dimitterēt: qꝛ crederent eos magis fructificare inter fideles.

Ad hec p obedientiā iniūgo miniſtris. Euidēter pceptū eſt. In quo nota: ꝙ ex ꝯſciētia regule videt: ꝙ nulliꝰ correctiōi extra platos ordinis ſubſint frēs niſi dn̄i pape ⁊ cardinalis dati. Et hec ſufficiēs expoſitio. Qd ne moleſtū eēt epis: ſupra nono ca. pcipit: ꝙ ſine eoꝝ licētia nō pdicēt. Et multomagis ſeqt de ꝯfeſſiōibꝰ ⁊ ſepulturis. Ac p hoc plena pax ē p hāc regulā int frēs minores ⁊ platos: qꝛ ipſi nō debēt ſe ipedire de correctiōibꝰ nr̄is: qꝛ nos ex rl'a nr̄a nō niſi pape ⁊ cardinali correctori ſubijcimur: et nob ihibet ex rl'a nō itromittere nos d ſpūalibꝰ officijs ſine licētia eoꝝdē.

¶ Explicit expoſitio ſup regulā fratrū minoꝝ: edita a ſanctis patribus ordinis.

¶ Sequitur quedam epiſtola edita a beato Bernardino: cū eſſet vicarius generalis fratrum minoꝝ regularis obſeruantie.

A chriſto ſibi chariſſimis fratribus oīm locoꝝ deuotoꝝ ordinis minoꝝ totiꝰ Italie ſub mea cura cōmiſſis: frater Beruardinꝰ de ſenis eiuſdē ordinis: ac dictoꝝ locoꝝ Reuerēdiſſimi prīs gn̄alis vicariꝰ ⁊ cōmiſſarius: ſalutē ⁊ pacē in dn̄o ſempiternā. Volēs mihi cōmiſſoꝝ ſalutē quo ad ſpeculationē meritis: ⁊ in oībꝰ iuxta ptātem ꝓuidere: notū ſit: quatenꝰ p frēm Nicolaū eiuſdē ordinis quondā vicariū locoꝝ cōmiſſariū reuerendiſſimi prīs gn̄alis: de mandato eiuſdē: ac de mādato ⁊ voluntate dn̄i nr̄i pape: vt ptꝫ per lr̄as. R.p.g. facte fuerunt q̄dam declarationes: q̄ multa diſputatione. examinatione: ⁊ ponderoſitate examinate fuerūt p reuerendiſſimum. p.g. ⁊ venerabilem prēm frēm Joannē de capiſtrano ⁊ alios multos: ⁊ per me: que eſt huiuſmodi.

¶ In primis vcꝫ q frēs minores nō tenenꝫ ex eoꝝ pfeſſiōe ad aliquā ꝯſilia ſeu p̄cepta euangelica vltra alios xp̄ianos: p̄terq̄ ad illa q̄ in regula ſpecialiter ⁊ exp̄ſſe ponūꝫ p̄cipiētia: vel ihibitoria: vel ſub eq̄pollētibꝰ v̄bis noīatim a Clemēte.v. in ſua declaratiōe exp̄ſſis: vt ptꝫ in p̄mo articulo declaratiōis Clemētis.v. Nicolai.iij. ⁊ Martini.v. Et ꝓpterea frēs nō tenenꝫ ad illd̄ euangeliū: nihil tuleritis in vi.

De conſilijs euangelicis.

¶ Secūdo: frēs nō tenētur ex ſua profeſſione ad aliū arctū vſum reꝝ q̄ in regula particulariter exprimiꝫ: vt ſatis ptꝫ p Clementē.v. in ſua declaratione. §. Ex premiſſis. Quinimmo: vt claret ex declaratiōe Nicolai.iij. §. Porro: ſm regulā ⁊ omnimodā p̄tatē: moderatus vſus reꝝ ad vite ſuſtentationem: ⁊ officioꝝ ſui ſtatus executionem: preterq̄ de pecunia conceſſus eſt fratribus.

An frēs teneanꝫ ad arctum vſuꝫ.

Tertio: q ſuperfluitas ⁊ curioſitas nō dꝫ diſcerni reſpectu neceſſitatis certe: ſeu vſus certi quo ad ſtatū frm̄ minorum: ſꝫ moderati: cū vſus moderatꝰ nō pōt dici ſupfluus ⁊ curioſus: ⁊ per ꝯñs nec vicioſus: immo ſm p̄tatē omnimodā ⁊ regulā licitꝰ: vt ptꝫ ex preallegato dn̄o Nicolao. Et q2 moderatio dicti vſus dꝫ attēdi ſm qualitateꝫ pſonaꝝ: ⁊ varietatē tempoꝝ: ⁊ locoꝝ ꝯditiōes: ⁊ alias occurrētes circūſtantias: ſupfluitatis ⁊ curioſitatis: nō pōt faciliter diſcerni. Propterea p ſubditos nō pōt nec debꝫ iudicari: ſed p miniſtros ⁊ cuſtodes: vel eos qbꝰ ab ipſis committiꝫ: q de talibus ſup eoꝝ ꝯſcientias debent diſtricte iudicare: vt pꝫ in declaratione Nicolai. §. inſuper. ⁊. §. quamq̄.

De vſu reꝝ moderato.

De ſupfluitate ⁊ curioſitate vtenſilium.

¶ Quarto: q in locis ſi ſit magna ſupfluitas vel curioſitas: ex eis nō vitianꝫ frēs: niſi ſolum introducētes vel cō

ſentientes:vel ſi ad eoꝝ officiū ꝑtinet ⁊ poſſunt:vel qcunqȝ alij:ſi commode pn̄t:legitime nō reſiſtētes:⁊ nō alij q dictis reb⁹ vtunť ob aliquā neceſſitatē: vel ſcandali euitationē. Et ꝓpterea Clemēs .v. lȝ decreuerit edificia nimis ſumptuoſa nō cōuenire ſtatui frn̄ minoꝝ:n̄ ꝑcipit ſub pena excōmunicatiōis:ꝙ dicta loca frēs nō relinqrent abſqȝ ſedis apoſtolice licentia ſpeciali. Et excedētia ſupfluitatis ⁊ curioſitatis nō eſt ſufficiēs cauſa ꝓpter quā frēs debeāt recedere a loco:niſi fuerit de illis aliqd ꝓpter q̄ nō pōt regula ſpūal'r obſeruari:ſm declarationē Martini.v.vcȝ qn̄ loco eſt annexa ꝓprietas:ſeu cura aiaꝝ:baptizando:ſeu alia parrochialia faciēdo:vel ſi moꝛenť frēs in loco cōtra volūtatē dn̄i loci:vel aliqn̄ ꝓpter penuriā reꝝ neceſſariarū opoꝛtet facere ꝯgregatiōes ⁊ queſtus inhoneſtos cōtra puritatē regule:⁊ vſuȝ gn̄aleȝ oꝛdinis:vel ꝓpter ſimilia. Qd̄ ſit ſimile:cū ſit indeterminatū:relinqtur iudicio ꝑlatoꝝ. extra de offi. dele. c. de cauſis. vel ꝓpter inhoneſtā ſocietateȝ: ſeu impoꝛtabilitatē fratrib⁹:ꝑſertim infirmis ⁊ rudibus.

Quinto:ꝙ in regula vſus carniū in loco vel alibi fratribus non pꝛohibetur:licet nō deceat niſi moderatus ⁊ diſcretus.

Sexto:ꝙ in calicibus ⁊ patenis argenteis:dū nō nimie ⁊ exceſſiue magnitudinis ⁊ ꝑcioſitatis ſint:non repugnat regule:immo ſatis conuenit ꝙ poſſint haberi:⁊ ad euitandū immūdiciaȝ: ⁊ pericula erga ſanctiſſimam euchariſtiam.

Septimo:ꝙ in oībus dubijs q̄ nō pn̄t indubitanť declarari:ſubditi tenenť ſtare iudicio ꝑlatoꝝ ſuoꝝ: ⁊ obedire. xxiij. q. j. c. qd culpať. Et ꝓpterea agētes ꝯtrariū:ſunt trāſgreſſoꝛes obediētie:⁊ digne a ſupioꝛib⁹ cēſura eccleſiaſtica:aut alia decēti pena caſtigēť.

Has ergo declaratiōes:⁊ cōfirmatiōes:ꝯfirmauit ī hūc modū ꝑ ꝑfatū vicariū ⁊ cōmiſſariū meū frēm Nicolaū de anſino factas ⁊ dictas tanq̄ veras ⁊ catholicas:ac declaratiōib⁹ ſummoꝝ pōtificū ꝯfoꝛmes:noſtriſqȝ ſatis īſtitutis ꝯſentaneis. Et ego frať Bernardin⁹ oēs ꝑfatas declaratiōes:⁊ determinatiōes:approbatiōes:⁊ ꝯfirmo: mādās qbuſcūqȝ fratrib⁹ ſub mea cura cōmiſſis:vt hi qeti eē debeant: nec aliqd innouare ꝑſumāt:ſub pena excōicatiōis late ſentētie:ac ſub pena carceris:quā ſentētiā ꝑmiſſa trina monitiōe canonica:oēs ſupꝛadicti incurrāt ipſo facto. Itē mādo oīb⁹ ꝑlatis:vt ꝑfatas declaratiōes eoꝝ ſubditis intelligibiliter:⁊ ſepe ꝑ ſctām obedientiā publicare debeāt:ne ꝑiculoſaȝ incurrāt ignoꝛantiam. Valete in xp̄o Jeſu:⁊ oꝛate ꝓ me. Apud ſanctum Damianum de Aſſiſio. Anno ab incarnatione dn̄i milleſimo quadringēteſimo quadrageſimo:die Julij vltima.

¶ Explicit ep'la ſcti bernardini.

¶ Hic incipit quedaꝫ tractatus vtilis

de preceptis eminentibus in regula: ⁊ de eqpollentibus preceptis: ⁊ de habentibus vim precepti: ⁊ de alijs in ipſa regula contentis: editus a Reuerēdiſſimo p̄re fratre Gundiſaluo ꝓuincie. S. Jacobi ſacre theologie magiſtro: ac miniſtro generali ordinis minorum.

REgula noſtra fratres chariſſimi: non videat̄ vobis cōfuſa: ꝑ eo ꝙ p̄cepta ⁊ ꝯſilia: ⁊ ea que ſunt in ea hincinde ſunt diſpſa. Jdeo nō abbreuiādo regulā hāc: ſꝫ mutādo de loco ad locū illā: p̄cepta ad p̄cepta: ⁊ conſilia ad ꝯſilia: ⁊ ſic de alijs: totā ipſam regulā ad faciliorēꝫ memoriā habēdā: ad certa pūcta: ꝗuis difficiliter: vtiliter tñ (vt extimo) vobis redditur⁹. ¶ Certū eſt aūt: ꝙ totā regulā ſuare ꝓmittim⁹. Utrū aūt oīa ⁊ ſingula q̄ ſunt in regl'a cadāt ſub p̄cepto ⁊ ſint obligatoria ad culpā mortaleꝫ: credendū eſt ſm expoſitores nr̄os qḋ nō: ſed ſolū illa ſunt obligatoria q̄ ponunt̄ in regula p̄ceptorie: vel ſunt equalētia p̄ceptis: vel vim p̄cepti habētia: vt infra patebit. Si eñ oīa caderēt ſub p̄cepto: trāſgreſſio oīm ⁊ ſingulorūꝫ eſſet ꝑiculoſa. dānabilis: ⁊ mortalis: ⁊ durū eſſet talē regulā ꝓmittere ⁊ vouere: q̄ vix ab aliquo poſſet ſeruari. Sed tñ ipſam ſuam⁹: ſi ſm intentionē btī Frāciſci mādatoris ⁊ conditoris ſuamus: q diſtinguit: ⁊ certos modos poſuit in regula ipſam ſuādi: ad quos modos oīa iſta ſunt reducibilia q̄ ſcripta ſunt in eadem. Nam in regula nr̄a ſunt q̄dam q̄ vocant̄ p̄cepta: ſub nomine p̄cepti eminētia. Quedā q̄ vocāt̄ p̄ceptis eqpollētia. Quedā q̄ vocant̄ p̄cepti vim hñtia. Quedā q̄ vocant̄ admonitiōes: q̄ docēt bonū facere. Quedam q̄ vocant̄ admonitiōes: q̄ docent malū fugere. Quedā q̄ vocant̄ libertates regule. Quedā q̄ vocant̄ ꝯditiōes volētiū ad ordinem intrare. Et iſtis ſeptem modis tota regula perficitur.

¶ De preceptis expreſſis ⁊ eminentibus in regula que ſunt numero octo.

PRimo in regula ſunt q̄dam q̄ ſub noīe p̄cepti ſunt exp̄ſſa ⁊ eminentia: ⁊ illa vocant̄ precepta: quoꝝ obſeruātia eſt neceſſaria: ⁊ tranſgreſſio eſt mortalis: ⁊ nullū excuſat: ſed oēs ligat ad plenā ipſoꝝ obſuantiam. Et de talibus ꝯditor poſuit numero octo: q̄ ꝑ regulam ſunt diſperſa. ¶ Primū ergo ē: nullo modo licebit eis de iſta religione exire. ij. c. ¶ Scḋm eſt: p̄cipio firmiter fratrib⁹ vniuerſis vt nullo modo denarios. iiij. c. ¶ Tertiū eſt: frēs nihil ſibi appropriēt: nec domū ⁊c. vj. ca. ¶ Quartū eſt: vnde firmiter p̄cipio eis vt obediāt ſuis miniſtris. x. ca. ¶ Quintū eſt: p̄cipio firmiter fratrib⁹ vniuerſis ne habeant ſuſpecta cōſortia vel cōſilia mulieꝝ. xj. ca. ¶ Sextū eſt: p̄cipio firmiter fratribus vniuerſis ne ingrediantur monaſteria monachaꝝ. xj. ca. ¶ Septimū eſt: p̄cipio firmiter fratrib⁹ vniuerſis ne fiant cōpatres. xj. c. ¶ Octauū eſt: ꝑ obediētiā iniungo miniſtris vt petāt a dōno. ⁊c. xij. ca. ¶ Nota etiā: ꝙ generale preceptū eſt cibus de viuendo in obedientia: ſine proprio: ⁊ in caſtitate.

¶ Sequitur de equipollentibus preceptis. Et ſunt duodecim.

SEcundo in regula ſunt q̄dam alia q̄ nō ſunt ꝑcepta formaliter: ſed tñ ꝑceptis eq̄pollentia. Et de talibꝰ ſunt i regula numero. xij. q̄ papa clemens i regule declaratiōe de ipſa reg͡la collegit: pōderat: ⁊ numerat: quoꝝ trāſgreſſio ſine dubio ē mortalis. Qꝛ ſi ex ſola nōiatiōe ꝑceptiōis vel inhibitiōis dicerenť ꝑcepta: tota pene ſtatꝰ vel voti neceſſitas annullareť: vel euacuareť. ¶ Primū ergo ē eq̄pollēs ꝑcepto: illō de nō habēdo plures tunicas q̄ꝫ vnā cū capucio ⁊ aliā ſine capucio: q volueriť hr̄e. Uti ꝟo pluribus ſine neceſſitate: ⁊ ſine licētia eoꝝ q pn̄t dare: nō lꝫ. ij. c. ¶ Scd̄m eſt de nō portandis calciamētis. ij. ca. ¶ Tertiū eſt: ꝙ frēs oēs veſtimētis vilibꝰ iduāť. ij. ca. ¶ Quartū eſt: ꝙ clerici faciāt diuinū officiū ſcd̄m ordinē ſancte romane eccleſie: excepto pſalterio: ex quo ⁊c. Et laici dicāt. xxiiij. Pr̄ nr̄ ꝓ matutinis. ꝓ laudibꝰ. v. ꝓ ꝑma tertia ſexta nona. vij. iij. ca. ¶ Quintū eſt: ꝙ ieiunent a feſto oīm ſanctoꝝ vſqꝫ ad natiuitatē dn̄i ⁊c. ⁊ i ſextis ferijs. iij. ca. ¶ Sextū eſt: de non eq̄tando extra caſuꝫ neceſſitatis. iij. ca. ¶ Septimū eſt: ꝙ miniſtri ⁊ cuſtodes ꝓ neceſſitatibꝰ īfirmoꝝ: ⁊ alijs ⁊c. iiij. ca. ¶ Octauū eſt: ꝙ ſi q fratrum i infirmitatem ceciderit: alij frēs ⁊c. vj. ca. ¶ Nonū eſt: ꝙ frēs nō ꝑdicent ⁊c. ix. ca. ¶ Decimū eſt: ꝙ nullus frm̄ pp̄lo penitꝰ audeat ꝑdicare ⁊c. ix. ca. ¶ Undecimū eſt: ꝙ frēs q ſcirent ⁊ cognoſcerēt ſe nō ⁊c. x. ca. ¶ Duodecimū: oīa q̄ ponunť i r͡la ad formā habitꝰ. tā nouicioꝝ q̄ꝫ ꝓfeſſoꝝ: necnō ad modū receptiōis ad ꝓfeſſionē ſpectātia: niſi recipiētibꝰ quo ad habitū nouicioꝝ: ſicut dicit regula: aliud ſcd̄m deū aliq̄n videatur. ij. ca.

¶ Seq̄tur de his que habent vim precepti. Et ſunt ſeptem.

TErtio in regula ſunt q̄dam alia q̄ nō ſunt ꝑcepta: nec ꝑceptis eq̄pollētia: ſed tñ hn̄t vim ꝑcepti: vt vbicūqꝫ in regula poniť hoc vocabulū: teneanť: hꝫ vim ꝑcepti: ⁊ ſeruari debꝫ a fratribus vt tale: qꝛ trāgreſſio eſt mortalis ſcd̄m ꝙ dicit idem Clemens papa in regule declaratione. Et de talibꝰ reperiunť numero ſeptem. ¶ Primum ē: ꝙ frēs teneanť fratri frāciſco ⁊ eiꝰ ſucceſſoribꝰ obedire. j. ca. ¶ Scd̄m eſt: ꝙ alijs tp̄ibus ꝑter q̄ꝫ a feſto oīm ſanctoꝝ vſqꝫ ad natiuitatē dn̄i: ⁊ in quadrageſima: ⁊ ſextis ferijs nō teneantur frēs ieiunare. Hoc eſt: ꝙ in ſupradictis teneanť: in alijs autē non ſi nolunt. Et ſic ptꝫ: ꝙ ieiunia regule eq̄pollent ꝑcepto: ⁊ hn̄t vim ꝑcepti. iij. c. ¶ Tertium eſt: ꝙ ſi q frm̄ iſtigāte inimico mortalr̄ ⁊c. ad ſuos miniſtros. vij cap̄. ¶ Quartū eſt: ꝙ vniuerſi frēs vnū de fratribꝰ iſtiꝰ religiōis teneanť. ⁊c. viij. ca. ¶ Quintū eſt: ꝙ frēs teneāť gn̄ali miniſtri. Obediētia gn̄alis iteratur in reg͡la: vt maioris pōderis ⁊ oneris q̄ꝫ alioꝝ ꝑſidētū ipſa cognoſcať fore. viij. ca. ¶ Sextū eſt: ꝙ ꝓuiciales miniſtri teneanť ad cap̄lm ꝯuenire. viij. ca. ¶ Septimū eſt: ꝙ ꝓuinciales miniſtri ⁊ cuſtodes: qbꝰ electio data eſt i ca. ſi viderit generalē miniſtrū nō eſſe ſufficientē ad ſeruitiū ⁊ cōmunē vtilitatē fratrum: teneanť aliū in nōie dn̄i ſibi eligere. viij. cap̄.

¶ Seq̄tur de admonitionibus que docent fratres bonum facere. Que ſunt. xij.

QUarto in regula ſunt q̄dam alia q̄ vocant paterne ⁊ ſuaues admonitiones: ſiue q̄dam v̄tutum ſalutares informationes: q̄ docent fratres bonum facere: q̄ nō cadunt ſub p̄cepto: nec obligant ad mortale. Sȝ ipſe glorioſus pr̄ ſanctus Franciſcus vult ꝙ eas habeāt in honorem ⁊ reuerentiam: ⁊ p̄ ſalutaribus ornamētis: ⁊ conent eas ꝓ poſſe obſeruare: que nō tm̄ religioſoꝝ ſed etiam ſecularium pſonarum ſtatuȝ dignificāt ⁊ decorāt. Et ſunt numero.xij. ¶ Primum eſt: ꝯſulo vero moneo ⁊ exhortor frēs meos in dn̄o Jeſu xp̄o: vt qn̄ vadunt p̄ mundum ſint mites. pacifici: ⁊ modeſti. iij. cap. ¶ Scdm̄: ꝙ in quamcūqȝ domum intrauerit p̄mum dicat Pax ⁊c. iij. cap. ¶ Tertium: qd̄ frēs illi q̄bus grām dedit dn̄s laborandi ⁊c. v. caplo. ¶ Quartum eſt: qd̄ qn̄ vadunt frēs ꝓ eleemoſyna: nō oporteat eos verecūdari. vj. ca. ¶ Quintum eſt: illa nobilis admonitio: ſcȝ ꝙ hec eſt illa celſitudo altiſſime pauptatis q̄ vos chariſſimos frēs meos here. ⁊ re. vſqȝ velitis. vj. c. ¶ Sextum eſt: qd̄ vbicunqȝ ſunt ⁊ ſe inuenerint frēs: oſtendant ſe domeſticos ⁊c. vj. ca. ¶ Septimum eſt: qd̄ miniſtri ſi preſbyteri ſunt cum miſericordia iniūgant illis penitentiam ⁊c. vij. ca. ¶ Octauum eſt: illa moneo ⁊ exhortor fratres vt in p̄dicatione ⁊c. x. cap. ¶ Nonum eſt: qd̄ fratres q̄ ſunt miniſtri ⁊ ſerui alioꝝ fratrum viſitent ⁊c. xj. ca. ¶ Decimum eſt: qd̄ fratres ſubditi recordentur quot propter deum abnegauerunt ⁊c. xj. cap. ¶ Undecimum eſt: quod miniſtri benigne recipiant fratres ad eos recurrentes. xj. ca. ¶ Duodecimum eſt: qd̄ frēs attendant qd̄ ſuper oīa deſiderare debent habere ſpm̄ dn̄i: ⁊ ſanctam eius operationem ⁊c. xj. ca.

¶ Admonitiones que docent malum fugere. Et ſunt numero ſex.

QUinto in regula ſunt quedam admonitiones q̄ docent fratres malū fugere: ⁊ peccatum precauere. Et ſunt ſex. ¶ Prima eſt: Caueant fratres ⁊ eoꝝ miniſtri ne ſolliciti ſint de rebus intrantium. ij. ca. ¶ Secūda: quos moneo ⁊ exhortor ne deſpiciāt nec iudicent hoies quos viderit ⁊c. ij. ca. ¶ Tertia eſt. Conſulo vero: moneo ⁊ exhortor fratres meos in dn̄o Jeſu xp̄o: vt qn̄ vadant p̄ mūdum non litigent: nec contendant verbis. iij. cap. ¶ Quarta eſt: quot cauere debent ne iraſcantur ⁊ conturbentur ꝓpter peccatum alicuius. vij. cap. ¶ Quinta eſt. Moneo vero exhortor in domino Jeſu chriſto vt caueant fratres ab omni ſuperbia: vanagloria: inuidia. ⁊c. x. cap. ¶ Sexta eſt: quot fratres laici neſcientes litteras: non curent litteras diſcere. x. cap.

¶ Libertates regule: ſiue voluntatis noſtre: ſunt numero ſex.

SExto in regula ſunt alia q̄dam: q̄ dici pn̄t libertates regule: vel voluntatis nr̄e: q̄ nullū grauant: nullū obligant ad culpā: q̄ licite pn̄t fieri: ⁊ licite pn̄t dimitti. Et ſunt numero ſex. ¶ Prima eſt: qd̄ frēs poſſunt ſi voluerint ſua veſtimenta repeciare. ¶ Secunda eſt: qd̄ quadrageſima que incipit ab epiphania: q̄ voluerint ieiunent eam. ¶ Tertia eſt: qd̄ tp̄e manifeſte neceſſitatis pn̄t frēs frangere ieiunium corpale. ¶ Quarta eſt: qd̄ de oib⁹ cibis q̄ apponunt eis liceat manducare. ¶ Quinta eſt: qd̄ miniſtri ⁊ cuſto-

des poſſunt ſinguli ſi voluerint fratres ſuos eodem anno ad capitulū ↄuocare. ¶ Sexta eſt: qḋ qcunqꝫ fratrum diuina inſpiratione voluerit: poſſunt ire inter ſarracenos. ¶ Sed ſeqꝛ preceptum affirmatiuum: ꝙ petant licentiā a ſuis miniſtris prouīcialibus. ¶ Et ſeqꝛ aliud preceptum miniſtris negatiuum: ꝙ nullis eundi licentiam tribuant niſi eis ꝛc.

¶ Seqꝛ de ↄditionibus quas habere debent intrantes in ordinē: ꝛ eos recipientes. Et ſunt duodecim.

Septimo ꝛ vltimo in regula ſunt q̄dā alia q̄ ſunt ↄditiōes ingredientiū ordinē: ꝛ eos recipientiū: q̄ nō trāſeūt ad alios ꝓfeſſos. Et de talibus repiunꝛ nūero duodecim. Et pͥmo de recipientibꝰ volētes intrare: q̄ ſunt ſex. ¶ Prima ē: qḋ ſiq voluerint hāc vitā accipe: mittant eos ad ſuos miniſtros ꝓuīciales ꝛc. ¶ Scḋa: qḋ miniſtri diligēter examinēt eos de fide catholica ꝛc. ¶ Tertia: qḋ frēs dicāt qḋ vadāt ꝛ vendant oīa ſua ꝛc. ¶ Quarta: qḋ ſi requirant ↄſiliū de rebꝰ: mittāt eos ad aliquos deū timentes. ¶ Quinta: qḋ poſtea ↄcedant eis pannos ꝓbatiōis. ¶ Sexta: qḋ recipianꝛ ad obedientiā ꝛc. ¶ Sequiꝛ de cōditiōibꝰ intrātiū. ¶ Prima ꝛ ordine ſeptima: ꝙ credāt ꝛ fideliter ↄfiteanꝛ: ꝛ velint vſqꝫ in finē firmiter obſeruare fidem catholicā: ꝛ oīa eccleſiaſtica ſacramēta. ¶ Octaua: qḋ ſi hn̄t vxores: intrent monaſteriū: vel ipſe vxores licentiā dent viris: ꝛ auctoritate dioceſani epī votū ↄtinentia emittant. ¶ Nona: ꝙ vxores ſint talis etatis: ꝙ nō poſſit de eis oriri ſuſpicio. ¶ Decima: qḋ ſi non potuerint pauperibus bona ſua erogare: ſufficit eis bona voluntas. ¶ Undecima: qḋ ingredientes libere faciant de rebus ſuis quicquid dn̄s inſpirauerit eis. ¶ Duodecima: ꝛ ſecūda: ꝙ vxores non habeant.

¶ Illud aūt regule pͥcipiū vbi dꝛ. Regula ꝛ vita minoꝝ frm̄ hoc ē. ſ. dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ſctm̄ euāgelium obſeruare: viuēdo in obediētia: ſine ꝓprio: ꝛ in caſtitate: nō eſt p̄ceptū: nec aliqḋ de ſeptem differētijs mādatoꝝ illo mō quo ibi tradunꝛ: ſed ē ſicut ꝓlogꝰ regule.

Unde ſicut ꝓlogus v̓tualiter ↄtinet oīa: ꝛ includit q̄ in aliquo tractatu ſeq̄nti ſunt dicēda: ſic ↄformiter illud pͥmū regule ad qḋ oīa q̄ in regula ↄtinētur reducunꝛ: oīa ↄtinet ꝛ includit: q2 tota ordinatio ſeu regule ꝓfeſſio: ad nihil aliud tendere videꝛ: niſi ad obſeruantiā triū illoꝝ conſilioꝝ euangelicoꝝ: q̄ in pͥncipio expͥmunꝛ. Tota ergo regulā vouimꝰ ꝛ ꝓmiſimꝰ ſeruare: partim ad obſeruantiā intellectiuā: partim ad reuerentiā regularis diſcipline. Duabus tn̄ de cauſis regula ad certa puncta ſine magnis gloſis ſic eſt reducta: vt ſtudioſis ꝛ ſollicitis ipſam ſeruare: hoc ſit breue compendiū ad retinendum in memoria: ꝛ negligentibus ſeu tranſgreſſoribus ſit directorium: ſeu potiꝰ repercuſſorium ad penitendum in conſcientia.

¶ Explicit tractatus de preceptis ꝛ alijs contētis in regula.

¶ Speculū frm̄ minoꝝ ꝑ reuerendum patrem fratrem Joannem de Argomanes olim ꝓuincialem predictoꝝ fratrum prouincie ſancti Jacobi editum.

¶ Seqtur vtilis introductio p̄ſentis opuſculi:nō parum deſeruiens eius intellectui.

Sciendū:ꝙ anteq̄ꝫ Clemēs.v. regulā frm̄ minoꝝ declararet:nūq̄ꝫ ꝯſtitit determinate ⁊ clare qd eis ꝑ ipā (vltra p̄ceptorie ⁊ ihibitorie exp̄ſſe ꝯtētū) obligatorie ipoſitū eēt. Nā Gregori⁹.ix.eiuſdē r̄le p̄mus declarator:ſolū hoc dixit:vcȝ:nō teneri frēs ad alia euāgelij ꝯſilia ꝑ regulā: niſi ad ea q̄ i ipa ſe obligarūt. Inno.iiij.dixit ꝙ ꝑ eādē r̄lam frēs nō tenebāt:niſi ad ea dūtaxat ꝯſilia:q̄ in ipa p̄ceptorie vel ihibitorie erāt exp̄ſſa. Hoc idē ad l̄raȝ poſuit Alexā.iiij. Et hinc ſctūs Bonauētura potuit dicere:ſicut i fine expoſitiōis quā ſupra regulā fecit dixit. Regula nr̄a plena ē p̄ceptis:⁊ vt puto pene oīa i ea poſita ſunt p̄cepta:niſi vbi aliqd exp̄ſſe additū (vt monitiōis vel exhortatiōis) vocabulū vel ꝯſimile aliđ nō declarat. Et in fine nō ꝯcludit. Neqȝ i ſpeciali aliđ diffinitio:niſi vt oīa r̄le ṽba cū reuerētia recipiāt:⁊ ipoꝝ trāſgreſſio penit⁹ deuitet:cū certū ſit r̄lam ꝓ lege dari: nec aliqs a lege auertit:qn ad tenebras ꝯuertat. Hec.S. Bonauētura:vbi ſupra Quapropter Nico.iij. volēs ſuꝑ hoc ꝓuidere:⁊ amētib⁹ frm̄ ſcrupulū amouere:declarauit:frēs ex ꝓfeſſiōe ſua ad ea tm̄ euāgelica ꝯſilia eē aſtrictos:q̄ in ipa r̄la p̄ceptorie vel ihibitorie:ſeu ſub ṽbis eqpollētib⁹ exprimūtur. Sȝ cū nō declaraſſet q̄ nā eēnt illa eqpollētia:nō min⁹ q̄ꝫ prius frēs i ſua ābiguitate remāſerūt. Un⁹ dicebat hoc ē eqpollēs:alter illđ negabat. Iſte ponebat multa:ille pauca:⁊ quaſi nulla. Et ſic nō eſt mirādū ſi in expoſitiōib⁹ antiqs doctoꝝ ſuꝑ regulā nr̄am:viderim⁹ aliqua poni obligatoria:q̄ modo ſcȝ poſt ſpecificationē Clemētis:vt talia nō habent. Et adhuc forte aliqd tale inuenies in aliqb⁹ expoſitiōib⁹ modernis:qr illaꝝ auctores nō attendentes nec bene ꝓſpiciētes dictā ſpecificationē Clemētis:ſecuti ſunt qđ in antiquoꝝ expoſitiōib⁹ inuenerūt. Et ideo nō moueat aliquē quicqd aliter alibi inuenerit ꝑ quēcūqȝ doctorē dictū:ſi repugnauerit declaratis ⁊ determinatis ꝑ Clementē circa eqpollētia p̄ceptis ⁊ vim hn̄tia ipſoꝝ in declaratione Exiui de paradiſo:de ṽboꝝ ſignificatiōe poſita. Et ita euadem⁹ mlt̄os ſcrupulos. Nā ſi aliqs dixerit:hoc ē obligatoriū:niſi fuerit de iā ſpecificatis:vl̄ niſi fuerit ſub ṽbo p̄ceptorio vel ihibitorio:aut ꝑ obediētiā iniūgo:ꝯſtāter poterit negari:interea ꝙ eccleſia catholica aliud nō decreuerit. Et ſicut quo ad hanc ſpecificationem:Clementem dumtaxat ſequi tenemur:ita quod ad declarationes ſuper alijs articulis regule noſtre:ſolum declarationem Nicolai.iij.⁊ ſuorum ſucceſſorum amplecti debemus:ceteris p̄cedentis.ſ. Gregorij.ix. Innocentij.iiij. Alexandri.iiij. Gregorij.x.omiſſis: tanq̄ꝫ reuocatis in omnibus:tribus articulis tantum exceptis:ſcilicet expulſione incorrigibilium de peccatis pro quibus ad miniſtros eſt recurrendum.de ꝯforma

tiōe diuini officij cū alijs:qꝛ de his trib⁹ nihil dictū fuit a Nicolao. Qđ p̄dl
ctus Nicola⁹ oñdēs ſubſeq̄ntib⁹ ꝟbis in ſua declaratiōe dicit. Nos igit̄ ne
lr̄aꝝ hmōi(ſcꝫ ſuoꝝ p̄deceſſoꝝ:)ꝛ p̄ſentis ꝯſtitutiōis diuerſitas vel intellect⁹
aduerſitas:in p̄dictoꝝ obſuatiōe frm̄ aīos ꝑturbaret:ꝛ vt pleni⁹. clarius ꝛ
certius eoꝝ ſtatui ꝛ obſeruantie p̄dicte regule ꝯſulat̄:in oīb⁹ ꝛ ſingulis arti-
culis:quos ꝯſtitutio ipſa ꝯtinet:q̄muis ipſi vel eoꝝ aliq ꝯtineant̄ in alijs lr̄is
apoſtolicis ſupradictis:hanc nr̄am ꝯſtitutionem. declarationem ſeu ordina-
tionem tm̄:a fratrib⁹ ipſis p̄ciſe ac inuiolabiliter decernim⁹ ꝑpetuis futu-
ris tpibus obſeruādam. ℂ Ulterius aduertēdum eſt:ꝙ illud regule princi-
pium:vbi dr̄. Regula ꝛ vita frm̄ minoꝝ hec eſt.ſ. dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i ſanctuꝫ
euāgelium obſeruare:viuēdo in obediētia ſine ꝓprio ꝛ incaſtitate:nō eſt p̄-
ceptum:nec aliqđ de p̄ceptis:ſꝫ eſt ſicut ꝓlog⁹ regule. Et ſic ſicut ꝓlog⁹ vir
tualiter ꝯtinet ꝛ includit oīa q̄ in aliquo tractatu ſeq̄nti ſunt dicēda : ſic ſilr̄
illud principiū regule:oīa q̄ in ipſa ꝯtinent̄ ꝟtualiter ꝯtinet ꝛ includit:qꝛ to
ta ordinatio ſeu regule ꝓfeſſio ad nihil aliđ tēdere videt̄:niſi ad obſeruātiā
triū illoꝝ ꝯſilioꝝ euāgelioꝝ:q̄ in p̄ncipio exprimunt̄. Totā eñ regulā voui
mus:lꝫ vniformiter. Sed q̄dā vt obligatoria:q̄ ſtatim obiūgent̄. Et ſunt vi-
ginti ſeptē:ſꝫ reducunt̄ ad. xxiiij. Alia ꝟo vt ꝯſilia deſeruientia ad reglāris
vite diſciplinam. ¶ Aduertēdum eſt etiā:ꝙ duab⁹ de cauſis:regulā nr̄am ꝛ
declaratiōes ei⁹ ad hāc breuitatē:quaſi ꝑ modū ꝯcluſionū deduximus. Pri
ma vt ſtudioſis ꝛ ſolicitis ipſaꝫ ſeruare volētib⁹:hoc ſit breue cōpendiū ad
retinēdū ea ī memoria. Scđa vt negligētib⁹ ſeu trāſgreſſorib⁹ ſit velut ſtimu
lus vrgēs ad penitēdū de negligētia vel trāſgreſſiōe commiſſa. Et vt hmōi
breuitate:qua iuxta vulgare ꝓuerbiū:gaudēt moderni:inducāt̄ ad legēdū
ꝛ addiſcēdū ea q̄ obſeruare de neceſſitate tenēt̄. Si eñ Nico. iij. ſuā declara
tionē p̄cipit legi in ſcolis:q̄nto magis hoc fieri dꝫ a fratrib⁹ in cōitatib⁹ ꝛ ca
pitulis ſuis:cū ex ea p̄ncipalr̄ depēdeat itellect⁹ regule ꝛ ſtat⁹ nr̄i? Sed qꝛ ob
ei⁹ lōgitudinē hoc a paucis crebro fiet:ideo breuiter ꝑ paragraphos diſtin-
xi: ꝛ itra illos declaratiōes Clemētis. v. ꝛ Joā. xxij. ponere decreui. Ac iſu-
ꝑ aliquas additiōes doctoꝝ regulā nr̄aꝫ exponētiū ſubiūxi. Que additiōes
incipiūt vbicūqꝫ dr̄. ℂ ADDItio. Et durāt ad vſqꝫ ad initiū alteri⁹ para-
graphi. Quib⁹ exceptis:oē aliđ ē de textu declaratiōis Nico. ſubiūgēdo qđ
circa illū paragraphū p̄dicti Clemēs ꝛ Joā. addiderūt:q̄uis tm̄ aliq̄n ꝟba
aliter ponāt̄:vt q̄ dn̄r clariora reddāt̄. Igit̄ cui nō placuerit additiōes:ipas
omittendo poterit legere ſimpliciter qđ Nico. ꝛ ſui ſucceſſores declarando
ſcripſerūt. Et ſic ꝓut hic ꝯtinēt̄: āpli⁹ facilius ꝛ meli⁹ itelligēt eas audiētes
vel legētes ſemel:q̄ ſi itegras milies audirēt ſeu legerēt. Sūt eñ difficiles in
tellectu:p̄cipue declaratio Nico. ¶ Obſecro igit̄ oēs frēs nr̄os ſuū ſtatū intel
ligere volētes:vt libēter ꝛ freq̄nter hūc tractatū legāt:ꝛ oīa ad inuicē ꝯferāt.
Ac ēt illos qb⁹ ex officio incūbit:vt ſic fieri faltē in cōī diligēter ꝓcurēt. Ex-
onerabūt nāqꝫ nō modicū ꝯſciētias ſuas ad obligatiōe qua tenent̄ ſubdi-
tos ſuos docere ꝑtinētia ad ſuū ſtatū:q̄ qlibet obligat⁹ eſt nō ignorare. Naꝫ
in talib⁹(vt dicūt quattuor magiſtri regule expoſitores) ignorātia regule nō
excuſat:immo eſt mater cunctoꝝ errorum.

¶ Summarium eoꝝ ad que fratres minores ex ſua regula obligantur. Que ad .xxiiij. reducuntur.

Cap̃.ij. Et nullo mó. ꝛ cetera.	¶ Primo: ꝙ fratribus non lꝫ ab iſta religione exire: iuxta mandatũ dñi pape. Inhibitorium.
Cap̃.iiij. Precipio. ꝛc.	¶ Scdo: ꝙ nullo mó denarios vel pecuniá recipiant: ꝑ ſe vel ꝑ interpoſitá pſoná. Preceptũ. ſ. negatiuũ: ꝛ ſic ꝑ ꝯñs inhibitoriũ. Et ſic de ſimilibus.
Cap̃.vj. Frẽs nihil. ꝛc.	¶ Tertio: ꝙ nihil ſibi appropꝛient: nec domum: nec locũ: nec aliquam rem. ſ. nec in particulari: nec in communi. Inhibitorium.
Cap̃.x. Uñ firmiter ꝓcipio.	¶ Quarto: ꝙ obediant ſuis miniſtris ꝛ ꝓlatis: in oibꝰ q̃ nó ſunt ꝯtra aiam ꝛ regulá ſuá. Preceptum.
Cap̃.xj. Et ne igrediaꝫ. ꝛc.	¶ Quinto: ꝙ nó igrediaꝫ móaſteria monachaꝝ ꝓter illos qbꝰ a ſede apľica ꝯceſſa eſt licẽtia. Preceptuꝫ.
Cap̃.xj. Ne habeant.	¶ Sexto: ꝙ non habeant ſuſpecta ꝯſortia vel ꝯſilia mulierũ. Preceptum.
Capitu.xj. Ne fiant.	¶ Septimo: ꝙ nó ſint có patres viroꝛum vel mulierum. Preceptum.
Capitu.xij. Ad hec iniungo.	¶ Octauo: ꝙ miniſtri petãt a dño papa vnũ de ſcte romane eccľie cardinalibꝰ q ſit ꝓtectoꝛ. ꝛc. Preceptum.
Capi.ij. Si qui voluerint.	¶ Nono: oia q̃ ponunꝫ in regula quo ad formá habitꝰ tá nouicioꝝ q̃ etiá pfeſſoꝝ. Nec nó ad receptióis modũ: ac pfeſſioné ſpectãtia: niſi quo ad dandũ vel nó dãdũ capa roné recipiẽti: qñ ſm deũ aliud videaꝫ. Et ſic implicanꝫ hic multa obligatoꝛia. Eqpollentia.
Cap̃.ij. Et illi q iam.	¶ Decimo: ꝙ nó habeát niſi vná tunicaꝫ cũ caputio: ꝛ ſi voluerint aliá ſine caputio. Eqpollens.
Cap̃.ij. Et fratres.	¶ Undecimo: ꝙ fratres oẽs veſtimentis vilibꝰ induanꝫ. Equipollens.
Cap̃.ij. Et q neceſſitate.	¶ Duodecimo: ꝙ nõ poſſint poꝛtare calciamẽta: niſi manifeſta neceſſitate coganꝫ. Eqpollens.
Cap̃.iij. Clerici faciant.	¶ Tredecimo: q̃d clerici faciãt diuinũ officiũ ſm oꝛdinẽ ſcté romane eccleſie: ꝛ laici dicát tot Pr nr. ꝛ Aue maria. Equipollens.
Cap̃.iij. Et ieiunent.	¶ Quartodecimo: q̃d ieiunent a feſto oim ſctóꝝ vſqꝫ ad natiuitatẽ dñi: ꝛ qualibet ſexta feria totiꝰ ãni. Eqpollẽs.
Cap̃.iij. Et q neceſſitate.	¶ Quintodecimo: q̃d nó debeát eqtare: niſi manifeſta neceſſitate vel infirmitate coganꝫ. Eqpollens.
Cap̃.iiij. Tamẽ ꝓ neceſſitate.	¶ Sextodecimo: q̃d miniſtri ꝛ cuſtodes ſollicitá curá gerát ꝓ infirmis ꝛ fratribꝰ induẽdis: ꝑ amicos ſpũales: ſicut neceſſitati viderint expedire: ſaluo ſemꝑ: ꝙ denarios vel pecuniá nó recipiant. Eqpollens.

Ca.vj.Et ſi qs	¶Decimoſeptimo.qḋ ſi qs frm̄ in infirmitatē ceciderit: alij frēs ei ꝟuiāt vt velēt ſibi ꝟuiri.Eqpollens.
Cap.ix. Frēs nō ꝑdicent.	¶Decimo octauo:qḋ nō ꝑdicēt in epatu alicuiꝰ epi:cuꝫ ab eo illis fuerit ꝯtradictū.Eqpollens.
Ca.ix.ꝛ nullus frm̄.	¶Decimo nono:qḋ nullꝰ frm̄ penitꝰ ꝑdicet: niſi a gn̄a li miniſtro ordinis fuerit exaīatꝰ ꝛ approbatꝰ.Eqpollēs.
Cap.x.ꝛ vbicū qꝫ ſunt.	¶Uigeſimo:qḋ vbicūqꝫ ſunt frēs q ſcirēt ſe nō poſſe re gulā ſpūalr̄ obꝟuare ad ſuos miniſtros recurrere poſſint ꝛ debeant.Eqpollens.
Ca.vj. Si qui frm̄.	¶Uigeſimo ꝑmo.Si q frm̄ inſtigante inimico mortalr̄ peccauerint.ſ.in aliquo reſeruato miniſtris:teneant ad il los recurrere q̄ꝫ citius poterint ſine mora. hn̄s vim ꝑce.
Cap.viij.Uni uerſi.	¶Uigeſimo ſcḋo:qḋ vniuerſi frēs vnū de fratribꝰ iſtius religionis teneant hr̄e gn̄alē miniſtrum.Hn̄s vim ꝑcep.
Ca.viij.qꝫ ꝓui ciales.ꝛc.	¶Uigeſimo tertio:qḋ miniſtri ꝓuinciales teneant ad ca pitulū generale ꝯuenire.Hn̄s vim ꝑcepti.
C.viij.et ſi ali quo tpe.	¶Uigeſimo quarto:qḋ miniſtri ꝛ cuſtodes ſi viderit ge neralē miniſtrū nō eſſe ſufficiētē.teneant aliū eligere. ha bens vim ꝑcepti.

¶Sequuntur ſummaria decla rationum regule ſupra ſummate.

Notandum eſt autem:qꝫ ad pre dictoꝝ declarationē:ceteroꝝūqꝫ dubioꝝ regulā ꝯcernētiū:de claratiōes ſeptē a ſede apl̄ica date ſunt. Prima Gregorij. ix. Scḋa Innocentij.iiij.Tertia Alexādri.iiij.Quarta Grego rij.xj.Quas modificauit ꝛ reſtrinxit Nicolaus papa.iij. per ſuā declarationē:quā ꝑcipit a fratribꝰ inuiolabiliter obꝟuari ꝑciſe quo ad oēs articulos q in eadē ꝯtinent:ꝛ ꝑ ꝯn̄s ꝓhibendo eos a predictaꝝ declara tionū obꝟuatiōe.Et qꝛ ꝑfata declaratio dn̄i Nicolai ſeq̄ntes articulos nō in cludit:vcꝫ de recurſu frm̄ ad ſuos miniſtros:ꝓut iubet in regula.Et de cō formatiōe cū alijs in diuino officio ꝑſoluēdo.Et de expulſiōe icorrigibiliū. Qui articuli in ꝑfatis declaratiōibꝰ ꝯtinent:videt qꝫ in tali ſua reſtrictione poſſe eis vti nō ꝓhibuit vt ſ̄ dictū ē.Et ſi ex ꝑciſa certoꝝ articuloꝝ taxatiōe quā in ſua declaratiōe facit:vti ꝑfatis declaratiōibꝰ ꝓhibemur:tanq̄ꝫ iā ab eadē annulatis:multo qppe minꝰ vtilicebit quoꝝūcūqꝫ doctoꝝ expoſitioni bꝰ:in eis q̄ eidē dn̄i Nicolai declaratiōi:vel ſuoꝝ ſucceſſoꝝ.ſ. Clemētis. v. Joānis.xxij.vident quomodolibꝫ obuiare:ꝑſertim cū dicti Clemēs.ꝛ Jo annes declarationē dicti Nicolai approbēt ꝛ ꝯfirmēt:dubijs poſtea inſur gentibꝰ etiā ꝓuidēdo.Quoꝝ ſummaria ordinate ſubſequūtur.

¶Summariū declaratiōis Nico.iij.q̄

incipit. Exiit q ſeminat: de ꝟboꝝ ſignificatiōe libro.vj. vbi interſerit quod Clemēs ꝛ Joānes ſup id addiderūt: cum aliqbus expoſitionibus doctoꝝ: vt predictum eſt.

PRimo ponit ꝓhemiū ſatis deuotū ꝛ ꝯmēdatiuū rle ꝛ ſtat⁹ nri. In quo ēt pfat⁹ pōtifex oñdit eximiā celſitudinē ſctiſſimi pris nri Fran. ꝛ vite aplice: quā ille ſuauit: ꝛ ſui ordinis pfeſſorib⁹ obſuādā tradidit.

¶ Ad quoꝝ obſeruationē euāgelicoꝝ cōſilioꝝ: tenent frēs minores: ꝛ ſub qua obligatione.

SEcōdo declarat: ꝙ frēs minores ex pfeſſiōe ſue rle: ad ea tm̄ euāgelica ꝯſilia ſūt aſtricti: q̄ in ipa pceptorie vel inhibitorie: ſeu ſub ꝟb eqpollētibus exꝓmunt. Ad alia aūt ꝯſilia euāgelij q̄ ptinēt in rla: eaten⁹ magis ꝯdecet de bono ꝛ equo illa eos pſeq: quo imitatores tāti pris effecti: xpi ſemitas arti⁹ elegerūt. Ad cetera aūt euāgelij ꝯſilia i rla nō ꝯtēta: eo magis ſm exigētiā ſui ſtat⁹ tenēt pluſq̄ʒ ceteri xpiani: quo p ſtatū pfectiōis quē p pfeſſionem hmōi aſſumpſerūt: ſe obtulerūt i holocauſtū dn̄o medulatū p ꝯtēptū oīʒ mūdanoꝝ. — Nicolai.iij. .§. Un̄ non.

¶ Clemēs. Et qꝛ dubiū fratrū p ſupra dicta nō fuit diminutū: cū nō declararet dict⁹ Nicola⁹ q̄ eēnt eqpollētia: potuit hic Clemēs illa oia nūerādo. Addens ꝙ ordo ſemp tenuit: ꝙ vbi ponit in rla hoc vocabulū teneāt: hʒ viꝫ pcepti. Et ſicut tale a frib⁹ vult obſuari. — Clemēs. v. .§. Qꝛ vt intelleximus.

Additio. Solū poſuit hic pdict⁹ Clemēs eqpollētia ꝛ vim pcepti hn̄tia de qb⁹ erat dubiū: nō aūt pceptorie ſiue inhibitorie exꝓſſa: qꝛ in regula p ſe patēt. Que oia in ſimul ſupra poſita ſunt: eo ꝙ equaliter ſub precepto obligant. — Addi.tio.

¶ Quod omnimoda abdicatio oīm rerum. eſt memoratoria ꝛ perfecta.

TErtio dicit ꝙ abdicatio oīm reꝝ tā in ſpeciali q̄ʒ etiā in cōi ꝓpter deuʒ facta: vt xps ſuauit: ꝛ aplis ac eoꝝ imitatorib⁹ ipoſuit: ꝛ quā frēs minores ex eoꝝ imitatiōe pfitēt: nō ſolū ē obſuabilis ꝛ licita: ſʒ ꝛ meritoria ꝛ pfecta: qꝛ p ipſaʒ pfeſſores ipſi⁹ magis a tpalib⁹ elongatur. — Nico.iij. §. Porro.

¶ Quod renūciatio ꝛ abdicatio pdicta: nō excludit vſum rerum moderatum.

QUarto dicit: ꝙ neqʒ ꝓpter hoc ꝙ ꝓprietatē vſusꝫ ꝛ rei cuiuſcūqʒ dn̄m abdicauit iſta religio: ſimplici vſui rei renūciauit. Qui vſus cum facti ſit: nihil iuris pbet vtentib⁹: qnīmmo neceſſariū reꝝ: tā ad vite ſuſtentatiōnē: q̄ʒ ad officioꝝ ſui ſtat⁹ executionē moderat⁹ vſus: ſm eoꝝ regulā ꝛ oimodā ꝟitatē ꝯceſſus ē eis: qb⁹ vti pn̄t durāte ꝯcedētis licētia. Qd etiā ope ſanctus Frācīſc⁹ oñdit: reb⁹ vtēdo: ꝛ ꝟbo in regula ſcribēdo. Nā imponit aliqua q̄ ſine vſu ſiue reꝝ exerceri nō pn̄t. Ut dicere officiū diuinū. pdicare. recipere. p ſuſtentatiōe aliqd de mercede laboris. Ex qbus factis clare patʒ ex regula: ꝙ ad victum. veſtitum. diuinum cultum: ſpūale ſtudium: rerū neceſſarium: conceſſus eſt vſus. — Nico.iij §. Nō talē abdicationem.

¶ Ponit triplicem modum habendi rerū vſum pro fratrum ſuſtentatione.

Nicolai.iij. §. Neq̄ſq; ex his.

Quinto. dicit:quod talem abdicationē dominij rex facientes nō ſe cōmittūt alicui diſcrimini:nec ſunt tētatores dei:cum nō contemnant viam puiſionis humane: quin de his que liberaliter offerun tur:vel que humiliter mendicantur:aut que per laboricium acquirunt ſu ſtentent. Qui triplex mod⁹ viuēdi in rl'a puidet expſſe. Ex quod vbi cūcta deficerent:qꝫ non eſt aliquatenus preſumendum:via conceſſa omnibus ex tremam neceſſitatem patientibus ad ſe prouidendum:non negat fratribus.

Clemēs. v. §.Expmiſſis

Clemens. Dicim⁹ declarādo:qꝫ frēs minores ex pſſione ſue re gule ſpecialr obligant ad artos vſus ſeu paupes:q̄ i ip ſorum regula continentur: ⁊ eo obligationis modo ſub quo ibi continen tur. Ac temerarium ⁊ preſumptuoſum iudicamus dicere qꝺ ſit hereticum: vſum pauperem includi vel non includi ſub voto euangelice paupertatis.

Additio.

Additio. Sanctus Bernardinus in quadā ſua epiſtola:q̄ tam per ipm ⁊ bone memorie frēm Joannē de Capiſtrano tpe re formatiōis ordinis:q̄ꝫ p alios viros religioſos ⁊ doctos multa diſputatiōe ⁊ examinatiōe ⁊ pōderoſitate fuit elucidata ex mādato ſummi pōtificis:ſic ait. Frēs non tenent ex ſua pſſione ad aliū artū vſum:q̄ꝫ in regula particu lariter exprimat:vt ſatis pꝫ p Clemētem in ſua declaratiōe. §. Ex premiſſis. Quinimo vt claret ex declaratiōe Nico.iij. §. Porro. Et ſupra. §. iiij. ſcdm regulā ⁊ omnimodā veritatē:pceſſus eſt vſus put in dicto. §. ptinet. Et ſic dicit pdictus ſctūs:qꝺ vſus carniū in pūtu vel alibi:fratrib⁹ nō phibet: lꝫ nō deceat niſi moderatus ⁊ diſcretus. Hec ſctūs Bernardinus. ¶ Et ſi q̄ras q̄ ſint illi artus vſus ptenti particulariter ⁊ expreſſi in regula ad quos frēs obligant:dicendū qꝺ oīa obligatoria tangētia pauptatem:vt de nō ha bendis plurib⁹ tunicis:⁊ de vilitate ipſarꝫ. de nō eq̄tando. de non portādis calciamētis. de nō recipiēdo pecuniā. de cauēdo a bonis ordinē ingredien tiū. de ieiunādo. Et generalr de nō hūdo aliq̄d in ꝑpo neq; in cōi Et ſi q̄d aliud ſimile in regula inuenitur. ¶Quomodo aūt intelligat vſus paup vel moderatus includi in voto regule nre? Dicendū:qꝺ pres antiq ſic intellexe rūt ⁊ determinauerūt. ſ. qꝺ regula nra q̄dam reijcit ⁊ interdicit:vcꝫ vſuꝫ pe cunie. poſſeſſionū. cēſuum vel redditum. Quedam ſimpliciter exigit. ſ. in quacūq; re extraneitatis aſpectū ⁊ affectū. ſ. vt illa re q̄ vtit frat minor:vtat vt nō ſua. Sicut eīn omne ius ſiue oīs iuridictio tpaliū eſt h̄c h ex regla in terdicta:ſic vſurpatio ſiue de facto vēdicatio oīs vſus iuris. Quorundā ve ro vſum ſub rationabili circunſtantiarꝫ moderatione reſtringit. Ut in ijs q̄ ad veſtitū ⁊ victū. diuinū cultū. ſapiētiale ſtudiū ſpectāt. Et hoc tam reſpe ctu pſentis tpis q̄ꝫ futuri Q: pſonarꝫ qualitas. temporꝫ varietas:locorꝫ con ditio:⁊ officiorꝫ nri ſtatus executio:⁊ non nulle alie circūſtantie:plus minus ve:ac aliter puideri req̄runt. Hanc aūt moderantiā:q̄ nihil aliud eſt q̄ꝫ me dium vtutis pauptatis:non ſcdm rem ſed ſm rōnis adequationem ſump tam:nō intelligim⁹ ſic pe ſe includi in voto regule nre:⁊ euangelice paupta tis:qꝺ oīs exceſſus ⁊ immoderatio ſit mortale peccatū:ac voti ſubſtantiam interimens. Sed ſolū q̄ñ eſt talis ac tanta:quod merito cenſeri debeat mor

S.bernardi nus.

Arctus vſus rex in regula expſſi.

Queſtio q̄s ſit dicēd⁹ vſ⁹ pauper.

miter ledere ſtatum euangelice pauptatis. Alie autem immoderãtie: tanq̃ peccata venialia cenſebunt: ⁊ ad tranſgreſſionẽ voti: nõ aliter reducunt q̃ peccata venialia ad trãſgreſſionẽ preceptoꝝ. Nec curamus an illa reductio fit p ſe aut p accidẽs: ſeu p occaſionẽ. Premiſſa aut hec: credim⁹ eſſe exp̃ſſam intentionẽ beati Frãciſci regula ſua: ⁊ dñi Nicolai. iij. in ſua declaratione: ⁊ beati Bonauẽture: ⁊ quattuoꝛ alioꝝ doctoꝝ q fuerũt oẽs ſolẽniores magiſtri ordinis nr̃i: ⁊ fratris Hugonis viri pclari. Et ſic credim⁹ voluiſſe xp̃m: ⁊ ei⁹ apoſtolis poſuiſſe: ⁊ poſt ipſos btũ Franciſcũ ⁊ oẽs antiquos p̃res nr̃i ordinis ſic intellexiſſe. Que qdẽ explicatio de vſu paupe: facta fuit ãno dñi M.cclxxxv. ⁊ publicata p generalẽ miniſtrũ frẽm Atolotũ. Et pꝫ Martini quarti fuit poſtea acceptata in capitulo gñali mõtis peſulani: preſente fr̃e Matheo de aqua ſparſa generali miniſtro. Et ſil'r a fr̃e Raymũdo gaufredi miniſtro etiã gñali. Et in capitulo gñali qd ipſe Pariſius celebrauit repetita. Et vltimo ab Vbertino nõ repudiatam mo ſuis ſcriptis inſerta. ¶ Nota etiã q̃ v̉tus ⁊ pfectio pauptatis nõ ɔſiſtit p̃ncipaliter in maioꝛi defectu: vl' penuria: aut vilitate reꝝ tpalium: ſed in maioꝛi abſtractiõe ſollicitudinis ⁊ affectionis eaꝝ. q̃to eñ modus viuendi in pauptate minorem hꝫ affectionem ad tpalia: ⁊ minorẽ ſolicitudinẽ: ac maiorẽ reꝝ abdicationẽ: ⁊ cum maioꝛi affectu pure pter deum: tanto pauptas ipſa eſt pfectioꝛ. non autem quanto pauptas ipſa exterius fuerit maioꝛ: ſi ſupꝛadictis careat. Unde non ſimpliciter paupes a dño vocant beati: ſed paupes pꝛincipaliter ſpũ ⁊ affectione: q̄bus regnum celoꝝ repꝛomittit. Non eñ pauptas ſm ſe ſolum bona eſt. nec laudanda vt dicit Bernardus: ſed in quãtum liberat ab illis qbus homo impedit: quo minus ſpũalibus intendat: ⁊ qbus magis ſupbiat: ⁊ magis in exterioꝛib⁹ delectet. Et in quãtum volũtarie libere ac patienter aſſumitur ⁊ tolleratur pter xp̃m: ⁊ pter v̉tutis affectum atqꝫ exercitiũ. Hec Bernardus. Ideoqꝫ attendãt frẽs ſi volũt eſſe veri paupes: ⁊ aſcendere ad illã celſitudinẽ altiſſime pauptatis: obſeruãdo qd dño pmiſerũt: ne credant eſſe culmen pfectionis in ſola ⁊ maxima abſtractiõe ⁊ penuria rerum: ⁊ in hoc ſolo ſiſtentes. Attendãt etiã ne forte putent ſibi licere vti rebus ſm volũtatẽ ſuã: dicentes illud eſſe moderatum qd ipſi fingunt. Nam attento ſuo ſtatu ⁊ nõ ſua ſenſualitate: moderatio talis debꝫ cõſiderari. Dicit eñ. S. Bonauentura In quadam epiſtola. Fedum eſt eñ pfanumqꝫ mendatium: ſumme paupertatis voluntariũ pfeſſorem ſe aſſerere: ⁊ reꝝ penuriã pati nolle: Interius diuitum inſtar affluere: ⁊ exterius moꝛe pauperum mendicare. Hec ſancta Bonauentura.

Aduerte in quo cõſiſtat pfectio paupꝛtatis.

Bernard⁹.

S. bonauentura.

Nũc cõſequẽter ponitur puiſio facta

in cõſilio Viẽnẽſi in ſupꝛadicta Clemẽtina Exiui de paradiſo: circa aliqua pauptatem tangenti: de ql us communitas ordinis tunc tempoꝛis ab aliq̄bus particularib⁹ fratrib⁹ calũniabat ſeu accuſabat. Que eſt valde attendẽda ⁊ mẽti tenẽda: ⁊ ad vnguẽ obſeruãda: vt puritas regule pmiſſe: iuxta determinationẽ ſancte m̃ris eccleſie: cui⁹ eſt tanta interp̃tare ⁊ declarare: ac diffinire: in concuſſe obſeruetur.

Clemens. v. §. Proinde cũ vir ſcũs.

Clemẽs. v. Q2 infraſcripta dicebant fieri in ordine: cõtra ꝑdictã oĩmodã expropriationẽ: ideo determinat mõ ſeq̃nti. ¶ Primo: frẽs nõ poſſe heredes inſtitui: immo eſſe incapaces huiõi ſucceſſionum. Nec licere eis valorẽ hereditatũ taliũ: vel tantã earũ partẽ accipere: ꝙ poſſet pſumi fieri in fraudẽ: quaſi ſub forma legati. Ideoq3 ſimpliciter hoc ꝓhibet. ¶ Scdo: ꝙ hẽre quoſcũq3 reddit⁹: ſicut ⁊ pſſiones: vel eoꝝ vſu3: fratribus nõ lꝫ. ¶ Tertio: ꝙ nõ ꝯuenit eis aſſiſtere ꝓcuratorib⁹ vel aduocatis: pſonalr ſe repñtãdo ad inſtigandũ in curijs vel actib⁹ litigioſis: cũ ipſoꝝ negocia ꝓ reb⁹ tpalib⁹ agitant: ne videant aliqd q̃rere tanq̃ ſuũ. Et ſic ꝓ nulla re tpali pñt in iudicio experiri: ſeu cõparere. ¶ Quarto: ꝙ executiões vltimaꝝ voluntatũ nõ poſſunt aſſumere: qm̃ quãdoq3 ex his cogunt ſe intromittere in diſpoſitiõib⁹ ⁊ reſtitutiõib⁹ vſuraꝝ vel male ablatoꝝ faciendis. Non ꝓhibent tñ in his exeq̃ndis dare ꝯſilium.

§. Cũq3 annui reddit⁹. §. Ampli⁹ cũ nõ ſolum. §. Uerum.

Idem Clemens. §. Licꝫ.

¶ Quinto: ꝙ lꝫ poſſint hẽre hortos ⁊ areas cõpetẽtes ad neceſſaria hortalicia habẽda ꝓ ſeipſis: nõ tamẽ pñt hẽre hortos vt ex eis olera ⁊ alia hortalicia ꝓcio diſtrahant: nec vineas: q2 repugnat regule ⁊ ordinis puritati.

Idẽ clemẽs §. Rurſus.

¶ Sexto: ꝙ non ex timore leui: laxare ſe debent frẽs ad ꝯgregatiões vini vel grani faciẽdas: ⁊ in horreis vel cellarijs ꝯſeruãdas: ſꝫ dũtaxat tũc cũ eſt multũ credibile ex iam exptis: ꝙ nõ poſſent vite neceſſaria aliter inuenire. Cui⁹ determinationẽ cõmittit miniſtris vł cuſtodib⁹: cũ Guardiani ⁊ duoꝝ ſacerdotũ ãtiquoꝝ in ordine cõſilio ⁊ aſſenſu: ſup hoc eoꝝ ꝯſciẽtias onerãdo.

Ioã. xxij. in dclaratiõe q̃ ĩcipit. Quorũdã exigit. §. Eodẽ mõ

¶ Itẽ Ioãnes. xxij. cõmittit ꝑdictis miniſtris vel cuſtodib⁹: cũ ꝯſilio ⁊ aſſenſu: vt ẽ dictũ eſt: determinare. arbitrare ⁊ ꝑcipe: eo caſu qualr. vbi. qñ. quõ ⁊ quoties granũ: panẽ ⁊ vinũ ꝓ vite ipſoꝝ neceſſarijs frẽs ipſi q̃rere debeãt: ꝯſeruare ſiue reponere: etiã ſi reponenda ſint in ꝑdictis granarijs ad reſuãdũ: ſtatuẽs ⁊ ꝑcipiẽs: ꝙ in ꝑdictis ⁊ ſimilib⁹ eoꝝ arbitriũ ⁊ determinationẽ frẽs oẽs ſinguli ſeq oĩmode: illiſq3 parere ꝑ oĩa teneant. Ac inſup: ꝙ illoꝝ ſeq̃ndo determinationẽ: nõ ſint: nec dici poſſint vel debeãt ſue regule vel ꝯſtitutionũ ſui ordinis tranſgreſſores.

Clemens. v. §. Hic eſt.

¶ Septimo: ꝙ nullo mõ deinceps fieri faciãt vel ſuſtineãt eccleſias vel alia q̃cũq3 edificia: q̃ ꝯſiderato frm̃ inhabitãtiũ numero: exceſſiua in multitudie ⁊ magnitudine reputari debeãt. Sꝫ vbiq3 ſint frẽs tẽperatis ⁊ hũilib⁹ edificijs ꝯtenti.

Clemẽs. v. §. Quãuis etiam.

¶ Octauo: ꝙ ſufficere debeãt fratrib⁹ paramẽta ⁊ vaſa eccleſiaſtica decẽtia in nũero: ⁊ in magnitudine ſufficiẽtia competẽter: q2 ſupfluitas: aut nimia ꝑcioſitas vel curioſitas in his ⁊ alijs qbuſcũq3: nõ põt ipſoꝝ frm̃ pſſiõi ⁊ ſtatui cõuenire. Qua ꝓpter ꝑmiſſa a frib⁹ vult ⁊ mãdat obſuari.

Additio.

Additio. Et ſic videt: ꝙ lꝫ ex regula frẽs ad iſta nõ tenerentur: tamen ex apoſtolico precepto hic impoſito obligantur.

Scũs Bernardinus.

¶ Sanctus Bernardinus ſup ꝑdictis in ſupiori epiſtola dicit: ꝙ ſuperfluitas ⁊ curioſitas nõ debꝫ decerni reſpectu neceſſitatis arte - ſeu vſus arti: ſed moderati: cũ vſus moderat⁹ nõ poſſit dici ſupfluus vel curioſus: nec ꝑ ꝯñs vicioſus: immo ſm regulã ⁊ oẽm ꝟitatẽ oĩno licit⁹: vt patꝫ ex declaratione Nicolai. vt. §. iiij. dictũ fuit. Et q2 moderatio dicti vſus attẽdi dꝫ ſm qualitatẽ pſonaꝝ: ⁊ alias occurrẽtes circũſtãtias: non põt facilr decerni ſupfluitas vel curioſitas: Ac ꝓpterea ꝑ ſubditos non poteſt: nec debꝫ iudicari: ſꝫ ꝑ

miniſtros ⁊ cuſtodes: vel illos qbus ab eis committit: q in talibus ſm eoꝝ
conſciētias debent diſcrete iudicare ⁊ diſponere: vt i dicta declaratiōe: ⁊ ſu-
pra.§.viij.continet. ¶ Conſeqnter dicit pdictus ſcūs Bernardinus: ꝙ ſi
in locis frm̄ ſint ēt manifeſte ſupfluitates vel curioſitates: ex eis nō viciant:
niſi ſolum eas itroducētes: vel cōſentiētes: vel ad eoꝝ ptinet offm̄ ⁊ pn̄t vel
qcunqꝫ alij (ſi commode poſſunt ac legitime) nō reſiſtētes: non aūt alij q di-
ctis rebus vtunt ob aliquam neceſſitatem: vel ſcādali vitatiōem. Et ꝓpter-
ea Clemens.v.lꝫ res nimium ſumptuoſas declarauerit frm̄ ſtatui nō cōue-
nire: tn̄ precepit ſub pena excommunicationis: ꝙ dicta loca Frēs non relinq̄
rent abſqꝫ ſedis apoſtolice licētia ſpeciali. Ut habet in Clemētina Cupien-
tes: de penis. Et ideo exiſtētia ſupfluitatis: vel curioſitatis: non eſt ſufficiens
cauſa ꝓpter quā frēs recedere debeāt ab aliquo loco: ſꝫ tūc qn̄ affuerit aliqd
de illis ꝓpter q̄ non poteſt regula ſpūalr obſeruari: que ifra dicent. ¶ Et ſic
etiam dicit pfatus ſcūs Bernardinus: ꝙ vti calicibus ⁊ patenis argenteis:
dummodo non nimis exceſſiua magnitudo ⁊ pcioſitas i ipſis ſit: nō repug
nat regule frm̄: immo conuenit: ⁊ pn̄t bři ad vitandum immunditiā: ⁊ alia
pericula circa ſacratiſſimam euchariſtiam. Hec oīa ſcūs Bernar. ¶ Sed
heu: contra pdicta obtente ſunt aliq̄ diſpēſationes: vel vt ꝓprius loquamur
relaxatiōes. Nam a Sixto.iiij.ipetratum fuit pro: vt habet i libris ordinis:
ꝙ poſſint frēs tenere paramēta argētea ⁊ aurea: ⁊ alia ad diuinum cultum p
tinentia: Et hr̄e campanas magnas ⁊ diuerſas: quando capitulo prouinciali
videbit qꝺ iſta non poſſunt remittere ſine ſcandalo ⁊ pturbatione notabi-
lium pſonarum. Sed vere nunq̄ꝫ hoc erit. Nam notabiles perſone bene in
formate: nunq̄ꝫ de tali recuſatiōe: vel refutatiōe: vel nō admiſſiōe: ſcandali-
zant: immo edificant videntes frēs velle ſeruare ſuam regulam ſicut ꝓmi-
ſerūt. Fingunt tamen vel pcurant aliqn̄ iſtoꝝ ſcandaloꝝ apparētia: ſꝫ
ve illi. De hoc miraris? Attende attende: qꝛ peiora videbis. Et qd? Obten-
tum eſt etiam: qꝺ frēs poſſint vti rebus curioſis ⁊ nimium precioſis. Nam
Leo.x.vt habet in Supplemento.Fo.xv. Conceſſit: qꝺ domos que i ordie
conſtruunt: que potius videt palatia magnatum q̄ꝫ habitationes paupeꝝ: ⁊
paramēta: ⁊ vaſa eccleſiaſtica: que i numero ⁊ precio vident repugnare pau
pertati: ⁊ alia quecunqꝫ qbus frēs communiter vel diuiſim vtunt: poſſint
tenere: ⁊ illis vti ſine macula ⁊ violatione ſue profeſſionis. Uolēs ⁊ pcipiēs
ſic futuris temporibus ſeruari debere. Uides ne peiora? Dices forte: quare?
Nonne apoſtolica diſpenſatio non ſufficit conſcientie: precipue cum Papa
dicat expſſe i dicto breui: qꝺ ſine macula ⁊ violatiōe pfeſſionis poſſint frēs
vti ipſis? Ne blādiaris rogo de iſta vel ſimilibꝰ diſpēſatiōibꝰ. Sꝫ attēde qꝺ
ſummi pōtifices bene iformati: nunq̄ꝫ talia ꝯcedere itēdūt: ſicut neqꝫ de iu-
re diuino poſſe vident: ſine cauſa maioris boni: ⁊ ius diuinum i aliquo ma
gis ꝯcernēte. Cum ipſo iure diuino obligent qcunqꝫ vouentes: per iura ⁊
pcepta diuina ⁊ canonica de redditiōe voti: ⁊ de non retro aſpiciendo: ſꝫ ad
integre implendum qꝺ ꝓmiſerūt dn̄o obſeruare. Summi em̄ pōtifices: put
dicunt iura: ius diuinū vſqꝫ ad ſanguinem defendere tenet. Diſpenſatores
fideles: ⁊ nō deſtructores aut diſſipatores pdigi miniſterioꝝ dei ſunt. Nā

ſi diſpenſationes ſupradicto modo obtente omnino excuſarent: frẽs cõuen-
tuales nõ eſſent incuſandi: q talibus vtunt̃ ꝓ redditibus ⁊ poſſeſſionib⁹ ha-
bendis. Et facile ſibi eſſet facere poni ab officialibus in bullis ꝓ hoc obten-
tis: ꝙ poſſeſſiões ⁊ redditus poſſent tenere ſine violatione ſue regule: ⁊ ſine
macula ſue ꝓfeſſionis. Sed ꝙ̃ irriſoriũ hoc ſit: immo incõpatibile ſtatui no
ſtro: ptꝫ cum ex hoc ſeq videant̃ duo ꝯtradictoria ſimul eſſe vera: ſcꝫ ꝙ ſis
paup̱ euãgelicus: euãgelicã pauptatẽ nõ ſeruãdo Quin potius credẽdo ad
ipſam nõ teneri: neceſſe obligatũ. Sꝫ (o de⁹) ad quantã cecitatẽ (q hmõi ſũt)
deuenerũt: vt credãt: vel fingãt ſe credere: ſibi licitũ eſſe talia ꝑuilegia impe-
trãdo: ſiue habẽdo: ꝑdictis relaxationib⁹ vti cũ obſeruãtia puritatis regl'e.
Sꝫ certe (niſi ſup̱ hmõi impetrationib⁹ ꝓuideat̃) paulatim deueniet̃ ad pro
fundum maloꝝ: ſicut p̃res nr̃i conuẽtuales cum ſuis ꝯtinuis diſpẽſationi
bus deuenerũt. Nec ſufficit dicere: iam ꝓhibitum eſſe: ꝙ null⁹ impetret ali
qd ſine licẽtia cõmiſſarij curie. Nam cũ vna clauſula facilime illḋ ſupplet̃.

Clemẽs. §. Circa equorum. ¶ Nono: Clemẽs dicit: ꝙ circa equoꝝ ⁊ armoꝝ oblatiões: illud in omnib⁹
⁊ per omnia obſeruetur: qḋ in eleemoſynis pecuniarijs eſt declaratum.

Additio. **Additio.** Oĩa illa qb⁹ frẽs in ꝓpria ſpecie vti nõ lꝫ: intelligunt̃ ap-
pellatione vel noĩe pecunie: put oẽs expoſitores regl'e nr̃e
(ſignãter ſctũs Bonauẽtura) dicũt. Et ideo: cũ ſub ꝑcepti diſtrictiõe ſit fra
trib⁹ ꝓhibitũ: ne denarios vl' pecuniã recipiãt: ſeq̃t vt hoc qḋ dicit Clemẽs

Queſtio incidentalis. de equis ⁊ armis: tale qd ſit iudicãdum. ¶ Sed nũqd talia pñt frẽs recipere
vel petere: vt ex illoꝝ cõmutatiõe habeãt ea qb⁹ indigẽt: vt puta: petere vl' re
cipere oleum vel piſces aut alia: vbi abũdãt: vt vẽdant̃ ⁊ ex ijs habeant̃ car-
nes: ⁊ ſimilia neceſſaria: qb⁹ frẽs indigẽt? ¶ Dicit (nõ ego) ſꝫ Nicolaus. iij. i.
§. Inſup̱ nec vtẽſilia. ꝙ nõ vide ſupra. §. v. ¶ Qḋ ⁊ ad obuiandũ ſubtilita
tib⁹ calũnioſis aliquoꝝ fuit declaratũ tp̃e tertij Vicarij gñalis obſeruantie
nr̃e ciſmontane (vt iuenies ĩ memoriali ordinis) nõ ſolũ eſſe ꝯtra declaratio-
nẽ Nicolai vt dictũ eſt: ſꝫ etiam ꝯtra declaratiõnẽ Clemẽtis dicẽtis: ꝙ ſup-
fluitas nõ põt ꝯuenire ſtatui frm̃: ⁊ cetera. Et ſi dicas. Breue habem⁹ a Leo
ne. x. vt ptꝫ in ſupplemẽto fo. x. ꝙ poſſim⁹ recip̱e talia ad cõmutãdũ. Dico
ꝙ ſupradictũ eſt de talib⁹ diſpẽſatiõibus. Illo eñ tp̃e eque facil'r potuiſſes
hr̃e licẽtiã dimittẽdi habitũ. Si tñ frẽs haberẽt neceſſitatẽ talẽ: ꝑ qua ſuble-
uãda poſſent ꝓcurare pecunias: tũc bene poſſent petere aliquã rem hmõi ad
ſatiſfaciẽdũ (ꝑmo tñ hoc notificãdo ipſi dãti) ꝓ ꝑdicta neceſſitate. Quã rẽ
ſi diſtrahi vel vẽdi oportuerit: debꝫ hoc fieri p̱ dantẽ: vl' nunciũ ei⁹: vl' caſu
quo ipſe dans aliquẽ noluerit noĩare: p̱ noĩatũ ipſi dãti a fratrib⁹: nõ aũt p̱
ſyndicũ tanq̃ ſyndicũ. Nam cũ reꝝ ſic dataꝝ dñium nõ trãſeat in papam:
donec ꝯuerſe fuerint in res qb⁹ frẽs vti poſſint: vſqꝫ ad talẽ ꝯuerſionẽ dict⁹
ſyndic⁹ nullã auctoritatẽ hꝫ in illis reb⁹ ad vẽdendũ: nec ad aliqd diſponẽ-

Alia q̃ſtio. dũ de ipſis. ¶ Sed forte: ⁊ nõ abſqꝫ cauſa q̃ras: an ex quo res vendende (mõ
ſupradicto recipiẽde) ꝓ neceſſitatib⁹ frm̃: vt dictũ ẽ: ſunt pecunie: an poſſint
tangi a fratrib⁹? Sũma angelica ⁊ Baſtiniana. i dictione pecunia. dicũt ꝙ
ſic. Alij voluerũt dicere ꝯtrariũ. Tñ nõ videt̃: quare hoc nõ poſſit fieri. Ve
rum eſt tñ: ꝙ nõ poſſent p̱ ſe diſtrahere vl' vendere illa: neqꝫ ſyndic⁹ pape: ſed

dans ꝑ ſe vel ꝑ ſuū nūciū ⁊c. vt dictū eſt ſupra. Et ꝙ dicūt p̄dicti ſūmiſti: q̄d
ꝑſīt frēs recipe talē rē: ⁊ aſſignare ſindicis vt ipſi vēdāt: intelligit̄ ſm modū
quē frēs italici tenēt: ꝓut illi erāt. Nā ꝑ ꝯceſſionē ſummoꝝ pōtificū de ſin-
dico inſtituēdo: ⁊ extēſionē vl̄ ſpecificationē maiorē ꝯſtitutionū Martī. v.
quas ipſi acceptauerīt: oēz eleemoſynā pecuniariā: ⁊ alia ad pecuniā reduci-
bilia: aſſignāt dicto ſindico tāq̄ꝫ nūcio noīato ꝑ papā: q noīe pōtificis tenēt
dictā pecuniā: ꝓ frm̄ neceſſitatibꝰ ſuo tp̄e expendēdā. Et ſic quo ad p̄res ita
licos: ſtatim ꝙ offert̄ pecunia: vel aliq̄d aliud reducibile ad pecūiā: aut alias
obuenit ꝓ neceſſitatibꝰ frm̄ ꝓuidēdis: p̄ſupponūt ipſi ꝙ trāſit in dn̄iuz pa-
pe: ⁊ ꝓpterea ſuꝰ ſindicꝰ tale q̄d recipit. Nos aūt q̄ꝛ p̄dictā diſpēſationez nō
acceptauimꝰ: vt dictū eſt: nō intēdimꝰ ꝙ pecūia vel reducibile ad ipſaz trā-
ſeat in dn̄iū pape: ſꝫ ſemꝑ ſit dātis: donec ꝯuerſa fuerit in rē qua licitū ſit fra
tribꝰ vti: ſicut voluit Nicolaꝰ. iij. Et ita cū nō ſit dn̄ij pape: ſindicꝰ eiꝰ nō ſe
pōt in illa re vel pecūia intromittere: niſi ſuatis oībꝰ modificatiōibꝰ in elee-
moſynis pecuniarijs ꝑ Nicolaū ⁊ Clementē poſitis. Et in hoc pūcto dūta-
xat ē differētia inter nos ⁊ p̄res italicos. Nā in ceteris ⁊ alijs: ita ſtricte tenēt
obſuare modificatiōes circa eleemoſynas pecūiarias ⁊ cetera alia: ſicut nos.
Sūt igit̄ in hoc diſpēſati: q̄ꝛ offerēti pecuniā ꝓ ſua neceſſitate: talē qualē de-
clarāt Nicolaꝰ ⁊ Clemēs: pn̄t dicere ſine alia interrogatiōe: detis illā ſindi-
co pape: q illā noīe pōtificis expēdet in nr̄is neceſſitatibꝰ. E poſtq̄ꝫ p̄dictam
eleemoſynā faciēs ſindico aſſignauerit: nō poterit illā reuocare: q̄ꝛ nō ē am-
plius ſua: niſi ipſe exp̄ſſe diceret: ꝙ vult retinere dn̄iū illiꝰ donec fuerit expen
ſa: q̄d nunq̄ꝫ ſit. Quo ad nos tn̄: ſemꝑ volumꝰ dātis eē dn̄iū: cōformiter ad
declaratiōes. Verū ē ꝙ ſi ſindicꝰ petat legata aut pecuniā: vel ad ipſaz redu-
cibilia facta fratribꝰ: in iudicio vel extra: iā in iſto caſu tales frēs vtūt̄ diſpē
ſatiōe: quo ad hoc ſicut p̄res italici. Iſta ſic ad lōgū poſui: vt oñderem q̄uo
p̄res italici nō ſunt diſpēſati: ſicut aliq̄ calūniabāt̄: niſi ſolū ⁊ p̄ciſe ī illo paſ-
ſu de noīationibꝰ ꝑſonaꝝ ꝓ tenēda pecunia ⁊c. ¶ Sed q̄res: q̄d dicēdum ſit
de burſarijs q ab aliq̄bꝰ deferunt̄ ꝑ viā? Nolo in hoc me intromittere: nec
aliud dicere niſi ꝙ in illo tractatu vocato ſerena ꝯſciētia. q. lvj. q cōpoſitꝰ
fuit in partibꝰ italie ꝯtinet̄: ſcꝫ ꝙ nō pn̄t duci: niſi frēs irēt ꝑ regiōes vl̄ par-
tes in hūanas: ac ex ꝯ̄ra obediētia: ⁊ ꝓ licitis negocijs religiōis: Et vbi eēt val
de veriſimile ⁊ exptū ꝙ nō inuenirēt mēdicādo eleemoſynā eſcibilē. Ita ꝙ
eēt ineuitabilis neceſſitas: q̄ oīni lege caret. ¶ Sꝫ vide: ꝙ hoc. ſ. poſſe duci: nō Queſtio de
ꝓbat̄ ꝑ d̄clarationes regule extra p̄dictā ineuitabilē neceſſitatem. Nam Cle- burſarijs.
mens. v. in declaratione ſic ait. Attendāt frēs ꝙ ꝓ nullis cauſis alijs q̄ꝫ con
tentis in declaratione Nicolai vel ſilibꝰ: in via vel alibi recurrāt ad amicos
ſp̄uales: ſiue ſint dātes pecunias ſiue deputati ꝑ ipſos: ſiue nūtij aut depoſita-
rij: ſeu quouis noīe alio appellent̄: ēt ſi ꝯceſſi ꝑ eandē declarationē modi: cir
ca pecuniā integre ſuarent̄. Et qn̄ talis neceſſitas in euitabilis ducēdi Bur
ſariū eſſet: Dicit dictꝰ Clemēs: ꝙ ex cauſis p̄dictis ⁊ modis: ad hn̄tes pecu-
nias deputatas ꝓ ipſoꝝ neceſſitatibꝰ: recurrere oportebit ad tenentes ipſas:
q̄cūq̄ꝫ hi fuerūt: p̄ncipales vel nūcij in oīnibus ſic ſe gerāt: ꝙ ſe cūctis oſten
dāt in dictis pecunijs nil hr̄e: ſicut non hn̄t. Quapropter p̄cipe quomō aut

qualiter pecunia expendat̄: cōpotūq; exigere de expensa. Eā quoquo mō repetere: siue depōere: aut deponi facere: capsulā pecūie: vel eius clauē deferre: hos actus ꝛ ꝯsimiles sibi fr̄es illicitos esse sciāt. Predicta eīn facere: ad solos dn̄os ptinet: q dederīt: ꝛ eos quos ipsi deputauerīt ad hoc ip̄m. Hec oīa ab illo ꝟsiculo Attendāt: in Clemētina Exiui de paradiso: ad lr̄az. Itaq; ꝯferas lr̄am cū opibus: ꝛ videb: qd sentire necesse sit de Bursarijs quo ad totū ordinē: q: circa hoc nec Hispani: aut Galli hn̄t dispensationem: nec Itali aut Alemani. Et si aliqs in particulari se glorie^t hr̄e ad hoc dispensationem: videat si talia cōcurrerīt: qd papalis dispēsatio habeat locū. Nā ad hoc vt aliqs absoluat̄ a voto: vel dispēset̄: mlta ꝯcurrere opꝫ, put iuriste ꝛ theologi dicūt: q̄ vix in simul repiūt̄: in hmōi ꝯcessiōibus. Sꝫ q̄lis relatio: talis dispēsatio. Sicut dicimus: qd iuxta cōfessionē: impendimus absolutiōem. ¶ Sꝫ q hec latens videre voluerit: repiet in Cōpendio ꝑuilegioꝝ: in dictione paupertas: prope finem.

¶ Quod rerū proprietas: quoꝝ vsum lꝫ fratribus habere: ptinet ad ecclesiam Romanam.

Nicolaꝰ. iij. §. Ad hec.

Sexto. Principalr̄ dicit: qd oīꝫ vtensiliū ꝛ libroꝝ ac eoꝝ mobiliū p̄sentiū ꝛ futuroꝝ quoꝝ vsuꝫ facti: ordini vel fr̄ibꝰ lꝫ hr̄e: ꝓpetatem ꝛ dn̄ium in se ꝛ in Rom̄. ecclesiā recipit: nisi dōatores in se retinuerit. De immobilibus: scꝫ d̄ domibꝰ ꝛ hortis (q: alia immobilia nō pn̄t hr̄e fr̄es) facit certā distinctioneꝫ: sꝫ quasi ideꝫ redit. Uide p te in hoc declarationem.

Additio.

Additio. Uides ne: qd papa solū recipit dn̄ium ꝛ ꝓpetatem reꝝ in se: qbus vti lꝫ fratribus: ꝛ in qbus donatores nō retinuerūt dn̄ium. Ex quo habet̄: qd pecuniaꝝ: ꝛ ad pecuniā reducibiliū: ꝛ reꝝ curiosaꝝ ꝛ supfluaꝝ: ꝛ diuitias: copiā vel thesauꝝ sapientiū: nō recipit dn̄iuꝫ. Et ꝓpterea in talibus suus sindicus nihil hꝫ: quo ad obꝰuātes istā declaratione Nicolai: ꝛ lr̄aꝫ nr̄aꝫ: excepto qd dictū ē hr̄e vtētes Martiniana.

¶ Qd lꝫ fr̄es possint vti rebus: nō ꝓpterea pn̄t eas recipe nisi moderate.

Nica. iij. §. Insuper nec vtensilia.

Septimo. qd nec vtensilia: nec alia quoꝝ vsuꝫ ad necessitatem et officioꝝ sui status executionē (nō eīn oīꝫ reꝝ vsuꝫ hr̄e debent: vt dictū est) pn̄t hr̄e fr̄es ad vllā supfluitatē. diuitias: seu copiā q̄ deroget pauptati: vel sapiāt thesaurizationē: vel eo aīo vt ea distrahāt vel vendāt: vl' sub colore, puisiōis in futuꝝ: nec alia occasiōe: qnimmo in omnibus appareat in eis quo ad dn̄ium omnimoda abdicatio: ꝛ in vsu necessitatis.

Additio.

Additio. Ea qbus fr̄ibus nō lꝫ vti: vt sunt arma: ꝛ cetera nō ptinentia ad executione officioꝝ sui status: non pn̄t fr̄es alio mō recipe q̄ȝ denarios: scꝫ omnibus illis ꝯditionibus ꝛ causis existentibꝰ. Alia aūt qbus vti pn̄t: dici qd non recipiāt ad supfluitatem ꝛc. vel sub colore ꝓuisionis in futuꝝ. s. ad longū tp̄s: sꝫ solū p necessitate p̄senti' vl' imminēti. Nec ad vendendū: nisi tali necessitate existente: notificaret̄ dāti ꝛ peteret̄ ab ipso: qd assignet vendito: est talis rei: nec alia occasione. s. q̄ȝ supra dictuꝫ est.

¶ Declarat ꝛ cōcedit qbus p̄latis liceat cōcedere vsuꝫ reꝝ fr̄ibus.

Nico. iij. §. Hec aūt ꝑm.

Octauo. dicit: qd hec. s. vtensilia: ꝛ cetera. ꝑꝫ exigentiā ꝑsonaꝝ ꝛ locoꝝ: ministri ꝛ custodes cū discretiōe disponāt: cū de tali'

bus interdū:psonaꝝ qualitas:tēpoꝝ varietas:locoꝝ ꝯditio:ꝛ nōnulle alie cir cūstātie:plus minusve ac aliter ꝓuideri reqrāt. Predicta tn̄ sic faciāt:qḋ sp in eis ꝛ eoꝝ actibꝰ:pauptas scā reluceat:ꝓut eis ex eoꝝ regula videt̄ indicta.

Additio. Et ita cū dn̄s dictaꝝ reꝝ q̄ est papa:concedat dictis ꝑlatis facultatē cōicādi vsuȝ reꝝ suis subditis cū certa modificatiōe.s.ꝙ sp reluceat pauptas ꝛc.si aliter attētaret ꝓcedere:nihil valeret sua ꝯcessio vl' dispēsatio. Nō em̄ eēnt dispēsatores fideles:sȝ dissipatores ꝛ con tractatores reꝝ alienaꝝ:aliter q̄ꝫ disposuit dn̄s.s.papa. ¶ Aduerte ēt̄ꝙ dispo nere de vsu reꝝ:ad solos ministros ꝛ custodes ptinet:vt hic vides:vl' ad hn̄tes auctoritatē ab ipsis:ꝛ nō ad guardiāos:rōne sui officij. Nā lȝ āt̄iqtꝰ oēs ꝑlati qn̄qȝ vno noīe appellarent̄.s.aliqn̄ ministri:aliqn̄ custodes:nō tn̄ post declarationeȝ istā:cuilibȝ nomini dat̄ suū offm̄ distinctū. Et sic nō cures in hoc de expositionibus antiq̄s:q̄ aliter dicūt. Dixerūt em̄ veꝝ p tpe quo hoc nō erat determinatū. Et aliq postea:forte secuti antiquos:similiter dixerūt: q2 non aduerterūt ad istas vltimas declarationes. *Additio.*

¶ Que modificationes seruande sint circa pecuniam.

Nono. De causis q̄ interuenire debēt in eleemosynis pecūiarijs:ꝛ de mōis siue modificatiōibꝰ obſuādis. Habet̄ late p Nico.i.§. Ceteꝝ cū in eadē regula.ꝛc. Et p Clemētem in.§. Porro cū dictus scūs ꝛc. Et q2 hic articulus latissime in fine declarat̄:hic nō opȝ qcq̄ꝫ dicere. *Nico.iij.§. Ceterum.*

¶ Quomodo fratres in legatis vel donationibus eis in testamentis factis:se debeant habere.

Decimo. Dicit:qḋ si testator modū scḋm quē frib9 non liceret ex pmat i legādo:vt lego vineā vel agrū ad colēdū:domū ad locādū:vel similia vba in similia vba in similibus ꝓferret:a tali legato frēs omnino abstineant. Si aūt modū licitū expmat:vt lego pecuniā pro ne cessitatibus frm̄:vel domū:agrū:vineā vt vendat̄ per psonas idoneas:ꝛ pre cium in necessitatibus frm̄ conuertat̄:illud circa hoc in omnibus ꝛ p oīa est fiendum ꝛ seruandum quod in alijs pecuniarijs eleemosynis. Si tamen aliqd supradictoꝝ leget̄ fratribus sine aliqua specificatione:dicit ꝙ intelli gat̄ legatū cū omnibus conditionibus decentibus ꝛ conuenientibus:ad hoc vt frm̄ necessitatibus prouideat̄:sicut ḋr de pecunia indetermiuata missa. *Nico.iij.§. Ad hec quia fratribus.*

Additio. Jam supradictum est: ꝙ frēs non possunt esse heredes: nec executores testamentorum. *Additio.*

¶ Exhortatur heredes:vt legata facta fratribus soluant.

Vndecimo. Exhortatur heredes ꝛ executores testamentoruȝ ad liberaliter soluendum ea fratribus:ꝛ ꝑlatos ꝛ alios iudices (qbus hoc incumbit) ad compellendum debitores: vt predicta ad impleant: protestans:ꝙ ipse copiosius super hoc intendit prouidere:ne fra tres talibus oportunis auxilijs defraudent̄. ¶ ADDITIO. ¶ Q2 forte parū postea vixit:nō ꝓuidit sup hoc aliqd:sicut dixerat se factuꝝ. Martinꝰ tn̄.iiij.fecit qḋ ipe nicolaꝰ itēdebat:dādo auctoritatē ministris ꝛ custodibꝰ: ꝙ possint ꝓ idigētia singl'aꝝ domoꝝ:noīare vnū sindicū:q nō sit ḋ ordine *Nico.iij.§. Ad q̄ legata. Additio. De istitutiōe sindici.ꝛ m'tis attinentibꝰ circa eius offm̄.*

nr̄o. Qui ſtatim vt ē noīatꝰ ab aliquo ꝓdictoꝝ ꝑlatoꝝ: ē ſindicꝰ ⁊ ꝓcurator: nō ordinis: ſꝫ pape: q̄ pōt petere predicta legata ⁊ cetera quecunqꝫ donata vel legata a fratribus: ꝓut latiſſime ꝯtinet̄ in quadā bulla ipſius Martini. iiij. Que lꝫ fuerit ſuſpēſa ꝑ Joā. xxij. tn̄ ꝑ Martinū. v. Sixtū ⁊ alios reualidata fuit. Et ē alia ſiſ'is iſti Nicolai. iiij. ¶ Et nota ꝙ iſte inſidicꝰ nō pōt nominari ꝑ aliquē inferiorē ꝓuincialibꝰ ⁊ cuſtodibꝰ. Et iſti nō aſtringūt̄ facere dictā noīationē ex ꝯſenſu capituli ꝯuētualis: aut alioꝝ aliquoꝝ. Vez ē: ꝙ ad ſatiſfaciēdū illis q̄ ſtatū nr̄m ignorāt: vel ēt vt frēs (ꝑ quoꝝ neceſſitatibus nominat̄) maneāt ꝯtēti: ⁊ q2 ipſi meliꝰ ſciūt q̄s ſibi expediētior erit: pn̄t ꝓdicti ꝑlati: ꝯgregatis fr̄ibꝰ hr̄e ꝯſiliū illoꝝ: ⁊ poſtea ipſi facere ſuā denoīatiōeꝫ corā notario: vt poſſit ꝯſtare hoc vbi opꝰ fuerit. Attēdāt tn̄ ꝑlati: ꝙ nō dicāt: ꝯſtituimꝰ: vel ꝯſtituo talē ſindicū: nec ꝑmittāt ꝙ iſto mō ſcribat notarius. Sꝫ dicāt. Nomino talē (in ꝑſentia patrū vel capituli: aut alias: ſm q̄d fecerit) auctoritate bulle ſeq̄ntis: vt poſſit in neceſſitatibꝰ iſti ꝯuētui occurrētibꝰ facere auctoritate ap̄lica: q̄ in ip̄a continet̄: ⁊ ꝓut ipſa bulla diſponit: q̄ ſeq̄t̄. Martinꝰ. ⁊c. Et faciat notariꝰ ꝑncipiū ⁊ finē: ⁊ ſignū ſuū aſſuetū cū teſtibꝰ. Et nō opꝫ alia ꝟba multiplicare. Pn̄t ēt ꝓdicti ꝑlati: noīare ſindicū ꝓ foro cōſciētie ſine notario ⁊ teſtibꝰ. ¶ Et nota: ꝙ ſi guardianꝰ ēt cū ꝯuētu iſtitueret ꝓcuratorē: q̄cq̄d faceret talis ſindicꝰ: fieret autoritate ordis: ⁊ ſic eēt guardianꝰ ꝓꝑetariꝰ: ⁊ ſindicꝰ eēt interpoſita ꝑſona. ¶ Aliq̄ vtunt̄ ꝓdictis ſindicis in oībꝰ: ⁊ ad recipiēdas pecūias noīe pōtificis ⁊c. vt dictū ē. Nos ꝟo in recipiēdis denarijs q̄ ꝓmiſſis vel alias offerūt̄: vel ꝓcurāt̄: oīno nō vtimur q2 nūq̄ȝ ad hoc ꝓdictā bullā: nec ꝯſtitutiōes legati: martinianas vocatas: acceptauimꝰ. Jmmo q̄ ex nr̄is vteret̄ illis: eēt trāſgreſſor d̄clarationū: ⁊ ꝑ ꝯn̄s regule. Jn alijs aūt vcꝫ ꝓ petēdis legatis vel rebꝰ alias donatis: ⁊ ꝓ alijs negocijs ⁊ litigijs: vidi ī partibꝰ nr̄is aliquos abſtinere: aliquos vti. Sup̄ quo ſtatutū fuit (vt in memoriali ordinis tp̄e. xxj. vicarij ḡnalis inuenies) ꝙ guardiani q̄ rōne cuiuſcūqꝫ debiti: vel alioꝝ bonoꝝ tp̄aliū: fecerint excōicari: ſeu detineri: vel vexari quoſcūqꝫ ſc'lares: pena ꝓꝑetarij punirēt̄. Subditi ꝟo q̄ hoc ꝓcurauerint: vltra ꝓdictā penā: ꝙ ꝯſuſibiłr expellēt̄ a ꝯuētu. ¶ Reſolu-

¶ Reſolutio circa materiam de ſindico.

torie de ſindico dicimꝰ. ¶ Quot aliq̄ vtunt̄ ipſo: ⁊ ꝓ receptiōe pecūie: ⁊ ī oībꝰ ꝯtētis in dicta bulla Martini. ¶ Alij vtūt̄ ſindico: ēt in oībꝰ ꝯtētis in bulla: excepto in eleemoſynis denarioꝝ aliter oblatoꝝ q̄ȝ ꝑ teſtamēta. Et oēs ſupra dictis duobꝰ modis ſe hn̄tes: vtūt̄ diſpēſatiōe: ꝯtra declarationē Nicolai: lꝫ ꝑmi maiore. ¶ Sꝫ ne ſcio q̄ rōne vel quo iure poſſint frēs ꝯparere ī iudicio: vel aſſiſtere aduocatis ⁊c. ꝓ funeralibꝰ ⁊ alijs bonis ⁊ rebꝰ tp̄alibus in ſuas neceſſitates ꝯuertēdis: cū ſit ꝯtra exp̄ſſaꝫ declarationē Clemētis: maxime: q2 vt magis a talibꝰ litigioſis: actibꝰ elōgarēt̄: ⁊ a ſua puritate aliqualr̄ nō d̄clinaret: ⁊ ſuis neceſſitatibꝰ nō ꝑuarēt̄: ꝯceſſus fuit ſindicꝰ. Vide ꝓdictā bullā: ⁊ videb̄ ꝙ hoc ad lr̄aꝫ ponit ⁊ āp'liꝰ: q2 dicit ꝙ ēt ꝓ libertatibꝰ: ⁊ imunitatibꝰ: ⁊ ꝑuilegijs ꝯſ̄uādis ſit iſte ſindicꝰ. Sꝫ aliq̄ ita acceptāt ſindicū: ꝙ nō abſtinēt ab hmōi litigijs ⁊ diſtractiōibꝰ ꝓ quoꝝ euitatiōe datꝰ ⁊ ꝯceſſꝰ ē. Q̄d ſi forte crediđiſſꝫ pōtifices: ꝓ talibꝰ fr̄ibꝰ nō ꝯceſſiſſent. ¶ Sūt ⁊ tertij q̄ vtūt̄ ſindico ſolū ⁊ ꝑciſe: ad hoc vt ſi aliq̄d ſup̄fluū in ꝯuētu fuerit inuētū: vt ſi

mulus aut aſinus ſenuerint: ſiue aliqđ aliud qđ vno tpe fuit neceſſarium ⁊ mō nō eſt ⁊ opꝫ diſtrahi ſiue vẽdi aliqđ p̃dictoꝝ: talis noie pape cuiꝰ ẽ ſindicus ⁊ pcurator: vẽdat: ⁊ p̃ciũ in alias neceſſitates frm̃ ꝯuertat. Et de iſto ſindico loqꝛ Nicolaus in declaratiõe dicẽs: fore dãdũ a papa vel a ꝓtectore ordinis. Et iſto vti: eſt regulã pure obſuare. Et talẽ nõ hr̃e: eſt piculo ſe cõmittere. Nã vix repieꝛ aliqs ꝯuẽtus: q nõ indigeat aliqđ vẽdere vt renoueꝛ. Et ſi dicas: vẽdemus ⁊ accipiet pecuniã amicus ſpũalis: dico: ꝙ nõ põt hoc fieri ſine trãſgreſſiõe voti pauptatis: qꝛ tũc ille amicus ſpũalis: faceret hoc auctoritate frm̃: ⁊ eſſet interpoſita pſona: ex quo papa ꝓ p̃dictis nominauit ſuũ ſindicũ: ⁊ nõ reliqt hoc diſpoſitioni p̃latoꝝ.

¶ Qua auctoritate vendenꝛ ſiue diſtrahentur res ſuperflue vel inutiles fratribus.

Duodecimo. dicit: ꝙ cõmutatio taliũ reꝝ: quaꝝ vſuꝫ lꝫ fr̃ibus hr̃e: de gñalis ⁊ ꝓuincialiũ miniſtroꝝ auctoritate procedat. Et qđ ſi extimato precio vendi contigerit: pecuniam ſiue precium recipiat ſindicus ad conuertendum in neceſſitates frm̃. ¶ ADDITIO. Jã ſupius hoc plene declaratũ eſt. En nota: qđ tũc nõ habebãt p̃lati auctoritatẽ nominãdi ſindicũ: ſꝫ recurrẽdũ erat ad papã vel ꝓtectorẽ. Ego em̃ vidi in quodã ꝯuẽtu ãtiquo: quãdã auctoritatẽ ꝓtectoris ſup hoc ꝯceſſaꝫ cuidã guardiano vel miniſtro. Nota ẽt qđ in hoc caſu ſindicus recipit pecuniam ſm̃ iſtã declarationẽ: qđ ideo fit: qꝛ cũ res q̃ vẽdita eſt eẽt de dñio ⁊ ꝓꝓetate pape: ⁊ ſic p ꝯñs ẽ pecũia inde habita. Et ꝓpterea papa (ſicut facere debꝫ qcũ qꝫ offert pecuniã ꝓ fr̃ibꝰ) noiat illũ ſindicũ ꝓ tali pecũia recipiẽda ⁊ in frm̃ neceſſitatibꝰ expẽdẽda: ꝯformiter ad ea q̃ ipemet Nicolaꝰ ſtatuit obſuanda circa iſtum articulum de pecunia. Et ſi frẽs aliud facerent: eſſent tranſgreſſores: vt dictum eſt.

Nico.iij.§. Qꝛ ꝓ dñiũ

Additio.

¶ Que pñt frẽs dare de his q̃ ad vſum ſuum habent.

Tertio decimo. dicit: qđ poſſint frẽs intra ⁊ extra ordinẽ dare de vilibus mobilibus: ⁊ parũ valẽtibus: pietatis ſeu deuotionis intuitu: vel ꝓ alia honeſta ⁊ rationabili cauſa: de licẽtia ſuoꝝ ſupioꝝ: iuxta qđ in caplis gñali vel ꝓuincialibus: tã de ipſis rebus ⁊ eoꝝ valore: q̃ꝫ de licẽtia p̃dicta. ſ. a qbus ⁊ qualr̃ ſit hñda: extiterit ordiatũ.

§. de vilibꝰ.

Additio. Papa magis ac magis ꝯdeſcẽdere volens: poſtq̃ꝫ cõceſſit nob vſuꝫ ſuaꝝ reꝝ: ⁊ ẽt qđ illa q̃ nõ erãt neceſſaria poſſent vẽdi p ſuũ ſindicũ ad nr̃aꝫ vtilitatẽ: nũc ꝯcedit: qđ poſſimus aliqua dare đ rebus quaꝝ ipe dñs eſt. Nã de alijs cuius dñium ipe nõ recepit: vel alias ad aliũ ptinẽt: nõ dat: nec đ ptãte ordiaria põt dare nob talẽ licẽtiã. Qꝛ nẽo dat qđ nõ hꝫ vl̃ qđ ẽ alienũ. ¶ Et ſic ad hoc ꝙ aliqđ poſſint frẽs dare: opꝫ. Primo qđ illđ ſit in vſu frm̃: ⁊ in dñio pape. Et ita nõ pñt petere ad dãdũ valorẽ vniꝰ oboli: ẽt ſi q̃ſi nulliꝰ valoris ſit. Scđo qđ illđ ſit vile: ſꝫ qđ de hmõi vilitate capl'a gñalia vel ꝓuincialia determinauerit. Tertio qđ fiat cũ licentia ſupioꝝ. Et q erũt ꝓ hoc ſupiores nõ aſſignat gñalẽ vel aliquẽ aliũ: ſꝫ vult illos ſupiores in hoc caſu itelligi: q in p̃dictis capl'is aſſignati fuerit. Sꝫ nup Leo.x. ꝯceſſit: vt nõ ſolũ gñalis ⁊ ꝓuinciales ⁊ cuſtodes i ſuis capl'is: ſꝫ ẽt ipſi

Additio.

Quinqꝫ requirunꝛ ad hoc vt aliqđ poſſint dare fratres.

ac eoꝝ gn̄ales cōmiſſarij extra capl'a:poſſint arbitrari ꝙ̄ res debeāt viles ꝛ ꝑ vim valoꝛis reputari:ad hoc vt res hmōi:poſſint dari itra ꝛ extra oꝛdinē:ꝛ ſuis ſubditis ad talia dādū ꝛ recipiēdū ꝯcedere:put eis ſm deū videbit expedire. Quarto ꝙ res ſit mobilis. Et ideo immobilē:vt puta de oꝛto:vel de alia parte ſui loci:nō pn̄t dare nec paſſum pedis. Et ſi dederit:nō valꝫ ꝛ tal'r dātes exercēt actū ꝓpꝛietarij ꝛ furti. Quīto:ꝙ nō ſit qđ daē pecūia ſiue denari⁹. Nā vt ex declaratiōib⁹ aplicis extrahit:ēt miniſter gn̄alis cū toto capl'o: immo cū toto oꝛdine:nō poſſꝫ dare vnū denariū ēt amoꝛe dei:q2 nō eſt nec pōt eē dn̄s:nec adminiſtratoꝛ nec diſpēſatoꝛ ei⁹ ꝛc. ſm Cle. Exiui. Nā diſpēſatoꝛ ē depoſitari⁹ ſiue nūci⁹:nō gn̄alis:nec aliqs alius frat. Et ideo expendi dꝫ pecūia ꝑ nūciū in veris:certis ꝛ magnis neceſſitatibus ꝛ frm̄ ſm intētionē dātis. Et ſic nec enxenia aut munuſcula empta de illa pecūia:dari aliq̄tenus pn̄t. Uide. q. xiij. i ſena ꝯſciētia. Immo ē de ꝟo itellectu declarationū: ēt ſi ſena ꝯſciētia dixiſſet ꝯtrariū. Non eſt tn̄ ꝯtra ſupꝛadicta:ꝙ aliqs frater roget aliquē alterius ſtatus:ꝙ det alteri hoc vel illud. Et ſic poſſet frater dicere alicui. Amoꝛe mei detis ꝯſanguineo meo:vel tali pſone:talē vel talē rē: q2 ego ſibi illā aſpoꝛtabo. ¶ Circa ꝙ q̄rit:vtrū ſi aliqs legauit frībus. x. moꝛtuo ip̄o heres rogat frēs(q2 foꝛte ē paup)vt remittāt illi medietatē:an poſſint facere? Clarū eſt ꝙ nō:q2 cū nō ſint dn̄i:nec pn̄t dare nec remittere. Sꝫ ſi foꝛte non indigeāt nec pmittāt deponere tūc ille heres dꝫ expendere in ſili cauſa pia. ¶ Sꝫ nūqd ſindicus poterit facere talē remiſſiōem? Ego q̄ſiui Salmātice inter ceteros a quodā:maximo canoniſta. ſ. a doctoꝛe Uilliſandino:ꝛ dixit mihi ꝙ nō. Nō obſtāte ꝙ in bulla ſindicatus ꝯtineat:ꝙ hꝫ ptātē remittendi ꝛ refutādi:q2 illud intelligit:qn̄ tale qd ſit in vtilitatē frm̄:vel q2 ē dubiū:aut ſeq̄ret litigiū:vel multū differret ſolutio:ita ꝙ eſt melius ꝓ neceſſitatibus frm̄ facere aliq̄ꝫ remiſſionem. Et tūc nō frēs:q2 nullo mō pn̄t vt dictū eſt:ſꝫ ſindicus facit hmōi remiſſionem.

Queſtio notabilis:ꝛ per neceſſaria.

¶ Quomodo frēs pn̄t vti pluribus tunicis.

Nico. iij. §. Lꝫ āt contineatur.

Quartodecīo. dicit:ꝙ frēs pn̄t vti plurib⁹ tūicis de licētia miniſtroꝝ vl' cuſtodū:pēſatis neceſſitatib⁹:ꝛ alijs circūſtātijs:q ſm deū ꝛ rl'aꝫ attēdēde vidēt. Nec ꝑ hoc pn̄t dici ꝯuiare a rl'a.

Clemēs. §. Uilitatē aūt veſtium.

Clemēs ꝯfoꝛmādo ſe i hoc addit:ꝙ vilitas ipſaꝝ tūicaꝝ quātū ad coloꝛē ꝛ p̄ciū:illa intelligat:ꝙ̄ ſm ꝯſuetudinē vel ꝯditionē p̄ſe:merito talis debeat reputari:cū determinatus modus quātū ad oēs regiones:nō poſſit aſſignari ideo cōmittit miniſtris. cuſtodib⁹ ſiue guardianis (ipſoꝝ ꝯſciētias onerādo)hoc determinare. Ita tn̄ ꝙ ſeruēt in veſtibus vilitatē. Et p̄dictoꝝ iudicio cōmittit:determinare ꝓ qua neceſſitate poſſint frēs calciamēta poꝛtare. ¶ Jo. xxij. ſup hoc addit dicens:ꝙ iudicio p̄dictoꝝ p̄latoꝝ cōmittit:determinare. arbitrare:atqꝫ p̄cipe cui⁹ lōgitudinis. latitudinis. groſſiciei ꝛ ſubtilitatis. foꝛme:ſiue figure:atqꝫ ſiliū accidētiū debeant eē habit⁹. caputia:ꝛ tunice iterioꝛes. Et an i veſtimētis hmōi:ſꝫ regule declaratiōes ꝛ ꝯſtitutiōes:reluceat aſpitas. vilitas ꝛ pauptas. Et vtrū quoad oīa neceſſaria:frēs veſtimētis vilib⁹ induāt(vt debent) onerās ꝯſciētias p̄latoꝝ ſup his oib⁹. Diſtricte p̄cipiēdo quaten⁹ in p̄dictis ꝛ his ſilib⁹:eoꝝ arbitrijs

Joā. xxij. §. In p̄mis.

⁊ determinationẽ oẽs frẽs ſeq omnimode debeãt:eiſqꝫ parere teneãt p oĩa.
Et ꝙ ſic faciẽdo:nõ ſũt:nec dici pñt ſue regule vel ↄſtitutionũ trãſgreſſores:
maxime cũ nec in regula vel declaratiõib⁹ dicat:quãte lõgitudinis.latitudi
nis vel groſſiciei.ſubtilitatis.figure vel forme aut vilitatis hmõi veſtes eſſe
debeãt. Nõ eñ particulariũ oĩm ſcientia dari põt:nec hoꝝ (cũ infinita ſint)
ↄtigit fieri diſciplinã. Nõ ars:nõ regula:circũſtãtias ſingulas:accidẽtia cũ-
cta cõplectit. Ideo hñt in illis maiorib⁹ ſub eẽ minores:nõ ſolũ incertis:ve
rũ etiã in incertis ⁊ dubijs. Ne ſi qs regit vt appetit:ↄfeſtim corruat. Sẽten
tie nãqꝫ variant vt capita ⁊ creſcit in ſtolidis opiniõib⁹ fantaſia. Religio
nãqꝫ perimit:ſi a meritoria ſubditi obediẽtia ſubſtrahãt. Magna qdẽ pau
ptas:ſꝫ maior integritas.horũqꝫ obediẽtia maximũ:ſi cuſtodiãt illeſa. Naꝫ
pma rebus:ſcda carni:tertia vero menti dñat ⁊ animo. Hec dictus Joan. Additio.
¶ ADDITIO. Nõ tñ ꝓpter hoc tollit qn frẽs veſtimẽtis vilib⁹ indui te-
neant:put dicit regula:cui nõ ↄtradicũt iſte declaratiões bñ intellecte. Nam
ratio legis ẽ aĩa ei⁹. Et ipſe Clemẽs declarauit hoc eẽ eqpollẽs pcepto. Et q2
ſupra ↄmiſit Clemẽs miniſtris cuſtodib⁹ vel guardiãis determiare ꝑ q̃ ne-
ceſſitate poſſint frẽs calciamẽta portare:vt ipſi bñ iudicẽt:attẽdãt qd dicãt
in hoc caſu expoſitores. ¶ Quattuor eñ magri ſuꝑ hoc paſſu in ſua expoſi- iiij.magri.
tiõe dicũt.ꝙ iſta neceſſitas:nõ vno mõ ſꝫ plurib⁹ determinat. Aliqñ ſꝫ ſta-
tũ ꝑſone:q2 debilis ⁊ ifirma. Aliqñ ſcđꝫ tps:q2 frig⁹ vehemẽs. Aliqñ ſcđm
locũ:q2 nudis pedib⁹ nõ pt ſine đtrimẽto ꝑſone trãſire. Aliqñ ſcđꝫ iter vel
iniũctũ offiũ:q2 nõ poſſꝫ ſine đtrimẽto ſuo vel cauſe ꝓpt quã iiũctũ ẽ pfici.
¶ Et aduerte:ꝙ calciamẽtũ dici nõ põt ꝓpe:niſi ꝙ ↄpit pedes. Nõ caligule Quid ſit cal
trũcate. Viſuꝫ fuit tñ aliqb⁹:ꝙ oẽ ꝙ ad calciamẽtũ ptinet:ẽ diſpẽſatiõis mi ciamentum.
noris:vt i ſoleis:maioris vt i ſoleis ⁊ caligis:maxime vt in ſotularib⁹ ⁊ cali-
gis. Hec pdicti magri. ¶ Sctũs Bona. ſuꝑ pdicto paſſu dicit:ꝙ vbi nõ co S. Bonauẽ
git neceſſitas:vt i corpe robuſti:vel i negotijs:q̃ ⁊ ſi mõ nõ pñt fieri niſi ꝑ de- tura.
bilẽ:tñ pñt differri vt fiãt ꝑ fortẽ:nõ lꝫ eqtare. Addit tñ:ꝙ cũ ꝟbũ iſtđ ſum-
mat de euãgelio: Math.x.vbi đr i regula apoſtoloꝝ:nec calciamẽta ⁊c. euã-
gelico more hãc cõplens ſententiã Marci.vj.pcipit:ne qd tollerent i via: ſꝫ
calciati ſandalijs ⁊c. ꝓpter qđ antiq̃ ſcripture pariter ⁊ picture: monſtrant
apoſtolos calciatos ſandalijs iceſſiſſe. Et idẽ ſctũs i quadã epiſtola q̃ icipit.
Talis lector tali lectori:firmiſſe tenet:ſandalijs ſiue ſoleis poſſe vti. Hec idẽ
tenẽt Hugo ⁊ Bartholome⁹ de piſis quo ad ſandalia. Et quo ad nõ portã
da calciamẽta:dicũt multa. ¶ Sꝫ q̃ ſint ſandalia? dico vt colligit ex oĩb⁹ pdi
ctis doctorib⁹:ꝙ ſunt ſolee corrigijs deſuꝑ coligate. Nõ aũt ſunt ſolee q̃ por
tãter in aliqbus ꝓuĩtijs. Nã ille diſpẽſatiue vident portari. Nec minus ſo-
tulares cũ vno paruo foramine:ꝙ potius videt factũ vt exeãt hũores q̃ꝫ vt
ſeruet regula. Et ſic eſt velut ridiculũ:nã ſunt veri ſotulares:⁊ ridiculoſuꝫ
eſt talia portare:niſi ꝓut portarent alij ſotulares. ¶ Sũt ẽt circa hoc alie abu-
ſiões:vt portãdo ſoleas:⁊ itra ipas calciamẽtũ ſubtile đ corio:qđ pt dici cal-
ciamẽtũ duplicatũ. De⁹ oĩa videt ⁊ nõ irridet nec đcipit. Calepodia tñ bñ
vident portari poſſe ſicut ſandalie. Sꝫ qd dicem⁹ de ſptinis? Dicẽdũ:qđ nõ
põt dici qđ ſint calciamẽtũ veꝝ:ſm diffinitionẽ ſcõꝝ datã de calciamẽtis.

Eſſet tñ bonũ qđ tal'r diſponerẽt vt appareret pes:ſicut in ſandalijs vel ſo-
leis:ad imitationẽ patrũ nr̃oꝝ:ꝛ vt frẽs aliqđ paterent̃. Nã ita poteſt coopi
ri pes cũ illis alpargatis ꝛ pãno:qđ ſuppleãt vicẽ ſotulariũ:quo ad non pa
tiendũ aliqđ ꝓpter deum. Et concludo:qđ ſandalia ſunt q̃ euãgelico ꝛ apo
ſtolico modo poſſunt portari:dum modo ſint vere ſandalia. Nec ꝓ his in-
digemus diſpenſatione aliqua.

¶ Utrum miniſtri ꝛ cuſtodes poſſint committere alijs curam infirmorum. ꝛc.

Nico.iij. §. Et q̃c̃q̃ regula. Additio.

Quinto decimo. ait:qđ nõ obſtãte qđ regula dicat qđ miniſtri ꝛ cuſtodes tñ:ſolicitã curã gerant. ꝛc. pñt hoc cõmittere q̃bus viderint expedire. Qui poſt cõmiſſionẽ tenent̃ hoc diligẽter facere. ¶ ADDITIO. Ita qđ iam eſt ipſis in ꝑcepto.

¶ An frẽs teneant̃ manibus laborare.

Nico.iij. §. Continetur quoq̃.

Sexto decimo. dicit:qđ frẽs vacãtes ſtudio vel diuinis offi-cijs:ꝛ miniſterijs exeq̃ndis:nõ ſubijciũt̃ manuali labori. Ad alios aũt(niſi alioꝝ frm̃ licitis officijs occupent̃: vel talis ꝛ tã excellẽtis ꝯtẽplationis ꝛ orõnis exiſterent qđ merito ab hoc non eſſent ſubtrahẽdi)ꝑdicta ṽba regule.ſ.laborent fideliter:extendunt̃.

¶ Quomodo intelligit̃ qđ nõ ꝑdicent in epatu ꝛc.

Nico.iij. §. Verũ q̃ expreſſe. Additio.

Septio decio. dicit:qđ hoc ad lraꝫ obſuet̃:donec eccleſia ſuꝑ hoc aliud duxerit ordinãdũ. ¶ ADDITIO. Iã eſt ordinatũ ꝑ dictã eccleſiã in Clemẽtina Dudũ de ſepul.qđ frẽs ĩ ſuis domib⁹ ꝛ locis ad ſe ptinentib⁹:vt in monaſterijs ſuaꝝ monialiũ. Et in plateis cõibus valeãt ꝑdicare:nec poſſint ꝓhiberi:niſi ea hora velit eps ꝑdicare:vel corã ſe facere ſolẽniter id fieri. Aliq̃ caſus ſunt ẽt in q̃bus pñt ꝯcurrere cũ epis. A tñ in plateis ꝑuatis:ꝛ alijs eccleſijs:nõ pñt ꝑdicare:ſine aſſenſu eoꝝ quoꝝ ſunt. Copioſius ponit̃ hoc ꝑ ſummiſtas. Uide ibi.

¶ Qui poſſunt inſtituere frẽs ꝑdicatores.

Nico.iij. §. Et q̃ ĩ eodẽ: Additio.

Decio octauo. dicit:qđ nedũ gñalis(ꝓut in rl̃a ꝯtinet̃) veꝝ ẽt ꝓuinciales miniſtri cũ diffinitorib⁹ ĩ ſuis capitulis ꝓuincialib⁹:hoc poſſint. Quã q̃dẽ licentiã ꝑdicãdi pñt ꝑdicti miniſtri reuocare.ſuſpẽdere ꝛarctare:q̃ñ eis viſũ fuerit expedire. ¶ ADDITIO. Inhibet̃ ꝑ Cle.Religioſi.ꝺ ꝓui.vniuerſis religioſis ĩ ṽtute ſctẽ obediẽtie:ꝛ ſub ĩtermĩatiõe maledictiõis eterne:ne in ṽmõib⁹ ſuis eccleſiaꝝ ꝑlatis ꝺtrahãt:aut retrahãt laicos ab eccleſiaꝝ ſuaꝝ freq̃ntia vel acceſſu:ſeu idulgẽtias ꝓnũciẽt idiſcretas. Si ṽo aliq̃d exꝑmiſſis attẽptare ꝑſumpſerit:ꝑ duos mẽſes ſubijciãt̃ pẽnis illis q̃ ſ'ꝫ rl̃aꝫ vel ſtatuta ꝓ grauiorib⁹ criminib⁹ ꝯſueuerũt imponi. Suꝑ q̃b⁹ abſq̃ mãifeſta neceſſitate:nõ valeat diſpẽſari. CONCILIUM Lateranẽ. Si q̃ aũt hmõi ꝑdicatiõib⁹:miracl'a falſa aut incerta: vel ꝓphecias q̃ ex ſacra ſcriptura nõ ꝯſtãt:ꝑdicare:ſeu epis aut eoꝝ ſupiorib⁹ detrahere hec auſi fuerit:vltra penas ꝯtra tales a iure ſtatutas: excõicationis ẽt ſentẽtiã:a qua nõ niſi a Romão põtifice(ꝑterq̃ in mortis articulo cõſtituti)abſolui poſſint:eos incurrere volum⁹. Et eis ꝑdicatiõis offm̃ interdictũ eſſe ꝑpetuo decernim⁹: Uite totã bullam:ꝛ plus timebis.

Conciliũ lateranẽ.

¶ Per quos ⁊ qualiter venientes ad ordinem recipiendi ſunt.

Decimonono dicit: ꝙ nō ſolum gn̄ali: ſed etiam ꝓuincialibꝰ licitum ſit recipe ad ordinem veniētes: q̄ facultas ꝓuincialium: p gn̄alem poſſit arctari. Uicarij autem ꝓuinciales ex officio vicarie hoc nō pn̄t: nec alij: niſi ipſis committat a miniſtris. Caueant tn̄ ꝙ hoc nō indiſcrete: nec paſſim committant: ſed ſic ꝯſiderate illos q̄bus cōmittunt: fidelibus ꝯſilijs fulciant: ꝙ oīa diſcrete ꝑcedant. Nec indifferēter oēs admittāt: ſ; illū tm̄: q ſuffragātibꝰ illis lfatura. idoneitate vl' alijs circūſtātijs: poſſint vtiles eē ordini: ſibiq; p vite meritū: ⁊ alijs ꝑficere p exēplū. Nico. iij. §. Inſup dubitantibus.

Clemēs vult omnes frēs tam p̄latos q̄ȝ ſubditos: oīno abſtinere debere ab indutiōibꝰ: ⁊ ſuaſionibꝰ recipiendoꝝ ad ordinem: ad ſibi vl' conuentibꝰ ſuis dandū de ſuis rebꝰ tp̄alibus. Et codez modo abſtinere tenent: a ꝯſilijs dandis ſup diſtributiōem ſuaꝝ reꝝ: cum p hoc ad timētes deum alterıꝰ ſtatus mitti debeant. A tamen licitum eſt ipſis fratribꝰ recipe ſi qd de bonis ſuis p̄dicti nouitij p modū eleemoſyne libere eis dare velint: ſicut ⁊ alijs paupibus. Cauere debent tn̄ in receptione talium oblatoꝝ: ne ex receptoꝝ quātitate notabili p̄ſumi poſſit ſiniſter oculus cōtra ipſos. Dicit etiam ꝙ oīa q̄ ponunt in regl'a ad formam habitus: tam nouicioꝝ q̄ȝ etiam profeſſorum. Necnon ad receptionis modum ac profeſſionem expectantiam: ſunt eamq; obligatoria a fratribus obſeruanda. Clemens. §. Ceterꝫ q: xp̄i confeſſor.

Additio. Circa hoc opꝫ frēs cautiſſime ſe hr̄e: nam ſub p̄dictis verbis implicant ⁊ cōp̄hendunt mlta eq̄pollētia. Et vt mihi videt: quaſi oīa ꝯtenta in ſcd̄o capl'o regl'e nr̄e: inquātum materiā de nouitijs tāgit. Dicūt aliq expoſitores: ſup illo v̄bo mittāt eos ⁊c. hoc inſtructorū eſt. ſ. qd agere debeāt circa idoneos: ſ; nihilominꝰ eſt obligatoriū q̄ȝ admittāt idoneos: ⁊ nō retrahāt eos amore carnali vel odio. ¶ S. Bonauētura. Examinēt eos de fide: dicit hoc p illis partibꝰ dictū eſſe: vbi contingit hereticos inueniri hec. S. Bonauentura. Et mittāt eos ad aliquos deū timentes: nō ad ꝯſanguineos ipſoꝝ nouitioꝝ: nō ad ſyndicos domoꝝ ſuarū: vel ad alios q plus ſunt apaſionati in his p fratribus q̄ȝ p rebꝰ ꝓprijs: ⁊ arbitrant ſe obſequm p̄ſtare deo. Nam taliter mittentes: nō obſeruant regulā: q̄ vult ꝙ ad timētes deū ⁊c. ⁊ nō ad auaros ⁊ cupidos. Nam nō dubiū eſt ꝙ ijs cōmittit in legem: q verba legis amplectens: ꝯtra legis facit intētionem. Nam dicit tibi regula ꝙ nō ſis ſolicitus de rebus ⁊c ⁊ credis ꝙ idez faciendo p alium minus offendas: cum q p aliam facit p ſeipſum facere videatur. Jmmo maior ſollicitudo tibi erit cogitando quō hoc dicas tuo ſyndico vel amico: vt ipſe te intelligat: ⁊ non reputet te cupidum reꝝ taliū. Et ideo caue: q: non ꝓpterea maiora ſuffragia faciet p te religio: q: pluriora bona procuraſti: vel extorſiſti vel ſubripuiſti: immo rideris ⁊ irrideris: ⁊ forte (ꝙ deus auertat) periclitaberis. Additio. Sctūs Bonauentura.

¶ Utrum omnes cuſtodes teneantur ad capitulum generale proficiſci. Et de electionibus prelatorum.

Nicola⁹.iij. §.Inſup du bitantibus.

Vigeſimo. Dicit:qđ nō niſi vnus ꝯſtitut⁹ ab alijs cuſtodib⁹ eiuſdē ꝓuītie đbeat ire ad capꝫ gn̄ale. Et dicit Nico.iiij.qđ ēt ſi caſu oēs cuſtodes repirēt i loco capl'i:ſol⁹ ꝯputat⁹ erit vocal'.

Additio.

Additio. Hoc ſic fuit obſuatū vſqꝫ ad annū dn̄i. M.D.xvij. In quo fuit celebratū capm gn̄aliſſimū Rome:ꝛ tranſlatuꝫ offm̄ miniſteriat⁹ i frēs obſeruātes. Et q2 i obſuātia ꝑ maiori parte i ꝓuītijs nō erāt cuſtodes:decretū fuit:ꝙ illi q ante eligebant a capl'is ꝓuītialibus ꝛ vocabant diſcreti diſcretoꝝ:haberꝫ oēm illā facultatē quā antea habebāt cuſtodes ad eligēdū ꝛ deponēdū gn̄alē(ſi i ſufficiēs forēt) Et illā q̄ꝫ habebāt diſcreti diſcretoꝝ:ꝛ ꝙ vocent cuſtodes:vt ſic miniſtri ꝛ cuſtodes vadāt ad gn̄ale capm:vt regula diſponit. Illi ꝟo q re ꝛ noīe ſunt cuſtodes:nullā vocē habeant:nec aliā in hoc facultatē. Et ꝙ miniſter gn̄alis ſit ſeſēnalis:alternatim de ciſmontanis ꝛ vltramontanis eligendus a maiori parte capituli.

Clemēs. §. Demum q2 ex eo.

Clemēs v. ſtatuit:ꝙ miniſtroꝝ ꝓuincialium electio penes capitula ꝓuīcialia reſideat. Quā capm ſeq̄nti die qua fuerit ꝯgregatū:facere teneat. Qđ ſi die ꝑdicta nō fecerit:miniſtri ꝓuincialis ꝓuiſio:ex tūc ad gn̄alem ꝑtineat. Cōfirmatio aūt vel infirmatio dicti ꝓuincialis:fiat ꝑ gn̄alem cum ꝯſilio diſcretoꝝ de ordine:prius tn̄ a dicto generali examinatiōe diligenti ꝑmiſſa. Et ꝙ ſi fuerit infirmata:ad capm prouinciale electio reuertat. Si aūt vacauerit generalat⁹:dicit ꝙ vicarius ordinis faciat ꝑdictam ꝯfirmationem. Et ꝙ in deſtitutione ꝓuincialium:id obſeruet qđ ꝯſuetum eſt in ordine. ¶ Inſup ponit certā ſpecialitatē circa electionē ꝓuincialiū hybernie ꝛ gretie ſiue romanie:q̄ idem eſt:vollēs ꝙ qcqd in ꝯtrarium atēptatū fuerit:ſit irritū ꝛ inane. ¶ Itē i ſupradicto capitulo gn̄ali fuit ordinatum:ꝙ ꝯfirmatio ꝓuincialium:ꝑtineat ad ꝓuincialem q tunc finit offm̄ ſuum cū diffinitorib⁹. Et ꝑ bullā vnionis ꝙ nō poſſit eſſe niſi trienalis.

¶ An prohibitio regule noſtre quo ad monaſteria monialium:intelligat de ſolis incluſis.

Nico.iij. §. Deniqꝫ q2.

Vigeſimoprimo. dicit:ꝙ hec ꝓhibitio gn̄aliter intelligit de quarūlibꝫ cenobijs monialiū. Et ꝙ noīe monaſterij:intelligunt clauſtra.dom⁹ ꝛ officine interiores. Ad alia autē loca ad q̄ ſeculares cōiter accedūt:pōt frēs cauſa ꝑdicatiōis faciēde:vel eleemoſyne petēde accedere qbus id a ſuis ſuꝑioꝛib⁹:ꝑ ſua fuerit maturitate vl' idoneitate ꝯceſſum. Exceptis ſemꝑ monaſterijs incluſaꝝ:ad q̄ nulli dat accedēdi facultas:ſine ſedis apoſtolice licētia ſpeciali. ¶ ADDITIO. Quid clarius:qd manifeſtius pōt dici vel explicari:ad oſtendendā ꝓhibitionem ingreſſus monaſterioꝝ quarūcūqꝫ mulieꝝ:ꝑfecto ego neſcio qua rōne ne aliqs potuit credere vel dicere:qđ iſta ꝓhibitio nō includebat cenobia ſororū tertij ordinis:cū papa dicat nō ſolū de incluſis ſed de qbuſcunqꝫ cenobijs. Cōgregationes iſtarum:nonne ſunt cenobia? Cenobium eīn̄ eſt cōis habitatio plurimoꝝ ad ſimul habitandū ꝛ comedendū. Et ſi vultis ꝙ dimittamus grāmaticos:interrogemus ſctm̄ Bonauenturam qd de hoc ſenſerit. Dicit namqꝫ:qđ hec inibibitio de oībus domibus monialium intelligit. Et liꝫ ſtrictius ꝓhibeat quo ad moniales ſancte Clare:tamen vbi ē maī⁹ pe-

Ad ditio.

Aduerte ad īfraſcripta đ igreſſu monaſterioꝛum monialium. Sctūs Bonauentura.

riculum colloquij:ibi prudentius obuiari debꝫ. Et ſicut monachi ſunt nõ
ſolum collegiati:verũ ẽt ſolitarij:ſic ⁊ monache ſeu moniales ĩtelligẽde ſũt.
Et he.ſ.ſolitarie ſunt vitãde ſicut collegiate:⁊ amplius:ꝓpter maius ꝑiculũ
ſolitudinis:ex ꝓcedẽtis thenore ꝓcepti:vt dicit idẽ ſctũs ſe extimare. Hugo Hugo:
aũt ait. Monaſteriũ nõ facit domorũ ambitio:ſꝫ ꝯtinua regulariũ ꝑſonarũ
habitatio:eccleſiaſticis maxime ſeu diuinis officijs deditarũ:ꝑſertĩ cũ orato-
riũ eſt in loco. Ubiqꝫ tñ ꝓuide ſpeciale hitaculũ monacharũ ſpecialr̃ euitaẽ.
Oĩa qdẽ habitacula ſiue ꝯſortia monacharũ euitãda ſunt hec hugo. Sed cũ
habeam⁹ apl̃icã determinationẽ ĩdiuiduo:ad qd alios adducim⁹ teſtes:ad
ãpli⁹ ꝯuincẽdũ? Dicit eñ Eugeni⁹.iiij.qd̃ quo ad accẽſuꝫ ⁊ ĩgreſſuꝫ mona-
ſterioꝝ ſororꝝ tertij ordinis:ita ſe habeãt frẽs ſicut cũ monaſterijs.S.Clare:
vt hẽẽ in monumẽtis ordĩs fo.xlvj.Et ĩ ſcd̃a impſſiõe ꝑ errorẽ iſta bulla nõ
fuit impſſa. Et ita illd̃ breue Leõis.x.qd̃ hẽẽ in Supplemẽto.fo.xvj.qd̃ pre
ſupponit:imo dicit qd̃ ĩgreſſus ad mõaſteria ſororꝝ tertij ordis nõ ẽ ꝓhibi-
tus:ẽ ſubreptici⁹:⁊ ꝓceſſit ex mĩn⁹ ꝟa relatiõe. Itaqꝫ ſub ꝓcepti diſtrictiõe ſpe
cialr̃ ꝓhibitũ ẽ frib⁹ minorib⁹ ĩgreſſus ad clauſuras quarũcũqꝫ mõialiũ.
Ac ẽt gñaliter oib⁹ xp̃i fidelib⁹ ꝓhibeẽ freq̃ntatio mõaſterioꝝ ĩ.c.mõaſteria
de vita ⁊ ho.cle. ¶ Addiẽ ẽt ꝑ Gregoriũ.ix.excõicatio ip̃o facto ꝯtra ĩtrãtes
monaſteria.S.Clare. Quã aggrauat Eugeni⁹.iiij.ſibi reſuãdo abſolutio-
nẽ:vt habeẽ.fo.xxxix.ĩ ſcd̃a impſſiõe. Et ſic abſqꝫ ſpeciali licẽtia pape null⁹
põt ĩtrare dicta mõaſteria.S.Clare. Et frẽs minores nõ ſolũ.S.Clare:verũ
ẽt quarũcũqꝫ vt dictũ eſt. Et lꝫ in regula vrbaniſtarũ ꝯceſſum fuiſſet qd̃ ꝓte-
ctor nr̃ poſſet dare licẽtia intrãdi mõaſteria.S.Clare(alijs a fratrib⁹):tñ iam
reuocatũ eſt hoc ꝑ Martinũ.v.vt apparet in monumẽtis ordis fo.xxxviij.
⁊ in ſcd̃a impſſiõe.fo.xxxvj.vbi ꝯtineẽ:qd̃ gñalis ſeu ꝓtector ordinis:alicui
cuiuſcũqꝫ ꝯditiõis ſit:nõ poſſint dare licentiã intrãdi mõaſteria.S.Clare.
¶ Igiẽ ſolũ pñt intrare hñtes licentiã ſpecialẽ a papa vel a regula ipſaruꝫ.
Regula aũt ipſarũ monialiũ dicit:qd̃ medic⁹ cauſa multũ grauis infirmita Que pſone.
tis:⁊ minutor cũ neceſſitas exegerit:⁊ illi q occaſiõe incẽdij vel ruine ſeu alte Et qũo pñt ĩ
rius ꝑiculi vel diſpẽdij:ſeu ꝓtuẽdis a violẽtia quorũlibꝫ monaſterio vel ꝑ- trare clauſu-
ſonis:aut ꝑ aliquo ope exercẽdo:qd̃ cõmode extra monaſteriũ fieri nõ põt: rã monaſte.
intrãdi ꝯcediẽ licẽtia. ¶ De cardinalib⁹ aũt dicit:qd̃ cũ reuerẽtia recipiãẽ:⁊ monialiũ.
rogeẽ qd̃ cũ paucis ĩtrẽt. ¶ Gñali ẽt ꝯcediẽ ibi qd̃ qñ celebrare ibidẽ volue-
rit:vl̃ ꝓponere ſororib⁹ ꝟbũ dĩ:ſi qñ ei videbiẽ expedire:poſſit ĩtrare ꝓdicta
mõaſteria.S.Clare cũ q̃ttuor vel qnqꝫ frib⁹ ipſi⁹ ordis. ¶ Uiſitator ⁊ ĩ his
q̃ tangũt offm̃ ſuũ:⁊ opꝫ exercere:q̃ nõ valẽt extra fieri. Et dicit ꝓdicta regu
la:qd̃ dict⁹ viſitator intret cũ duob⁹ ſocijs idoneis:q ab inuicẽ nõ ſepareẽ.
¶ Cõfeſſor ẽt ipſarũ qñ aliqua fuerit ita infirmitate detẽta:qd̃ ad locutoriuꝫ
ſeu ꝯfeſſoriũ venire nõ poſſit:poterit intrare ad audiẽdã ꝯfeſſionẽ ⁊ admi-
niſtrãda alia ſacramẽta cũ duob⁹ ſocijs:vel ad mĩn⁹ vno idoneis:⁊ oẽs idu
ti ſaltẽ ſuꝑ pelitijs. Et ſic ẽt ſe habeãt in aĩe cõmẽdatiõe. Ad exeq̃s ꝟo:pri-
mo dicit qd̃ nõ ingrediaẽ ſacerdos:ſꝫ exterius faciat offm̃:poſtea tñ ſubiun-
git:qd̃ ſi abbatiſſe ⁊ conuẽtui viſuꝫ fuerit:qd̃ intret cũ duob⁹ ſocijs indu-
tis:modo ſupradicto:⁊ ſepulta mortua:exeãt ſine mora. Et ſi viſum fuerit

abbatiſſe ꝛ cōuentui: ꝙ ꝓ aperienda ſepultura: vel poſtea coaptāda opꝫ aliquem intrare: ſit licitum ꝯfeſſori vel alicui alij ad hoc idoneo ꝛ honeſto cuꝫ duob⁹ vel vno ſocio intrare. ¶ Et q2 frēs minores ſine ſpeciali licentia non pñt intrare: ꝛ licētia in oib⁹ caſib⁹ ſupradictis (excepto qd̓ ꝯcedit gñali) eſt generalis: vꝫ ꝓ cōfeſſorib⁹ clericis ſiue alijs: ideo Gregori⁹. ix. in ſpecie ꝯceſſit fratrib⁹ minorib⁹ deputatis obſequijs monaſterioꝝ monialiū ſctē Clare: vt ꝓ ope exercēdo monaſterioꝝ: vel illis ꝯſeruādis ab incēdio: ſeu latronib⁹ defendēdis: aut ꝓ ꝯfeſſionib⁹ audiēdis: ꝛ extrema vnctione: ꝛ alijs ſacramē tis: infirmitate cogēte adminiſtrādis: ac ſepeliēdis corꝑib⁹ decedētiū: poſſint intrare: ꝑut dictū eſt ꝙ in regula ṗdictaꝝ ꝯtinet. Habet iſta bulla. in ſecūda impꝛ̄ſſione. fo. cxxxj. ¶ Sed aduerte: ꝙ excōicatio nō intelligit cōtra īgredientes alia monaſteria q̄ꝫ ſctē Clare ꝛ ſancti Dñici. Et ꝓpterea ſi frater minor intraret aliud monaſteriū: lꝫ eēt trāſgreſſor ſue regule: nō tñ excōicatus: niſi ꝑ capl'a vel ṗlatos imponeret.

Queſtio. Utrū ingredientes monaſteria tertiariarū ſint excōicati.

℃ A tñ vtrum frēs minores incurrāt excōicationem intrādo monaſteria tertij ordinis: cum dicat Eugenius (vt ſupra dictum eſt) ꝙ frēs ita ſe habeāt ſicut cum monaſterijs ſancte Clare: Dicūt aliqui ꝙ nō: q2 illud de Eugenio quo ad excōicationem: pōt intelligi de tertiarijs ſeruātib⁹ clauſurā. tu videris. ¶ Et lꝫ alique cōceſſiōes inueniant in libris ordinis vel alibi: in aliquo relaxātes ṗdicta: tñ (ſicut eſt cōfeſſio ita abſolutio) cum frēs minores teneant ex uoto nō intrare monaſteria aliqua ſine licentia ſpeciali dñi pape: ꝛ ꝯceſſiones ṗdicte ſunt forte gñales ꝛ ſine cauſa legitima ꝛ ꝯſenſu religioſoꝝ obtente: q̄ quātum valeāt: ꝯſcientia reqſita dicat: ꝛ ṗlati ordinis declarent: licet hoc iam non oporteat: cum Leo. x. nouiſſime circa hoc ꝓuiderit ꝑ breue dicens. Qd̓ lꝫ ꝑ regulam ſctē Clare: ꝛ regularia ſtatuta: ꝓuide fuiſſet ꝓuiſum: qñ ꝛ q̄uo intrādum eēt clauſuras monaſteriorum: q2 tñ rectores ꝛ cōfeſſores monialium: latius q̄ꝫ debebāt: ꝛ min⁹ timorate licentijs apoſtolicis: nō exiſtente illo neceſſitatis caſu: ſed ꝑ qualibꝫ leui cauſa vtebāt: ſub eterne maledictionis interminatiōe: in v̓tute ſancte obediētie ꝓhibet: ꝙ nullus frater: aut alius cuiuſcūqꝫ ṗheminētie aut officij ſit inter frēs: monaſteria ṗdictarum monialium intret: niſi in caſibus in eaꝝ regul'a ꝛ conſtitutionib⁹ ordinis ꝯtentis. Non obſtātibus qbuſcunqꝫ ꝓuilegijs ꝛc. Et ita intraturus dicta monaſteria: ſi vult euadere trāſgreſſionem ſue regule: ꝛ laq̄os cēſurarum: legat ṗmo regl'am ṗdictarum monialiū: ꝛ videat ſi caſus ꝓ quo vult itrare ē de ꝯtētis ibidē: quos ꝓpterea hic ſupra poſuim⁹ ſicut in regl'a iam dicta ponunt: ꝛ ꝑ Bñdictū. xij. in ſuis ꝯſtitutiōib⁹ ſpecificant. Et ita nō ē fidēdū in ꝯceſſiōib⁹ ṗteritis: aut ꝯſuetudinib⁹ corruptis.

Aduerte ſequētia circa acceſſum ad monaſteria monialiuꝫ.

℃ Quo ad acceſſuꝫ tñ ad loca ad q̄ communiter ſeculares accedūt: poſſunt ꝓuinciales licentiare ſubditos ſuos: cōſideratis ꝑſonarum ipſorum qualitatibus: ꝛ cauſis rationabilib⁹: ꝛ legitimis exiſtētib⁹: ad monaſteria q̄cunqꝫ etiam ſancte Clare. Hoc apparet ꝑ duas cōceſſiōes q̄ habent in ſupplemento ordinis. Prima eſt fo. xcix. conce. ccclxix. Scd̓a eſt. fo. c. cōce. ccclxxviij. Prima iſtarum nō eſt in libris Monumētorum ordinis. Scd̓a eſt in ſecunda impꝛ̄ſſione. fo. lxix. conce. cxlj. Inferiorib⁹ autem ṗlatis: etiā ſi ſint cuſtodes: nō inuenit cōceſſum ꝙ poſſint licentiare ſuos ſubditos gñalr ad ṗdicta

loca exteriora:būn tñ incertis caſibus. Ucʒ pro pdicatione: ⁊ eleemoſyne peti-
tione: ⁊ hoc ad certa monaſteria: prout videri poterit in Monumentis ⁊ in
Supplemēto. ſo. Nec decipiat̃ qs ex illa pceſſione Nicolai.v. ⁊ Pij.ij. in q-
bus continet̃: ꝙ frēs qñ mittunt̃ poſſint de licentia ſuoꝝ platoꝝ ire ⁊c. Nā
illa ſe reſtringit ⁊ limitat: dicēs: poſſint intrare ⁊ pdicare. ſcʒ in locis exterio-
ribꝰ. Nā vult dicere: ꝙ pñt ad pdicandū intrare loca pdicta qñ mittūt̃. ⁊c.
⁊ nō gñaliter p quacūqʒ cauſa. Et in illis caſibus: pñt plati inferiores phibe
re predictā licentiā p ſupiores: vel capitula: ſicut burdegalie in .c. gñali factū
fuit: ⁊ freqnter fit: vt hoc ſpecialiter reſuet̃ miniſtris. ¶ Attendenduʒ tñ eſt:
vtrum q pñt licentiā dare ſuis ſubditis: poſſint licentiare ſeipſos? Et videt̃
ꝙ non: p argumentū a ſili. Nam lʒ cōceſſum eſſet miniſtris ⁊ cuſtodibus ꝙ
poſſint abſoluere a certis cenſuris ſuos ſubditos: ⁊ diſpenſare: tñ pꝑter hoc
non minus obtenta fuit alia conceſſio: ꝙ id qđ poterāt cū ſubditis: poſſent
confeſſores p ipſos electi cū dictis platis. Ut habet̃ in mari magno. ¶ Item
lʒ epi ſupiores: ⁊ alij prelati inferiores immediate exempti poſſint abſoluere
ſuos ſubditos: tñ ad hoc ꝙ poſſint ipſi abſolui ab alijs q̃ʒ ſupioribus ſuis:
pceſſum fuit p pˀuilegiū .c. vltimo de peni. ⁊ re. ¶ Item nemo ſeipm̃ baptiza
re poteſt .c. Debitū. de baptiſ. Nā nemo generat nec regenerat ſeipm̃. Et ſic
videt̃ hoc gñale pro alijs caſibus ⁊ diſpenſationibꝰ: vcʒ. ꝙ prelati q habent
ſupiores: habeāt licentiā ab eis: vt ſui pfeſſores poſſint cum ipſis facere qcqd
ipſi poſſunt cum ſuis ſubditis. Nam diſpenſatio reqrit cauſe cognitionē:
⁊ nemo poteſt eſſe iudex in cauſa ſua.

¶ De teſtamento btī Franciſci prīs noſtri.

Vigeſimo ſcđo. dicit: ꝙ frēs nō tenēt ab obſuātiā teſtamen ti: qđ dr feciſſe btūs Franciſcus. Nico.iij. §. Ceteꝝ cū ſcē memorie.

¶ De reuocatione pcedentiū declarationum.

Vigeſimo tertio. dicit: ꝙ in oībus ⁊ ſinglis articulis hic in iſta declaratiōe ptentis (lʒ in alijs lrīs apli-
cis inueniant̃ ipſi vel eoꝝ aliq) iſta pſtitutio ordinatio ⁊ declaratio tm̃ a fra-
tribus inuiolabiliter ⁊ pciſe obſeruet̃. ¶ ADDITIO. Et p pñs. Dicit: ꝙ
in articlis hic ptentis: reuocat declarationes ſuoꝝ predeceſſoꝝ: ſcʒ Grego.ix.
Inno.iiij. Alexan.iiij. Grego.x. ⁊ ſi q̃ alie lrē inuenirent̃ antique cōtinentes
aliquem articulum hic contentum. In articulis autem alijs: in ſuo manent
vigore. Et ſolum ſunt tres. ſ. de expulſione incorrigibilium. Et ꝙ frēs poſ-
ſint ſe conformare in diuino officio cum alijs. Et ꝙ regula noſtra q̃ dicit ꝙ
frēs peccantes teneant̃ ad miniſtros recurrere: intelligat̃ de manifeſtis prout
ſupra. Aduerte tñ: ꝙ nō propterea tollit̃ quin capitula poſſint reſuare occul-
ta: ſicut per conſtitutiones habemus. Et adhuc prelati ⁊ Guardiāi poſſunt
reſeruare caſus prout Alexan.vj. conceſſit. Uide in Supplemen. fo.iij. Sed
quantum ad Guardianos reuocatum eſt iam per capitulum generalem ce-
lebratum Aſſiſij. M.D.xxvj.

Nicolaꝰ. §. Ad hec.

Additio.

¶ Quod legat̃ iſta declaratio in ſcolis. Ex qua ap
paret regulam frm̄ minorum eſſe ſanctam ⁊ perfe-
ctam: quam approbat.

Nico.§.Cũ igiť ex ꝑmiſſis.

Addítio.

Uigeſimoquarto. dicit: qđ cũ ex ꝑdictis cũ multa maturitate ꝑ ipſ diſcuſſis: appareat regulã frm̃ minoꝝ eſſe nõ ſolũ licitũ qnimo ſanctã ⁊ ꝑfectã: illã ⁊ declaratione iſtã approbat ⁊ ꝯfirmat: ⁊ vult exiſtere ꝑpetue firmitatis: ꝑcipiẽs diſtricte in vĩtute obedientie: qđ legať in ſcolis ſicut alie decretales. ¶ ADDITIO. Et ita voluit eſſe notã toti mũdo. Qđ ſi attẽderẽt aliq (facta collatione cũ extrauagãtib⁹ Jo. xxij.) intelligerent quãti eẽnt vigoris: ⁊ nõ impĩnerẽt illas de nouo cũ alijs extrauagãtib⁹. Maxime cũ (⁊ ſi aliqñ valide potuiſſent eſſe) iam diu eſt qđ reuocate ſunt: inquãtũ tãgere pñt ſtatuꝫ frm̃ minoꝝ: vt apparet in ꝑmo cap. ꝯſtitutionũ q̃ vocanť Martinianę: in ꝓñ. Jtẽ quo ad votũ paupꝛtatis. Qđ etiã approbauit poſtea Martin⁹. v. vt habeť in monumẽtis ordinis. fo. xxviij. Et in ſcđa impſſione. fo. xxxvj. Et aliq alij ſummi põtifices poſtea receperũt in ſe ꝓprietatẽ ⁊ dñium reꝝ qbus frẽs vtunť: vt Leo. x. ꝓut habeť in Supplemẽto. fo. xv. Et hoc idẽ Nico. v. oñdit ꝑ quandã bullaꝫ q̃ habeť Valiſoleti: ſub plumbo.

¶ Ponit modũ legendi iſtã declarationẽ: ⁊ penas cõtra aliter facientes: ⁊ cõtra mordentes ⁊ detrahẽtes ⁊c..

Nicola⁹. §. Gloſſantes.

Addítio.

Uigeſimoquinto. Precipit ſub pena excõicatiõis ⁊ ꝑuatiõis officij ⁊ bñficij: vt cũ legi ꝯtigerit ꝑſentẽ ꝯſtitutionẽ: fideliť ad lrãm exponať: nõ adducẽdo ꝯcordãtias: ꝯtrarietates ſeu diuerſas aut aduerſas opiniões ⁊c. Et ne detorqať ad aliud q̃ʒ ipſa intẽdit vel deprauet ei⁹ intellect⁹. Nec fiãt gloſe ſup ipſam: niſi q̃ʒtũ grãmaticaliter ſufficiãt ąd hñdũ lrãlẽ ſenſuꝫ. Et qđ gloſſantes illã in ſcriptis aliter q̃ʒ dictũ eſt: ⁊ lectores ſeu doctores cũ docẽt in publico: deprauãtes deliberate ⁊ ex certa ſciẽtia intellectũ hui⁹ declaratiõis: ⁊ faciẽtes cõmẽtũ. Scripturas ſeu libellos: ⁊ determinãtes in ſcolis: ſeu ꝑdicãtes ꝯtra ꝑdicta: ſeu aliqđ ꝑs dictoꝝ: excõicatiõis ſentẽtiã incurrãt: nõ abſoluẽdi: niſi ꝑ papã. Jnſup vult deduci ad ſuã noticiã tam ꝑdictos excõicatos: q̃ʒ quoſcũqꝫ ꝯtra ꝑmiſſa faciẽtes. Sꝫ qđ ſi qđ apđ aliquẽ ſup his ãbiguitatis emerſerit: ad ſedẽ aplicaꝫ deducať: cui⁹ eſt talia interptari. ¶ ADDITIO. Joã. xxij. oẽs ꝓhibitiones ⁊ penas ꝑdictas: tam latas q̃ʒ cõminatas: ⁊ eoꝝ effectus ſuſpẽdit: dicẽs. Tñ ꝑ ſuſpenſionẽ hmõi: nequaq̃ʒ licentiã cuiq̃ʒ intendim⁹ impartiri: qđ cõtra regulã frm̃ ꝑdictoꝝ dogmatizare. ſcribere ſeu determinare. ꝑdicare ſeu praue loq liceat publice vel occulte: qnimo hec oĩbus ⁊ ſinglĩs: auctoritate ꝑdicta diſtrictius inhibemus.

¶ Et q̃ locũ aptũ ſub declaratione nicolai nõ inuenimus: poſuim⁹ in fine hoc qđ de ieiunio Clemẽs dicit.

Clemens. §. Jn. §. Deinde cũ duob⁹

Clemens. Declarat vt illđ qđ dicit regula nr̃a: qđ frẽs nõ teneať ieiunare alijs tpĩb⁹ q̃ʒ in ipſa expſſis: intelligať preterq̃ʒ in ieiunijs ab eccl̃ia ſtatutis. ¶ ADDITIO. Querũt aliq. Utrum ad ieiuniũ quadrageſime maioris teneanť frẽs duplici obligatiõe. ſ. nõ ſolũ ꝑ ius cõe: ſed ẽt ꝑ regulam? Aliq antiq expoſitores regule dixerũt: qđ ſic. Tamen videť ex iſta declaratiõe Clemẽtis: qđ nõ. Nam ſpecificãdo equpollentia: dicit qđ ieiunẽt a feſto oĩm ſcõꝝ ⁊ ſextis ferijs: ⁊ de quadrageſima nullã men-

tionem fecit. Niſi dicat: qd ſatis hoc dictus Clemẽs ſpecificauit: qñ dixit: qd vbicũqʒ in regula ponit hoc vbũ: teneant: eſt obligatoriũ. Et in regula a ↄtrario ſenſu videt poni: teneant: qñ dicit. Alijs aũt tpib9 nõ teneant: ſʒ ſuple: teneant in ſpecificatis. Attñ ego plus declinarẽ ad ↄtrariã poſitiõem ex rigore ſmonis: lʒ ex ſcrupulo trepidarẽ. Nec videat cuiq̃ hec qſtio ſupflua. Prodeſt eñ hoc ſcire: ad hũc finem. Nã dicũt doctores: qd non tenent frẽs ad ieiunia eccłie: donec ſint etatis debite. nõ ſic aũt ad ieiunia regule: naʒ ad illa ſtatim emiſſo voto ſunt obligati.

ET q2 apoſtolice declarationes ſupradicte: nõ tetigerũt aliqd circa ſeqntia obligatoria: ideo qd doctores exponẽtes regulã nr̃am: dixerũt. ſubiũgendũ ẽ. Et nota qd qñ allegat aliqs expoſitor (niſi aliud dicat) ẽ ſup tali paſſu regłe in toto iſto ſpeculo.

¶ Quod non licebit eis de iſta religione exire.

¶ Sanctus Bonauẽtura. Super predicta vba dicit. Duplex eſt exitus. Unus ad ſeclm vel ad laxiorem religionem. Scds ad altiorẽ gradũ ſiue ſtrictiorẽ religiõem. Prim9 in oi religione eſt dãnabilis. Scds laudabilis: vbi eſt poſſibilis. Sed ꝓfeſſo hãc religiõem eſt impoſſibilis. Qd niſi papa ſupponeret in regula ꝑmittẽs: ⁊ nullo mõ licebit ⁊c. nõ ſubiũgeret: q2 ſm ſctm euãgelium: nemo mittẽs manũ ad aratrum: ⁊ aſpiciẽs retro: aptus eſt regno dei. Si igit non lʒ exire: q2 non lʒ retro aſpicere: ergo oĩs alia religio huic eſt retro. Et apoſtate ſunt oẽs ab hac religione: ad quãcũqʒ aliã trãſeũtes. Qd ſi de licentia aplica glorient: p certiſſimo ſciãt: ↄtra hãc dñi ſentẽtiam (Nemo mittẽs ma. ad ara.) papã nihil facere poſſe. Qd ſi mẽdacijs interuenientib9: aliqd ↄtingat p tales a ſede aplica impetrari: nõ eſt eis excuſatio: ſʒ accuſatiõis duplicatio: dũ mendacio tm̃ pſein circũuenientes: ſueq̃runt apoſtaſie palliũ: q in votis nõ diſpenſat: niſi vbi ſuggerit pietas: ⁊ rõnabilis eqtas recompẽſat. Et peccãt mortalr eos recipientes ⁊ ↄſentiẽtes: ſicut apoſtaſie facin9 ꝓmouẽtes. ¶ Sed qd dicem9 de his q aſſumunt ad epalem dignitatem? Rñdeo (vt inqt dictus ſcũs) q ſi coacti ab eccłia: ineuitabili neceſſitate ſuſcipiãt ꝓdictum regimẽ aiaꝝ: nõ ſunt reputandi ab ordine egreſſi. Si quantũ in eis eſt appetũt in ſinu ordinis cõfoueri. Si tñ facerent nõ coacti: ſed vt fugiãt erumnas pauptatis ⁊ ordinis rigorẽ: credo eos in illius partẽ ceſſuros: q dixit Sedebo in mõte teſtamenti: in laterib9 aqlonis. Hec ſcũs Bonaueñ. ¶ ADDITIO. Quanto ergo amplius hoc erit verꝝ de Epis titularibus: q vix hoc obtinere pñt: niſi ſymonia precedenti: nec exercere ſine ipſa ſubſeqnti. ¶ Et alius expoſitor ait. Nota q tam proprio ſtatu: q̃ pape mandato: ac etiam Euangelico teſtimonio aſtruit iſta regula: oẽm licentiam exeundi profeſſoribus eius penitus interdictam. Ex quo habes determinatum: an fratri minori licitus ſit tranſitus ad Cartuſienſes. q2. ſ. minime ſm rei veritatem.

S. Bonauẽtura.

Additio.

¶ Quod obediant ſuis miniſtris.

¶ Sanctus Bonauētura.ij.ſentē.diſt. vltima.dicit:ꝙ obtēpare in oib⁹:eſt ipoſſibile:ideo fines imponūt ꝓmiſſiōi obediētie:dicēdo:obediāt.ꝛc.nō ſimpliciter:ſꝫ in oib⁹ q̄ ꝓmiſerūt dn̄o obſeruare:ꝛ nō ſunt ꝯtraria aīe ꝛ regule nr̄e. Cōtra aiaꝫ(dicūt quattuor magrī) eſt nō ſolū pctm̄:ſꝫ ēt oē qd eſt incētiuū ꝛ ꝓximū ad pctm̄:vt audire ꝯfeſſiones qn̄ qs acriter impugnat. Cōtra regulā eſt nō ſolū qd eſt cōtra pcepta:ſꝫ etiā qd eſt ꝯtra ſtatuta ordinis ad obſeruādā regule puritatem. ¶ ITEM ſcūs Bonauen̄.in expoſitiōe regule dicit. Obediāt in oib⁹.ſ.ad q̄ ſe voto adſtrinxerūt:vel ad ipſoꝝ obſeruātiā ſpectāt:vel trāſgreſſiones eoꝝ vitationeꝫ reſpiciūt. Nec videt ſcūs Frāciſc⁹ ponere ſeu arctare ad illā pfectā obedientiā:q̄ legē neſcit:anguſtijs ꝓfeſſiōis nō eſt ꝯtenta:q̄ poteſt dici obediētia ſuperogationis. ¶ Cōcordat ſcūs Tho.in.ij.diſtinctiōe vltima:dicēs. Ad obedientiā pfectā(ſm quā ſubditus obedit ſimpliciter in oib⁹ q̄ nō ſunt cōtraria legi diuine vel regule quā ꝓfeſſus eſt)null⁹ tenet:debito neceſſitatis:ſꝫ ſolū ex honeſtate quadā. Sicut ſemp emulari chariſmata meliora. ¶ Idē Alexāder. lōbardus ibidem ¶ Scūs vo Bernardin⁹ in quodaꝫ dialogo ſup materia obediētie dicit Obediētiā euangelicā:ꝛ p ꝯn̄s frm̄ minoꝝ:triplicē tm̄ hr̄e limitē:ſcꝫ manifeſtū peccatū:manifeſtū piculū:manifeſtū contagiū. ¶ Ex qb⁹ aliq inferūt:frēs minores teneri obedire i ceteris alijs quātūcunqꝫ grauib⁹ ꝛ difficilib⁹ ꝛ arduis. De quo pōt videri:in libro Fūdamenta triū ordinū.iiij.ꝑte.fo.lxxxviij. ¶ Et nota ꝙ ꝓ eo vt ſ dictū eſt.xxvij. obligatoria poſita in regula nr̄a ſm declaratiōes reduxi ad.xxiij.qm̄ in ipſis includūt. Naꝫ qd dr:vt frēs ſucceſſorib⁹ bti Frāciſci teneant obedire. Et illd loqns de miniſtro gn̄ali:dicit. Et teneant obedire:includit in hoc:ꝙ obediāt ſuis platis. Et illd qd dr de diuino officio:ꝛ eſt ſub vbo:teneant.ponit ſub eqpollentib⁹. Et illd de nō eūdo inter ſarracenos ſine licētia. Et de nō mittēdo niſi idoneos:poti⁹ videt pceptū iuris cōis q̄ particulare regle nr̄e:quo ad pmā partē:ꝛ quo ad ſcdam poteſt dici inhibitorium.

iiij.magrī.

S.Bonauētura.

S.Thomas

S.Bernardinus.

¶ Quod nō habeāt ſuſpecta cōſortia.ꝛc.

Sanctus Bonauētura ait. Suſpectū ꝯſortiū:ē nō ſolū ſuſpecte mulieris:ſꝫ cuiuſcūqꝫ mulieris:vbi loc⁹ ꝛ tp̄s:geſtus ꝛ aſpect⁹:ꝛ alia notabilia idicia ſuſpitionē laudabilr nō excludūt. Hec S.Bona.q ꝓlixe ponit ſigna hoc oſdētia. Que qdē breuit ꝯphēdūt ſupradicti q̄ttuor magrī:dicētes:ꝙ ſuſpectū ꝯſortiū dr nō ex vna cauſa:ſꝫ ex pluribus.ſ.ex gn̄e act⁹.ex circūſtātia loci tpis freqntie.pſone:ꝛ hmōi. ¶ Addit Hugo:ꝙ eo ipo ꝙ aliqs diſſuaſuꝫ ſibi:maxie a platis:nō vitat ꝯſortiū:reddit ſe ſuſpectū. Negligit em̄ obediētiā ꝛ honeſtatē voluptas. Idē actor ꝯformitatū. ¶ Scūs ēt Bona.ſubiūgēs ait. Illā aūt ſuſpitionē exiſtimo hic ꝓhiberi:q̄ fratri excitat enormis tēptatiōis ſtimulū:vel q̄ crimini pſtat fomētū:vel q̄ pōt apd aliquē ſcādalū gn̄are Et exiſtimo ēt hic oē colloqū ſuſpectū ꝓhiberi:qd ordinat ad carnis immūditiā quācūqꝫ:vel qd pōt hui⁹ rei ſcādalum vel ſuſpitionem probabiliter excitare.

iiij.magrī.

Hugo.

S.Bonauētura.

¶Quod frēs non fiant compatres.ꝛc.

¶Sanctus Bonauentura ait. Scito

hic ꝓhiberi omne frm̄ ad mulieres cōmertiū:de quo poſſet fratrib⁹ ſcādalū gn̄ari.¶Et Hugo dicit ꝙ pn̄t frēs piclitātem pueꝝ baptizare:ſaltē vbi alia Hugo.
de eſt pſona q̄ poſſit hoc aut velit facere. Charitatis eni͂ pceptum quo proximum diligere tenenť:maxime in re tam ſpūali aut neceſſaria ſubuenire nō intēdit ſctūs Frāciſcus:nec potuit irritare.Ubi aūt nō cogit neceſſitas:non eſt nr̄i officij baptizare.¶AUCTOR ꝯformitatum. Niſi adſit neceſſitas:vt Actoꝛ cōfoꝛmitatum.
ſi puer eſſet in mortis articulo ꝛ nullus eſſet q poſſet eum baptizare. Prohibitio eni͂ regl'e nr̄e eſt:vbi nulla habeť neceſſitas. Un̄ in quodam capitulo familie ciſmōtane anno.M.cccclxxxix.declaratū fuit:ꝙ frater ſacerdos i extrema neceſſitate:pōt baptizare aliquē:dum modo nō adſit alius ſacerdos: etiam in pſentia viroꝝ ſecularium laicoꝝ.

¶Quod clerici faciāt diuinū offm̄ ſm ordinē ſctē Romane eccleſie ex quo hr̄e poterūt breuiaria.

¶Sanctus Bonauentura. Ex quo.ſ.

officio hr̄e poterūt ꝛc.Quattuoꝛ magr̄i ꝛ auctoꝛ ꝯfoꝛ.dicūt.Ex quo.ſ.tempoꝛe hr̄e poterūt breuiaria.¶Et ſctūs Bonauētura ait. Jdeo ſctūs Frāciſcus voluit frēs ſuos:ordinē Romane ecclie in dicēdo officio tenere:q2 optabat religionē ſuā veſtigijs pdicte eccleſie copulare:ſciēs eam immediate ſub eſſe celeſti curie.¶QUATTUOR magiſtri dicūt:ꝙ leuitas eſt in nob maxime rephendēda circa mutationē diuini officij.¶HUGO.Offm̄ ſctē Romane eccleſie:tanꝙ̄ valde autenticū:magna nob eſt cura ſeruādum. Beat⁹ eni͂ Frāciſcus:frēm nō catholicū:vel diuinū offm̄ ſm Romanā eccleſiā nō faciētem:ſili pena puniri volebat. Nō decet vt cātus ꝛ vſus eccleſiaſtic⁹:fieri hebeat ſm arbitrium diuerſoꝝ.Sed ſm inſtituta maioꝝ. Erubeſcat i cōſiderata ſupſticioſoꝝ pſumptio:q regule ſanctoꝝ:officijqꝫ cōditoꝝ ordinationi deuote ſolide:ſingularitates ſuas:quaſi magis deuoti pponere nō verenť.Nūc in lr̄a.Nūc in cātu.Nūc rōne feſti.Nūc ꝓuilegij.Nūc ꝯſuetudinis:quā glibꝫ ſibi confingit obtētu:paulatim a regulari recedentes officio: auferūt ordini neceſſarium ex regula ſctē Romane ecclie morē.Quā obrem iuxta maioꝝ ſentētias:tutum nō eſt frībus p ꝓuilegia impetrata:in officio vľ in alijs:abſqꝫ vrgēte cauſa recedere ab intētione regule quā vouerūt.Diſpēſationes quoqꝫ:vnitatis moꝝ ꝛ cordium portāt ſciſiones:dum quod vn⁹ iij.magr̄i. S.Bonauētura. Hugo.
impetrat alius refutat.Hec Hugo.¶AUCTOR ꝯformitatum.Ex quo hr̄e Actoꝛ cōformitatum.
poterūt breuiaria.ſ.miſſale ꝛ nocturnū ſcdm quattuoꝛ magiſtros. Frēs eni͂ celebrātes alias feſtiuitates ab hijs q̄ ſunt in Kalēdario:aut de qbus non dicit rubrica breuiarij:peccāt grauiter:in tm̄ ꝙ ēt ſi papa faceret de aliquo ſcō q non eſt in Karēdario romano:non tenenť frēs facere de illo:niſi ipſe mādaret.¶HUGO.Frēs itaqꝫ nō ad dn̄i pape vel cardinaliū offm̄:ſed vt re- Hugo.
gula exprimit:ad Romane ecclie ordinariū:ſeu breuiariū.Et non ad variationes:ſi quas dn̄s papa(prout vult)facit:niſi idem facere preceperit.Et mi-

nus ad id quod faciunt Cardinales. Non em̄ per votum ad offīn Romane ecclie aſtringunt: ſicut nos.

¶ Quod non debeāt eqtare: niſi manifeſta neceſſitate cogant. Equipollens.

¶ Sāctus Bonauētura non debeant

(ingt) eqtare: ꝛ ꝑ ꝯñs nec bigare aut quadrigare: niſi manifeſte neceſſitate: ꝓlixi vel impediti itineris: negocij vrgētis: vel infirmitatis cogētis. Et vt ali' expoſitor dicit. Pro negocijs nr̄o ſtatui non ꝯſonis: nulla eſt nob eqtandi neceſſitas: ſed potius fugiendi.

¶ Si qui frm̄ in infirmitatem ceciderint. Habens vim precepti.

¶ Sāctus Bonauētura. Hoc ad cha

ritatem ꝑtinet. Uñ eccllci. vij. Nō te pigeat viſitare infirmos: ex his em̄ in dilectiōe firmaberis. ACTOR ꝯfor. Debent frēs (vt pn̄t) fraterne ſubuenire neceſſitati. Aliogn non ſolū offenderēt regulā: ſꝫ ſeipſos. Qui em̄ debitū frī auxiliū ſubtrahit: ipſe ad idem ſibi (cum ſilr̄ indigeat) ſubtrahendū: ſuo alios exemplo diſponit.

Actor ꝯfōrmitatum.

¶ Quod vbicunqꝫ ſunt frēs: qui ſcirent. ꝛc. Equipollens.

¶ Sanctus Bonauētura. Ubicunqꝫ

ſunt frēs q ſcirent. ſ. ꝑ expientiā: ꝛ cognoſcerēt ꝑ rectū iudiciū. Se nō poſſe regulam ſpūalr̄ obſeruare. hoc eſt in his ꝑcipue q̄ ſpūalia ſunt. vt tranquillitas cordis: puritas ꝯſcientie. Non poſſe ingt: vel ꝑpter temptationū grauitatem piculoſam. vt ex ꝯſortio mulierꝝ. vel nō poſſe: quantū ad corporis neceſſaria: ſi nō poſſent hr̄i: ſalua ordinis puritate. vel ꝑpter ſilia. Teneant recurrere: ꝑ ſe vel nunciū. ſ. forma ſtatutorū ordinis obſeruata in eundo. Et ꝑpter iſtud debitū: non eſt qs exemptus a obedientia ſtatutoꝝ. ¶ QUATTUOR Magiſtri dicūt: ꝙ ſpūalr̄ nō poſſe obſeruari: pōt intelligi aut nō poſſe ſeruare regulā ſcd̄m ſuū rigorē: ſiue ſcd̄m ſuā puritatē: vel ſine occaſione ꝓxima ad pctm̄. Alijs aūt videt: ꝙ illd̄ referendū ſit ad locū: vt q ipſi eſt annexa ꝓprietas: vel cura aiaꝝ: ad quā rōne loci frēs neceſſario tenent.

iiij. magri.

¶ HUGO Cōcordat cū quattuor magiſtris: addens ꝙ btō Frāciſco mos fuit dicere. Spūalr̄ fieri: qd̄ pure ꝛ religioſe fiebat. Unde regulā ſpūalr̄ obſuare nō pōt: q debite ac religioſe nō valet. Sūt aūt q ꝛ ſi corpaliter: nō tamē ſpūaliter ſeruant: dum ſpū erroris imbuti: ſtatum ordinis ꝛ q̄ alij frēs ſpūales agunt: ipſi ſpernūt: ac oia iudicāt. Nec ſe nec eos ſcd̄m regulā viuere arbitrant. Ubi ergo charitatem: caſtitatem: pauptatem: qetem mētis ad dn̄m: vel alia q̄ ſunt regule: periclitari ſeu notabiliter impediri: vel certe intollerabilem alicui ſua debilitate vel alia neceſſitate rigorē eſſe: vel aliquē in predictum erroris ſpm̄ incidiſſe contigerit: frēs non ſolū ad ꝓuinciales: ſꝫ ad ſuos quoſlibꝫ indiſtincte miniſtros: ſcd̄m regulā hn̄t recurrere. Debet tn̄ recur-

Hugo.

rens certitudinē iuſte cauſe: ↄgruamq; ſocietatē hſe. Pñt ergo frēs ad mini ſtros recurrere: qñ aliter inferioꝝ ſubſidio: nō pñt regulā ſpūaliter obſerua re. Nam ſupflue ad maiorem p̄latū recurrit: quū p minorē eque indigenti vtiliter ſubuenit. Hec hugo. Quaſi idē dicit Actor ↄformitatum. ¶ Marti- niana ponit caſus p qb⁹ recurrendū eſt ad miniſtrū ꝛc. ¶ Et idē approbat btūs Bernardin⁹ in quadā epiſtola: dicēs. ꝙ exceſſus ſupfluitatis ꝛ curio ſitatis: nō ē ſufficiēs cauſa recedēdi de loco: niſi fuerit de aliqd de his ꝑpter q̄ non pōt regula ſpūaliter obſeruari: ſm declarationē Martini. v. vcȝ: qñ loco eſt ānexa ꝓpetas ſeu cura parrochialis exercēdi: vel ſi morent frēs in lo co ↄtra volūtatē dñi loci. vel qñ opȝ facere ↄgregatiōes ꝛ q̄ſtus inhoneſtos: ↄtra puritatē regule ꝛ vſum gñalem ordinis. vel ꝑpter inhoneſtam ſocieta tem: ſeu importabilē fr̄ibus: p̄ſertim infirmis ꝛ rudibus. vel ꝑpter ſimilia. Et quod ſit ſimile. Cum ſit indeterminatum: relinquit iudicio prelato- rum. Hec Bernardinus. S. bernardi nus.

¶ Quod ſi qui frm̄ inſtigante inimica mortaliter peccauerint ꝛc. Habens vim precepti.

¶ Gregorius. ix. Innocēti⁹. iiij. Alexā der. iiij. declarando dixerūt: hec pertinere ad manifeſta tm̄ ꝛ publica pctm̄. Quod etiam ſcūs Bonauētura ſic intellexit. ¶ ¶ ADDITIO. Nō tamē ꝑpter hoc excludit quin p̄lati poſſint reſeruare caſus de occultis: ſicut quo- tidie fit: ꝛ in ↄſtitutionibus ↄtinet. HVGO. De qbus ordinatū fuerit iter frēs ſcȝ in caplo gñali vel ꝓuincialibus: qbus de qualitate ac numero pctō- rum: libere relinquit ordinandum: cum p regulam exceptio nulla fiat. Pñt igit capitula: gñale gñalr: vel ꝓuinciale ꝑ ſua ꝓuincia: de qbus voluerit ꝓua tis vl' publicis ordinare. Sȝ nō expedit ꝑpter occulta: mittere ad miniſtros: ne ex hoc ↄtingat occulta peccata manifeſtare. Et qñ recurrere neceſſe fuerit: pōt fieri p nunciū: ſi iuſta cauſa excuſet: ꝛ ſui ſupioris eſt de ſocietate ꝓuide re. ¶ Et ꝙ vtrqꝫ recurrant ſine mora. Intelligit: cū ordinato aut debito mō pñt. ¶ Et aduerte ꝙ Alexāder. vi. ↄceſſit ſiue declarauit: vt nō ſolū miniſtri: ſed cuſtodes ꝛ etiā guardiani: poſſint reſuare caſus: etiā de occultis. vt ha- bet in Supplemēto: ſo. iij. ¶ Quattuor Magri dicunt: ꝙ ex iſto paſſu regule aſtruit: ꝙ miniſtri hñt curā aiaꝝ: ꝛ pñt cōmittere vices ſuas. ¶ Scūs Bo- nauentura. Ipſi vo miniſtri ſi p̄ſbyteri ſint. Qd regulariter eſt tenēdū: cū habeāt curā aiaꝝ. Nam iſtud dictū fuit in ordinis ꝑncipio: in quo erat ra- ritas ſacerdotū. ¶ Hugo. Pertinet (inqt) ad ipſos miniſtros: ſiue ſint preſby teri ſiue nō: auctoritas hui⁹ penitētie imponēde. Non eñ pmittit eis: vt ex- traneos ↄfeſſores ſeculares vel religioſos aſſignent fr̄ibus: ſed tm̄ hui⁹ ordi- nis ſacerdotes. Et multo min⁹ p ſe hoc frēs pñt: q ſui iuris nō ſunt: ꝛ ad ꝓ- prios tenent prelatos recurrere: non ſolum p ius cōmune: ſed etiam p ꝓpriā regulam quam vouerūt. Unde mortis periculo excepto. ſi qs contra ꝑcep- tum ꝛ formam regule p ſedem aplicam approbatam: preſumeret confiteri: non penitens: ſed inobediens cenſeret. Nec etiam peccata dilueret: ſȝ auge- ret. Nullus quoqꝫ ſue regule ꝛ voti tranſgreſſor exiſtēs: abſoluit a peccatis.

Additio. Hugo. iiij. magri. S. Bonauē tura. Hugo.

Actor cõſormitatum.

ACTOR ꝯformitatũ. Nullis exiſtentibus extra ordinẽ nr̃m: niſi neceſſitatis articulo: ⁊ deficientibus ſacerdotibus eiuſdem ordinis debent frẽs cõfiteri. Aliter ꝯfitentes augent peccatũ: ⁊ inobedientes ſunt: ſuã regulã tranſgrediendo. Ita ꝙ nõ põt cõmitti ꝑ p̃latos ordinis ꝙ aliqs confiteaꝛ extra ordinẽ: lȝ dicti miniſtri vt ordinarij habeant poteſtatem delegandi: tamẽ ſacerdotibus ordinis.

¶ Et q꞉ ſupra facta eſt mentio de caſibꝰ

reſ̄uatis: ideo viſuȝ eſt oẽs hmõi caſus hic inſerere: put ꝯtineꝛ in ꝯſtitutionibus ordinis: vt qſqȝ caueat: ne in meſſem alienã falcẽ mittat.

Sequitur ſummariũ caſuum re

ſeruatoꝝ miniſtris ꝓuincialibꝰ: a qbus qcũqȝ ex certa ſcientia ſeu ex induſtria abſqȝ ſpeciali auctoritate abſoluerit: peccatũ mortale cõmittet: eritqȝ ipſo facto: ſuſpenſus officio audiendaꝝ ꝯfeſſionũ. Et ſi legitime fuerit ꝯuictꝰ: eſt carceri mãcipandus. Et ille quẽ attentauit abſoluere: manebit ligatꝰ vt antea.

¶ Primus caſus: eſt inobedientia contumax.

¶ Secundus: detentio ꝓprietaria quarumcunqȝ rerum.

¶ Tertius caſus eſt: lapſus carnis.

¶ Quartus: furtum rei notabilis: aut frequenter iteratum.

¶ Quintus: iniectio manuum violenta in quamcunqȝ ꝑſonam.

¶ Sextus: falſum teſtimonium in iudicio factum.

¶ Septimus: cõpoſitio vel ꝓiectio aut publicatio libelli famoſi.

¶ Octauus: falſificatio ſigilli cuiuſcunqȝ ꝑſone notabilis.

¶ Nonus: falſa criminatio: in infamiam cuiuſcunqȝ.

¶ Decimus: tactus impudicus ⁊ enormis.

¶ Undecimꝰ: incitatio vel ſolicitatio ad pctm̃ carnis: ſi tñ ſciẽter fiat.

¶ Attende ꝙ a tribus ſeqñtibus caſibus abſoluens: non incurrit ſuſpenſionem: ſed alias penas ſupradictas.

¶ Duodecimꝰ: cũ accuſati inqrũt ſciẽter de noibꝰ ipſos accuſantiũ. Niſi qñ accuſatꝰ de crimine: petit a p̃lato: accuſantiũ noia ſibi reuelari.

¶ Tertiuſdecimꝰ: cũ qs deponit corã aliquo p̃lato vl' viſitatore: falſe ac ſciẽter de aliquo crimine ꝯtra aliquẽ frẽm: vel ad hoc faciẽdũ aliã ꝑſonã inducit: aut reuocat falſe: ſeu ad reuocãdũ inducit: qđ vere depoſitũ erat.

¶ Quartuſdecimus: reuelatio nominum accuſantium accuſatis: vel alijs neſcientibus: ſcienter facta.

¶ Expliciunt caſus reſeruati miniſtris.

¶ Sequitur. Et alij fratres teneantur

fratri Franciſco ⁊ eius ſucceſſoribus obedire. Et teneantur vnum generaleȝ miniſtrũ hr̃e. Et ei teneanꝛ firmiter obedire. Habent vim p̄cepti.

Gundiſaluus miniſter generalis in tractatu ſuꝑ regulā quē edidit: ſic ait. Obediētia gn̄alis miniſtri: iterať in regula: vt maioꝛis ponderis ⁊ oneris q̄ꝫ alioꝝ p̄ſidentiū ipſa agnoſcať. Et lꝫ qꝺ ꝯtinet in .x. ca. rle. ſ. Firmiter p̄cipio fribꝰ: vt obediāt ſuis miniſtris: dicat ſctūs Bona. ꝙ de ꝓuincialibꝰ ibi loquať: ac de alijs inferioꝛibꝰ p̄latis: qꝛ de obediētia ad gn̄alē: in p̄mo ca. dictū eſt (potuiſſet addere) ⁊ in octauo replicatū. A tn̄ qꝛ alij gn̄alr̄ intelligūt hoc qꝺ dr̄: obediāt ſuis miniſtris: de oībꝰ p̄latis oꝛdinis. Ideo hoc ſolū p̄ceptū de obediētia: poſui ſupꝛa nūerādo obligatoria. Et alia duo hn̄tia vim p̄cepti: in nūeratiōe p̄dicta omiſi. Primū. ſ. ꝙ teneanť obe. fratri Frāciſco. Scd̄m ꝙ teneanť miniſtro gn̄ali obedire. ¶ Suꝑ obediētia miniſtri gn̄alis q̄ ponit ca. viij. Querūt q̄ttuoꝛ Magr̄i: vtrū illud qꝺ oꝛdinať in capl̄o gn̄ali circa coarctatiōeꝫ ꝑtātis gn̄alis miniſtri: poſſit ab ipſo immutari ⁊ ꝯtrariū p̄cipe. Rn̄dent ꝙ ſi capl̄m gn̄ale ad vitanduꝫ ſeu ꝓuidendū religiōis p̄iculū: coarctauerit gn̄alis aut ꝓuincialiū miniſtroꝛum ꝑtātē: ⁊ aliqua alia ſalubꝛia oꝛdinauerit ꝑ frēs gn̄aliter obſeruāda: ꝑ gn̄aleꝫ miniſtrū nō poterūt infirmari. Et ꝙ pari rōne, qꝺ ꝑ capl̄m gn̄ale in hoc caſu fuerit oꝛdinatū: non poterit: ſi ꝑ pontificē fuerit appꝛobatū: ꝑ ſolis iferiores aliquatenus immutari. Hec illi. Quattuoꝛ magr̄i.

¶ Quod vnū de fratribus iſtius religionis: teneanť habere gene. miniſtrum. Habens vim pꝛecepti.

Auctoꝛ ꝯfoꝛmitatū. Scd̄m ꝙ cū quolibꝫ coꝛpe: duo eē capita ſit diffoꝛme naturalr̄: ita in coꝛpe religiōis: vt vcꝫ nō ſint ibi duo capita ſꝫ vnū. Et ſic mādat btūs Frāciſcus qꝺ frēs vnū de fratribꝰ iſtius religiōis teneať hr̄e gn̄alē miniſtrū. HUGO. Uoluit ſcūs Frāciſcꝰ vnitatis amatoꝛ: vt familia ſua poneret ſibi caput vnū: ⁊ totiꝰ ouilis ſui fieret vnꝰ paſtoꝛ. Itaqꝫ teneať frēs: vnū cui ſemꝑ obediant hr̄e gn̄alē miniſtrum. Hugo.

¶ Quod in capitulo penthecoſtes: teneanť miniſtri ꝓuinciales conuenire. Habentes vim p̄cepti.

Nota qꝺ cuſtodes: directe nō ſunt ſub iſta obligatiōe: ſꝫ ꝑ quandā ꝯſequentiā. ſ. in q̄ꝫtū ſi opoꝛtuerit fieri noua electio ꝓpter moꝛtē vel depoſitionē gn̄alis: teneť ad hoc ſicut miniſtri. Et qꝛ in quolibet gn̄ali capl̄o: ingrēdū eſt de ſufficiētia miniſtri: ad oīa capl̄a: cuſtodes ire debēt.

¶ Quod ſi aliquo tp̄e appareret vniuer. mi. p̄dictū miniſtrū nō eſſe ſufficiētē: teneanť aliū eligere. Hn̄s vim p̄cepti.

Et ſic nota: qꝺ ſub pena pc̄ti moꝛtalis: teneať miniſtri ⁊ cuſtodes: amouere in ſufficientē miniſtrū generalem.

¶ Qꝺ frēs teneāť ieiunia regle obſ̄uare. Hn̄s vim p̄cepti.

Aduerte: qꝺ ad ieiunia regule nr̄e: ſunt aſtricti frēs duplici obligatione. Prima qꝛ hn̄t vim p̄cepti. Scd̄a qꝛ hn̄t eq̄pollentia ꝑ Clemētem q̄ntum declarata.

¶ Quod ſi qui fratrum voluerint ire inter Sarracenos. ⁊c.

Dicunt aliq: ꝙ hic continent̃ duo obligatoria. Unum ꝙ volentes ire ad infideles: ꝑtant licentiam. Sed hoc vt ſupra dictũ eſt: potiꝰ videt̃ ꝑceptũ iuris cõis: ne vadãt a poſtate. Alteꝝ ꝙ miniſtri nullis eundi licentiã tribuãt: niſi eis quos viderint eẽ idoneos. Hoc poſſet dici obligatoriũ ꝑ regulã. q̃ eſt inhibitoriũ vt ſupra dictũ eſt.

¶ Et ſic terminat̃ ſuccincta declaratio eoꝝ ad que regula noſtra obligat.

¶ Sequitur introductio pro articulo pecunie: ⁊ modo congruo neceſſarioꝝ ſolutionis. Ac depoſitiõis pecunie.

Quia in ſuperiori ſummario declarationũ regule nr̃e: ꝑtermiſſimꝰ: ſiue vſq; ad finem diſtulimus articulũ ponentẽ caſus ⁊ modos qbꝰ obſeruatis a fratribꝰ: nõ pñt nec debẽt dici ꝑ ſe vel ꝑ aliũ pecunie receptores cõtra regula vel ſui ordinis puritatẽ: vt Clemens. v. dicit. Ideo nũc claris determinatiõibꝰ Nicolai. iij. Clementis. v. ꝓſeq̃ntes (difficiliter eñ intelligit̃: ⁊ ab aliqbꝰ neqter obſeruat̃: ⁊ inde totiꝰ nr̃i ſtatus ruina ſequit̃) dictũ articulũ clariorẽ quo poterimꝰ reddemꝰ. Eiꝰ eñ ignorantia: ſicut ⁊ totiꝰ regule nr̃e: neminẽ ipſiꝰ ꝓfeſſorẽ excuſat: immo ꝑlatũ dupliciter excuſat accuſat q teneẗ ſcire q̃ ad ſuũ ſtatũ expectãt ſicut ⁊ ceteri: teneturq; nihilominꝰ ea docere ex officio ſibi iniũcto. Ne ſi cecꝰ ducatũ ceco prebeat: in foueã ambo incidãt. ¶ Igit̃ in ꝑmis ⁊ ſupponendũ: ꝙ ꝓut in quarto capo regule nr̃e ꝯtinet̃: frẽs nullo mõ pñt recipe ꝑ ſe vel ꝑ interpoſitã ꝑſonã denarios vel pecuniã. Fuit eñ intẽtio bt̃i Frãciſci: ſummeq; affectauit: (vt dicit

Clemens. ꝑdictꝰ Clemẽs) ꝓfeſſores ſue regule: totalr̃ eẽ abſtractos ab affectu ⁊ deſiderio terrenoꝝ: ⁊ ſpecialr̃ a pecũia ⁊ eiꝰ vſu totalr̃ i exptos: ſicut ꝓbat ꝓhibitio de recipiẽda pecũia i rl̃a ſepiꝰ repetita. hec ille. Attẽdẽs tñ ꝙ dicti frẽs: aliq̃s habituri eẽnt neceſſitates q̃ ſine pecunia nullo mõ ꝓuideri poſſent: ⁊ ita neceſſarie: ꝙ ſi de eis fr̃ibꝰ nõ ꝓuideret̃: maximũ icurrerẽt detrimẽtũ: ideo ne inhũanꝰ videret̃: in eodẽ caplo: curã illaꝝ ſtricte ipoſuit miniſtris ⁊ cuſtodibꝰ. Inter quos ſignãter ſpecificauit: tãq̃ ꝑcipuas ⁊ magis neceſſarias: infir

S. Bonauẽtura. moꝝ: ⁊ frm̃ inducẽdoꝝ neceſſitates. In qbꝰ dicit btũs Bonauẽtura: ꝙ ſcũs Frãciſcꝰ: alias maiores itellexit. ꝓ illis tñ noluit vt denarios vel pecuniã reciperẽt dicti ꝑlati: ſ; dedit eis modũ ꝓcurãdi eas. ſ. ꝑ recurſum ad amicos ſpũales: qbꝰ darẽt noticiã taliũ neceſſitatũ. Ita ꝙ nõ frẽs: ſ; tales amici ſumerẽt in ſe curã ꝓcurãdi ⁊ ꝓuidẽdi fr̃ibꝰ de eiſdẽ neceſſitatibꝰ. Fuit eñ ſua intẽtio: vt antiq regule expoſitores dicũt: ꝙ frẽs ſui ꝑ nulla pecuniaria ꝓcuratiõe: ſub q̃uocũq; colore vel cauſa: ꝑſonalr̃ cõparerẽt: nec poſt eã ꝓcurantes irẽt: nec de cuiuſq; rei emptiõe vl̃ vẽditiõe ſe itromitterẽt: ſ; talia ⁊ ſilia: q̃ mediãte pecũia erãt ꝓcurãda: nõ ꝑ frẽs: ſ; ꝑ tales amicos ſpũales deberẽt expediri. Ita ꝙ frẽs: ꝓut a regula eis imponit̃: ſolum ꝑ ſe irẽt ꝑ eleemoſyna oſtiatim: ⁊ mẽdicarẽt ſibi neceſſaria: q̃ ſimpliciter hr̃i pñt ſine ꝓcuratiõe pecunie. Et antiq ꝑmi ꝓfẽs: puritatis zelatores eiuſdẽ regule: q fuerũt in ꝑnci-

pio ordinis:ſic ſuauerũt:ꝛ ita i multa puritate ꝛ ꝯſciẽtie ſecuritate ꝛ pace ac laudabili exẽplaritate vixerũt. Uerũtñ poſt modũ dilatato ordie:ꝛ frigeſcẽte ſpũs feruore:frẽs timẽtes nõ poſſe tali mõ oib⁹ ſuis ꝓuideri neceſſitatib⁹: ac ſedẽ aplicã ꝑ remedio recurrerũt. Qua de cauſa ſummi põtifices regulã expoſuerũt ꝛ declarauerũt:ꝛ dictis frib⁹ modos ꝛ formas ꝓcurãdi ſolutionẽ ſuaꝝ neceſſitatũ poſuerũt ꝛ determinauerũt:qb⁹ frẽs ſecure vti poſſent. Quoꝝ ꝑm⁹ fuit Gregori⁹.ix.q vt ipſe in ꝑdicta ſua declaratiõe ait:ex longa familiaritate quã cũ btõ Frãciſco habuit:ꝛ incõdenda ꝑdicta regula ꝛ eius ꝯfirmatiõe obtinẽda ſibi aſtitit:pleni⁹ intentionẽ bti Frãciſci nouit. Scd̃s aũt ꝛ terti⁹ fuerũt Inno.iiij.ꝛ Alexã.iiij. Tñ qꝛ vt ſ̈ dictũ eſt declaratiõib⁹ ꝑcedẽtib⁹ Nicolaũ.iij.vti ꝓhibemur. videam⁹ qd ipe Nicola⁹ ꝛ ſui ſucceſſores circa hũc articulũ declarauerũt. Et ẽ ſciẽdũ:ꝙ poſt ꝑdictũ Nicolaũ q ꝓfundi⁹ ꝛ clari⁹ hũc articlm̃ ꝺclarauit:Clemẽs.v.hoc ꝯfirmauit aliqd addẽdo ꝛ reſtrigẽdo. Ideo ꝑ lucidiori itelligẽtia hui⁹ materie. Uidẽdũ eſt qd iſti duo põtifices circa hoc dixerũt. Sꝫ qꝛ breuitati ſtudem⁹:lraꝫ omittentes: ſentẽtiã in ifra dicẽdis fidelr̃ extrahem⁹. Dicit ergo Nicola⁹.iij.i declaratione ſua i.§. Ceteꝝ cũ in eadẽ rl̃a ſit ſub ꝑcepti diſtrictiõe ꝓhibitũ:ne frẽs recipe ꝑ ſe vel ꝑ alios denarios vl̃ pecuniã ꝛc. In quo qdẽ.§.qnqꝫ videt̃ agere dict⁹ Nicola⁹. Primo nãqꝫ inhibꝫ frib⁹ mutuũ ꝯtrahere dicẽs ꝙ frẽs a mutuis ꝯtrahẽdis abſtineãt. Scd̃o dat ipis q̈ndã formã ſub certo mõ ꝓcurãdi ſuas nec̃itates ꝛ ſolutionẽ eaꝝ:cũ dicit. Poſſint ipi citra cuiuſcũqꝫ obligatiõis viculũ ꝛc. vſqꝫ ibi fidelr̃ laborare. Tertio ponit qũo debeat talis ꝓcuratio fieri.ꝛ hoc cũ dicit. Ceſſantib⁹ eleemoſynis. Quarto oñdit vñ ꝛ a qb⁹ ꝺbeãt frẽs dictã ſolutionẽ ꝓcurare dicẽs. Per eleemoſynas ꝛ amicos frꝫ. Quito põit modũ ſuãdũ i tali ꝓcuratiõe ſolutiõis. Et dat certas rl̃as ꝛ modificatiões ſuãdas ꝑ.dictos frẽs:q̃ ꝯtinet̃ i dicto.§. Ceteꝝ:cũ ſuis ꝟſiclis vſqꝫ i finẽ.

Ad qnqꝫ reducunt̃ ea q̃ ponit Nicolaus.iij. circa pecuniaꝫ.

¶ Deide ꝑdict⁹ Clemẽs i ſua ꝺclaratiõe ſic ait. Cũ ꝑdeceſſor nr̃.f. Nicola⁹.caſ⁹ ꝛ modos poſuerit:qb⁹ ſuatis a frib⁹:nõ pñt dici pecũie receptores:dicim⁹ ipos teneri cauere ſũmo ope:ꝙ ꝑ alijs cauſis vel ſub alijs modis:ad dãtes pecũias nõ recurrãt:ne ſi cec⁹ ab ipſis atẽptatũ fuerit:trãſgreſſores ꝑcepti ꝛ rl̃e merito poſſint dici. Nã vbi aliqd alicui gñalr̃ ꝓhibet̃:qꝺ ex ꝑſſe nõ ꝯcedit̃:itelligit̃ denegatũ.

Clemens.

¶ Pro maiori tñ elucidatiõe ꝑdictoꝝ ẽ aduertẽdũ:ꝙ ad hoc vt frẽs dictã ſolutionẽ ſuaꝝ neceſſitatũ poſſint ſecure ꝓcurare:ſm ꝑdictas declaratiões:tria ꝑncipalr̃ ſũt attẽdẽda. Primũ ex parte rei cui⁹ ſolutio ꝓcurat̃. Scd̃ꝫ ex pte frm̃ quo ad modũ ꝛ formã ꝓcurãdi talẽ ſolutionẽ.. Tertiũ qualr̃ ipſi frẽs ſe ꝺbeãt hr̃e circa tales eleemoſynas ꝛ tenẽtes eas. In qb⁹ trib⁹ mẽbris ꝯſiſtit tota vr̃⁹ ꝛ effect⁹ ꝑdicti articli.

Tria ſũt aduertẽda in ꝓcuratiõe ſolutiõis alicuius rei:licite faciẽdam.

¶ Primũ eſt reſpectu ipſi⁹ rei cui⁹ ſolutio ꝓcurat̃. Nã expedit ꝙ ſit nec̃caria. Ita vult Nicola⁹ i dicto.§. Cũ dicit ꝙ poſſint ꝑ ſatiſfactiõe ſuaꝝ neceſſitatũ ꝛc. Qꝛ ſi vſ⁹ reꝝ nob nõ ꝯcedit̃:niſi neceſſari⁹. vt i.§. iſup nec vtẽſilia dicit. multo mi n⁹ ꝓcuratio ſolutiõis rei nõ neceſſarie. ¶ Scd̃o opꝫ ꝙ iſta neceſſitas ſit ꝑſens vel iminẽs. nõ futura ſeu poſſibilis. ¶ Circa ꝙ ẽ notãdũ:ꝙ nec̃itas ẽ triplex ſcꝫ pñs ꝛ iminẽs:futura. ¶ Preſens ẽ q̃ ẽ certa ꝛ determiata:ꝛ ſtati ꝛ icõtinẽti neceſſaria. Et de iſta loq̃t̃ Nico.i.§. ꝑdicto:cũ dicit:q̃ ꝑ tpe occurrerit. ꝛc.

Triplex diſtinguit̃ neceſſitas circa procurationeꝫ pecunie.

¶ Imminēs ṽo dr̄ q̄ eſt certa ⁊ determinata:⁊ incipit iā eſſe:nō tñ̄ eſt ſtatim neceſſaria vt p̄ma:ſ ʒ in breui:vel q2 ēt in ſe hʒ tractū tp̄is annexū in ſua execu-tione. vt in dicto. §. ibi. Et q2 opʒ ⁊ expedit. Ac ponit exēpla. Ut i libris ſcri-bēdis. edificijs faciēdis. ⁊ ſilib⁹. ¶ Futura ṽo neceſſitas dr̄: q̄ nō eſt certa ⁊ determinata: nec de p̄ſenti nec iminēti ſperat̄: tñ̄ tpe pcedente euenire poſſet. Lʒ aūt duas p̄mo ſpecificatas neceſſitates i rl̄a: extēderit ad alias ſimiles Ni-cola⁹. vt dictū eſt. Et habet̄ in. §. Ceter̄. ṽſi. q2 opʒ: nō tñ̄ ad futuras ⁊ incer-tas. Immo reſpectu illar̄: exp̄ſſe p̄hibet̄ talis pcuratio pecuniarie ſolutiōis in ſepe dicto. §. iſup nec vtēſilia: cū ibi dicat̄. q̄ͦ nō recipiāt aliq̄d ad vēdē-dū ⁊c. Nec ſub colore puidētie in futur̄. Igit̄ ſi nō p̄ſt recipe rem ad pui-dendū in futur̄: multo min⁹ ſolutionē ipſi⁹. Cui⁹ ratio ē: q2 pfectio ⁊ obli-gatio nr̄e pfeſſiōis: eſt reſpectu taliū futurar̄ neceſſitatū nō hr̄e aliq̄ꝫ certitu-dinē: ſʒ i diuia puidētia ponere ſpē nr̄a ʒ: ſicut māifeſte tota regula ⁊ ei⁹ de-clarationēs clamāt. Et pp̄terea dixit Clemēs. v. vbi ſupra. Rurſus cū p̄di-ctus ſcūs tā exēplis vite: q̄ꝫ ṽbis regule oñderit: ſe velle q̄ͦ ſui frēs ⁊ filij: di-uine puidētie initētes: ſuos i dño iactarēt cogitat⁹. Et ifra. Idcirco: non ex timore leui. laxare ſe debēt ad ꝯgregatiōes ⁊ ꝯſuatiōes hmōi faciēdas: ſed tūc tñ̄: cū eēt multū credibile iā expti: q̄ͦ non poſſent vite neceſſaria aliter

Aduerte ſeq̄nia q2 mlt̄ū faciūt cōtra deferētes burſarios.

inuenire: ſup hoc ꝯſciētias p̄lator̄ onerās. Hec Clemens. Nec multo min⁹ ſe extendūt dicte declaratiōes: ad fictas neceſſitates: q̄ poti⁹ ſunt ſenſualita-tes vel curioſitates: nec ad nimias p̄cioſitates aut ſupfluitates ⁊ relaxatiōes. Et ſic ptʒ q̄ͦ p futuris neceſſitatib⁹: ⁊ iſtis ſupra imediate poſitis ⁊ alijs q-buſcūqʒ ſilib⁹: nō eſt pmiſſus qualiſcūqʒ recurſus ad elemoſynas pecunia-rias ſine trāſgreſſiōe regule. Nec eſt minoris culpe extra manifeſtā. verā. cer-tam ⁊ p̄ſentē vel imminentē neceſſitatē: oblatas elemoſynas acceptare vel p-mittere deponi (etiā ſi ſint p miſſis: legatis. vel alijs ſuffragijs) vel ad hn̄tes eas recurſum hr̄e: q̄ꝫ aliquas de nouo pcurare: cū in hoc nulla ſit differētia: ⁊ vtrūqʒ ſit p̄hibitū. vt ptʒ ex ſupradictis. Nam itelligit̄ denegatū ⁊c. Et ſic ꝯſtat: q̄ꝫ neceſſitas debʒ eē ṽa: p̄ſens vel imminēs: nō futura. Et tñ̄ q2 q̄ ſit ve-ra neceſſitas nō pōt faciliter diſcerni aut examinari: ideo deciſio hui⁹ com-mittit̄ p̄latis. Et cū totale fundamētū. vt ſupra dictū eſt nr̄e pfectiōis ⁊ pfeſ-ſionis: ⁊ ecōtra toti⁹ laxatiōis ⁊ trāſgreſſiōis ꝯſiſtat i examiatiōe iſti⁹ neceſ-ſitatis p̄ſentis vel imminētis: ideo qcūqʒ p̄latus ſit vel ali⁹ religioſus cui cō-petat p̄fatas neceſſitates examinare: ſeq̄ntia debēt attendere.

Prima conſideratio.

PRimo nāqʒ attēdere ⁊ ꝯſiderare debʒ ſtatū ſuū. Nā vt ait qdā ex-ponēs regulā nr̄am: nō fuit intētio btī Frācīſci: inſtituere ordinē ſuū ſimilē ceteris: ſʒ quādā fraternitatē ⁊ collectionē iuſtor̄: in figuram prior̄ xp̄i diſcipulor̄: ⁊ ſi qdē ceteris ordinib⁹ pfectiorē: quo ab oib⁹ mūda-nis āplius ſeq̄ſtratā. Nec aliqñ fuit intētio ei⁹: frēs ordinis ſui: p̄clara con-ſtruere tēpla: ſʒ ſimplicib⁹ eſſe oratorijs ꝯtētos: ⁊ exiguis ac paupib⁹ tugurijs vel receptaculis habitare. Sʒ multi ipſor̄: ſue pfeſſiōis miſabilr̄ obliti: di-latāt loca: ampliāt clauſtra: plongāt dormitoria: ceteraqʒ ptendūt edificia: quaſi dn̄s talib⁹ delectet̄ ſtructuris. Et pp̄ter hec ⁊ ſilia: neceſſario hn̄t nunc currere ⁊ diſcurrere ⁊ ꝯſumere corpa ſua: ⁊ ſpm̄ deuotiōis extiguere: ⁊ p cu-

rias ⁊ ſollicitudines terrenoꝝ:repellere a ſe dei timorẽ ⁊ amorẽ:ↄ̄ſideriũ ⁊ guſtũ ſupnoꝝ:⁊ ↄtra regulã ſuã ac ſcḋm euãgeliũ:pecũie ⁊ auaricie iſiſtere:⁊ itẽ dere:⁊ ad ea q̃ reliq̃rãt redire.Et q hmõi ſunt:nõ eſt mirũ ꝙ dicãt ſe nõ poſſe declaratiões aplicas obſuare:⁊ ꝙ egẽt ampliori diſpẽſatiõe: immo poſſet tales dicere:ꝙ reditib⁹ indigẽt:ex quo vt redituati viuere volũt.

Secũdo debẽt attẽdere ſuã obligationẽ.Nam ſm determinationem eccliẽ:ſolũ moderat⁹ vſus ẽ frib⁹ ↄceſſus:vt ptȝ i pallegato.§.Inſup nec vtenſilia ⁊ in alijs locis eiuſdẽ declaratiõis.Quinimo ſũt aſtricti ad arctus vſus i ſua rła ↄtẽtos:vt ait Clemẽs in.§.Ex pmiſſis.Ad qḋ ppoſitũ dicit HENRICUS de gãdauo:qḋ ſi ſtatus oĩa abdicãtiũ claudicare nõ debȝ:q̃tũ excedit alios in tpaliũ abdicatiõe:tm̃ debȝ ſalua vite ſuſtẽtatiõe ⁊ ſtricta officioꝝ ſui ſtatus executiõe neceſſaria:alios excedere in victu ⁊ vſu illoꝝ oĩȝ in qbus eis lȝ vti parcitate.hec ille.Et.S.BOnauẽtura ait: qḋ in oĩbus rebus qbus frẽs vtunt:debȝ clareſcere aſpitas:vilitas ⁊ paupertas.Et in apologia ſic dicit.Euãgelica pauptas:p eo qḋ a terrenis ſpm̃ ſubleuat:tanq̃ ea q̃ in celis totalr theſaurizat:pfecte ipſaȝ ꝓfitẽti:ſuadet oĩb⁹ tpalibus debere nudari q̃tũ ad affectũ atqȝ dñium:⁊ arcta neceſſitate ſuſtentationis eſſe ↄtentũ quãtũ ad vſuȝ.Et hic eſt eius modus ſiue medietas:qḋ ſic relinquat dñium qḋ nõ reijciat vſuȝ:ſic recipiat vſuȝ qḋ nõ retiñeat dñium: ſic arctitudinẽ vſus ſuet:qḋ ſuſtẽtationẽ nature neceſſariã nõ deuitet:ſic neceſſitati ſubueniat:vt ad arctitudine nõ recedat.hec ille. ITEM alius expoſitor.Illa eſt ꝟa neceſſitas:q̃ manifeſtã neceſſitatẽ pſentẽ vel iminẽtẽ demõſtrat:⁊ talis qḋ ſi nõ ꝓuiderẽt:ſtatus debitus cõitatis vel alicuius officij vel alteri⁹ particłaris pſone:ſine detrimẽto ſtare nõ poſſet.Exceſſus ꝟo ſupfluus:maxime in nũero ⁊ q̃titate ⁊ ſumptu ſiue decore ẽ.Nã duo ſupfluũt: ſi vnũ ſufficit.Multũ:ſi parũ.Sũptuoſuȝ:ſi vile.Specioſũ:ſi deſpicabile. Vñ illḋ eſt ſupfluũ:quo ſublato reliquũ ſufficit.Et ſit oĩb⁹ iſtis ſupradictis bñ atentis ⁊ ↄſideratis:poterit cognoſci q̃ ſit ꝟa neceſſitas:cuius ſolutioneȝ poſſint frẽs cũ bona ↄſcientia ꝓcurare:ſiue oblatos elecmoſynas deponi pmittere:in quo ↄſiſtit vis pncipalis huius articuli pecunie. — Scḋa conſideratio. — Henricus ḋ gandauo. — S.Bonauẽtura.

Tertio reqrit qḋ iſta neceſſitas ſit ꝓpa frm̃ ipſoꝝ procurãtiũ:vel ſubditoꝝ ſuoꝝ:⁊ non aliena.Vt in.§.Ceteꝝ notat cũ dr̃.Neceſſitates ſuas.Nam ſub ptextu charitatis vel alio modo:nõ pñt frẽs elecmoſynas ꝓcurare:maxime pecuniarias cũ intentione dãdi alijs:pcipue ſecularibus.Nec etiã oblatas recipe vel deponi pmittere:cũ talis modus ſit ꝓhibitus:vt ex declarationibus manifeſte apparet. — Tertia conſideratio.

Quarto expedit ſcḋm dictã declarationẽ:ꝙ tpe ꝓcuratiõis talis pecuniarie elecmoſyne:nõ ſint alie indifferẽtes vñ frẽs poſſent dictã ſolutionẽ facere:q2 tũc ẽt nõ hẽret verã neceſſitatẽ.Et hoc vult dici⁹ Nicolaus i dicto.§.Ceteꝝ in ꝟſi.pñt tñ ipſi ⁊c.Ubi dr̃ ceſſantib⁹ elecmoſynis de qb⁹ ſatiſfieri cõmode tũc nõ poſſet.Ergo a ↄtrario ſenſu:ſtãtib⁹ elecmoſynis de qb⁹ ſatiſfieri tũc poſſet:nõ hȝ locũ dicta ꝓcuratio.Dñr aũt indifferẽtes elecmoſyne:q̃ ſimpliciter offerũt:nec p offerẽtes ſunt alicui certe deputate neceſſitati.¶ Vñ p reſolutiõe hui⁹ articuli:eſt notãdũ:ꝙ ad ↄſcientiaruȝ — Quarta conſideratio. — ¶ Aduerte q̃

ſunt ꝯſiderā da ī receptio ne eleemoſy ne pecūiarie: qualiter cun qꝫ fiat.

ſecuritatem ⁊ puritatem ſeruandam, qñ aliqua pecuniaria eleemoſyna fratribus offerť: ſiue ſit eis in teſtamēto legata: ſiue alia quocūqꝫ mō: ꝑ miſſis: vel alias oblata ſeqñtia ſunt ꝯſideranda. ¶ Primo p̄lati ꝯſiderare debēt an verā habeāt neceſſitatē p̄ſentē vel imminentē: cuiꝰ examinatio p̄cedere debꝫ anteꝗ̄ ſequať eleemoſyne acceptatio vel ipſius depoſitio. ¶ Scđo debēt attē dere: an talis neceſſitas ſit eiꝰ qualitatis ꝙ in ꝯtinenti poſſit expediri: vt qꝛ p̄terita eſt vel p̄ſens: ⁊ tūc debēt eam exp̄mere ⁊ notificare eleemoſynā offerē ti: dicēdo ꝙ ſi placuerit ſibi ꝓuideat eis de tali neceſſitate: vel cōmittat ali cui q ſuo noīe faciat. Si aūt p̄dicta neceſſitas nō pōt ſtatim expediri vel exp̄imi: vt qꝛ hñt plures neceſſitates ⁊ neſciť q̄ ſit magis neceſſaria: tūc pōt p̄latus ꝑmittere ſeu ꝯſentire: ꝙ talis eleemoſyna deponať: donec ipſi deliberet ⁊ inſinuet dictas neceſſitates: ꝙ ipſe breuius ꝗ̄ poterit debꝫ facere. Et hoc tal' eſt fiendū: ꝙ dicta eleemoſyna nō remaneat indifferēs in aliquo ſeclari ad diſpoſitiōem frm̄ quo vſqꝫ ipſis offerať neceſſitas. Nam iſtud eēt theſaurizare: vel neceſſitatibꝰ futuris ꝓuidere: ꝙ regula ⁊ declarationes cōdemnāt. vt ſupra plenius dictū eſt. ¶ Eſt etiā ſciendū ꝙ qñ eleemoſyna q̄ offerť non ſufficit oībus neceſſitatibus: ſemꝑ teneť p̄latus illas p̄us ꝓuidere: q̄ magis neceſſitatibꝰ frm̄ ⁊ cōmunitati ſunt neceſſarie: vt ſunt neceſſitates q̄ ꝓvita ⁊ ſuſtentatiōe expediūt. Nam tales debēt p̄cedere oēs alias neceſſitates. ¶ Itē debent frēs laborare ꝙ talis pecunia etiam determinata: breuius ꝗ̄ poterit expendať ⁊c. Et ſi veram neceſſitatem non hñt. ſcꝫ p̄ſentem vel imminētē: debent rñdere offerentibus: ſe non hr̄e neceſſe talē eleemoſynam: ⁊ eos exhortari vt alijs tribuāt pauꝑibus: ⁊ ſic ab eius acceptione oīno abſtinere ſcđm declarationes iam dictas.

Quinta cōſideratio.

QUinto etiam ꝯuenit: qđ hm̄oi res neceſſaria cuiꝰ ſolutio ꝓcurať: ſit talis qualitatis de qua vera ſit' credať qđ frēs bono modo eam hr̄e nō poterūt mendicādo ſine ꝓcuratiōe ſolutiōis eiuſdem. Nā ſi bono modo pōt hr̄i mendicādo: ꝓ tali nō pōt hr̄i recurſus ad eleemoſynas pecuniarias. Qꝛ tūc nō eſt vera neceſſitas ꝓcurādi talem ſolutionem. Et ideo dicit Nicolaus: quod ceſſantibꝰ eleemoſynis ⁊c. quod eſt bene aduertēdū. Nam multotiēs ſit talis nō neceſſaria ꝓcuratio: ad vitandū penā ſiue verecundiā: vel vt in maiori habūdātia: aut curioſius habeanť ⁊ ꝓuideanť frēs. Sed hec quantum ſint contra ſupradicta: notum eſt.

Attēde qnqꝫ ꝯditiōes hic epillogatas.

Et quibus oībꝰ ſupradictis apparet:

qnqꝫ oportere cōcurrere ex parte rei: ad hoc ꝙ ꝑ eleemoſynā pecuniariā poſſit ꝓuideri. ¶ Primo ꝙ ſit neceſſaria ṽa neceſſitate. ¶ Scđo ꝙ neceſſitas ſit p̄ſens vel imminēs: nō futura. ¶ Tertio ꝙ ſit ꝓpria frm̄ nō aliena. ¶ Quarto ꝙ tūc nō ſint alie eleemoſyne indifferētes de qbꝰ ſatiſfieri cōmode poſſꝫ. ¶ Quinto qđ ſit talis qualitatis: q̄ bono mō mēdicādo hr̄i non poſſit tales res.

Aduerte ad ſeqñtia ꝓ qētāda ꝯſcientia.

¶ Sꝫ qꝛ forte ex ſupradictis poſſit oriri ſubditis aliqua ſimulatio: credētes p̄latos errare vel nō recte examinare dictas neceſſitates: ꝙ qꝫ in his ⁊ ſimilibus ſe poſſe intromittere ⁊ in talibꝰ nō eſſe obediendū eis. Ideo ad ꝯſciētiarum inſtructionē ⁊ ſecuritatē: debent attendere illud quod circa hoc beatꝰ

BERnardinus in epl'a de qua ſupius fecimus mentionē determinauit. Et eſt in ſumma: ꝙ cū moderatio vſus: debeat attēdi ſm qualitatē pſonaꝝ: ꝛ alias circūſtātias: ideo ſupfluitates vel curioſitates nō pñt facil'r diſcerni. Et ꝓpterea non pōt ꝑ ſubditos: nec debꝫ iudicari: ſꝫ ꝑ ꝑlatos ꝛc. Naꝫ (vt dicit ꝑdictus ſcūs) in oib⁹ dubijs de q̄bus ſubditi nō pñt indubitāter determinare: tenent̄ ſtare iudicio ꝑlatoꝝ: ꝛ eis obedire: ꝛ ꝯtrariū agētes: ſunt trāſgreſſores voti obediētie: ꝛ digni punitiōe. Hoc etiam volūt Joā. xxij. in ſua declaratiōe: de qua ſupra dictū eſt. Et etiā habet̄ ꝯceſſio a Leone. x. ꝙ in oibus dubijs: pñt frēs ſecure ſtare iudicio ſuoꝝ ꝑlatoꝝ i Supplemēto. fo. ix. cōce. cixxij. Ex q̄bus ptꝫ. ꝙ cū determinatio ſupradictoꝝ ꝑlatis incūbat: nō eſt ſecuꝝ ſubditis: immo eſt ꝑiculoſum in talib⁹ ſe intromittere: pſumptuoſe iudicātes. Poſſunt tñ humil'r ꝑlatis notificare ſeu auiſare ea in q̄bus dubitant: dum tñ final'r in talib⁹ ordinationi ꝛ iuditio eoꝝ ſe ſubmittant: niſi vbi patenter ꝛ certiſſime: ac indubitāter eis ꝯſtaret ꝑlatos male ſe hr̄e in dictis pecunijs: ꝛ regulam non ſeruare. Nam tūc non eſſet eis obediendum: ſed ad ſupiorem recurrendum: q̄ꝛ tūc vident regulam non ſpūal'r obſeruari. Et ſic patꝫ primum: ſcꝫ ea que ſeruari debent reſpectu ipſius cauſe: circa eleemoſynas pecuniarias.

¶ Secūdū principale eſt ex parte frm̄:

quo ad modū ꝓcurādi ſolutionē neceſſitatuꝫ ꝑ eleemoſynas pecuniarias. Circa ꝙ eſt ſciendū ꝙ in ꝑdicto. §. Ceteꝝ. cū ſuis ꝟſi. dict⁹ Nicola⁹ ponit ꝛ dat certas regulas ꝛ modificatiōes ꝑ frēs neceſſario obſuandas in ꝑdicta ꝓcuratione: q̄ ꝑ ordinem ſequuntur.

S. Bernardinus.

Scd̄a ꝯſideratio principalis.

¶ Nota ſex modificationes: circa pecuniā ſeruāde.

PRima modificatio ē ꝙ fratres mutuum non contrahant: nec per ꝯſīs nomine ipſoꝝ ꝯtrahat̄.

Prima modificatio.

SEcunda modificatio eſt ꝙ cū frēs ꝓcurāt dictā ſolutionē vel offert̄ eleemoſyna pecuniaria: nullo mō ꝑſentēt aliquē cui dicta eleemoſyna det̄ cum talis (eſſet interpoſita pſona) ſed rogent facientē eleemoſynam: vt placeat ei per ſe facere ſolutionem ſuarū neceſſitatum: vel alicui cōmittere q̄ nomine ſuo (ſcꝫ ipſius dantis) faciat dictam ſolutionem quo ſe excuſante: poſſunt frēs preſentare aliquem: q̄ nomine dantis teneat pecuniam ꝛ faciat ſolutionem. Et dicebat conſtitutio antiqua: ꝙ frēs diceret offerenti pecuniam. Dn̄e ex quo vos non poteſtis vel non vultis facere ſolutionem ꝑ vos: nec nominare aliquem. nominare vob talem: q̄ vt credimus fidel'r ſe habebit iuxta intentionem veſtram ꝛ nomine vr̄o. Ita vt ſemper appareat ꝙ talis nuntius eſt dantis ꝛ non frm̄. Item debent cauere frēs q̄d quando vadūt ad ꝓcurandā dictam ſolutionem: nullo mō patiant̄ ire ſecū aliquaꝫ pſonam ad recipiendum talem pecuniam: q̄ꝛ talis cenſeret̄ interpoſita pſona tacite: ꝑ conſenſum ſeq̄ntem. Dicunt tamen aliq ꝙ ſi vrgente neceſſitate id fieret: vt quando frēs vadunt ad alia loca vel oppida ad procurandam aliquam talem eleemoſynam: vbi veriſimil'r credūt ꝙ nō inueniūt aliqueꝫ q̄ dictā pecuniā reportet: poſſent ducere ſecum aliquē ſecularē: q̄ pri⁹ factis

Scd̄a modificatio.

ſupꝛadictis diligētijs: ⁊ dāte ſe excuſante p̄ſentaret̄ illi: vt ſuo noīe duceret: pecuniā quocūqꝫ opus eēt ꝓ ſubueniēda neceſſitate frm̄.

Tertia modificatio.

TErtia modificatio eſt ꝙ in tali ꝓcuratiōe ſolutiōis: debent ſemꝑ frēs petētibꝰ dare noticiā ſuaꝝ neceſſitatū: quaꝝ ſolutionē ꝓcurāt: exprimēdo ⁊ notificādo eas. Et hoc videt̄ velle Nicolaꝰ in. §. Ceteꝝ. v̄ſi. liceat. Ubi dicit: liceat tn̄ fribꝰ ſuas neceſſitates īſinuare ac ſpecificare ⁊ exponere ⁊c. ꝙ qdē v̄bū liceat: ⁊ ſi nō inducat obligationē fribꝰ ipſis q̄ꝫtū ad acceſſuꝫ ad hn̄tes tales eleemoſynas: ſꝫ potiꝰ ſit qdā ꝯceſſio ſecure accēdēdi ⁊ ſuas neceſſitates ꝓcurādi: tn̄ q̄ꝫtum admodū ꝑ ipſos ſeruādū in tali ꝓcuratiōe: bene papa hoc oñdere videt̄ in his terminis cū ait. inſinuare. ſpecificare. exponere ⁊c. Nō eñ pn̄t nec debēt ꝓcurare vel petere indifferēter eleemoſynas pecuniarias: moꝛe alioꝝ paupeꝝ: qꝛ talis modus ꝓcurādi dꝛ q̄ſtus pecuniariꝰ: ꝑ Clementē ꝓhibitus in. §. Poꝛro. v̄ſi. Quo circa. Nec ſufficit fribus tales neceſſitates hr̄e in mente. Nā dicit HUGO ꝙ in facto pecūie: quādocūqꝫ intētio ꝑ v̄bū oꝛdinatū exꝑmit̄: ꝯſcientie puritas ⁊ oꝛdinis retinet̄ honeſtas. Nā intentio nō pōt exponi multitudini. hec ille. Nec etiam videt̄ ſufficere dictā ꝓcurationē facere gn̄alr̄ ſue noīe neceſſitatū: qꝛ ſemper remaneret in eleemoſyna ſic ꝓcurata auctoꝛitas ſiue libertas ipſis fribus: ſaltem expēdendo ad libitū ſuū: ꝙ eſt eis ꝓhibitū ꝑ dictū Nicolaū in v̄ſi. Ita tn̄. vbi ſic dꝛ. Ita tn̄ ꝙ ab oī eiuſdē pecunie adminiſtratiōe ſiue diſpēſatiōne: frēs oīno abſtineāt. Et Clemēs in. §. Ueꝝ ēt dicit Cū dicti frēs nō ſolū a receptiōe ꝓpꝛietate. dn̄io ſiue vſu ipſiꝰ pecūie: veꝝ ēt a ꝯtractatione qualibꝫ ipſiꝰ ⁊ ab ea ſunt penitꝰ alieni. Et ſi aliqs dixerit. ꝙ de rigoꝛe non videt̄ hec tā indiuidualis ſpecificatio neceſſaria: ſꝫ ꝙ ſufficit: dicere adiūctis nos pꝛo quadā vel qbuſdā neceſſitatibꝰ: ſicut aliqs dicere auſus ē: nollo ſecū in hoc ꝯtēdere: ſꝫ dico: ꝙ ad puritatē ſuādā hoc opꝫ fieri: ad qđ oēs frēs tenemur ſicut ꝓbant p̄dicte declarationes vt ſupꝛa dictum eſt.

Quarta modificatio.

QUarta modificatio ē ꝙ qn̄ ꝯtigerit frēs alicuꝰ neceſſitatis ꝓcurare ſolutionē: nō plus ſciēter ꝯcedi vel deponi ꝑmittāt: q̄ꝫ credit̄ res q̄ ꝓcurat̄ valitura. Et ſi q̄ꝫtitas maioꝛ adantibꝰ depoſita fuerit: de illa nō ſe poterūt frēs intromittere: nec iuuare ſine expꝛeſſo ꝯſenſu deponētis vel dātis. Ut dixit Nico. in p̄dicto. §. v̄ſi. Qꝛ puritatē. Et v̄ſi. Caueant. Et qn̄ dubitāt frēs ne foꝛte maioꝛ q̄ꝫtitas deponat̄ quā ꝓ illa neceſſitate ꝓ qua petūt neceſſe hn̄t: petāt licētiā adante: ꝙ ſi aliqd ſuꝑ erit: poſſit expēdi in alia neceſſitate. Et ſi dederit: poterūt dicti frēs vti re empta ex illa pecūia. Alias aūt nullo mō: ſꝫ depoſitariꝰ mittat illā dn̄o deponēti. Uel ſi receſſit ita ꝙ nō ſperat̄ vlteriꝰ poſſe hr̄i: dabit̄ pecunia illis qbꝰ debent̄ bona incerta. ſ. cruciate: qn̄ habet̄. ꝓpterea eſt bonū ꝯſiliū: vt qn̄ ſolutio ꝓcurat̄ alicuiꝰ rei a fribus: pꝛius ab ipſis ſciat̄ pꝛeciū determinatū illius rei.

Quinta modificatio.

QUinta modificatio eſt: qđ ſi eleemoſyna pecuniaria: non ſtatim debꝫ ſolui ſꝫ deponi penes aliquē: ita fiat vt tam dn̄s q̄ꝫ recipiens: ſemper cognoſcāt ꝙ noīe frm̄ nihil deponit̄ nec recipit̄: ſꝫ ipſius dātis. Et ſi credit̄ qđ talis eleemoſyna q̄ deponit̄ nō ita breuiter poterit expendi: qꝛ vꝫ hꝫ tractū annexū tꝑis: vt ſupꝛa dictū fuit: tūc frēs ꝓteſtent̄: p̄ſertim apđ glo-

nas ſtatum nr̃m ignorantes q̈ q̈diu pecunia ipſa durauerit: dn̄ium. ꝓprietas. poſſeſſio ⁊ vſus: ad ipm̄ dn̄m dātem remaneat: cum libera ptāte reuocā de plene. integre ⁊ pfecte. ⁊ q̈ frēs in dicta pecunia eleemoſynaria: nihil oīno iuris hr̃e volunt nec pn̄t: nec adminiſtrationem: nec vſum: nec aliqđ dn̄iu; vt volunt p̄dicti Nicolaus: ⁊ Clemens.

Sexta modificatio ē circa ſubrogatiōes faciēdas: nā tenenť frēs a dn̄o talē eleemoſynā deponēte: exp̄ſſam petere licētiā: q̈ i caſu quo oportueat fieri ſubrogatiōes ſiue dn̄atiōes alioꝝ nūtioꝝ ſeu depoſitarioꝝ: totū ꝓcedat de ſua volūtate: ita q̈ cū depoſitarijs nō ſolū in ſubrogatiōib⁹: ſ; etiā i oīb⁹ ⁊ p oīa poſſint frēs facere qđ poterāt cū ipſo p̄mo dāte ſi adeſſet: donec iuxta volūtatē dn̄i deponētes expēſa ſit pecunia: vt vult Nicolaus in ſepe dicto. §. Ceteꝝ. in v̄ſi. ac ipſi⁹ dn̄i. ſ. pecunie habeaſ aſſenſus i ſubrogatiōib⁹ infra ſcriptis. ¶ Et ſic pt; q̈ p frēs ꝓcurātes ſolutionē pecuniariam: hec ſupradicta ſex ſunt obſ̄uāda. vc;. Primū q̈ nō ɔtrahāt mutuū. Scđ; q̈ nō ducāt pſonā ſecū qn̄ ꝓcurāt dictā ſolutionē: ſ; dās p ſe vel p aliū. ⁊c. Tertiū q̈ ſemp exp̄manť neceſſitates ꝓ q̈b⁹ ꝓcuraſ dicta ſolutio. Quartu; q̈ frēs ſciēter nō pmittāt pl⁹ deponi q̈ neceſſe habeāt. Quītū q̈ faciāt frēs ꝓteſtationē dāti vt dictū eſt. Sextū q̈ habeaſ a dāte licētia ꝓ ſubrogatiōib⁹ faciētis ⁊c. Et ſic pt; ſcđm principale.

Sexta modificatio.

Epillogatio p̄dictaꝝ modificationū.

Tertiū principale quātū ad modū

quē frēs debent tenere circa tales eleemoſynas ⁊ tenentes eas. ¶ Primū eſt q̈ frēs nullū dn̄ium: actionē: adminiſtrationē ſiue diſpēſationē habeāt nec hr̃e intēdāt in dicta pecūia. ¶ Scđm vt nō ɔueniāt in iudicio eā tenentē: qualitercunq; ſe habuerit i dicta pecūia: nec aliquomō eā repetāt aut cōpotū ſeu rōne; de ea petāt. ¶ Tertiū eſt: vt ſub breuib⁹ oīa icludanť: q̈ q̈diu dicta pecūia durauerit: nullā inſinuationē: v̄bo: facto vel ſigno oſtēdāt: p quā apparere poſſet eos hr̃e aliquā auctoritatē: actionē vel diſpēſationē aut adminiſtrationē in dicta pecunia. Nec ēt i corde debēt hoc hr̃e: ſ; ſolū eis ɔcediť ⁊ pmittitur: ſuas iſinuare neceſſitates ⁊ eaꝝ ſolutionē ꝓcurare. Et ſi tenētes negligētes fuerit circa dictā ſolutionē: pn̄t eos frēs exhortari: ⁊ eoꝝ ɔſcientias onerare: vt fidelr̄ ſe habeāt i re ſibi cōmiſſa. Que oīa ad lr̄a; ponit Nico. iij. i p̄dicto. §. Ceteꝝ. v̄ſi. Ita tn̄ q̈ penes ⁊c. Et etiā Clemēs. v. i dicto. §. Porro. v̄ſi. Deniq;. Et p ɔn̄s nō pn̄t p̄textu pietatis: eleemoſynā alteri facere de illa: vel alteri mutuare: ſiue de vna pſona i aliā mutare. Hi eñ oēs act⁹: ptinent ad p̄mū dātē vel ad ſubſtitutū: ſi ad hoc ab ipſo habuit facultatē: alias non.

Tertia conſideratio p̄ncipalis.

¶ Ex quib⁹ oīb⁹ epilogādo dicim⁹: q̈

duodecim requiruť ad hoc q̈ frēs minores licite poſſint ſuas neceſſitates: pecuniarijs eleemoſynis prouidere: ſiue per tales eleemoſynas: ſuas neceſſitates procurare.

Epillogatio p̄dictorū reducēdo ad. xij. ɔditiōes

Primū eſt q̈ habeāt verā neceſſitatē. Cōtra qđ facerēt ꝓcurātes (pecūnia mendiāte) res ſupfluas: ſiue ſint ornamēta aut vaſa eccliaſtica. ſc;

Prima cōditio.

calices:tapeta ⁊c. vl' libros duplicatos de eadē materia: vl' alias non neceſſarios: aut edificia ſiue officinas nō neceſſarias: vl' ſtatui paupi nr̄o nō ɔueniētia. ¶ Itē ɔtra ſupradicta facerēt ꝓcurātes res nimiū p̄cioſas. vt calices. cruces ⁊ alia (q̄bus vti pn̄t frēs) non mediocria vl' mediocris p̄cij: ſiue ꝓcurantes vaſa argētea: quando alterius metalli ſufficeret. vt ampullas. cādelabra. turibulum. ⁊ nauiclam argentea. ¶ Item procurantes curioſa. vt q̄ elaborata edificia: aut ornamenta expoſita ſeu pulchriora ⁊ ſilia. Nam nimia precioſitas: ſuperfluitas aut curioſitas: ſtatui noſtro non poteſt conuenire: vt dicit Clemens.

Scda condi tio.

Secūdū ꝙ ſupra dicta neceſſitas ſit p̄ſens vel imminēs vt ſupra declaratū eſt. ¶ Cōtra iſtud facerēt: q̄ diffidētes de diuina ꝓuidētia: facerent magnas ⁊ exceſſiuas ɔgregatiōes grani vel vini: olei aut piſciū vel ſimiliū ꝑ ꝓuiſiōe future neceſſitatis poſſibilis: cū adhuc ēt ſi pecūia nō interueniat nō poſſit fieri: vt dicit Nico. in. §. Inſup nec vtēſilia. verſi. ne ſub colore ꝓuidētie in futuꝝ. ¶ Cōtra hoc etiā facerēt: ɔſentiētes vl' p̄mittētes deponi pecuniā: etiā ſi det̄ ꝑ miſſis legatis: vl' alias liberalr̄ offerat̄. Nā in hoc nulla differētia fieri deb3: qualr̄ obueniat pecūia: q2 nō pl⁹ habet̄ in illa q̄ dat̄: ex eo ꝙ dic̄r miſſe vl' alia ſuffragia: vl' q̄ liberalr̄ donat̄: vl' in teſtamēto legat̄ aut a ſuis parētib⁹ largit̄: q̄3 in alia q̄ eſt in p̄tāte imꝑatoris. Ita ꝙ in nullo caſu deponi pōt ꝑ neceſſitate futura: poſſibili.

Tertia cōditio.

Tertiū ꝙ p̄dicta neceſſitas ſit ꝓcurātis: vel frm̄ ſibi cōmiſſoꝝ. Ita ꝙ nō ſit aliena. ¶ Cōtra hāc facerēt q̄ ſub ſpecie charitatis: peterēt eleemoſynas tales ꝓ alijs q̄buſcūq3 ꝑſonis: etiā religioſis vel ɔuētibus alijs. Et mlto grauı⁹ peccarēt q̄ ꝓ ſclarib⁹: paupib⁹ aut amicis: tales eleemoſynas ꝓcurarēt: vl' eas illis darēt. cū nec miniſter gn̄alis cū toto caplo gn̄ali imo cū toto ordine: nō poſſit vnū denariū: etiā amore dei dare. Q2 miniſter gn̄alis: nec min⁹ ali⁹ frater nō eſt dn̄s nec adminiſtrator pecunie ſiue diſpēſator: ſicut clare colligit̄ ex declaratiōib⁹. Et ſi dicas ꝙ Nicolaus ɔceſſit poſſe dare vilia. ⁊c. Dico ꝙ veꝝ eſt res viles: ſed nō denarios.

Quarta ɔditio.

Quartū ē ꝙ talis res nō poſſit mēdicando h̄ri oſtiatī. ¶ Cōtra iſtō facerent: q̄ ſine aliqua ɔſideratione: ſolutionē rei ꝓcurarēt: q̄ mēdicando poteſt commode haberi.

Quinta ɔditio.

Quintū ꝙ tp̄e ꝓcuratiōis vl' depoſitiōis pecunie: nō ſint aliq̄ eleemoſyne indifferētes: q2 tūc frēs vel nō h̄nt verā neceſſitatē. ¶ Et ſic facerent ɔtra hoc: in tali caſu q̄rēdo vel ꝓcurādo ꝑ plateas: vel mercat⁹: vel curias: aut apō dn̄os ſeu alias quaſcunq3 ꝑſonas: eleemoſynas pecuniarias: vel p̄mittendo oblatas deponi.

Sexta cōditio.

Sextū ꝙ frēs mutuū nō ɔtrahāt: vl' alij ſuo noie: ſed put dicit Nicolaus: exiſtēte vera neceſſitate pn̄t aliquē rogare ꝙ ſibi ſubueniat: ⁊ certū facere illū: ꝙ frēs fidelr̄ laborabūt vt ſibi fiat ſatiſfactio. ⁊c. Non tn̄ pn̄t ſe obligare: nec pignora dare. ¶ Cōtra illō facerēt ſe obligātes: vl' ſuo noie alium ſubmittentes ad hoc.

Septima cōditio.

Septimū ꝙ frēs nō nominēt vel p̄ſentēt ꝑſonā q̄ recipiat eleemoſynam pecuniariā: ſ3 dans ꝑ ſe vel ꝑ ſuū nunciū ⁊c. vt ſupra dictū eſt. ¶ Con-

tra hoc faceret q̄ ſtatim ſine p̄dicta diligētia:p̄ſentarēt aliquē vel noiarent ad hoc ꝙ teneat pecuniā.⁊c. Attñ exēpti ſunt pr̄es italici ab iſta ꝯditiōe. Nā ſta tiȝ pñt noiare ſindicū pape:aliū tñ nō poſſent noiare:niſi ſicut nos. Oēs eñ alie ꝯditiōes:ita compꝛhendūt illos ⁊ tenent illas ſeruare ſicut ⁊ nos: niſi tñ quo ad iſtā noiationē ⁊ ſubꝛogationes ⁊c.qꝛ iſte ſindic⁹ in illis ſe habȝ quo ad ſubꝛogationes:ſicut quo ad nos ꝓcuratoꝛ pꝛimi dātis.¶ Contra hoc fa ciunt aliter ſe hñtes. Et nota ꝙ vult Nicolaus:ꝙ ſi aliqua eleemoſyna fra tribus ꝑ nunciū alicui⁹ mittat ſine aliqua expꝛ̄ſſione:intelligat venire cū oi bus ꝯditionib⁹ conuenientibus ⁊ neceſſarijs:ad hoc ꝙ frm̄ neceſſitatibus de illa pꝛouideatur.

Octaua ꝯditio.

OCtauū. Ut qñ ꝓcurat ſolutio neceſſitatū frm̄:expꝛimat neceſſitas. vt ꝓ pane:vino:piſcib⁹ ⁊c. Nam petere gñalr̄:eſt q̄ſtus pecuniari⁹:ꝑ cle mētinā ꝓhibit⁹.¶ Cōtra hoc facerēt ꝓcurātes ꝑ curias:nūdinas:vł alia q̄cūqȝ loca:eleemoſynaȝ ꝓ ſuis neceſſitatib⁹:nullā particularit̄ aſſignā do.¶ Itē faceret ꝯtra p̄dicta:q̄ i ſuis eccl̄ijs vel domib⁹ ꝓ ſuis neceſſitatib⁹: ꝯſentirēt aut ꝑmitterēt ꝓijci pecuniā:ꝓ oſculādis reliquijs vel cruce in die veneris ſctā. vel lucrādis indulgētijs:ēt ſi ſecularis talē pecuniā aſſumat ad diſtribuēdū ad libitū frm̄. Nā eſt q̄ſtus pecuniari⁹:ꝓhibit⁹ ꝑ Clementē. Et ita plerūqȝ in multis capitulis gñalibus fuit declaratum.

Nona conditio.

NOnū ꝙ caueāt frēs:vt qñ ꝯtingit eos ſolutionē alicui⁹ neceſſitatis ꝓ curare:nō ꝑmittāt plus ſciēter dare ſeu deponi:q̄ȝ credit res ipſa va litura cui⁹ ſolutio ꝓcurat. Et ſi plus datū fuerit:de illo nō pñt ſe itro mittere:ſine expꝛ̄ſſa licentia dantis.

Decima ꝯditio.

DEcimū ꝙ eleemoſyna pecuniaria:certe neceſſitati aſſignata:nō com mutet in aliā. ſ. abſqȝ expꝛ̄ſſa licentia dātis vel ſui ſubſtituti ſi ad hoc recepit poteſtatem.

Undecima coditio.

UNdecimū ꝙ q̄uis ſ̄m eūdē Nicolaū:plurib⁹ poſſit cōmitti diſpēſa tio alicui⁹ eleemoſyne:ſiue ꝓpter locoꝝ diſtātiā:⁊ ꝯditiōes ſeu alias circūſtātias:ſiue alias:nulla tñ depoſitio pecūie ſeu mutatio fieri pōt a frib⁹:abſqȝ auctoꝛitate:ꝯſenſu ⁊ volūtate dñi p̄ncipalis. Et ideo debēt frēs rogare dñȝ dātē:vt qcqd talis pecūie ꝯtractatiōis ſeu cōmutatiōis fieri opoꝛ tuerit:id de ſuo ſemꝑ ꝯſenſu ⁊ auctoꝛitate ꝓcedat:ēt ſi ꝑ mille man⁹ trāſeat: ex quo ſemꝑ ē ſua:donec ꝯuerſa fuerit i res licitas frm̄ vſib⁹. Ac ꝙ ſit etiaȝ ꝯtent⁹:ꝙ frēs noie ipſi⁹ dātis:nominēt tot ꝑſonas:qb⁹ pecūia det ad haben dū rem neceſſariā:quot op⁹ fuerit. Et lȝ Nicola⁹ videat dicere:ꝙ ſi pꝛimus deputat⁹ nō poſſet vel nollet ducere pecuniā ad locū vbi hñda ē res neceſſa ria ꝓ illa:ꝙ poſſent frēs cū iſto facere:ſicut cū dño p̄ncipali:quo ad ſubꝛogā dā aliā ꝑſonā:⁊ i alijs. Et lȝ ſic itellexerit actoꝛ ꝯfoꝛmitatū:tñ cōiter alij expo ſitoꝛes intellexerūt:ſi habit⁹ eēt aſſenſus dñi p̄ncipalis:ꝑut declaratio dicit· bis ṽbis. Ac ipſi⁹. ſ. dñi habeat aſſenſ⁹ ſuꝑ ſubꝛogatiōib⁹ īfra ſcriptis. poſt qđ ſeqt. Qđ ſi ad p̄mū dantē frēs nollēt ire:pñt cū noiato facere:ſicut cū pꝛi mo. Et ſic vnū ius ſupplet ꝑ aliud. Nā (vt p̄dict⁹ Nicola⁹ dicit in iſta decla ratiōe) ea q̄ in p̄ncipio ad mediū ⁊ ad finē:illa ṽo q̄ in medio ad finē ⁊c. ſe pe referūtur. Si aūt ꝯtigerit dñm pꝛincipalē moꝛiante q̄ȝ pecunia expēdat:

ſi ipſe iam dixerat ꝙ illa pecunia expederet in neceſſitatibus frm̄: qcqd de ipſo ꝓcedente ꝯtingat moriendo:pñt frēs ad perſonam deputatam recurrere:ſicut poterant ad primum dantem. Non obſtante morte eius vel contradictione ſui heredis.

Duodecima conditio.

Ultimū:ꝙ frēs nullū dñium:actionē vel adminiſtrationē in dicta pecunia oſtendant ſe hr̄e: ſicut non hñt.⁊c. prout ſuperius dictum eſt ad plenum:⁊ ꝓpterea hic curſim tranſiui per iſta duodecim reqſita. Ideo ſi bene vis illa intelligere.lege totum tractatum de pecunia: ⁊ ſupple vnum ꝑ aliud. Quo lecto ⁊ bene intellecto:⁊ timore dei ante oculos tuos poſito:⁊ zelo tue religionis in corde tuo fixo:poteris impolluta ꝯſciētia tranſire:lꝫ difficilime. Et ideo aliud remedium eſt ſecurius ꝙ̄ legere ac intelligere ſcꝫ fugere pecuniam ſicut peſtem. Eſt eñ allectiua valde. Unde ſctūs BONAUENTURA dicit:ꝙ pecunia auide petitur:incaute recipitur:⁊ĩncautius contrectatur. Et propterea beatus Franciſcus voluit filios ſuos:ſuper omnia a denarijs eſſe alienos. Nec contra hoc ſummi pontifices diſpenſarunt:ſed tantum declarauerunt in illis duobus caſibus:ſcꝫ/pro neceſſitatibus infirmorum:⁊ fratribus induendis per beatum Franciſcum exceptis:includi ⁊ intelligi debere omnes alios ſimiles. Nam de ſilibus idem eſt iudicium. Et ſi ſeruentur prout in dictis declarationibꝰ Nicolai.iij.⁊ Clementis.v.continetur:audeo dicere:ꝙ in cuſtodiendis illis:puritas regule:⁊ retributio multa exiſtit. Nec per hoc derogatur perfectioni ipſius regule. Alias eccleſia vniuerſalis erraret:(quod nefarium eſt cogitare) dando occaſionem peccandi:vel impediendo profeſſores huiuſmodi a ſua perfectione in regula promiſſa. Nam dictarum declarationum:vna fuit edita in concilio Uiennenſi:alia ſimiliter in illo fuit roborata ⁊ collaudata. Non ſic autem dicimus de diſpenſationibus ſubretitijs:immo illas abominamus:exhortemus:⁊ dicimus communiter eſſe nullius valoris: quia ille non declarant regulam:ſed denigrant:deſtruunt ⁊ annihilant ſtatum nr̄m. Et pontifices bene informati:non dediſſent talia. A qbus relaxationibus nos liberet ⁊ in obſeruatione noſtre regula dirigat ⁊ confirmet:dominus noſter Jeſus chriſtus:meritis ⁊ interceſſione beatiſſime virginis Marie:⁊ Seraphici patris noſtri FRANCISCI:cuius veſtigia imitari deſideramus: ſeu deſiderare optamus.

S. Bonauētura.

¶ Explicit Speculum (et vtiqꝫ perlucidum) fratrum Minorum regularis obſeruantie:per Reuerendum Patrem ſupra memoratum:predicti ordinis ⁊ obſeruantie profeſſorē:ac rerū ſue religionis:ſtudioſiſſimū indagatorem:accuratiſſime editum: ꝑut ſeries huius ſui Libelli liquidiſſime manifeſtat.

✠

¶ Incipit tabula plurium queſtionuꝫ ſuper regulam Frm̄ Minorum a Doctore Seraphico ſancto Bonauentura editarum.

¶ Quare ſanctus Franciſcus nonam regulam inſtituerit. q.1.
¶ Quare frēs p̄dicent populo: ⁊ ꝯfeſſiões audiant. q.2.
¶ Quare frēs in ſecreta conuerſatione ſtudētes lrās ſtudioſo modo. q.3.
¶ Quare tantus ordo mēdicitati quotidiane ſe exponat? q.4.
¶ Quare frēs in ciuitatibꝯ ⁊ oppidis freq̄ntius maneant? q.5.
¶ Quare frēs altas ⁊ magnas domos erigāt: ⁊ oratoria ſumptuoſa: ⁊ areas latas magno p̄cio comparent? q.6.
¶ Quare frēs plura colligant vel ſeruent q̄ꝫ q̄ poſſit quotidie ad vnius diei dictum ſufficere? q.7.
¶ Quare frēs plura modo petant q̄ꝫ olim? q.8.
¶ Que ſit cauſa impatientie frm̄ in penuria circa ea qbꝰ indigent? q.9.
¶ Quare indifferenter non recipiant omnes volentes noſtro aggregari conſortio? q.10.
¶ Quare nō laborent frēs manibus ꝑ victu? q.11.
¶ Utrum de quolibet ordine poſſit quis tranſire ad regulam ⁊ religionem frm̄ minorum? q.12.
¶ Utrum poſt emiſſam profeſſionem in iſta religione: liceat ad aliam tranſire? q.13.
¶ Utrū liceat ordini ⁊ frībus eijcere aliquē ꝑ demeritis: vel egreſſo ⁊ penitē ti ⁊ petenti receptionē denuo denegare? q.14.
¶ Quare frēs recipiendo inutiles multiplicent numerum: ⁊ ſeipſos ⁊ alios onerent? q.15.
¶ Unde eſt q̄ꝺ aliq religioſi ſunt moribus ita diſtorti: ⁊ rudes ſicut aliqui ſeculares? q.16.
¶ Quare oēs diſcholi ꝑ quos religionis puritas deformat̄ non eijciant̄ ab ordine? q.17.
¶ Que ſint p̄cipua in qbus bona religio agnoſcit̄: ⁊ in qbus alia melior altera extimatur? q.18.
¶ Que ſint potiores cauſe qbꝰ in vita religioſa vident̄ ordines deficere: ⁊ in tp̄alibꝰ ⁊ qbuſdam cerimonialibꝰ ꝓficere? q.19.
¶ Quare inter religioſos oriant̄ diſſenſiões: ⁊ inuidie ſicut ⁊ inter ſeclares: ⁊ aliquando acriores? q.20.
¶ Quare frēs ſtudioſe abſcondāt facta ſua? q.21.
¶ Quare frēs potius freq̄ntēt mēſas diuitū q̄ꝫ pauperū? q.22.
¶ Quare frēs magis honorēt diuites q̄ꝫ paupeꝛ: ⁊ ꝓmptius ſuiāt eis, in confeſſionibꝰ audiēdis: ⁊ alijs ꝯſilijs: ⁊ obſequijs. q.23.
¶ Quō frēs minores hn̄tes domos hortos libros veſtes: ⁊ alia victui neceſſaria ꝑ tpe excuſant̄ a trāſgreſſione regule? q.24.

¶ Quō frēs pecuniariā eleemoſynā ꝓcurātes: ⁊ p alios eā recipi ⁊ ſeruari: ⁊ ad libitū ſuū diſtribui faciētes: nō dicant ꝯtra regulā p interpoſitā pſonā pecunie receptores? q.25.
¶ Quare frēs petāt eleemoſynā ab iniuſta lucta ſectātibꝰ? q.26.
¶ Quare clerici magis odiant ⁊ perſequant frēs q̄ laici: ⁊ ſimplices ſacerdotes? q.27.

¶ Explicit tabula queſtionum ſancti Bonauenture ſuper regulam frūm minorum.

¶ Incipiunt determinationes multarum pueſtionū ſuper regulā beati Françiſci: edite a doctore ſeraphico ſancto Bonauentura.

¶ Prologus.

Cum inter alios ordines religioſoꝝ ordo frūm minoꝝ datus ſit ecclie ad edificationē fideliū in fide ⁊ moribus p ꝟba doctrine ⁊ exēpla bone ꝯuerſationis: qbꝰ ⁊ fideles erudiant ad imitādū: ⁊ fides muniat cōtra prauitatē hereticā: ſicut lucerna fugās in domo tenebras ⁊ opantes promouens: vt eadem edificatio afferat fructum ampliorem: neceſſe eſt ordinem ipſum quattuor ornamentis eſſe preditum: ſine quibus minus proficeret in alijs: licet forte quo ad ſe aliquo illorum poſſet carere.

¶ Quattuor ornamēta religionis.

¶ Primū eſt: vita irreprehenſibilis: q̄ maxime ſibimet ꝓdeſt ⁊ alios edificat. ¶ Scd̄ꝫ: ſciētia ſacre ſcḋture ſine q̄ nec ſecure nec vtilr̄ poſſere alios docere. ¶ Tertiū ē: auctoritas ṗdicādi ⁊ ꝯfeſſiōes audiēdi: i qbꝰ maxime ꝓſunt fidelibus frēs. ¶ Quartum: ratio ſatiſfactoria ſuper qbuſdam dubijs apd̄ illos q non intelligunt qualiter fiant rōnabilr̄ ⁊ licite: immo neceſſario ⁊ meritorie in ordine: ſuper quibus aut miranť: aut ſcandalizanť: vt ſciant qualiter ⁊ quomodo iſta fiant rōnabilr̄: cum ad hoc teneamur. Nam vt coram ceco offendiculū non ponamus: opa noſtra lux debent eſſe coram hoibꝰ iuxta illud Math. v. Ut luceat lux veſtra coram hoibus. Uos eſtis lux mūdi. Et ideo expedit in lucem ponere: ⁊ rōnem oſtendere de ijs que non intellecta poſſent putari tenebre: ⁊ per conſequens poſſent aliorum edificationē de nobis aliquatenus impedire. ¶ Sicut eñ artis alicuius ignarus videt aliqua ab illius artis opificibus inſtrumēta hr̄i q̄ nō intelligit ad qd̄ valeāt: ita plerumqꝫ ſeculares ⁊ rudes miranť quare ſpūales hoc ⁊ hec faciant. Ita vt expediat aliqua ab eis abſcondere: non ex ſimulationis palliatione: ſed ꝓ cautela: ne ponať offendiculum infirmis: ⁊ puſilli intelligentia: materiam ſcādali inde ſumant. Aufer rubiginem de argento ⁊ egredieť puriſſimum vas. Hoc eſt. tolle de bono quod facis ſuſpitionem: rōnēꝫ: reddēdo ⁊ apparebit purum ⁊ bonū qd̄ putabať vitioſum. j. Petri. iij. Parati ſemper ad ſatiſfactionem ⁊c. Ipſa em̄ opera dei puriſſima in ſe: ſepe ſunt in rudibus ⁊ in in-

fidelibus occaſio ſcandali cum non intelligunt: ⁊ ſiniſtre ac peruerſe interp̄tant̄. Math. xij. Beatus q non fuerit ſcandalizatus in me. p̄s. xvij. Cum ſancto ſanctus eris: ⁊ cum peruerſo pu̇erteris. Ut ergo lucerna clari⁹ luceat: offendiculum auferas ei: ⁊ limpidius lumen effundet.

¶Queſtio.j.

PRimo igitur queritur. Cuꝫ tot ſancti ordines approbate regule fuerint: cur ſcũs Frãciſcus nouã regulã facere voluit: quaſi non ſufficerent prioꝝ inſtituta ſanctoꝝ? Ad illud tibi rñdeo: ꝙ p̄r ſcũs Frãciſcus ſpũ dei plenus ⁊ zelo charitatis dei ⁊ ꝓximi totus ignit⁹. triplici deſiderio flagrabat: vcꝫ vt totus poſſet eſſe imitator xp̄i in omni perfectione v̇tutuꝫ. Item: vt totus poſſet adherere deo p̱ aſſidue ꝯtemplatiõis ei⁹ guſtũ. Item: vt multos poſſet lucrari deo: ⁊ ſaluare aĩas p̱ q̄bus xp̄s voluit crucifigi ⁊ mori. Et q̄ nõ ſufficit ei vt iſta in ꝓpria pſona tm̃ ageret: voluit inſtituere ordinẽ: vt multos coop̱atores haberet: nõ ſolũ in p̄ſenti ſed etiã in futuro: q̄ et ſanctitatis ei⁹ imitatores exiſterẽt: ⁊ alios deo plurimos lucrarent̄.

Cauſa inſtitutiõis ordinis minoꝝ.

Ordines aũt quos ipſe ſcũs Frãciſcus iuenit in eccl̃ia: aliqua p̄dictoꝝ triuꝫ ex parte habeãt. Ut religioſi cenobite q in ſtudio v̇tutum xp̄i imitant̄ veſtigia. Heremite q contẽplationi diuine frequẽtius vacant. Et clerici rectores plebium q aĩarum curam hñtes officio: lucris aĩarum oĩ vigilantia ītendere debent. Et q̄ hec tria ſimul iuenit ĩ nullo ordine: ſpũ ſancto edoct⁹: nouã condidit regulam: ⁊ nouũ ordinem iſtituit: quo in profeſſione euangelicoꝝ conſilioꝝ: obedientie vcꝫ ⁊ caſtitatis: ⁊ abdicatione ꝓp̄etatis: xp̄i veſtigia ſeq̄ret̄: ⁊ in officio p̄dicationis ⁊ confeſſionis: aĩarum lucra vtiliter quereret: ⁊ in altiſſime paup̱tatis mendicitate: libertatem ſpũs retinens: cõtemplatiõis ſup̱ne app̄henderet puritatem. Nam ⁊ ſi actionis exterioris occupatio aliquotiens interrũpat ocium ꝯtemplandi: ipſa tñ libertas cordis: nullis ſolicitudinibus t̄palium diſtracta: ſp̃ualis vacationis magnam preſtat ſtudioſis oportunitatem: vt orãdo. legendo. meditãdo ⁊ ꝯtemplando. Plus eñ obeſt ad deuotiõis puritatem aſſequendam ſtrepitus t̄palium curarum: ꝙ̃ exercitatio v̇tuoſarum actionũ: q̄ curarum importunitas in ocio corp̄is: generat mẽtis inq̄etudinem. Boni aũt op̄is fidelis exercitatio: ꝯſcientiaꝫ quietat: ⁊ impingãdo eleuat in ſup̱na. Sicut q laborat in p̄paratiõe ꝯuiuij: ĩ quo q̄etus iocunde epulet̄. Unde dñs p̱ diem occupabat̄ in doctrina ppl̃i: ⁊ egrotãtium curatiõe: in noctibus: orõnibus in mõte vacabat. Luce. xxj. Erat autẽ diebus docens in templo: noctibus ṽo exiens morabat̄ in monte oliueti ⁊c. p̄s. xlj. In die mandauit dñs mĩam ſuaꝫ: ⁊ nocte canticũ eius. Noluit ſc̃tũs Franciſcus eſſe frẽs ſuos aſtrictos ad curam aĩarum ex debito neceſſitatis: ſed ex libere charitatis affectu: ⁊ vt meritũ expectarent de fructu ſalutis aliorum: ⁊ p̱iculum euitarẽt de p̱ditione coꝝ: participes in lucro: indẽnes in detrimento: vt alios extrahãt de naufragij ſeu incendij p̱iculo: ĩ pſi tuti ꝯſiſtentes in ſolido nõ periclitẽtur cũ pereuntibus in peccato.

¶Tria hꝫ ordo minoꝝ ſup̱ alios ordines.

¶Queſtio.ij.

Cur ergo qui aiaꝝ curã oꝛdinarie non

ſuſcipitis: ꝑdicatis pplo: ⁊ ꝯfeſſiones auditis: mittẽtes falcem in meſſem alienam: cũ illis ꝓpꝛie cõpetat q animaꝝ curam ex officio gerũt: iniuriãtes plebanis in quoꝝ videmini ꝑiudicium exercere officia illis cõmiſſa: ⁊ decipiẽtes illos quos abſoluitis ſup quos iuriſdictionẽ nõ habetis oꝛdinariã: contra canonẽ inſtituta ⁊ ꝑiculum animaꝝ vr̃aꝝ? ¶ Reſpondeo. Nulli in hoc facim⁹ iniuriã: nec aliquem decipim⁹: ſed ſedes aplica ꝗ immediate curam eccľie hꝫ: ⁊ a qua ceteri eccliaꝝ paſtoꝛes tam maioꝛes ꝙ̃ minoꝛes gubernãdi ſuſcipiunt auctoꝛitatem: tam mediate ꝙ̃ immediate: ⁊ a qua oẽs leges canonum emanant: videns in his nouiſſimis tꝑibus (iuxta aplm) inſtare tꝑa ꝑiculoſa ſacre laxatis euãgelice ꝑdicatiõis retib⁹ in capturã: tãtos ifluxiſſe piſces hoim ad fidei pꝛofeſſionem: qꝺ rete fidei ſcindit̃: meſſem fideliũ mltã ⁊ opꝛarios idoneos paucos: eo ꝙ pctã quotidie multiplicant̃ in eccľia: ⁊ epi negocijs exterioꝛib⁹ dediti: ſpũalibus intẽdere neq̃unt: ⁊ pauci ſunt paſtoꝛes in eccľijs ꝑſonalr̃ reſidẽtes: ſꝫ vicarijs ⁊ mercẽnarijs committũt oues: ſiue aias regẽdas: in quoꝝ plurimis multi eueniũt defectus imperitie: ⁊ honeſte vite negligẽtie ⁊ alioꝝ defectuũ ꝑ quos ad gubernãdas aias reddunt̃ inhabiles: ⁊ nõ eſſe q plebes erudiãt: vel a pcti facib⁹ extrahãt: vocauit nos in adiutoriũ tam cleri ꝙ̃ ppli: vt ꝑ offm̃ ꝑdicatiõis ⁊ ꝯfeſſiõis ſubueniam⁹ aiabus: ⁊ onus paſtoꝝ ſubleuãdo: alleuiem⁹. Sicut petr⁹ ⁊ ei⁹ ſocij nõ valẽtes ſoli rete piſcium ad litt⁹ trahere pꝛe multitudine: annuerũt Jacobo ⁊ Joanni ſocijs ſuis in alia naui: q̃ ſignat religionẽ: vt venirent ⁊ adiuuarent eos: ne vel ipſi mergerent̃: vel piſces capti perirent. Luce. v. Cũ ergo ex aplice ſedis miſſione: epoꝝ beniuolẽtia: ꝑdicatiõis opa ⁊ ꝯfeſſiõis ſubditis eoꝝ impendimus: eos ex charitate ⁊ auctoꝛitate eoꝝ abſoluim⁹: ⁊ nõ decipim⁹ eos: ſꝫ iuuam⁹: ⁊ in illis fit nõ pꝛeiudiciũ plebanis: ſꝫ bñficium: dũ ꝓ eis laboꝛam⁹: ⁊ ad obedientiã debitã eoꝝ ſubditos exhoꝛtamur. Nam ſi pleban⁹ poteſt alteri vicẽ ſuam cõmittere: multo foꝛtius poteſt hoc papa ⁊ epi: q plenioꝛem hñt in oẽs ſibi cõmiſſos ſine differẽtia poteſtatem. Et ſicut ex charitate: nõ ex neceſſitate: impẽdim⁹ fidelib⁹ ſpũalia ſubſidia: docẽdo: ⁊ orãdo: ⁊ a pctis in ꝯfeſſiõe abſoluẽdo: ita ipſi nõ ex debito coactiõis ſꝫ ex libertate charitatis miniſtrãt nobis coꝛpoꝛalis neceſſitatis ſubſidium: cum dñs oꝛdinauerit ijs q euangelium nunciant: de euangelio viuere. ⁊c.

Quare ffres ꝑdicãt ⁊ cõfeſſiones audiunt.

¶ Queſtio. iij.

Item q̃ro. Cum religioſi debeant ſim-

pliciter ambulare: ⁊ oĩno ꝟtutib⁹ abũdare: ⁊ ad hoc opam dare: cur rurſum ſtudio lr̃aꝝ (q̃ olim ſancti pr̃es poſtpoſuiſſe laudant̃: vt bñs ⁊ alij) ſe mõ dãt: ⁊ in ſecreta ꝯuerſatiõe ſtudẽtes? Rñdeo: qꝺ cum (ſicut dictũ eſt) ꝑdicationis offm̃ ex regulari ꝓfeſſiõe oꝛdini annexũ ſit: ⁊ etiã ꝯfeſſiõis: q̃ noticiã reqrũt ſacre ſcripture: q̃ ſubtili idiget i pleriſqꝫ locis expoſitiõe: ne ex imperitia errores ꝓ veritate doceam⁹: neceſſe eſt nob ſacre ſcripture hr̃e ſtudiũ: ⁊ magros. Hec em̃ ſcientia nõ ſolũ vtilis eſt ad alioꝝ eruditionẽ: ſed etiam ad ꝓpꝛiam

Propter qꝺ ffr̃s itendũt ſtudio lr̃aꝝ.

inſtructionẽ: vt ſeruus dei ſciat ſeipm̃ bene regere: ỽtutes a vitijs diſcernere: ⁊ noticiã dei ⁊ futuroꝝ p̃mioꝝ clarius ĩtelligere: ⁊ in oĩbꝰ cautius ⁊ fructuoſius ꝯuerſari. Nam ⁊ aplũs hortat̃ timotheũ ad lcõnis ſtudiũ: ⁊ ſctoꝝ nobis diligẽtia in ſctãꝝ ruminatione ſcripturaꝝ freq̃nter cõmendat̃. Ueritas eñ fidei: ⁊ vite ſanctitas: non aliunde q̃ꝫ ex ſcripturaꝝ fonte haurit̃: ſine qbꝰ impoſſibile eſt queq̃ꝫ ſaluari. Hereticoꝝ etiaꝫ verſutijs q in ſcripturis ſanctis occaſionem erroꝛis p falſas interp̃tationes aſſumũt: opꝫ ꝑ ipſaꝝ diligentem inueſtigationem diligentius obuiare: ⁊ fideles contra eoꝛuꝫ fraudes ⁊ latentes decipulas p̃munire. Unde Hieronymꝰ. Scta ruſticitas ſolũ ſibi ꝓdeſt: ⁊ q̃ñtũ ex vite merito eccliam xp̃i edificat: tm̃ nocet ſi deſtruẽtibꝰ nõ reſiſtat. Ad Titũ. j. Potẽs ſit exhoꝛtari ĩ doctrina ſana: ⁊ eos q ꝯtradicunt arguere. ⁊c.

¶ Queſtio. iiij.

Item cũ ſufficiat ad religiõis ꝑfectionem nil hr̃e ꝓpꝛiũ in ſpeciali ⁊ hr̃e poſſeſſiões ꝓ neceſſitate in cõi ſicut oẽs religiõis antiquoꝝ patrũ bñdicti. Auguſtini ⁊ alioꝝ: videret̃ in conſultum ⁊ aliquo modo tentare deũ: ꝙ tantꝰ oꝛdo exponat ſe mẽdicitati quotidiane velut celitꝰ expectet victũ ſuũ: cũ poſſet aliter hr̃e? Rñdeo. Perfectio diuerſos gradus hꝫ: ⁊ aliꝰ alio ſublimioꝛ eſt: nec ꝑfectiõi alioꝝ oꝛdinum p̃iudicat qn altioꝛ poſſit inueniri. Tentare aũt deũ non eſt xp̃i ꝓmiſſionibꝰ credere: ⁊ eiꝰ conſilijs obedire: ⁊ eiꝰ veſtigia imitari q dicit Math. xix. Amẽ dico vob̃ ꝙ vos q reliqſtis oĩa ⁊ ſecuti eſtis me. ſede. ſup ſedes ⁊c. Dñs aũt iſtã paupertatem docuit ⁊ tenuit: vt nil poſſeſſiõis in terra haberꝫ. Uñ Mat. viij. dicit. Uulpes foueas hñt ⁊c. ¶ Multis aũt de cauſis oꝛdo nil ꝓpꝛium poſſidet in hoc mũdo. ¶ Pꝛimo: vt veſtigia xp̃i ꝑfectius imitet̃. Mat. xix. Si vis ꝑfectꝰ eſſe vade ⁊c. ¶ Scdo: vt laq̃os auaricie facilꝰ declinemꝰ. j. Ti. vj. Qui volũt diuites fieri incidũt in. ⁊c. ¶ Tertio: vt culpas ſupfluitatis pleniꝰ expiemꝰ. Prouer. 6. Oẽm ſubſtãtiã domꝰ ſue ⁊c. ¶ Quarto: vt altioꝛis meriti gliam ꝯſequamur p varias ỽtutes paupꝑtatis. Mat. v. Bt̃i paupes. ¶ Quinto: vt liberioꝛes ſimꝰ mẽte ad ſpũalia ſtudia oꝛonis. ꝯtẽplatiõis. lcõnis. Mat. x. Nolite poſſidere auꝝ ⁊c. ¶ Sexto: vt p̃dicatiõis ſtudio expeditius intendamus. ¶ Septimo: vt ỽbum dei minꝰ trepide oĩbꝰ ꝓponamꝰ. ¶ Octauo: vt magis ꝯfidere oẽs in eũ ſperãtes doceamꝰ. ¶ Nono: vt occaſiõe petẽde eleemoſyne: ad alioꝝ edificationẽ: freq̃ntiꝰ exeamꝰ. ¶ Decimo: vt q nob̃ ſubueniũt in tp̃alibꝰ: fiducialiꝰ ſpũalia reqrãt. ¶ Undecimo: vt magis cauti ſimꝰ ab oĩ ſcãdalo: quo magis timemꝰ ĩ tp̃alibꝰ decipire. ¶ Duodecĩo: vt tãto hũilioꝛes ſimꝰ: q̃ñto magis ſubſidio alioꝝ indigemꝰ. Et qꝛ ſpũalia fidelibꝰ ſeminamꝰ: nõ tm̃ ex grã ab eis carnalia ſubſidia expectamꝰ. Luce. x. Dignus eſt opariꝰ mercede ſua. Hieronymꝰ. Reddituũ poſſeſſionẽ nob̃ ꝓuidere nõ opꝫ: ſed ad mẽſam dñi tanq̃ꝫ fideles coopatoꝛes occurramus.

Cauſe ex ꝓpꝛiatiõis oĩmode fratrũ minoꝛum.

¶ Queſtio. v.

Item quero. Cum religioſi a tumultu ſecularis freq̃ntie ſeſe ſeparare ſtuduerint: ⁊ in ſolitudinibꝰ habitare: qd eſt

Trib⁹ ex cauſis opꝫ frēs minores habitare inter hoīes.

ꝙ vos freq̄ntius in ciuitatibus ⁊ oppidis manere ſoletis: quaſi voluptuoſius ibi paſcēdi: ⁊ inq̄etius ⁊ indeuoti⁹ ibi viuatis? Rn̄deo. Tres ſunt cauſe p̄cipue ꝑ q̄bus inter hoīes morari ſolem⁹. ¶ Una: ꝑpter eoꝝ edificatiōeꝫ: vt ꝓmptius eis ad ſim⁹ q̄n req̄rūt a nob penitentiā. doctrinā: ⁊ ſalutis cōſiliū: ⁊ videāt a nob bone ꝯuerſatiōis exēplū. Si eñ remoti eſſem⁹ ab eis: nec ipſi poſſent ad nos q̄n indigerēt cōmode accedere: ⁊ difficile eēt nos totiens vocari: ⁊ maior eēt nob inq̄etudo ꝯtinue currere ⁊ recurrere: q̄ȝ īter eos manere: ⁊ priuſq̄ȝ veniremꝰ: affect⁹ ⁊ ꝯpunctio req̄rētiū penitētiā ſepe tepuiſſet. ¶ Scḋa cauſa ē: ꝑpter idigētiā victualiū: q2 in locis deſertis nō inuenirem⁹ quotiēs ſupueniētib⁹ vel reſidētibus: vel iſirmis idigeremus: q nobis neceſſaria vite miniſtrarēt: cū ꝑ nos nō habeam⁹. Extranei etiā q ꝓ ꝯſilio ſupuenirēt: cū ſtatim nō poſſent expediri ⁊ recedere: cogerent nobiſcū freq̄nti⁹ hoſpitari: qḋ multis ex cauſis nullaten⁹ expediret: ꝑpter inq̄etudineꝫ: ſuſpicionē: ⁊ paupꝫtatē. ¶ Tertia cauſa eſt: ꝑpter tuitionē: q2 ſi extra hoīes morarem̄ur: nec libros: nec calices: nec veſtes: nec alia neceſſaria tute ſuare poſſem⁹ a latronib⁹ vel p̄donib⁹: vel ſuiētib⁹ potētiū. Nam pſone etiā ſepi⁹ eēnt i piculo: ſi q̄n in p̄dicatiōe forſitā aliquos offenderem⁹: vl' filiū: vel frēm alicui⁹ de quo dolerēt in ordine recipem⁹. q etiā amicū frm̄ vellet maliciose offendere: vel moleſte ferret nos i terra morari: domos n̄ras icēderet: ⁊ nūq̄ȝ poſſemus ibi pacifice ꝯmorari. Qui aūt hn̄t poſſeſſiōes ⁊ p̄dia: ſibimet ſufficiūt: pn̄t extra ciuitatē morari. Sil'r ⁊ ſolitarij q paucis indigent: pauca ab alijs req̄rere neceſſe hn̄t. Sūt ⁊ alie cauſe: q̄s mō p̄tereo ꝑpt q̄s ꝯuenit int hoīes poti⁹ q̄ȝ in deſto iuxta ꝯditiōes n̄ri ordis hitare. Sꝫ ad pſens iſte ſufficiāt.

Queſtio. vj.

Item quero. Cū ſcti p̄res laudētur in

Qualiter liceat frib⁹ minoribus hr̄e domos amplas: altas: ⁊ fortes.

caſellis: ⁊ i vilib⁹ habitaclis habitaſſe: qd eſt ꝙ vos altas ⁊ magnas domos erigitis: ⁊ oratoria ſumptuoſa: ⁊ areas latas magno p̄cio cōparatis: cū ſitis paupes ⁊ mēdici: ⁊ ꝯtemptores mūdanoꝝ eſſe debeatis? Rn̄deo: ſicut iaꝫ ſupradictū eſt: cū inter hoīes manere nos oporteat: aut ergo extra muros ciuitatis: aut intra. Si extra ciuitates maneremus vbi poſſeremus latiores areas leuiori p̄cio cōparare: vcꝫ in cāpis vel hortis: quādocūq ȝ bellū timeret vel guerra: ciues loci formidarēt ne forte hoſtes domos n̄ras occuparēt: ⁊ de illis niterent ciuitatē vel oppidū expugnare: ⁊ nō auderēt etiā alias q̄n ſibi timerent ad loca frm̄ ꝓ ꝯfeſſiōe: vel miſſa: ſeu p̄dicatiōe ſecuri venire: ⁊ ideo nō diligūt vt in talibus locis cōmoremur. Qḋ ſi intra muros habitamus vbi ꝑpter freq̄ntiā ppli aree cariores ſunt: opꝫ ⁊ nos areas carius emere q̄ntum ſufficiāt ꝓ clauſtro. oratorio: ⁊ officinis ꝯgruis ꝓ ꝯuentu. hoſpitibus: ⁊ infirmis: ⁊ horto herbaꝝ: tam ꝓ pulmētario: q̄ȝ ꝓ aeris recreatiōe: ⁊ vt infirmi refocillentur: ⁊ ſani ꝯſeruent: ⁊ laſſi in ſpūalib⁹ ſtudijs recreent. Seculares eñ q freq̄nter vagant: domi nō indigēt recreationē aeris: religioſi vo q in cellarū recluſorijs religant: niſi aliquā interius habeāt aeris recreationē: cito langueſcētes tabeſcūt: ⁊ ad ſtudia ſpūalia inhabiles efficiunt: ita ꝙ nec ſibi nec alijs pficiūt in deuotiōis interne profectu. in ſapientie intellectu. in

virtutũ exemplis ⁊ in doctrina ſalutis. Et ꝙuis ꝑfectus oĩs locus aptus ſit
ꝓ diſcipline interne exercitijs: imꝑfectis tñ ⁊ adhuc indigẽtibus eruditone
vͣtutis: opus eſt etiam exteriori diſtinctione officinarũ clauſtralium: vt ſciãt
vbi tacere debeãt: vbi loq̄ liceat. vbi orare. vbi laborare. vbi legere: ſcribere:
vel comedere: vbi ſit reges iſirmantium: vbi repauſatio de labore itineris
venientium: ⁊ aliorum que ĩ collegijs ſunt neceſſaria: ne ſi confuſe indifferẽ
ter ſingula fierent ꝓ libitu: iam nec diſciplina: nec qͣs: nec deuotio: nec ordo
inter frẽs ſicut expedit ſeruaret̃: quod eſſet ĩ magnum detrimentum religio
nis: ⁊ ĩ ſcandalum alienis: ⁊ in deſtructionem ſalutis: qꝛ nec minores diſce-
rent a que ꝓficerent: nec perfecti alios edificarent. ¶ Qꝛ vero ĩtra ambitum
ciuitatis (vt dictum eſt) cariores ſunt arce: ꝙ non poſſemus facile ſufficiẽtiaꝫ
congrue latitudinis habere vt omnes officine deorſum collocarẽtur iuxta
ſe inuicem: opꝫ aliqñ vt vna ſup alteram locet̃: ita ꝙ vtraqꝫ aeris reſpiracu-
lo nõ careat. Ex hoc domus nr̃e magne apparent ⁊ excelſe: ac ſumptuoſe: ⁊
pauꝑtati diſſimiles: cum tamẽ hoc pauꝑtas magis efficiat: qꝛ ne circa dila-
temur: inferius anguſtamur. ¶ Et qꝛ circũſeptimus domibus alioꝝ vicino-
rum: ⁊ qꝛ in ciuitate ſepe inſurgunt incendia late peruagantia: ne vel dom⁹:
vel eccl̃ie: vel libri: vel alia neceſſaria frequenti diſcrimini ſint expoſita: ⁊ in
continuo tremore infirmantium corda ſint inde ſuſpenſa: ⁊ ne ipſi vicini
noſtri a nob per incendia moleſtent̃: vbi poſſumus facimus domos lapide-
as: vt nec igne: nec vetuſtate citius deſtruant̃: qꝛ non ſolum corporibus: ſed
etiam cordibus: magna eſt deſtructio noua ſepius edificia conſtruere: maxi
me illis q̄ non habent ſumptus niſi quantum valent colligere mendicitate.
¶ Non tñ intẽdo in his excuſare niſi que valde neceſſaria ſunt ⁊ rõnabilia.
Ubi autem ſuꝑfluitas. curioſitas: ⁊ irreligioſitas: ⁊ regule ⁊ paupertati no-
ſtre derogantes eſſent ſtructure: repħendo tecum: ⁊ oĩa alia que deo diſplicẽt
tam in moribus ꝙ̃ in rebus. Quincuplicis eñ peccati rei ſunt q̄ ſuperflua De qn̄cupli-
in edificijs ⁊ alijs q̄bus vtimur procurant ⁊ acq̄runt. ¶ Primo: ꝓpter trãſ- ci pc̄ti in ex-
greſſionem ꝓfeſſionis: qꝛ pompis renũciãtes ſcꝫ: in paupertate ⁊ humilitate ceſſu edifici-
vera ꝓmiſerunt dño famulari. Unde Gal'. vj. Si ea que deſtruxi ⁊c. ¶ Scđo orum.
ꝓpter malum exemplum quo alij diſcũt ab eis ſilia facere: vel ſcandalizant̃
qñ vident eos que hmõi pro xp̄o ſpernere deberẽt: querere vel ſectari. ¶ Ter
tio: ꝓpter ingetudinem frm̃ ꝓpter hmõi edificia ⁊ ꝓcuratiões: qꝛ ⁊ deuotio
extinguit̃: ⁊ diſciplina religiõis plurimum diſſipatur. Yſa. xlix. Uenerunt
ſtructores tui deſtruẽtes te: ⁊ diſſipãtes a te exibunt. ¶ Quarto: ꝓpter ſpolia-
tionez alioꝝ pauperũ: q̄bus ſepe eleemoſyne ꝑcipiunt̃: ⁊ hmõi ſtructure fiũt
ex q̄bus illi deberẽt veſtiri ⁊ paſci: dum qđ iſtis dat̃: eis negat̃: qꝛ ad dãdum
vtriſqꝫ ſepe deficit dãtium largitas ⁊ facultas. ¶ Quinto: qꝛ qñ nimis vrge
mus hoĩes ad dãdum: ꝑdunt deuotionẽ ad nos prius habitã: ꝙ nec de p̄di
catione: nec exemplis: nec alijs que facimus edificant̃. Unde cum vident
nos accedere: terrent̃ ⁊ timent ꝙ aliq̄d velimus ab eis expetere: qđ graue ſit
eis dare: ⁊ erubeſcũt negare: ⁊ ſi dederint nõ libẽter: min⁹ merẽter: ⁊ ſic de re
bus: ⁊ deuotionis merito priuantur. ⁊c.

¶ Queſtio. vij.

Utrū f̄ribus minorib⁹ liceat ꝓuidere in craſtinū.

Item quero. Cum dñs in euãgelio di
cat. Nolite ſoliciti eſſe in craſtinū: ⁊ vos ſitis pauptatis euãgelice ꝓfeſſores:
nō debetis plura colligere vl' ſuare q̄ȝ qđ poſſit quotidie ad vni⁹ diei victū
ſufficere. Sȝ videt̄ ꝙ nō ſeruetis. Rñdeo. Si diligẽter euãgelij dicta penſa-
mus: ſolicitudinē de craſtino: ſȝ nō ꝓuiſionē ꝓhibere videt̄. Unde ſcti apli:
euãgelij xp̄i ꝑfectiſſimi obſeruatores: tam ꝓ ſe q̄ȝ ꝓ alijs xp̄i paupib⁹: q oia
ꝓ xp̄o reliq̄runt: a fidelibus ſubſidiū ꝓ corpoꝝ neceſſitate etiã in futuꝝ pe-
tebãt ⁊ recipiebãt. Sicut Paulus rogatus a Petro. Joãne: ⁊ Jacobo: colle-
ctas fieri ꝑ eccłias ꝓ xp̄i paupibus ſuſtẽtandis mãdauit Ad gal'. vj. ⁊ Scđa
Chorin. viij. Et alijs locis pluribus repit̄ id feciſſe. q etiaȝ ꝓ acq̄rendis ne-
ceſſarijs ſibi ⁊ ſocijs ſuis: laborauit manibus. Solicitudo enim notat cure

Quid ſit ſolicitudo tpaliū.

anxietatē illicitã cõgitionē. auarã ſupfluoꝝ ꝓuiſionē. Sicut eñ in operatio
ne ſalutis nr̄e p̄ncipal'r ſpem in deū iactere debemus: ita ⁊ i corpali ſubſidio
ſolicitudinē debemus ei cõmittere: ⁊ tñ vbi ɔgrue poſſumus: ſine iactura
ſpūalis ꝓfectus nr̄i: ⁊ alioꝝ: nob' neceſſaria ꝓuidere: ne aliter quaſi deū ten-
tare videamur: vt miraculoſe: ſicut oliȝ filijs iſrael: nob' quotidiẽ alimoniã
ſubminiſtret. Licȝ eñ prioꝝ frm̃ puritas: maioris ꝑfectionis ardor: paucio
ra q̄ȝ nūc ɔſueuerint ad victū colligere neceſſaria: ⁊ pplus ꝓpter hoc talem
opinionē ɔcepit: ꝙ nil nob' lȝ reſeruare in craſtinū: tñ nec tūc: nec nūc aliquo
mō nob' ꝓhibitū eſt ſtatuto: qn poſſimus ad victū aliqua etiã neceſſaria in
futurū ꝓ aliquo tp̄e prouidere: maxime de ijs q̄ in promptu cū indigerem⁹
nō poſſemus acq̄rere mẽdicãdo. Sūt eñ q̄ niſi colligam⁹ certo tp̄e qñ eſt co
pia: qñ inter manus cõiter habent̄ a pplo: poſtmodū nec ꝓ infirmis: nec ꝓ
hoſpitibus: nec ꝓ alijs ſine magna difficultate: vel magno precio poterunt
haberi. Mendici eñ maxime illo tp̄e ſolent neceſſaria petere: quo ſciunt ea
promptius a dãtibus inter manus hr̄i: vt circa horam comedendi. Sic ⁊
dñs pplo certo tp̄e p̄cepit mãne alimoniã colligere: q2 nō oñi tp̄e in agro ēẽt
ſi q̄rerēt inuenirēt. Exodi. xvj. ps. cxliiij. Tu das eſcã illis i tp̄e opoꝛtūo. In
hoc eñ nō tam nob': q̄ȝ illis a qb⁹ petit̄ ꝓuidemus: qñ tali tp̄e petimus: quo
ipſi facili⁹ dare pñt: ⁊ magis ſunt volūtarij ad eleemoſynã largiẽdam.

¶ Queſtio. viij.

Item quero. Quid eſt ꝙ modo plura
petitis q̄ȝ olim: vt cū tūc vix in vna vel paucis villis ⁊ pauca poſtulaueritis:
modo late ꝑ terrã: ⁊ oppida: ⁊ caſtra ꝑuagãdo plurima ɔgregatis? Uidetur
eñ auaritia inter vos creuiſſe: ⁊ cura vētris hãc vob' ꝓuidẽtiam ꝑſuaſiſſe.
Uidet̄ etiam ꝙ ſpūs extinctio vos in cella qeſcere nō ꝑmittit. ¶ Rñdeo.
Uitioſos in hoc ⁊ in alijs excuſare nō audeo: vt dixi: ſed rōnem ꝓ illis qui
rōne ducunt̄ ⁊ pia intentiōe oia faciūt: oñdere beniuolis nūc intẽdo: q2 ma
liuoli: q magis facta nr̄a calūniari deſiderãt q̄ȝ agnoſcere ỽitatē: magis do-
lent ſi oſtenſa rōne eis materia ſubtrahit̄ detrahẽdi. Q2 inimic⁹ vult poti⁹
cauſas malignãdi ɔtra eū quē odit ſibi adeſſe: q̄ȝ abeſſe: vt nō ex inuidia: ſȝ
ex iuſticia eū ꝑſeq videat̄. ¶ Qđ aūt nūc potius q̄ȝ olim videmur mẽdicã-

Cauſe excu-

do plura colligere:inter alias principales cauſas quas potes aduertere veras eſſe:vna eſt:q cũ olim pauci frẽs fuiſſent in ordine:nunc multo plures ſunt vbiqʒ:ꝛ plures plurib⁹ indigẽt:quãto numer⁹ numerũ excedit:ꝛ oib⁹ q̃ neceſſitas reqrit eſt magis opus. Nam dñs infans nat⁹: modico diuerſorio ꝛ pſepio ꝯtentus fuit:ſed aggregata diſcipuloꝝ turba:ad celebrationẽ paſchalis cõuiuij:q̃ſiuit ſibi ꝑparari cenaculũ grãde ſtratũ. ¶ Scḋa cauſa eſt:q interplures ſunt etiã debiles ꝛ infirmi:maxime q olim ſtrenue religiõis: ꝛ ardue pauptatis põdus ꝑ annos plurimos portãtes:nũc ex humane mortalitatis defectib⁹ laxati:cogẽte ipſa charitate:nõ debẽt ipſi vt ifirma pecora relinq:ſed pie q̃diu poterint fulcimentis corpaliuʒ neceſſitatũ:ꝓ mia:ꝛ alioꝝ edificatiõe:ꝛ ꝓ iunioꝝ inſtructiõe ſuſtẽtari:ꝛ ꝑpter tales opʒ ꝛ expedit plura peti. ¶ Tertia cauſa:q꞉ plures mõ mẽdicãtes ſunt in ecclia de diuerſis ordinib⁹:ꝛ qḋ nob ſolũ dabaꝛ integrũ:nũc minutatim diuidiꝛ inter plures: vñ cogimur nũc lati⁹ tãto vagari:quo min⁹ in locis ſinglis daꝛ nobis. Q ḋ eñ aliqñ offerebaꝛ nob nõ q̃rentib⁹:nũc vix ꝑ diuerſa minutatiʒ colligim⁹ cũ robore. Et opʒ nos petere:q꞉ nõ petentib⁹ parũ daꝛ:dũ ex multitudine petentiũ hoies ſunt laſſati. Qui aũt ꝑ ſe nihil hñt:neceſſe ẽ eos oia qb⁹ indigẽt ab alijs poſtulare:vel carere:niſi velint illicite acqrere:vel quocũqʒ mõ apḋ alios deſeruire:vel niſi gratis eis doneꝛ. ¶ Quarta cauſa:nõ tñ oĩno cõmendabilis:ſed ꝓ aliqua parte excuſabilis accedit:q꞉ q non eſt patiẽs penurie in his qbus indiget:plura eum conqrere oportet. ꝛc.

¶ Queſtio.ix.

Item q̃ro. Que põt eſſe hui⁹ impatientie

cauſa niſi voluptuoſitas:q nil vult ſibi deeſſe illoꝝ q̃ appetit:q̃ om̃is religioſitatis eſt exterminium? Rñdeo. Hoc ꝛ ſi in qbuſdã habeat locũ: nõ tñ eſt potior cauſa:ſʒ alie q̃dam. ¶ Una:q꞉ vt dictũ eſt:plures habem⁹ debiles ꝛ infirmos q̃ olim:cũ oẽs fere erãt noui in ordine:q cũ laſſati iam ꝛ exhauſti ſint virib⁹:opʒ vt reficianꝛ:nec penit⁹ deficiãt:qḋ eẽt ꝯtra mie. charitatis:ꝛ diſcertiõis ṽtutẽ:cũ tales maxime ꝯſilio ſuo:ꝛ zelo:ꝛ pietatis exẽplo ſuſtẽtẽt ordinẽ in ſuo vigore:ne ſubito corruat a pſtina puritate. Licet ṽtute corpali iam nõ ſicut olim eminẽter extimenꝛ lucere ꝑpter corpis deſtructionẽ. Aut opʒ q ꝯtra miam deficere ſubito pmittanꝛ:ꝛ tunc ex hoc magis fouebiꝛ in ordine carnalitas:q꞉ glibet iuuenis ꝛ ſan⁹ inſtruct⁹ carnis prudẽtia: cogitabat apḋ ſe dicẽs. Si tales viri ꝓ edificatiõe ordinis corpa ſua tradiderũt oibus labori⁹:mõ debilitati ſic pmittunꝛ abſqʒ mia perire:volo mihi cauere ꝛ parcere corpi:ꝛ illḋ fouẽdo cuſtodire:ne mihi ſilr cõtingat. Et ſic aliqs audebit de cetero vix feruẽter in dei ſuitio ſe exercere. Si aũt debẽt debiles miſicorditer refoueri:expedit vt etiã alij q vnũ corp⁹ ſocietatis cũ eis ſunt: ꝛ eis ſeruiũt:ꝛ labores ordinis ꝓ eis in domo. in diuino officio. in frigore:ꝛ petendis eleemoſynis:ꝛ alijs obſequijs patiunꝛ:aliquo mõ mitius ꝑtractẽtur:ꝛ meli⁹ reficianꝛ:vt min⁹ de illis ſcandalizenꝛ:ꝛ min⁹ murmurẽt cõtra eos:quaſi ipſi ſoli ꝯſumãt oia q̃ offerunꝛ:vt patiẽtius ꝓ eis laborent:ꝛ hilarius miniſtrẽt:ꝛ vt ipſi debiles minus erubeſcãt:ꝛ ꝯfidẽtius audeãt neceſſi-

ſantes Frẽs ab exceſſu apparente i mẽdicationem.

Propter mſ ta excuſaꝛ i. patientia penurie.

tates ſuas accipe:cum videant alios etiam ſecum eſſe participes in cõſolatione. Sani ergo ⁊ fortes nõ debent ꝓpter ſe iſta appetere:nec ſue induſtrie aſcribere:qſi petentibꝰ eis eleemoſynam iſta offerunt:ſed cogitare debent(ſicut ⁊ veritas eſt)ꝙ deꝰ ea ꝓpter debiles miniſtrat:⁊ in tanta copia:ꝙ exinde etiã ſani ꝯſolent. Propter p̄miſſas rõnes vult etiam deꝰ veritatẽ ſue ꝓmiſſiõis:⁊ euidentiam ſue liberalitatis oſtendere:dum nob̄ q nullos certos redditus ꝑ ipſo hr̃e decreuimꝰ:⁊ totã ſolicitudinem in cũ iactauimꝰ:indulgentius neceſſaria miniſtrat q̃ꝫ alijs qbuſdaꝫ:q lata p̄dia hñt:⁊ loculos plenos:ad hoc vt ei ſecurius ꝯfidamus:⁊ fideliꝰ ſeruiamꝰ. ¶ Alia cauſa eſt:qꝛ eoꝝ q nuper de ſeculo venerũt:qdam delicate ſunt nutriti ⁊ cum in ordine ſubito cõtra ſolitum cogunt̃ aliter viuere in labore:⁊ victu:⁊ coertiõe magiſterij:trita caro tenera lãgueſcit:⁊ niſi clemẽter foueant̃ donec paulatim aſſueſcãt ordinis pati rigorem:aut ſemꝑ tabeſcẽdo lãgueſcent:aut ex rigoris horrore:ad vomitum reuertent̃:⁊ ideo expedit vt ſupra. ¶ Tertia cauſa eſt ſpũalis ſtudij:nam aſſiduum lucrum in ſtudio ſacre ſcripture. in deuotionis deſiderio. in tentatiõis certamine. in interne ſolicitudinis vigore:ita ꝯſumit ⁊ deſiccat vires corpis:vt niſi exterius quãdoqꝫ aliquatenꝰ refocillent̃:non valeant diu ſubſiſtere. ¶ Quot aũt aliqñ lautiores cibos ⁊ potꝰ hr̃e videmur:hoc eſt ꝓprie mendicoꝝ:q dum nõ reſeruãt in poſterũ:vt cumulos congregent:vt p̄dia lata comparent:ſtatim comedunt ⁊ bibunt ea que dñs adminiſtrat. Et qꝛ ꝑ honeſtate ⁊ deuotione ſua pleriqꝫ dant nob̄ non de vilioribus:ſed de melioribus q̃ dñs dedit eis:etiam nos cũ interim non habeamꝰ alia qbus vtamur:ne videamur ingrati ⁊ auari:comedimus ⁊ bibimꝰ que offerunt̃ nob̄ indifferenter:tam illa q̃ꝫ alia:iuxta illud regule. De oibus cibis q apponunt̃ eis:liceat mãducare. Mendicus enĩ ſi recuſat ea q̃ offeruntur:cum nõ habeat vnde alia emat:remanebit inanis. ¶ Qꝛ vero diuerſi diuerſa:⁊ aliquando quaſi aduerſa mirantur de nobis:vt cum illi reprehendant in nobis carnalitatem:alij vero duriciam:qlibꝫ pro viſu ſuo ⁊ affectu:oportet nos ſingulis de ſuis queſtionibus reſpondere:⁊ rõnem reddere:licꝫ ſequentia precedentibus continuato ipſis ordine ad hoc non cohereant:ſed modo de hac modo de alia tractemus.⁊c.

Queſtio.x.

Item quero. Cuꝫ omnibus debeatis cupere vt ſaluent̃ vobiſcũ:quare indifferẽter nõ oẽs recipitis q deſiderant:cum nõ arctet vos p̄dioꝝ paucitas ſed apta ſit oibus via mendicãdi? Reſpondeo. Oẽs qdem cupimus ſaluari:⁊ nulli ꝓhibere poſſumus licentiam mẽdicitatis:ſed oẽs paſſim recipe nõ expedit nob̄:nec eccle dei. Nob̄ non:qꝛ varie ſunt ꝯditiones hoim qualitates:⁊ mores. Multos enĩ ſepe reciperemus imbecilles:q̃ non poſſent rigorẽ ordinis ſuſtinere:multos pauperes q non ꝑ deo ſed ꝑ ſuſtentatiõe vite viuere deſiderarẽt nobiſcũ:multos incõpoſitos moribꝰ:quos vix corrigere ab inolita ꝯſuetudine poſſemꝰ:⁊ ꝑ tales diſſolueret̃ ordinis diſciplina ⁊ impediret̃ ꝓfectus alioꝝ:⁊ nõ ſufficerẽt eos alij paſcere:nec eis ſeruire:nec inuenirent̃ tandẽ q poſſent eis p̄eſſe:⁊ omnes

Quare non expedit receptio indifferens frm̃ ad ordinem.

ſimul in corpe ⁊ ſpū quaſi ꝯfuſa multitudo perirēt:q̄ nec regi valet:nec con grue ſuſtentari.¶Ecclie ſilr nō expedit:qꝛ cū ſit ordo ad edificationē ecclie ꝯſtitutus:⁊ multitudo receptoꝝ magis ꝯfuſionē induceret:nec de ꝯuerſiōe multoꝝ exemplū edificatiōis accipet ſed ſcādalū:vbi religioſitatis:excepto ſolo habitu:nihil inueniret.Minus eñ malū eſt nō eſſe religioſos vel noīe vel habitu:vbi nō viuūt ſicut religiōis eoꝝ forma reqrit:q̄ꝫ vt ſint ⁊ ꝑ vitā eoꝝ puerſam alios ſcādalizēt.Sicut meliꝰ eſt lucernam nō eſſe in domo:q̄ꝫ eſſe ibi tm̄ fetidā ⁊ nō lucentē. Nimis etiā foret oneroſum fidelibꝰ tot men dicos vnius ordinis paſcere:a qbus nullum vel modicum habuerint edifi cationis ꝑſidium.Sed tot ⁊ tales ſolū recipi expedit:q ſine onere ecclie paſci poſſint:⁊ q valeant ecclie in ſpūalibus rn̄dere ijs que ab ea in carnalibus re cipiunt pro corporum ſuſtentatione.⁊c.

Queſtio.xj.

Item quero. Cur nō laboratis mani-

bus ꝑ victu:vt nō ſitis ecclie oneroſi in eleemoſynis petēdis? Rn̄deo.Si de puro labore manuū deberemꝰ viuere:tm̄ vrgeret nos opis inſtātia:q̄ alioꝝ lucris intēdere nō poſſemꝰ:nec diuina officia libere celebrare:nec orōni libe re vacare. Cū eñ ad ꝯfeſſionē vel ꝑdicationē frater vocaret:rn̄dere cogere tur.Opus meū quo victui meo hodie deſeruire debeo:nōdum expleui:⁊ ille cui laboro priuſq̄ꝫ deſeruiā:nō dabit mihi mercedē debitā:ideo nō poſſum venire.Alias aūt oēs ꝑter infirmi laborāt:alij in ſtudio vt fideles erudiant. alij in diuino officio ⁊ laudibꝰ dei.alij in colligendis eleemoſynis ꝑ ſuſten tatione cōi.alij in officijs domeſticis infirmis ⁊ ſanis ex iniuncta obediētia miniſtrantes:qdam q ſciūt artes aliquas mechanicas pro fratribus ⁊ extra neis exercentes:ſicut mutuo cooperantur inter ſe formice ⁊ apes. qdam per obedientiam miſſi diuerſas terras ꝑambulāt:cū nūcios alios idoneos non habeamus:⁊ ſic nullus impune ꝑmittitur ocioſus.

Qđ nō opꝫ frēs laborare vt ſeculares.

¶Queſtio.xij.

Item quero. Si de quolibet ordine et

religiōe poſſit qs trāſire ad rl'aꝫ ⁊ ordinē ſcti Frāciſci ſeu frm̄ minoꝝ? Ad hoc:ſine ꝑiudicio melioris ſentētie:rn̄deo q̄ ſic:vbi ſine ſcādalo alioruꝫ pōt fieri.Propter qđ maxime ꝓhibet nob de qbuſdā religioſis nō recipiendis: cū ſcādalū tale maiꝰ malū q̄ꝫ alioꝝ receptio ſit bonū.Cū eñ tria ſint ꝑncipa lia ois religiōis.ſ.obediētia caſtitas ⁊ pauptas:in rl'a iſta ſint q̄ſi altiora ⁊ ſtri ctiora q̄ꝫ in alijs ordinibꝰ ⁊ religiōibꝰ:ſicut ptꝫ in rl'a iſta:ꝯſtat q̄ ſm hoc re ligio iſta altior ſit ⁊ ſtrictior alijs ordinibꝰ:⁊ ideo de qualibꝫ religiōe pſt ſe cure ad iſtā intrare:dūmodo nō ex leuitate ſꝫ ex ſpū dei ducti. Naꝫ ⁊ ſi aliq̄ ſit qbuſdā corpalibꝰ exercitatiōibꝰ ſtrictior:vt in abſtinētia carniū:⁊ ſiletio: ⁊ officio eccliaſtica ⁊ ſilibꝰ:q̄ tm̄ ex ſublimioꝝ obediētie pauptatis ⁊ caſtitatis ꝟtute facile rcōpenſant:ſicut modicū pōdus auri in ꝑcio ꝑualet magno pō deri argēti vl'alteriꝰ metalli.j.Timo.iiij.Corpalis excitatio ad modicum vtilis eſt.⁊c.

De eminentia ordis mi noꝝ ſup alios ordinis.

¶Queſtio.xiij.

Item quero. Si de iſta religiõe poſſit aliqs ire ad aliam poſt factam in ea ꝓfeſſionem? Rñdeo. Saluo meliori iudicio non: niſi per diſpenſationem ſedis aplice: cum hoc expreſſe ĩ ipſa regła prohibeatur. ibi. Nullo modo licebit eis. ⁊c. Nam cum non ĩueniat altior regula vel ſtrictior ſeu equalis: patet ꝙ non licet cuiq̃ per ſeipſum ad ĩferiorem ordinem tranſire. Luce. 14. Omnes q vident ĩcipient illudere ei dicentes: q2 hic homo cepit edificare: ⁊ non potuit conſumare ⁊c.

¶ Queſtio. xiiij.

Qđ ordo tenet recipere eiectum vel egreſſum redeuntem.

Item q̃ro. Si liceat ordini eijcere aliquem ꝑ demeritis: vel egreſſo ⁊ petenti receptionẽ denuo denegare? ¶ Cum enĩ ordo in ꝓfeſſione verſa vice ſe obligauerit: vt ſicut iſte ligatus eſſet ordini: ita econuerſo: videtur quod ordo tenetur ſemper recipere ſi exigat: ne promiſſum ſuum videatur irritare ſi nollet eũ tenere quem ſpopõderat nunq̃ derelinquere. ¶ Uidetur etiam ꝙ ordo nõ poſſit talem licentiare ad alium ordinem: q2 non iueniet alibi qđ hic promiſit: ⁊ ita faceret eum voti ſui trãſgreſſorem: ⁊ ſic peccaret. ¶ Uidetur etiam ꝙ cum iſto nõ poſſit compelli ad alium ordinẽ: cum nulli ordini ſe obligauerit niſi iſti: ⁊ nõ debeat cogi inuitus ad qđ ſe nullo voto aſtrinxit: etiam ſi alium ordinẽ inueniret iſti equalem: videtur iſte ordo eſſe in culpa ſi talis vagetur in ſeculo: cum nolit eum recipere penitentem: ⁊ ad aliũ ordinem nõ debeat: vel nõ poſſit eũ cõpellere: ⁊ ſi punit eum vel excõmunicat: ꝙ iniurietur ei. Immo ſi nõ tenetur eũ ordo recipere nec vult: iam punit nõ ſuũ ſubditũ: ⁊ ſi punit eũ corpalr capiendo vel caſtigãdo: videt in canonẽ incidere iam late ſentẽtie: cũ ſit clericꝰ vel regularis. Si aũt ordo nõ vult eũ recipe: ⁊ nõ ꝯuenit eũ aliã religionẽ intrare: vel alij nolũt eũ recipe ad quos licentiatꝰ eſt trãſire: ⁊ ꝑ hoc a fratribꝰ ligatur excõicatione vel nõ abſoluit: ponit in laqum ꝑplexitatis inexterminabilis: vt quaſi ex oĩ parte ꝯcluſa ſit ei via ſalutis: qđ videtĩ ſaluari nõ põt: vel nõ deb3 fieri. Luce. ix. Filius hoĩs nõ venit aĩas ꝑdere ſ3 ſaluare. ¶ Ut aũt ſuꝑ his aptior pateat ratio: qd ordini vel egreſſo faciendũ ſit in iſtis: nota. Cũ aliqs ingreſſum petit iſtius ordinis: ſi recipit: fit ei magna gr̃a: ⁊ multiplex: ⁊ de naufragio peccati eripit: ⁊ ſociat illoꝝ collegio q ambulãt in via dei: tali ꝯditiõe: vt ⁊ ipſe gradiat in eadẽ via cũ eis ſeruãdo illa ꝓpter q̃ ordo eſt inſtitutꝰ.

Qñ põt aliqs frat eijci ab ordine.

Quãdiu ergo ſic gradit ꝑ oſtq̃ ad ꝓfeſſionẽ receptus eſt: nõ põt eũ ordo abijcere: q2 ſicut ipſe iam ligatꝰ eſt ordini: ita ⁊ ecõuerſo: vt neutrum liceat alteꝝ relinq̃re vllo modo. Si aũt frater aliter viuit q̃3 l3 in ordine: ⁊ ſepiꝰ correctus ſe nõ ſufficiẽter correxerit: ſi exceſſus occultus ſit: tolleretur: ⁊ cũ cautela ꝓpter ſcandalũ: ne ſi abijceret: cũ eius culpa nõ pateat: videret iniuſte ꝓiectus: aut pctm̃ iniuſte ꝓpalaret: qđ vtrũq3 illicitũ videtur. Si ꝟo exceſſus eiꝰ graues fuerint ⁊ notorij: ꝙ alij eiꝰ exẽplo poſſint inſici ſi retineat in ordine: ⁊ extranei ſcãdalizarent ꝙ talis in ordine ſuſtineret: tum ꝓpter auferendũ ſcandalũ. tum ꝓpter corruptionẽ ordinis ꝓcauendũ: deb3 eijci ꝑuaricator voti ⁊ pacti ſui: q2 iam ordo nõ tenet ei de ꝓmiſſo tenẽdi eũ

ſecũ:q pmiſſuz ſuũ puaricãdo pluries violauit:cũ ideo ſit vocatus ordo:q
nil in ſe iordinatũ patiat̃. Quot ſi (deo pmittẽte) talis ſeipz eijcere: gratie ſũt
deo referẽde:nõ q2 ille peccauit:ſz q oues ſuas a peſtifera ↄtagiõe liberauit.
Gal.v. Utinã abſcindãt̃ q vos ↄturbãt.ſ.puritatẽ vrãm. pacẽ:ⁿ famã. Si
aũt allegat̃ q miſo ẽ miſatio adhibẽda:vt itez recipiat̃ in ordine:dici põt.
Crudelis ẽ miſatio vñ plures ⁊ meliores grauiter offendũt̃. Sicut q furẽ li
beraret:vñ paupes ſpoliarent̃:maxime cũ tales lõgo vſu tepefacti:rariſſime
ve ⁊ pſeuerãter emẽdant̃:⁊ facilis remiſſio:alijs audaciã pbeat delinqndi.
Nec põt allegare ſibi iniuriã ſi nõ recipit̃:q2 ipe talẽ ſe fecit ex culpa ppa q
recipi ſit indign⁹. qn poti⁹ ordo hz cauſaz ↄtra eũ agẽdi:p eo q ſic ſe deho
neſtauit. Uñ põt eũ punire p meritis:vel tradere cui puiuit:niſi faciat q te
net̃. Sedes eñi aplica q ius ſuũ vnicuiqz ſuat:⁊ vult ordinẽ i ſua puritate p
ſiſtere:nõ cogit ordinẽ tenere illos quoz ↄuerſatio nocius eẽt i ordie: q2 tũc
puniret innocẽtes:⁊ reos foueret:⁊ occaſionẽ daret ordinis corruptiõi p ta
les peſtiferos ſi eos recipi oporteret. Sz ne dãnabilr vagent̃ in ſclo:ex gra ſe
dis aplice:ordo dat eis licẽtiã (quos iudicat nõ recipiẽdos eſſe) ad aliũ deter
minatũ trãſeũdi vbi ſaluent̃. Ad quẽ etiã trãſire tenẽt̃:ſi pñt:alioqn nõ erũt
in ſtatu ſalutis. Sicut Loth nõ volẽs mõtẽ ↄſcẽdere:ↄcedẽte angelo: i ſegor
paruula ſaluat̃. Propa auctoritate nõ pñt ordinẽ deſerere quẽ vouerũt:nec
aliũ intrare ſine ordinis ſui licẽtia:vel ſummi põtificis:q2 vt dictũ eſt:ad infe
riorẽ regulã nõ lz eis trãſire altiora pfeſſus. Qd aũt talis aliũ cogit̃ intrare
ordinẽ ſi in iſto nõ recipit̃:cũ tñ aliũ nõ vouerit niſi iſtũ:inde ẽ: q2 cũ vouit
iſtũ:ſic alligauit ſe religiõi:q ſm ius canonicũ nullaten⁹ redire põt ad ſclm:
vel ad laxiorẽ vitã trãſire ei liceret. Et ideo ſi demeret̃ in ordie quẽ vouit nõ
retineri:cũ ex pctõ ſuo nõ ſit ↄditio ei⁹ melior facta vt iã poſſit eẽ liber:ſz po
tius deterior:opz eũ aliũ ordinẽ intrare:⁊ iliũ ſuare:ſi vult ſuari. Et ad hoc
cogit eũ ſtatutũ vniuerſalis eccle:nõ ordo iſte:ex cui⁹ gra pmittit̃ ei ad infe
riorẽ ordinẽ trãſire cũ ſupiorẽ nõ inuenit:ne adit⁹ ei ſalutis pcludat̃. Si aũt
velut in ſclo vagari:ex quo ordo nõ vult eũ recipe:nec ad religionẽ ↄcedat̃
ibi trãſire i ſpacio tpis ſibi determinato:lz iã videat̃ ab ordinis iuriſdictiõe
exẽptus cũ nolit eũ ampli⁹ tenere:tñ ex auctoritate ſummi põtificis cui⁹ iu
riſdictiõi nõ eſt ſubtract⁹:põt eũ ordo ipetere:⁊ p cẽſurã eccliaſticã: vel ẽt ad
alias penas corpales põt coercere cũ vice dñi pape:qdiu nõ habuerit aliuz
iudicẽ reglarẽ cui ſe ſubiecerit:regulã ⁊ ordinẽ illi⁹ ſtabilr aſſumẽdo. Spõte
etiã egreſſus ordinẽ iſtũ:ſi nõ de licẽtia ei⁹ intrauerit aliũ ordinẽ ad quẽ licẽ
tiari poſſet:põt cõpelli vt redeat:cũ adhuc ſit ſub iuriſdictiõe ordinis iſti⁹:
a qua nõ põt ſemetipz eximere:niſi frẽs dent ei licẽtiã ibi ſtãdi: ⁊ nolint euz
recipe vl tenere. Hec oia iã ſtatuta ſunt:neqs pedẽ ponat in lubrico:⁊ obſcu
rat⁹ offendat:ſumptis leuib⁹ occaſiõib⁹ recedẽdi ab ordine:vel ad aliũ phi
bitũ tranſeũdi:vel etiã inordinate viuendi. ¶ Queſtio.xv.

Item qro. Cũ multitudo ſit ſepe occa

ſio ↄfuſiõis:eo q regi nõ poſſit:cur multiplicatis nũez i recipiẽdo iutiles:
⁊ oneratis vos ipos:⁊ alios: Rñdeo. Inutiles oino ſciẽter nõ recipim⁹:ſed

¶ Quadruplex cauſa recepti͂ois frꝫ.

p̄ter ſpem nr̄am aliquotiens ſic ꝯtingit. ¶ Quattuoꝛ em̄ cauſis ſolemus recipe ſupuenie͂tes. ¶ Una eſt cōpaſſio ꝑditionis eoꝝ: q vix extra ordine͂ in ſeculo ſaluarent. Sicut q de igne: vel aqua periclitante͂ rapit: vel de alio diſcrimine. ¶ Scd̄a ꝓpter ꝓfectū ordinis: q ex ſcientia: ⁊ induſtria. moꝝ honeſtate: ⁊ reuere͂tia quoꝝ͂dam: futurus ꝓ̄ſumit. ¶ Tertia ꝓpter alioꝝ͂ edificationem: vt multi de talium ꝯuerſatione q aliquo modo ſunt famoſi in ſeculo emendent: ⁊ eoꝝ incitent exemplo. ¶ Quarta ꝓpter ꝓ̄cium inſtantia͂ quam ipſi faciunt ꝓ ſe: ⁊ alij ꝓ eis: nimia importunitate obtine͂t aliquos recipi: q̄bus denegari nō poteſt. Sicut au͂t agricola ſepe ſeminat ⁊ plantat in ſpe q̄ oia ꝯualeſcant: qd̄ tn̄ plerumqꝫ in aliq̄bus non eueniet: ita contingit ⁊ in religioſis ad ordinem receptis. Luce. viij. Aliud cecidit ſecus viam ⁊c. Seminat plures ſulcos: vt ſi aliqua pereant: alia pro illis ꝯualeſcant. Si tamen oe͂s conualeſcerent: ſeges copioſioꝛ proueniret. ⁊c.

¶ Queſtio. xvj.

Item quero. Unde eſt ꝙ videmus aliquos religioſos moribꝰ ita diſtortos ⁊ rudes ſicut aliquos ſcl'ares: ſupbos. vanos. cupidos. inuidos. detractores. iracundos. contumelioſos. deſides. diſſolutos. auaros. inuerecu͂dos. delicatos. guloſos. garrulos. laſciuos. ⁊ qd̄ ex his oritur: forſitan incōtinentes? R̄n̄deo. Religio eſt ſchola v̄tutū: in qua ſicut in alijs diſciplinis ⁊ artibꝰ diſce͂dis incūbitur. Uidemus au͂t ꝙ alius alio peritioꝛ eſt: alius rudioꝛ alius dilige͂tioꝛ. alius ſegnioꝛ. Hec au͂t differe͂tia ex qnqꝫ cauſat. ¶ Una cauſa eſt: ꝙ alicubi informatores habent quorum eruditione boni diſcipuli nutriunt. Ubi au͂t nō habent: aut rudes in ſpūalibus eru͂t diſcipuli: aut erroribꝰ varijs ſub ſpecie boni ꝑ ſenſum ꝓpriū ſeducunt: hn̄tes qdem zelū iuſticie ſꝫ nō ſm̄ ſcientia͂: ⁊ ſic a ꝑfectione v̄tutū plurimi retardant: vt vel malū extime͂t bonū: aut minus bonū putent optimū: aut alia via q̄ꝫ debea͂t ad ꝑfectione͂ tenenda͂. ¶ Scd̄a cauſa eſt defectus ſeu copia bonoꝝ exemploꝝ: q2 noui in religiōe ſepe tales fiunt: quales alios eſſe vident. Sicut in ſigillis: cera tale͂ imaginem recipit: qualis fuit impreſſa. Et fiunt ſancti cū ſanctis: boni cū bonis: ꝑuerſi cū ꝑuerſis. ¶ Tertia cauſa eſt nouitas in religiōe: q2 incipie͂tes nō pn̄t vel nō hn̄t illa q̄ hn̄t ꝓuecti vel ꝑfecti. Et ignoſcendū eſt eis in aliq̄bus: ⁊ patie͂ter expectandū: donec creſcant ⁊ addiſcant q̄ nondū apphendere voluerūt. Roma. xv. Debemꝰ nos firmiores imbecillitates infirmoꝝ ſuſtinere ⁊c. Qui a puero exigit labores viri: et ab infirmo vires robuſti: ⁊ a ſcholari vnius anni vires magiſtri: imprude͂s eſt. j. Coꝝ. xiij. Cū eſſem paruulꝰ: loq̄bar vt paruulꝰ. ⁊c. Ex hoc arguit ſtoliditas ſecularū quorunda͂: q dum vident alique͂ religioſum in aliquo offendere: oe͂s religioſos deſpiciu͂t: quaſi oe͂s tales ſint. cū ipſis videret iniuſtū ſi qs eos ꝓpter aliena vitia deteriores haberet. ¶ Quarta cauſa eſt defectus gr̄e. Non em̄ oe͂s oia pn̄t. Sicut em̄ multi vellent ee͂ diuites ⁊ nō pn̄t: ita nō oibus datur equalis gr̄a ſpūalium donoꝝ. Roma. vij. Uelle mihi adiacet: ꝑficere au͂t bonum nō inuenio. ¶ Quinta cauſa eſt voluntas ꝓpria: ⁊ ſi nō oia adſint ꝓ̄dicta: dum qs diu ſtetit in religiōe: ⁊ bonoꝝ exempla deſpexerit:

Profectꝰ aut refectus religioſorum: ex quintuplici cauſa prouenit.

doctrinam non curauit. grām abiecit: v̄tuti non ſtuduit. vitijs ſe ſubdidit. ſicut heu plures ſub religionis habitu: velut dealbata ſepulchra: in ſcandalum: alijs conteguntur. Math. xxiij. Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei ⁊ hypocrite: qui eſtis ſicut. ⁊c.

¶ Queſtio. xvij.

Item quero. Cum religio deberet eſſe

ſicut ſpeculū in domo: i quo diſcāt intrātes agnoſcere deformitates ſuas vt eas abſtergāt: quare nō oēs diſcolos eijcitis ꝑ quos religiōis puritas deformat: ſi tū nō eſtis tales oēs q̄ illos fouetis? Reſpōdeo. Bona religio malos odit: nō fouet: nec tū oēs prauos eijcit: ⁊ hoc his de cauſis. ¶ Una ꝓpter ſpē correctiōis. Sicut egrotās nō eijcit in mare q̄diu ſpes vite fuerit. Ita ⁊ de lapſis i ordie itellige: cū multi lapſi ꝑ penitētiā ſurgētes: poſtmodū ſani ꝑſeuerāt: ⁊ aliquotiēs meliores fiūt q̄ q̄ lapſi nō fuerit. Sicut dauid ⁊ alij plures. ¶ Scđa ꝓpter defectū ꝓbatiōis: q: lʒ ex aliq̄bꝰ ꝯiecturis timeat aliquis malus: tū apte nō videt cōmunitati. Sicut ſi aliq̄s timeat leproſus eē ex aliq̄bus ſignis: ⁊ nō pōt adhuc plene iudicari: ſʒ latet morbꝰ: ⁊ ideo iter ſanos adhuc tolerat. ¶ Tertio ꝓpter ſcandalū: q̄m fratribꝰ tm̄ notū eſt crimē illiꝰ: ſed apđ extraneos reputat honeſtꝰ: q̄ ſi viderēt eū eijci: ⁊ tū nō ſcirēt cauſā: putarēt ex inuidia fieri: vel cogitarēt reliquos oēs eſſe tales: cum iſte de quo tm̄ ꝓſumebant: occulte fuerit vitioſus. Nam dn̄s cognouit. Iudā eſſe vitioſum: ⁊ in exemplū nob tolerauit eum: cū crimen eius alijs foret occultū: donec ꝑ aptam iniq̄tatem ꝑdidit ſemetipſum. ⁊c.

¶ Triplici ex cauſa nō debēt mali frēs eijci de ordine.

¶ Queſtio. xviij.

Item q̄ro. Cū quelibet religio ſibimet

placeat ⁊ alijs ſe ꝓferat: q̄ ſunt maxime i q̄bꝰ bona religio agnoſcat: in q̄bus alia melior altera extimat? Rn̄deo. Sepe in vno ⁊ in aliq̄bꝰ ꝓcedit vnus ordo alteꝝ: vt iſte i labore. alter i ſilētio. aliꝰ i abſtinētia: ⁊ ſilibꝰ. Sʒ gn̄aliter in iſtis agnoſcit q̄s ſit melior. ¶ Vn̄ ſi in ſtudio oīs v̄tutis: vt cōiter ꝑſone illiꝰ ordinis feruētiꝰ ⁊ freq̄ntiꝰ exercent: maxime charitatis. hūilitatis: ⁊ interne deuotiōis: ē ſignū bone ꝓcellētie ⁊ ꝑfectiōis. ¶ Scđm: ſi oīa vitia ⁊ ſcādala odio hn̄t: ⁊ ſolicite cauēt: ⁊ occaſiōes pctōꝝ amputāt ⁊ extirpāt: ⁊ mūditiam diligūt ⁊ ꝯſeruāt. ¶ Tertiū eſt: ſi boni apđ eos diligunt ⁊ fouent: ⁊ deſpectis alijs in regimine aiaꝝ ſoli aſſumunt: ⁊ ꝑ eos maxime gubernat ordo. Eccli. xix. Qui negligit modica: paulatim decidit. ¶ Quartū: ſi a ſclari freq̄ntia ſe ſubtrahūt: ⁊ honores fugiūt: diuitias nō ambiūt: ⁊ ꝯformari huic ſclo tam in moribus q̄ factis: ſeu qualibet apparētia erubeſcūt. ¶ Quintū: ſi damnū ⁊ iniurias illatas: ac deſpectiōes tacite ſufferūt: nec ꝑ q̄rimonias vīdicare ſe cupiūt: ſʒ deū oīʒ iſpectorē attēdūt: q̄ ſuos cū vult pōt defendere. Cū ꝟo expedire eis nouerit: ꝑmittit eos ꝑ altiori ꝓmio tribulari: ⁊ patiēter ferūt donec placuerit deo alit ordiare. Que iſta ſigna pleniꝰ hn̄t religiōes. meliores ſūt: ⁊ q̄ minꝰ: ſūt minꝰ bōe: ⁊ q̄ nihil: nihil ſunt. Qui ēt ſinglariter in ſe hʒ: bonꝰ ē: etiam ſi alij cōiter nō habent.

In q̄nq̄ʒ agnoſcit: q̄ religio ſit altera melior.

¶ Queſtio. xix.

Item. Videm⁹ ordines oēs religioſo-
ſoꝝ deficere i vita religioſa: etiā ſi in tpalib⁹ ⁊ qbuſdā cerimonialib⁹ videā-
tur: pficere. Cauſas hui⁹ defect⁹ vellē ſcire pcipuas. Aut eñ nō deberetis in
cipe qꝺ nō poteſtis pficere: aut in inceptis p poſſe pſeuerare: alioqn puarica
tores voti merito reputabimini. ℂ Rñdeo. Omne qꝺ nō hꝫ eſſe ſuuꝫ a ſe:
deficiēdo decidit in nō eſſe: niſi ſuſtentet̃ ab eo q dat ei eſſe. Sic ⁊ oīs ordo: ⁊
oīs homo. Unde nō ſolū ordines religioſoꝝ: ſed etiā epoꝝ: ⁊ clericoꝝ: ⁊ lai-
coꝝ: ⁊ vniuerſalis ſtat⁹ multū deficit quantū ad cōmunē ſtatum ab eo qꝺ in
principio fuit: cū oēs fideles erāt pfecti ⁊ ſancti: quales nūc raro videmus.
Actuū. iiij. Multitudinis credentiū erat cor vnū: ⁊ aīa vna ⁊c. Licet autem
olim cōmuniter oēs boni ⁊ ſancti fuerint: tñ modo multo plures ſunt ſan-
cti in eccłia dei. Sꝫ q2 mali plures ſunt: ideo nō apparēt ſancti reſpectu mul
titudinis alioꝝ. Sāctitas etiā vera nō ꝯſiſtit in exercitatione corpali: ſed in
ꝟtutib⁹ mentis. Et q2 iſte nō apparēt exterius: niſi modice ex qbuſdā ſignis
opeꝝ: ⁊ ſancti nō querūt videri ab hoībus vt laudent̃: ſed occultant bona q̄
hñt ſingulariter pre ceteris: ideo pauci ſancti modo in eccłia vel ordinibus
eſſe vident̃. ¶ Cauſe aūt quare cōmunitas in religiōe deficit: ſunt magis cō
munes iter alias. ¶ Una ē multitudo ītrantiū: q2 multi nō pñt tā facile flecti
ſicut pauci. Sicut nauis magnā difficili⁹ gubernat̃ ꝙ̄ parua. Et vbi multa
capita: ibi multa cerebra: q̄ oīa nō pñt ad vnū ſenſum deflecti. ¶ Scꝺa: cum
ſubtrahunt̃ q pmo tenuerūt ordinē in ſuo vigore: vel cū debilitāt̃ in corpe:
nō pñt iunioꝛib⁹ ardua rigoris dare exēpla ſicut pus: ⁊ noui q priora opera
nō viderūt: imitant̃ eos tm̃ in his q̄ nūc vidēt in eis: ⁊ fiūt remiſſi ⁊ ſub ſpe
cie diſcretiōis: ne ſeipſos ſicut antiq deſtruāt: parcētes corpi. Et q2 internas
ꝟtutes quas antiq habuerūt nō agnoſcūt: vbiqꝫ neglecti ſunt: ꝙ nec exteri⁹
exercent̃: nec interi⁹ ꝟtutes apphendūt. Etiā: q2 antiq nō valēt mō eos exem
plo pire: timēt etiā eos in ꝟbo corrigere: q2 ſolēt dicere iuniores. Uerba qdē
bona ſunt q̄ dicūt nob: ſꝫ ops nō oñdūt: ⁊ ſic magis ſcādalizāt̃. ¶ Tertia cau
ſa ē: q2 qꝺ qlibet nō didicit neſcit docere. Uñ cū regimen ordinis deuoluit̃
ad iſtos iuuenes: tales nutriūt quales ipſi ſūt. Ita ꝙ iā prior i frm̃ fabulam
ꝟtit̃: nō trahit̃ in exēplū. Immo ſe tm̃ reputāt illis poꝛib⁹ meliores: quo mi
nus agnoſcūt q̄ ſint pfectoꝝ ꝟtutes. Et dū exēpla q̄dā exteriori diſciplia cō-
ſuāt i choro: vel pfeſſiōali igreſſu: ⁊ ſilib⁹: audēt aſſerere ꝙ ſtat⁹ ordinis nū-
ꝙ̄ fuerit ita bon⁹. ¶ Quarta cauſa ē: ꝙ paulatiꝫ ſubintrāt nō bōe ꝯſuetudi-
nes: q̄ ſtatiꝫ ab alijs trahūt̃ in exēplū. Et ſi aliq zelū dei hñtes illa redarguūt:
audacter defendūt alij: quare ſibi nō liceat qꝺ alijs pmittit̃: ⁊ p lege tenebit̃:
cū ex vſu iam veniēs videat̃: ita ꝙ vix de cetero poterit extirpari. Rectores
quoqꝫ ⁊ ſi talia nō diligāt: tñ ne maius malū ſequat̃ diſſimulant: vt pacifice
cū fratrib⁹ viuāt. Cūqꝫ vna ꝯſuetudo talis facta fuerit tollerabilis: ꝯſeqn-
ter introducit̃ alia quaſi coherens priori: vt ſi illa admittit̃: iſta vetus tollere
tur. ¶ Quinta: occupationū freq̄nter emergētiū: q̄ corda diſtrahit: affectum
deuotiōis extiguit: mores altera: interi⁹ occaſiōes vicioꝝ inducit: ⁊ ne de ſua
correctione efficaciter cogitēt: ſemp noua impedimenta religioſis inflectit:

Multiplex cauſa relaxatiōis religioſorum.

donec tãdẽ ꝯſueſcãt ſola exterioꝛa cogitare. Et obſcurato ꝯſciẽtie oculo:ẽt tñ deſũt: occupationũ cauſas inpudẽter q̃rere. Sicut ſanſon cecatus: in carcere molã traxit. Judicũ. xvj. ¶ Sũt ⁊ alie ſpãles cauſe quoꝛũdã oꝛdinem: vt nimia inopia: ex q̃ cogũt fieri pꝛopetarij: dũ ſibimet videt q̇ſq; prouidere: q2 nõ prouidet eis in cõi. Jtẽ nimie opes: ex q̇bus fiũt carnales. ſupbi: ⁊ multiplicit vitioſi. Jtẽ freq̃ntia int ſeculares: ex q̃ oꝛit multaꝝ tẽtationũ carnaliũ materia. Jtẽ freq̃ns mutatio p̃latoꝝ: q̃ ⁊ ſi ꝑ parte bõa ſit in q̃tũ mali abijciũt: tñ in eo nociua ẽ: q꜄ boni dũ cito ſperãt abſolui: nõ p̃ſumũt aggredi: vel nõ ꝓficiũt vt refoꝛmẽt ſtatũ oꝛdinis: ⁊ rebelles ſubditi poti⁹ laboꝛãt vt deponãt: q̃ꝫ vt ſtat⁹ debite refoꝛmet. Jtẽ ſi vnus p̃lat⁹ q̃nq; vult refoꝛmationi intẽdere: ab alijs quoquo mõ impedit: vel ad min⁹ nõ iuuat ab ijs quorũ auxilio indigeret: vt poꝛ nõ adiuuat ab abbate: vl abbas ab epo: ⁊ ꝺ ſilib⁹ ſilr iudicet. Uñ rebelles ſubditi appellãt ad illos quos ſciũt ſibi in ſua rebelliõe fauere. Jtẽ ſi aliq in vno loco diligerẽt refoꝛmare ſtatũ i meli⁹: mittunt ad aliũ locũ vbi nõ inueniũt qꝺ q̃rebãt. Ex his atq; alijs cauſis: ſtat⁹ religiõis deficit: vt nõ ſolũ fiat deterioꝛ: ſꝫ ẽt q̃ſi deſpectabilis: q꜄ vix vnq̃ꝫ niſi de⁹ oꝛdinet aliter refoꝛmet. Sꝫ q2 diligẽtib⁹ deũ oĩa coopant in bonũ: qꝺ nõ ſit in cõi: põt fieri in particulari. Quilibꝫ ꝓficere volẽs: ꝯuertit ad lucrũ ſuũ alioꝝ detrimẽtũ: ⁊ oẽs vias alieni defect⁹: ad ꝓfectũ ſuũ cũ dei gr̃a extoꝛquet. Et ſicut electoꝝ gl̃ia ex hoc maioꝛ erit: q꜄ repꝛoboꝝ ſocietati admixti: eoꝝ nõ imitant exẽplũ: q ſunt ipſis tẽtatiõis ⁊ exercẽde ṽtutis materia: ita ⁊ boni religioſi nunq̃ꝫ tãti fuiſſent meriti apꝺ deũ: ſi nõ a tepidoꝝ frm̃ defectibus ad multiplicẽ ṽtutis luctã aſſidue expediti fuiſſent. Uñ apoſtol⁹ inter cetera ṽtutũ ſuaꝝ merita q̇b⁹ ſe miniſtrũ xp̄i excellẽter gl̃iat: enũcrat picula i falſis frĩbus: eo q꜄ ei ⁊ alijs bõis multiplex ſit occaſio ṽtutis. ſ. q꜄ p̃mo eoꝝ praua exẽpla ſunt bõis tẽtatiõis materia: ⁊ ſic victoꝛie cauſa. Jtẽ ſcdo ꝫelo iuſticie circa eoꝝ vitia accẽdũt: ⁊ vrũt ſcãdalis i firmoꝝ. Jtẽ tertio: eoꝝ miſerijs cõpatiunt: ſicut mr̃ filio ad pditionẽ ꝑꝑãti. Jtẽ q̃rto: magis laboꝛãt bonis exẽplis eos coꝛrigere: ⁊ monitis: ⁊ oꝛonib⁹: ⁊ bñficijs. Jtẽ q̇nto: diſtoꝛtos moꝛes patiẽter tolerãt: ⁊ iniurias q̃s eis ꝑ iuſticia iferũt. Jtẽ ſexto: ex eoꝝ ꝯtubernio deſpectiões ſuſtinẽt ab extraneis: q̃ſi ipſi ſint tales. Jtẽ ſeptimo: timidiores: ac p hoc hũilioꝛes fiũt: ⁊ ne cadãt ſollicitioꝛes ſũt. Jtẽ octauo: ꝺo magis referũt gr̃as q꜄ eos ne tales eẽnt benigne ꝺfenderit. Jtẽ nono: ex malis iuxta ſe poſitis: ṽtutes iuſtoꝝ clari⁹ elucẽt: ⁊ pulchꝛi⁹ fulgẽt. Jſta ⁊ alia bõa ſunt q̃ de⁹ elicit ex ꝯſoꝛtio maloꝝ cũ bõis. Sicut eñ accidẽtale gaudiũ bonoꝝ cumulat viſa pena dãnatoꝝ: ita ẽt i eccl̃ia quedãmõ decoꝛat rectitudinẽ iuſtoꝝ defoꝛmitas iniquoꝝ: diſponẽte hoc ſupna ſapiẽtia: q̃ nil inoꝛdinatũ in om̃i regno dimittit. ⁊c.

Noue vtilitates ꝓueniunt bonis ex ſocietate cuꝫ malis.

¶ Queſtio. xx.

Item quero. Cũ nihil debeatis appetere terrenũ: nec honoꝛes: nec res pꝛo q̇bus ſolent hoies inter ſe ꝯtẽdere: ⁊ ſibi mutuo inuidere: q̃ cauſa eſt q꜄ ſepe videm⁹ inter religioſos eẽ diſſenſiões: ⁊ iuidia: ſicut ⁊ inter ſeculares: vel aliq̃ñ acrioꝛes: Rñdeo. De his q̃ irrationabiliter fiũt reddi nõ põt ratio ꝯgrua. Uñ ſi aliq ſub habitu religionis: tales aliq̃ñ videnť: nõ eſt alia ratio niſi eoꝝ impfectio: ⁊ q2 habit⁹ mentis non

¶ Duplici ex cauſa accidũt diſſenſiones inter bonos ⁊ ſctõs viros.

bz interius qđ oñdit habit⁹ veſtis exteri⁹:⁊ tõſura capitis. Boni aũt ſi aliqñ diſſentire videt̃:hoc his de cauſis fieri ↄſueuit. ¶ Una cũ nõ oẽs agnoſcãt equal'r v̾itaté in oib⁹:ↄtingit qđ aliqs itelligit illđ p alia parte non fore expediẽs:vel aliđ magis fore expediẽs q̃ illđ. Et dũ vterqz hoc ipe meli⁹ iudicat:vult pmouere:⁊ qđ nociuũ credit:vult ipedire: ſic diſſenſio fit inter eos.i.diuerſa ſenſio:nõ ↄuerſa:cũ vterqz bñ intẽdit. Sicut iter paulũ ⁊ barnabã p ioãne diſcipulo:quẽ voluit barnabas aſſumere i ſociũ p̄dicationis ſue:ſz paul⁹ phibuit:timẽs ne nõ pſeueraret i ↄtinuatiõe laboris:⁊ ſic p eũ ipediret:⁊ ſic diſſentiebãt. Et barnabas Joãnẽ ſecũ ſũpſit:vbi minores hẽret labores. Paul⁹ v̾o ſylã ſũpſit p fortiorib⁹ laborib⁹ magis aptũ:vt diuerſis partib⁹ diuiſi:plurib⁹ p̄dicãdo pdeſſent. Sic i expoſitiõe bẽi Gregorij:orãte daniele dñs p ppli liberatiõe de captiuitate babylõica:ãgel⁹ dixit:qđ eius oĩo eẽt dudũ exaudita:ſz p̄nceps pſaꝝ.i.ãgel⁹ illi⁹ gẽtis cuſtodie deputat⁹: reſtitit ſibi.xxj.dieb⁹ ne ſtatiz liberaret̃:ſz diuti⁹ afflicti pleni⁹ a pctõ purgarent̃. Quid ergo mirꝝ ſi boni quãdoqz p bono diſſentire videt̃ rõne diuerſaꝝ ↄſiderationũ:ſi apſi:ſi ãgeli i eadẽ rõne diſſentire inuẽti ſunt? Nã iuxta hũc ſenſũ ſcti qñqz irrationabil'r ⁊ a deo diſſentiũt:vt cũ de⁹ vult aliquem mori:quẽ ipſi diutius deſiderãt viuere p alioꝝ pfectu. vel cũ ipſi putãt citi⁹ mori quos de⁹ vult p eoꝝ ſalute adhuc diuti⁹ i corpe laborare. Phil'.j. Deſideriũ habeo diſſolui ⁊c. ¶ Alia cauſa ẽ:qñ vn⁹ nõ videt itẽtionẽ alteri⁹ q̃ bona ẽ:putat cũ alia itẽtiõe aliqđ facere:⁊ diſplicet ſibi:⁊ diſſentit ab eo:q ſi ſciret nõ diſpliceret ſibi qđ facit:⁊ eẽt pacatus cũ eo. Sic moyſes iratus ẽ filijs ruben:⁊ dimidie tribui manaſſe cũ peterẽt terrã baſan ⁊ eſbon in poſſeſſionẽ. Et Joſue irat⁹ eſt eiſdẽ p ↄſtructione altaris ſup ripã iordanis ãteq̃ agnoſceret intentionẽ vtrobiqz fuiſſe bonã. talis aũt ignorãtia non ẽ ſemp culpabiles:dum tñ non ſit iudiciũ nimis p̄ceps. ⁊c.

¶ Queſtio.xxj.

Item q̃ro. Cũ religioſi tã ſtudioſe ſolẽt abſcõdere facta ſua:ſuſpectũ ẽ apđ eos eẽ aliqua indecẽtia. Cur eñ ſic celãt: cũ bona nõ ſit neceſſe celari? Rñdeo Tria ſolẽt celari ⁊ abſcõdi. ¶ Primũ ẽ ſingulari bona:ne de ſingl'ari glia:excellẽtia pueniat:⁊ meritũ depeat Mat. v. Attẽdite ne iuſticiã vr̃az fa.co.hoib⁹ vt vi.ab eis ⁊c. ¶ Jtẽ vitia ⁊ pctã:ne pcipiẽtes ſcãdalizẽt:⁊ q peccãtes aliquẽ ſcãdalizãt duplici reatu obligãtur. Mat.xviij. Ue hoi illi p quẽ ſcãdalũ venit. ¶ Jtẽ qdã ſolẽt abſcõdi a nõ intelligẽtib⁹:q ea iudicarent mala eẽ ex ſua ſtoliditate:cũ tñ corã deo licita ſint: vel ẽt meritoria:nõ ppt hypocriſiz:ſz ne illi exide iſ̾rmet̃. Et ita nõ ppter ſe tñ:ſz magis ppter illos occultãt religioſi facta ſua:ne noceãt illis:q: nõ pñt oiz corda videre:⁊ oib⁹ ſatiſfacere quare hoc vel hoc fiat:cũ ſeculares rudes ſint:⁊ proni ſepi⁹ de religioſis ſiniſtra ſuſpicari. Cũ eñ vidẽt eos refectionez accipe:iudicãt eos carnales. Cũ vidẽt eos hũiliter iocũdos:iudicãt eos diſſolutos. Cũ ex zelo iuſticie vidẽt ſe ab eis p vitio ſuo redargui:dicũt eos iracũdos. Cũ vidẽt eos ncẽaria vite mẽdicare cũ aliũde non habeãt:dicũt eos auaros:⁊ ſic de ſinglis. Etiã q bñ faciũt rep̄hẽdũt:ppter qđ opꝫ vt caueant aliene infirmitati ⁊ occultẽt q̃ poſſent ab alijs mala iudicari. Corin.8. Uide

¶ Tria ſunt celãda p̄btiꝫ a religioſis.

te ne hec licẽtia vr̃a offendiculũ fiat iſirmis. Trib⁹ modis ſeculares iudicãt religioſos. ¶ Primo: opinãdo de ipſis ꝙ oĩa ſũt falſa q̃ ipſi ꝑ ſe ↄfingũt: vel alijs iferẽtib⁹ leuiter credũt: vt vulgus ruſticanũ qḋ dicit nos ãtixp̃i ꝑnũcios: ꝛ ꝙ oẽs guerras terraꝝ ꝛ ꝑncipũ ſeminem⁹. ¶ Scḋo: ꝙ illa q̃ ipſi ſolẽt facere nõ ſũt pctã facere: qꝛ cũ vidẽt nos aliq̃ñ facere: eſtimãt q̃ꝫ tali aĩo facim⁹ vt ipi: vt comedere ḋlicata ꝛ bibere: alioq femĩas: eẽ hilares. ſpecioſas areas. mũda edificia rõne ſani aeris: ꝛ eccl̃ias decẽtes: ꝛ zelo diſcipline iuicẽ accuſare ꝛ punire: ꝛ ꝓ cautela idẽ locis trãſmutare: ꝛ ſilia: q̃ a bõis bõo: ꝛ a puerſis puerſo aĩo fieri ſolẽt. ¶ Tertio: cũ dam⁹ eis cauſaꝫ iudicandi ꝛ ſuſpicãdi de nob̃ nõ bõa: talia exẽpla eis oñdẽdo q̃ merito ſũt rep̃hẽdẽda. In ꝑmo ſum⁹ nos ſine culpa: i ſcḋo idigem⁹ bõa cautela: i tertio culpa nõ carem⁹ dãtes eis ſcãdali offenſionẽ: ꝛ miniſteriũ religiõis vituꝑabile faciẽtes: qb⁹ ḋbem⁹ eẽ lumẽ ſane doctrĩe: ꝛ forma recte viuẽdi. ¶ Cũ aũt ḋſpicimur ab alijs ſine cauſa ſiue culpa nr̃a: ad ꝑfectũ nr̃ꝫ cedit mltiplicẽ. ¶ Primo: pctã nr̃a ꝑ hoc purgãt. ¶ Scḋo: bona nr̃a magis tuta ſũt a vana gl̃ia: ꝛ laude hũana. ¶ Tertio: hũiliores reddimur corã hoib⁹. ¶ Quarto: cautiores ſum⁹ in ꝟb̃ ꝛ factis: ne opinionẽ eoꝝ ↄfirmem⁹. ¶ Quĩto: min⁹ ſumus eis familiares: ac ꝑ hoc magis in cella q̃eti. ¶ Sexto: patiẽtiã magis diſcimus ex tali ḋſpectiõe. ¶ Septimo: interna ↄſolatio ſpũs impẽdit̃ q̃rẽtibus: ꝑ exteriori ſubtracta. ¶ Octauo maius meritũ ex his oĩbus corã ḋo accreſcit. Hec ꝛ alia bõa tãta ſũt: ꝙ ſi nõ obeſſent alijs: libẽter tolerare ḋbemus ḋſpici ab alijs: ꝛ rep̃hẽdi: ꝛ ꝑſecutiões pati ꝑpter xp̃m ſine culpa ꝛc. ¶ Queſtio. xxij.

Item quero. Cũ deberetis ſicut paupes xp̃i paupib⁹ eẽ familiariores: ꝛ eoꝝ cibis ↄtẽtari: qd ẽ ꝙ magis freq̃ntatis mẽſas diuitũ q̃ꝫ pauperꝝ? Rñdeo. Tria nos ſpãlr̃ iuitãt ad hoc: vcꝫ nr̃a neceſſitas: qꝛ cũ itinerãdo ꝑ terrã laſſitudine ꝛ fame fatigamur: apḋ illos ꝓp̃ tius ſpam⁹ obtinere refectionẽ: q ẽt ꝓ hõeſtate ſua panẽ ſuũ qbuſlibꝫ trãſeũtib⁹ nõ negãt: q̃ꝫ alios quos neſcimus. ¶ Itẽ pauperꝝ iopia: qꝛ ſi forte nos hilariter recipẽt: expẽderẽt nobiſcũ ꝓ ſua ḋuotiõe i vno prãdio: nõ h̃ẽt dolẽtibus: vñ ipi plurib⁹ vicib⁹ refici poſſent. ¶ Itẽ ipoꝝ diuitũ ſal⁹: q ꝑ occaſiõeꝫ ↄcipiũt nr̃i familiarẽ noticiã: vt ad amorẽ ḋi ſic eos paulatiꝫ trahamus: ꝛ ſalutis doctrinã eis igeram⁹: ꝛ ꝑ tale meritũ deũ eis ꝓpitiũ faciam⁹. qꝛ paupes ꝑ ſe igerũt ſe: ꝛ ſalutis ↄſilia ſtudioſe req̃rũt: q nõ h̃ũt i hoc mũdo ↄſolatiõeꝫ ſuã: diuites aũt terrenis ↄtẽti: vl̃ mũdãis negocijs occupati: vl̃ ſupbia inflati: raro humiliãt ſe ad q̃rẽdũ ſalutis ↄſiliũ: niſi ꝑ occaſionẽ aliquã ad hoc a bonis ꝛ religioſis trahãt̃ prudẽter. Sicut dñs traxit zacheũ: ꝛ alios publicanos mãducãdo cum eis ꝛ docẽdo: lꝫ nõ ignoraret phariſeos ꝛ ſcribas inde murmurare: ꝛ materiã q̃rere detrahendi. ꝛc. ¶ Queſtio. xxiij.

Item q̃ro. Cũ ꝑſonaꝝ acceptio ſit apud deũ culpabilis: ꝛ ab ap̃lo Jacobo ꝓhibita: q̃re vos religioſi magis honoratis diuites q̃ꝫ paupes: ꝛ ꝓmpti⁹ eis ḋuitis i ↄfeſſiõib⁹ audiẽdis: ꝛ alijs ↄſilijs: ꝛ obſequijs: ſic ſepe videm⁹ ꝛ ſcim⁹? Rñdeo. De⁹ puſillũ fecit equalr̃ ꝛ magnũ: ꝛ equalr̃ ẽ illi cura de oĩb⁹ in q̃ꝫtũ factura ei⁹ ſũt: ac ad ſalutẽ ꝑtinẽt ſempit̃nã. Ideo igit̃ nos oẽs diligere debem⁹ in dño: ꝛ tã diuitũ q̃ꝫ pauperꝝ ſalutẽ

Triplex iudiciũ ſecularĩũ ↄtra frẽs

Multiplex vtilitas ꝑueniens bonis ex reſpectiõe maloꝝ.

Trib⁹ ex cauſis frẽs accedunt ad diuites: potius q̃ꝫ ad paupes.

Quadrupli ci rōne pferē di ſūt poten tes ⁊ diuites ſcli.

ꝯſiderare: ⁊ ꝑ poſſe nr̄o ꝓmouere: ſic expedit his ⁊ illi. Vñ ſi pauꝑ melior ē di uite: plꝰ ꝯbemꝰ eū diligere: tñ diuitē plꝰ honorare: q̄druplici rōne. ¶ Una: q꞉ cū deus in hoc ſclō diuites ⁊ potētes ꝓtulit paupibus quo ad mūdi gliam: vbi ē neceſſe alios alijs ſubeſſe vel pͤeſſe: nos honorādo potētes: eiꝰ ordiatiōi ꝯcordamꝰ: quos ⁊ ipe deus honorauit in hac pte. ¶ Alia rō: ꝓpter īfirmitatē ipoꝝ diuitū: q̄ ſi nō honorarēt: indignādo magis īfirmarēt: ⁊ ꝯteriores effi cerēt: ⁊ grauamē nob ⁊ alijs paupibus inferrēt: ne qꝺ offendiculū demꝰ in firmis: ne ꝑ nos ꝯteriores fiāt: q̄ oēs ꝯbemꝰ potius ad meliora trahere ⁊ ꝓuo care. ¶ Tertia: q꞉ maior vtilitas ꝓuenit ex correctiōe vnius diuitis q̄ꝫ pluriū pauperꝫ. Paupis aūt ſalꝰ ſibimet ꝓdeſt: diues aūt emēdatus: mltis ꝓdeſt: tā ꝓpt exēplū alioꝝ q̄ īde edificāt ⁊ ꝓuocāt ad bonū: ⁊ ꝓpt alia bōa q̄ ꝑ eū ꝓ mouēt in alijs: ⁊ mala īpediūt. Eccli. x. Qualis rector ciuitatis: tales habi tātes in ea. Cōuerſio ꝯſtātini impatoris ad fidē plus ꝓfuit ecclie ī pluribus: q̄ꝫ mltoꝝ alioꝝ. ¶ Quarta: cū a diuitibꝰ plꝰ recipiamꝰ ꝺ corpali ſubſidio: eo ꝙ magis abūdāt ī talibus: iuſtū ē vt ⁊ eis vicē repēdamus: ⁊ ꝓniores ſimus eis ad obſeq̄a ſpālia impēdēda. Paupes ēt facilius expediūt: q꞉ tātis ꝑplexi tatibus nō ligāt. diuites ꝟo plibus laq̄is irretiti: freq̄ntioribus: ⁊ diligētiori bus indigēt ꝯſilijs. Ideo necē ē nos circa illos ſtudioſius occupari: ne ꝓfun dius in pctō mergāt. Nā (vt dictū ē iā) q̄ potētē in bono ꝓmouet: mltos iu uat. Sicut ecōuerſo ipius ſubuerſo: mltoꝝ ē ꝺtrimētū ⁊c. Queſtio. xxiiij

Itē q̄ro. Cū rl'a dicat: ꝙ nil ꝓpꝰ ꝯbeatis hr̄e: nec in ſpāli: nec ī cōi: ⁊ vos hētis domos hortos libros veſtes: ⁊ alia victui nc̄aria ꝑ tpe: q̄ūo poteſtis trāſgreſſiōes hmōi excuſare bōa ꝯſcia? Rn̄deo. Uidemꝰ in sclō famlos dn̄oꝝ panē nō ſuū comedere: tecto nō ſuo ꝯtegi: ⁊ rebus alie nis vti: vcꝫ dn̄oꝝ ſuoꝝ. Sic ⁊ alij ſepe ꝯceſſis vtūt tā veſtibus q̄ꝫ alijs rebus ꝺ illoꝝ voluntate: quoꝝ res ſūt. Sic ⁊ nos vtimur rebus neceſſarijs ꝑ corpe: q̄s tñ nec in ſpāli: nec in cōi nob appropiamus. Rl'a eñ nō dicit nos nihil debere hr̄e: ſꝫ nihil nob appropare. Vñ vſuꝫ reꝝ neceſſariaꝝ hr̄e poſſumus: nō ꝓpetatē. Alioq̄n nec veſtē. nec cibū. nec aliq̄d aliꝺ in vſuꝫ recipe debere mus: q̄ꝺ eēt ꝯtra oēꝫ rōnabilē intellectū. Preſul eñ ſedis aplice: q̄ ē gn̄alr oīm paupeꝝ ecclie ꝓuiſor: ſpālr nr̄i ordis curā hn̄s: oīꝫ mobiliū q̄ ordini ꝯferūt: ꝓpetatē ſibi aſſūpſit: exceptis ijs quoꝝ dn̄iū ſibi ꝯferētes retinuerūt: ⁊ nob vſū earūdē reꝝ ſolū ꝯcedit: vt ſꝑ alieno victu: ⁊ veſtitu: ⁊ tecto: ⁊ alijs vtēſilibus abſq̄ꝫ ꝓpetatis iure ex ipius ꝯceſſiōe vtamur. Sicut familia pr̄is familias: q̄ rebus dn̄i ſui vtit tā in abſentia q̄ꝫ in eius p̄ntia corpali: ſcḋm ipius diſpoſi tiōnē. Et eleemoſyna q̄ nob a fidelibus dat: trāſit in vſuꝫ nr̄ꝫ: ⁊ ī illius dn̄iū q̄ eſt p̄ncipalis ordinis nr̄i diſpēſator: cui parati ſumus oīa q̄ hēmus: cū iuſ ſerit tāq̄ꝫ dn̄o: ꝓut ꝯuenit reſignare: vt nil iuxta hoc ꝓpetatis hn̄tes: regulaꝫ nr̄am bona ꝯſcientia obſuemus. ⁊c. ¶ Queſtio. xxv.

Itē q̄ro. Cū iteꝝ rl'a dicat: ꝙ nec ꝑ vos nec ꝑ alios ꝯbeatis recipe de narios vel pecuniā: videmini ꝑ ꝯtrariū hoc facere tā peten do pecuniā: quā reponēdo: q̄ꝫ ēt diſpēſando: q꞉ ⁊ ſi pſonalr eā nō ꝯtractetis: tñ ꝑ alios eā ſuari ⁊ recipi facitis: ⁊ diſtribui ſicut vultis: ⁊ tñ inhibet ſicut ꝑ p̄ceptū vt nō habeatis ſuꝑ hoc ptātē diſpēſandi: neſcio q̄ūo hāc trāſgreſſio

nẽ excuſare poteſtis? Si aũt nõ poſſet hoc ꝑceptũ ſuari: nõ deberetis vouere: ⁊ potius eẽt a rl'a recedẽdũ: q̃ꝫ laq̃us eẽt vouẽtibus: cũ ſuari nõ poſſ;. ¶. Rñdeo. Multa putãt mala q̃diu nõ itelligũt: q̃ intellecta: rõnabilia ⁊ iuſta videnꝫ. Sic ⁊ in iſta q̃ſtiõe apparet. Rl'a ꝓhib; nec p nos nec p interpoſitã ꝑſonã nos recipe pecuniã vt nr̃a ſit: ⁊ nos dñi ⁊ poſſeſſores pecunie ſimus q̃ſi rei ꝓp̃e: ſ; ↄcedit q̄ p amicos ſpũales: q ꝑ deo nos ſpũal'r diligũt. i. caſte ⁊ iuſte: neceſſaria ꝓcuremus: q̃ tali mõ vtraq; ↄgrue obſuãꝫ: q̄ ea q̃ ſine pecunia nõ pñt ꝓcurari: aut p ipos ꝓcurẽt q̃ frĩbus dãt eleemoſynã: aut p eoꝝ nũcios. Ut cũ aliq̃s ꝓcurat frĩbus libꝝ ſcribi: vel veſtẽ fieri: vel domũ: vl' aliđ ſuis laboribus ⁊ expẽſis: aut ſi frẽs iſta ꝓcurãt: illi ſoluũt pecuniã illis q̃ frĩbus cõmodauerĩt: vñ iſta ſũt ꝓcurãda: vt cũ frẽs faciũt librũ ſcribi alius ſoluat expẽſas p ſe vel p nũciũ ſuũ. Aut ſi aliq̃ volũt dare frĩbus eleemoſynaꝫ pecũie: pñt ↄmittere alicui q̃ noĩe ſuo eã ſuet: p vtilitate tñ frm̃. vt vice illoꝝ q̃ ſibi cõmiſerĩt pecuniã ꝓcuret inde frĩbus ſ; q̄ voluerit: ſ; q̄ a frĩbus inſtruiꝫ: p ſe vel p alios q̃ aptius ea ꝓmouẽt q̃ ſibi fuerãt ↄmiſſa. Et p oẽs iſtos nõ recipiũt frẽs pecuniã: ſ; illi p ſe ꝓ illis q̃ ſibi cõmiſerĩt pecuniã: ↄuertũt eã in vtilitatẽ frm̃: vicẽ illoꝝ gerẽtes in eo q̄ ſuãt ⁊ diſtribuũt ipaꝫ pecuniã: q̃ adhuc illoꝝ ẽ q̃ dederĩt: ẽt ſi neſciãt adhuc ſuari: offerẽtes aũt vicẽ frm̃ in eo q̄ eoꝝ vtilitatẽ ꝓmouẽt de pecũia alioꝝ. Frẽs eñi q̃diu pecũia nõ ẽ redacta ĩ rẽ aliã q̃ eis vti l;: nõ hñt eã ꝓ ſua: ſ; illius q̃ depoſuit eã: l; ſciãt eã ꝓ ſua vtilitate ibi repoſitã. Sicut cũ dñs cõmittit ſuo ſuo pecuniã ſuã vt mihi inde emat tunicã: interi; eſt dñi: ſ; empta tũica: mea erit. Scđm hãc viã ⁊ cautelã frẽs ⁊ p amicos ſpũales ⁊ quoſlib; ꝓcuratores ⁊ mediatores ꝓcurãt neceſſaria: nec recipiũt pecuniã p illos ꝓcuratores: ſ; illi ſuãt illã noĩe datiũ: ⁊ vice ipoꝝ vertũt eã in vtilitatẽ frm̃: vt dñiu; pecũie nõ trãſeat in ꝓprietatẽ frm̃. Uñ ↄditor rl'e magis intẽdit frĩbus ꝑcludere viã auaricie in poſſeſſiõe pecunie: p quã oĩs religio ſuffocaꝫ: q̃ꝫ obſtruere eis oportũitatẽ neceſſaria procurãdi. Sedes ẽt ap̃lica: cuius acta toti eccl'ie dijudicãda exponũꝫ ⁊ venerãda: ipaꝫ rl'aꝫ ↄfirmãdo nõ approbaſſet: ſi in ea aliq̃d incõgruũ ⁊ inobſuabile ꝑſpexiſſet. Ideo vouẽtibus eã nõ eſt laq̃us ꝑplexitatis: l; indigeãt diligẽti cautela ne offendãt ↄtra eã: q̃ debẽt aliq̃ neceſſaria p pecuniã ꝓcurare. q̃ tñ cautela magni ẽ meriti. q̃uis illi tutius ãbulent q̃ ſe ſubtrahũt talibus negocijs: q̃ ad ea ex officio nõ cogũꝫ.

Quãr frẽs etiã mediãte pecunia pñt recipere vite neceſſaria.

¶ Queſtio. xxvj.

Item quero. Cum res male acquiſite

deo ſint odibiles. Eſaie. lxj. Ego dñs odio hñs rapinã in holocauſtum: cur recipitis vel petitis eleemoſynã ab illis q̃ iniuſta lucra ſectãtur? Reſpõdeo. Quidã ſunt qui ſolũ hñt res male acquiſitas: ⁊ poſſunt certe perſone inueniri quibus competit recõpenſatio: vbi tales ſcimus: de cetero nõ debemus ab eis eleemoſynã petere ſiue accipere: q2 om̃ia q̃ hñt ſunt alioꝝ quibus teneꝫ reddere: vel om̃es vel aliq̃. Quot ſi aliq̃ ⁊ nõ om̃es: tũc vaga reſtitutio de eis dãda eſt: ⁊ in pias cauſas erogãda. Quidã hñt iniuſta bona ita q̄ ſi dãt eleemoſynam: tñ per hoc nõ fiũt impotentes q̃n adhuc habeant vt poſſint reſtituere certis perſonis quibus debẽt: vnde pñt eleemoſynã facere de reſiduo.

Qualiter pt recipi elemoſyna de male acquiſitis.

A primis aũt nõ pñt: niſi ignorãtia: vel extrema indigẽtia: vel pſumptio q̃ creditores velint nos recipe nos excuſet. Uñ qñ nõ ↄſtat de ꝟbo aliquẽ iniuſta detinere bona: nõ tenemur leuiter credere eũ tãti criminis eſſe reũ: cuꝫ de quolibꝫ teneamur pſumere meliora. Mẽdicitas nr̃e pfeſſiõis: ꝛ q2 deo debita paupib⁹ xp̃i largienda ſunt: excuſat nos in hac parte plenius q̃ꝫ illos q ex alijs rebus hñt vñ ſufficienter valeãt ſuſtẽtari. Ubi tñ publica fama clamat aliquẽ eſſe de pmis pdictis: etiã ſi aliter nõ ↄſtaret: ꝑpter ſcãdalũ nõ expedit ab eo recipe vel petere eleemoſynã: niſi forte talibus q ex pfeſſiõe vel officio hñt q̄ debẽt raptores ad reſtitutionẽ inducere: q2 vtiliter gerũt i hoc: negociũ ſpoliatoꝝ. Et dign⁹ eſt tũc fidelis operarius cibo ſuo: cũ nemo teneat̃ ſuis ſtipẽdijs militare. Ad hoc aũt vt poſſim⁹ pctõres ad emẽdationẽ monendo inducere: ↄcedit nob ſedes aplica ẽt i terris excõicatoꝝ libere cõmorari: ꝛ ab eis tũc eleemoſynã recipe: maxime ſi aliũde nõ poſſem⁹ ſuſtẽtari. Si eñ boni de medio maloꝝ tollerẽt̃: qs eẽt q malos ad bonũ ꝟbo ꝛ exẽplo moueret.

℄ Queſtio. xxvij.

Item quero: q̃ ratio eſt q̄ clerici magis

oderũt nos ꝛ pſequũt̃ q̃ꝫ laici ꝛ ſimplices ſacerdotes? Rñdeo. Sicut nõ oẽs laici diligũt nos: ſic nec oẽs clerici odiũt nos. Si q aũt videnẗ nos odire: hoc qnqꝫ de cauſis põt eſſe. ℄ Una: q̃ timent nos q̃ ipſoꝝ facta ꝛ exceſſus vel defectus pleni⁹ agnoſcam⁹ ꝛ ſeuerius arguam⁹: quo clarius videm⁹ quales eſſe deberẽt ꝛ nõ ſunt ꝑ quos eccliã gubernat̃. ¶ Scd̃a: q̃ inuidẽt nobis q̃ ſumus hoib⁹ gratiores: ꝛ ipſi cõparati nob apparcãt i vita vel ſciẽtia viliores: vel ẽt indoctiores i doctrina. ¶ Tertia: q̃ dolẽt ſi ꝑ ↄfeſſiões ſecreta eoꝝ ab alijs q conſocij fuerit pcipimus: dũ timẽt ꝑ illa magis vileſcere. vel forte pſonas illas nr̃o ↄſilio ab eis auerti ꝛ ad meliora ↄuerti. ¶ Quarto: q̃ timẽt ſibi ꝑ aliqua ꝑ nos emolumẽta ſubtrahi: dũ eleemoſynas q̃ dant̃ nob: arbitrant̃ ſibi fore dãdas ſi nos nõ eſſemus. Et hec videt̃ potior eẽ cauſa plurib⁹ q nos odiũt. ¶ Poteſt ẽt qnta cauſa eẽ: q̃ diuina iuſticia illos q quãto amplius cognouerũt ꝛ ſpreuerũt: ꝛ qbus maiora bñficia ↄtulit ꝛ igrati fuerũt: ꝛ grauius ceteris offenderũt: ꝛ freqntius eũ indigne ↄtrectent ꝛ pcipiũt: tanto magis indurat ꝛ pfundius cadere ꝑmittit: vñ nõ ipſi ſint mali i ſe: ſꝫ etiam alios ſecũ malos eẽ deſiderẽt: ꝛ bonos odiãt: ꝛ quos imitari nolũt: optẽt nõ eſſe: ꝛ pſequant̃ eos quos ſibi diſſimiles eẽ dolẽt. Salomõ. Grauis ẽ nob ad videndũ. Et tũc ibidẽ plures de pdictis tãgunt̃. Laici ꝟo q2 de pdictis cauſis minus hñt: ideo minus nos odiũt: imo etiã diligũt: q ſentiũt nos ſaluteꝫ ſuã diligere: ꝛ ſperãt ꝑ nos eã fidelr̃ apd̃ deũ ꝑmouẽdã ore. meritis: ꝛ doctrinis. Clerici ẽt q ſane ſapiũt: eadẽ rõne nos fouẽt: ꝛ diligũt quaſi filios ſuos ꝛ vacatores ꝛ coopatores tã ſue ſalutis q̃ꝫ ſue ſollicitudinis ſibi cõmiſſe: in ſuis ſubditis neceſſarios adiutores: ꝛ oneris ſibi impoſiti fideles ſubleuatores. Et de iſtis ſatis.

¶ Multis ex cauſis aliqui clerice odiũt ꝛ pſequũtur frẽs.

℄ Expliciũt determiatiões quarundã

q̃ſtionũ ſuꝑ regulã bt̃i Frãciſci a ſctõ Bonauẽtura cardinali edite.

¶ Incipit quedam epiſtola ſancti Bonauenture ad magiſtrum innominatum: eliminans errorem contra regulam beati Franciſci domino reſpondente per ſeruum ſuum Sanctum Bonauenture:

N̄nomiato magiſtro frater Bonauentura ſpiritum intelligētie veritatis. Proponis chariſſime vt tibi tres articuli de regula fratrum Minorum abſoluantur de quibus te oſtendis pluribus rationibus dubitare. ſ. de paupertate. labore manuum: ⁊ ſtudio ſcholarium ſeu magiſtrorum. Cum enim regula dicat ꝙ fratres non recipiant pecuniam per ſe vel per interpoſitā perſonam ⁊ rurſum: nec locum nec aliquam rem ſibi appropriēt: videntur tibi fratres in hoc regule contraire: cum tibi videantur pecuniam per interpoſitam perſonam recipere: libros habere ⁊ domos. cum non poſſint harum rerum quas habent dominos aſſignare. In labore etiam manuum ſibi iniuncto vt videtur ſub precepto culpabiles tibi videntur: cum nec laici laborent in operibus Mechanicis nec clerici manu propria in libris ſcribendis: quin potius cum magnis ſumptibus faciunt eos ſcribi ac ſi apud ſe haberent nummiſmatum percuſſores. Poſtremo in ſtudio ⁊ magiſterio fratres condemnas: cum regula dicat ꝙ non curent neſcientes lr̃as lr̃as diſcere. Fratres plerumq; tam clerici q̄ magiſtri q̄ etiam in ſeculo parum aut nihil de Philoſophia audierunt: ſtudent: recitant: ſcriptitant: immo quod plus eſt laniant: diſſipant: edificant. Nec videtur tante humilitatis profeſſoribus poſſe competere nomen magiſtri: cum hoc videatur dominus in Euangelio ſuis diſcipulis inhibere: quorum nos dicimur imitatores tanq̄ profeſſores Euangelij Ieſu chriſti. Hec vt aſſeris tibi in corde de ſtatu ⁊ ſalute fratrum tibi ſcrupulum generant ⁊ tuam conſcientiam inquietant. Super hec addis aſſertionem quorundam: qui tibi niſi ſunt hanc conſcientiam de fratribus fabricare. Intende igitur in ea que dicturus ſum: dabit enim tibi dominus precibus glorioſe virginis ⁊ beati Franciſci rectum in omnibus intellectum. ¶ Supponis quot regula paupertatem precipit: commendat laborem: vetat curioſitatem. Suppono ⁊ ego. Deteſtaris ob hoc receptiones pecuniarum. proprietates librorum ac donoꝝ: vitupero ⁊ ego: immo nos omnes perſequimur fortiter ⁊ culpamus. In hoc conuenimus. Sed q̊ fratres tales credis aut ſi non credis dubitas. in hoc penitus diſſentimus. Nec enim hoc credo nec dubito: certum habens oppoſitum tanq̄ verum. Non quia nullus in ordine talis ſit q̄ non poſſit culpari in aliquo predictorum: cum nec in duodecim apoſtolis talis perfectio potuerit reperiri: ſed communitatem ſtatus de qua ⁊ tu iniūgis defenſandā aſſumpſi. ¶ Uide igitur quid ſentire debeas de receptione pecunie. De receptione pecunie.

Teſtificor coram deo quoniam veritatem ſum expreſſurus ſecundū meam conſcientiam in omnibus que ſubiungam. Non credo te aliquatenus dubitare: quin pauperibus quantumcunqȝ extremam vouerint paupertatem liceat recipere eleemoſynam: niſi velint ſe occidere. Quod ſi nefas eſt: ꝫ hoc fratribus: quod nullus ſane mentis ignorat. Non eſt igitur contra eorum profeſſionem: ſi quis diues homo hanc eis miniſtrat manu propria. Quod ſi noluerint: poteſt eis miniſtrare per manum ſerui ſui. Quod ſi ille ſeruus non poſſit ſed committat alijs: quare non liceat per manum tertiam non videtur. Quare etiam vſqȝ ad decimam manum non poteſt non video. Quod ſi diuis habens pecuniam dat victum aut veſtitum fratribus neceſſarium: nonne poteſt ipſe manu ſua emere? nōne poteſt ipſe pecuniam pro emptione alij committere ⁊ ſic per multas manus in vſus fratrum expendere pro releuandis eorum neceſſitatibus ſine offenſione fratrum? Quis ſane mentis dubitat, cum pecunia ita ſit domini cum committitur perſone intermedie: ac ſi ipſe dominus eam manu propria conſeruaret? Niſi forte quis ita deſipiat vt dicat: ꝙ pecunia in manu ſeruientis poſita tranſeat in eius dominiū ⁊ deſinat eſſe domini: quod penitus abſurdum eſt. Quod ſi dicas ꝙ dominus ſimpliciter ⁊ abſolute dare intendat fratribus: dico ⁊ ego ꝙ nullus ſane mentis dare intendit fratribus niſi prout competit regule ⁊ profeſſiōi eorum. Quis enim daret eleemoſynam vt eos faceret perdere vitaȝ eternam? Dat ergo eo modo quo fratribus expedit ſcilicet committendo alicui qui per ſe eam diſpenſet in his rebus quas fratribus licet accipere: ⁊ ſic pecunia illa per quorumcunqȝ manus tranſeat: nullo modo ſpectat ad fratres: quia ſemper eſt primi domini. Et eſt per hoc manifeſtum: ꝙ nec per ſe nec per interpoſitam perſonam eam recipiunt. Fateor coram deo ita eſſe verum in cōſcientijs fratrum. Quod ſi forte mihi non credis: tamen ipſi domino pape credere debes qui in vtroqȝ iure peritus: ordinis ⁊ perfectionis emulator: qui vt ipſe teſtatur in conditione regule beato Franciſco aſtitit ⁊ eius plenū intellectum agnouit. Qui requiſitus a fratribus dicit: ꝙ fratres volentibus ſibi eleemoſynas facere poſſunt. fidelem aliquem preſentare. Qui taliter pſentatus non eſt eorum nuncius: ſed illius potius cuius mandato ſolutionē facit ſeu recipientis eandem. Hec ſunt verba ipſius. Quis ita deſipit: vt ſi dicam alicui: iſte fideliter exequetur vel cuſtodiet quod ei committes: ꝙ ppter hoc quicquid ille acceperit fiat meum? cum etiam licet hec verba non ſemper exprimantur: ſemper tamen habentur in corde ⁊ ſemper ab alijs credimus ſic accipi. Quis ergo tam improbus: vt impugnaret hanc veritatem: per tantorum virorum conſcientiam ſanam ⁊ diſcretam: per tantam rei euidentiam: ⁊ vt nihil deſit per ſedem apoſtolicam confirmatam? Certus

De libris et vtenſilibus.

ſum ꝙ talis portabit iudicium. ¶ De libris ⁊ vtenſilibus quid ſentias audi. Clamat regula expreſſe imponens fratribus officium pdicandi quod non credo in aliqua alia regula reperiri. Si igitur predicare non debent fabulas ſed verba diuina: ⁊ hec ſcire non poſſunt niſi legant: nec legere niſi habeant ſcripta: planiſſimum eſt quod de perfectione ſic eſt habere libros ſicut eſt predicare. Et ſicut non obſtat ordinis paupertati habere miſſalia ad can-

tandum miſſas ⁊ breuiaria ad horas dicendas: ſic non obſtat Biblias ad
verba diuina predicanda. Licet igitur libros habere. Sed nunquid regula
ſibi contraria eſt que alibi mandat nihil habere? Abſit hoc vt in ea ſit con-
trarietas aliqua ſicut nec falſitas: cum tota de fonte euangelij ſit extracta: ſi-
cut mihi qui parum noui facile eſſet oſtendere. Dico ergo ꝙ fratribus ho-
rum conceſſus eſt vſus: ſed vetatur appropriatio. Nam non dicit regula.
Fratres nihil habeant nec aliqua re vtantur: quod eſſet inſanum: ſed ꝙ ni-
hil approprient. Cui igitur horum proprietas aſſignabitur? Sic reſpondeo
ego ꝙ cuiuſcunq; ſit: non eſt mea nec ordinis: ⁊ hoc mihi ſufficit ad mee
conſcientie puritatem. Nec tamen hominibus fugam parare videar: dico
harum rerum nobilium gubernatori ⁊ protectori ordinis cardinali poteſta-
tem ⁊ auctoritatem ⁊ prouidentiam a domino papa eſſe conceſſam. Sicut
enim dominus papa ait. nec vendi debent mobilia vel extra ordinem com-
mutari quoquomodo: niſi Eccleſie Romane cardinalis qui fuerit ordinis
gubernator ſuper hoc auctoritatem prebuerit ⁊ aſſenſum. Sed dicis. Nun-
quid qui Biblias dant fratribus intendunt eas dare Pape aut cardinali?
Dico ⁊ ego. Nunquid pater qui dat Bibliam filio intendit labefacere or-
dinem filij: ⁊ filium ſuum facere filium diaboli? Credo te dicere ꝙ non.
Dat igitur filio intendens ꝙ ordinis paupertas ſit penitus illibata. Ac per
hoc vt ordo vtatur: proprietas aut ſit eius cuius decreuit paſtor ordinis ⁊ ec-
cleſie. At non credis ꝙ ſi pater non poſſit filio librum dare niſi per manum
alicuius de quo preſumeret ꝙ non eſſet filij ſui predicator ſed paſtor: vtiq;
daret vt filio commodaret ad vſum? Et in hoc melius prouiſum eſt ordini
domino faciente. Nam ſi librorum proprietas remaneret penes parentes:
ſic miniſtri non poſſent auferre fratribus libros: ⁊ eſſent quaſi perpetui ad
vitam. Nunc autem ordo nihil ſibi appropriat in libris: dum Miniſtri li-
bros nec vendere nec alienare auctoritate propria poſſunt: nec fratres ſubdi-
ti poſſunt dum frequenter reſignant ⁊ eis pro voluntate miniſtrorum aſſi-
gnantur ⁊ auferuntur. Certus ſum ꝙ eſt ſcientia fratrum. ¶ Ut autem ni-
hil remaneat audi de domibus. Dico domos non eſſe fratrum. Sed ſi de De domib⁹
ſolo queris. Dico ꝙ dantium eſt patronorum. Si de edificijs: pari ratione
edificantium vel eorum quorum eſt ſolum: quia cedit ſolo vnius ſi vnus
edificat: vel plurium ſit plures. Mentior enim ſi non dominus papa dicit
in regula: ſaluo locorum ⁊ domorum dominio illis ad quos noſcitur per-
tinere. In loco intelligens ſolum: in domibus edificia ſuperaddita. Unde
nec appropriamus nobis locum: cum dicamus eſſe illorum qui dant impen-
ſas vel cedit ſola. Nec etiam vſus appropriamus: niſi pro voluntate eorum
qui fratribus concedunt predicta. Certus ſum enim ꝙ hec eſt conſcientia
fratrum. Non obſtat ſi aliquando vidiſti contrarium: quod non credo: q;
indiſcretio vnius non ad omnes debet nec ad ſingulos retorqueri. Si di-
cis nos tanq̄ aduenas ⁊ peregrinos debere ire de domo in domum: parcat
illi deus qui primo hanc ſtulticiam cogitauit. Nonne beatus Franciſcus
edificauit loca? Nunquid tanq̄ peregrinus ibat quotidie vnam dietam?
Nunquid beatus Petrus cum dicat in Canonica ſua. obſecro vos tanq̄

aduenas ⁊ peregrinos. ⁊c. voluit ꝙ omnes tranſirent de domo in domū?
Cum enim dicat eccliaſticus. Uita nequã hoſpitari de domo in domum.
Tam Petrus q̃ Franciſcus filijs ⁊ diſcipulis ſuis non ſanctam vitam ſed
nequam impoſuiſſent: ſi ſecundum predictum intellectum nos ſimiles eſſe
peregrinis mandarent. Sed hoc dictum intelligitur. vt non curat ſimili-
tudo quattuor pedibus: ſed vt domos in quibus habitamus parum dili-
gamus nec proprias reputemus: ſicut peregrinus qui tranſit in patriam:
domum non diligit in vita tanq̃ propriam: ſed vtitur tanq̃ aliena. Qui ali-
ter ſapit: ipſe ſua inſipientia manifeſtat ꝙ nihil omnino ſapit. Quomodo
ergo poſſet eſſe regimen ⁊ ordo prelatorum qui ita diſtricte manet in ordine
beati FRANCISCI: ſi omnes eſſent inſtabiles ⁊ vagabūdi per orbem?
¶ De labore manum. Hoc vero ſentit qui nihil videt de ordine. ¶ Ueniam ad laborem manuū
vbi taliter inſiſtis: vtrum ſit conſilium vel preceptum. Ego autem dico non
intendere beatum FRANCISCUM manualem laborem: nec precipe-
re nec conſulere nec monere: ſed ſuppoſita admonitione apoſtoli fratribus
nimis vel minus ſollicitis ad laborem dat formam laborandi. Quid eam
enim ſic intendebant labori manuali: vt necaretur in eis deuotio oratiõis.
Quod quia periculoſum erat: cum actiua debeat ſeruire contemplatiue: de-
dit eis formam ſanctiſſimus pater: vt ſic laborent qui laborare vellent: ſci-
rent ⁊ poſſent: vt ſancte orationis ⁊ deuotionis ſpiritum non extinguant.
Hoc enim ſequitur in textu regule immediate. Unde attende: ꝙ non dicit
precipio vel conſulo fratribus ꝙ laborent: ſed quibus dedit dominus gra-
tiam: quod non ſolum includit potentiam ſed voluntatem laborandi. Si-
cut ſi diceret. Fratres quibus dedit dominus gratiam lachrymandi: lachry-
mentur ita modeſte ꝙ oculos non amittant: non preciperet lachrymari. Sic
nunc intelligit. Ipſe autem de labore manuum vim non faciebat niſi prop-
ter ocium declinandum: ꝙ cum fuerit regule obſeruator perfectiſſimus: nõ
credo ꝙ vnq̃ lucratus fuerat de labore manuum duodecim denarios: vel
eorum valorem. Sed fratres potiſſime ad orationem monebat. Non enim
volebat ꝙ illam extinguerent propter lucrum. Unde prouincialibus mini-
ſtris relinquitur ꝙ non permittant fratres ſuos ocioſos. Ego vna tecum ſi
qui tales ſunt iudico arguendos ⁊ verberibus puniendos tanquã ſeruos
malos ⁊ pigros. Non tamen propter hoc tibi diſpliceat: quia ſatis ibi inue-
nies copiam laborandi tam in ſtudio veritatis: q̃ in exercitio humilitatis.
pietatis ⁊ cuiuſlibet alterius virtutis. Nam fratrum eleemoſynas querere:
coquinam facere: infirmis ſeruire: ſcutellam lauare: ⁊ in omnibus exercitijs
humilitatis laborare: que dulciora fratribus ſunt q̃ multa officia dignita-
De magiſtror ſtudio. tis. ¶ Sed quid dicemus de aſcendentibus ad cathedram cum regula di-
cit: ꝙ non curent neſcientes litteras diſcere. ⁊c. cum etiam Euangelium di-
cat: ꝙ nolimus vocari magiſtri? Dico ego ꝙ regula non vetat ſtudium lit-
terarum: ſed illitteratis ⁊ laicis. Uult enim iuxta apoſtolum: ꝙ vnuſquiſq̃
in ea vocatione qua vocatus eſt permaneat: vt ad clericatum de laicatu nul-
lus aſcendat. nec vult ꝙ clerici fiant laici ſtudium recuſando. Alioquin ip-
ſe tranſgreſſor fuiſſet: qui cum paucas litteras ſciret: poſtmodum in litteris

profecit/in ordine:non ſolum orando:ſed etiam legendo. Unde vt ſcias quã
tum ſibi placuerit ſtudium ſacre ſcripture:audiui ego a fratre qui vidit: ꝙ
cum nouum teſtamentum veniſſet ad manus ſuas:⁊ plures fratres nõ poſ/
ſent ſimul habere:diuidebat per folia:⁊ ſingulis communicabat vt omnes
ſtuderent:nec vnus alterum impediret. Clericos etiam quos recipiebat ad
ordinem:in ſumma reuerentia habebat. Et in morte mandauit fratribus:
ꝙ doctores ſacre ſcripture in ſumma reuerentia haberent:tanq̃ illos a qui/
bus reciperent verba vite. Unde cum nomen doctoris veneraretur: intelli-
gebat hoc euangelium non vetuiſſe. Alioquin Paulus apoſtolus Euange-
lio contradiceret qui ſe prima Epiſtola ad Thimotheum. Magiſtrum gen
tium vocat:quod maioris impudentie videtur q̃ ſi ab alijs vocaretur. Di-
co ergo ꝙ ſecundum euangelium:pompa huius nominis condemnanda
eſt:⁊ nullatenus appetenda:ſed officium aſſumendum. Quos enim magis
decet euangelium docere q̃ qui euangelium profitentur ⁊ ſeruant? Nam
cum dicat euangelium. Qui fecerit ⁊ docuerit:hic magnus vocabitur in
regno celorum:quis ſane mentis dicat:vt magiſter ⁊ frater Alexãder:diues
debuerit predicare ⁊ docere:beati pauperes ſpiritu:⁊ pauper effect[9] debue/
rit reticere? Certe ſi fratres decet addiſcere ⁊ ruminare tanq̃ munda ani-
malia verba diuina:⁊ ſibiipſis ſufficiunt in docendo:quis tam ſtultus eſt:
vt dicat ꝙ doctrinam quam eos decet facere ⁊ docere:debeant a non facien
tibus mendicare? Condemno igitur tecum in magiſterio pompam:ſed cõ/
mendo officium. Damno fratrem minorem pompoſum:⁊ dico eum magi/
ſterio penitus indignum:ſed commendo ſtudioſum: credens ꝙ nulli ma/
gis q̃ tali competat auctoritas docendi Euangelium Jeſu Chriſti. ¶ Re-
ſtat igitur vt de philoſophantibus aliquid ſubiungamus. Audi chariſſi-
me:ſicut in ceteris ſic ⁊ in hoc pariter concordemus. Fateor diſplicent tibi
curioſitates:diſplicent ⁊ mihi:⁊ diſplicent fratribus bonis:⁊ diſplicẽt deo
⁊ angelis ſuis. Nec defendo circa ſcripta puerilia muſitantes:ſed deteſtor
eos pariter tecum. Unde ⁊ tibi ⁊ mihi conſulo vt habeamus zelum ſecun-
dum ſcientiam:ne deteſtemur plus q̃ oportet. Fortaſſe enim inter peccata mi
nuta ⁊ venialia computãdum eſt. Uix enim grana abſq; paleis collegi poſ/
ſunt:⁊ verba diuina ſine verbis humanis. Hec autem omnia ſeparantur ꝑ
zelum compunctionis:⁊ fletum deuotionis:que faciunt triticum veritatis
a verborum paleis ſeparari. Et fortaſſe videntur aliqui curioſi: qui magis
ſunt ſtudioſi. Si quis enim ſtuderet in dictis hereticorum vt eorum ſenten
tias declinando magis intelligeret veritatem:nec curioſus:nec hereticus: ſ;
catholicus eſſet. Cum verba philoſophorum aliquando plus valent ad in-
telligentiam veritatis ⁊ errorum confutationes:non deuiat a puritatem: in
his aliquando ſtudens:maxime cum multe ſint concluſiones fidei que ſine
his terminari non poſſunt. Unde ſi velimus nimis ſtricte iudicare: fortaſſe
ipſos ſanctos:quod impium eſt: iudicabimus curioſos. Nam nullus me-
lius naturam temporis ⁊ materie deſcribit q̃ Auguſtinus inquirendo et
diſputando in libro confeſſionum. Nullus melius exitus formarum:⁊ pro
paginem rerum:q̃ ipſe ſuper geñ. ad litteram. Nullus melius queſtiones

de anima ⁊ de deo: q̃ ipſe in libro de trinitate. Nullus melius naturam creationis mundi: q̃ ipſe in libro de ciuitate dei. Et vt breuiter dicam: pauca aut nulla ponunt magiſtri in libris ſuis: quin illa reperias in libris Auguſtini. Lege Auguſtinum de doctrina chriſtiana: vbi oſtendit quomodo nō poteſt intelligi ſacra ſcriptura ſine aliarum ſcientiarum peritia. Oſtendit etiā: ꝙ ſicut filij iſrael aſportauerunt vaſa egypti: ſic doctores Theologici doctrinam Philoſophie. Unde multa que non didicimus per philoſophos ⁊ de dictis philoſophie: didicimus per ſanctos. Ac per hoc non debet tibi eſſe mirum: ſi minus fundati intrantes: fiant in ſcientia in ordine fundatiores. Sed eſto ꝙ iſta ſint reprehenſibilia ⁊ purganda: non propter hoc retraharis: quia nullus ad hoc compellitur: ſed ijs magis amatur qui magis eſt talium aſpernator. Nec prelati talia precipiunt ſed permittunt. Nec propter tres vel quattuor vitioſos: debent magiſter cōtemnere innocentes. Et ſi aliqui abundent libris ad tempus: alijs pleriſq; multo plus indigentibus poterint diſpenſari: cum multo plures egeant q̃ abundent. Nec te moueat ꝙ fratres fuerunt in principio ſimplices ⁊ illitterati: immo magis debet hoc in te fidem ordinis confirmare. Fateor coram deo ꝙ hoc eſt quod me fecit vitam beati FRANCISCI eligere: quot non fuit per hominum prudentiam inuenta: ſed per Chriſtum. Et quia opera chriſti non deficiunt: oſtenditur hoc opus fuiſſe diuinum: dum ad conſortium virorum ſimplicium: etiam ſapientes non ſunt dedignati deſcendere: attendentes illud apoſtoli. Si quis eſt inter vos ſapiens: ſtultus fiat vt ſit ſapiens. Rogo chariſſime vt non nimis abundes in ſenſu tuo: nec credas te prudentiorem nec meliorem omnibus quos deus ad ſtatum iſtum vocauit: ⁊ ſi vocauerit te: non recuſes. Vade in domino.

¶ Explicit epiſtola. S. Bonauenture ad magiſtrum innominatum: eliminans errorem contra Regulam beati Franciſci domino reſpondente per ſeruum ſuum Sancti Bonauenture.

¶ Deciſiones quorundam dubioꝝ circa ſtatum ⁊ modū viuendi frm̄ minoꝝ: ex ꝯcluſionib⁹ in caplo gn̄ali Burgenſi ꝑ Reuerendū patrem doctiſſimū ac ꝓbatiſſimū fratrē Bernardinū de Areualo ꝓpoſitis: earumqꝫ ꝓbationibus: ſubſeq̄nti forma extracte.

¶ Prefatiuncula.

CVm iuxta philoſophi doctrinam: dubitare de ſinguł̄is non ſit inutile: immo valde vtile: qꝛ dubitādo ⁊ inq̄rendo: ad ꝟitatis noticiā deuenitur: indeqꝫ ad oꝑationem rectā ꝓcedit̄: idcirco philoſophi ac doctores ſacri plurima dubia mouerūt: inq̄ſierūt ⁊ diffinierūt: prout in eorūdem libris euidēter apparet. Quos q̄dam frater ordinis minoꝝ regularis obſeruātie imitari ſtudēs: circa regulā: ſtatū: modumqꝫ viuēdi frm̄ ꝑdicti ordinis: ea q̄ modernis tꝑibus nōnullis dubia videbant̄: aut videri poterāt exq̄ſiuit diſcuſſit: ac ꝓut melius collatiōe habita cū multis ꝓbatiſſimis ⁊ doctiſſimis p̄ribus ꝑfati ordinis viſum ē: definire conat⁹ eſt. Sicut eñ̄ ſeraphicus doctor ſctūs Bonauētura q̄ſtiones circa ꝑfatam regulā ſuo tꝑe ortas (vt in ſuis opuſculis ptꝫ) decidere curauit: ſic ⁊ iſtis nouiſſimis tꝑibus: illū eximiū doctorē vtcūqꝫ imitādo: facere oportuit. Plurima aūt dubioꝝ hmōi: nō oēs: ſed forte pauciſſimos ꝑfatoꝝ frm̄ tangūt: propter quos dūtaxat ꝓpoſita: diſcuſſa: ⁊ deciſa ſunt. Ideoqꝫ ceteri ex his q̄ ipſos minime ꝯcernūt: nō offendant̄. Neminē namqꝫ auctor offendere voluit: ſꝫ vel pauciſſimis: aut ſaltē vni ꝓdeſſe affectauit: ⁊ totis virib⁹ niſus eſt. At ꝟo cū nō deceat vtilia ſub māni ꝟboꝝ inuolucro occultari: immo palā ⁊ nude ſcribi ac ꝓfiteri: vt ab oīb⁹ capiant̄: ideo hmōi dubioꝝ deciſiōes plane: ꝟbiſqꝫ clariorib⁹ ſunt poſite: nō ſcolaſtico mō: quē tm̄ pauciores cape pn̄t: ſꝫ familiari ſmōe: vt oīb⁹ pateāt q̄b⁹ ꝓdeſſe pn̄t. Capita ꝟo ſeu tituli dubioꝝ: ſubſeq̄nti ſerie deſcribuntur.

¶ Dubiū primū: vtrū ſtat⁹ oīa abdicantiū tam in cōi q̄ȝ in particulari: quēadmodū eſt frm̄ minoꝝ: ſit altiſſim⁹: faſtigiū culmenqꝫ pauꝑtatis euangelice attingens?

¶ Dubiū ſcd̄m: vtrū aſſerere xp̄m ⁊ aplos poſt aplatū nihil iuris ꝓprietatis ⁊ dn̄ij in ſpeciali vel i cōi in reb⁹ tꝑalib⁹ habuiſſe ſit hereticū vel catholicū? nō obſtantib⁹ ꝯſtitutionib⁹ Ioan. 22.

¶ Dubiū tertiū: vtrū ſtat⁹ frm̄ minoꝝ q̄tū alios in tꝑaliū abdicatione excedit: tm̄ debeat (ſalua ſuſtentatiōe nature ſtricta: ⁊ officioꝝ ſui ſtat⁹ executione neceſſaria) alios excedere in parcitate victus: ⁊ vſu oīm reꝝ q̄b⁹ vti licet?

¶ Dubiū quartū: vtrū ſtatus frm̄ minoꝝ expediat paucis: vel multis: aut oībus ſumere volentibus?

¶ Dubiū q̄ntū: Utrū q̄buſdā ex ꝑdictis fratrib⁹ diſtractiuā ſolicitudinem hn̄tib⁹ meli⁹ foret hr̄e i cōi cū minore abdicatiōe: ac minori ſolicitudīe viuēde: vt in domib⁹ ſuis recollecti q̄etius dn̄o famularētur?

¶ Dubiũ ſextũ: vtrũ ꝓhibitio regule de nõ recipiẽdis denarijs vel pecunia intelligat̃ de dñio ſeu ꝓprietate: vl' de vſu ⁊ qualibet diſpoſitione?

¶ Dubiũ ſeptimũ: vtrũ ad hoc ꝙ p̃fati frẽs vere nõ recipiant denarios vel pecuniã ſit neceſſe ſeruare modificatiões ordinatas p Nicolaum. 3.

¶ Dubiũ octauũ: vtrũ frẽs ſubditi p̃latoꝝ nõ ſuãtiũ p̄dictas modificationes: ⁊ alia in declarationib⁹ regl'e ꝯtentis: excuſent̃ a peccato?

¶ Dubiũ nonũ: vtrũ qlibꝫ q̃ſtus pecuniari⁹ ſit fratrib⁹ p̃fatis illicit⁹?

¶ Dubiũ decimũ: vtrũ in p̃fatis alijſqꝫ ſilib⁹ ignorãtia excuſet.

¶ Dubiũ vndecimũ: vtrũ in miſſaꝝ receptiõe: ſeu ꝯmẽdatiõe: ac inhabituũ datione ꝓ mortuis: cõmitti valeat pctm̃ a fratribus?

¶ Dubiũ duodecimũ: vtrũ relictis oĩb⁹ licitũ ſit ex mẽdicitate viuere?

¶ Dubiũ tertiũdecimũ: quare btũs franciſc⁹ frẽs ſuos paupes mẽdicos iſtituit: cũ tam pic'loſa ſit mẽdicitas: vt ſupra oſtẽſum eſt?

¶ Dubiũ quartũdecimũ: vtrũ ſtante mõ religiõis a regl'ari tramite mltipliciter dilapſo p̃laturas acceptãtes: excuſent̃ a peccato?

¶ Dubiũ. xv. vtrũ in religiõe reformata p̃lati recipiẽtes nouicios peccent?

¶ Dubiũ ſextũdecimũ: vtrũ regl'a frm̃ minoꝝ ſit ad l'ram obſuabilis abſqꝫ recurſa ad eleemoſynas pecuniarias quas certis modis ꝯcedũt ſummorũ pontificũ declarationes?

¶ Dubiũ decimũſeptimũ: vtrũ fratri minori liceat trãſire ad locũ vbi puri⁹ ad l'ram regl'a obſuet̃: petita lꝫ nõ obtenta licentia?

¶ Dubiũ decimũ octauũ: vtrũ ꝓhibens modũ ſtrictiorẽ regl'am obſuandi aut illi detrahens: excuſari valeat a peccato?

Dubiũ primũ.

PRimũ dubiũ: vtruꝫ ſtatus oĩa abdicantiũ tam in cõi q̃ in particulari: quẽadmodũ eſt frm̃ minoꝝ ſit altiſſim⁹: faſtigiũ culmẽqꝫ pauptatis euãgelice attingens? ¶ Pro intellectu ⁊ deciſione hui⁹ dubij eſt p̄mo notandũ: ꝙ hr̃e in cõi: de ꝑ ſe: nõ minuit de rõne pfectionis probatur: q2 qđ põt ſtare cũ maxima pfectione nõ diminuit de rõne pfectionis. Sic aũt eſt de hoc. Nam nec hr̃e i particl'ari: q̃to magis hr̃e in cõi. Hoc manifeſtũ eſt: cũ pfectio ꝯſiſtat in charitate ⁊ ṽtutũ pfectione: cui non repugnat hr̃e nec poſſidere modo p̃fato. Patꝫ in Abraã. Job. Dauid: ⁊ alijs q pfecti fuerũt habẽdo i particulari. Et in Bñdicto. Bernardo: ac ſilib⁹ q habuert̃ in cõi. Et tñ illi hñtes in particulari: ⁊ hi in cõi fuerũt pfectiſſimi. ¶ Notandum etiã: ꝙ aliud ẽ eſſe pfectũ: ⁊ aliud hr̃e ſtatũ pfectionis: q2 pfectio eſt aliđ q̃ ſtatus pfectionis. ¶ Perfectio nãqꝫ eſt ꝯſumatio ṽtutũ: eo modo quo in iſta vita habet̃: q̃ ꝯſiſtit in renũciatione oĩs terreni amoris: ⁊ charitate dei pfecta. Ille ergo erit pfect⁹ q pfecte amat deũ: q2 finis legis ẽ dilectio: ⁊ viculũ pfectiõis ab apl'o vocat̃. ¶ Stat⁹ aũt pfectiõis ẽ viuẽdi mod⁹ certis legib⁹ ⁊ ꝯſuetudinib⁹: ac ꝯſuetudinib⁹ obnoxi⁹: i qb⁹ pfectio acqrit̃ vl' exercet̃. ¶ Vñ duplex eſt ſtat⁹ pfectiõis. ſ. exercẽde: ac pfectiõis acqrẽde. Sicut dicerem⁹ ꝙ duplex ẽ ſtat⁹ theologoꝝ: qdã doctoꝝ: qb⁹ ꝯuenit docere: ⁊ ali⁹ diſcipuloꝝ: qb⁹ expedit addiſcere. ¶ Stat⁹ pfectiõis exercẽde: ẽ p̃latoꝝ: qb⁹ docere pfectio

In quo pfectio cõſiſtat.

De duplici ſtatu pfectionis.

nē:⁊ regulare alios ↄuenit. Et ad hoc ꝙ ðbite exerceat᷑ reqrit ꝑfectionē acqſitā: nā male exercet᷑ qð nōdū habet᷑. ¶ Stat⁹ ꝑfectiōis acqrēde ↄuenit ſtatib⁹ religionū: vbi ſunt īſtrumēta maxīa ad ꝑfectionē acqrēdā. ſ. obediētia paupertas. caſtitas ⁊c. puta vigilie. ieiunia: ⁊ ſilia q̄ nō ſūt ī cōi ſtatu hoīz. Nō hec nō ſūt ꝑfectiōes de ſe: qꝛ ſine his put ſuant᷑ a religioſis fueīt multi ꝑfecti: vt Abraā ⁊c. tñ ad ꝑfectionē inducūt: nō ꝑ ſe: ſʒ qꝛ tollūt īpedimēta ꝑfectiōis. Impedit eñ amorē dei. amor vxoris. amor filioꝝ. amor diuitiaꝝ. amor ꝓꝑe libertatis. amor delectationū cibi ⁊c. qꝛ min⁹ te diligit (īqt Auguſtin⁹ deo) q tecū aliqd diligit. Tria aūt vota ⁊ cetera religiōis ſtatuta: eo magis ſunt inſtrumēta perfectiōis q̄to āpli⁹ ſūt apta īſtrumēta ad tollēdū hūc amorem ⁊ ſolicitudinē terrenoꝝ. Eſt ergo nō hr̃e ꝓꝑetatē inſtrm ad amorē dei: ex quo diſponit ad ↄtēptū diuitiaꝝ. ⁊ tollere vr̃ ſolicitudinē diuitiaꝝ: qꝛ facili⁹ ↄtēnitur nō hitū q̄ȝ hitū odiat᷑. Et ſic de alijs. Ac ꝓpter hoc ſtat⁹ religiōis ðꝛ ſtat⁹ perfectiōis acqrēde: nō qꝛ oēs q ſūt ī ea ſint perfecti: ⁊ q nō ſūt ī ea ſint alieni a perfectiōe (abſit) ſʒ qꝛ ē ſcola vbi docet᷑ ⁊ addiſcit᷑ perfectio: ⁊ vbi eſt maxia diſpoſitio ad acqrēdū ipaꝝ perfectionē. Et hmōi diſpoſitio ꝓuenit ex abrenūciatiōe terrēoꝝ: alioꝝūqȝ exercitioꝝ q̄ diſponūt ad perfectionē: put ſūt oro ieiuniū: vigilie ⁊c. Vñ ſicut nō ſeqt᷑ iſte ē ſcola theologoꝝ ergo ē theolog⁹: ſic nō ſeqt᷑: iſte ē ī ſtatu perfectiōis: ergo ē perfect⁹. Nō. n. ðꝛ religio ſtat⁹ ꝑfectionis qꝛ ī ea ſit perfectio: ſʒ qꝛ ē ſtat⁹ ī quo ē diſpoſitio ꝓxima ad perfectionē acqrēdā. Vñ ꝓꝑe nō ðꝛ ſtat⁹ ꝑfectiōis ⁊ abſolute: ſʒ cū addito: acqrēde. Ideoqȝ nō ſeqt᷑: ē ſtat⁹ perfectiōis acqrēde. ergo ē ſtat⁹ perfectiōis. Quapropt᷑ nullus gliet᷑ dicēs: me⁹ ſtat⁹ ē perfectiſſim⁹. Nā qd ꝓdeſt eē ī ſcola altiſſime ſciētie ſi nihil ad iſtas: ⁊ alius ī minori ſit te ſapiētior? Hic ſeqt᷑: ꝙ multi ſūt ꝑfecti ꝙ nō ſūt ī ſtatu perfectiōis: ⁊ multi ſūt īperfecti: ⁊ tñ ī ſtatu maxīe ꝑfectiōis. Vñ nō ē alið dicere iſta religio ē illa ꝑfectior: niſi ꝙ iſta ē aptior ad ꝑfectiōeȝ: qꝛ hʒ modū viuēdi talē ⁊ normā: qb⁹ cit⁹ adqri pōt ꝑfectio: ēt maior ꝑfectio. Sic diceret᷑: hec melior ſcola illa. Nec ſeqt᷑. Ergo ſapiētiores ſūt ſtudētes ei⁹.

¶ Notādū īſup: ꝙ aliq̄ īpediūt ꝑ ſe ꝑfectionē. Et ſūt illa cū qb⁹ nō ſtat perfectio. Ut verbi grā. pctm̄ amor diuitiaꝝ: ⁊ vxoris: nō ꝓpt᷑ ðū. ſolicitudo tꝑaliū auertēs a ðo: ⁊ ↄſilia q̄ nō ſtāt cū amore ði ꝑfecto. Et iſta tollūt ð ꝑ ſe de rōne ꝑfectiōis: qꝛ q̄tū talia creſcūt: tm̄ amor ði decreſcit: vel totalr̄ ānullat᷑. Alia diminuūt ꝑ accidēs. i. ꝑ alteꝝ ð rōnē ꝑfectiōis: ac illā īpediūt. Et he ſūt diuitie. delitie: ⁊ ſilia. Nō qꝛ de ſe a ðo auertūt: cū imo de ſe ad amorē ði ſūt nata īducere: qꝛ bōa ſūt. Et oīs creatura ad amorē ði accēdere nata ē. Sʒ īpediūt ꝓpt᷑ ſolicitudinē quā īducūt: ⁊ amorē ad quē alliciūt. Et hoc magis ex nr̃a corruptiōe q̄ȝ ex ſua natura ⁊ ꝓꝑetate ꝓuenit. Hic ē ꝙ abrenūciatio diuitiarū mūdi ⁊c. adiuuat ad perfectionē per accidēs: qꝛ tollit illa q̄ vt ī plurimū: ⁊ fere ſp ſūt nob obſtacl'a ad amorē ði adqrēdū.

De īpedimētis perfectionis.

¶ His ītellectis: claret rñſio dubij. ſ. ꝙ ſtat⁹ frm̄ minoꝝ ſit ſtat⁹ perfectiſſim⁹. Qꝛ cū religiōis ſtat⁹ ſit ſcola perfectiōis. ergo ille ſtat⁹ eſt perfectior q maxime diſponit ad perfectionē acqrendā. Sicut illa melior ſcola theologie vbi melius docet᷑ ⁊ addiſcit᷑ perfecta theologie ſciētia. Quis ergo erit talis ſtat⁹ niſi ille q reddit hoīem magis abſolutū a ſolicitudie noxia terrenoꝝ q̄ nimis ði amori aduerſat᷑: eo ꝙ terrēa

¶ Quot religio frm̄ minoꝝ eſt ſtat⁹ perfectiſſimus.

nutriunt cupiditatē q̄ amori dei ⁊ charitati ꝯtrariatur? Quis aūt ſtatus ſupꝫ oēs reddit hoim magis liberꝫ ab amore terrenorꝫ q̄ʒ ſtatus eorꝫ q nec hn̄t in particulari nec i cōi:cū tollat magis amorē tpaliū q amorem dei impedit? Anim⁹ eīn ſine delectatiōe eſſe nō pōt. Tpalia aūt ſunt viſ⁹ alarꝫ ſpūaliū aīe ne ad diuina euolet. Et ſic magis tollit ſtat⁹ iſte impedimēta pfectiōis:⁊ cauſas ſolicitudinis q̄ʒ aliqs alius. Nā ſi hr̄e in cōi diminuit amorē terrenorꝫ: magis diminuet nō hr̄e i cōi nec i particulari:q2 q̄ʒto qs minus terrena poſſidet:minus illa amat. Qui aūt hʒ i cōi:lʒ nō amet ꝓpum q2 nō hʒ:manet tn̄ ſibi amor ad cōe. Sed q nihil amat:min⁹ amat. Nam minus amant q̄ non poſſidētur q̄ʒ poſſeſſa:dicēte Auguſtino ad Paulinā ⁊ Teraſiaʒ: ꝙ terrena plus diligūtur adepta q̄ʒ concupita ꝯſtringūt. Iſta eīn velut membra pſcinduntur:illa velut extranea repudiant. ¶ Hoc idem ꝓbat etiā aliter. Ille ſtatus eſt pfectior q maxime ad dei amorē diſponit. Quis aūt magis diſponit ad dei amorē q̄ʒ ille q magis tollere vr̄ amorē terrenorꝫ? Hic eſt aūt ſtat⁹ oīa abdicantiū tam in cōi q̄ʒ in particulari. ¶ Quot autē hmōi ſtatus attingat culmē euāgelice pauptatis ptʒ ſic. Pauptas euāgelica eſt oīa ꝯtemnere ac relīqre:vt ptʒ p illō euāgelij. Si vis pfectus eſſe vade ⁊ vende oīa q̄ habes ⁊ da paupibus. Et p illō. Niſi qs renūciauerit oīb⁹ q̄ poſſidet nō pōt me⁹ eſſe diſcipulus. Et p illō. Ecce nos reliqm⁹ oīa ⁊c. Quis aūt plus ꝯtemnit q̄ʒ ille q oīa reliqt:⁊ nihil poſſidet tam in particulari q̄ʒ in cōi? Hec eſt certe ſuprema pauptas:qua nulla maior dari pōt. Hoc aūt ſenſit btūs Frāciſcus cum in regula dixit. Hec eſt illa celſitudo altiſſime pauptatis. Ergo culmē pauptatis euāgelice attingit. ¶ Sed q2 ꝟitas impugnata magis inteſtit:quemadmodū aurū igne ꝓbatū ⁊ purgatū:ideo ꝯtra p̄dicta ⁊ dicēda aliq̄ obiectiones cū earꝫ ſolutionib⁹ ponent. Et p̄mo ꝯtra p̄dictum ꝙ ſtatus oīa abdicātium ſit pfectiſſimus. Quid ergo ſtatus Cartuſienſiū:⁊ ſanctorꝫ Bn̄dicti: Bernardi ⁊c. erūt minus pfecti? Reſpondet: ꝙ ꝓbationes ſupi⁹ adducte ꝓbant hūc eſſe pfectiſſimū ex parte:⁊ nō vniuerſalr̄. Nam religio d̄r ſtatus pfectionis acqrende. Et illa eſt pfectior vbi meli⁹ ad iſti ⁊ adquiri pōt. Modo in ſtatu iſto ex parte pauptatis pfectior eſt:q2 pauptas eius altiſſima. Nō extollit ergo ſtatus nr̄ ſupꝫ oēs abſolute:ſed ſolū quo ad pauptatem. Loquendo tn̄ abſolute:oporteret videre:ac pōderare nō ſolū pauptatem:verum etiā alia q̄ ſunt in relegionib⁹.ſ.ieiunia. ſolitudinē:⁊ alias aſpitates q̄ ſunt in ordine cartuſienſiū:⁊ alijs:ac videre q preponderat amplius ad pfectionem:an talis abdicatio rerū:vel alia ſupradicta. Sed q2 oīs cōparatio eſt odioſa:non inſiſto amplius in hoc:niſi ſolū dico ꝙ q̄ʒtū ad pauptatē:q̄ eſt valde eſſencialis in religionib⁹:hic ſtatus excedit oēs. Dico etiā:ꝙ nihil ꝓdeſt maxima pfectio ſtat⁹ ſi vita in eo viuētiū ſit iſirma:⁊ deiectior. Nec ꝓpterea ſeqtur ꝙ viuētes in tali ſtatu ſint pfectiores:vt dictum eſt.

Obiectiones cōtra ſupradicta:cū ſuis reſponſionibus.

¶ Dubium ſecundum.

Secundū dubiū eſt:vtrū aſſerere xp̄m ⁊ ap̄l'os poſt apoſtolatum nihil iuris ꝓprietatis:⁊ dn̄ij in ſpeciali vel in cōi in reb⁹ tpalib⁹ habuiſſe ſit hereticū:vel catholicū:nō obſtantib⁹ ꝯſtitutionibus Ioānis. xxij. ¶ Rn̄detur:ꝙ nō eſt hereticū:ſed ſanū ⁊ catholicū:ꝓut ſatis clare deducitur

et dictis in p̄cedentis dubij declaratione ac deciſione. Probatur tñ breuiter ſic. Aſſerere xp̄m ⁊ apl'os ſeruaſſe ⁊ habuiſſe pfectiſſimũ ſtatũ: ⁊ altiſſimam pauptatē nō eſt hereticũ: immo catholicũ ⁊ ſctm̄: cũ vita xp̄i ⁊ aploꝝ fuerit exēplar oim̄ v̄tutũ ⁊ pfectionũ: ac quodā metrũ ⁊ mēſura. ergo habuerunt pauptatē in ſummo gradu pfectiōis. Qũo.n. docuiſſent pauptatē euangelicam ⁊ maximā ſi nō habuiſſent eam? Nō.n. dixerũt ⁊ nō fecerũt: vt hypocrite q dicũt ⁊ non faciũt. Sȝ xp̄i ⁊ apli docuerũt maximā pfectionē paupertatis. ergo ⁊ habuerũt illā. Nemo eſt q ambigat de hoc. Sȝ paupertas altiſſima eſt nō hr̄e in particulari nec in cōi: vt ſupra pbatũ eſt: ergo dicere xp̄m ⁊ apl'os habuiſſe hāc: nō eſt hereticũ: immo catholicũ. pbat̄ tñ ꝙ hec ſit altiſſima pauptas. Hec eſt pauptas alta: ⁊ nulla abrenũciatio eſt ea altior ergo ē altiſſima cũ nulla ei adequet̄: nec eā excedat. Itē in regula nr̄a dr. Hec eſt celſitudo altiſſime pauptatis. Et illd̄ eſt approbatũ per ecclīam. ergo hec eſt altiſſima pauptas. ¶ Dices forſam. Fateor pauptatē frm̄ minoꝝ eſſe altiſſimā: ſed non eſt talis quā tu fingis. ſ. non hr̄e in particulari nec in cōi. hoc pbat̄ ex p̄fata regula vbi dicit. Fr̄es nihil ſibi appropriēt nec domũ ⁊c. Nō dicit: nullus frater approprīet ſibi: qr hoc cōe eſt oī religioni non hr̄e ppriū: ſed ait. Ita ꝙ nec frēs in cōi appropriāt ſibi aliqd ſicut alij religioſi q approprīant ſibi redditus in cōi: lȝ nō in particulari. Si aũt nō ſic intelligat̄: ſequeret̄ nō eſſe nob̄ phibitũ hr̄e aliqd in cōi: ⁊ ſic poſſem⁹ loca ⁊ alia bona nobis appropriare: cui⁹ tñ oppoſitũ ſemper fuit declaratũ per ſedē aplicā ⁊ mltos ſummos pontifices a tpe bt̄i Frāciſci. ¶ Probat̄ etiā aliter optime ꝙ hec paupertas ſit altiſſima. ſ. non hr̄e nec in particulari nec in cōi. Illa eſt altiſſima paupertas q̄ tñ vult hr̄e illa ſine qb⁹ hec vita neqt ſuſtētari: oīa alia reijciēs. Et econtra illa non eſt altiſſima paupertas q̄ retinet q̄ non ſunt neceſſaria vite. Modo illa paupertas q̄ nihil hȝ tā in pprio q̄ȝ in cōi eſt hmōi ꝙ retinet ſolum neceſſaria vite humane. ſ. vſum reꝝ dũtaxat ſine quo viuere nō poteſt: reijciēdo dñium ⁊ pprietatē ſine qbus viuere poteſt. Ceteri ꝟo ſtat⁹ retinēt ad minus dñium in cōi. Modo bñ poteſt ſuſtentari vita ſine dñio: nō aũt ſine vſu. Igit̄ illa eſt altiſſima pauptas: ⁊ non alia. ¶ Nec aduerſus iſtā veritatē faciũt ꝯſtitutiones Joā.22. qd̄ pbat̄ ſic. Qñ aliqua ꝟitas eſt approbata per ꝯciliũ gn̄ale legitime ꝯgregatũ: qd̄ vniuerſalē ecclīam rep̄ſentat: q̄ errare non poteſt: maxime in reb⁹ fidei: ⁊ q̄ ad bonos mores expectāt: ac ēt p plures romanos pōtifices: qcqd ali⁹ pontifex roman⁹ aſſerat: ⁊ in ꝯtrariũ definiat: non eſt ei aſſentiēdũ: ſȝ penit⁹ reſiſtendũ: reputādo oppoſitā determinationē eius friuolā ⁊ vanā. Sic aũt eſt de nr̄a hmōi ꝟitate. Nā oēs romani pontifices a tpe bt̄i Frāciſci vſqȝ ad Joā.22. approbauerũt rl'am nr̄aȝ: ⁊ definirēt eſſe euāgelicā: ⁊ in altiſſima pauptate fundatā ⁊ ꝯſtitutā: ⁊ hāc pauptatē declarauerũt eſſe non hr̄e in particl'ari nec ī cōi: ideoqȝ dñium oim̄ reꝝ oblatarũ ordini: cui⁹ dñium dātes non reſeruauerũt ſibi ipſis: in ſedē aplicā ꝯtulerũt: ⁊ eidē applicauerũt. Inter eos aũt Nicola⁹.3. (quem aliq inuidi dicunt fuiſſe Nicolaũ.4. q fuit de ordīe nr̄o: tñ vt in originali apparet falſiſſime ac nepharie) exp̄ſſe tenet ⁊ dicit xp̄m hāc paupertatē ſuaſſe: put ptȝ in decretali Exijt q ſeminat: q̄ corpis iuris eſt inſerta: dicēs eā ꝟbo ⁊ exēplo docuiſſe xp̄ȝ:

Quot paupertas frm̄ minoꝝ ē altiſſima.

De inualiditate ꝯſtitutionū. Joā.22.

⁊ apl'os perfectiſſime obſuaſſe. Que decretalis fuit pleniſſime ac ſolẽniter ap
probata in ꝯcilio Uienẽſi i decretali q̃ incipit Exiui de paradiſo: q̃ etiã eſt
in corpe iuris. Modo vnus papa errare põt: vt homo: put errauerũt Leo ⁊
Liberius: ac p̃fatus Joã. 22. q plures alios errores tenuit: ⁊ dogmatizauit: vt
de aiabus defunctoꝝ ꝙ nõ viderẽt gl'iam dei vſq; ad diẽ iudicij ⁊c. Totũ
aũt ꝯciliũ errare nõ põt ergo nõ obſtãt p̃fate extrauagãtis. ¶ Item p̃dictus
Joan. 22. eandẽ decretalẽ Nicolai. 3. in ſua decretali q̃ incipit. Quorundam
exigit: approbauit ſolẽniter ⁊ cõmẽdauit. Si ergo poſtea excecat⁹: ⁊ indigna-
tionẽ motus ꝯtrariũ dixit: ac p̃dictã decretalẽ reprobauit: quõ ſibi credẽdũ
eſt? Et ſi heretica ẽ aſſertio Nicolai: pfecto ⁊ ipſe Joãnes hereticus fuit illã
approbãdo. Si ergo hereticus fuit: quo nã modo eſt ſibi adhibenda fides?
Igit̃ nõ obſtãt ei⁹ extrauagãtes: q̃ merito ſic appellant̃: tanq̃ extra viã ṽita-
tis vagantes. ¶ Ultra p̃dicta eſt etiã ſciẽdũ ⁊ notandũ: ꝙ i capło gñali Me-
chinenſi: vbi tertio elect⁹ eſt reuerẽdus p̃r clare memorie frater Oliuerius
Maillardi: declaratũ eſt: p̃fatũ Joannẽ ante mortẽ ſuã reuocaſſe qcqd ꝯtra
decretalẽ Nicolai. 3. ⁊ alias ꝯſil'es determinatiões dixerat. Sʒ vñ hoc habue-
rit capl'm gñale: ego ignoro. ¶ Itẽ p̃fate extrauagãtes reuocate fuerũt p Mar-
tinũ. 5. i bulla q̃ incipit. Peruigil: vbi approbat ꝯſtitutiões Martinianas: i
quaꝝ p̃mo capl'o ponunt̃ ſeq̃ntia ṽba. Statuim⁹ ⁊ ordinamus: illð incon-
cuſſe tenẽdũ ꝙ felicis recordatiõis Nicolaus. 3. declarauit in ſua decretali
Exijt q ſeminat li. 6. a paragrapho porro ſucceſſiue ac ſeriatim vſq; ad pa-
ragraphũ. Uerꝝ qꝛ exp̃ſſe ꝯtinet̃. ⁊c.

Dubium tertium.

TErtiũ dubiũ: vtrũ ſtatus frm̃ minoꝝ: ſi ex vtroq; latere ſolicitudinis
clandicare nõ debeat: ⁊ ſit equa lãce i apice pfectiõis: oporteat vt q̃tũ
alios i tp̃aliũ abdicatiõe excedit: tm̃ debeat (ſalua ſuſtẽtatione nature
ſtricta: ⁊ officioꝝ ſui ſtatus executiõe neceſſaria) alios excedere i parcitate vi-
ctus ⁊ vſus oĩm reꝝ vti lʒ? ¶ Pro declaratiõe ac deciſiõe hui⁹ dubij opʒ p̃i-
mo notare: ꝙ pauptas ⁊ abdicatio ꝓp̃etatis ideo ad pfectionẽ acq̃rẽdã diſ-
ponũt: eo ꝙ diminuũt ſolicitudinẽ: q̃ ſolet dei amorẽ impedire: vt in p̃cedẽ-
tib⁹ dictũ eſt. Ideoq; ſtat⁹ ille pfectior eſt q magis reddit liberũ cor a ſolicitu-
dine tp̃aliũ. Notandũ tñ: ꝙ ĩpoſſibile ẽ eſſe aliquẽ ſtatũ ſine ſolicitudine: qꝛ
vita p̃ſens alimẽto. veſtitu: ac multis alijs indiget: de qb⁹ ſolicitari opʒ. Uñ
cũ magiſter ṽitatis xp̃s reijciẽdã ſolicitudinẽ docuit: nõ dixit abſolute. No-
lite ſoliciti eſſe. Opʒ. n. hr̃e curã reꝝ neceſſariaꝝ: qꝛ alias viuere nõ poſſem⁹.
Immo tenemur ꝯſuare naturã: nõ occidẽdo ſeu deſtruẽdo eã. Sed cũ ait.
Nolite ſoliciti eſſe qd mãducetis ⁊c. docuit reijciẽdã ſolicitudinẽ circa ma-
teriã: nõ oĩno circa comeſtionẽ: aut veſtitũ ⁊c. Sum⁹. n. hoĩes: nõ angeli: vt
pulchre in Joãnis abbatis facto oñdit̃. Nã volẽs eſſe ſine aliqua ſolicitudi-
ne vt ãgelus: reiecto habitu: eremũ petijt nudus: ⁊ ſine aliqua ꝓuiſiõe. Qui
poſtea veniẽs ad cellã fr̃is: ⁊ pulſans ac dicẽs. Aperi mihi: qꝛ ego ſum Joã-
nes frat̃ tuus: alter facete rñdit. Nequaq̃ es tu frat̃ me⁹ Joãnes: qꝛ ille fact⁹
eſt angel⁹. Qui tandẽ corã fr̃e penitẽtiã egit. Opʒ itaq; hr̃e aliquã ſolicitu-
De duplici dinẽ tp̃aliũ: tã hñtes q̃ nõ hñtes in cõi. ¶ Eſt tñ duplex ſolicitudo. Quedã

circa habita ⁊ poſſeſſa: quō regant̄ ⁊ cuſtodiant̄: ⁊ ex illis ꝓuideat̄ neceſſitati
bꝰ quotidianis. Et hāc tenent hn̄tes in cōi: qꝛ ſolicitant̄ circa ea q̄ poſſident
cuſtodiēdo: ⁊ ad vſum frm̄ reſuādo. Alia eſt ſolicitudo in acqrēdo vel ꝓ-
curādo tpalia ad vſum p̄ſentē vl' futuꝝ. Et ſine hac eſſe nō pōt ſtatus ēt oīa
abdicantiū. Cū .n. nō habeāt poſſeſſiōes ex qbus neceſſaria habent̄: opꝫ q̄re
re ⁊ acqrere per laboꝛiciū vl' eleemoſynā. Ab vtraqꝫ tm̄ ſolicitudine opꝫ elō-
gari ſtatū perfectiōis q̄tū poſſibile ē: ſalua debita ſuſtētatiōe nature. Qui ſta
tus tāto erit perfectioꝛ: q̄to reddiderit magis liberꝝ a ſolicitudine ſuperflua
p̄ter neceſſaria: nō ſolū diſtractiōis ſꝫ ꝓuidētie. Et q̄to ex ꝯditiōibꝰ ſtatus ē
maioꝛ opoꝛtunitas elōgādi ſe ab vtraqꝫ ſolicitudine: tāto erit perfectioꝛ: qꝛ
tanto ē magis idoneus vt in eo acqrat̄ perfectio q̄to in eo eſt minoꝛ ſolicitu
do q̄ ſuffocet amorē dei: vel em̄ ſopire videat̄. Et ecōtra tāto erit ſtatus imp
fectioꝛ: q̄to ex modo viuendi eſt in eo maioꝛ neceſſitas implicandi ſe ſolici-
tudini ſupꝛadicte. ¶ Scḋo notandū: ꝙ lꝫ quelibꝫ haꝝ ſolicitudinum retra-
hat ab amoꝛe eternoꝝ .ſ. ſolicitudo circa habita ⁊ poſſeſſa: ⁊ alia circa acqrē
da: tm̄ magis retrahit p̄ma q̄ ſcḋa. Ratio: qꝛ magis retrahit amoꝛ terrenoꝝ
a perfectione q̄ ſola ſolicitudo: lꝫ vtraqꝫ retrahat. Cum .n. terrena nō amā-
tur: ſolicitudo nō tm̄ impedit. Modo p̄ma ſolicitudo amorē annexū nata
eſt hr̄e magis q̄ ſcḋa. Magis nāqꝫ amant̄ habita ⁊ poſſeſſa q̄ nō habita: vt
p̄dictū eſt. Etiā ſolicitudo ſcḋa eſt magis naturalis: qꝛ ſine ipſa nō pōt dura
re vita: ideoqꝫ de ſe minus retrahit. Et ſic lꝫ carētia duplex ſolicitudinis ſta
tum perfectiōis ꝯſtituat: tm̄ plus efficit carētia ſolicitudinis ex totali renun-
ciationis terrenoꝝ: qꝛ talis plus elōgat aīam ab amoꝛe terrenoꝝ. Quapropt̄
in regula nr̄a: carētia p̄me ſolicitudinis: q̄ eſt per abdicationē oīm: includit̄
in p̄cepto artiſſimo .ſ. frēs nihil ſibi appꝛopient. ⁊c. De ſolicitudine autem
ſcḋa non dat̄ preceptū: ſed remittit̄ ꝯſcientie p̄latoꝝ: vt ſolicitā curam gerāt
ſm̄ loca. tpa ⁊c. qꝛ ſine hac nō pōt ſubſiſtere humana infirmitas. Poteſt tm̄
eſſe ſine omni ſolicitudine in poſſidendo: ſicut abſqꝫ omni dn̄io ⁊ poſſeſſio-
ne reꝝ. Et iſto modo ſtatus oīa abdicantiū: de ſe perfectioꝛ ē: qꝛ tollit ſolici-
tudinē maxime retrahentē ab amoꝛe terrenoꝝ: ⁊ retinet ſolꝫ illam ſine qua
viuere nō pōt implēdo ꝯſiliū euangelicum. Nolite ſoliciti eſſe de craſtino.
Non ait abſolute: nolite ſoliciti eſſe: ſed addit: de craſtino: vt non ſit cu-
ra niſi pro neceſſitate inſtantis tempoꝛis: vt cuilibet tempoꝛi tantum ſolici-
tudinis exhibeat̄ q̄tū p̄ſens neceſſitas expoſcit. Craſtinus .n. dies (ait ſal-
uatoꝛ) ſolicitus erit ſibi. Ideſt ſatis eſt diei craſtino ſolicitudo ſua ſine eo ꝙ
grauet aliū diē cum ſolicitudine ſua. ¶ Tertio notandū: ꝙ abdicatio ſeu re
nunciatio terrene ſubſtantie cum ſolicitudine: quadruplicit̄ ſe hr̄e pōt. Aut
maioꝛ abdicatio cum minoꝛi ſolicitudine. Aut minoꝛ abdicatio cum ma-
ioꝛi ſolicitudine. Aut maioꝛ abdicatio cum maioꝛi ſolicitudine. Aut mi-
noꝛ abdicatio cum minoꝛi ſolicitudine. Si det̄ aliquis ſtatus vbi eſt ma-
ioꝛ abdicatio ⁊ minoꝛ ſolicitudo: talis ſine dubio erit perfectiſſimus: quia
in tali nulla vl' minima cura eſt de rebus mundi: ⁊ ſumma poteſt ⁊ debꝫ eē
de rebus diuinis. Et in hoc ſtatu exiſtentes poſſunt eſſe perfectiſſimi: quaſi
non indigentes eis que ſunt mundi: qbuſqꝫ nec ſapiunt terrena: neqꝫ mun-

ſolicitudine circa tpalia.

¶ Abdicatio tpaliū ⁊ ſolicitudo p̄t q̄druplicit̄ accidere.

dus allicit arridendo in pſpis: nec terret ↄtrariando in aduerſis. Stat⁹ aūt vbi eēt minor abdicatio: ⁊ maior ſolicitudo: infim⁹ eſt oīm ſtatuū pfectio‑nis. De duob⁹ reliqs ſi vis ſcire qs pfectior eſt. ſ. q hʒ maiorē abdicationem cū maiori ſolicitudine (put cōiter eſt multoꝝ frīm) aut q hʒ minorē abdica‑tionē cū minori ſolicitudine: opʒ librare ⁊ pōderare ſolicitudinem maioris abdicationis cū minori abdicatione ⁊ ſolicitudine: an. ſ. magis auertat a dei amore ꝙ̄ alia. Si. n. ſit par maior ſolicitudo eoꝝ q oīa abdicauerit: nō tollit ſtatus pfectionē: cū illa ſolicitudo ptinet ad ꝓuiſionē neceſſariaʒ vite: ⁊ ſit actus meritorius. Nam ſi abſqʒ detrimēto: immo cū magno ꝓfectu chari‑tatis ⁊ pfectionis pōt qs itermittere ↄtēplationē eternoꝝ ꝓpter neceſſitatem ꝓximoꝝ: ⁊ agere ea q̄ ſunt vite actiue: ⁊ hoc nō niſi cū maiori ſolicitudine: multo forti⁹ cū ꝓfectu charitatis ꝓpter neceſſitatē ꝓpriā pōt qs ſuſtinere ſo‑licitudinē maiorē modicū. Talis em̄ (vt ait Gregori⁹) trāſitoria cūcta eē con‑ſpiciēs: curā carnis ex neceſſitate tollerat. Ideoqʒ nō ſemp putādū eſt: ꝙ vbi minor ſolicitudo: ſit ſemp pfectior ſtat⁹: ſʒ debēt alia ↄſiderari. Si v̄o ſolici‑tudo maior cū maiori abdicatiōe excedat modū ac tēpamētū neceſſarie ꝓui‑ſionis: curā carnis gerēdo nō ſolū in neceſſitatib⁹: ſʒ ēt in deſiderijs: tunc lʒ ſtat⁹ ille quo ad abdicationē ſit pfectior alio p ablationē tpaliū poſſeſſionū: ⁊ nō habeat talē ſolicitudinē circa poſſeſſa: tn̄ ſit impfectior ꝓpꝫ exceſſuʒ ſolici‑

¶ Reſpōſio ad dubiuʒ.

tudinis circa nō neceſſaria ⁊ ſupflua. ¶ His ꝓbabitis pʒ rn̄ſio ad dubiū ſcʒ ꝙ ſtatus frīm minoꝝ qō hoc vt ſit pfectiſſimus: ⁊ ī apice pfectionis ex parte vtriuſqʒ ſolicitudinis. ſ. circa acqrēda: ⁊ circa poſſeſſa: opʒ qō ſit equa lance pfectiōis (q ō vulgo d̄r en fil.) Ut. ſ. ſicut alios excedit in renūciatiōe ꝓprieta‑tis: ſcʒ in carētia ꝑme ſolicitudinis: ſic excedat in parcitate vſus oīm qb⁹ li‑cite pōt vti: qr nō oīb⁹ vti pn̄t. Per regulā. n. pecūia iterdicitꝫ: ⁊ appropriatio cuiuſlibʒ rei. Et ſicut ex ꝓpatio eſt maiorita ⁊ vſus debʒ eē ſtrictior. Aliter v̄o lʒ ſic pfectior quo ad vnū: nō tn̄ abſolute. ¶ Hec determiatio nō ē ex ꝓ‑prio capite: ſʒ ē doctoris ſolēnis Herici de gādauo in quolibeto. 7. q. 29. ꝙ̄‑uis nō noiet ſtatū frīm minoꝝ expſſe: ſʒ de illis loqꝫ bn̄ intuēti. ¶ Probatur aūt ſupradictū ſtatus pfectiſſimus debʒ eē elongatus a ſolicitudine ſeculari: ideſt nō neceſſaria vel ſupflua. Illa. n. grauat cor. Un̄ auguſtinus ſuper ps 63. ait. Tm̄ q̄re ꝙ̄tū depellēde neceſſitati ſatis eſt. Cū aūt ꝙ ſupfluū ē q̄ris: cōpedes tuos onerare deſideras. hec ille. Si aūt ſtatus oīa abdicātiū nō ha‑beat arctiſſimū vſuʒ: iā hʒ ſolicitudinē nō neceſſariam. Qui. n. neceſſitatem arctiſſimā excedit: ſecularē curā ꝓbatꝫ hr̄e: vt pʒ in collationibus pr̄m: colla‑tione. 9. Qr ſeculares cure etiā in nob q nullis actibus mūdi admiſcemur: cadere nōnūꝙ̄ pn̄t: manifeſta rōne ꝓbatꝫ. Nam ſm regulā ſenioꝝ: qcqd ne‑ceſſitatē cultus cotidiani: ⁊ ineuitabilē vſum carnis excedit: ad ſecularē dif‑finierūt curā ⁊ ſolicitudinē pertinere. ¶ Itē ſi non excedūt in vſus parcitate alios ſtatus: ſʒ eis equātꝫ: aut ſuperāt: opʒ hr̄e maiorē ſolicitudinē. Regulari‑ter. n. ſi nihil hn̄tes velint ita viuere ſeu habūdare ſicut hn̄tes in cōi: opʒ ſo‑licitari magis. Et niſi velint parcius viuere: opʒ magis diſtrahi. Et ſic iam non ex vtraqʒ ſolicitudine eēt perfectior: cū glibʒ eaꝝ impediat perfectionē. Et ita lʒ ex vna parte eēt perfectior: nō tn̄ ex vtroqʒ latere ſolicitudinis. Igiꝫ

ſi volumus ſtatū nſm ſuper alios magnificare in perfectione: opꝫ vt quē-admodū oēs excedimus in ex pꝛopꝛiatione: ita ⁊ excedamus in vſu: habita ſtricta ſuſtētatione nature. Si aūt non talē vſum habeamus: taceamus: cuꝫ iam ſolicitudo ſecularis p̄ter neceſſaria vel ſupflua admiſcet. ¶ Reſolutoꝛie ergo dicimꝰ: ꝙ ſtatꝰ iſte de ſe vel in ſe eſt ꝑfectiſſimꝰ: eo ꝙ de ſe tollit ſolicitudinē magis noxiā ꝑ ſupmā abdicationē oīm tpaliū: vt ꝓbatū eſt. Iteꝫ qꝛ de ſe tollit ſolicitudinē de craſtino: qḋ ꝑtinet ad ſupmā ꝑfectionē: iuxta illḋ de collatiōibꝰ pꝛm: collatiōe. x. Que maioꝛ aut ſanctioꝛ pōt eē paupꝑtas q̄ꝫ q̄ nihil p̄ſidij: nihilqꝫ viriū hr̄e cognoſcēs: de aliena largitate cotidianū poſcit auxiliū: ⁊ vitā ſuā atqꝫ ſubſtantiā ſingulis qbuſqꝫ momentis in diuina ope intelligit ſuſtētari. ¶ Sed ꝯtra ſupꝛadictū: vꝫ ꝙ oꝛdo p̄fatus ſit iferioꝛ ceteris oꝛdinibꝰ bn̄ regulatis: poſſit ſic argumētari. Iſte oꝛdo lucris aiarum intendēs: eſt ſublimatꝰ ⁊ appꝛobatus ꝑ eccliā: ac ſuper oēs cōmēdatꝰ: p̄ſertiꝫ in decretalibꝰ Nicolai. 3. ⁊ Clemētis. 5. ergo nō eſt alijs inferioꝛ. ¶ Et ſi dicatur: put dicēdū eſt: ꝙ hmōi ſtatꝰ eſt in ſe optimꝰ: tn̄ ꝓpter ſolicitudinē exceſſiuam eſt alijs inferioꝛ: ad hoc replicat: ꝙ minus tollit de perfectiōe ſolicitudo exceſſiua hmōi frm̄ circa neceſſaria q̄ꝫ ſolicitudo circa poſſeſſiones: qꝛ p̄ma ex neceſſitate ꝓuenit: ſcḋa ꝟo ex defectu charitatis circa pꝛoximos: qꝛ ex diuiſione coꝛdiū venit diuiſio reꝝ: ⁊ dn̄ia ex malicia ꝓceſſerūt ergo ⁊c. Item maioꝛ amoꝛ habet erga poſſeſſa q̄ꝫ circa hn̄da ergo ⁊c. Itē ſolicitudo poſſeſſionū nō eſt neceſſaria: qꝛ homo pōt viuere ſine poſſeſſionibꝰ: non pōt tn̄ ſine reꝝ neceſſariaꝝ vſu viuere ergo ⁊c. ¶ Ad hec bꝛeuiter rn̄det: veꝝ eſſe ꝙ ſtatꝰ nr̄ eſt ſublimatus. laudatus. magnificatus: ⁊ appꝛobatus tanq̄ꝫ aplicus: tn̄ vita defoꝛmatoꝝ nō eſt appꝛobata nec laudata: immo a multis dāpnata: vt pꝫ in Clemētina Exiui: vbi repꝛobāt ⁊ dāpnāt multa q̄ defoꝛmati faciūt. Ad aliud de ſolicitudine: dico ꝙ veꝝ eſt minus impedire ſolicitudinē circa adq̄renda q̄ꝫ circa poſſeſſa abſolute loq̄ndo: tn̄ qn̄ eſt nimia ⁊ p̄ter neceſſaria: magis impedit illa q̄ eſt circa adq̄renda: vt ſupius ꝓbatū ē. ¶ Preterea poſſet ſic argui ad idem. Si eēt inferioꝛ hmōi religio: ergo licitꝰ eēt trāſitus ab illā ad alias religiōes bn̄ regulatas. Nam doctoꝛes tenēt ꝙ a ſtrictioꝛi ad latioꝛē eſt licitū trāſire: qn̄ ſtrictioꝛ nō ſuat. Rn̄det: ꝙ eſſet difficultas qn̄ in oꝛdinē nō eſſet locꝰ vbi regula pure ſuaret. Sꝫ qn̄ ſunt multa loca vbi ſuat: nō eſt aliqua difficultas: qꝛ a ſtrictioꝛi ad latioꝛē nō lꝫ trāſire qn̄ in ſtrictioꝛi eſt locus vbi ſuari pōt. Tn̄ lꝫ nō eſſet locus in oꝛdine vbi ſuaret regula: adhuc nō vr̄ qūo in voto paupꝑtatis poſſit fieri relaxatio. Et ideo vr̄ meliꝰ qn̄ talis caſus accideret (qḋ deꝰ auertat) recurrere ad papā vel ꝓtectoꝛē oꝛdinis: vt darēt diſpoſitionē vbi regula ꝓmiſſa ſuari poſſet. Sic. n. tpe reformationis in ꝯcilio Cōſtantienſi factū eſt.

Obiectiōes ꝯtra ſupꝛadicta: cuꝫ ſuis reſpōſiōibꝰ.

¶ Dubium quartum.

Quartū dubiū: vtrū ſtatus frm̄ minoꝝ expediat paucioꝛibus vel multis: aut oibus ſumere volētibus? ¶ Rn̄det: ꝙ ex ſupꝛadictis ſeqt ꝙ expedit paucis. Naꝫ pauci ſunt ꝑfectiſſimi: immo nec adhuc ꝑfecti. Cū ergo oꝛdo iſte ſit ꝑfectiſſimꝰ: opꝫ eiꝰ ꝓfeſſoꝛes eſſe ꝑfectos. Alias. n. ſtatus ꝑfectio nō ꝓdeſt illis: imo eos ridiculo exponit. Quid eſt nāqꝫ ꝑfectiſſimuꝫ

ſtatū aſſumere hūdo vitā infimam? Ex eo igit̄ ꝙ ꝑfectiſſimus eſt: paucioribus ꝑſonis expedit. Pauci.n. ſunt apti ad capiendū ꝟbū iſtō. Alij ordines

Quot ſtatus frm̄ minoꝝ: q꞉ perfectiſſimus: non expedit multis.

ſunt cōiores ac obſeruabiliores a cōi hoīm cōditione: quoꝝ pauci volūt oīno terrena ↄtemnere. Vñ hūc ſtatū nō niſi hoīes aplici: oimqꝫ veri contētores determinati ⁊ qbꝰ oē delectamētū delitiaꝝ. honoꝝ. habūdantiarumqꝫ temporaliū tanꝗ̄ onus graue eſſet ac virus: aſſumere deberent. Unde ſctūs pr̄ nr̄ Franciſcus optime dicebat. Utinā frēs mei eſſent a deo pauci vt quando homines viderent illos mirarent̄. Ideo ordo nr̄ multitudine obruit̄: ⁊ īfra aquas trāſgreſſionū: velut nauis onuſta nimis ſubmergit̄. Vñ indubitabile vr̄: ꝙ ſtāte multitudie frm̄: impoſſibile ē iuxta puritatē regule totū ordinem reformare: q꞉ pauci capiūt ꝟbū hoc. Ad aliqualē tñ reformationē poſſet forſam ꝓcedi: non tñ durabilē: q꞉ impoſſibile eſt bene reformari niſi ad puritatem regule deueniatur. Ideoqꝫ multitudo fratrū cauenda eſt ratione prefata. Ac etiam ne verificetur illud p̄s. Multiplicaſti gentem: ⁊ non magnificaſti leticiam.

¶ Dubium quintum.

Quintū dubiū: vtrū qbuſdam ex fratribus p̄dictis q nimiā ⁊ diſtractiuam ſolicitudinē hñt: aut hr̄e poſſent: melius foret hr̄e in cōi cum minori abdicatione: ac minori ſolicitudine viuendo: vt in domibus ſuis recollecte qetius dño famularentur? ¶ Rñdet̄: ꝙ lꝫ ſtatus hmōi tm̄ de ſe ſit ꝑfectiſſimus: tñ vbi ꝓpter nimiā ſolicitudinē eſſet maxime diſtractiꝰ: foret ꝓpterea alijs ordinibꝰ bene regulatis in cōi viuentibus inferior. Nam ſtatus ille eſt impꝑfectior q hꝫ annexam ſolicitudinem magis diſtractiuam a diuinis: ⁊ maiorē ꝗ̄ alij ſtatus. Sic aūt eſt in hmōi ſtatu. Nā volētes viuere cū habūdantia reꝝ: ⁊ hr̄e p̄ter neceſſaria: ꝑſertim ſi ſuꝑ alios ſtatus habūdare velint: nō pñt hoc niſi cū maiori ſolicitudine. diſtractione: ac vagatiōe habere. Magis aūt nocet ꝑfectioni ↄtinua vagatio ⁊ diſtractio ꝗ̄ poſſeſſio redituum in cōi. Que nāqꝫ ꝑfectio eſt nihil hr̄e nec poſſidere: ⁊ nunꝗ̄ aut raro vitā clauſtralē ſeu recollectā tenere? Ideo.n. nr̄a abijcimus: vt liberiores alijs religioſi ſimus: nō aūt vt magis ſolicitemur ceteris. Nā qualis perfectio eſt oīa relinq̄re: ſi cupiditas terrenoꝝ nō abijciatur? Terrena certe non nocent ſi nō amant̄: vt inq̄t Gregorius. Tm̄ nocent tꝑalia: ꝗ̄tū ſolicitudo retrahens a diuinis eſt illis annexa. Quod ſi nō retraherēt: multū expedirent. Quid eſt ergo derelinq̄re tꝑalia: cū eoꝝ ſolicitudo nō tollatur: ſꝫ augeatur? Sacculus faciliꝰ ↄtemnit̄ ꝗ̄ volūtas: vt gloſa q̄dam dicit. Et Auguſtinꝰ ſuꝑ p̄s.71. inq̄t. Sūt q̄dā q facilius oīa ſua pauꝑibus diſtribuūt: ꝗ̄ ipſi pauperes xp̄i fiant: q꞉ nō ſunt humiles ſꝫ ſuꝑbi. ¶ Preterea: ſtatus ille eſt inferior alijs in quo vix aut tardius aliqs pōt ꝑfectionē attingere. Sic aūt eſt de p̄fato ſtatu cū tanta ſolicitudine ac diſtractione ſeu vagatione. Status ꝟo habentiū in cōi recollecteqꝫ viuentiū: nactus eſt diſponere ad ꝑfectionem: q꞉ poſſunt eſſe amplius a mūdo ſemoti: ⁊ ſpūalibus exercitijs: qbus ꝑfectio acq̄rit̄ magis vacare. ſ. ieiunio. ſilētio. oꝛoni. ↄtēplationi: ac ꝟtutū exercitio. Iſta.n. ſūt inſtrumēta ꝑfectiōis. Et vbi maior diſpoſitio boꝝ eſt: ꝑfectior modꝰ viuen-

Quot diſtractio ⁊ vagatio īpediunt perfectiōem aſſequi.

di eſt. Notũ eſt aũt maiorẽ diſpoſitionẽ in alijs ordinibus bñ regulatis eſſe ꝙ̃ in hmõi ſi ſupradicto modo ſe haberẽ. Nã ſi de reditibus ſit ĩ illis cura trib⁹ vel quattuor: nõ tñ oĩbus alijs q q̃etius viuũt. In ſtatu tñ p̃dicto: oẽs fere ſolicitarent̃. ſ. p̃lati mandando: ⁊ ſubditi exeq̃ndo: ⁊ ſic nulla vel parua quies ſpũi maneret: ſine qua regulariter pfectio nõ acq̃rit̃. Ad qḋ facit illḋ Gregorij. Nequaꝙ̃ mẽs ad ſupna tollit̃ ſi ↄ̄tinue curaꝝ tumultibus in infimis occupat̃. ¶ Itẽ qd ꝓdeſt nõ hr̃e vineas nec p̃dia: nec reditus: ⁊ tñ q̃rere triticũ. vinũ. arietes ſeu agnos ⁊c. in tãta habũdãtia vt hñtes redit⁹: ⁊ extra vagari ↄ̄tinue ad hec mẽdicãda? Uñ q licitũ modũ vtendi licitis vult excedere: neceſſe hꝫ expẽſas ampliare: ac ſolicitudinẽ acq̃rẽdi augere. Non enĩ ſunt occupatiões niſi ꝓpter occupationũ p̃cia: dicẽte Seneca ad lucillum. Facile eſt occupatiões euadere: ſi occupationũ p̃cia ↄ̄tẽpſerimus. ¶ Itẽ abdicatio terrenoꝝ ideo ad pfectionẽ ↄ̄ducit q: tollere ſolet amorẽ tp̃aliũ: ideoq; ſumma abdicatio laudat̃. Sꝫ vbi nõ tollit̃ amor terrenoꝝ: ſꝫ committat̃ in amorẽ viliũ ⁊ infimoꝝ: ⁊ vbi qñq; retinet̃ ⁊ auget̃: qd prodeſt talis abdicatio? ¶ Tandẽ: melius eſt iſeriorẽ ſtatũ aſſumere ac obſuare: ꝙ̃ altiorẽ vel altiſſimũ accipe: ⁊ ab illo cadere. Altiora te ne q̃ſieris: ait ſapiens. Et Gregori⁹ in regiſtro: ep̃la. 41. dicit. Sic eſt aliqd altiora ꝓmouendus: vt dũ ip̃e exteri⁹ ꝓficit: in deterius nõ decreſcat: ne dũ ad altiora perducit̃: minor ille ſeipſo ⁊ compellat̃. Neq; q in planis titubant: in p̃cipitio pedem ponant: inqt idẽ Gregorius in paſtorali. Illis ergo q non ſeruant ſtatus ſui rigorem: nec perfectionem acquirunt: melius foret inferiorem aſſumere: quem melius obſeruarent.

¶ Dubium ſextum.

SExtũ dubiũ: vtrũ ꝓhibitio facta in reg̃la p ſcẽm Frãciſcum vt nullo modo frẽs denarios vl' pecuniã recipiãt: itelligat̃ de dñio ſeu ꝓp̃etate: vel de vſu quocũq; ſeu diſpoſitiõe? ¶ Pro deciſiõe hui⁹ dubij ſũt aliqua p̃notãda. Primũ notandũ eſt: ꝙ ſm oẽs expoſitores reg̃le: pecunia dr̃ qcqd recipit̃ vt vendat̃: vel per illḋ aliqd aliud habeat̃ ſub certa taxatione apreciatum. Ut ſi recipiat̃ triticũ: vinũ. ſal. linum. lana. arietes ſeu agni: aut conſilia vt vendat̃: vel ĩ aliud commutet̃. Unde talia ſit recipiens vt dictũ eſt: abſq; aliqua tergiuerſatione pecuniam recipit per ſe: ſi per ſemetip̃m recipiat: vel per iterpoſitã perſonã: ſi per aliũ a ſe interpoſitũ recipit. ¶ Alterũ notãdũ ẽ: ꝙ recipe pecuniã p iterpoſitã perſonã eſt alium ſubſtituere, vt recipiat pecuniã in ꝓprios vſus ↄ̄uertendã. Sic. n. dicũt cõiter expoſitores regule. Hoc aũt verificat̃ qñcũq; interponit̃ famulus: vl' amicus ſpũalis: aut ſyndicus frm̃: ⁊ conſimiles Et hoc qñ tales perſonas ↄ̄ſtituunt̃ loco frm̃ ab eiſdẽ frĩbus: ⁊ ad eorundẽ frm̃ nutũ pecunia deponit̃ ⁊ mutat̃: ac ↄ̄ſumit̃: ſeu expendit̃ vel dat̃ non habita dñi auctoritate nec licentia. ¶ Et notãdũ: ꝙ nõ minus eſt ſyndicus iterpoſita perſona ex parte frm̃ (qñ interponit̃ modo ſupradicto) ꝙ̃ oeconomus ſeu villicus reſpectu dñi ſui: excepto dñio: q: ſicut ille ad nutuꝫ dñi facit: ita ⁊ ſyndicus qñ ad nutũ frm̃ facit. Immo ⁊ ãplius eſt ſyndic⁹ iterpoſita pſona ꝙ̃ p̃fate. Nã oeconom⁹ ſeu villicus emit ⁊ vendit lꝫ nõ hẽat dñiũ in pecunia: ſyndicus aũt min⁹ facit cõiter: ſeu aliqñ

Quid noĩe pecunie itelligat̃.

Quid ſit recipe pecuniã p interpoſitã perſonaꝫ.

De ſyndico.

q̄ aliqui frēs emunt: ⁊ qn̄qʒ vendūt: ⁊ ipſe ſolūmodo ſoluit: aut recipit pecuniam. Sicut ſi aliqs dn̄s emeret aliqd: ⁊ p̄ciperet villico vel famulo ſuo vt ſolueret. Sic aūt facere: eſt clariſſime ꝑ interpoſitā perſonā recipere ſeu contrectare pecuniā. Nulla nāqʒ apparet differētia inter famulū hn̄tē pecunias dn̄i ſui: ⁊ ſoluentē debitoribꝰ iuxta p̄ceptū dn̄i ſui: ⁊ ſyndicum frm̄ qn̄ ſilr̄ facit ad nutū ipoꝝ. Q̄ ſicut ille eſt interpoſita perſona reſpectu dn̄i ſui: ſic ⁊ iſte reſpectū frm̄. Et hoc non minꝰ hʒ locū in illis q̄ viuunt ſm̄ ꝯſtitutiones martinianas: vbi ꝯtinet̄ ꝙ ſyndicus recipiat oēs eleemoſynas etiā pecuniarias: ⁊ ipſe in vſus frm̄ ꝯuertat: ⁊ ipſi nullatenꝰ ſe intromittāt: quia dato ꝙ hoc ad lr̄am obſeruet̄: ſilr̄ eſt ſyndicus interpoſita perſona ſicut oeconomꝰ vel famulus: qui ad libitū emit ⁊ vēdit ad vtilitatē dn̄i ſui. ¶ Nec obſtat p̄fatis dicere: ꝙ ſit magna differētia: q̄ frēs non ſunt dn̄i pecunie: queadmodum dn̄i reſpectu pecunie quā tenet vel expēdit famulus ſeu villicus ſuus. Hoc em̄ ridiculū eſt. Nam q̄ro: qd̄ ꝓhibuit ſctūs Frāciſcꝰ qn̄ in rl̄aʒ dixit: ꝙ frēs nullo modo denarios vel pecuniā recipiāt per ſe vel per interpoſitā perſonā? An ꝓhibuit dn̄ium pecunie ⁊ non amplius? Nā ſi ſic poſſemus recipere pecunias: ⁊ ſuare illas: ac expēdere: ſicut famulꝰ vl̄ villicus facit reſpectu pecunie dn̄i ſui. qd̄ eſt abſurdū. Tūc etiā hoc p̄ceptū de nihilo ſeruiret: nā per aliud p̄ceptū: vʒ: frēs nihil ſibi appropriēt ⁊c. ꝓhibet̄ oē dn̄ium quarumlibet reꝝ. Ergo ſi dn̄ium tm̄ ꝓhiberet: fruſtra poneretur: q̄ ſilr̄ nec de aliqua alia re habemus dn̄ium: ſʒ ſolū vſum rerū q̄bus nob̄ vti licet: vt cibi. potus. habitꝰ. libroꝝ ⁊c. Si igit̄ non aliter ꝓhiberet̄ pecunia q̄ʒ cibus ⁊ habitꝰ: ⁊ alia q̄bꝰ vti neceſſe eſt: poſſemꝰ etiā vti pecunia ſicut p̄fatis rebus. Qd̄ inſanū ⁊ deliramētū manifeſtū eſt. Eſt ergo pecunie vſus interdictꝰ in illo p̄cepto. Frēs nullo modo recipiāt denarios vel pecuniā ⁊c. Dn̄ium aūt illiꝰ ⁊ oīm aliaꝝ reꝝ in alio p̄cepto. ſ. frēs nihil ſibi appropriēt ⁊c. Interdicta eſt itaqʒ oīm reꝝ ꝓprietas: ⁊ interdictꝰ pecūie vſus: ⁊ nō tm̄ ꝓprietas. Vſus tn̄ aliaꝝ reꝝ eſt nob̄ ꝯceſſus: ꝓut in rl̄a ꝯtinet̄. Sed pecunie vſus eſt nob̄ excōicatus: taliterqʒ interdictꝰ vt nec ꝑ nos: nec ꝑ alios vti poſſimꝰ ea. Nō dico dn̄ium hr̄e: ſʒ nec vti: nec aue illi dicere. Eſt. n. taliter excōicata cū participātibꝰ: vt nullo mō denarijs vel pecūia vtamur ꝑ nos ſuādo: aut expēdendo: vel ī vſus nr̄os ꝯuertēdo: nec etiā ꝑ alios q̄ ꝯſuēt: aut expēdāt: vel ī vſus nr̄os ꝯuertāt. Nec adhuc in alienos ꝑ nr̄aʒ volūtatē ſeu auctoritatē. ¶ Ex p̄dictis itaqʒ ptʒ: ꝙ ille frater recipit pecuniā: q̄ vtit̄ ea ꝑ ſe vl̄ ꝑ aliū: ſicut dn̄s vtit̄ pecūia ꝑ villicū vel famulū q̄ eā ꝯuertit ī vſuʒ ſuū. Itē ꝙ ille dr̄ recipe pecuniā q̄ circa pecuniā agit ea q̄ ſolū dn̄o ꝯueniūt: vl̄ eiꝰ deputato. Hoc pʒ in Clemētina Exiui de paradiſo. ar. 6 cū dicit. Quapropter p̄cipe q̄uo aut qualr̄ pecūia expēdat̄. cōpotū exigere de expēſa. eā quocūqʒ mō repetere: ſiue deponere: aut deponi facere. capſullā pecunie. vel eiꝰ clauē deferre: hos actꝰ ⁊ ꝯſiles ſibi nouerit frēs illicitos eſſe ac ꝓhibitos. Predicta. n. facere: ad ſolos dn̄os ptinēt q̄ dederūt: ⁊ ad eos quos deputauerūt ad hoc ipʒ. Sic ergo liq̄t ꝙ ꝓhibitio regule de nō recipiēdis denarijs vel pecunia itelligit̄ nō ſolū de dn̄io ſeu ꝓprietate: ſʒ etiā de quocūqʒ vſu ⁊ diſpoſitione.

Clemēs pape. v.

¶ Dubium ſeptimum.

SEptimū dubiū: vtrū ad hoc vt vere nō recipiant denarij vel pecunia a fratrib⁹ sit necesse ꝯuare modificatiões ordinatas p̄ Nicolaū tertiū in decretali Exijt q seminat? ¶ Rñdetur ꝙ sic: ⁊ ꝙ alias pecunia recipit. Nam oẽs ille modificatiões sunt ad hoc ordinate ne in pecunia frẽs habeant: nec hr̃e videant aliquā auctoritatẽ: nō solū quo ad dñium: sed etiam quo ad vsum: ⁊ vt oia q̄ circa pecunia fiūt ꝓcedāt ex volūtate dātis: ⁊ eius pecuniā de ei⁹ auctoritate tenet: ⁊ nullo modo ex auctoritate frm̃. ¶ Et vt videatur qualiter ꝯuādo illas modificatiões nō recipit pecunia p̄ interpositam p̄sonā: ⁊ ꝙ si nō ꝯuant recipit: assignabo hic aliqua exēpla. Primū exēplum. Est hic vn⁹ paup̄ egens: venit qdā diues ⁊ nō dat illi pecunias s₃ alteri dicēs illi. Ecce do tibi tot pecunias vt ꝓuideas huic: ⁊ emas q̄cūq₃ voluerit ipse: ac facias de hac pecunia qcquid ipse dixerit. Non tñ dñiu₃ trāsferat pecunie in pauperē: s₃ tm̃ vsum pecunie ipsi paupi det: ꝯferēdo auctoritate₃ mandādi qño expēdat. Idē de p̄re q p̄ filio nō adulto daret alteri pecūias: s₃ nō daret dñium filio: s₃ solū vsum: q₂ ꝯcedit vt auctoritate ei⁹ expēdatur pecunia. Talis eñ recipit pecuniā: ⁊ vtit illa. Nam qd aliud ē vti pecunia nisi eā dare: vel mutare: aut mādare ꝙ fiat de ipsa hoc vel illd? Ille ergo qui recepit pecunias ē depositari⁹ dñi vel p̄ris: ac interposita p̄sona paupis seu filij: ex quo paup̄ aut fili⁹ hñt vsum pecunie: vt dictū est. ¶ Aliud exemplu₃. Sit alius q det alicui pecunias dicēs. Accipe pecuniā hāc ad necessitate₃ vel vtilitatē hui⁹ paupis. Tñ nollet ꝙ ad volūtatē illi⁹ paupis disponat de pecunia: s₃ ad volūtatē ipsiusmet dñi dātis. s. qñ dixerit illi cui dedit pecuniā eme illi p̄ quo datur habitū vel librū: aut victualia ⁊c. Ita ꝙ illi p̄ quo dat nulla ꝯferat auctoritas nec dominij nec vsus. Talis paup̄ nō recipit pecuniā vllo mō: q₂ nō ea vtit: s₃ p̄ eā sibi ꝓuideat. Nam talis ꝓuisio non venit seu fit p̄ volūtatē ipsi⁹: s₃ p̄ volūtatē dātis. Et sic non fit de pecunia qd vult paup̄: q₂ nō ad nutū ei⁹: s₃ fit qd vult dñs. Ad hoc ꝟo tēdit declaratio Nicolai. 3. vt paupes frẽs ꝓuideant ex pecunia: tñ ipsa pecūia nullo mō iuxta regulā recipiat a fratrib⁹. Qd fit qñ frẽs oino nō se intromittūt de pecūia: s₃ solū stante necessitate pmittūt sibi ꝓuideri taliter de pecunijs sicut p̄fatus papa declarat. Ue₃ ꝙ nullo mō frẽs se intromittāt: s₃ oia de dātis auctoritate ꝓueniāt: ⁊ nō de frm̃ auctoritate seu volūtate. Igit modificatiões Nicolai debēt ꝯuari vt regula ꝯuet: ⁊ ne pecunia recipiat. Nam nō sumus capaces vsus pecunie l₃ dans velit ꝯcedere auctoritatē vt p̄ nr̃am voluntatem et auctoritatē dispēset: seu de ipsa disponat. Q₂ nō possum⁹ nisi necessitatem manifestare danti: seu hñti pecunias: nō mādare: nec mutare: nec silia facere.

De obseruatiōe modificationū quo ad pecuniā.

Hoc ꝓbat Clemētinā Exiui ar. 6. vbi d₂. Porro cū dictus scūs frẽs suos volens sup oia a denarijs seu pecunia esse total'r alienos p̄cepit firmiter fratrib⁹ vt nullo mō denarios vel pecuniā recipent p̄ se vl' p̄ interpositā personam: istumq₃ articulū declarās predecessor nr̄ Nicolaus. 3. casus ⁊ modos posuerit qb⁹ ꝯuatis a fratrib⁹ nō pñt dici nec debēt p̄ se vel p̄ aliū pecūie receptores ꝯtra regulā vel sui ordinis puritatē: dicimus teneri cauere summo opere ꝙ p̄ alijs causis: vel sub modis alijs q̄ ponat dicti p̄decessoris declaratio ad dātes pecunias: siue deputatos nūcios nō recurrant: ne si secus ab

Clemens papa. V.

ipſis attentatū fuerit: trāſgreſſiōis p̄cepti ⁊ regule merito poſſint dici. Nam
qd alicui gn̄aliter ꝓhibet: qd expſſe nō ꝯcedit intelligit denegatum. Ecce ꝙ
manifeſte textus declaratiōis aplice aſſerit ſupꝛadicta. ſ. ꝙ ſi nō ſeruāt mo-
dificationes a Nicolao aſſignātes: r̄la non ſuāt: immo ꝯtra ipſam recipit pe
cunia. Non igit qſpiā arbitret ꝙ hmōi modificationes ſint vt cerimonie
antiq aut moderne: ſeu debēt eſſe: nō aūt neceſſarie: q2 immo ſunt neceſſarie
ad obſuātiā regule ꝓptera cuſas ſuperius ānotatas. Nec alicui videāt gra-
ues: q2 ex quo vult ꝓcurare pecuniā: ſi non vult recipere illā infringēdo re-
gulā: op3 modificationes illas obſuare. ¶ S3 dicet aliqs foꝛſam. Non curo
de illis modificationibus q2 diſpēſatū eſt iā ꝙ modus cōis q habet in ꝓui-
ſione frm̄ ſit licitus ⁊ non ꝯtra regulā. ¶ Rn̄deo ꝙ foꝛte: immo ſine foꝛte: me

Differētia i-ter diſpenſa-tionē ⁊ d̄cla-rationem.

lius diceret. diſſipatū eſt. Pꝛo quo notādū: ꝙ aliō ē diſpēſare in voto pau-
pertatis ac p̄cepto pecunie: ⁊ aliō declarare ꝙ modus viuēdi cōis non ē con
tra regulā. De p̄mo potuit eē de facto ꝙ diſpēſatū ſit ſicut cū ꝯuētualibus:
l3 hoc non ꝯſtet. Idē eſt aūt non eſſe vel non apparere. Sed dato caſu ꝙ ita
eēt: q tali diſpēſatione vterent ſicut ſunt frēs de bulla: vt nō dicā vulgariter:
de burla. Aliō aūt eſt declarare ꝙ modus viuēdi cōis illoꝝ q non ſuāt mo
dificationes p̄dictas non ſit ꝯtra regulā. Hoc. n. non pōt eē ſtāte voto pau-
pertatis: ⁊ p̄cepto non recipiēdi pecuniā ⁊c. Nā ſicut aliō eſt dicere. Diſpen
ſo tecū: vt tp̄e quadrageſimali comedas oua vel carnes: autiter vel quater in
die: ⁊ aliō dicere: declaro te taliter comedēdo ſuare ieiuniū p̄ceptū ab eccli̅a:
qō eſſe neqt: ita ſimilit aliō eſt dicere. Diſpēſo tecū vt recipias pecuniā per i-
terpoſitā perſonā: ⁊ aliō dicere: declaro qō taliter faciēdo nullo mō recipis
pecuniā. Q2 hoc ſtare non pōt cū ſit repugnantia in adiecto. Sic em̄ eſſet ſi
talis declaratio ſeu potius deliratio haberet. Repugnat nāq3 hr̄e p̄ſatum
modū viuēdi: ⁊ cū hoc qō non poſſit dici taliter viuēs recipere pecunia3: vt
ſupꝛa ſatis ꝓbatū eſt. Quid ꝓdeſſet me albū vocare ſi ego eēm niger. Ite3 q
ꝯtrariū p̄dictis aſſereret: ꝯtradiceret Clemētine Exiui: q eſt coꝛpoꝛi iuris in-
ſerta: ⁊ in ꝯcilio gn̄ali facta: vbi d̄r: qō non ſuatis modificationibus a Ni-
colao poſitis recipit pecunia. Et ibidē ait Clemēs. Curare frēs neceſſe ē: qō
cum ex cauſis licitis ad hn̄tes pecunias recurrere neceſſe fuerit: in oībus ſic
ſe gerāt: qō ſe cūctis oſ̄dāt in dictis pecunijs ſicut nihil hn̄t: penitus nil hr̄e.

Obiectiones ꝯtra ſupꝛadi cta: cum earū rn̄ſionibus.

¶ Contra ſuperius dicta poſſet aliqs obijcere dicēdo: qō Martinus. v. iſti-
tuit ſyndicos q tenerēt elemoſynas pecuniarias: ⁊ ſic relaxauit illa q̄ Nico-
laus ⁊ Clemēs imponere videbāt. Itē qō ſi ſyndici vel alij hn̄t pecunias:
nō noīe frm̄: ſ3 noīe dātis vel pape hn̄t. Et ſic nō ſunt interpoſite perſone:
vt aliq opināt. ¶ Ad hoc d̄r p̄mo: qō illō Martini fuit relaxatio: put qlib3
bn̄ iſpiciēdo agnoſcere poterit. Et fert qō fuit deceptus ſub p̄textu ne fieret
chiſma vel ſciſura in oꝛdine. Et ideo reuocatu3 fuit in ꝯcilio Baſilienſi in
q̄tum fuit ꝯtra ꝯcilium Conſtātiēſe: vt habet in Monumētis oꝛdinis in
ſummario pōtificali: ſub Martino. v. Dico ēt: qō poſito qō talis ꝯſtitutio
ſit valida: eēt diſpēſatio regule: put ē diſpēſatio frm̄ ꝯuentualiū: a qua fuge
re debēt q volūt regulā obſuare. ¶ Et en3 d̄r qō ſyndicus eſt nomine pape:
Rn̄det: qō reſpectu eoꝝ quoꝝ dn̄ium trāſit in papā: poſſet aliquo mō ſuſti

neri:ſʒ non reſpectu eoꝝ q̄ ſunt dn̄oꝝ dantium quouſqʒ ſint cōſumpta in vſum frm̄. ¶ Ceteꝝ cū p̄fatus Martinus p̄ceperit q̄d vnus tm̄ ſyndicus omnes eleemoſynas reciperet: ſi alicubi haberent plures ſyndici: iam non ſeruaret conſtitutio Martiniana. Et tandē ex quo ſic vel ſic recipit pecūia: eſt relaxatio merito reſpuenda.

¶ Dubium octauum.

Octauū dubiū: vtrū frēs ſubditi p̄latoꝝ non ſuātium declarationes aplicas: ⁊ modificationes in eis ꝯtētas excuſent a pctō? ¶ Rn̄det: q̄ ſi ſubditi non ſint cauſa q̄ talia fiāt: vl' omittāt: immo dolēt de hoc: ⁊ potius vellent ſuſtinere inopiā: ⁊ quācūqʒ penā ſeu defectū tp̄alium q̄ȝ q̄ hm̄oi fierēt: vel omitterent: excuſari vident: dū tm̄ denuncient ſuperiori vt remediū apponat. Si vo ſubditi fil'r faciūt aut facere omittūt: vel ſunt cauſa vt p̄lati ſic ſe habeāt: tūc in eadē ſunt dānatione. Qui em̄ cauſam damni dat: dānum dediſſe cenſet ſm iura. Et ſm apl'm non ſolū q talia agūt: ſʒ ⁊ q ꝯſentiunt digni ſunt morte. Niſi forte non dicat ꝯſentire malefaciēti q cauſam malefaciēdi p̄ſtat. Tunc aūt ſubditi darēt hm̄oi cauſam: qn̄ niſi ꝑpter ipſos p̄lati ſic minime facerēt. ſ. vt lautius vel habūdātius ꝓuideāt eis. Vn̄ nullus ſibi blādiat dicēs. Volo q̄ p̄latus ſeruet regulā ⁊ declaratiōes. Hoc em̄ modicū eſt. Quis nāqʒ regulā ſeruari nollet? Certe nemo. Vis q̄ p̄lat⁹ ſeruet regulā? Serua ⁊ tu. Sʒ ſi qn̄ tibi deeſt aliq̄d q̄ȝtūcūqʒ minimū: murmuras ⁊ dicis: non ſequar choꝝ. non dicā miſſaȝ ⁊c. q̄uo tu vis regulā ſuari? Si vis tu regulā ſeruari dū tn̄ nihil tibi deficiat: ita etiā vellet meretrix eē ſancta: dū tn̄ non ſentiret penā vel laborē. Et q̄libet fil'r vellet ſeruare p̄cepta dei: ſi abſqʒ labore facere poſſet. Quilibʒ etiā vellet eſſe ſctūs ſine pena. Qui ergo non vult penuriā pati: nec q̄ ſibi aliq̄d deſit: q̄uo eſt pauper. Et q̄uo nō frāgit regulā cum p̄lato infringēte: q non vult pati penā q̄ ſequit ex regule obſuatiōe? Igit: q vult eſſe ſecuri⁹ in ꝯſciētia: ſit parat⁹ penuriā pati ꝑpter regule obſuationē. Alias .n. in periculo ē dānatiōis eterne: p̄ſertiʒ ſi magis eligit ſatiſfacere ſibi q̄ȝ regulā obſuari. ¶ Itē nunq̄d ē caſt⁹ ſolū q̄ non cognoſcit feminā carnaliter? Nōne inq̄t xp̄s. Qui viderit mulierē ⁊c. Vel forte ſolū eſt inobediēs q non vult exequi p̄lati p̄ceptū: ⁊ non ēt q ꝓponit intra ſe non obedire? Ergo vota iſta violant interi⁹ ſicut exteri⁹. Quid ergo eſt eſſe pauperē? Eſt ne paupertas q̄d mathematicū: aut reale q̄d? Vbi ē paupertas ad quā dirigit votū paupertatis? Nunq̄d anhelare ad habundātiā? an hr̄e voluntatē promptā patiendi ac ſuſtinēdi penuriā? Si ꝯcupiſcēs mulierem mechat: ⁊ votū frāgit caſtitatis: ⁊ nollēs obedire facit ꝯtra votū obediētie: nonne volens habundātiā: odienſqʒ penuriā ⁊ paupertatē ꝓmiſſam frāgit regulā? Sequit ergo manifeſte: q̄ q̄cunqʒ eſt in tali ꝓpoſito firmo: q̄ non vult carere ſuperfluis: nec pati penuriā ꝑpter obſeruationeʒ: immo potius vult regulā non ſeruari q̄ȝ ip̄m aliquo carere: eſt in ſtatu damnationis: q: eſt in ꝯtinua trāſgreſſione voti paupertatis: ſicut ille q eſſet in volūtate mechādi. Et per ꝯn̄s ſequit: q̄ ſubditi grauiter peccāt qn̄ ſunt cauſa ne p̄lati ſuēt regulam ⁊ declarationes eius.

¶ Dubium nonum.

Clemēs papa. v.

Octauū dubiū: vtrū q̄libet q̄ſtus pecuniarius ſit fratribꝰ minoribꝰ illicitus? Ad hoc rn̄det Clemēs. v. in ſua declaratiōe dicēs. Quo circa q̄ſtus oīs pecunie: ac oblationū pecuniarū in eccl'ia: vel alibi: ſcipi ſeu trūci ordinati ad offerētiū pecunias reponēdas: nec nō ꝯcunqʒ alius recurſus q̄ ꝑ dictā declarationē. ſ. Nicolai. ʒ. nō ꝯcedit̄: hec inq̄ oīa: eis ſunt ſimpliciter interdicta. Et īfra. Attendāt frēs p̄fati: ꝙ ꝓ nullis cauſis alijs q̄ p̄dictis vel ſilibꝰ: in via: vel alibi recurrere lʒ ad amicos hmōi. Nota quod dixit: in via. Vn̄ ſeq̄t̄: ꝙ burſarij ſunt ꝓhibiti: cū nulla ſubſit legitima cauſa: ſʒ ſolū velle delitioſe ſeu habūdāter viuere: nullāqʒ penuriā pati: vt pauperes pati ſolēt: ſʒ habūdāter vt diuites. Que an ſit legitima: manifeſtuʒ eſt. Immo taliter incedētes: viā mīe alijs paupibꝰ fratribꝰ claudunt: q poſt eos vadūt: q2 ꝓpter illos nō inueniūt eleemoſynā. Credūt em̄ ſcl'ares ꝙ portāt pecunias ſicut ⁊ alij: ideoqʒ denegāt eleemoſynā dicēdo eis. Ematis cū pecunijs ſicut ⁊ alij frēs vr̄i fecerūt.

¶ De burſarijs nō ducēdis.

¶ Nec excuſant̄ in hoc ꝓuīciales ⁊ alij ſuperiores. Oēs nāqʒ viuere tenent̄ vt paupes: ⁊ nō hr̄e apparatū dn̄oꝝ: aut p̄latoꝝ eccl'iaſticoꝝ: ſeu alioꝝ ordinū: q ad tā ſtrictā pauptatē nō ſūt aſtricti. Nec deferre debēt poſt ſe comitatū copioſuʒ vl' ſupfluū frm̄: p̄ſertim eq̄tantium: ⁊ tūc inueniēt neceſſaria ſine pecunijs. Comitatꝰ em̄ ꝓuīcialis ⁊ gn̄alis debʒ eſſe pauptas. charitas. deuotio. zelꝰ: ⁊ xp̄s crucifixus: ſicqʒ non indigebūt magno apparatu. Si aūt dn̄oꝝ apparatū d̄ferre volūt: ſil'r ⁊ eoꝝ pecunias hr̄e: neceſſe eſt. Xp̄s celoꝝ rex ac vniuerſoꝝ dn̄s: pedeſter incedebat: ac ipſe ⁊ apl'i ſpicaꝝ granis qn̄qʒ reficiebāt̄. Nō eſt ſufficiēs excuſatio p̄latoꝝ dicere: ꝙ debēt magnū iter facere ⁊c. ac ſecū frēs ducere. Nam lʒ ita ſit: tn̄ opʒ ꝓuincialē ⁊ gn̄alē moderari ſtatū ſuū ſm̄ regl'am: deferēdo talē comitatuʒ: ac faciēdo expēſas quales regl'a ꝑmittit: ⁊ nō extra moderari regl'am ſm̄ ſtatum quē ad libitū ſuū aſſumūt: dilatādo ⁊ ampliādo regl'am. Subiecti em̄ ſunt regl'e ſicut ⁊ alij frēs: immo ⁊ magis q̄ alij frēs: tenēturqʒ rigidiꝰ viuere: ac minꝰ ſibi idulgere q̄ ſi ſubditi eēnt. Nam ipſoꝝ relaxatio ē in ſcandalum ordini: qd̄ nō ita foret ſi ſubditi eēnt. Idcirco nō ſibi blādiant̄ dicēdo: Prelati ſumꝰ. Laboramꝰ. neceſſitatē amplioꝛē habemꝰ. Qūo em̄ alijs denegabūt: vl' arguēt: q̄ ſibimetipſis ꝯcedūt? Nō nego tn̄ ꝙ in aliquo caſu poſſibili: q̄uis raro poſſit ſubeſſe cauſa legitima ducēdi burſariū: vt pote quando iter agēdū foret ꝑ terras penitꝰ inhūanas. Sʒ nihilominus ſuari debent modi req̄ſiti in eleemoſynis pecuniarijs. quos ſm̄ Clemētē in ſua declaratiōe opʒ neceſſario ſuare ſub pena trāſgreſſiōis regl'e. Preſ̄ti ꝙ hmōi burſarij nō ſint famli domeſtici frm̄: vl' alij pecuniā auctoritate ⁊ mādato frm̄ portantes ac diſpēſantes: ſʒ alij aliq̄ a dn̄is dātibꝰ deputati: ⁊ iuxta ipſoꝝ dātiū mādatū deferētes: ac expēdētes. Nec in hoc excuſat ꝯſuetudo. Experiantur nāqʒ tales qd̄ alij mlti frēs ordinis ꝑ mūdū eūtes ad capl'a gn̄alia ⁊ redeuntes ſine talibꝰ burſarijs expti ſunt. Nō eſt em̄ abbreuiata manꝰ dn̄i: ſʒ abbreuiata ē aliquoꝝ volūtas ad pauptatē. Opʒ igit̄ expiri penuriā. Nec opʒ fugere crucē. Nā a fugiēte crucē: fugiat neceſſe ē gl'ia reſurrectionis. Nec decet repudiare legatū p̄ris. ſ. mēdicitatē: ne abdicemur ab hereditate ſupna.

¶ Prelati nō excuſant̄ ab obſeruantia paupertatis pluſquā alij frēs.

¶ Dubium decimum.

Decimũ dubiũ eſt: vtrũ in ſupꝛadictis: alijs ꝗ ſilibus ignoꝛãtia excuſet fres: nec ne? ¶ Reſpondetur q̃ non: q2 quilibꝫ tenetur ſcire illa q̃ tenetur adimplere. Tenentur aũt oĩs fres regulã ſuã obſuare. Igitur ⁊ ſcire obligatoꝛia illi⁹. Sicut qcũqꝫ xpianus nõ excuſat̃ ob ignoꝛantiã legis xpiane. ſ. mãdatoꝝ dei. ⁊c. Quilibꝫ nãqꝫ ſcire tenet̃ illa q̃ ſtatui ſuo neceſſaria ſunt. Nam quõ qs ſeruare põt ſi ignoꝛet q̃ ſeruãdũ eſt? Nemo ita qꝫ ab hoc excuſat̃: pſertim ſi ignoꝛãtia eſt nõ ſolũ craſſa ſꝫ etiã affectata: q2. ſ. nõ vult intelligere vt bñ agat. Sꝫ aliq volũt ignoꝛare putantes ſic excuſari poſſe in iudicio diuino: cũ tñ ecõtra magis culpabiles reddant̃ volũtarias incurrẽdo tenebꝛas. Nolũt etiã aliq audire: ne poſtea babeãt ꝯſciẽtie remoꝛſum ſeu ſcrupulũ. Quis aũt adimplebit q̃ adhuc audire nõ vult? Hoc ẽ teſtimoniũ ſatis efficax ad ꝓbãdũ ꝙ regula nõ ſeruat̃: qñ odit̃ ſmo. loqlla. collatio. collocutio ſeu cõfabulatio de regula ⁊ attinẽtib⁹ ad ipam. Ac ſilr qñ zelatoꝛes regule vocãtur ſcrupuloſi. Sꝫ ve (vt inqt aplꝰs) ignoꝛãs ignoꝛabit̃: ⁊ dicetur ei illud euãgelicũ. Neſcio vos. ¶ Sꝫ aduerſus pdicta poſſet qs obijcere dicẽdo: nõ eſſe iudicandũ homini litteratos ac peritiſſimos eſſe immemoꝛes ſue ſalutis nõ obſeruãdo ea ad q̃ tenentur. Sic eñ totus oꝛdo poſitus eẽt in ruina ⁊c. ¶ Rñdetur: ꝙ multi multa ſciunt ⁊ ſeipos neſciunt. Nec miꝝ ꝙ ſtatũ ſuũ ignoꝛẽt: q2 ſepe multe lr̃e deducũt aliquos ad inſaniã. ¶ Dicũt tñ aliq: ꝙ lꝫ ita ſit de lr̃atis: tñ ꝙ ignoꝛãtia vi excuſare frẽs ſimplices: q2 ſequũtur doctrinã maioꝝ ac doctioꝝ. Nam Iob. j. d2: ꝙ boues arabãt: ⁊ aſine paſcebãtur iuxta illos: q2. ſ. ſimplices iuxta doctrinã maioꝝ debent viuere. ¶ Ad hoc rñdetur: ꝙ ſimplices nõ vouerũt vitã ſapientum ſeu doctoꝝ ⁊ pdicatoꝝ: ſꝫ minoꝝ: ac bt̃i Frãciſci. ¶ Itẽ arguũt aliq dicẽdo ſic. Nemo nõ intẽdẽs ſe obligare: obligatur. Sꝫ multi vel oẽs nõ intendunt ſe obligare niſi ad vitã cõem alioꝝ: ergo nõ ampli⁹ tenẽtur ad regule obſeruãtiam q̃ꝫ cõiter obſuet̃. ¶ Ad hoc d2: ꝙ qlibꝫ niſi aliđ exꝑmat intẽdit ſe obligare ad obſeruationẽ regule bt̃i Frãciſci: q2 talẽ vouet. Et ideo pꝛius iſtruit̃ de illa: lꝫ foꝛte nõ ita plene vt deberꝫ. q̃ pſertim accidit qñ q̃ docet̃ oꝛe nõ complet̃ ope. Igit̃ cũ voueãt regulã minoꝝ: nõ excuſant̃ ab ei⁹ obſuãtia ſi eã ꝓpter ignoꝛãtiã nõ ſuãt cũ eã ſcire teneãt̃. Si tñ eẽt aliqs ita ſimplex q nõ capet nec itelligeret: talis poſſet aliquo mõ excuſari: q2 intellexit quod vouit: poſſet qꝫ talis trãſire ad laxioꝛẽ. Aꝫ tñ ſi manet in oꝛdine quẽ vouit: tenet̃ obſeruare. quod eſt bene notandum.

Obiectiones ꝯtra pꝛedicta cũ ſua reſpõſione.

¶ Dubium vndecimum.

Vndecimũ dubiũ eſt: an in miſſaꝝ receptione ſeu commendatione: ac in babituũ datione ꝓ moꝛtuis cõmitti valeat pctm̃ a fr̃ibus? ¶ Reſpondet̃: ꝙ multiplex pctm̃ põt in his interuenire: pſertim ſimonia: ⁊ receptio pecunie in rl̃a ꝓhibita. De ſimonia ptꝫ ſic. Qñ ſpũale dat̃ ꝓ tpali: pſertim cũ pacto omiſſiõis vel cõmiſſiõis ſeruicij vel alicuius rei tpalis: ẽ ſimonia liqda: maxime qñ datur intuitu rei tpalis pncipalr̃. Sed hoc ꝯtingit in miſſis ⁊ habitib⁹ qñ pꝛimo habet̃ ocul⁹ ad lucrum tpale: vt ſi fiat pactum de pꝛecio: ⁊ taxatio miſſarum ⁊ habituũ: ita ꝙ ſi non daretur tantum non diceretur miſſa: nec daretur babitus. Igit̃ ſic faciendo committeretur

Quid ſit ſimonia.

ſimonia indubitãter. ¶ Sil'r ſi refraudet̃ intẽtio commẽdãtis miſſas:vel ꝑ quo commendãt̃:qñ vult ꝙ ſtatim dicant̃:⁊ differunt̃ quouſqꝫ ſoluãt̃. In quo vltra mẽdacium committit̃ ſimonia mẽtalis ad minus. Que lꝫ nõ ap pareat in ꝟbis:apparet tñ in factis. Item qñ ſi non dat̃ tm̃ ꝓcium:non dñr tot miſſe eſt ſimonia clara. ¶ Sꝫ dicet forte aliquis non committi in ꝑfatis ſimoniã:q: in hñtibus panus vendit̃:⁊ non idulgẽtia:⁊ in miſſis labor:nõ aũt gr̃a. ¶ Rñdet̃:ꝙ hoc ſtare non põt. Primo:q: dicẽs vẽdi panũ ⁊ labo rẽ:ſeipm ꝯdẽnat:q: fratri minori non lꝫ aliquid vẽdere. Scd̃o:q: ẽt ſi lice ret:falſuꝫ eſt ꝙ panus vendat̃ in ꝑfatis habitib⁹:q: null⁹ hmõi habituũ tm̃ valet q̃tum ꝓ illo petit̃ ſeu dat̃:nec aliquis ſane mẽtis ꝓ illo pano tm̃ darꝫ. Igit̃ ſi exigat̃ ꝓcium determinatũ:iã vendit̃ indulgentia ſeu gr̃a:ꝯtra illud euãgelij dictum a xp̃o. Qd̃ gratis accepiſtis:gratis date. Ac per ꝯñs cõmittit̃ ſimoniaca prauitas.

De habitib⁹ qui dant̃ ꝓ defunctis.

De receptiõe miſſarum.

¶ Sil'r quo ad miſſas:ſi fiat ꝓmiſſio ⁊ pactum atqꝫ ex actio:⁊ ſi frẽs celebrẽt ꝓpter ꝓcium ſeu prãdium:vel ꝯſilia ꝓncipaliter. Ui detur aũt ꝓpter hmõi ꝓncipal'r fieri ſi non interueniẽte:vel ſublato ꝓcio ſeu prãdio ⁊c. frat̃ non vult celebrare miſſaꝫ. Tunc.n. manifeſte apparet ꝙ nõ ꝓpter deũ ſꝫ ꝓpter ventrẽ:aut aliã rem tp̃alẽ ꝓncipal'r celebrat̃. Qui em̃ ꝓpt deum celebrat:non deſinit miſſaꝫ dicere niſi ꝓpter deuꝫ. Poteſt tñ expectari recompẽſatio beniuola ꝓmiſſis commẽdatis. Sꝫ non debꝫ fieri exactio:nec minus ap̃ciatio tricenarioꝝ:aut nouenarioꝝ:ſeu alioꝝ officioꝝ funeralium ⁊c. Nec poteſt dici ꝙ dat̃ vel petit̃ precium ꝓ labore qd̃ ſuſtinet̃ in miſſa:q: certe ꝓ labore illo non daret tm̃ cõmendans miſſas ſicut ꝯſueuit dari:nec ali quis auderet exigere. Nemo ergo ſeipꝫ decipiat q̃rendo excuſatiões i pctĩs. ¶ Ceteꝝ ꝙ in ꝑdictis poſſit ꝯtingere pecunie receptio ꝓhibita:ptꝫ q: circa eleemoſynas q̃ dant̃ ꝓmiſſis ⁊ habitib⁹ ſicut in alijs opꝫ ſuare modificatio nes ordinatas per Nicolaũ.3. Que ſi non ſeruãt̃ in ꝑfatis:abſqꝫ dubio reci pitur pecunia ꝯtra ꝓhibitionẽ regule. Non.n. eſt putãdum ꝙ in eleemoſy na miſſaꝝ ⁊ habituũ habeãt aliqd ãplius frẽs q̃ in ceteris eleemoſynis pe cuniarijs:aut ꝙ de ipſa poſſint diſponere tanq̃ de re ſibi iure debita pluſq̃ de alia eleemoſyna:dicẽdo qd̃ ꝓuenit ex labore ſuo. Uñ qd̃ nonnulli dicũt: vcꝫ ſatis regulare eſſe viuere de miſſis:ſeu de eleemoſynis miſſarũ:tanq̃ de mercede laboris:q: ſctũs pr̃ Frãciſcus dixit qd̃ poſſint viuere de labore ho neſto:ſeu qd̃ ꝓ mercede ſui laboris:corꝑis neceſſaria recipiãt:nõ ꝑt adapta ri ad ꝑdictas eleemoſynas:q: poſt hmõi ꝟba:corporis neceſſaria recipiant: ſubiunxit immediate.preter denarios vel pecuniã. Nec de ꝑdicto labore vt̃ ſctm̃ pr̃em intellexiſſe:q: idẽ alias dixit. Oẽs frẽs firmiter volo ꝙ laborent. Sꝫ non voluit qd̃ oẽs dicerent miſſam:cũ nec ipſe vnq̃ eã dixerit. Nec de cens eſt miſſaꝫ ⁊ ſacramẽtum diuiniſſimũ:laborẽ manuũ appellare:nec mi nus venale facere. Eſt igit̃ ſupradictũ intẽtioni ſcti pr̃is nr̃i ꝯtrariuꝫ:⁊ oĩno ei repugnãs:q: locut⁹ eſt de labore manuali:vt ſcti pr̃es egypti: ⁊ alij ãtiqui laborare ꝯſueuerãt:⁊ de tali labore viuere.

De recõmendatione miſſaꝝ int̃ frẽs.

¶ Sꝫ reſtat hic videre vtrũ liceat ꝑfatis fratrib⁹ miſſas eis commẽdãtas:alijs fratrib⁹ dare. Rñdet̃:qd̃ cum miſſe non dentur cõiter ſine pecunia:⁊ fratri minori ſit interdict⁹ vſus pecu nie:nec eã dare poſſit ſalua ſua ꝓfeſſione:non ꝑt miſſas alicui dare. Miſſe

eū non dātur ſʒ commēdātur: pecunie aūt dātur: qđ frater minoꝛ facere ne quit: q̄ꝛ hoc ad dños pecuniaꝝ pertinet. Frēs ꝟo non ſunt dñi: nec vti pñt pecunia: aut dare illā. Immo multo min⁹ pñt dare miſſas q̄ȝ recipere pecu- niā. Nā ad dandū reqrit̄ dñium: qđ ipſi nō hñt. Vñ ſi ita facerēt: tripliciter peccarēt. Primo tanq̄ȝ ꝓprietarij faciēdo ſe dños: exercēdo act⁹ ꝓprietatis ex ercendo. Scđo velut pecunie receptores ſeu adminiſtratores: vtēdo illa ad libitū ſuū. Tertio cōmitterēt furtū: dādo rē alienā inuito dño. Qui ſi ſciret ita eſſe faciēdū: forſam miſſas nō cōmendaſſet. ¶ Nec ſufficit dicere: ꝙ frēs nulli⁹ rei dñiū hñt: ſi tñ circa res eoſdē oīno act⁹ exerceāt quos dñi exercere pñt. Sicut nō ſufficit dicere aliquē eſſe caſtū: ſi carnis act⁹ exeqt̄. ¶ Itē illi⁹ ꝓhibet̄ donatio cui⁹ ⁊ vſus ꝓhibit⁹ eſt. Sʒ fratri minori ꝓhibet̄ vſus pecu nie: igit̄ a fortiori donatio ꝓhibita ē. Plus.n. ē donare q̄ȝ vti. Nā frī licitū ē vti pano ⁊ alijs reb⁹ neceſſarijs: ſʒ nō donare: niſi iuxta voluntatē dātis: aut pape. ¶ Itē nulla eleemoſyna pecūiaria pōt deponi: nec mutari: ſeu trāſferri niſi ſm volūtatē dātis: ꝓut teſtat̄ declaratio Nicolai: q̄ꝛ alias recipet̄ pecu- nia. Sʒ in p̄facta datiōe ſeu ꝯmēdatiōe miſſaꝝ: vix aut nūq̄ȝ pñt iſta vitari: ergo ⁊c. ¶ Nec valet dicere: ꝙ hmōi datio miſſaꝝ ſit ex charitate: ac p ꝯñs ē licita. Nā talis charitas ē indiſcreta. Indiſcretū eſt.n. ac vicioſuȝ qđ nō re gulat̄ ſm legē diuinā: ⁊ eſt ꝯtra aīaȝ. Nā qd ꝓdeſt hoī ſi vniuerſuȝ mūduȝ lucret̄: aīe ꝟo ſue detrimētū patiat̄. Sic aūt eſt in ꝓpoſito q̄ꝛ qđ apparet cha ritas: ē carnalitas. Vt pote ſi aliqs diceret. Iſti nō hñt miſſos: nec vñ emant neceſſaria vel vtilia. ergo charitas ē cōmēdare illis miſſas. Ad qđ rñdet̄: ꝙ talib⁹ nō deeſt remediū ſufficiēs. ſ. petere eleemoſynā: ⁊ eſſe ꝯtenti datis: ſeu oblatis: patiq̄ȝ penuriā vt paupes. Nā volētes ꝙ nūq̄ȝ eis deficiat ordiari⁹ vict⁹ ⁊ veſtit⁹: vt ſtudētib⁹ ſalmāticē: nō ſunt ꝟe paupes. Viuētib⁹ aūt ſm regulā: nūq̄ȝ deficiūt neceſſaria: q̄ꝛ dñs ꝓuidet eis. Nō ergo ſuccurrit̄ talib⁹ dādo eis miſſas: vt p̄dictū ē: ſʒ poti⁹ adiumētū p̄ſtat̄ eoꝝ dānationi cū ꝓꝑa dānatiōe. Nā q dat nō p̄t dare: nec alter recipe: ⁊ ſic vterq̄ȝ in foueā cadit.

¶ Dubiū duodecimum.

Duodecimū dubiū ē: vtrū relictis oīb⁹ licitū ſit ex mēdicitate viuere? ¶ Rñdet̄: licitū eē: imo ⁊ ſup erogatoꝛie meritoꝛiū his qb⁹ i ſūt tres ꝯditiōes: vcʒ patiētia ad penuriā: ⁊ ſatiſfactio ſeu ꝯtētatio cū neceſſa rijs: ⁊ recōpēſatio in ſpūalib⁹. Nō ſic aūt diſpoſitis illicitū eſt mendicare. Primū ptʒ ſic. Xpi ꝯſilia p̄ficere ⁊ adiplere: ac op⁹ pfectiōis facere: p̄ſtim ſi eſt penoſuȝ ⁊ difficile: ē licitū: ac ſup erogatoꝛie meritoꝛiū. Dico aūt ſup ero gatiue meritoꝛiū: qđ eſt meritoꝛiū ⁊ non obligatoꝛiū de ſe: ſicut eſt ꝯſilia xp̄i exequi. Sʒ relinq̄re oīa ⁊ effici mēdicū ꝓpter xp̄ʒ eſt hmōi: q̄ꝛ ipſe dixit. Si vis pfect⁹ eſſe vade ⁊ vēde oīa q̄ habes: ⁊ da paupib⁹. Ergo ſeqt̄ qđ ē licitū ac valde meritoꝛiū. ¶ Itē xp̄s fuit mendic⁹ nō viuēs ope manuū: iuxta illđ p̄s. Ego aūt mendic⁹ ſuȝ ⁊ paup. qđ ad lrām de xp̄o intelligat̄: q̄ꝛ dauid: qui hmōi ꝟba ꝓtulit nō fuit mēdic⁹: ⁊ ideo nō de ſe loq̄bat̄? Vñ ⁊ i alio p̄s di- xit. Perſecut⁹ ē hoīeȝ mēdicū. ſ. xp̄ʒ. ¶ Preterea: mēdicitas a xp̄o laudatur. Vbi.n. nos habem⁹ i euāgelio. Bt̄i paupes ſpū ⁊c. Lra greca hʒ. Bt̄i men dici: vt ait Chriſoſtom⁹ doctoꝛ grec⁹. ¶ Sʒ ꝙ reqrāt̄ tres ꝯditiones ſupra-

Tria req̃ſita ad mēdican dum licite.

dicte:ꝓbatur diſcurrēdo ꝑ ſingulas. Prima ꝙ ſint parati penuriā pati: ⁊ ꝙ
alias ſit illicitū mendicare: ꝓbaꝫ ſic. Pro tāto eſt bonū relinq̄re ſua: pro q̄to
tollit ſolicitudinē impediētē a diuinis: ⁊ reddiꝫ homo magis aptꝰ ad ſerui-
ciū dei. Si aūt ecōtra euenit: nō eſt bonū ea relinq̄re: vꝫ qn̄ ad diuina efficiꝫ
minꝰ idoneus. Sꝫ hoc ꝓuenit qn̄ nō eſt q̄s paratꝰ pati penuriā: ⁊ eſſe ꝯtentꝰ
neceſſarijs: qꝛ minꝰ eſt idoneus q̄ꝫ cū eaꝝ poſſeſſiōe. Igiꝫ illicitū eſt tali reli-
ctis oībus mēdicare. Quod aūt hoc ſit verū: liquet: qꝛ relinq̄re ſua de q̄bus
viuere poſſet: ac velle mēdicare ē cauſa ꝓxima viciorꝝ multorꝝ: ⁊ non adiu-
mentū v̄tutū. Et talis nō relinq̄t impedimēta vite ſpūalis: imo accipit one-
ra grauia ⁊ importabilia: dimiſſo onere leuiori: q̄d ſatis fatuū eſt volenti ad
ardua ꝯſcēdere: put' ē vita ꝑfecta: ⁊ x̄pi imitatrix. Hoc ptꝫ: qꝛ talibꝰ ē cauſa
impatiētie. murmuratiōis. ꝑturbatiōis ꝯtinue. auaritie: ⁊ diſtractionis exi-
Scūs grego rius. mie. Ergo talibꝰ nō lꝫ relinq̄re ſua. Quod aūt ſit cauſa ipatiētie: innuit Gre-
gorꝰ in paſtorali: pte. 3. admonitiōe. 21. dicēs. Qui iā q̄ poſſidēt miſericordi
ter tribuūt: neceſſe ē vt ſolicite ꝑpēdāt ne ꝯmiſſa idigne diſtribuāt. Et ifra.
Ne cū pauca opꝫ: plurima p̄beāt: ⁊ ipſi poſtmodū inopiā tollerātes ad ipa-
tientiā erūpant: audiātq; q̄d ſcriptū eſt. Nō vt alijs ſit remiſſio: vob aūt tri-
bulatio: ſꝫ eq̄tate vr̄a abūdātia illorꝝ ſuppleat inopiā: vt ⁊ illorꝝ abundātia:
vr̄e inopie ſit ſupplemētū. Cū .n. dātis mēs neſcit ferre inopiā: ſi multa ſibi
ſubtrahit: occaſionē ꝯtra ſe impatiētie exq̄rit. Priꝰ nāq; p̄parandꝰ ē patiē-
tia animꝰ: ⁊ aut multa ſunt: aut cūcta largiēda: ne dū minꝰ equanimiter in-
opia irruēs ferꝫ: ⁊ p̄miſſe largitatis merces pereat: ⁊ adhuc mētem deterius
murmuratio ſubſeq̄ns ꝑdat. Hec Gregorꝰ. ¶ Eſt etiā cauſa auaritie oīm de
Scūs grego rius. relitio talibꝰ: vt ptꝫ ēt ꝑ Gregoriū. 3. paſtoralis admonitiōe. 22. cū ait. Hi eñ
ꝓp̄a indiſcrete tribuētes: nō ſolū vt ſupra diximꝰ ad impatientie murmur
ꝓrumpūt: ſꝫ cogēte ſe inopia: vſq; ad auariciā deuoluunꝫ. ¶ Itē talibꝰ oīm
derelitio ē cauſa maioris ſolicitudinis ⁊ diſtractiōis mētis ⁊ corꝑis. Faci-
lius nāq; hn̄s patrimoniū de illo viuere pōt: ac deo vacare: q̄ꝫ nihil oīno ha
bens volēs laute ac delitioſe viuere: ⁊ p̄ter neceſſaria q̄rēdo: vt ſupra dictuꝫ
eſt: ⁊ ē valde clarū: qꝛ maiorē diſtractionē incurrit q̄ꝫ antea hababat. Modo
ꝓ tāto eſt bonū dimittere ꝓp̄a: q̄to ꝑ hoc reddiꝫ homo minꝰ ſolicitꝰ. Et ſic
manet ꝓbata p̄ma ꝯditio: ac etiā ſcd̄a: ſcꝫ ꝙ eſt meritoriū relictis oībꝰ mēdi-
care his q̄ pati ſunt penuriā pati: ⁊ ſunt neceſſarijs ꝯtēti: ⁊ ꝙ alijs q̄ econtra
ſe hn̄t: eſt illicitū ⁊ letale venenū. ¶ Req̄riꝫ etiā alia ꝯditio: vꝫ ꝙ talis recō-
penſet: in ſpūalibꝰ: nā oēs doctores ſuꝑ illd̄ apl̄i. Qui nō laborat nō mandu
cet: tenent eſſe illicitā mendicitatē exiſtentibꝰ corꝑe ſanis potentibꝰ laborare
niſi in ſpūalibꝰ recōpenſent: vt in orōnibꝰ ⁊c. Alias nāq; eſt illicitū: quia eſt
alienū rapere. Ideo .n. excuſaꝫ mendicitas: ⁊ approbaꝫ: non vt mendicantes
ocio vacent: ſꝫ vt melioribꝰ exercitijs occupenꝫ. Hec q̄ſtio tractaꝫ a doctori-
bꝰ ſub his terminis. Utrū exiſtens corꝑe ſanꝰ teneaꝫ ex labore viuere: vel mē
dicare poſſit: Et teneꝫ cōiter ꝙ tali nō lꝫ vllo modo mendicare. ¶ Quod aūt
ſic diſpoſitis: vt ſupius eſt expꝛſſum: ſit illicitū mendicare: ꝓbaꝫ adhuc mul-
tipliciꝫ. Illud nāq; eſt illicitū q̄d eſt cauſa trāſgreſſiōis. Sꝫ hmōi eſt eroga-
tis oībꝰ mendicare his q̄ nō ſunt parati penuriā pati ⁊c. ergo. Un̄ glo. ſuper

illud.2.q.8. Non qđ alijs ſit remiſſio:vobaūt ꝑſatio:dicit. Non hoc ideo
dixit quin meli⁹ eſſet:ſꝫ infirmis timet:quos ſic dare monet vt egeſtateꝫ nō
patianꝶ. Et ideo talib⁹ nō eſt ꝯſulendū ꝓpa dimittere. Nec a talibus eſt tn̄
accipiendū vt egeſtatē patianꝶ:etiā ſi voluntarij eſſent ad dandū:ꝛ mltū obſe-
crarent vt accipent:q₂ mltū peccarent hoc facientes. Ideoqꝫ Gregori⁹ qui-
buſdā inopiā ferre nolentib⁹ ait. Tollerabili⁹ eſt min⁹ tribuere:q̄ꝫ poſt lar-
gitionē ex inopia murmurare. ¶ Itē illis q maiorē ſolicitudinē ꝛ diſtractio
nē incurrūt nō lꝫ ſua dimittere. Sic aūt accidit in hisq maiori grauāꝶ cu-
ra q̄ꝫ ſi mediocriter ſua poſſiderēt ergo.ꝛc. ¶ Itē q₂ ſicut ille q rem pauperi
debitā tollit latro eſt:ſic q vltra neceſſitatē verā mendicāt. Nam eleemoſyne
ſunt hereditas pauperꝝ. Ergo ſicut inter heredes q plus de hereditate accipe
ret q̄ꝫ ſibi deberet raptor eſſet:ſic etiā q vltra neceſſitatē mendicat furaꝶ. Vn̄
Hieronym⁹. Aliena cape(inqt)ꝯuincitꝶ:q vltra neceſſaria ſibi retinere ꝓba-
tur. Et Ambroſi⁹. Qui accipit ꝛ nō indigit:rapit. Ideoqꝫ btūs pr̄ nr̄ Fran-
ciſcus verus paup aiebat. Nunq̄ꝫ fui fur ꝛ latro. Hoc eſt:de eleemoſynis q̄
ſunt hereditas pauperꝝ ſemꝑ min⁹ accepi q̄ꝫ me ꝯtingeret:ne alij paupes ſua
ſorte defraudarenꝶ:q₂ ꝯtrariū facere furtū eſt. ¶ Item q₂ hypochryſis eſt fin
gere ſanctitatē vel v̄tutē vbi nō eſt ꝑſertim vbi fingiꝶ ꝓpter aliqđ tpale. Sꝫ
mendicitas eſt ſignū ſtricte ac v̄e pauptatis:ergo vbi eſt mēdicitas ꝛ nō v̄a
pauptas eſt hypochryſis:vt qn̄ nō tm̄ neceſſaria mendicātur:verꝫ etiā ſup-
flua:ꝛ qn̄ fingiꝶ egeſtas nō egendo:ac de noīe pauperꝝ gliatur:res autēꝫ noīs
oditur ꝛ fugiꝶ:penuriā pati nollendo. Quid.n.eſt exterius more pauperuꝫ
mendicare:ꝛ ad inſtar diuitū intus abūdare:vt ſanctus Bonauētura ait?
¶ Item ſtultū ꝛ irrationale eſt ſua dimittere qbus licite vti poterat:ꝛ aliena
cū auiditate q̄rere:ꝛ cū ſcrupulo ꝛ cinere peccati panē mādūcare. Vn̄ Gre-
gorius in paſtorali.3.parte.admonitiōe.22.dicit. Quid eoꝝ morte infelici⁹:
qbus de largitate naſciꝶ auaricia ꝛ pctōꝝ ſeges quaſi ex v̄tutū ſemine ꝑcrea
tur? ¶ Item qd riſu dignius q̄ꝫ q̄rere cū auiditate maxima:ꝛ infelicitate:ac
mala ꝯſcientia q̄ liberalr̄ dimiſſa ſunt? Quid etiā ridiculoſius q̄ꝫ ſarcinam
tpaliū ꝓprioꝝ reijcere:ꝛ alienoꝝ tā auide q̄rere? ¶ Sꝫ forte aduerſus ꝑdicta
obijciet qſpiā dicēdo ſic. Frēs nō tenenꝶ ad arctū vſum ꝑter illū q in regula
ꝯtineꝶ.ſ.de tunicis ꝛ calciamentis ꝛc.ꝛ q̄ꝫtū ad alia nō obliganꝶ ad arctum
vſum:vt đr in Clemētina Exiui. Et ſicut ſctūs Bernardinus vr̄ declarare
in quadā epl'a. Ergo pn̄t vti ſupfluis vbi regula nō ponit arctū vſuꝫ:vt in
cibo,potu:ꝛ ſuppellectilib⁹. Modo mēdicare ad vſū licitū nō ē illicitū. Uti
aūt ſupfluis eſt licitū cū nō ſit ꝓhibitū ergo ꝑfata mēdicitas nō eſt illicita:
nec ridiculoſa:vt dictū eſt. Rn̄deꝶ breuiter:ꝙ lꝫ ex regula non tenerenꝶ frēs
ad arctū vſuꝫ nec parce viuere:tn̄ ex quo viuūt de mēdicitate:cū ſani ſunt:ꝛ
laborare poſſint:tenenꝶ ad arctū vſuꝫ ꝛ moderatū:ꝛ aliter cōmittūt furtū:q₂
rapiūt alienū:vcꝫ qđ debitū eſt alijs neceſſitatē patiētib⁹. Nō.n.licitum eſt
mēdicare ſupflua:vt ſupra ꝓbatū eſt. Quāto magis q₂ rōne voti pauptatis
ac regule:lꝫ expſſe nō obligenꝶ ad aliū arctū vſuꝫ ꝑter illū q in regula exꝓmi
tur:tn̄ tenenꝶ ad moderatū vſum rerꝫ ex quo tā arctā pauptatem vouerunt.
Quid.n.eſt pauptas in voto ſi nūq̄ꝫ poniꝶ in vſu cū tn̄ plurimā occaſionē

Obiectio ad
uerſus ſupra
dicta:ꝛ eius
rn̄ſio.

habeat? Et quo nã mõ eſt pauptas in voto vbi nulla ſuſtinet penuriã in facto? Ideo Nicola⁹ in declaratiõe ſua: ar. 2. ait. Inſup vtẽſilia: nec alia quorum vſuz ad neceſſitatẽ ⁊ officiorum ſui ſtat⁹ executionẽ (nõ .n. oĩz rerum vſuz hr̃e debent) ad vllã ſupfluitatẽ. diuitias ſeu copiã q̃ deroget pauptati. Et ĩfra parum ſubdit. Quinimo in oib⁹ appareat in eis quo ad dñiũ oĩmoda abdicatio: ⁊ in vſu neceſſitas. ¶ Itẽ poſſit obijci: q᷑ ſubditi tenẽt p̃latis obedire. Si ergo p̃lat⁹ p̃cipiat ſupradictã mendicationẽ: ſubditi ſaltẽ nõ peccabũt ſic mendicãdo. Ad hoc r̃ndet: q᷑ ſubditi nõ tenẽt obedire ſi eis iniũgãt mẽdicationes ſeu q̃ſte ſupflue: aut ↄtra r̃laz manifeſte. Immo nec qñ eẽnt in notabile diſpẽdiũ ſpũs: vt ſupius dictũ eſt. Igit ſi imponãtur nego ſecularia: vel q̃ſte p edificijs ſupfluis: nõ tenẽtur f̃res minores obedire: q2 hec ſunt ↄtra aiaz ⁊ regulã: ideoq3 peccaret faciẽdo illa: ⁊ grauiſſime ſi ↄgauderet in eis.

¶ Dubiũ tertiũdecimum.

Ertiũdecimũ dubiũ eſt: quare btũs frãciſc⁹ f̃res ſuos paupes mendicos iſtituit cũ tã piculoſa ſit mẽdicitas: vt in p̃cedẽti dubio dictũ ẽ? ¶ R̃ndet: q᷑ ex ſcõ Bonauẽtura ⁊ alijs doctorib⁹ colligit ꝓpt mlta ſic ordinauit btũs pr̃ ſpũ dei afflat⁹. ¶ Primo vt xp̃i veſtigia pfecti⁹ ſequãt. ¶ Scdo vt laqos auaricie facili⁹ euitent. ¶ Tertio vt ab amore mũdi ⁊ rerũ eius ſolicitudine magis abſtracti: melius ac liberi⁹ a dño famulẽt. ¶ Quarto vt pſimonia purgẽt a ſupfluitatis crimine. ¶ Quinto vt mai⁹ meritũ corã deo habeãt ꝓpter ampliorẽ pauptatẽ. ¶ Sexto quaten⁹ p terrenorum alleuiationẽ lcõni ⁊ orõni magis vacarẽt: aptioreſq3 ad ſpũalia eẽnt. Ideo nãq3 in regula dixit. Spm̃ deuotionis nõ extinguãt: cui debẽt cetera tpalia deſuire. ¶ Septimo vt penuria caſtigẽtur in carne arcti⁹ viuẽdo: p qd̃ caro (q̃ de ſe ẽ ſilueſtris) domeſticat. ¶ Octauo vt p hoc p̃dicatio eẽt magis fructuoſa illaz venalẽ non faciendo. Nã ⁊ ꝓpterea xp̃i qñ miſit diſcipulos ad p̃dicãdũ ꝓhibuit ne deferrent aurum vel argentũ: ne ipſorum v̄ba venalia viderent. ¶ Nono vt ampli⁹ in deo ↄfiderent: iuxta illd̉ p̃s. Iacta cogitatũ tuũ in dño. ⁊c. Nõ in redditib⁹: nec in hoib⁹. ¶ Decimo vt pauptas eſſet occaſio exeũdi ad aliorum edificationẽ. ¶ Undecimo vt exẽplo friũ alij ad ſpũalia erigerẽt: mũdũq3 ↄtẽnerẽt vidẽdo eorum mũdi ↄtemptũ. ¶ Duodecimo vt eo magis ſcãdalũ cauerent q̃to ampli⁹ eelemoſynis idigerent. ¶ Tertiodecimo vt tãto ſint humiliores q̃to magis aliorum ſubſidio egent: oib⁹q3 inferiores ſe ↄſtituãt ex quo ab oib⁹ ſubſidiũ accipiũt. Ideoq3 btũs frãciſc⁹ optime f̃res ſuos minores nũcupauit: q2 minores oib⁹ hoib⁹ nos facim⁹ mẽdicãdo ab eis: q2 minor recipit a maiore. ¶ Ultimo q2 ex pauptate pfecta q̃ ↄſiſtit in mẽdicitate bñ regulata oriũtur pl̃ime v̄tutes. Quapropter non imerito pauptatis vocatur a Guillelmo pariſiẽſi mr̃ religionis. Nã ſicut mr̃ nutrit ac fouet filiã: ſic pauptas nutrit obedientiã: q2 vbi nõ eſt itereſſe facili⁹ obeditur. Caſtitatẽ etiam generat p tẽpantiã ſeu penuriã: q2 ſine cerere ⁊ bacho friget venus. Deuotionem ſiliter nutrit p oblationẽ ſolicitudinis rerum tpaliũ. Et inſup tollit cupiditatẽ deſtructricẽ charitatis. Uñ ſicut cupiditas eſt oĩm malorum radix: ſic pauptas ẽ fũdamẽtũ oĩs bõi. Hoc ãt nemo bñ nouit niſi cui de⁹ eã dõauit.

¶ Dubiũ quartũdecimum.

Nico. pa. 3.

De mltiplici vtilitate ꝓueniẽte ex mendicitate.

QUartūdecimū dubiū: vtrū ſtāte mō religionis a regule recto tramite multipliciter dilapſo: platuras acceptātes: nedū ambiētes: nō intēdētes aliter viuere ꝙ̄ a deuiātib⁹ viuat: a pctō cōmiſſionis vel omiſſionis: accuſent? ¶ Rńdet quo pmo ad acceptationē plationū: ꝙ acceptātes platuras nō intēdentes aliter viuere ꝙ̄ a deuiātib⁹ ſeu deformatis viuit: non excuſant a pctō. Nā q accipit offm̄ vbi cōiter peccatur nō intendens mutare modū ei⁹ ſemp peccat: q2 tenet nō bre. Quilibʒ.n. tenetur ſemp vitare pctʒ pſertim mortale. Ergo vbi cōis modus viuēdi eſt in ꝯtinua trāſgreſſiōe rle peccat acceptās offm̄ regiminis. ¶ Itē aſſumēs ſtatū vbi eſt pbabile piculū pcti peccat: q2 q amat piculū peribit in illo: vt dr eccliſi. 3. Sʒ i hmōi platiōe eſt tā grāde piculū ꝙ ſi ab aliquo taliū platoꝝ qratur vtrū vellet mori durāte ſua platiōe rńdet ꝙ nullo mō. Quō igit tute viuere pñt i ſtatu i quo mori timent? Satis ex hoc clare pʒ ꝙ ꝯſcientia teſtificatur talib⁹ eſſe in periclo dānationis. ¶ At tñ ꝯtra pdicte forte arguet qſpiā dicens: ꝙ ſi hoc veꝝ eſſet: ſic ordo deperiret: q2 tūc eēnt ffes tāꝙ̄ oues abſqʒ paſtore ergo ꝛc. ¶ Rńdetur: ꝙ ſi alicui pcipitur ꝛ imponitur platura: ꝛ putat ſe poſſe regulariter viuere: ac regulā pure obſeruare: tenetur acceptare. Si ꝟo nō: tūc peccat: vt dictū eſt. Et cū dr ꝙ ordo deperiret: rńdetur: ꝙ nō peribit ſi plati ſupiores inuigilent ꝛ adiuuent vt regula obſeruetur. Atqʒ ad hoc iſurgāt i manu potenti ꝛ brachio extento ſuū poſſe totū faciendo. Nec excuſantur pter trāſgreſſiones ſubditoꝝ: ſi ipſi ꝯſentiūt: aut ſi (qđ de⁹ auertat) ſunt pncipaliores tranſgreſſores. Maiores.n. tenentur totis virib⁹ niti ꝯtra trāſgreſſiones ꝛ tranſgreſſores regule. ¶ Aliter etiā poſſet qs iſtare dicendo ſic. Propter mai⁹ malū euitādū: min⁹ malū eſt pmittendū. Sʒ mai⁹ malū eſt ordinē carere platis ꝙ̄ deformate viuere ergo pmittēduʒ eſt hoc. Ad idem arguitur ſic. Si plati ſtringere vellent: ac pure regulā obſuare ꝛ obſuari facere: multi ffes apoſtatarent: vel ſaltē multi eſſent male ꝯtenti: ac murmurarent ergo poti⁹ pmittēduʒ eſt ſic viuere vt pdicta maiora mala euitētur. Sicut Loth q filias ſuas obtulit ſtupro ob mai⁹ malū vitādū. Ad hoc rńdetur: ꝙ: vt apoſtol⁹ igt: nō ſunt faciēda mala vt ide eueniāt bōa. Nec vt euitētur maiora mala ſūt minora faciēda. Nunꝙ̄.n. lʒ malū facere ꝙ̄tūcūqʒ minimū: q2 nunꝙ̄ licitū eſt peccare. Vñ illa regula de duob⁹ malis min⁹ ē eligēduʒ: falſa eſt ſimpliciter itelligēdo: q2 nunꝙ̄ maluʒ ē faciēduʒ ſeu eligēdū pp qlēcūqʒ cauſaʒ. Ideo aut oīno repudiāda eſt illa regula: vel intelligēda eſt de malo tpali: ſeu de pmiſſione: vcʒ qñ e duob⁹ malis nō pōt vitari niſi alteꝝ maloꝝ ꝯtingat: non tñ a nob. Nā tūc pmittendū eſt poti⁹ min⁹ malū: non tñ faciendū. Nullus enī pplexus eſſe pōt in lege diuina. Ad exemplū aūt de Loth dr excuſatū euʒ fuiſſe pter animi pturbationē. Vel forte dixit illa ꝟba vt placaret illos ſodomitas: ſeu detineret vt iterim ſaluaret viros illos in quoꝝ ſpecie āgeli apparebant eis. ¶ Scđo dico: min⁹ malū eſſe tales apoſtare q in hmōi ſtatu ita ſunt obſtinati ꝙ nollūt penuriā pati: nec regularib⁹ aſtringi diſciplinis: nec de ſua pfeſſiōe curāt. Tales.n. ſūt i ſtatu dānatiōis: ita ꝙ forte talis nō ꝯuerterēt ad bonū. Et meli⁹ illos ſolos dānari i ſeculo: ꝙ̄ multos de religiōe ſecū in baratrū detrudere. Vñ ad hoc ē notabile exēplū illi⁹ magne regine hiſpa

Obiectiones ꝯtra ſupius dicta: cū eoꝝ reſpōſione.

Exemplum notādum.

niarum Helisabeth: de qua fertur: ꝙ qũ reformari fecit monaſteria monia-
lium: aliq̃ illaꝝ q̃ a monaſterijs fugerãt: in lupanari exiſtẽtes canebant hym-
nos ꝛc. Quib⁹ auditis qdã timorate ↄſciẽtie venerũt ad reginam dicentes.
O dña magnã rõnẽ opꝫ vos exibere deo demonialib⁹ q̃ ob vr̃am reforma-
tionẽ ſunt in lupanari. Quib⁹ regina ſapiẽtiſſima ſic rñdit. Optime factuꝫ
eſt: vt meretrix ſit ĩ loco ſuo .ſ. lupanari. Jlla erat meretrix ĩ loco ſcõ. Meli⁹
eſt vt ſit in loco ſibi decenti. Sic ꝛ in caſu de quo agim⁹. Quanto magis ꝙ
nõ fugerẽt niſi perditiſſimi: alij ꝓ timẽtes deum agnoſcerẽt ſtatum ſuum:
ac eſſent ↄtenti: lꝫ ꝑ aliquo tp̄e ſentirẽt difficultatem ꝛ penam. ¶ Et cum hoc
nõ eſt diffidẽdum de mi̾icordia diuina quin ꝓuideret de neceſſarijs: nam
ipſe cognoſcit figmẽtum nr̃m. Sed m̄lti putãt nõ poſſe ita bene viuere per
dei ꝓuidentiam ſicuti ꝑ ꝓpriam induſtriam ꝛ diligentiam hũanam. Quos
opꝫ compellere intrare.

¶ Dubiũ quintũdecimum.

QUintumdecimũ dubiũ eſt: vtrũ in religiõe deformata p̄lati recipien-
tes nouicios peccẽt? ¶ Rñdet̾ ꝙ ſic: q2 inducũt ſeu admittũt ad ſtatũ
ꝑiculoſuꝫ vbi ẽ cõiter trãſgreſſio r̄le: ac ꝑ ↄñs peccãt. Dãt .n. occaſio-
nẽ ꝓximã: ꝑ̄ſertim nõ informãtes ꝟe: liq̄de ꝛ nude de ſuo ſtatu ꝛ obligatiõe
ac difficulte obſ̾uãdi quã hñt. Aliter nãqꝫ nõ vident̾ poſſe excuſari recipiẽ-
tes frẽs ad ordinẽ deformatũ. Nã interrogo ↄtrariũ ſentiẽtẽ. Si qs a me pe-
teret cibũ quẽ ſcio venenatũ eſſe: putãs ille ꝑ illũ ſanitatẽ ↄſeq poſſe: nonne ſi
ego tacerẽ ꝛ darẽ eſſem reus mortis vl̾ dãni ꝓueniẽtis? q̃to ergo ampli⁹ ta-
cẽs ꝟitatẽ illi q cibũ aĩe q̃rit: imo falſe laudãdo: erit re⁹ mortis illi⁹. Nõne
etiã ſi qs petat apiri ſibi ianuã dom⁹ vbi ẽ leo ſeuus deuorare parat⁹: vl̾ ini-
mici illi⁹ abſcõditi ad occidẽdũ illũ: apiens ei ianuã: nec reuelãs ꝑicula pa-
rata nõ erit ĩ culpa mortis vel ꝑicli ſeq̄ntis aut q ſeq poterat? Nõ eſt dubiũ.
Sil̾r accidit ĩ religiõe deformata vbi ſunt innũera ꝑicula pctõꝝ mortalium
ꝓpter cõem ac multiplicẽ trãſgreſſionẽ r̄le. Jgit̾ ſi veniẽs ad talẽ religioneꝫ
vt q̄rat ſalutẽ aĩe ſue: ignoret de ordinationẽ ac ꝑicula q̃ illic ſunt: qualiter
excuſabit̾ ianitor .ſ. p̄lat⁹ introducẽs illũ? Certe ↄcludit iſta ratio. Jdeoqꝫ
xp̄s Math. 23. increpauit iudeoꝝ ꝓ̄imates dicens. Ue vob ſcribe ꝛ phariſei
hypocrite q circuitis mare ꝛ aridã vt faciatis vnũ ꝓſelitũ: ꝛ cũ fact⁹ fuerit:
facitis eũ filiũ gehẽne duplo q̃ꝫ vos. Ex hac auctoritate format̾ tale argumẽ-
tũ. Jlle q aliũ facit filiũ gehẽne peccat mortal̾r. Regula ẽ .n. ſacroꝝ doctorũ
ꝙ vbi ĩ ſcriptura ſacra ponit̾ hec imp̄catio ve: ſignificat ibi eſſe pctm̄ mor-
tale. Ut illꝫ. Ue hoĩ illi ꝑ quẽ ſcãdalũ venit. Ue etiã ſignificat penã ĩferni.
Sic aũt faciũt recipiẽtes ad ſtatũ ꝑiculoſuꝫ vbi regula nõ ſ̾uat̾: q2 faciunt fi-
lios gehẽne ꝓpter trãſgreſſiões q̃ ibidẽ cõmittunt̾. Et qd̾ deterius eſt: q2 vt
in plimũ recepti ſunt peiores recipiẽtib⁹: ꝛ poſteriores ꝑ̄orib⁹: vt experientia
teſtat̾: q2 ꝑuaricatiõib⁹ p̄cedẽtiũ: nouas addũt ſucceſſores. Et multiplicatis
frĩb⁹: multiplicant̾ trãſgreſſiões: ac dilatato ordine dilatat̾ relaxatio: ꝛ ſcãda-
la creſcũt: veteribuſqꝫ noua addunt̾ ſemꝑ ꝛc. ¶ Uerũtamẽ aduerſus p̄dicta
poſſet aliqs ĩſurgere dicẽdo: ꝙ ſi illicitũ foret frẽs ad talẽ ordinẽ recipe: tunc
cito deficeret ac ꝑiret. Jtẽ facili⁹ qs ſaluat̾ in religiõe q̃ꝫ in ſeculo ergo reci-

Obiectiones ↄtrapredicta cũ ſua reſpõſione.

piens nō peccat:cū ad vitā tutiorē recipiat. Jtē etiā ſtāte tali mō viuēdi multi ſaluāt in religiōe q ↄdēnarent in ſclo. ergo nō peccat recipiens. ¶ Rūdet ad hec pmo: ꝙ initiū reformatiōis cuiuſlibꝫ religiōis ↄſiſtit i receptiōe valde examinata paucoꝝ. Quapropter vbi receptio eſt indifferēs: nō pōt eſſe reformatio: ſeu religiōis ↄſuatio. Ad ſingula vo argumēta ptꝫ rñſio ex dictis in deciſiōe dubij pcedētis: q2. ſ. nō ſunt faciēda mala ꝛc. Nec vnq̄ꝫ minus malū eſt faciēdū. Et meli⁹ eſt ꝙ mali dānēt in ſeculo q̄ꝫ in religiōe. Et aliqñ euenit vt difficili⁹ aliq ſaluēt in religiōe q̄ꝫ forte ſaluarēt in ſeculo: q2 nō oib⁹ ↄgruit religio. Jmmo ex tali receptiōe ↄtingit aliqb⁹ magis claudi viaꝫ ſalutis in religiōe: ſm Auguſtini ſentētiā dicētis. Sicut nullos iueni meliores his q in religiōe pfecerūt: ita nullos deteriores q̄ꝫ eos q ex illis defecerūt. ¶ Dico tñ ꝙ recipe aptos religioni: ac ſpū feruētes: eos informādo de pmittendis: ꝛ de periclis: ꝛ qualiter illa cauere ac vitare debent vt ſaluentur: licitū ꝛ bonum eſt. Sed non alias. Et per hoc ſoluitur omne argumentum qđ in contrarium videbatur militare.

¶ Dubium ſextumdecimum.

Sextūdecimū dubiū eſt: vtrū regula frm̄ minoꝝ ſit ad lrām obſuabilis: ſine recurſu ad eleemoſynas pecuniarias quas certis modis ↄcedūt ſummoꝝ pōtificū declaratiōes? ¶ Rūdet ꝙ ſic. Jmmo ꝙ oppoſitū ſentire ſapet hereſim: infamādo xp̄m. pbat. Naꝫ ↄſilia xp̄i obſuabilia ſunt. Sꝫ regula frm̄ minoꝝ pure obſuata iuxta lre tenorē eſt ↄſiliū xp̄i dicētis. Nolite poſſidere auꝝ vel argētū ꝛc. ꝛ regula hoc manifeſtat dicēs in pncipio. Regula ꝛ vita minoꝝ frm̄ hec ē ſcꝫm euāgeliū obſuare ꝛc. Jgit dicere eē inobſuabilē: eē dicere ↄſiliū xp̄i nō poſſe ſuari: ꝛ ſic doctrinaꝫ eius eſſe infructuoſam ac irrationalem. Jrrationale nāqꝫ eſt ↄſiliū inobſuabile. Sꝫ hoc aſſere de xp̄o ſapit hereſim dānabilē: eſſetqꝫ heretic⁹ q talia affirmaret ergo ꝛc. ¶ Jtē ſupradictū nō ſolū fuit ↄſiliū: veꝝ ēt pceptū datū aplis ad pdicādū miſſis: qđ ipſi optime ſuauerūt poſtq̄ꝫ p mūdū miſſi ſunt. Et qđ ampli⁹ eſt ipſi iter ifideles hoc obſuauerūt fideliter. Quō ergo pfati frēs inter fideles nō poterūt hoc idē obſeruare? De⁹. n. cognoſcit figmētū nr̄ꝫ ꝛ qd pōt fragilitas nr̄a hūana: ꝛ q̄ꝫtū ipſe vult iuuare. Uñ notāda ſunt q̄dā vba ſcripta i vita bti Frāciſci: vbi dr: ꝙ poſtq̄ꝫ ſcripſit regulā venerūt ad eū miniſtri: q audierūt vocē xp̄i dicētis bt̄o pr̄i Frāciſce: nihil de tuo ē in hac regula: ſꝫ totū eſt meū. Jdeo volo ꝙ ad lrām ſic ſuet: ad lrām. ad lrāꝫ. ad lrāꝫ. ſine gloſa. ſine gloſa. ſine gloſa. Ego. n. ſcio q̄ꝫtū pōt hūana fragilitas: ꝛ q̄ꝫtū ego volo adiuuare. Et q nolūt ſic ſeruare: exeāt ordineꝫ. O vba notāda. Ex qb⁹ ptꝫ ꝙ intētio ſcti Frāciſci: ꝛ xp̄i fuit facere religionē paupeꝝ: ad inſtar ſtatus aplici in paupertate ꝛ humilitate.

¶ Dubiū decimūſeptimū.

Decimūſeptimū dubiū eſt: vtrū fri minori liceat trāſire ad locum vbi purius: ꝛ ad lrām regula obſeruet: petita lꝫ nō obtēta licētia? Rūdet: licitū eſſe: ꝛ nō ſolū a loco vbi forte cōiter ē trāſgreſſio regule: q2 hoc claꝝ ē: imo ēt a loco vbi apparet declaratiōes obſeruari. Probat hoc q2 quibuſdā nouū vr̄. Licitū eſt a vita min⁹ ſtricta ad ſtrictiorē trāſire: licētia peti

ta q̄uis nō obtēta: lꝫ habeat ꝓuilegiū ꝙ talis trāſit⁹ fieri neq̄at. Igit eodeꝫ
modo poteſt qs trāſire ad locū vbi purius ⁊ arctius regula ſeruet. Hoc ptꝫ
clariſſime ꝑ illā decretalē notabilē de regularib⁹. c. Licꝫ. vbi textus hoc ex-
preſſe ait. ¶ Sed ꝯtra ṗdicta obijciūt aliq dicēdo: ꝙ vita arctior nō eſt in tu-
gurijs ſeu paruis ꝯuētib⁹: aut heremitorijs ſꝫ in magnis ꝯuētib⁹ vbi magis

Que ſit arctior vita.

laborat: q2 ſunt cōitates grauiores. ¶ Ad qͦ rūdet. Quid ad arctiorē vitaꝫ
plus faciat labor exterior: an abſtinētia. aſpitas. ſolitudo. parcitas victualiū:
⁊ ꝯſilia? Alias ſi ex labore dūtaxat pēſat: fateri opꝫ ꝙ maior labor eſt in ma-
gnis ꝯuētib⁹. Sed ſiliter agricole plus laborant. Quis tn̄ vitā agricolarum
arctionē reputaret? ¶ Et ſi dicat: ꝙ in mendicādo multū laborat: ⁊ ꝯfuſiões
plime ſuſtinent ⁊c. Rūdet: ꝙ nō ꝓpterea tales ampli⁹ merētur. Nam ſcōm
hoc ſtat⁹ miſerabiliū ꝑſonaꝝ ſcli eēt melior. Dicit etiā: ꝙ in multis ꝟificat
illͦ eccliaſ. x. Labor ſtultoꝝ affliget eos. Et illͦ eccliaſ j. Hāc occupationeꝫ
peſſimā dedit de⁹ filijs hoīꝫ: vt occupētur ī ea. Notādū qͦ dicit filijs hoīꝫ:
nō filijs dei. ¶ Preterea: ſi de religiōe vna ad aliā petita lꝫ nō obtēta licētia eſt
ꝯceſſus trāſitus: ⁊ ſi ſit alias religio arctior ⁊ ſtrictior pōt qlibꝫ ad eam ſcōꝫ
ius cōe trāſire: immo ⁊ ſm̄ ius diuinū: q2 ſpūs dei nō eſt alligat⁹: nec aliqs ꝓ-
hiberi pōt qn trāſeat ad ſtrictiorē ſtatū: nec votū in ꝯtrariū factum valet: q2
eēt votū indiſcretū: ergo multo magis in eadē religionē de vno loco ad aliū
rōne ſtrictioris vite poterit qs trāſire. Difficili⁹ nāqꝫ ꝑmittit trāſit⁹ ab vna
religiōe ad aliā: q̄ꝫ in eadē ab vno loco ad aliū. Hoc eſt clariſſimū. ¶ Item q
vouit aliquā regulā pōt trāſire ad religionē vbi ē alia regula quā nō vouit:
nec ſuare tenet. Igit a fortiori a ſtatu inferiori ad altiorē: ⁊ puriorē regule ꝑ-

Obiectio cōtra ſupradicta: ⁊ eius reſponſio.

miſſe obſeruationē poterit qs licite trāſire. Et ſic qͦ dubiū apparebat: ma-
net indubitabile. ¶ Nihilomin⁹ tn̄ poſſet aliqs obijcere ꝯtra ṗdicta dicēdo
minime licere frib⁹ trāſire de loco ad locū ſine licētia obtēta: q2 alias eēt apo-
ſtare: vt in ſtatutis gn̄alib⁹ ordinis declaratū eſt: vbi d2: q̄ꝫ oīs diſcedēs quo-
modolibꝫ ſine licētia ordinis ē apoſtata: ⁊ excōicationē maiorē ibi lataꝫ in-
currit. Rūdet: nō eſſe apoſtaſiā ſi bono zelo ac diſcrete fiat. Nā lꝫ vadat ſine
licētia ordinis: vadit tn̄ cū licētia iuris q̄ maior ē. Ac etiā cū licētia euange-
lij: q2 ſpūs dei nō eſt alligat⁹: ⁊ vbi ſpūs dn̄i ibi libertas. Quis. n. ꝓhibere pt
ſpm̄ dn̄i? Preſertim q2 talis nō recedit ab obediētia: nec ab ordine: nec a rl̄a:
ſꝫ ad ordinē ⁊ regulā maioris ꝑfectiōis ſeu reformatiōis fugit. Nec excōica-
tio tales ligat: q2 intētio ſtatuti gn̄alis eſt ꝯtra illos q recedūt ab ordīe ⁊ obe-
diētia. Et ſi intētio eē ligare tales: nulla eēt ſentētia talis: q2 errorē intollera-
bilē ꝯtineret. Sicut ſi ferret ſentētia excōicationis ꝯtra eos q de patrimonio
ſuo darēt ꝓpter deū: aut ꝯtra intrātes religionē approbatā: vel ꝯſilia: q̄ tolle-
rent aliqͦ bonū vel meli⁹. Itaqꝫ nō ſufficit ad apoſtaſiā recedere abſqꝫ licē-
tia ordinis vel iuris poſitiui: dū tn̄ nō ſine licētia dei: q̄ eſt tutior ſup religs.
¶ Argui ēt pōt ſic. Prelat⁹ pōt ṗcipe ꝑ obediētiā ſubdito vt maneat vbi de-
claratiōes rl̄e ſeruāt: lꝫ ad lrām nō ſeruet rl̄a. ergo tenet obedire cū hoc non
ſit ꝯtra aīam: nec ꝯtra regulā. Rūdet: ꝙ ṗlat⁹ nō pōt ṗcipe ṗter puritatē rl̄e
ſine rectionabili cauſa. Nā lꝫ hoc nō ſit ꝯtra aīam directe: ē tn̄ indirecte: q2
tollit ꝑfectionē: qͦ eſt in detrimētū aīe. Sicut nō pōt ṗlat⁹ ṗcipe ſubdito ne

oret:aut ne ieiunet niſi eẽt in detrimẽtũ:vel ꝓpter aliã rõnabilẽ cauſã:lꝫ nõ ꝯtra animã ꝑcipet:qꝛ ꝑ hmõi aliquo mõ bonũ anime tolliť. Et multo min⁹ põt ꝑlat⁹ ꝑcipe ſubdito ne ſeruet puritatẽ ſue regule.poſſet tñ ꝓpť cõem vtilitatẽ ꝛ ſalutẽ aiaꝝ:vbi charitas cogeret:ꝑcipi vt aliqd dimitteretur de rigore regule:vt alioꝝ ſaluti ꝓuideretur. Tũc.n.charitas ſuppleret. Ceteꝝ ſicut ꝑlat⁹ nõ pt adaugere ſuꝑ regulã:ita nec tollere pt regule puritatẽ:nec min⁹ pt ꝑcipere niſi ſicut dictũ ẽ. Ideoqꝫ nõ hꝫ ptãtẽ ꝯtra intẽtionẽ ſcti Frãciſci ꝛ xpi regulã inſtituẽtes:cui⁹ volũtas expꝛiſſa fuit vt ad lrãz ſuareť ſine gloſa.¶ Inſuꝑ poſſet ꝯtra ꝑdicta argui dicẽdo:ꝙ ꝑ hoc apireť ianua diſſolutis:q ſub tali titulo diſcurrerẽt de loco ad locũ. Ad qð dr:ꝙ nõ ꝯcludit:qꝛ ſupꝛadictũ intelligiť qñ fit bono zelo rõne melioꝛis vite:ꝛ nõ ex temeritate:ſeu leuitate: vel odio ꝑlati. Et qñ eſt dubiũ vñ ꝓcedat talis mutatio:debẽt ꝑlat⁹ ꝛ ſubdẽtus ad ãboꝝ ſuꝑioꝛẽ ꝑlatũ recurrere. Immo ſubdit⁹ poſſet ac deberꝫ appellare:vt dr in ꝑallegato.c.Lꝫ:de regularib⁹. ¶ Dubiũ.xviij.

Ecimũ octauũ dubiũ ẽ:vtrũ ꝓhibẽs ꝑdictũ modũ ſtrictioꝛẽ regulã obſuãdi:aut illi detrahẽs excuſari valeat a pctõ. Rñdeť ꝙ talẽ modũ ꝓhibẽs:ꝑſtiꝫ ſi ẽ ꝑlat⁹:grauiť peccat:ꝛ adhuc pctõ i ſpm ſanctũ. Quot talis peccet:pꝫ:qꝛ ꝓhibẽs aliquẽ aptũ religiõi ab igreſſu illi⁹ peccat:ꝑſtim ſi itẽtiõe ſiniſtra faciat:imo teneť ad ſatiſfaciẽdũ ꝓ illo. Igiť ſi ꝓhibẽs ſeu ipediẽs ab obſuãtia ꝛ igreſſu religiõis quã qs nõdũ vouit peccat:mlto magis q ꝓhibꝫ ꝓfeſſuꝫ iã i religiõe ab obſuãtia purioꝛi ei⁹ peccabit:ꝛ adhuc graui⁹ graui⁹ ẽ.n.ipedire aliquẽ ab obſuãtia purioꝛi rle ꝓmiſſe:ꝙ̃ nõ obligatũ alicui rle ab obſuãtia vel igreſſu illi⁹ retrahere:qꝛ iſte ipedit ab eo qð nullo mõ teneť:ꝛ ille ab eo ꝙoimodo teneť obſuare:vel ad min⁹ teneť tẽdere ad illð lꝫ nõ ſꝑ ꝑfectiſſime obſuare teneať. Immo talis teneť ad reſtitutiõeꝫ eo mõ quo pt:qꝛ abſtulit illi bõa ſpũalia q̃ hẽret niſi ꝑ illũ ꝓhibit⁹ eẽt. Et ſic de oĩ bono qð ille potuiſſꝫ facere:teneť ſatiſfacere. Ac ẽt de oĩ trãſgreſſiõe ꝙ̃ icurrere ꝯtigerit eo ꝙ talẽ modũ nõ aſſũpſit:ꝛ de oĩ malo qð ex tali ꝯſilio.iductiõe:ſeu retractiõe ſeqť. Videãt ergo quõ reſtituẽt ꝓhibẽtes idoneos ac ſufficiẽtes ad hmõi vitã ſtrictã ſectãdã. Qui.n.ꝓhibꝫ alicui vel impedit ne habeat diuitias q̃s honeſte acqrere poterat:ꝛ hoc malicioſe aut iprudenter: qñ furtũ iputabiť ei.¶ Itẽ q tollit diuitias ſeu res tꝑales ꝓximi fur ẽ.ꝛ teneť ad reſtitutionẽ:ꝙ̃to ergo magis ꝓhibꝫ ſeu ipedit lucrũ diuitiaꝝ ſpũaliũ:qð fit:ipediẽdo ne aliqs ſit paupioꝛ.auſterioꝛ.humilioꝛ.deuotioꝛ:ac religioſioꝛ: Hoc ꝑtꝫ ꝑ expiẽtiã de multis q nutriti ſunt:ꝛ viuũt cõiter tali mõ viuẽdi: ꝙ̃to ampli⁹ religs ꝓfecerũt. Ergo impediẽtes tales peccãt grauiter ꝛ ac reſtituere teneť:ipſos vꝫ inducẽdo qb⁹ diſſuaſerũt vt hmõi vitã aſſumãt.¶ Itẽ ſi inferẽs dãnũ tꝑale grauiter peccat:ſicut occidẽs.mutilãs:aut ſpoliãs:ꝙ̃to magis ledẽs in ſpũalib⁹? Quãtũ aũt ledať aĩa in ſpũalib⁹ ex tali ꝓhibitione: narrẽt hi q ſentiũt.¶ Itẽ q ꝓhibꝫ aliquẽ a via ſecurioꝛi ꝛ regia ꝑ quaꝫ plures in celũ abierũt:ꝛ facit deuiare ꝑ viã ꝑiculoſam vel min⁹ ſecurã:q̃rendo diuerticula vbi multi ꝑiclitãť:peccat grauiter. Quilꝫ.n.teneť vitare ꝑiculũ in ſe ꝛ in alijs:ꝙ̃to ergo ampli⁹ tenebitur vitare ne aliũ in ꝑiculũ inducat? Nã ſi nõ vitare malũ eſt pctm̃:qd erit in ꝑiculũ iducere faciẽdo vt dimiſſa

De ſecurita-te obſeruātiū rl̄e ad lr̄am. via ſecura:amplectaꝛ qs viā minus ſecurā? Quā ſecura ſit vita regulā ad lr̄am ſine inuolucris gloſematū:p̄ſertim quo ad pecuniā obſeruare:pꝫ:qꝛ tollitur lapis offenſiōis ꝛ petra ſcādali.ſ.pecunia.Quā bn̄ eſſe petrā ſcandali ꝓuidit btūs Frāciſcꝰ:ꝓpter qꝺ toties in regl̄a dixit:ꝙ frēs nullo mō denarios vel pecuniā recipent.Qui ergo ceciderit ſuꝑ lapidē iſtū:ꝯfringeꝛ. Super quē ꝟo ceciderit:ꝯteret eū.Hec itaqꝫ ē via ſecura:ꝛ alia ꝑiculoſa:de qua verificaꝛ illud ps̄.In via hac qua ambulabā:abſcōderūt ſuꝑbi laqueū mihi.Et iuxta iter ſcādalū poſuerūt.O quot ſcādala iuxta iter declarationū. Nō qꝛ male ſint:ſꝫ qꝛ opꝫ in illis cautiſſime ambulare:ita ꝙ alias citiſſime cadet improuidus.Securior certe via eſt nullo mō:nec directe:nec īdirecte curare de pecunia.Cito.n.a declaratiōibꝰ labi pōt in pecunie receptionē: qꝛ:vt dixi:pecunia eſt ſicut lapis in via:vbi ſi nō apiāꝛ bn̄ ocli:ſepe offendi pōt.¶ Item regl̄a dicit:ꝙ vbicūqꝫ ſunt frēs q ſcirent ꝛ cognoſcerēt ſe non poſſe regl̄am ſpūalr̄ obſeruare:ad ſuos miniſtros poſſint ꝛ debeāt recurrere.Scd̄m aūt expoſitores ꝛ ꝟitatē:rl̄a nō ſeruaꝛ ſpūalr̄:nō ſolū qn̄ eſt manifeſta trāſgreſſio:veꝝ etiā qn̄ extinguiꝛ ſpūs deuotiōis:ꝛ ſpūs dei:q eſt ſpūs regl̄e:cui oīa tp̄alia debēt deſeruire.Quō eī ſpūalr̄ ſeruaꝛ rl̄a ſine ſpū ſuo? Unde lꝫ fuerit puritas q̄tū ad pecuniā ꝛ pauꝑtatē:eſſet tn̄ diſcurſus exceſſiuus ꝛ extinctiuus deuotiōis:nō ſuaretur regula ſpūaliter:ac eſſet legitima cauſa recurrendi ad miniſtrū.Et multo magis vbi ꝓpter diſcurſus ꝛ q̄ſtas ſuꝑfluas tā pecuniarias q̄ꝫ alias ꝯtra regulā extingueret ſpūs deuotionis. Tūc eī nō ſolū poſſent:immo deberēt.Nam ſm̄ Clementē in declaratiōe: eſt eq̄pollens p̄cepto:ꝙ qcūqꝫ frēs ſcirēt ꝛ cognoſcerēt ſe nō poſſe regulā ſpūaliter obſeruare:ad ſuos miniſtros debeāt recurrere.Igitur cū fraꝛ nō valens ſeruare regulā modo p̄fato teneaꝛ recurrere ad miniſtrū:ꝛ vitā alis vbi ſpūs regule ſerueꝛ q̄rere:q talem ꝓhiberet ſeu impediret peccaret morta-

De p̄latis. liter:qꝛ ꝓhibet ab illo qꝺ facere tenetur.¶ Sed notandū ꝙ ſi ꝓhibentes vel impediētes eſſent prelati:multi grauius peccarent:iuxta illud Math.23. qꝺ de ipſis verificareꝛ.Ue vobis ſcribe ꝛ phariſei q clauditis regnum celoꝝ ante hoīes.Uos eī non introiſtis:nec ſinitis alios introire.Et illud Luce. Ue vobis legis peritis:q tuliſtis clauem ſcientie ꝛc.Qꝺ p̄ſertim verificareꝛ de p̄latis ꝛ lr̄atis q hn̄t auctoritatem vt regule ꝟitatem doceāt:ꝛ puritatem eius admoneant:ſi ipſi puritatem odirent:nec intrarent:ſꝫ potius volentes intrare ꝓhiberent.Sed hec dictio:ve:ſignum eſt peccati mortalis.ergo.ꝛc. ¶ Item prelatus teneꝛ ex iure cōi concedere h'mōi licentiam:vt in.c.Licꝫ.de Regularibus:expreſſe contineꝛ.Teneꝛ etiam ex regula q̄ dicit:ꝙ tantam familiaritatem habeāt circa ipſos:vt dicere poſſint eis ꝛ facere ſicut dn̄i ſuis ſuis.Suꝑ quo expoſitores dicunt ꝛ tenent:ꝙ prelatus talibus ꝓuidere tenetur:ꝛ non ſolum qn̄ eſt tranſgreſſio manifeſta:ſed etiam quando ſubditꝰ hꝫ magnum ſcrupulum de regl̄e trāſgreſſiōe.Nam in hoc debꝫ ſeruire p̄latus ſubdito.Immo ſi p̄latus p̄cipet ſubdito exire de loco vbi purius rl̄a ſuaꝛ: ac p̄cipet trāſire ad locum vbi forte nō ſeruarenꝛ:vel eſſe ꝑiculū trāſgreſſionis:nō tenereꝛ obedire qꝛ ꝯtra aīam p̄cipet:qꝺ ipſe facere neq̄t:nec ſubditus in hoc obedire deberꝫ.Nam ꝯtra aīam eſt p̄cipe qꝺ eſt in periculum anime.

Item qꝛ ꝑlatus ad hoc eſt ꝑlatus vt faciat regulā obſeruare. Ideoqꝫ regule puritatē impedire nō pōtqꝛ ꝑlatus eſt executoꝛ regule. Non.n.data eſt ptās in deſtructionē: ſꝫ in edificationē: vt ait aplus. Vñ ſi ꝑlatus ꝑcipet ꝙ tantū ſeruarētur declarationes regule: ꝓuidereturqꝫ frībus ꝑ eleemoſynas pecuniarias iuxta modos declaratos ꝑ Nicolaū ⁊ Clemētē: ⁊ aliqs nullo mō ſic ꝓuideri vellet: ſꝫ tm̄ eſſe ꝯtentus cū libēter oblatis aut mēdicatis: nec ꝓuincialis: nec gñalis: nec totū capl̄m poſſet ꝑcipe oppoſitū: nec per ꝯñs teneret̄ in hoc obedire: qꝛ ꝑlatus nō eſt ſupꝛa regulā: ſꝫ ſub regula ſicut alij. Regula.n. eſt ſuꝑ oēs ēt ꝑlatos ſupmos. Immo nec papa poſſet ꝑcipe: niſi qñ alıđ maiꝰ commodū: vel vtilitas ecclie: aut ꝑſone ſeqretur. Pñt namqꝫ ꝑlati obligare: non qdem ſꝫm libitū ſuum: ſꝫ ſolū ſꝫm leges dei: ⁊ qñ ſꝫm illas: aut ꝯfoꝛmiter ad illas ꝑcipiūt: tenētur ſubditi obedire. Scire eñ debēt ꝑlati ſe nō eē deos ſꝫ hoies: ⁊ ꝙ deputati ſunt ad ꝓtectionē reglē: ⁊ nō ad deſtructionē. Immo ſi deſtruere vellēt: reſiſtendū eſſet eis vſqꝫ ad ſanguinis effuſionē ac moꝛtem ꝟitatem defendēdo ⁊ ꝑdicādo. Circa qđ eſt notandū ꝙ deuteroñ.17. Ubi ꝑcipitur obedire ſacerdotū ꝑcepto dicit textus facies qđcūqꝫ dixerint q pꝛeſunt loco quē elegerit dñs: ⁊ docuerint te iuxta legē eius. Nota. iuxta legem eiꝰ. Non qđcūqꝫ ꝑcepint iuxta capita ſua: ſꝫ iuxta legē dñi. Qđ nō ꝑtereundū ſilētio Nicolaus de lira iudicauit: ibi ꝑōderādo: iuxta legē dñi. Ac ꝑ cōſeqńs ſubditi tenētur obedire ꝑlatis in his q̄ ſunt iuxta regulā: ⁊ non in his q̄ ꝯtra: vel vltra: ſeu alias deuiāt a regula: ⁊ eiꝰ puritate. Nā ſicuti paſtoꝛ hꝫ ꝑtātē cuſtodiēdi ⁊ paſcēdi gregē: ſꝫ nō occidēdi aut diſſipādi: vel alienādi: ſic ⁊ ꝑlati. Sūt tñ aliq fatui obediētes ſicut ouis ad victimā ducta.i.ad occiſionē aie. Nec talis eſt reputāda obediētia: ſꝫ ꝓpa volūtas: qꝛ tales iplent ſua deſideria. ¶ Itē ad ꝑncipale redeūdo: ſicut q maiꝰ bonū malicioſe ipedit peccat moꝛtalr: volēs reſiſtere ſpūi ſctō: ⁊ ſicut q vitā euāgelicā ipedit filꝛ peccat reſiſtēs deo: ita oīs q impediret ꝑfatū modū viuendi peccat grauiſſime. ¶ Et ꝙ detrahēs hmōi modo viuēdi grauiter peccaret ptꝫ ꝑ illđ Eſa.5. Ue q dicitis bonū malū. Ecce ait: ve ergo eſt pctm̄ moꝛtale: vt ſupꝛa ꝓbatū ē: qñ.ſ.ſciēter ac deliberate fieret. Nā iſte modꝰ viuēdi: aut eſt bonꝰ ⁊ ſctūs: ⁊ ſic ipm̄ damnātes peccarent grauiter. Si aūt malus ⁊ ſtultus: ergo ſctūs frāciſcus pr̄ nr̄ q ſic ſeruauit: ⁊ adhuc ſtrictius: fuiſſet malus ⁊ ſtultus. Et ſimiliter ſocij eius: ac ſctūs Bernardinus: ⁊ alij viri ſancti q refoꝛmauerūt oꝛdinem ponēdo eū in ꝑfato ſtatu. Non eſt.n.putādum: ꝙ in ꝑncipio oꝛdinis: aut refoꝛmationis oꝛdo haberꝫ aliū modū: ꝓut hñt aliq defoꝛmati: ſꝫ in pura regula obſeruātia ad lr̄am ⁊ ſine gloſa: ꝓut ⁊ ego ab antiquis ⁊ pꝛobatis pr̄ibus: q ſic habuerunt ab antiqoꝛibus accepi. Poſtea tñ ſucceſſu tempoꝛis creſcēte numero frm̄: diminutus eſt feruoꝛ deuotionis ⁊ obſeruantia puritatis regule. ¶ Pꝛo ꝯfirmatione ꝟo ꝑdictoꝝ facit dictū Bernardi in quodā ſermōe: vbi ait. Si qd religionis oꝛit̄: qcūqꝫ reſiſtit: qcūqꝫ repugnat: plane cū egyptijs ⁊ pharaone paruulos iſraelitici germinis necare conat̄: immo cū herode naſcentē ꝑſeqtur ſaluatoꝛem. Qui iure timere: ac indubie credere hñt ꝙ ſicut illos imitātur in culpa: ſic ⁊ ſeqntur in pena. ¶ Dico amplius: ꝙ tales vident̄ peccare i ſpm̄ ſctm̄: qꝛ hmōi retractio ⁊ impeditio ſue reſiſtētia

Pꝛelatus dꝫ eſſe executoꝛ regule.

De ptāte ꝑlatorum.

Nicolaus de lira.

Scūs Bernardus.

ex inuidentia gr̄e fraterne ꝓcedere vr̄. Opʒ.n.gaudere ⁊ nō dolere de ꝑfectu religiōis:⁊ adiuuare totis niſib⁹ vt tot⁹ ordo ī pura reglē obſuātia reforme tur. Nā ſicut nō laudātur immo vitupātur frēs ꝯuētuales hn̄tes reddit⁹⁊ alias deformatiōes reſiſtēteſqʒ fratrib⁹ reformatis vł obſeruātib⁹:ſic ⁊ in ꝓ poſito:q̄uis nō ſit oīno ſilē.

Obiectiones ꝯtrapredicta cum earū ſolutionibus.

¶ Sʒ aduerſus p̄dicta poſſet q̄ ſic arguere. Qui ꝓhibet pacis turbationē:⁊ ſcādala:hn̄ facit. Sic aūt eſt de illo q obſtat tali mō viuēdi:q2 ſclares vidētes diuiſionē ⁊ diuerſitatē inter frēs eiuſdē ꝓfeſ ſiōis ꝑturbātur ⁊ ſcādalizātur ergo ⁊c. ¶ Ad hoc rn̄detr:q̄ hmōi ſcādalū ē paſſiuū:⁊ ꝑ ꝯn̄s nihil īpēdendū. Itē:q2 vt ē notū nūq̄ꝫ ꝯformitas p̄ſata re formauit ordinē:ſʒ poti⁹ deſtruxit:⁊ diſſormitas ſeu diuerſitas renouauit. Diſſormitas dico vite:nō aīorꝝ. Immo dico q̄ ſcādala ꝟo oriūtur ex d̄ſor matiōe ac diſſolutiōe ⁊ mala vita frm̄. Iſta.n.ſunt ſcādala:⁊ nō illa ex qb⁹ poti⁹ edificātur bn̄ ſentiētes. Dico ēt q̄ pax ꝟa ē in charitate:⁊ nō q̄ aſſimi latr illi de qua ꝑ ꝓphetā d̄r. Pax pax:⁊ nō eſt pax. Et ꝯformitas debʒ eē ī lege rei:⁊ nō in lege carnis. ¶ Itē poſſet obijci:q̄ indui aliquos pano ⁊ alios ſac co:ē facere magnū chiſma ī ordine:q2 ꝑ hoc ⁊ ſilia antiq̄t⁹ facte ſūt magne ſci ſure ⁊c. ¶ Rn̄detr:q̄ ſi oīs ſeparatio ſeu diuerſitas vocetr chiſma:ergo lex xp̄i eēt chiſma:q2 ſeparata ⁊ diuerſa ab oī ꝯſuetudine gētiū. Et ſi dicatr: q̄ chiſ matici ſn̄t q ab vnitate ordinis recedūt. Rn̄detr ita eē. Sʒ qd eſt ordo:maior pars:aut ſanior? Si maior:tūc ſi maior pars eēt hereticorꝝ:illi eſſent vocādi eccliā:qd̄ eſt abſurdū. Sic ergo nō maior nūer⁹ frm̄:ſʒ melior ⁊ ſanior rłam pure ſeruās. Iſte nūerus:lʒ foret modic⁹:eſt cōitas ordinis:⁊ verus ordo mi norꝝ. Vn̄ ⁊ ſi eēnt pauci:ac pauciſſimi:nō ꝓpterea eēnt chiſmatici:ſʒ recedē tes ab obſeruātia puritatis rłe ſue. Nō.n.ſcindūt ordinē q ſeruāt regulā:ſʒ q diſſipāt. Tales miſerabilr ſcindūt ordinē:⁊ nō alij. Aliter dicēdū eēt ſcōs q reformauerūt:⁊ ſe ſeparauerūt a corꝑe ordinis fuiſſe chiſmaticos. Nunq̄ꝫ aliqua religio reformata eſt ꝑ vniformitatē. Nā ſi oēs eēnt vniformes:nūq̄ꝫ ſeruaret reformatio. Sʒ ſola diſſormitas vite ſufficit facere reformationem. Idcirco ſi reformatio in eccliā vel religione debʒ eſſe:opʒ incipe a diſſormi tate vel diuerſitate. Si eīn null⁹ ab alijs ſe faciat differentē:q̄s aut qūo refor mabit? ¶ Tandē ſi dicatr:q̄ ꝯformitas tanq̄ꝫ optimas ſe ceteris p̄ponenda. Rn̄detur:q̄ abſqʒ dubio eſt optima. Sed q̄ro q̄ maior ſit ratio vt zelatores ſue ꝓfeſſiones:⁊ obſeruatores regule ꝯformentr cū nō obſeruātib⁹:aut ecō tra. Vcʒ paupes.penitentes abiecti ⁊c.cū alijs:vel alij cū ipſis. Itaqʒ cōfor mitas hmōi optima eſt:contraria vero peſſima.

Explicitus tractatus deciſionum dubiorum circa ſtatuʒ fratrum minorum.

¶ Statuta generalia fratrum minoꝝ regularis Obſeruantie familie Ciſmontane: que olim Barchinonenſia dicebantur: a prefate familie patrib⁹ in capitulo Parmenſi acceptata: correcta vero: et ad amuſim emendata in capitulo generali Toloſano: anno domini Milleſimo quingenteſimo trigeſimo ſecundo celebrato.

¶ Prologus.

CUm per ꝓphetã Job dñs dicat: hoīem nunq̃ in eodez ſtatu ſubſiſtere: ⁊ ſcđm canonicas ſanctiones rep̃henſibile non eſt iudicãdũ ſi ſcđm varietatez tempoꝝ ſtatuta varientur hũana: cũ ⁊ ipſe dñs ea q̃ in veteri teſtamento ꝯſtituerat: laudabilr̃ mutauit in nouo: Hinc eſt ꝙ nos cõmiſſarius gñalis Ciſmontanus: atq3 vocales capli nr̃i gñalis Toloſane: año dñi milleſimo qngenteſimo trigeſimo ſcđo in die pentecoſtes celebrati: maturo ꝑpenſoq3 habito ꝯſilio: ipſa gñalis ſtatuta ciſmontanaruz partiũ in eã formã redigentes quã infra ſubijcim⁹: vt ijs frẽs qq3 infirmi: ⁊ q calcarib⁹ indigent: legeq3 coercitiua ducendi ſunt: regãtur: atq3 dirigant: reſq3 nr̃e ꝯuerſationis ad certas quaſdaz legis legerent: ne ſemꝑ ſint incerte: ipſa ſtatuta ⁊ patrũ nr̃oꝝ decreta: q̃ Barchinõe ſunt edita: rurſus in caplo gñali Parmenſi approbata: examinauim⁹. diſcuſſim⁹. emendauimus: qq3 addenda erãt addidimus: q̃ detrahenda ſubmouim⁹: volentes vt ſe frẽs ad hec ſtatuta inſtituãt atq3 informẽt: niſi aliq̃ ꝓuincie vel cuſtodie certas q̃ſdã viuendi (qbus ad ꝑfectiorem viã cõmodius ꝑueniãt) normas habeãt qb⁹ nolumus eſſe derogatũ: alias nr̃is ſuo robore ꝑmãſuris. ¶ Nolumus tñ ꝑ hec q̃cunq3 nr̃a ſtatuta: frẽs ad pcti vinculũ aſtringere: niſi alias ꝑ ius diuinũ vel humanũ fuerint aſtricti. ¶ Quem qdem ſtatutoꝝ tenorem: in nouez tm̃ capl̃a annotata: inferius duximus diſtinguendum.

¶ Primũ capitulũ: de nouicioꝝ receptio: ⁊ inſtructione.
¶ Secundũ: de diuino officio orõne: ⁊ ſilentio.
¶ Tertiũ: de obſeruantia paupertatis.
¶ Quartũ: de modo interius conuerſandi.
¶ Quintũ: de modo exterius conuerſandi.
¶ Sextũ: de correctione delinquentium.
¶ Septimũ: de electionibus ⁊ inſtitutionibus officiarioꝝ.
¶ Octauũ: de capitulis fratrum.
¶ Nonum: de ſuffragijs defunctorum.

¶ De nouiciorum receptione ⁊ eorum inſtructione. Capitulum primum.

Recipiēdorū ꝯditiōes.

STatuimus ꝙ qui venientē ad ordinem nr̄m debꝫ in frēm recipe: diligenter ingrat ⁊ attendat ſollicite: ꝙ recipiendus (vt docet rl̄a) ſit fidelis ⁊ catholicus. de nullo errore ſuſpectus. matrimonio non ligatꝰ. corpe ſanus. aīo ꝓmptus. legitime natus. debitis expeditus. conditione liber. etatis attingens ſexdecim ānoꝝ ad minus. nulla vulgari īfamia maculatus. cōpetenter lr̄atus: vel ad alios labores frībus honeſtos ⁊ vtiles aptus: aut talis ꝯditionis exiſtens: qꝺ eius receptio clero ⁊ populo non modicā edificationeꝫ afferret. Si qs aūt aliter receptus fuerit: non admittatur ad ꝓfeſſionem ſine gn̄alis vel ꝓuincialis miniſtri licentia ſpeciali cū ꝯſilio diſcretoꝝ.

De laicis.

¶ Porro laici non recipiātur ad ordinem abſqꝫ licētia gn̄alis miniſtri. Et nullus ꝑ laico recipiatur oīno citra vegeſimū annū: nec vltra quadrageſimum: niſi eſſet perſona multum notabilis vel inſignis: de cuius receptione eſſet edificatio magna in populo ⁊ in clero. ¶ Nec aliquis de laicatu ad clericatum aſcendat ſine aſſenſu capituli gn̄alis.

De ꝓbatiōis caputio.

¶ Si autem (iuxta qꝺ regula ꝯcedit) miniſter cum aliquibus clericis vel laicis diſpenſaret vt ꝓbationis capucium minime portarent: fiat eis tunc iuridica ꝓteſtatio per illos qui eos recipiunt: qꝺ ex tali conceſſione habitus ꝓfeſſoꝝ nullum ius acquirent in ordine ꝙuis annus ꝓbationis trāſierit: donec expꝛ̄ſſam ꝓfeſſioneꝫ fecerint iuxta nr̄i ordinis inſtituta.

Prohibitio recipiēdi alteriꝰ ordinis ꝓfeſſores.

¶ Inhibemus etiā: qꝺ nullus ꝓfeſſus in ordine mendicantium ad nr̄m ordinem recipiatur. Quot ſi ſecus factum fuerit: huiuſmodi receptio irrita ſit ⁊ inanis. Nec de non mendicantibus aliquis recipiatur: niſi prius a ſuo ſuperiori licentia poſtulata.

Facultas ingrediētes abſoluēdi a cēſuris.

Bonifacius papa. viij. Volentes veſtro aggregari conſortio: q ſuſpenſionis aut interdicti vel excommunicationis ſententijs a iure vel a iudice gn̄alr ſunt ligati: abſolutionis beneficium obſeruata forma canonica impartiri: ipſoſqꝫ in frēs recipere. Ac eos q poſt aſſumptum habitum: vel ꝓfeſſionem emiſſam recoluerint ſe talibus in ſeculo fuiſſe ſententijs innodatos: ſm̄ formā ipſam vos gn̄alis ⁊ ꝓuinciales miniſtri ac cuſtodes vel vices vr̄as gerentes valeatis abſoluere: ⁊ cum eis in irregularitatibus diſpenſare: ſi talibus forſan fuerint innodati ſententijs: vel in locis interdicto ſuppoſitis diuina p̄ſumpſiſſent officia celebrare: vel ordines recipere. Ita tn̄: qꝺ ſi aliqui ex eiſdem huiuſmodi ſententijs propter debitum ſint aſtricti: eiſdem ſatiſfaciant ꝓut tenenẗ. ¶ Volumus nihilominus qꝺ volentes huiuſmodi vr̄o aggregari conſortio niſi mox poſtq̄ fuerint abſoluti ordinē vr̄m intrauerint: etiā ſi ad hoc inducie a p̄latis eiuſdē ordis ꝯcederēẗ: eo ip̄o i p̄ſtinas ſentētias a quibꝰ eas abſolui ꝯtigerit: relabāẗ.

¶ Receptio ad ꝓfeſſionē ⁊ recipiēdorū ꝯditiōes.

Capitu. gn̄a. Completo vero anno ꝓbationis: ſi nouicij a frībꝰ cum quibus fuerint conuerſati habeant laudabile teſtimonium: de gn̄alis vel ꝓuincialis miniſtri licentia a ſuis cuſtodibus

vel guardianis ad ꝓfeſſionem recipi pſit. Quā glibꝫ nouicius cū ad ꝓfeſſionem recipif: faciat in hunc modū. Ego frat. N. voueo ⁊ ꝓmitto deo: ⁊ beate Marie vgini: ⁊ btō Frāciſco: ac oibus ſcſis: ⁊ tibi pr̄: toto tpe vite mee ſuare regulā frm̄ minoꝝ p dn̄m Honoriū papā ɔfirmatā: viuēdo in obediētia: ſine ꝓprio: ⁊ in caſtitate. Et q eum recipit: ꝓmittat ei (ſi hec obſeruauerit) vitā eternā. Et hec receptio fiat ī capitulo: vel alibi corā frib⁹ ɔgregatis. ¶ Nouicij aūt āte ꝓfeſſionem ſint ex ꝓpriati oino: ⁊ nihil ꝓ ſe in teſtamēto vel alias faciāt reſuari. Si aūt ɔuerſatio alicui⁹ nouicij fuerit dubia apō fres: eius ad ꝓfeſſionē receptio ꝓuinciali miniſtro penitus reſuetur. ¶ Nullus aūt nouicius p clerico ad ꝓfeſſionē recipiaf: niſi totū diuinū offm̄ ſciat dicere p ſeipm. Illi vo q iā ſunt recepti: vel in poſteꝝ ɔtra pſentē ordinationē ɔtigerit recipi: nō ꝓmoueātur ad ordines ſacros: nec mittātur ad ſtudia: nec ad aliquā pſidentiā aſſumātur anteq̄ pfecte ſciuerit diuinū offm̄: vt ē dictū. ¶ Si qs vo cuſtos vel guardianus aliquē pdicta neſcientē ad ꝓfeſſionē recipere: vel ad ordines ſacros ꝓmoueri facere pſumpſerit: puniātur grauiter p miniſtrum. ¶ Inſup ordinamus q in quolibꝫ ɔuentu aſſigneť p tabulā ꝓuincialis ɔgregationis magiſter nouicioꝝ: ⁊ alius vł idē magiſter iuuenū vigeſimū qntū annū nondū attingentiū: vir ſcꝫ maturus. diſcretus ⁊ deuotus: q ſup ipſoꝝ curā inuigilet diligenter. ¶ Nouicij aūt ſue pbatiōis tpe: ſtudio ſcholaſtico nō intendāt: ſꝫ diuinū addiſcētes offm̄: ſtudio deuotionis ⁊ orōnis vigilāter inſiſtant. ¶ Nec ordines ſacros ſuſcipiāt: nec confeſſiones audiāt ſi fuerint ſacerdotes: nec portā ɔuēt⁹ exeāt: niſi cauſa trāſlationis: vel gñalis ꝓceſſionis: vel emergētis neceſſitatis: vł alia iuſta ⁊ rationabili cauſa: q p guardianū cū diſcretis vel maiori parte eorūdē extiterit iudicata. ¶ Nec lřas mittāt vel recipiāt ſine ſui magiſtri ſcitu ⁊ licentia ſpeciali. ¶ Nec loquātur cū aliqua ſeculari pſona niſi ſuo pſente magr̄o: aut alio per ſuū magim aut guardianū ad hoc ſpecialr̄ deputato. ¶ Caueant aūt Guardiani ⁊ ipſoꝝ nouicioꝝ magr̄i: ac fres alij: ne quemq̄ ɔſtitutū infra ꝓbationis annū aliquatenus impedire pſumāt: quo minus ad aliā religionē quā maluerit trāſeat: vel oino ad ſeculū redeat: ſicut de ſua ꝓceſſerit volūtate.

De magr̄o: ⁊ legibus a nouicijs obſeruandis.

¶ De diuino officio orōne ⁊ ſilentio. Cap. ij.

Statuimus ⁊ ordinam⁹: q ante horaꝝ ⁊ miſſaꝝ pncipia fres omnes quos cauſa rōnalis nō excuſat ad choꝝ ɔueniāt pparaturi dn̄o corda ſua: ibiq; ſine diſcurſu. murmure. riſu: ⁊ abſq; vagis ⁊ vanis aſpectib⁹ ſub ſilētio in pace ⁊ cū debita grauitate pmaneāt: cātent ⁊ orent: ⁊ vſq; in finē vnanimiter pſeuerent. ¶ Hortamur q; in dn̄o: vt diuias laudes integre. attēte. honeſte: atq; religioſe pſoluāt: geſtus leues: ⁊ cāt⁹ diſſolutos: ſeu fractos oino declinēt: tractim pſallāt: debito more īcepta q ſimul cātāda fuerint: ſimul ɔtinuēt: ſimulq; pauſent. Et q in his defectuoſi fuerit grauiť puniāť. ¶ De legēdo aut ſine nota in aliqb⁹ ɔuētib⁹ ſeu locis: fiat ſm̄ diſpoſitionē plātoꝝ. ¶ Monem⁹ quoq; fres oēs: vt ɔgruis horis in ſctē deuotionis ⁊ priuate ēt orōnis ſtudio ſe exercere conenť. Idcirco ne deuotionis feruor p inqetudinē multiloquij extinguaf ſtatuim⁹: q ſilētiū a dicto ɔpletorio vſq; ad pmā pulſationē hore pme diei ſeqntis ab oibus obſerueť: exceptis

Quō fres ad choꝝ conueniant.

De orōne: ⁊ ſilentio.

hoſpitibus de nouo venientibꝰ:ꝛ eis miniſtrantibꝰ vel aſſiſtentibꝰ de licen‑
tia guardiani.¶ Sileatur aũt in clauſtro.in choꝛo.in eccl'ia a ꝑncipio choꝛi
ꝛ ſupꝛa:ꝛ refectoꝛio tã in ꝑma mẽſa q̃3 in ſcda.Et hoc nõ ſolũ a reſidẽtibꝰ:
ſ3 etiã a foꝛenſibꝰ obſeruet.¶ In locis aũt vbi frẽs nõ hñt officinas diſtin‑
ctas:loca diſtincta ꝛ cõmoda ab imediatis ſupioꝛibꝰ eorũdẽ locoꝝ aſſignen
tur:vbi frẽs ſileãt:ꝛ vbi poſſint loq alijs dũ op3.¶ Sil'r hoꝛa doꝛmitiõis a
feſto reſurrectiõis dñi vſq3 ad feſtũ exaltatiõis ſctẽ crucis: qualibet die poſt
ſcdam mẽſam pulſet cãpanella refectoꝛij:ꝛ extũc ſileat vſq3 ad nona3.¶ In
diebus ꝟo ieiunioꝝ:ſili mõ a pulſata cãpanella poſt mẽſam ſcdam ſilentiu3
obſeruet:donec fiat ſignũ ad ſurgendũ a ſomno:ſm ſpaciũ a guardiano ꝓ‑
uide aſſignãdũ.Liceat tñ frĩbꝰ qd neceſſe eſt loq breuiter ꝛ ſubmiſſe.¶ Si qs
aũt ſilentiũ fregerit:debeat in capl'o dicere culpã ſuã:eã ꝓut ſe in hoc deliq‑
ſe meminerit exꝑmẽdo.Cui a guardiano abſtinẽtia a vino vel alijs:aut alia
penitẽtia ſcdm culpe exigentiã imponat.¶ Hoꝛtamur etiã vt frẽs aſſueſcãt
etiã vbiq3 religioſe ſine clamoꝛe loq:ꝛ maxime i doꝛmitoꝛio.¶ Et vt ſtudio
oꝛõnis maioꝛ ꝑſtet occaſio:volumꝰ ꝙ ſinglis diebꝰ a dicto completoꝛio frẽs
oẽs:ꝑter infirmos ꝛ foꝛẽſes ac ei ꝯuiẽtes:infra ſpaciũ cõꝑhendens eccl'iam
ſeu oꝛatoꝛiũ.clauſtrũ.libꝛariã.doꝛmitoꝛiũ:ꝛ ſecrete neceſſitatis locum vſq3
ad ꝑmũ ſignũ ꝑme diei ſeq̃ntis ſe recolligãt ꝛ iclu dãt. Ubi tñ hoc bono mõ
obſuari nõ poſſet:fiat ſup hoc qd miniſter ꝓuicialis duxerit diſponẽdum.
¶ Sil'r eiꝰ relinq̃t diſpoſitiõi de cellaꝝ doꝛmitoꝛij aptiõibꝰ vl' clauſuris.

¶ De obſeruantia paupertatis.

Capitulo.iij.

De qualitate habitus. Cum regula dicat ꝙ frẽs oẽs veſtimẽtis vilibꝰ induat:ꝓut in ſtatuto
ſcti Bonauẽture ꝯtinet:ſtatuimꝰ ꝛ oꝛdinamꝰ:vt veſtimentoꝝ vili‑
tas attẽdat in ꝑcio pariter ꝛ coloꝛe.In oibꝰ aũt q̃ ad habitũ frũ ſpe‑
ctant:ad imitationẽ pꝛm nroꝝ:ſemꝑ in veſtimẽtis reluceat aſꝑitas. vilitas:
ꝛ pauꝑtas.¶ Ad maioꝛẽ aũt vniformitatẽ inter nos ꝯſeruãdã oꝛdinamꝰ:ꝙ
latitudo capucij habitꝰ nri nõ trãſeat a lateribꝰ cõmũ iũcture humeroꝝ:ꝛ
ꝙ lõgitudo ipſiꝰ capucij apte poſterioꝛi cingulũ nõ excedat. Lõgitudo ꝟo
habitꝰ talis ſit:ꝙ frĩs ip3 deferẽtis nullo mõ excedat mẽſurã. Latitudo aũt
vltra ſedecim palmos nõ ꝓtendat ad plus:nec minꝰ q̃3 quattuoꝛdecim pal
mos habeat:niſi notabilis coꝛpulẽtia alicuiꝰ in latitudinẽ ampliꝰ req̃rat:iu‑
dicio guardiani.Lõgitudo aũt manicaꝝ coopiat extremã iũcturã manuũ:
nec vltra ꝓtẽdat.Pãnus ꝟo habituũ ſit coloꝛis cineree:vt freq̃nter i nris
De mãtellis capitulis declaratũ extitit.¶ Mãtellos ꝟo de pãno vili ꝛ hũili frẽs habeãt:
nõ rugatos circa collũ vel criſpos:nec vſq3 ad terrã ꝑ integrũ ſaltẽ palmu3
De exceſſibꝰ in doꝛmitione:ꝛ alias. ꝓtẽſos.¶ Neq3 doꝛmiãt vnq̃3 frẽs ſine habitu.femoꝛalibꝰ:ꝛ coꝛda:niſi ma‑
niſeſta neceſſitate vel ifirmitate cogãt.Et q̃cũq3 repꝰ fuerit iacere ſine habi‑
tu:i terra coꝛã frĩbꝰ ſine habitu in ſeq̃nti prãdio comedat.¶ Miniſtri ꝛ cu‑
ſtodes ac guardiani grauiter puniãt illos q inuẽti fuerit nõ cogẽte neceſſita
te poꝛtare capitegia:ſeu ſudaria circa collũ:ꝛ almucia alba ſiue rubea: ſiue
de pãno vel de tela.¶ Itẽ frẽs ſani doꝛmitoꝛio culcitris.linteaminibus: ac
De coꝛda cal pului narib ꝰ de pluma nõ vtant.¶ Cingulũ habeat coꝛda cõis ꝛ rudis:et

oīs curioſitas ab ea penitꝰ reſcindat̄. ¶ Habeant̄ quoq; calciamēta de corio
in cōi:tm̄ ꝓ miſſis celebrādis. Et frēs occaſiōe miſſaꝝ ⁊ nō alias ſine mini-
ſtri ꝓuincialis. cuſtodis: vel guardiani licētia calcient̄: iuxta rl̄am ⁊ declara
tionē papalē. ¶ Tōſurā deſuꝑ aures tā clerici q̄ laici ſibi fieri ꝓcurent. Ad
qndenā aūt ſemꝑ oēs radātur. Et ſit tōſura clericoꝝ nō modica vt decet re-
ligioſos: ſcʒ vt iter ipām ⁊ aures nō ſint plus q̄ tres digiti. ¶ Preterea cū re-
gula dicat: ꝙ frēs nō recipiāt pecuniā ꝑ ſe vel iterpoſitā ꝑſonā: ⁊ qualr̄ hoc
intelligi debeat ꝑ duos ſummos pōtifices: ſcʒ Nicolaū. 3. ⁊ Clemētē. v. ap-
te fuerit declaratū: ordinamꝰ vt hoc meliꝰ obſuetur: ꝙ declaratiōes p̄dicte
quantū ad iſtū articulū: ⁊ alia q̄ ꝑtinent ad obſeruantiā pauꝑtatis: quater in
anno: ⁊ ipſe declaratiōes bis ad minꝰ ꝑ integrū in āno legātur: ne ignorātia
ſit ipſis fratribꝰ occaſio delinq̄ndi. ¶ Nullus frater quacūq; ex cauſa pecu-
niam apd̄ aliquē deponi ſuſtineat: vel ꝯſuari ſine licētia ſpeciali: ⁊ ſemꝑ cuʒ
ꝯſciētia guardiani. Et nullo ꝯcedat̄ niſi ꝓ neceſſitate p̄ſenti: vel de proximo
imminēti. ¶ Quicūq; frater pecuniā ſuꝑ ſe portauerit: vel manu ꝓpria con
trectauerit: vel in cella retinuerit: pena ꝓprietarij puniatur. Si vo ſcd̄a vice
repertus fuerit pecuniā ſuꝑ ſe portaſſe: vel manu ꝓpria ꝯtrectaſſe: pena car-
ceris puniatur. ¶ Pena etiā ꝓprietarij puniātur frēs illi q̄ ſine ſui ſuꝑioris
licētia libros ſibi cōceſſos: vel alia q̄cūq; extra ꝯuētum vel locuʒ frm̄ depo-
nunt: ⁊ a ſecularibus faciūt ꝯſeruari. ¶ Caueant guardiani ⁊ frēs alij: ne ſe
vel locum aliquem in debita oneroſa inducāt vel induci ꝑmittāt abſq; mi
niſtri ꝓuincialis ꝯſilio ⁊ aſſenſu. Et de his debitis in quolibet ꝓuiciali ca.
ꝑgratur. Ceterum ꝓ edificijs ꝯſtruēdis. locis mutādis. vel ampliandis:
aut pro libris ſcribēdis: vel emēdis: debita fieri ꝓhibemꝰ: niſi miniſter ꝓui
cialis de diſcretoꝝ ꝯſilio ex cauſa rationabili viderit diſpēſandū. ¶ Inſuꝑ
frēs non habeant: nec mutuēt vaſa aurea vel argētea: vel vtātur eiſdem: vel
alijs iocalibus p̄cioſis. Et q̄cūq; ꝯtrafecerit: habitu expolietur: ⁊ de mutua
tis nihilominus puniatur ad arbitriū miniſtroꝝ. ¶ Eccl'ias etiam ⁊ alia edi
ficia q̄ exceſſiua merito debeāt reputari: fieri de cetero firmiter prohibemꝰ.
¶ Paramēta quoq; ⁊ vaſa eccl'iaſtica decentia in numero ⁊ magnitudine ⁊
ſufficiētia competētia fratribus habeātur. Et in his ſuꝑiores vigilēt: vt oīs
ſuperfluitas euitetur. ¶ Nullū etiā ſumptuoſum vel notabile edificiū ꝯſtrua
tur: vel deſtruat̄ ſine licētia ⁊ diſpēſatiōe miniſtri ꝓuicialis. Et q̄ ꝯtrarium
fecerit vel ꝯſuluerit: ꝑ miniſtrū ꝓuincialē de loco irreuocabilr̄ expellatur: et
alijs penis grauibꝰ puniat̄. Cuſtos vo p̄dictū exceſſum ſtatū denunciare de
beat ꝓuinciali miniſtro. ¶ Item frēs nullā lr̄am vel inſtrumētū cōfici per-
mittant in q̄bus ꝓteſtent̄ ſe pecuniā recepiſſe. Poſſunt tm̄ verbo vel ſcripto
dicere: tātam quātitatem pecunie datā vel legatā pro ſua neceſſitate vel vtili
tate ab aliqua perſona eſſe acceptam: ⁊ ſibi plenarie ſatiſfactum. ¶ Libri fra
trum decedentium: illorum erunt ꝯuētuum ſeu locorum a q̄bus vel in quo
cum terminis habiti ſunt vel acq̄ſiti. Et ſi ſuper ijs dubium in poſteꝝ oria-
tur: illud fiat ꝙ miniſter prouincialis in ſua prouinciali congregatiōe iudi
cauerit faciēdum. ¶ Et pro ipſoꝝ libroꝝ ꝯſeruatione volumus: ꝙ libri ꝯuē-
tuū regiſtrēt̄: ⁊ annis ſinglis regiſtra de ipſis ꝯfecta corā legāt̄ ſeu renouent̄.

ciamentis: et tonſura.

Q̄d legāt̄ declarationes Nico. ⁊ Cle.

Q̄d nō ꝺponat̄ pecunia ne portetur a fratribus.

¶ De debitis nō cōtrahendis.

De iocalibꝰ p̄cioſis. edificijs: ⁊ paramētis eccleſiaſticis.

De lr̄a ꝓteſtatoria receptione pecunie.

De libris decedētiū frm̄.

De reuerētia ꝛ ꝯformitate cū clericis.

¶ Diſtribuant̄ aūt libri hmōi ꝑ guardianū: de aſſenſu ꝯuent⁹ ꝛ licētia ꝓuin
cialis miniſtri: ꝛ ſchedulā ſemꝑ recipiāt ab eis qbus fuerit diſtributi. ¶ Ca
ueant frēs ꝑ poſſe ab oī ſcādalo clericoꝝ: ꝛ irreuerētia p̄latoꝝ. Et tpe gn̄alis
interdicti: ſm formā dn̄i Clemētis. v. matricib⁹ ecclijs ſe ꝯformēt. ¶ Ordi
nat capl'm gn̄ale ꝙ frēs de ijs funeralibus q̄ rōne eoꝝ q apd eos ſepeliuntur
obuenerint: libere curatis exhibeāt canonicā portionē. Et ſummo ſtudio ca
ueāt: ne occaſiōe canonice portiōis ī romana curia vel alibi lites moueāt cū
curatis.

¶ De modo interius ꝯuerſandi. Cap. iiij.

De ieiunio:

CUm ſm rl'am teneamur duas quadrageſimas ieiunare: ꝛ ītermedia
ſuadeat̄ cū bn̄one dei: ex hui⁹ bn̄onis amore ſtatuim⁹: ꝙ tali hora co
medāt frēs: ꝙ q volūt ieiunare non grauent̄ ſcꝫ hora. vj. ¶ Obſecrat
tn̄ gn̄alis cōgregatio: ꝙ oēs frēs in ipſa q̄drageſima ītermedia: ſcꝫ bti Fran
ciſci: in ꝯuentu ſint vna refectiōe ꝯtenti: ad amouendas multas diſcordiatio
nes: ꝛ ad obtinendā bn̄onē paternā: exceptis minutis. debilib⁹: ꝛ infirmis.
¶ Aplo'ꝝ ieiunent̄ vigilie intus ꝛ extra: btōꝝ Philippi ꝛ Jacobi: Joannis
euāgeliſte: ꝛ Barnabe tn̄ exceptis. Uigilia Bartholomei ieiunet̄: ꝛ feſtum
fiat ſm modū p̄rie. Uigilia bti frāciſci ieiunet̄. ¶ Jeiunia rl'e in cibo q̄dra
geſimali ſuent̄: niſi aliqn̄ miniſtro ꝓuinciali q̄ꝫtū ad aliquos ꝯuētus ſeu lo
ca aliđ videat̄: de ꝯſilio diſcretoꝝ.

¶ De eſu carniū: ꝛ alijs circa cibum neceſſarijs.

¶ Circa eſum carniū frēs tēperate ſe ha
beāt: ꝛ de ſero in locis ſuis nullo tpe carnes comedāt: exceptis īfirmis ꝛ hoſ
pitibus de nouo veniētibus: ꝛ niſi ex cauſa rōnabili aliqn̄ ſuperior viderit
diſpēſandū. ¶ De nō comedēdo aūt carnes in refectorio: aut in nōnullis fe
ſtiuitatibus ꝑ annū occurrentib⁹: teneat q̄libꝫ ꝓuincia ꝛ ꝯuentus ſuā ꝯſue
tudinē: vel faciat ſuꝑ hoc iuxta ſuoꝝ p̄ſidētiū diſpoſitionē. ¶ Rurſus ordi
namus: ꝙ miniſtri. cuſtodes. guardiani: ac eoꝝ vicarij ſint cū frib⁹ in ꝯuen
tu. in eccl'ia. in menſa. cibis. veſtibus: ꝛ lectis q̄ꝫdiu fortes ꝛ ſani fuerīt: eiſdē
fribus ſe ꝯforment. ¶ Ordinamus ēt ꝙ miniſtri ꝛ cuſtodes ſollicitā curam
gerant: ꝙ de eleemoſynis ꝛ rebus alijs q̄ obuenerint ꝯuentib⁹ ꝑ guardianū
ꝓuideat̄ moderate iuxta eleemoſynaꝝ ꝛ obuentionū hmōi q̄ꝫtitatē in cōi:
ne frēs ipſi ꝓpter defectū cōis ꝛ ſufficientis vict⁹ ſeorſum comedere: ac parti
culariter ꝛ inordinate vite neceſſaria ſibi ꝓcurare cogant̄. ¶ Dicti aūt guar
diani diligēter caueāt: ne ſine pia ꝛ rōnabili cauſa dent frib⁹ extra cōitatē li
centiā comedendi. ¶ Uolum⁹ quoqꝫ ꝙ ſꝑ in mēſa ꝯuētus lectio habeatur.

Quot nō induant veſtes extraneas: nec ſuas accōmodēt.

¶ Caueāt frēs in feſto ſcti Necolai ſeu Innocentū: vel qbuſcūqꝫ alijs feſtis
veſtes extraneas. religioſas ſeu ſcl'ares: aut clericales: ſeu muliebres: ēt ſub ſpe
cie deuotiōis īduere. Nec habit⁹ aut veſtes ordinis ſcl'arib⁹ ꝑ ludis facien
dis: aut ſilib⁹ vllo mō accōmodent̄: ſub pena amotiōis ꝯfuſibilis de ꝯuētu.

De ſuiētib⁹ infirmis.

¶ Ordinam⁹ inſuꝑ: ꝙ frib⁹ īfirmis frēs infirmarij: alij frēs īfirmoꝝ ſuicijs
deputati ſtudeāt cū diligentia ꝛ ſedulitate: iuxta rl'e ꝛ charitatis p̄ceptuꝫ: eis
ſuire: ac ſeruiri facere: ꝛ de cūctis neceſſitatib⁹ ꝓuidere ſeu ꝓuideri facere de
beāt: ꝛ hoc de cōib⁹ eleemoſynis: niſi ꝑ neceſſitate frēs īfirmi eēt diſtricte aliq̄
eleemoſyna deputata. ¶ Uiſitatores quoqꝫ in ꝓuincijs q̄s viſitāt: de hoc ar
ticulo ſignāter īnq̄rāt. Et ſi aliq̄s ꝓuincias in hoc vicioſas inuenerit: fideli'r
ꝑitatē ſignificēt capl'o ſeu ꝯgregatiōi gn̄ali. ¶ Itē ordinamus: ꝙ guardiani

nõ poſſint indui de quacũqȝ elemoſyna:nec pãnũ recipe p veſtitu: donec oĩ
bus fratrib⁹ indigẽtib⁹ ſui loci fuerit de veſtimẽtis puiſum. ¶ Fratres oẽs
hoſpites recipiant in viſcerib⁹ charitatis:maxime venic̃tes de extraneis par
tibus ac remotis. Et ſi qñqȝ frẽs pdicatores ad loca nr̃a venerint:velut frẽs
nr̃i ordinis benigne recipiãtur:ꝛ charitatiue. Et ſeminãtes inter eos ꝛ nos
zizaniã diſcordie:grauiter puniant. ¶ Ipſi vero hoſpites in locis vbi vltra
tres dies morã traxerit:dicũt in cap. culpas ſuas. Et dicta culpa: acceptaqȝ
pnia:egrediant. ¶ Itẽ cũ illi⁹ ſumme gr̃e opus qua hõ ꝯiunct⁹ eſt deo in vni
tate pſone:legit in miſſa:genuflectãt fratres ad illud vbũ euãgelij. Verbum
caro factũ eſt:ꝛ ad illõ vbũ apl̃i. In noie ieſu:ꝛ ad illõ. Ecce ãcilla dñi: ꝛ ad
illud. Procidẽtes adorauerũt:ꝛ alias alibi ſicut i ordinario poſitũ inuenit.
¶ Ad illud aũt altiſſimũ eucharistie ſacrm diligent ſe pparent oẽs fratres.
Et vt hoc meli⁹ fiat:ſtatuim⁹ vt ſinguli frẽs determinatos de ꝯſciẽtia guar-
diani habeant cõfeſſores: qbus bis ad min⁹ cõfiteantur in q̃libet ſeptimana.
¶ Fratres vero nõ ſacerdotes: q̃ qndena in qndenã ſemp cõmunicẽt in miſ
ſa cõuent⁹:niſi remãſerint:de licẽtia pſidentis. Et de hoc ſint ſolliciti Guar-
diani:vt p vtriuſqȝ ſacramẽti frequẽtiã:ſctẽ cõuerſationis in vtroqȝ homi
ne puritas obſuet. ¶ Itẽ ad ociũ euitandũ ordinamus:q tam clerici q̃ laici
cõpellant p ſuos ſupiores in occupationib⁹ ſeu laborib⁹ ſibi cõpetentibus
exerceri. Et ſi q inuẽti fuerint notabilr ocioſi vel vitioſi:p miniſtrũ vel cuſto
dẽ voce actiua ꝛ paſſiua priuent. Q̃d ſi ſupiores in hoc fuerint negligentes:
a viſitatorib⁹ puniant:q diligẽter inqrant q̃liter hec conſtitutio obſeruetur.
¶ Itẽ ſtatuim⁹ ꝛ ordinam⁹:ad preſtãdũ in ſciẽtia pie pficere volentib⁹ auxi
lium ꝛ fauorẽ:q de cetero ſtudia in vnaquaqȝ puintia habeant in locis per
puintiale capl̃m ad hoc aſſignandis:p que ſtudia frẽs in pmitiuis ſcientijs
ꝛ in ſacra theologia debite inſtruant:ꝛ ſup hoc miniſtri puinciales diligent
inuigilent:vt p guardianũ ꝛ alios hec ipa cõſtitutio debitũ ſortiat effectum.
¶ Itẽ frẽs ſacros ordines nõ recipiãt ſine ſui miniſtri puincialis licẽtia vel
cuſtodis:cui miniſter puintial hanc licẽtiã dederit. Et quicũqȝ cõtrafecerit
a ſuſcepto ordine ſuſpendat. Nec pmoueat ad ſacerdotiũ: niſi etatis ſue at-
tigerit vigeſimum quintum annum.

De hoſpitibus.

De genuflexione.

De cõione.

De ocio euitando.

De ſtudio.

De ordinib⁹ ſacris.

¶ De modo exterius conuerſandi. Capi. 5.

Ordinam⁹:q diſcurſus inutiles cũ ſũma diligẽtia a ſupiorib⁹ (quã-
tũ fieri poterit) arceant. Et nullus fr̃ vadat pedes vel eques ſine fr̃e ſo
cio:aut ſine fr̃e ſocio alicubi cõmoret. ¶ Tollat quoqȝ abuſus aſinã-
di:pterq̃ in caſu neceſſitatis vt regl̃a cõcedit:attẽtis tñ verbis ſcti Bonauẽ
ture in ſua d̃claratione ſup hoc paſſu dicẽtis:frẽs nõ debere equitare nec bi
gare nec quadrigare:niſi manifeſta neceſſitate p miniſtrũ vel cuſtodẽ: vel in
eoꝝ abſentia p guardianũ vl̃ ei⁹ vicariũ:d̃ cõſilio diſcretorum iudicanda.
¶ Miniſtri puinciales vl̃ cuſtodes curã hñtes monialiũ ſctẽ clare:in ſuis p
uideãt capl̃is q frẽs:ꝛ q̃ ad eaꝝ loca l̃niari hẽant:vel eis ad ſuitiũ deputari:
ita q alij frẽs ad ipaꝝ monialiũ loca abſqȝ ipſi⁹ capl̃i diſpẽſatione ſeu l̃nia
accedere nõ pſumãt. ¶ Itẽ ordinam⁹:q frẽs ſuas puicias exeũtes:guardia-
nis ſeu vicarijs ꝯuentuũ p quos trãſeũt ſuas l̃ras vl̃ l̃nias oñdãt:ꝛ ipi guar

De diſcurſib⁹ frm: ꝛ nõ equitãdo.

Prouiſio circa monaſteria monialium.

De l̃ris teſtimonialib⁹.

ḋiani ſeu vicarij eas exigāt:ſi in oñdēdo frēs fuerint negligētes. ¶ Frīb⁹ aūt ad alia loca frīm nr̄e familie itra ꝓuīciā ituris. lr̄e teſtioniales dēt vl' nō dēt: ſꝫ diſtātiā viaꝝ:⁊ diſpoſitiōeꝫ mittētiū. ¶ Caueāt quoqꝫ frēs ciuitatē oppidū vl' caſtrū vbi morāt frēs igreſſuri:ne vltra ꝑfixā ſibi horā morā ꝯtrahāt: nec ad loca alia:ſine neceſſitate ſuꝑueniēte poſtmodū ſuꝑiori exponēda:d̄cliēt. ¶ Frēs nō comedāt vel bibāt i vill'. caſtris. ciuitatib⁹ vel oppidis i qb⁹ morāt frēs:niſi cū dñis terraꝝ:⁊ ꝑlatis:⁊ viris religioſis in domib⁹ eoꝝ ūdē. Nec iterꝑtatiue qlibꝫ cēſeat ꝑlat⁹ aūt dñs terraꝝ. Et ſi qs ꝯtrafecerit:ī fra. 8. dies abſtineat a vino ī vna ꝯpleta refectiōe. ¶ Itē ſtatuim⁹:ꝙ miſter ꝓuīciales nō poſſint extra ſua capl'a frēs:ſicut nec ad ꝑdicationū ita nec ad ꝯfeſſionū audiēdaꝝ officia aſſumere ſeu ꝓmouere. Et ꝑuſq̄ꝫ ad hmōi officia aſſumāt:teſtioniū d̄ eoꝝ vita ⁊ ſufficiētia a frīb⁹ fidedignis ⁊ noticiā eoꝝ hñtib⁹:d̄ ipoꝝ ac diſcretoꝝ ad ꝓuīciale ca. trāſmiſſoꝝ ꝯſilio d̄putēt. ¶ Et ſint iſtructi ad hmōi ꝯfeſſiōes audiēdas aſſumēdi de caſib⁹ reſuatis. Nec idifferēter pñias peculiarias iponāt. Et vbi iponēde rōnabil'r eēnt:nō ſibi aut ſuis frīb⁹ eas dari faciāt. ¶ Cōfeſſiōes quoqꝫ mlieꝝ:audiāt in aliquo loco patēti ecclie:vel alio loco hōeſto ēt patēti. ¶ Null⁹ fr̄ ꝑ ꝯfeſſiōe audiēda:ſeu alia q̄cūqꝫ d̄ cauſa:iuxta mlierē ſtet vel ſedeat:niſi ipe ⁊ ſoci⁹ libere ſe poſſint nutuo videre. ¶ Et caueāt frēs oēs a ſuſpectis ꝯſortijs ⁊ ꝓlixis collogjs mlieꝝ. Et qcūqꝫ ꝯtrafecerit:a ſocijs accuſent. ¶ Itē null⁹ fr̄ a mliere votū ꝯtinētie reqrat:ſeu oblatū recipiat:ſeu ad faciēdū ſibi obiaꝫ iducat. Et qcūqꝫ ꝯtrafecerit:a miſtro ꝓuīciali ꝑ ſex mēſes ꝓbatiōis capucio:vel alia pena equalēti puniat. ¶ Itē frēs nō ſint iudices nec arbitri quorūcūqꝫ:nec d̄ alijs officijs ordinē nr̄ꝫ decedētib⁹ ſe aliq̄l'r intromittāt. Et qcūqꝫ ꝯtrafecerit:oīb⁹ actib⁹ legitimis ꝑuet. ¶ Null⁹ fr̄ ꝓcuret ꝑ ſe vel ꝑ aliū quouiſmō cōmitti ſibi vel alteri frī aliq̄ negocia ꝓcurāda ꝑ reges. ꝑncipes. prelatos ſeu cōitates:aut ꝙ maneat vel eqtet cū eiſdē. Nec aliqs nimis ſe ingerat curis ꝑlatoꝝ:vel quorūlibꝫ dñoꝝ vel dñaꝝ. Si qs aūt contrafecerit ꝓcurādo cōmitti ſibi negocia:vel ſuā cū ꝑſonis extra ordinē māſionē:oīb⁹ officijs ordinis hēat indignus:⁊ ſi ſacerdos ſit:ſuſpēdat a cōfeſſiōib⁹ audiēdis. ¶ Itē ſtatuim⁹ ⁊ ordinamus:ꝙ frēs q de ꝓuīcia ad ꝓuīciā abſqꝫ lnia fugerint:ꝑ miniſtrū illi⁹ ꝓuīcie carcerib⁹ mācipēt:vel aliq̄ pēa:ſm qd̄ ſibi viſuꝫ fuerint puniāt:ac ēt ad ꝓuīciā de qua fugerint remittāt. ¶ Null⁹ inſuꝑ guardianus recipere poſſit frēs alteri⁹ cōuēt⁹ ſine lnia remanēdi veniētes:ſꝫ ad ſuū miniſtrū ꝓuincialē eos remittāt. ¶ Si aūt cū lnia ad tp̄s cōceſſa venerint:expletis ijs q̄ expedire habebūt:remanere non poſſint.

De exeūtib⁹ ad loca vbi frēs morāt.

De aſſumendis ad cōfeſſiones:⁊ ꝑdicatiōes ſecularium.

De ꝯfeſſionibus.

Qd̄ frēs nō ſint iudices: nec negocijs ſe ingerant.

De apoſtatis

¶ De correctione delinq̄ntium. Cap. vj.

Facultas puniendi delinq̄ntes.

Bonifacius papa. 8. Ad augmētū cōtinuū religionū ⁊ ordinū (quos romana ſuſcepit ⁊ approbauit ecclia) ꝑ̄nis ſtudijs intēdētes:⁊ ꝯſiderātes attēti⁹ ꝙ nō intermiſſa ſedulitas diſciplie ⁊ rigoris ordines ſu pradictos ſtatuſqꝫ regulares ſalubriter dirigāt ⁊ conſeruat:ꝙqꝫ ſi eā perire vel remitti contigerit:ordo qlibꝫ collabi neceſſario cogeret. Pēſanteſqꝫ ꝙ ſi regulariū ꝑſonaꝝ correctio rimas iuris ⁊ apices ſeq̄ret:hmōi rigor lenteſceret:ac multiplici laxatione torpet:nos vr̄is pijs ſupplicationibus inclinati:

vobis auctoritate aplica indulgemus: vt ad correctiones ⁊ punitiones frm̄ eiuſdē ordinis delinquētiū infligēdas plati ordinis ſupradicti (ad quos eadē ſpectare noſcūt) ſtrimulis iuris ⁊ apicibus eius poſtpoſitis libere ꝓcedere valeant ſm̄ conſuetudines approbatas ⁊ gn̄alia facta vel ēt fienda ipſius ordinis inſtituta. Nec volumꝰ eiſdē licere frībꝰ ab eiſdē correctionibꝰ ⁊ punitiōibꝰ aliquatenꝰ appellare: ꝗ̄uia d̄liberatiōe ac maturitate debita obſeruatis.

Capitu. genera. ¶ Ordinamꝰ ꝙ nullꝰ frater ꝓuinciali miniſtro inferior niſi ex ſpeciali gn̄alis vel ꝓuincialis miniſtri lnia poſſit aliquē frēm abſoluere a pctō in obie ꝯtumacis. ꝓpetratione rex detētiōis. lapſus carnis. furti rei notabilis: ſeu freq̄nter iterati. iniectiōis manuū violēte: falſi teſtimonij in iudicio facti. ꝯpoſitiōis vel ꝓlectiōis aut publicatiōis libelli famoſi. falſificatiōis ſigilli cuiuſcūqʒ pſone notabilis: ⁊ falſe criminatiōis in īfamiā cuiuſcūqʒ. Dicimꝰ aūt inobiam cōtumacē: qn̄ qs trina mōitiōe pmiſſa: factis cōgruis iteruallis p diē naturalē inobediēs pſeuerat. Quare pn̄ti ordiatiōe ſtatuimꝰ: ꝙ ſiq frm̄ diuina pmittēte iuſtitia: ⁊ āticq hoſtis fallacia ꝓcurāte (qd̄ abſit) pmemoratis criminibus: aut aliquo ipoꝝ fuerint irretiti: ꝓ abſolutiōis bn̄ficio ad pfatos miſtros vel eoꝝ cōmiſſarios recurrere d̄beāt ſine mora. ¶ Nulꝰ cōfeſſor poſſit abſoluere d̄ tactibꝰ ipudicis ⁊ enormibꝰ: niſi q d̄ lapſu carnis bʒ lniā abſoluēdi. Et d̄ ſollicitātibꝰ ex certa ſciētia ad pctm̄ carnis: idē iudiciū hēaꝛ. ¶ Itē cuſtodes nō poſſint abſoluere a pdictis: et in ꝓuato cōmiſſis: niſi p miſtrū ſpecialr cōmittaꝛ eiſdē. ¶ Itē ſi aliqs miniſtris ꝓuincialis cōmittat alicui ſubditoꝝ ſuoꝝ auctoritatē ſuā ſup illis caſibꝰ q miniſtris ꝓuincialibꝰ reſuāꝛ: ſi ꝯtingat miſtrū mori vl ab officio miniſteriatꝰ amoueri: tal cōmiſſio penes illum cui facta fuerit remaneat: donec miniſtri in ꝓuincia hēaꝛ. Et qcūqʒ confeſſor ex certa ſciētia pſumpſit abſoluere a pdictis: ſuſpēſꝰ ſit ipo facto a ꝯfeſſiōibꝰ audiēdis: nec reſtitui poſſit niſi p ꝓuincialē miniſtrū. Et qcūqʒ in hoc vicioſꝰ legitie fuerit d̄phēſꝰ: pēa carceris pu̅iaꝛ. Si qs āt auſꝰ fuerit affirmare: ꝙ glibʒ ſacerdos poſſit abſoluere a pctō: ſup q̄ nō bʒ ꝯmiſſā auctē: ⁊ maxie d̄ pdictis: ⁊ correctꝰ reuocare noluerit: tāq̄ errās ⁊ ſubuerſor carceri mācipeꝛ.

Casus miniſtro ꝓuinciali reſeruati.

Bonifa. papa. viij. ¶ Gn̄alis ⁊ ſingl̄i ꝓuinciales miniſtri: ⁊ eoꝝ vicarij: ac ēt cuſtodes in prouincijs ⁊ cuſtodijs ſibi cōmiſſis fratribꝰ ꝯſtitutis ibidē: necnō ⁊ fratribꝰ alijs eiuſdē ordinis interdū ad eos d̄clinātibꝰ vndecūqʒ: abſolutione ⁊ diſpenſatione indigētibꝰ: ſiue ꝑuſq̄ intrauerint ordinē ſiue poſt in caſibꝰ exceſſerint ꝓ qbꝰ excōicationis. interdicti: vel ſuſpēſionis incurrerint ſentētias a iure vel a iudice gn̄alr ꝓmulgatas: ⁊ hmōi ſentētijs innodati: aut in locis interdicto eccliaſtico ſuppoſitis diuina officia celebrātes: vel ſuſcipiētes ordines ſic ligati notā irreglaritatis incurrerint: abſolutiōis ⁊ diſpēſationis bn̄ficiū valeāt impartiri: niſi a d̄o grauis ⁊ enormis exceſſus fuerint ꝙ ſint ad eādē ſedē merito deſtinādi. ¶ Frēs ēt quos ꝓ tpe vos gn̄alis ⁊ ꝓuincialis miniſtri: necnō ⁊ vices vr̄as gerentes: ac ēt vos cuſtodes in ꝓpos confeſſores habueritis: abſolutionis ⁊ diſpenſationis beneficium vob (cum expedierit) valeant impartiri: iuxta formam conceſſionis ſuper abſolutione et diſpenſa

Facultas abſoluēdi frēs: ⁊ a fcl̄o fugientes ab irregularitate.

Quod plati pn̄t abſolui p ꝓpos confeſſores.

tionē ſtm eiuſdē ordinis vr̄i ſupius facte. Et infra. ℭ Inſup inhibem⁹ vni
uerſis fr̄ibus vr̄i ordis: ne aliquis eorum niſi in neceſſitatis articulo alijs

Interdicit̄ ꝯfitēdi ptās niſi cū ſacerdotib⁹ noſtri ordinis.

q̄ꝫ prelatis ſuis peccata ſua confiteri preſumant: vel alijs ſacerdotibus eiuſ
dem ordinis: ſecundum regulam ⁊ ipſius ordinis inſtitutam.

Abſolutio ꝑ iniectiōe manuū violēta.

Capi. ge. ℭ Ab excōicatiōe ꝑ iniectiōe manuū violēta poſſit cuſtos
abſoluere: vel guardian⁹: ſi cuſtodis p̄ſentia infra diē na-
turalē nō poſſit hr̄i: aut vicarius guardiani: ſi cuſtodis vel guardiani p̄ſītia
infra triduū minime poſſit hr̄i. Hoc aūt tā p̄uilegiū q̄ꝫ ſtatutū nō intelligit̄
de iniectione atroci: vel ſubditi in p̄latū. ℭ Nullus incarceret̄ niſi ꝑ mani-

Cauſa icarcerandi.

feſto ⁊ enormi exceſſu. Enormē aūt dicim⁹ exceſſū vel rōne gn̄is pcti: vt eſt
lapſus carnis: in obīa cōtumax: ⁊ pfidia hereſis: vel rōne circūſtātie: ſicut ē
furtū rei notabilis: vel notorie factū: ſeu q̄ꝛ frequēter iteratū. Et de ſilibus

Incarcerandus actibus legitimis et hītu priuat̄.

idē iudiciū habeat̄. ℭ Declaram⁹ ꝙ oēs q pena carceris puniunt̄: eo ipſo le
gitimis actib⁹ ſint p̄uati. Uñ q̄ꝫuis liberēt̄ a carcere: nō ꝓpter hoc reſtituūt̄
ad act⁹ p̄dictos: niſi hoc eis bn̄ficiū explicite impēdat̄. ¶ Oīs etiā carceri mā
cipād⁹: hītu ordinis expoliet̄. ¶ Si fr̄ fecerit aliqd ꝓpter q̄ꝫ penā carceris d̄
beat ſuſtinere: guardian⁹ vel cuſtos vel eorū vicarij: de cōſilio diſcretorum:
poſſint eū detinere: ſiue ſit eorū ſubditus ſiue non: donec ꝑ miniſtruꝫ ꝓuin-
cialē qd ſit agendū de tali fuerit diffinitū. Hoc aūt intelligim⁹ debere fieri:
qn̄ cōmiſſus exceſſus ē rei euidētia māifeſtus. Habeant̄ aūt boni carceres

Pena falſificantiū lr̄as p̄latorū: vl' ēt īpedientiū ne mittant̄: vel nō legētiū ſibi miſſas.

⁊ fortes: ſꝫ humani. ¶ Quicūqꝫ frater ꝑ ſe vel ꝑ aliū ſigillum vel lr̄as p̄latoꝝ
generalis miniſtri vel cōmiſſarij: vel prouincialium miniſtrorum vel alia-
rū notabilium ꝑſonarū falſificare p̄ſumpſerit: ſi legitime fuerit ōprehēſus
carceri mācipet̄. Quod ſi falſificauerit ſigillū vel lr̄as ge. mi. ſeu ei⁹ cōmiſſa
rij: nō liberet̄ a carcere ſine ſpāli ge. mi. vel cōmiſſarij mādato. Quicunqꝫ fr̄
lr̄as eorundē malicioſe ꝑ ſe vel ꝑ aliū deſtruxerit: aut īpediuerit ne mittant̄
eiſdē ſed retinuerit eas: vel aperuerit: ſuſpēdat̄ ab oī actu legitio. Et cui hoc
pena nō cōpetit: ꝓbationis caputio vel alias debite puniat̄. Et hoc intelligi-
mus tā de lr̄is quas ipi alijs mittūt: q̄ꝫ de ill' q̄ ſibi ab alijs tranſmittūt̄. Nec
releuent̄ niſi ꝑ ſuū miniſtrū ꝓuincialē. Si aūt fuerit gn̄alis miniſter: vel cō-
miſſari⁹: ꝑ ipm tm̄mō gen̄alē miniſtrū: vel cōmiſſariū releuent̄. Predicte āt
pene ſubiaceāt: q ſupiorū lr̄as ſibijpſis miſſas legere: vel apire diſtulerint ma

De ꝓcurantibus imutationē ſtatut⁹ noſtri.

licioſe. ℭ Nullus fr̄ ꝑ ſe vel ꝑ interpoſitā ꝑſonā q̄ꝫcūqꝫ ſuadeat vel ſuade-
ri faciat alicui p̄lato. regi: vel p̄ncipi. cōitati. caſtro vel ville ſeu alicui ꝑſone
extra ordinē nr̄m exiſtenti: vt aliqd īmutet̄ de ſtatu ordis nr̄i ſeu nr̄e obſuā
tie regularis: vel de ordinatione alicui⁹ ꝓuincie ſeu cuſtodie: vl' de quocūqꝫ
fratre ſeu fr̄ibus de loco aliquo amouēdis vel nō amouēdis. Et quicūqꝫ cō
trafecerit: penis grauiſſimis ēt vſqꝫ ad carceres ſcḋm delicti exigentiā puniat̄.

De publicātib⁹ extra ordinē aliquid vn̄ diffamari poſſit.

Et mō cōſili puniat̄ frat̄ ille cuiuſcūqꝫ ꝯditiōis exiſtat: q ꝑ ſe vel ꝑ alio quo
uis mō ꝓmotionē ꝓcurauerit ꝑ ꝑſonā aliquā extra nr̄m ordinē exiſtētē: vel
ꝙ in aliquo loco ponat̄: vel remoueat̄: vel ꝙ remoueri nō poſſit. ℭ Inhibe
mus inſup: ne qs caſū depoſitionis ꝓuincialis: cuſtodis vel guardiani: vel
eorū exceſſū: ſeu correctionē: aut capl'i cuiuſcūqꝫ ſecretū: ſeu diſſēſionē diffi-
nitorum vel fratrū: vel aliquid aliud vn̄ ordo nr̄ poſſit turbari ſeu diffama

ri ſciẽter audeat extra noſtrũ ordinẽ publicare. Et ſi quis taliũ fuerit deꝑhẽſus: omni actu legitimo ⁊ officijs ordinis puet: aut alia pena equalẽti ꝑ miniſtrũ puniat. ¶ Item frẽs nõ releuent ad officia ordinis: niſi per prouincialem miniſtrum de conſenſu puincialis capli vel maioris partis eiuſdem. ¶ Fratres euidẽter notati de ſuſpectis cõſortijs vel collogijs mulierũ q̃ in regula ꝓhibent: ſi admoniti ⁊ correcti ſufficiẽter: ſe non correxerint: ſi in officijs fuerint: ab omnib⁹ abſoluant vel ſuſpẽdant per miniſtrũ. ¶ Si vero in officijs nõ fuerint: priuent libris ⁊ omni actu legitimo. Et cui hoc pena nõ cõpetit: probationis caputio: vel alijs pẽnis grauib⁹ puniatur ad arbitrium miniſtrorũ. Et intelligunt ſuſpecta cõſortia: nõ ſolũ de mulierib⁹: ſed etiam ꝺ ſuſpectis familiaritatib⁹ quibuſcũq;. ¶ Quicũq; frat conſuetus fuerit a ſuo fr̃e ſocio cũ mulieribus ſeq̃ſtrari: de qbus iudicio ꝑlati ſui merito poſſit oriri ſuſpictio: ſi canonice admonit⁹ ⁊ correctus ſe nõ emẽdauerit: tanq̃ ſuſpect⁹ de mulierib⁹ oibus officijs ordinis: ⁊ oi actu legitimo priuet. Et ſi taliter punit⁹ iterato duobus fide dignis teſtib⁹ conuincat de ſeq̃ſtratione ꝓdicta: vel ſi ſeq̃ſtrationes hmõi ſuſpictionẽ multũ violentã fecerit ſui ꝑlati iudicio de cõſilio diſcretoꝝ: ⁊ ꝓbent legitime: abſq; monitione ⁊ punitione ꝓmiſſa arctet ad veritatẽ dicẽdã. Si vero vn⁹ teſtis fide dign⁹ de ſeq̃ſtratione ꝓdicta appeat cõtra eum: ⁊ ali⁹ de lapſu carnis: arctet graui⁹ in domo diſcipline. ¶ Quicũq; frater inuent⁹ fuerit propetarius: libris ⁊ omni actu legitimo puet. Laici vero q libros ⁊ officia nõ habẽt: probatiõis caputio: vel alias debite puniant. Et ſi qs talis in morte inuent⁹ fuerit: careat eccleſiaſtica ſepultura. ¶ Fratres incorregibiles cũ ſuis exceſſibus cõſcriptis examinatis fideli ꝑ miniſtrũ vel cuſtodẽ ſeu viſitatorẽ ad prouĩciale capitulũ trãſmittãt. Qꝺ ſi a deo incorregibiles fuerit: q nec culpã humiliter recognoſcere: nec penitẽtiã ꝯdignã ſubire voluerint: carceri mãcipent. Si vero pniã; accipiant: ⁊ correctionẽ promittãt: cũ mĩa eis pniã; imponat. Quã ſi portare contẽpſerint: ad ꝯſueta vita reuertentes: in ſequẽti capitulo carceri mãcipent. ¶ Debeãt aũt frẽs exeuntes in reditu ſuo ſecrete guardiano ſuo exceſſus ſui ſocij notabiles intimare. Qꝺ ſi nõ fecerint: ꝑ ſupiorẽ cui de hoc ꝯſtiterit in ieiunio panis ⁊ aque: vel alias grauiter puniãt. Et ſi vnus frater exceſſum alteri⁹ ſciuerit ꝑ duas vias: vt pote ꝑ ꝯfeſſionẽ ⁊ ꝑ aliũ modũ: nihilominus ſuo guardiano dicere teneat: vt predictũ eſt. ¶ Quicũq; frater depoſuerit coraʒ quocũq; ꝑlato vel viſitatore falſe ⁊ ſciẽter de aliquo crimine ꝯtra fratrẽ: vel ad hoc faciendũ aliã ꝑſonã induxerit: vel reuocauerit falſo vel ad reuocandũ induxerit qꝺ vere depoſuit: a ſolo miſtro prouĩciali vel eius cõmiſſario poſſit abſolui. Ita dũtaxat: q ꝓpus ſatiſfaciat prout ſibi poſſibile fuerit i forma ſm quã depoſuit vel reuocauit. ſ. publice vel occulte. Et ſi de ꝓdicto crimine cõuictus fuerit: pena carceris puniat. ¶ Diſtricte inhibemus: ne ꝑſone accuſantes accuſatis: vel alijs neſciẽtibus aliquo mõ ſciẽter reuelẽt. Qꝺ de omnib⁹ ⁊ maxime de noibus accuſantiũ miniſtrũ prohibem⁹: niſi ꝺ crimine accuſati in excuſatione ſua petierint a ſuo ſupiori ſibi accuſantiũ ⁊ teſtiũ nomina reuelari. ¶ Inhibemus etiã accuſatis: ne ſciẽter de nominibus accuſantiũ ſe ingrant: niſi cum qs de crimine accuſatur ⁊ petit accuſantium

De hñtibus ſuſpecta conſortia.

De ſeq̃ſtrantibus a ſocio cũ mulierib⁹

De proprietarijs.

De incorrigibilibus.

Qꝺ exeũtes manifeſtent i reditu exceſſus ſociorũ.

De deponẽtib⁹ falſe cõtra alio.

De reuelãtibus vel ingrẽtibus noia accuſantiuʒ.

ſibi noīa reuelari. Et quicūqȝ cōtrariū fecerit: reuelādo. ſ. vel inquirēdo: nō
poſſit niſi ꝑ miniſtrū ꝓuincialē abſolui: vel ꝑ illū cui ipſe dixerit cōmitten-
dum. Supiores vero. ſ. miniſtri cuſtodes vel guardiani ſi inqrēdo vel reue-
lando ꝯtrafecerint: necnō ꝛ ſubditi accuſatores eoꝝ reuelātes eiſdē: infra ſex
mēſes quīdecī dieb⁹ in pane tm̄ ꝛ aqua ꝑ totā diem ſine diſpēſatione ieiuna-
re debeāt. ꝛ ad hoc ꝑ ſupiorē cogant. ¶ Ordinam⁹ ꝙ nullus miniſter a peni
tētia quā impoſuit viſitatoꝝ ꝛ nullus cuſtos a penitētia quā impoſuit mini
ſter: nec guardian⁹ a penitētia quā ipoſuit cuſtos: nec aliqs inferior a penitē
tia guardiani abſoluat aliquē: nec mutet ſine licentia imponētis. Et ſi cōtra
riū factū fuerit: ipſa abſolutio ſit inanis. ¶ Declaramus etiā ꝙ vbicūqȝ i cō
ſtitutionibus cōtinet̄ aliqua cēſura ſuſpēſionis vel hmōi vbi nō ſit lata ſen
tentia ſed tm̄ cōminatio de futuro: nec ibi exprimit̄ a quo imponi debeat vl̄
infligi: intelligit̄ ab eo infligi debere: corā quo legitime ꝓbatur exceſſus: dū
tm̄ hmōi exceſſus correctio ꝑtineat ad eundē. ¶ In priuatione vero officioꝝ
ordinis: intelligit̄ priuatio non ſolū ꝑlationis: ſed ꝯfeſſionis. ꝑdicationis. le
ctionis. diffinitionis. viſitationis: ꝛ electionis ad caplm̄ ꝓ diſcreto. ¶ In ꝑ-
uatione vero actuū legitimoꝝ: nollum⁹ ꝙ intelligat̄ priuari executio ordinis
vel teſtificatio in iudicio: niſi ſpecialit̄ exprimant̄. ¶ Et ne labor capituli ge-
neralis ſit inanis: ꝛ in contēptū veniat ordinis diſcipline miniſtri. cuſtodes
ꝛ guardiani cōſtitutiones p̄ſentes faciāt diligēter obſeruari. Quas quilibȝ
guardian⁹ in loco ſuo ſtudeāt diligēter hr̄e: ꝛ in ſua cuſtodia reſeruare: ca-
uendo ne extraneis publicent̄. Ipſas etiā ter in āno ad min⁹ faciāt fratrib⁹
ſuis legi. Si quos vero inuenerit diſcholos: cogāt eos ad plenā obſeruātiaȝ
penarū: q̄ in ipſis ꝯſtitutionibus ſunt taxate. Et ſi eorū ꝯtumacia exegerit: et
grauiores iponāt. ¶ Cōcedit̄ quoqȝ gn̄ali ꝛ ꝓuincialibus miniſtris in caſu
tamē in ſpāli atqȝ ex cauſa rōnabili: cōmutare penas hmōi: atqȝ etiā miti-
gare. Qđ ſi ex eoꝝ remiſſione ſoluat̄ ordis diſciplina: accuſent̄ in cap. gn̄ali.
¶ Caueāt aūt miniſtri ꝓuincialis a multiplicatiōe ſtatutoꝝ ꝓuinciarum ꝛ
quorūlibȝ p̄ceptoꝝ ꝓpter obliuionis ꝛ trāſgreſſionis periculū euitandum.

Qđ inferiores ſi abſoluāt a penitētia ſupiorū.
Ab eo infligit̄ cēſura corā quo ꝓbat̄ exceſſus.
Quid ꝑ priuationē officiorū ꝛ actuū legitimorū intelligat̄.
De obſeruātia iſtarū cōſtitutionū: et multiplicatione aliarū.

Bonifa. papa. 8. ¶ Ut apoſtatas ꝛ inſolētes vr̄i ordinis niſi vr̄i ſalu
brib⁹ mōitis acqeſcāt: excōicare. cape. ligare: ꝛ carceri trade
re: ſi videbit̄ expedire poſſitis: auctoritate p̄ſentiū vobis cōcedim⁹ facultatē.

Capi. gen̄. ¶ Volētes apoſtatis viā precludere: nos gn̄alis ꝛ ꝓuin
cialis miniſtri ꝛ diffinitores gn̄alis ꝯgregationis ſeu ca
pli: excōicam⁹ in his ſcriptis oēm frēm ab ordine nr̄o apoſtatātē: ꝛ ex decre-
to p̄ſentis ſtatui anathematis vinculo inodam⁹. ¶ Intelligim⁹ aūt apoſtatā
tē: oēm frēm q̄ ſine licētia vel ꝯtra obiam ſuoꝝ ſupiorū ꝑ terras. loca: ſeu
p̄rias cū hitu vel ſine hitu: cū ſocio vel ſine ſocio iuerit: vel vagabund⁹ fue-
rit: ac gn̄aliter abſqȝ eiuſdē ordinis licētia quomodolibȝ diſcendentē. ¶ Or-
dinamus etiā: ꝙ oīs apoſtatas ab ordine nr̄o: carceri mācipet̄. Poſtq̄ȝ vero
frater aliqs de aliquo cōuentu vel loco apoſtatauerit: ꝛ guardiano cōſtiterit:
ipſum ad alioꝝ terrorē ꝛ p̄ſeruationē: denūciet ſeu denunciari faciat publi-
ce corā fratrib⁹ in caplo excōmunicatū: qualibȝ. ſ. feria. vj. p̄mi mēſis ſue a-
poſtaſie. Et dū huiuſmodi apoſtate reuertunt̄: in publico corā fratrib⁹ cum

Facultas abſoluēdi apoſtatas.
De apoſtantibus.

ps. Miſerere mei deus. ℣. Saluum fac ſeruum tuum. ℟. Deus meus. Domine exaudi orationē meā. Dominus vobiſcum. ⁊ oratione Deus cui proprium: ac etiam cum virgis: ſeu flagellis ab excōmunicatione abſoluantur. ¶ Quilibet miniſter prouincialis habeat ordinariam iuriſdictionē auctoritate miniſtri generalis excōmunicandi. capiendi ⁊ incarcerandi: ac pena aliis puniendi ſuper omnes apoſtatas: etiā aliarum prouinciarum in prouincijs ſuis. Et idem poſſint cuſtodes ⁊ guardiani: ⁊ in caſu neceſſitatis: frēs alij auctoritatem habeant apoſtatas noſtri ordinis capiendi. ¶ Caueant autem miniſtri ⁊ cuſtodes: ꝙ non pmittant apoſtatas ſiue ſue ſeu alterius prouincie in ſcandalū ordinis euagari.

¶ De electionibus ⁊ inſtitutionibus officiariorū. Capitulo. 7.

Statuimus: ꝙ de incepe guardiani in ſingulis locis eligāt p cōuentus eorūdē locoꝝ: die ac celebrandā electionē hmōi p eorūdē ꝯuentuū pſidētes aſſignāda. In quoꝝ electione nullus vocē hēat: niſi q ſaltē vigeſimūquintū ſue etatis annū attigerit: ⁊ in ſacris fuerit ordinibus cōſtitutus. Ubi aūt cuſtodes habent: ſeruet in eorū electione ꝯſuetudo hactenus obſuata: Dictoꝝ vero electionis cuſtodum ⁊ guardianoꝝ cōfirmatio pertineat ad generalē vel prouincialē miniſtrū. Et ſi ad electionem hmōi facienda p viam ſcrutinij pcedat: ⁊ votis in diuerſa diuiſis electiones plures in diſcordia celebrari cōtingat: illa que a maiori parte numero omniū in dicta electione vocem habentium: nulla zeli vel meriti collatione habita fuerit celebrata: exceptione ſeu contradictione quacūq; partis alterius non obſtante per dictum miniſtrum de conſilio diſcretorum de ordine (prius tamen ex officio prout ſpectat ad ipſum diligenti examinatione premiſſa) cōfirmetur vel infirmetur: prout ei ſecundū deū videbit expedire. Et ſi fuerit infirmata: ad dictos electores electio reuertatur: niſi ſcienter elegerint indignū quo caſu ad dictum miniſtrum illa vice ipſo facto prouiſio huiuſmodi deuoluatur. Et eadem fiat deuolutio ſi dicti electores die ad eligendum guardianum vel cuſtodem aſſignata eligere pretermittāt. In electionibus quoq; predictis ⁊ cōfirmationibus eorundem: declaramus electores ſeu confirmatores formis aut ſolēnitatibus quibuſcūq; a iure ſtatutis non arctari. ¶ Item loca noſtra auctoritate apoſtolica fundata in quibus duodecim fratres ad minus cōmode viuere poſſunt: appellentur conuentus: ⁊ habeant Guardianos. Alia vero loca que non ſic ſunt accepta: ſuperiores habeant: qui dumtaxat vicarij appellentur. ¶ Ordinamus ꝙ capitulum culparum (ſicut conſuetū eſt) ⁊ in ebdomada ad minus celebretur: in quo quotidiane culpe ⁊ negligētie plene ⁊ ſigillatim rocognoſcantur: ⁊ recognite debite puniantur. ¶ Ceterum ordinamus vt ſingulis annis in ſingulis prouincijs prouincialis congregatio ſeu capitulum celebretur: niſi quo ad aliquas prouincias miniſtro prouinciali cum ſuo capitulo videretur potius differendum. In quo capitulo locus ⁊ dies ſequentis capituli aſſignetur: ita quod redeuntes de capitulo generali proximo precedenti valeant intereſſe. Ad illud autē caiptulo conueniant cuſtodes ⁊ diſcreti: ſecūdū ꝙ in capitulo prouinciali fuerit ordinatum: prouiſo ꝙ multitudo venientiū euitetur. In hoc autem caplo ⁊ alijs

Electio guardiani: ⁊ cuſtodis.

De capitulo culparū.

De capitulo prointiali.

electionibus:vocē ꝑ ſe nō habeāt frēs in monaſterijs monialiū cōmorātes.
Admittanť tñ ad electionē diſcreti ad capm trāſmittēdi in locis iuxta que
moranť:ſicut frēs ceteri de ꝯuētu.¶ Nullus frater pſens vel abſens poſſit i
elcōne aliqua facta ꝑ ſcrutiniū vocē ſuā cōmittere alteri:niſi iuxta formā q̄
in ꝓuilegio dñi Nicolai de cuſtodibus ꝯtineť.¶ Ad pfixā aūt diem elcōnis

Quot voces hēant electores diſcretorū:ꝛ q hēant vocē in elcōne.

diſcreti:oēs frēs ꝯuentus eiuſdē ꝯuenire bona fide habeant. Et guardiani
oibus denūciēt qbus poterūt bona fide.¶ Ut aliquoꝝ ambitio euitetur:ꝛ in
ſolētia nō creſcat:ordinamus vt nullus frat eodē anno in elcōne diſcreti ad
prouinciale ſeu cuſtodiale capm vocē habeat niſi vnā.Et ſi ſecus factū fue
rit:ſcda vox nulla ſit:ꝛ inter voces eligētiū minime cōputetur. ¶ Ordina
mus inſup:ꝙ frēs iuuenes non habeāt voces in elcōne diſcreti:neqꝫ in ap
probatione mittendoꝝ ad ipm capm:ꝑuſq̄ etatis ſue.xx.ānū cōpleuerint:
ſm cuſtodes vel guardiani iudiciū:de ꝯſilio diſcretoꝝ:niſi de ipſa etate aliđ
teſtimoniū certius habeatur.Hāc aūt elcōnē diſcreti ad capm prouinciale
mittēdi:frēs faciāt pma die:alioqn miniſter vel cuſtos eis prouideat de diſ
creto.Quē ſi ꝯtingat mori:vł legitime impediri:alterius prouiſio ad mini
ſtrū ꝑtineat vł cuſtodē.¶ Guardianus aūt teneat capm qñ de exceſſibꝰ mi

De inqſitione platoꝝ exceſſuum.

niſtri vł cuſtodis ꝛ eoꝝ inſufficiētia:ꝛ de alijs trāſmittēdis ad capm prouī
ciale pergritur.¶ Cū vo de exceſſibus guardiani inqritur:aliqs eoꝝ inſtitu
tus a guardiano:de ꝯſilio aliquoꝝ diſcretoꝝ:teneat capm.Predicti vo de
exceſſibus platoꝝ ꝛ inſufficiētia eoꝝ diligēter pergrant:ꝛ alij frēs ingrenti
bona fide veritatem de omnibus debeāt rñdere In predictis aūt inqſitioni
bus etiam reuelantes accuſantium nomina:q̄ ingrentes:ad penam q̄ ſupius
ponitur.vj.capo aſtringantur.Cuſtodes autem hmōi ſcrutinio non inter
ſint.Illud autem ſcrutinium vltra vnius diei naturalis ſpacium nolumus
prolongari.¶ Exceſſus autem guardiani qñ mittuntur ad cap. prouincia
le:recitentur ei in publico corā ſuo ꝯuētu:preſertim ſi ad dictū ca.non fue
rit profecturus.Et ſi aliqd graue accidiſſet in prouincia:vel ꝯtigiſſet i via:
talr ꝙ ad capm miſſum non eēt:debeant frēs qbus notum eſt:coram diffi
nitoribus accuſare.¶ Iſti in loco capli congregati:ipſa die qeſcant:ꝛ deli

Proſecutio capli.

berent inter ſe vſqꝫ in mane diei ſeqntis.Et tūc audita miſſa:ingrediantur
capm:ꝛ inuocata ſancti ſpūs gra:fiat ſermo fribus in cōi.¶ Deinde ex ſeip

Elcō diffinitorum.

ſis tñ quartū diffinitores eliganť ꝑ diſqſitionē triū:quos miniſter ꝛ guar
dianus loci duxerint eligēdos.Si aūt in elcōnibꝰ diffinitoꝝ plures q̄ quat
tuor majorem partem vocum mediate omnium hr̄e contigerit:illi q plures
voces hūt:pro diffinitoribus habeantur.Si vero q pauciores habēt voces:
fuerint inequali numero:iteretur ſcrutiniū quo ad illos:quo ad vſqꝫ ꝑ plu
ralitatem vocū electio vnius alteri pferatur.In huius aūt capli prouincia
lis pncipio:cuſtodes ꝛ guardiani ꝑ ſe ſi pſentes fuerint:vel per lr̄as ſi abſen
tes:ſuis officijs renūciare debeant.Quoꝝ renunciatio ad miniſtro vel ab
eo q tenet capm loco eius cū diffinitoribus in fine capli ſi videbiť admitta
tur.Si vo miniſter prouincialis intereſſe non poterit:ꝛ eiꝰ cōmiſſariꝰ de
fuerit:cuſtos in cuiꝰ cuſtodia capm celebratur:vel guardianꝰ(vbi cuſtodes
non habentur)in cuius conuentu capm celebratur:teneat capm loco eius.

¶ Predicti ꝗo diffinitores poſſint corrigere miniſtrum ꝓuincialem: diffinire ⁊ expedire cum ipſo oīa q̄ ad ꝓuinciale ca. ꝑtinebunt: q̄ ſunt hec. ¶ Collatio ſuper tranſmiſſis ad capl'm correctio eoꝝ q̄ in ꝓuinciali ca. corrigēda notificātur. ordinatio eoꝝ q̄ ad neceſſitatem moꝝ: vel honeſtatem prouincie videbūtur pertinere: cum diuerſe ꝓuincie diuerſis cōſuetudinibus varientur. Nullas tñ conſtitutiones vel ordinationes ibidē faciāt: abſqꝫ maioris partis capli conſilio ⁊ aſſenſu. ℭ Subditi autem q fuerint diffinitores in ꝓuinciali capl'o ꝑcedenti: non ſint diffinitores in capl'o ꝓuinciali proximo ſequenti. Et dicimus hic ſubditos: oēs ſub miniſtris ꝓuincialibus conſtitutos. Predicti aūt electores: qntum ſex ſeipſis eligant: q in hoc tñ poſſit articulo: vcꝫ ſi quattuor diffinitores in correctiōe miniſtri ꝓuincialis in partes equales ſe diuiſerint: eorūqꝫ ſententia ꝑualeat: quā ipſe duxerit approbādā. Idem tñ qntus q ſic eligit̃ in capl'o ꝓuinciali: non tenet̃ ꝓ diffinitore: vnde poteſt ſeqnti anno eligi diffinitor. ¶ Electis igit̃ diffinitoribus: lr̃e que ſuper facto ꝓuincialis miniſtri a fr̃ibus locoꝝ ſunt trāſmiſſe: eiſdem diffinitorib⁹ ꝑſentent̃. Ante quaꝝ ꝑſentationem miniſtri ꝓuinciales ſuo ſemꝑ officio renuncient. Que renūciatio (ſi videbitur) acceptet̃. Tamē de triennio in triennium: de alijs fiat noua electio. ℭ Circa ꝗo electiōem miniſtroꝝ ꝓuincialium: ſıͣliter ꝓcedat̃ ſicut in electione gn̄alis miniſtri vel commiſſarij gn̄alis: excepto ꝙ electores nō opꝫ includi: nec in fine cantare Te deum laudamus.

De auctē diffinitoꝝ: ⁊ expediendis in capitulo.

De electione miniſtroꝝ ꝓuincialium.

ℭ Ordinamus quoqꝫ: ꝙ ipſi miniſtri ꝓuinciales cōuocata ꝓuinciali congregatione: a ſubditis: idēſt a fr̃ibus de corpe ꝓuincialis capli eligātur. Electi aūt miniſtri ꝓuinciales a fr̃ibus de corpe capli: debeāt cōfirmari auctoritate gn̄alis capli a ꝑdeceſſoribus ſuis ꝓuincialibus miniſtris: vel ab eis q tenēt capl'm: vna cū diffinitoribus capli ꝓuincialis. Et hoc in ꝑncipio vel in fine capli: ſcd̄m morem prouinciaꝝ. ℭ Si aūt ꝑ mortem miniſtri prouincialis: vel alia de cauſa alius miniſter in prouincia ſit eligendus in ꝯgregatiōe prouinciali in qua nō eligūtur diffinitores: tūc ꝓ nutrita electione canonice facta: cōfirmet̃ per ꝑſidentē dicte congregationis. Et ſi ipſe ꝑſidens electus fuerit: pronūciata electiōe eſt canonice facta: auctoritate gn̄alis miniſtri: ⁊ gn̄alis capli cenſeat̃ confirmatus. ¶ Debeāt aūt fr̃es in prouinciali capl'o immediate ꝑcedente cap. gen̄. viſitare miniſtrū gn̄alem ⁊ cōmiſſariū gn̄alem de notabilibus exceſſibus certis ⁊ in terminis explicatis: ⁊ tales exceſſus ꝑ diſcretuꝫ diſcretoꝝ eūtem ad ge. ca. tranſmittant̃ ſub ſigillis vicarij ⁊ guardiani loci in quo capl'm prouinciale celebrabit̃. ¶ Item debeāt capl'a prouincialia ſignificare ca. ge. de exceſſibus ⁊ inſufficientia miniſtri prouincialis: ⁊ de receptione inutiliū per eūdem ⁊ de ſtatu ⁊ cōi pace prouincie ſub eodem. ¶ Diffinimus: ꝙ cuſtodes ⁊ guardiani habeant̃ pro ꝑlatis: qm̄ ex ꝑuilegio dn̄i Clementis pape qd̄ ꝺr mare magnū eis cura committit̃ animaꝝ. Et guardiani in omnibus obediāt ſuis cuſtodibus: caueāt tñ ne in ſuis officijs ad inuicē ſe ꝯturbent. ℭ Miniſtri prouincialis qn̄ vadit ad capl'm gn̄ale vl' alias exit prouinciam: vl' ſic infirmat̃ ꝙ non poſſit capl'o ꝓuinciali intereſſe: dimittat commiſſariū de conſilio diſcretoꝝ. Qd̄ ſi vicarius abſens abſolutus fuerit in capitulo gn̄ali: offiñ exerceat ipſe cōmiſſarius donec ſibi ꝯſtiterit ꝙ vica-

De cōmiſſario miniſtri ꝓuīcialis.

rius fuerit abſolutus. Et idem de cuſtodibus ⁊ guardianis quouſq; de alio
rum ꝯfirmatione legitime eis cōſtiterit. ¶ Item frēs nō transferant de loco
in locū: pſertim infra tps prouincialis capli ad morandū: niſi euidēs neceſſi
tas: vel cōis vtilitas hoc reqrat. Et breuiter: de loco ad locū nō mittāt frēs:
niſi ex neceſſaria cauſa fuerit faciendū. ¶ Item ꝑpter vitāda picula volum⁹:
ꝙ nō paſſim guardiani qñ de domo egrediunt vicarios inſtituant: niſi cer-

De patienti-
b⁹ defectum
natalium.

tos frēs diſcretos ⁊ ſecuros: ⁊ hoc de diſcretoꝝ ſuoꝝ cōſilio. ¶ Frēs patiētes
defectū nataliū nō fiāt plati in ordine nr̄o nec vicarij ordinarij: ita ꝙ opor-
teat eos tenere capm: nec etiā fiant viſitatores ordinis nr̄i nec diffinitores aut
ſororꝝ ſancte Clare viſitatores: niſi cū eis fuerit diſpenſatū. Nec iſta diſpen-
ſatio in pdictis ſortiat effectū: donec ſub ſigillo auctentico prouinciali capi-

Cōditiōes p
mouendorū
ad aliqđ or
dinis offm̄:
⁊ pmouētiū

tulo fuerit certitudinaliter declarata. ¶ Nullus frater pficiat in officio frm̄.
niſi poſſit ducere vitam cōem: q̄ tam a platis q̄ a ſubditis obſeruet: maxi-
me in veſtibus. cibis ⁊ lectis. ¶ Executionē aūt confeſſionū quarūcūq; pſo-
narꝝ extra nr̄m ordinem exiſtentiu3: aut plationis offm̄ nullus de cetero ha-
beat: niſi triginta annos cōpletos habeat in etate. ¶ Item inhibem⁹: vt nul-
lus frater in aliqua electione: ſeu viſitatione: vel promotione alicuius ad ali
quod offm̄ ordinis faciat colligationes vel inductiones comminando. pro
mittendo. laudādo. vel mendaciter detrahendo. Et q ſcienter ꝯtra fecerit:
ab omni actu legitimo ſuſpendatur.

¶ De capo gn̄ali: ⁊ miniſtro gn̄ali. Cap. viij.

CUm gn̄alis miniſter ꝑ regulā ſit a miniſtris ꝓuincialib⁹ ⁊ cuſtodib⁹
eligendus in capitulo pentecoſtes: ſtatuim⁹ ⁊ ordinam⁹: ꝙ ad hmōi
capl'm conueniāt miniſtri ⁊ cuſtodes prouinciarꝝ. Qui cuſtodes lr̄as
teſtimoniales ſub ſigillis miniſtri: ⁊ loci capli ꝓuincialis vbi eligūtur ſecum
portent. Et ſi cuſtodē ſic electū quoquo modo impediri ꝯtigerit: ſic ꝙ ad ca
pitulū gn̄ale nō poſſit venire: ꝑ miniſtrū ⁊ vocales: ſi adhuc in capitulo fue-
rint: vl' ſi poſt capitulū: cū aliqb⁹ diſcretis frib⁹ alius eligi ſeu deputari poſ-

De cuſtodi-
b⁹ nō eūtib⁹
ad capitulu3
gn̄ale.

ſit. ¶ Et declarat gn̄ale capitulū miniſtris ⁊ cuſtodib⁹: ꝙ nō legitime excu-
ſati ſcđm iudiciū gn̄alis miniſtri: vel gn̄alis cōmiſſarij: ⁊ vocaliū capli gn̄a
lis: nō ꝯuenietes ad gn̄ale capitulū: ipſo facto ſint ſuis officijs ꝑuati: ⁊ voce
actiua ⁊ paſſiua. Et ſuꝑ hoc fiat diligēs inqſitio in cap. gn̄ali. ¶ Cū aūt cōti-
gerit ex pdictis aliquē: ſeu aliquos ad capitulū gn̄ale nō venire: nihil eorū q̄
expedienda ſunt ꝑ capm omittat. Quinimo decernit gn̄ale capm ⁊ ordinat:
ꝙ q̄uis miniſter gn̄alis vel cōmiſſari⁹ gn̄alis poſſit de ꝯſilio aliquoꝝ frm̄
diſcretoꝝ mutare locū capli gn̄alis aſſignatū ſuꝑueniēte aliqua euidenti ne-
ceſſitate: nō tñ poſſit differre capitulū vltra vigiliā pētecoſtes: in qua inuio-
labiliter fiat electio gn̄alis miniſtri qñ erit faciēda: vel cōmiſſarij gn̄alis: ſiue
miniſter gn̄alis vel cōmiſſarius gn̄alis venerit: ſiue nō: etiā ſi plures vocales

De pſidente
capli gn̄alis.

defuerint. ¶ Quot ſi miniſter gn̄alis nō venerit: commiſſarius gn̄alis pſi-
deat in ipſo: niſi ipe gn̄alis miniſter aliū ſpecialē commiſſariū ad id miſerit.
Et ſi vterq; ipſoꝝ defuerit: miniſter ꝓuincialis in cui⁹ ꝓuincia celebrat capi
tulum: ⁊ in eius abſentia ille quem cōgregatio generalis ad hoc elegerit pſi-

Forma pce-

deat vſq; ad electionē noui miniſtri gn̄alis. ¶ Congregatis igitur ad locum

capituli ꝑdictis miniſtris ⁊ cuſtodibꝰ:feria ſexta ante feſtũ pẽtecoſtes q̄ eſcãt
⁊ deliberẽt vſqꝫ mane diei ſeq̄ntis.Et tũc cãtata miſſa de ſctõ ſpũ:ingreſſi ca-
pitulũ:cãtent hymnũ. Ueni creatoꝛ ſpũs. ℣.Emitte ſpm̃. Oro. Deus q̄ coꝛ-
da fideliũ.Deinde fiat ſmo fratribꝰ in cõi.Deinde lr̃e teſtimoniales cuſto-
dum miniſtro gñali:vel p̄ſidẽti p̄ſentent coꝛã oibꝰ legẽde.Et voces oĩm vo-
caliũ legitime integrent:ac vota abſentiũ:⁊ eoꝝ q̄ ſunt voce ꝓuati (vt moris
eſt)ſuppleãtur.¶Deinde tractet de ſtatu ⁊ coꝛrectione miniſtri gñalis. Ipſe
℣o miniſter gñalis coꝛam oibus ſe accuſet:⁊ egrediatur.Miniſtri autem ⁊
cuſtodes in conclaui recludãtur:nec illis aliqua alimẽta miniſtrẽtur donec
ꝓuiderint(vt opꝫ)de miniſtro gñali.Proceſſus ℣o incluſoꝝ ſit talis. Preſi-
dens a vocalibꝰ req̄rat in publico:ſiq̄d hñt dicere de exceſſibꝰ ⁊ inſufficien-
tia gñalis miniſtri.Et ſinguli teneãtur bona fide manifeſtare ſiq̄d habuerit
viſitare ꝑ teſtimoniũ lr̃arũ autenticarũ a pꝛouincijs trãſmiſſaꝝ. Que lr̃e le-
gantur publice.Quibus ſummatim collectis in vnũ:⁊ cõſcriptis:⁊ in me-
dium recitatis:ac eidem miniſtro gñali reuocato expoſitis q̄ exponenda vi-
debãtur:audiẽtia ei ꝯcedatur.Quo audito:⁊ iterũ egreſſo:ſuꝑ accuſatiõibꝰ
⁊ excuſationibꝰ eius cõis collatio habeatur:⁊ p̄ſidens ſinguloꝝ vota publi-
ce req̄rat:vtrum eis appareat dictũ miniſtrũ debere coꝛrigi tantũ:vel penitꝰ
amoueri.Cõſcriptis itaqꝫ votis:⁊ mox in mediũ recitatis:iuxta ſentẽtiam
maioꝛis partis oĩm ad coꝛrectionẽ vel amotionẽ eius ꝓcedatur hoc modo.
Si tantũ coꝛrigẽdus fuerit:ꝑ pꝛedictũ pꝛeſidentem vice oĩm miniſtroꝝ
⁊ cuſtodũ ibidem continuo cũ reuerentia coꝛrigatur. Si ℣o fuerit penitus
amouẽdus:eidem reuocato ſeoꝛſum ac ſecreto pꝛius ſuadeatur voluntaria
ceſſio.Et ſi incontinẽti nõ ceſſerit:habeatur nihilominus ꝓ amoto.Ac eo ſta-
tim emiſſo foras:⁊ oſtio firmiter obſerato ad electionẽ alterius ꝓcedat:ita q̄
in mane diei ſeq̄ntis habeat oꝛdo aliũ gñalem miniſtrũ p̄ſentẽ vel abſentẽ.
In fine aũt ſui ſexenij miniſter gñalis officio ſuo renũciare teneatur:⁊ pꝛe-
miſſa ipſius viſitatione:ad electionẽ alterꝰ ꝓcedatur. ¶ In electiõe aũt mi-
niſtri gñalis:p̄ſidens capli gñalis diſq̄ſitoꝛes inſtituat:de ꝯſilio duoꝝ vl' triũ
diſcretoꝝ:cũ vocaliũ aſſenſu.Qui diſq̄ſitoꝛes ſinguloꝝ vota ſeoꝛſum aliq̃-
tulum:coꝛã oibus ꝑquirãt fideli:⁊ ꝯſcribãt.Ita q̄ ſingli anteq̃ recedãt ab
eis audiãt qualiter ꝯſcripſerint vota ſua.Electoꝛes ℣o in explicando vota
ſua ijs ℣bis vtãtur.Ego miniſter:vel cuſtos talis ꝓuincie:noĩo talẽ fratrẽ
in gñalem miniſtrũ.Quibꝰ ꝑ oꝛdinẽ ꝯſcriptis:ſtatim in eodẽ loco publicen-
tur in mediũ q̄ conſcripſerũt:tacito noĩe eligentiũ.¶ Et ſi in p̄mo ſcrutinio
nõ fiat electio:iteret modo ꝑdicto quouſqꝫ electio fuerit canonice celebꝛa-
ta.Quot ſi diuina gr̃a inſpirãte:oẽs vocales in vnũ aliquẽ ꝯcoꝛdauerint:il-
lius electio firma eſt abſqꝫ aliqua q̄ſtione.Si ℣o in partes inequales ſe diui-
ſerint:ille in quẽ maioꝛ pars oĩm eligentiũ ꝯſenſerit:pꝛo ℣o electo habeatur
poſtq̃ electio fuerit ꝓnũciata.Surgat ergo vnꝰ de diſq̄ſitoꝛibꝰ:⁊ dicat. In
noĩe p̄ris ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti amẽ.Hec eſt electio reuerẽdiſſimi p̄ris miniſtri
gñalis totiꝰ oꝛdinis minoꝝ ſcti Frãciſci canonice celebꝛata per dicti oꝛdinis
p̄res reuerẽdos vocales miniſtros vcꝫ ⁊ cuſtodes:iuxta regulã capitulariter
ꝯgregatos in p̄ſenti ꝯuẽtu .N.ciuitatis ſeu loci.N.ãno dñi.N.die ℣o.N.

[Margin, beside lines 1–2:] dẽdi in cap. gñali.

[Margin, beside lines 7–9:] De coꝛrectione Miniſtri gñalis.

[Margin, beside lines 28–30:] Foꝛma electõnis miniſtri gñalis.

In qua electione reuerēdus pr̄. N. hꝫ tot voces. Et reuerēdus pr̄. N. hꝫ tot.
Et ego frat. N. eiuſdem ordinis ꝓfeſſor: ac prouincie. N. cuſtos vel Mini-
ſter: vnus ex diſq̄ſitoribus: nomine meo: ⁊ nomine alioꝝ omniū q̄ in dictā
electionem ꝯuenerūt ⁊ ꝯſenſerūt: nomino ⁊ eligo in eiuſdēꝫ totius ordinis
miniſtrū gn̄alem ꝑfatū reuerendiſſimū pr̄em frm̄. N. in quem maior pars
vocum cōſenſit: ſicq́ꝫ electum denuntio: in nomine prīs ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti.
Quo facto: auctoritate aplica: ac ex vi talis electiōis: ⁊ p̄ſentis conſtitutiōis ꝓ
ꝯfirmato habeat. Et ſtatim cātor incipiat. Te deū laudamus. ¶ Et in omī

De cōmiſſario gn̄ali.

ꝓnunciatiōe electiōis: forma p̄dicta: vel alia canonica obſeruet. ¶ Siliter ꝓ-
cedat in viſitatiōe: ⁊ electiōe commiſſarij gn̄alis: ſicut de gn̄ali miniſtro di-
ctum eſt. Hoc excepto: ꝙ offm̄ gn̄alis cōmiſſarij nō ꝓtendit vltra trienniū.

De occupatiōe frm̄ nō vocalium.

¶ Porro frēs q̄ venerint ad capm̄ gn̄ale: ⁊ nō occupātur in diffinitiōe ne-
gocioꝝ capli: qualibꝫ die (excepta vigilia: ⁊ triduo pentecoſtes) ſolēniter cele-
brent vnā miſſam ad honorem v̄ginis glōſe. Qd̄ ēt volumus in caplis ꝓ-

De renūciationibus miniſtrorum.

uincialibus obſeruari: vbi fieri poterit bono modo. ¶ In hoc aūt cap. mi-
niſtri ꝓuinciales ſemꝑ ꝑ ſe ſi p̄ſentes fuerint: vel ꝑ ſuas lr̄as ſi abſentes: ſuis
officijs renūciare debent. Quoꝝ renūciatio a miniſtro gn̄ali: vel a p̄ſidenti

De diffinitoribus.

capli: cū aſſenſu gn̄alis capli (ſi videbit) admittat. ¶ Ordinamus inſuꝑ q̄
nr̄i gn̄alis capli diffinitores ſint oēs miniſtri ꝓuinciales: ⁊ cuſtodes pſonalit
p̄ſentes: ⁊ cōmiſſarij a miniſtris ꝓuincialibus miſſi cū ꝯſilio diſcretorum.
Suppleti vero nō ſint diffinitores: niſi alias fuiſſent diffinitores capli gn̄a-
lis. In oībus aūt memorati capli diffinitiōibus: ſententia pluriū indiſtincte
p̄ualeat: ⁊ inuiolabiliter obſeruet. ¶ Deinde fiat collatio ſuꝑ ijs q̄ ad capm̄
de ꝓuincijs ſunt trāſmiſſa: ⁊ ordine ſuo viſitent in diffinitorio. Et proui-
deat ꝑ gn̄alem miniſtrū vel p̄ſidentem capli ⁊ diffinitores de ſinglis: vt opꝫ.
Ucꝫ: de correctiōe corrigendoꝝ: ⁊ ordinatiōe ordinandoꝝ. Pergrat etiā di-
ligenter qualiter regula ⁊ ſtatuta in ſinglis prouincijs ſuent. ¶ Nullus alte-
rius religiōis aut ꝓfeſſionis: nulluſq́ꝫ ſecularis (cuiuſcūq́ꝫ ſtatus aut condi-

¶ De expeditione capli.

tionis exiſtat) tractatibꝰ capli admittat. ¶ Et in fine aſſignet locus capli gn̄al
ſeq̄ntis. ¶ Recitet etiā nūerꝰ defunctoꝝ frm̄ ⁊ ſoroꝝ a tpe gn̄alis capli ꝓxi-
me p̄cedētis. Pro q̄bus dicat. ps. De profundis. In fine. Reqꝫ eternā ⁊c.
Pr̄ nr̄. ℣. Et ne nos ⁊c. ℣. A porta inferi ⁊c. Requieſcāt in pa. Dn̄e exau. Dn̄s
vobiſcū. Oro. Abſolue q̄s ⁊c. ¶ Numerus aūt defunctoꝝ ibi recitatus: ad
ſingulas prouīcias: vna cū tabula capli gn̄alis: ſub ſigillo gn̄alis miniſtri: vl
gn̄alis cōmiſſarij deportet. ¶ Tandē fiat ꝯfeſſio ⁊ abſolutio in cōi. Perſeue-
rantibus bn̄o detur: ⁊ apoſtate anathematizent. Deinde cantet. Te deū lau-
damus. ℣. Confirma hoc deus ⁊c. Oro. Actiones nr̄as ⁊c. Et in fine. Per

De viſitatoribus ꝓuinciarum.

xp̄m ⁊c. ¶ Siliſ ſolēnitas in fine capli ꝓuincialibus obſuetur. ¶ Quo ad vi-
ſitatores: ſeu prouinciaꝝ viſitatiōes: id tm̄ ⁊ eo modo fiat de cetero ꝓut gn̄a-
lis ꝯgregatio duxerit diſponendū. Ipſi aūt viſitatores q̄n mittunt ad ꝓuin-
cias: nō p̄nt ſtatuta aliqua condere extra caplm̄ prouinciale. Nec aliqd imu-
tare in prouincia: totā prouinciam cōcernēs abſq́ꝫ prouincialis miniſtri: ⁊
prm̄ conſilio ⁊ aſſenſu. Nec p̄nt eligi in miniſtros ibidem. ¶ Et tam ipſi viſi-
tatores q̄ꝫ alij p̄lati in promotionibꝰ ad officia ordinis: atq́ꝫ in correctiōibꝰ

criminū: ꝛ in alijs grauib⁹ negocijs: ꝯſiliū ſemꝑ requirant ꝛ ſuent pr̄m diſcre toꝝ: vel maioris partis eorundē. Nec in ꝯſilijs aliqs pſidēs ſuā ꝑ ſe vel per aliū apiat volūtatē. Et caueāt oēs a ꝟbis ſupfluis ꝛ ꝓuocatorijs in cōſilijs tribuēdis. ¶ Ceteꝝ ordinatur: ꝙ ſupueniēte morte miniſtri gn̄alis: ſi moria tur i partib⁹ familie nr̄e de qb⁹ aſſumpt⁹ ē: miniſter in cui⁹ ꝓuincia morit: teneat ꝯuocare ſex ꝓuiciales miniſtros ꝓpinqoꝝ ſue ꝓuincie ꝓuinciaꝝ q̄ꝫ ꝓmū fieri pt: ad locū cōmodiorē ꝑ elcōne vicarij ordinis. In qua elctōne: miniſter ꝓuincie pſideat. Et tā ipſe q̄ꝫ alij ſex habeāt vocē actiuā ꝛ paſſiuā. Et ille in quē maior pars illoꝝ ꝯſenſit: ſit vicari⁹ toti⁹ ordinis. ¶ Si autem morit in partib⁹ vltra mōtanis: tūc cōmiſſari⁹ gn̄alis ab eo īſtitut⁹ ſꝫ bullā vniōis (quē ſemꝑ debꝫ īſtituere de ꝯſilio pr̄m ſi mōtes trāſierit) ſic vicarius ordinis. Si aūt ꝓuicia in qua gn̄alis miniſter morit eēt miniſtro ꝓuinciali orbata: cōmiſſari⁹ illi⁹ ꝓuincie in p̄dictis ſuppleat vocē miniſtri ꝓuincialis eiuſdē. Qd̄ ſi miniſter gn̄alis morit in familie partib⁹ in terminis duab⁹ ꝓ-uincijs cōib⁹: miniſter ꝓuincialis ꝓuicie prioris in ordine ꝓuinciaꝝ teneat (vt ſupra dictū ē) ꝓuidere. Et ſi in terminis aliqb⁹ ꝓuicijs indifferētib⁹ mo riat: hmōi ꝓuiſio ad ꝓpinqorē ꝓuinciaꝫ ꝑtinebit. ¶ Predict⁹ aūt in vica-riū ordinis electus: teneat capm̄ gn̄ale celebrare in ꝓximo feſto pētecoſtes ſe-q̄nti: in quo fiat electio gn̄alis miniſtri: ſi ē intra ſexeniū. Qd̄ ſi propter tp̄is breuitatē in die ꝓximo pētecoſtes celebrari nō pōt capm̄: teneat q̄ꝫ primū cō-mode fieri poterit poſt diē pētecoſtes celebrare illd̄. ¶ Silis ꝓuiſio fiat qn̄ cō tigerit gn̄alē cōmiſſariū mori infra ſuū trieniū. ¶ Qn̄ ꝟo miniſtrū ꝓuicialē mori ꝯtigerit: guardianus ꝯuentus in cuius termino morit: ꝓuinciā regat vſqꝫ ad capm̄ prouinciale: qd̄ tenet q̄ꝫ citius poterit celebrare. Si aūt mini ſter in terminis cōibus duob⁹ ꝯuētibus moriat: guardianus p̄oris ꝯuētus in ordine ꝯuentuū. Si aūt in terminis indifferentibus: propinqoris ꝯuen-tus guardianus vice prouincialis miniſtri fungatur vſqꝫ ad capitulum: vt dictum eſt.

De vicario toti⁹ ordis: mortuo mi-niſtro gn̄ali.

De vicario ꝓuicie mor-tuo miniſtro ꝓuinciali.

¶ De ſuffragijs defunctoꝝ. Cap. ix.

Statuim⁹: vt ꝑ oib⁹ frīb⁹ i nr̄o ordine decedētib⁹ qlibꝫ ſacerdos (niſi ꝯtingat cū lāgore vl' itinere īpediri) qualibꝫ hebdomada de mortuis celebret vnā miſſaꝫ: vel approbatā collectā mortuoꝝ. Ceteri frēs cle-rici dicāt vnā vigiliā .ix. lcōnū. Laici ꝟo cētū Pr̄ nr̄ cū totidē Aue maria. Et hec ſi omittat in vna hebdōa: pn̄t ſuppleri i alia. ¶ Ordinam⁹ ēt: ꝙ ꝑ frīb⁹ nr̄is ꝛ familiarib⁹ defunctis: quoꝝ recōmēdatio facta fuerit i capo gn̄ali) q-libet ſacerdos ānuatim celebret vnā miſſaꝫ d̄ mortuis: qlibꝫ clicus dicat qn quagita p̄s. ꝛ qlibꝫ fr̄ laicus cētū Pr̄ nr̄ cū totidē Aue maria. Et ꝑ viuieſſa miliaribus: miſſe. p̄s. ꝛ Pr̄ nr̄. ꝛ Aue maria totidē pſoluāt. ¶ Ordinam⁹: vt ꝑ cardinali q in ordinis regimine deceſſerit: a quolibꝫ ſacerdote ordīs tres miſſe celebrēt: ꝛ a quolibꝫ clerico vnū pſalteriū. ꝛ a quolibꝫ laico tercēta Pr̄ nr̄. ¶ Et idē fiat pro gn̄ali miniſtro ꝛ ꝑ ꝯmiſſario gn̄ali in officio decedēte. Et pro illis q vadunt ad capitulum generale ſi contingat eos mori in via: vna miſſa dicatur a quolibet ſacerdote. ¶ Officium pro defunctis fratrib⁹ ꝛ benefactoribus ꝛ pro illis qui in noſtris cimiterijs ſunt ſepulti ter in āno ſolenniter celebretur: ſcꝫ proxima die ante feſtum beate Marie magdalene: ꝛ

Pro frībus nr̄e ꝓfeſſiōis

Pro frīb⁹ ꝛ familiarib⁹

Pro cardia-li ꝓtectore.

Pro frīb⁹: ꝛ q i nr̄is cimi terijs ſepeliū tur.

Pro parentibus frm̄.
Pro recommiſſis ordini i qualibꝫ regione.
Pro hoſpitib⁹ in itinere frēs recipiētibus.
De fr̄ibus vicinis morti.
Pro decedētib⁹ i officio prelationis: ⁊ alias,
Pro ſpecialibus bn̄factoribus.

ꝑxima die ante feſtū bt̄i Michaelis: ⁊ feria .ij. poſt dominicā ſeptuageſime. ¶ Simile offm̄ fiat ꝑ pr̄ibus ⁊ mr̄ibus oim̄ frm̄ vltimo die feriali ante aduentum. Clerici vigilias nouē lcōnū: ⁊ miſſam cātent. Laici dicāt cētū Pr̄ nr̄. ¶ Ordinamus: ꝙ in quolibꝫ ꝯuētu aſſignet̄ hebdomadarius q miſſam alternatim ꝑ viuis ⁊ mortuis celebret vel recōmendet ꝑ illis q recōmendant̄ ordini in qualibꝫ regione. ¶ Itē ſinglis annis ꝑ hoſpitibus q in itinere frēs recipiūt: infra octauā bt̄i Frāciſci in honore ipſius ſct̄i appropriet̄ miſſa ꝯuētualis vnius diei: ⁊ vna priuata a quolibꝫ ſacerdote: ⁊ a quolibꝫ clerico qnquaginta ps̄ ⁊ a quolibꝫ laico centū Pr̄ nr̄. ¶ Itē ordinat̄ ꝙ totus ꝯuent⁹ vocet̄ ⁊ aſſiſtat fr̄i morienti: ei⁹ exitū ſuis or̄onib⁹ ⁊ ſuffragijs ꝓtecturus. Et hoc qn̄ bono modo fieri poterit iudicio guardiani. Et ſi totus ꝯuent⁹ adeſſe nō poſſit: maior vel ſaltē magna pars ipſius vocet̄ ſm̄ diſpoſitionē p̄ſidentis. ¶ Itē ordinamus: ꝙ ꝑ quolibꝫ fr̄e in officio p̄lationis. guardiani: cuſtodis: vel miniſtri ꝓuincialis: vel gn̄alis cōmiſſarij decedēte: a quolibꝫ fr̄e ſacerdote cui in morte p̄erat: dicāt̄ tres miſſe: ⁊ a quolibꝫ clerico ſemel vigilie nouē lcōnū: ⁊ a quolibꝫ laico centū Pr̄ nr̄: cū totidē Aue maria. ¶ Pro alijs autē fr̄ibus: a quolibꝫ ſacerdote cōuentus vbi morit̄ vna miſſa dicat̄: ⁊ vigilie a clericis: ⁊ Pr̄ nr̄ a laicis (vt prius) pſoluant̄. ¶ Item liber defunctoꝝ frm̄: ſeu ſpecialiū bn̄factoꝝ (ſicut ꝯſuetū eſt) habeat̄: ⁊ legatur. In quo libro ſcribātur noīa ⁊ cognoīa illoꝝ q loca frm̄ in toto vel in parte fundauerūt: aut fr̄ibus edificia ꝯſtruxerūt: ſeu ꝯſtrui fecerūt: vel eis notabilia donaria fuerunt elargiti. Ipſaqꝫ bn̄ficia eorundē: anno quolibꝫ in capl'o recitent̄: ⁊ ꝑ eorū aiab⁹ in ſpeciali a fr̄ibus oretur. ¶ Item qꝛ in ſacris vnionis ⁊ ꝯcordie dn̄i Leōis pape decimi Bullis ꝯtinent̄ plurima q̄ per ſancte regule ⁊ ſtatutoꝝ p̄dictorum ac ſacre vnionis manu tenentia non mediocriter facta dignoſcuntur: idcirco dicte bulle poſt iſta ſtatuta quoties ea legi ꝯtigerit: ex integro fr̄ibus etiam legantur: ne ignorantia ſit fr̄ibus occaſio delinquendi.

¶ Expliciunt ſtatuta generalia fratrum minorum Ciſmōtanorum Regularis obſeruantie.

¶ Sequitur bulla vnionis Fratrum oꝛdinis Minoꝛum.

Proheminꝫ pontificale.

LEo epūs ſeruus ſeruoꝛuꝫ dei:
Ad perpetuā rei memoꝛiam. Ite vos in vineā meā ait ho-
mo ille paterfamilias q plantauerat vineam muudi ſalua
toꝛ atqꝫ redemptoꝛ dn̄s noſter Jeſus xp̄s. Qui ⁊ ſi curam
gerat de oibus: cunctaqꝫ dirigat q̄ ipſe fecit: attamen inter
ceteras plantationes quas per ip̄m pr̄ celeſtis in ſolo plan-
tauit militantis eccl̄ie: vineam quandam tam ardenti ꝓſecutus eſt amoꝛe: vt
ſuam velut ꝓpꝛiam vbiuis illam appellet. Hanc ſiquidem vineam ſic aſſi-
duis. ſolertibus: ac fidelibus excoluit agricolis: vt alios p̄mo mane. alios
hoꝛa tertia. ſexta. nona. decima vero: ⁊ vndecima: quaſi inceſſanter cultoꝛes
tranſmiſerit. Hec eſt ſacra illa minoꝛum frm̄ religio: que virētibus cerimo-
niarum folijs: per viros ap̄licos: tanq̄ꝫ per palmites extenſos a mari vſqꝫ ad
mare: ⁊ a flumine vſqꝫ ad terminos oꝛbis terrarum: vino ſapientie ⁊ ſciētie
irrigauit montes ⁊ impleuit terram. Hec ē religio terram ſancta ⁊ immacu
lata: in qua per ſpeculū ſine macula redēptoꝛis ꝯtemplaꝛ preſentia: vite xp̄i
⁊ apoſtoloꝝ inſpiciꝛ foꝛma: per quam pꝛimoꝛum eccl̄ie fundatoꝛum āte ocu
los xp̄iane plebis reduciꝛ noꝛma: que demum nihil niſi diuinum. angelicū.
omni perfectione refertum: Chꝛiſtoqꝫ nil niſi confoꝛme: vt non immerito
ſua dicaꝛ rep̄ſentat. Ad hanc vineā excolendā pꝛimo mane oꝛiente iaꝫ ſole:
miſit ipſe paterfamilias angelum illum aſcendentē ab oꝛtu ſolis: habētem
ſignum dei viui: btm̄ Frāciſcū q comitantibꝰ mire ſctitatis viris: p̄ma vi-
tis huius iecere fundamenta. Jjs ſucceſſerūt viri religioſi: q duce bt̄o Bo-
nauentura: muros huius vinee iam vtrinqꝫ ruinā minantes: hoꝛa tertia tri
nitatis ſancte v̄tute ⁊ adiutoꝛio reparauerūt. Poſt hos veluti hoꝛa ſexta ꝓ-
dierunt ſpū feruentes frēs nonnulli: q a ſacro Viennenſi concilio tanq̄ꝫ a
deo miſſi ⁊ ꝯfoꝛtati: eneruā tam pene diſciplie cenſurā: ad ſua p̄ncipia reuo-
cauerunt. Hoꝛa vero nona moꝛiente dn̄o: ſurgentibus indies malis ⁊ ſcan
daloſis huiꝰ vinee agricolis: ſuſcitauit dn̄s ſpm̄ adoleſcētis paucoꝛum vcꝫ
frm̄: q ſignifero nois Jeſu beato Bernardino ductoꝛe ⁊ preſide: ſacri cōcilij
Conſtantieñ. freti p̄ſidijs languentem immo pene moꝛtuum per oꝛbē vni-
uerſum: oꝛdinem viuificarunt. Nouiſſime vero diebus iſtis: quaſi hoꝛa vlti
ma apparuerūt viri alij: qui zelantes ꝓ domo iſrael ſucciderunt lucos: ⁊ de-
moliti ſunt delubꝛa: ac vbi abundabat peccatum: adiuuante dn̄o curauerūt
per introductam refoꝛmationis noꝛmam: vt ſuper abundaret ⁊ grā. Sꝫ ve-
luti inter parabolicos ⁊ euangelicos illos viticolas qꝛ nouiſſimi equabanꝛ
pꝛioꝛibus: murmur ſurrexit nō paruum: ſic acclamātibus regibus. p̄ncipi-
bus. cōmunitatibus: ⁊ pp̄lis: graues lites ⁊ iurgia: ac diſſenſiones: occaſione
ſuperioꝛitatum ⁊ perfectionis graduum inter aliquos huius religionis pro
feſſoꝛes per totum mundum magis ac magis augeri dietim accepimꝰ. Qua
re nos cuius animus ab etate tenera ardenti deuotione efferbuit ad huius

ordinis profeſſores:ordinem ipm totum:nunc vero ex communi cura procurationis ⁊ paſtoralis regiminis:quā immeriti ſuſtinemus ad componendas hmōi agricolarū lites:⁊ ſedādas murmurationes:illi⁹ euāgelici procuratoris morſtāto prouocamur ardētius:quāto freqntius intēta mente recolimus fructus vberes:quos ex eorū exemplari vita ⁊ ſalubri doctrina vniuerſali eccliē ɔtinue cernimus prouenire. Nec minus continuis pncipū xpianorū:pſertim chariſſimorū in xpo filiorū noſtrorū Maximiliani in Imperatorem electi:⁊ Franciſci xpianiſſimi Francorū:ac Caroli catholici Hiſpaniarum:Henrici octaui Anglie:⁊ Emanualis Portugalie ⁊ Algarbiorū:⁊ Lodouici Ungarie ⁊ Bohemie:ac Sigiſmūdi Polonie:necnō Criſtierni Dacie Regū illuſtriū:necnon nonnullorū pncipū aliorū ducū:comitū: populorū ⁊ communitatū:pijs prouocamur ſupplicationibus ⁊ pcibus: qbus pro pacandis hmōi diuiſionibus in ordine diui Frāciſci exortis non ceſſant vſqȝ hodie apd nos poſtulare. Deputatis igit a nob in ſecreto noſtro conſiſtorio: aliqbus ex venerabilibus frībus noſtris ſancte Romane eccliē cardinalib⁹: cauſas ⁊ ſeminaria hmōi iurgiorū ⁊ diuiſionū diligēter perqrere:ac de remedijs oportunis pro ſedandis pfatis litibus ptractare cōmiſimus:⁊ iniunximus. Qui longo mature diſcuſſionis examine:diligētiſſime ac fideliſſime iuſſa complētes:relatione p ipſos nob facta:necnon pēſatis p nos acutius:q p ipſos pro hmōi concordia tractata:⁊ examinata fuerūt:habita etiam ſup hijs in dicto conſiſtorio noſtro cū eiſdem ac reliqs eiuſdem Romane eccliē cardinalibus matura deliberatione:⁊ de eorū vnanimi conſilio:prefato ordini modo infraſcripto iudicamus prouidendum. ¶ Et in pmis compertuȝ habemus prelatorū diuerſitatem:quorundam perpetuitatem:ceterorum vero frm̄ vitam non reformatam hmōi litibus ⁊ diuiſionibus plurimū cauſe prebuiſſe:ea propter volumus ⁊ ordinamus:prout in dicta regula bti Franciſci continetur:vnum miniſtrum generalem totius ordinis de cetero omnibus ⁊ ſinglis fratribus eiuſdem ordinis cum plenaria poteſtate que ex regula ſibi competit prefici. Cui omnes ⁊ ſingli predicti frēs in omnibus que non ſunt contra deum:animam ſuam:⁊ regulam firmiter teneantur obedire. Qui qdem miniſter generalis:per ſex annos ad plus generalatus fungetur officio. Infra quem terminum:ſi aliquo tempore appareret vniuerſitati miniſtrorum prouincialium ⁊ cuſtodum predictum miniſtrum generalem non eſſe ſufficientem ad ſeruicium ⁊ communem vtilitatem frm̄:teneātur predicti fratres:qbus electio dicti miniſtri generalis data eſt: in nomie dn̄i alium ſibi eligere. Quibuſqdem ſex annis (vt prefertur) expletis:ipſo facto ſit abſolutus a generalatus officio:⁊ pro tali ab omnibus habeatur.

De auctoritate Gn̄alis miniſtri.

De duratione gn̄alis miniſtri.

¶ Electio vero ſucceſſoris fieri debeat a ſolis miniſtris prouincialibus ⁊ cuſtodibus reformatis:tam Ciſmontanis q̄ȝ Ultramontanis:in capitulo generali dicti ordinis:in feſto penthecoſtes:in loco quem miniſter gn̄alis cum caplo generali proxime precedenti duxerint aſſignandum. Ad quod capl'm omnes miniſtri ⁊ cuſtodes ſiue vocales:tam ciſmontani:q̄ȝ vltramontani: accedere teneantur. Et ne caput ſuis membris difforme appareat: volumus ⁊ etiam ordinamus:q̄ nullus frater poſſit eligi in miniſtrū gn̄alē:niſi vitaȝ

De elcōne generalis miniſtri.

ducat reformatam: ꝛ ꝑ reformato a cõmunitate reformatoꝝ habeať. In ꝓfata vero electione miniſtri generalis: nullus penitus vocem habeat niſi reformatus: ꝛ ꝑ reformato a cogregatione reformatoꝝ habeatur: ſi in futuro qdq̄ in cõtrarium attẽptatũ fuerit: irritũ penit⁹ ꝛ inane habeatur. ¶ Quo vero ad electionẽ futuri miniſtri generalis: in ꝓximo feſto pentecoſtes in cõuentu de Ara celi de vrbe: iuxta aliã noſtram ordinationem: in litteris in forma breuis contẽtã celebrandã: ſtatuimus oĩes miniſtros ꝛ cuſtodes reformatos: ac vicarios ꝛ diſcretos fratrũ de obſeruãcia ſeu familia: dictam electionẽ debere celebrare. Et vt prefata electio miniſtri gen̄ralis: que ſm prediſ ctam regulã a miniſtris ꝓuincialib⁹ ꝛ cuſtodibus fieri debꝫ libere ſecundũ intentionẽ eiuſdẽ regule: ꝛ abſqꝫ quouis ſcrupulo celebreť: declaram⁹ oĩes ꝓuinciales vicarios fratrũ de familia: ſeu obſeruantia veros miniſtros eſſe: ipſoſqꝫ ad effectũ electionis huiuſmodi: in miniſtros ordinam⁹ ꝛ inſtituimus. Diſcretos etiã ipſoꝝ: ſimil'r declaram⁹ eſſe cuſtodes. Quo vero ad alios fratres reformatos: volumus q̄ in ꝓuincijs in qbus miniſtri pro nunc nõ ſunt reformati: nec ꝑ reformatis habiti: ſub qbus ſunt aliq conuentus reformati: duo frẽs electi a prefatis cõuentib⁹ reformatis: ſcḋm aliarũ litterarũ noſtrarũ tenorẽ ſub forma breuis: voces miniſtroꝝ nõ reformatoꝝ: quantũ ad prefatas ꝓuincias pro hac vice dũtaxat ſuppleãt fratribus vero de ꝯgregatione fratris Amadei de Clarenis de ſctõ euãgelio ſeu capucio: pro ſingulis ꝓuincijs: in quib⁹ habẽt cõuentus: vltra ſuoꝝ vicarioꝝ voces: duas voces pro hac ſolũ vice concedim⁹. Quã quidẽ electionẽ a ꝓfatis fratribus de huiuſmodi generali miniſtro faciendã: canonicã ſcḋm minoꝝ fratrum regulam ac formã a beato Frãciſco in regula traditã eſſe diffinimus: ꝛ etiãꝫ declaram⁹.

De prima electiõe ꝑmi generalis miniſtri obſeruantie.

¶ Et vt in ordine ipſo q̄ʒtum cũ deo fieri põt pax ꝯſerueť: ꝛ charitas peramplius inter ciſmõtanos ꝛ vltramontanos fratres eiuſdem ordinis nutriať: ordinam⁹: q̄ ſi miniſter generalis. vt preferť: per ſex annos ḋ ciſmontanis fratrib⁹ electus fuerit: ſequẽtib⁹ ſex annis de vltramõtanis fratribus elegi debeat. Quẽ modũ alternatis vicibus in ꝑpetuũ volumus ab ipſis fratribus obſeruari.

De alternatione gn̄alat⁹ inter ciſmõtãos: ꝛ vltramontanos.

¶ Uerum qꝛ conſpicimus ipſum ordinẽ per vniuerſã chriſtianitatẽ mirũ in modũ dilatatũ eſſe: ne ob huiuſmodi amplitudinẽ debito paſtoralis regiminis careat beneficio: decernimus: q̄ ſi miniſter generalis de ciſmõtanis electus fuerit: inſtituet in partib⁹ vltramõtanis vnũ generalẽ cõmiſſariũ ab eiſdem vltramõtanis fratrib⁹ eligendũ. Cui miniſter generalis ſuꝑ prefatos fratres vltramontanos vices ſuas cõmittat: ꝓut capitulo generali expedire videbiť. Ita tamẽ q̄ cõmiſſarius prefato miniſtro gn̄ali oĩmode ſubijciatur: vt ceteri dicti ordinis prelati ſubijciunť: ac illi per omnia ſecundũ regulã obedire teneať. Dum vero miniſter gen̄ralis fuerit ex vltramontanis fratrib⁹ electus: tũc pariter cõmiſſariũ generalẽ ciſmontanuꝫ inſtituere debeat pari modo quo ḋ vltramõtano cõmiſſario ſupius dictũ ꝛ ſtatutũ eſt. Qui qdẽ gn̄alis cõmiſſari⁹ ꝑ trienniũ ſolũ generalis cõmiſſionis fungeť officio. Quo triennio elapſo: nouus cõmiſſarius per miniſtrũ gn̄alẽ in capitulo gn̄ali: vt ſupra eligendus: ſecundũ qḋ vltramõtanis vel ciſmõtanis de cõmiſſario fuerit ꝓuidendũ inſtitui debeat. ¶ Miniſter vero gene-

De cõmiſſario gn̄ali inſtituendo.

De duratiõe gn̄alis cõmiſſarij.

ralis in partibus in qbus ſuis ſex annis fuerit:⁊ ad alias partes ſe ↄferre voluerit:p eo tpe quo abſens fuerit:cōmiſſariū loco ſui:de ↄſilio ⁊ aſſenſu diffinitoꝝ capli gñalis hmōi dūtaxat:relinqre poſſit.¶Et in partib⁹ qb⁹ dictis ſex ānis nō erit cōmiſſari⁹ gñalis:tenebit̄ miſter gñalis pmo trienio dictoꝝ ſex ānoꝝ,celebrare vnū cap.gñale.(ad qd ↄueniēt vocales illaꝝ partiū a qb⁹ aſſumpt⁹ fuerit.)Et ſilr aliud caplm in partib⁹ a qb⁹ aſſumpt⁹ nō fuerit:p ſe vel ſuū cōmiſſariū(ad qd oēs vocales dictaꝝ partiū accedere teneāt̄) celebrare hēbit.Aut ſup hoc fiat qd gñalis miſter cū cap.gñali iudicauerit faciendū.¶Porro qt̄ū ad miniſtros puinciales in puincijs in qb⁹ miſtri p nūc nō ſunt reformati:ſeu p ↄ̄e reformatis nō hūt:declaram⁹ ordinam⁹ ⁊ dcernimus vicarios frm̄ de obſuātia ſeu familia illaꝝ prouinciaꝝ reſpectiue ex nūc ⁊ in ppetuū ↄ̄os ⁊ indubitatos earūdē puinciaꝝ eē miſtros:illoſq₃ de cetero noīe miniſtroꝝ debere appellari.qb⁹ oēs ⁊ ſingulos frēs necnon domos ⁊ loca eorūdē in dictis puincijs:vt pferſ:ↄſiſtētes plēarie ſubmittim⁹. Ac gñali ⁊ alijs puincialib⁹ miniſtris auctem ⁊ ptātē antea gñalis ⁊ alijs puincialib⁹ vicarijs de familia nūcupatis attributā ⁊ ↄceſſam:ppetuo ↄcedimus:ac ↄceſſam ⁊ attributā eē decernim⁹.⁊Mandan̄.pfatis frib⁹:ēt regulaꝫ bti Frāciſci pure ⁊ ſimplr obſuātib⁹:vt dictis miniſtris ſic p nos dclaratis ⁊ ordinatis:vt veris illaꝝ puinciaꝝ miſtris ſm rlam ⁊ oia obediāt.¶Deniq₃ ne ex miniſtroꝝ puincialiū ppetuitate ordinē ipm in ruinā iteꝝ collabi ↄtingat:volum⁹ ⁊ ordinam⁹:pfatos puinciales miſtros vltra trieniū i ſuis nō poſſe ↄtinuari officijs.Quo triēnio elapſo:p abſolutis ab officio a cunctis frībus hēant̄.Poterūt tñ infra dictū trienniū a ſuis caplis puincialib⁹: q ſm rlam ⁊ ↄſuetudinē celebrabūt̄:ſi min⁹ vtiles inuēti fuerint ab officijs puincialib⁹ abſolui.Et idē iudiciū de cuſtodib⁹ p oia hēat̄.¶Nullus ↄ̄o in miniſtrū puincialē aut cuſtodē eligi:aut in ipoꝝ electōnē vocē hre poterit:niſi vitā ducat:reformatā ⁊ a cōitate reformatoꝝ illi⁹ puincie cui pficiēdus ē p tali hēat̄.Quicqd aūt in cōtrariū attētatū fuerit:ipo facto irritū ſit ⁊ inane.¶Preterea qꝛ de reformatis ac pure ⁊ ſimplr rlam bti frāciſci hmōi obſuātibus ſepe ſepius in pcedētibus ⁊ ſeqntibus mētio hēt̄:volumus ⁊ dclaramus:ſub noīe reformatoꝝ ac pure ⁊ ſimplr regulā bti Frāciſci hmōi obſuātiū ↄphēdi oēs ⁊ ſingulos infraſcriptos:vꝫ:obſuātes tā de familia qꝫ reformatos ſub miniſtris:ac frēs Amadei.d Coletanis.Clarenis:d ſcō euāgelio ſeu d caputio:ac diſcalciatos nūcupatas:aut alios ſiſes:quocūq₃ alio noīe nūcupāt̄:⁊ regulā ipaꝫ bti Frāciſci pure ⁊ ſimplr obſuāt.Ex qb⁹ oib⁹ ſupradictis vnū corpus inſimul faciētes eoſdē ad inuicē ppetuo vnimus. Ita q d cetero omiſſa diuerſitate noīꝫ pdictoꝝ:frēs minores ſcti frāciſci regularis obſuātie:vel ſimul vel diſiūctiue nūcupēt̄ ⁊ nūcupari poſſint ⁊ debeāt.Oēſq₃ ⁊ ſingulos vt pferſ vnitos gñali miſtro pdicto:ac puincialib⁹ miſtris ⁊ cuſtodibus:in quoꝝ prouincijs ⁊ cuſtodijs reſpectiue morāt̄:i oibus ⁊ p oia ſꝫ rlaꝫ ſubijci dbeāt.¶Cōuētuales ↄ̄o ſꝫ pulegia viuētes:quo eiſdē miſtris gñali ⁊ prouincialibus ſubijci ⁊ obedire dbeāt:p alias nr̄as deſup edēdas lr̄as dclarabimus.¶Ceteꝝ vt diſſenſionū ſcādaloꝝ ⁊ parcialitatū fomes penitus ab ipo ordine tollat̄:pcipimus firmit̄ ⁊ mādam⁹ ſub pēa excōis late ſñie ipſo facto incurrēda:a qua nullus pterq̄ in mortis articulo

De caplis generalibus celebrandis.

De puincialibus miſtris.

De duratiōe puincialiūꝫ miſtrorum.

De fribus ↄuētualibus.

Excōicatio.

niſi a nob aut a ſede aplica poſſit abſolui:ne aliqs fr ordinis ſcti fracisci ap‑
pellet aliū frēz eiuſdē ordinis maliciose irriſorie ſeu improprie puilegiatū.
Coletanū. Bulliſtā. Amadeitā. Clarenū. ď euāgelio:ſeu ď capucio. Bigo
tū:aut alio quouis noie ēt ď nouo repto:ſeu forte in futuꝝ occaſione poꝝ di
uiſionū ipſius ordinis:vel huius nře ſctē inſtitutiōis ꝛ vniōis ſpūſcti grā
ppoſitꝰ:a qcūqꝫ imponendo:ſeu alio quouis irriſorio.iniurioſo ſeu impro‑
prioſo nomine:aut qđ pro improprioſo a patiētibus hēaṫ. Necnon oībus
tā clicis q̄ Laicis:ne frēs hmōi:aut eoꝝ fautores pfatis nominibus irriſorie
ſeu malicioſe appellent:ſꝫ oēs frēs ipſius ordinis:fres minores: vt pferṫ:ſeu
ſcti frā.a ſeipſis:ꝛ oibus alijs noienṫ. ¶ Jtē ſtatuimꝰ ꝙ de ceťo nullus fr re‑
formatus poſſit p quēcūqꝫ platū ordis ēt miſtrū gnalē mitti ad morādū ad
aliquē ǫuētū nō reformatū aut p reformato nō hitū:excepto ꝙ ſi caplis pui
cialibꝰ videreṫ minꝰ malū aliquē frēz licētiare ad nōdū reformatas q̄ ipm
cū reformatis retinere:tali caſu poſſint plati mittere frēz ſeu frēs rformatos
ad nōdū reformatos. ¶ Jnhibeñ. ſub excōis late ſñie pēa oibꝰ ꝛ ſinglis ǫuen
tualiū ſꝫ pullegia viuētiū platis ac fribꝰ:ne aliquē ex pfatis reformatis niſi
mō pdicto recipe audeāt. Silr ꝛ dictis rformatis fribꝰ ſub eadē pena ne ab
obia ſuoꝝ miſtroꝝ vllatenꝰ q̄ mō pdicto recedāt. ¶ Et ne ex nouaꝝ ſectaꝝ i
dicto ordie forſā iroductiōe fiēda:ordinē itez in rixas ǫuenire oporteat:vo
lumꝰ ꝛ i ǫtute ſcte obie firmiṫ pcipimꝰ ꝛ mādamꝰ:ꝙ ď cetero nulle noue ſe
cte vel rformatiōes i dicto ordie itroducāṫ aut fiāt:abſqꝫ miſtri gnal aut pui
cialiū miſtroꝝ rformatoꝝ i ſuis puicijs reſpectiue expſſo aſſenſu. Jta tñ ꝙ
dicte rformatiōis ipſi miſtro gnali ꝛ puicialibꝰ rformatis p oia iuxta rſam
ſubijciāṫ:vtī expſſuꝫ ē ď alijs rformatis. Quappter oēs domos:loca:ꝛ her‑
mitoria q̄ frēs ď obſuātia ſeu familia ſeu alij rformati ſub miſtris:qcunqꝫ
noie appellati fuerit hactenꝰ tenneřt ꝛ poſſedeřt:ipi miſtro gnali ac puiciali
bꝰ miſtris rformatis ꝛ p nos ſic iſtitutis ꝛ ďclaratis:i ſuis puicijs ꝛ reſpecti‑
ue ppetuo ſubijciamꝰ ꝛ icorpamꝰ. Uoleñ. loca ipa p ipos miſtros ac eoꝝ ſuc
ceſſores rformatos ppetuo teneri ꝛ poſſideri regi ꝛ gubnari. ¶ Quaſcūqꝫ li‑
tes ď ſup exortas corā qbꝰcūqꝫ iudicibꝰ ordiarijs vl ďlegatis:ēt ſctē ro. eccle
cardialibꝰ ꝛ dicti ordis ptectoꝛ:aut ſacri palacij nři auditoribꝰ:ſiue ǫmiſſa
rijs aplicis:tā i romāa curia q̄ extra eādē:ꝛ tā inṫ platos q̄ ēt inṫ ſubditos:
qbuſcūqꝫ ſtatu vl ſtātia:tā ſup poſſeſſorio q̄ petitorio:ſeu ēt ſpolio:ſi quoli
bꝫ ptēdi poſſit ď ſup pēdeñ. ēt ſi hmōi loca ď obia ꝛ ď caplis frm ǫuētualiū
dicti ordis pus fuiſſēt:ad nos aduocamꝰ:pēitꝰ ꝛ extigimꝰ:ſilētiū ppetuū pti
bꝰ iponeñ. Sētētias qꝫ ꝛ pceſſꝰ p qſcūqꝫ iudices i eis hitos ꝛ latas:ac ide ſecu
ta qcūqꝫ:ēt ſi lites ipe rōne locoꝝ frm ꝛ bonoꝝ hic ide receptoꝝ:au cuiꝰcūqꝫ
alterꝰ rei occōe vl cauſa mote fuiſſēt:caſſamꝰ ꝛ ānulamus. Et nihilominus
dictis fribus ǫuētualibus:necnō qbuſuis iudicibus:ac alijs qbuſcunqꝫ:ne
qcq̄ ǫtra hmōi nřaꝫ declaratiōez. renouatiōné. inſtitutiōem. vnioné:ꝛ in‑
corpatiōnē in iudicio vel extra attētare. pcurare. iudicare vel pnunciare:ēt
ſi eis p nos ǫmiſſum exiſtat:ſeu in futurum ǫmittaṫ pſumāt:ſub pēa excōi‑
catōis late ſñie:ac puatiōis bñficioꝝ q̄ obtinent:ac ēt ihabilitationis ad alia
impoſteꝝ obtinēda eo ipo incurrēda: inhibem vs pcipimus ꝛ mādamus.

Ne frēs rfor mati icipiāṫ a nō rforma tis:ꝛ ecōtra.

Qđ noue ſe cte vel refor matiōes non fiant.

De extinctio ne litium.

De ꝯſtitutionib⁹ ſeu ſtatutis gn̄alib⁹ faciendis.

¶ Demū vt ſm exigentiā locoꝝ ꝑſonaꝝ ⁊ moꝝ cuncta q̄ ꝯducere videbūt̄ ꝑ manutenētia reformationis ꝑ totā xp̄ianitatē in dicto ordine iam diuina gr̄a introducte: iuſte ꝓuide ⁊ diſcrete valeāt ſtatui ⁊ ordinari: volumꝰ capl'ꝫ gn̄aliſſimū ꝓxime celebrādū teneri deputare exprobatiorib⁹. doctiorib⁹: ac magis exꝑtis fr̄ibus: nonnullos ex diuerſis regionib⁹ aſſumptos: q oīa ⁊ ſingula q̄ ꝓ manutenētia reformationis ⁊ ꝟa regule obſuātia: ac hui⁹ nr̄e ꝯſtitutionis debita executione accōmoda iudicauerint in vnū recolligāt: approbāda ꝑ totū capl'm vel maiorē partē eiuſdē: ac tandē ꝑ nos aplice ꝯfirmationis patrocinio muniēda. ¶ Et nihilominꝰ moderno ⁊ ꝓ tpe exiſtēte camere aplice gn̄ali auditori. Necnon vniuerſis archiepis ⁊ eccliaꝝ p̄latis: ac qbuſcūqꝫ in dignitate eccliaſtica ꝯſtitutis ꝑſonis: ꝑ aplica ſcripta mādamꝰ: qtūs ipſi ⁊ eoꝝ ſingli p̄ntes nr̄as lr̄as ⁊ in eis contēta q̄cūqꝫ: vbi ⁊ qn̄ opꝰ fuerit: ac quotiēs ꝓ parte dicti gn̄alis ac ꝓuincialiū miniſtroꝝ reformatoꝝ: ſeu alicuius eoꝝ ſuꝑ hoc req̄ſiti fuerint: ſolēniter publicātes: eiſqꝫ in p̄miſſis efficacis defenſionis p̄ſidio aſſiſten̄. faciāt eos oībus ⁊ ſingulis predictis pacifice frui ⁊ gaudere: non ꝑmitten̄. eos deſuꝑ ꝑ quoſcunqꝫ: quauis aucte fungentes qūolibꝫ indebite moleſtari. Contradictores ꝑ cēſuras eccliaſticas ⁊ alia iuris remedia: inuocato ad hoc ēt ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis: appellatione poſtpoſita compeſcen̄. Non obſtan̄. qbuſcūqꝫ lr̄is aplicis: ⁊ idultis ēt ſacri concilij Conſtantien̄. dicte religionis fratribus. familijs. ꝯgregationibus. denoīationibus: aut alicui eoꝝ: ſiue illaꝝ auctoribus ⁊ inſtitutoribus: conuētualibus ſiue reformatis: aut de familia fratribus ſub qbus vis ꝟboꝝ formis. ſolēnitatibus ⁊ clauſulis fortioribus ⁊ inſolitis cōceſſis: ſeu forſan in futuꝝ concedēdis: ēt ſi tales forēt q de illis eorūqꝫ totis tenoribus ſpecialis. expſſa. indiuidua: ac de ꝟbo ad ꝟbū mētio eēt hn̄da. Quib⁹ quo ad p̄miſſa expſſe derogamus: ceteriſqꝫ cōtrarijs qbuſcūqꝫ. ¶ Ceterꝝ qꝛ difficile foret has nr̄as p̄ntes lr̄as ad q̄libꝫ loca vbi opus fuerit deferre: volumus ⁊ auctoritate aplica decernimꝰ: q trāſumptis earūdē manu notarij publici ſignatis: ⁊ alicuiꝰ p̄lati eccliaſtici ſigillo munitis: ea ꝓrſus fides in iudicio ⁊ extra adhibeatr̄: q̄ adhiberet̄ ſi p̄ntes originales lr̄e exhibite vel oſtenſe forent.

¶ Nulli ergo oīno hoim liceat hāc paginā nr̄e inſtitutiōis. diffinitiōis: ſubmiſſionis. ꝯceſſiōis. ordinatiōis. declarationis. vnionis. ſtatuti. ſubiectiōis. incorꝑationis. aduocation̄. impoſition̄. caſſation̄. extinction̄. inhibition̄. p̄cepti: mādati: derogation̄. volūtatis ⁊ decreti infringere: vel ei auſu temerario contraire. Si qs aūt hoc attēptare p̄ſumpſerit: indignationē oīpotētis dei: ac btōꝝ Petri ⁊ Pauli aploꝝ eius ſe nouerit incurſuꝝ. Datis Rome apd ſctm Petrū: Anno Incarnationis dn̄ice. M.D.xvij. Quarto Kal's Iuni. Pontificatus noſtri anno q̄nto.

¶ Explicit bulla vnionis fratrū minorum.

¶ Sequitur bulla concoꝛdie fratrum minoꝛum obſeruantium ⁊ conuentualium.

LEo epũs ſeruus ſeruoꝛũ dei:
ad ꝑpetuã rei memoꝛiã. Oĩps deus cui⁹ ꝑfecta ſunt opa: q
cũcta ſapiẽtiſſime ꝯdidit in nũero. põdere: ⁊ mẽſura: ⁊ cu
ius nutu oĩa regunt: Romanũ pontificũ ſic catholice ꝑfe
cit eccłie: vt q̃ diuino honoꝛi: ſalutiq₃ fideliũ cognouerit
accõmoda non ſolũ faciat: ſ₃ q̃tũ in ipſo fuerit aſpirante
celeſti grã: ad debite ꝑfecti ꝯis ꝑducat effectũ. ¶ Sane dieb⁹ elapſis cũ gñaliſſi
mũ capm totius oꝛdis btĩ Frãciſci ꝯuocari feciſſem⁹: illdq₃ in domo d̃ ara
celi de vꝛbe dicti oꝛdis celebꝛari debere oꝛdinauiſſem⁹: ꝓ vniõe vniuerſalis
frm̃ ꝑdictoꝝ ſub vno capite refoꝛmato: inter alia facienda ꝓ votiua hmõi
vnione: de venerabiliũ frm̃ noſtroꝝ ſcẽ Romãe eccłie cardinaliũ ꝯſilio ⁊ aſ
ſenſu: necnõ ad regũ ⁊ ꝑncipũ xp̃ianoꝝ hũiles ⁊ inſtãtiſſimas ꝑces auctate
aplica ſtatuim⁹ ⁊ oꝛdinam⁹: ꝙ de cetero ꝑpetuis futuris tp̃ib⁹ miniſter gña
lis toti⁹ oꝛdis ſcti Frãciſci a ſolis: ⁊ de ſolis refoꝛmatis frib⁹ dicti oꝛdinis:
viuẽtibus abſq₃ ꝑuilegijs bona tp̃alia ꝯcernẽtib⁹ eligi debere: cui oẽs ⁊ ſin
guli frẽs ſm rłam eiuſdẽ bti Frãciſci ſubijci ⁊ obedire tenerent. Et deinde
frẽs ꝯuẽtuales cũ ꝑuilegijs eis a ſede aplica ꝯceſſis viuẽtes: ac reddit⁹ ⁊ poſ
ſeſſiones: alia ve bona tp̃alia ſm hmõi ꝑuilegia retinere volẽtes: ꝑ alias nr̃as
lr̃as ẽt ſtatuimus ⁊ oꝛdinauim⁹: ꝙ vnũ ex eiſdẽ frib⁹ ꝯuẽtualib⁹ vita ⁊ mo
ribus idoneũ ſibi eligere poſſent: q eoꝝ magiſter gñalis appellaret: ⁊ eorũdem
frm̃ ꝯuẽtualiũ ſub dictis ꝑuilegijs viuẽtiũ curã gerere: ⁊ elcõnis de ſe facte
ꝯfirmationẽ a dicto miſtro gñali totius oꝛdis petere deberẽt: ꝓut in nr̃is lr̃is
ꝑdictis plenius ꝯtinet. Cũq₃ in capo gñaliſſimo in dicta domo de ara celi
hmõi nuꝑ ꝑ frẽs refoꝛmatos celebꝛato: ibidẽ ꝑñdẽtibus auctate nr̃a ꝓtectoꝛ
ipſius oꝛdis ⁊ alijs duobus ex ſcte Romãe eccłie cardinalibus ad id a nob
ſpecialr̃ deputatis: die ad hoc ꝑ nos aſſignata frẽs ipſi vocẽ in elcõne miſtri
gñalis hmõi hñtes: dilectũ filiũ Xp̃ofoꝝ de Foꝛliuio: q̃ vicarius gñalis frm̃
minoꝝ de familia tũc fuerat in miſtrũ gñalẽ totius oꝛdis ſcti Frãciſci rite ⁊
recte: frẽs ṽo ꝯuẽtuales cũ ꝑuilegijs (vt ꝑfert) viuẽtes: in domo ſctoꝝ aploꝝ
ẽt de vꝛbe dicti oꝛdis: ad id ẽt legitime ꝯgregati: dilectũ filiũ Antoniũ mar
cellũ vita ⁊ moꝛibus idoneũ in magr̃m gñalẽ frm̃ ꝯuẽtualiũ hmõi ẽt elegiſ
ſent: nos cũ audiuiſſemus elcões de miſtro ⁊ magro ꝑfatis ꝑ eoſdẽ fratres
iuxta oꝛdinationes nr̃as ꝑdictas: ſpũ ſctõ id opante ſumma cũ charitate ac
pace ⁊ vniõe factas fuiſſe: dictũ Antoniũ in magr̃m frm̃ ꝯuẽtualiũ electum
coꝛã nob ꝑſentẽ in dño bñdiximus: ac bñonẽ nr̃a₃ hmõi ꝓ ꝯfirmatiõe quã
a ꝑfato miſtro gñali petere tenebat: ꝓ hac vice dũtaxat ſufficere voluimus.
Ac deſiderãtes ꝑ eoſdẽ Xp̃ofoꝝ miſtrũ ⁊ Antoniũ magr̃m ſic electos ⁊ eoꝝ
ſucceſſoꝛes frẽs ſibi cõmiſſos ſub ꝓſpo ⁊ felici regimine gubernari: ac in pa
cifico ⁊ trãqĺo ſtatu conſeruari poſſe: cogitauimus tali modo ꝓuidere: ꝙ de
cetero odoꝛ bone fame eorũdẽ frm̃ apd oẽs xp̃i fideles: ẽt reges ⁊ ꝑncipes re

Pꝛohemiũ₃ pontificale.

ligionis xpiana ꝑpetuis futuris tēporib⁹ redoleat: ⁊ pax ⁊ vnio plurimū ab oib⁹ deſiderata ꝯſeruet: omniſq; diſſidij occaſio (q̄ humani generis ꝓcurāte inimico exoriri poſſit) extinguat̃ ⁊ penit⁹ tollat̃: aliqua ꝑ eoſdē miniſtrū ⁊ magr̃m: alioſq; ipſius ordis ꝓfeſſores firmit̃ ⁊ inuiolabilr obſeruāda: motu ꝓprio: ⁊ ex certa nr̃a ſciētia: ac matura cū eiſdē cardinalib⁹ ꝓſidentib⁹ deliberatione ꝑhabita: duximus ſtatuēda.

De cōfirmatione magiſtri gn̄alis a miniſtro generali.

¶ Videl; ꝙ pfati antonij magri gn̄alis frm cōuentualiū ſucceſſores: ab eiſdē fratrib⁹ ꝯuentualib⁹ ꝓ tpe electi: cōfirmationē ab eodē miniſtro gn̄ali ⁊ ſucceſſorib⁹ ſuis miniſtris gn̄alib⁹ totius ordinis: quēadmodū vicarij gn̄ales tūc de familia nūcupati petere tenebant̃: petere teneant̃. Ac ꝙ magr̃ tūc ⁊ ꝓ tpe electus ad regimē frm ꝯuentualiū ſcti Frācīſci: iuxta dictā nr̃am ordinationē: magiſtri gn̄alis fratrū ꝯuentualiū in ꝑpetuū appellari debeat.

De cōfirmatione magiſtroꝝ ꝓuinciaiū a miniſtris prouincialibus.

¶ Quodq; in ſingulis ꝓuincijs deputati ad regimē frm cōuentualiū: de cetero magiſtri ꝓuinciales fratrū ꝯuentualiū (cū ſuis ſigillis) vocari: ⁊ a miniſtris ꝓuincialib⁹ regularis obſuātie in ꝓuincijs (iuxta morē dicti ordinis) reſpectiue ꝓ tpe exiſtētib⁹: cōfirmationem electionū de eis ꝓ tpe factarū: eo modo quo vicarij ꝓuinciales olim de familia nuncupati: a tunc miniſtris ꝓuinciarū frm ꝯuentualiū petere tenebant̃: etiā petere teneant̃.

De modo ſubiectiōis fratrū cōuentualiū miniſtris obſeruantie.

¶ Quodq; tā gn̄ales q̄ ꝓuinciales miniſtri pfati: tā an̄ q̄ poſt gn̄alis ⁊ alioꝝ magiſtroꝝ cōfirmationē hmōi: tā de generali ⁊ ꝓuincialibus q̄ alijs fratrib⁹ cōuentualib⁹ hmōi: ⁊ eoꝝ ac aliorū tertij ordinis frm ⁊ ſororū nūcupatoꝝ: q hactenus ſub miniſtro gn̄ali cōuentualiū fuerāt regimine: nullaten⁹ ſe intromittere: aut eos ꝑ ſe vel ſuos cōmiſſarios viſitare ſeu corrigere poſſint: nec aliquā iuriſdictionē ſeu ſupioritatē in ipſos exercere valeāt: preterq̄ cū ipm miniſtrū generalē ꝓ tēpore exiſtētē ad ipſoꝝ fratrū cōuentualiū domos ⁊ loca declinare cōtigerit. Quo caſu ipe miniſter eoſdē frēs cōuentuales paterne viſitare: ipſiq; frēs cōuētuales eūdē miniſtrū gn̄alē (tanq̄ toti⁹ dicti ordinis ſupiorē) oī cū charitate ⁊ dilectione recipe debeant: dū modo idē miniſter gn̄alis: tūc ⁊ ꝓ tpe exiſtēs nihil iudicialiter circa ipſos frēs cōuentuales: ⁊ domos eoꝝ ⁊ loca: ac etiā monaſteria monialium ſub eoꝝ cura degētiū exerceat: niſi eo modo quo miniſter gn̄alis tūc fratrū cōuentualiū: ſup frēs de familia: ⁊ eoꝝ domos ⁊ loca: ⁊ monaſteria monialiū tpe cōuocationis dicti capli gn̄aliſſimi exercebat exercere poſſit.

Ne miniſtri obſuantie ꝓcurent reformatiōes domoꝝ conuētualiū.

¶ Et inſup gn̄ali ⁊ ꝓuincialib⁹ miniſtris ꝓ tpe exiſtētibus: ſub excōicationis late ſētētie pena ꝑcipim⁹ ⁊ mādamus: ne directe vel indirecte: etiā fauore dn̄orum tpaliū, ciuitatū ⁊ vniuerſitatū, oppidoꝝ terraꝝ: ⁊ villarū: ac ꝑſonaꝝ eccliaſticarū: etiā platoꝝ quorūcūq;: ſeu eorūdē cardinaliū: ſeu alio q̄ſito colore vel ingenio malicioſe: ꝙ domus ⁊ loca fratrū ꝯuentualiū: ſeu mōaſteria monialiū cure magiſtri gn̄alis cōuētualiū hmōi ſubiecta: ⁊ q̄ hacten⁹ ſub dicto miniſtro gn̄ali fratrū cōuentualiū fuerāt: eis quoquo modo auferant̃: ꝓcurare pſumāt. Et nihilomin⁹ qdqd in cōtrariū attēptatū fuerit: ſit eo ipo irritū ⁊ inane. ¶ Domus aūt ⁊ loca: ac monaſteria monialiū magiſtro gn̄ali fratrū ꝯuentualiū: ea ſubiecta intelligi volum⁹: q̄ aplica vel alia auctoritate miniſtro gn̄ali ante celebrationē dicti capli gn̄aliſſimi ꝓxime in dicta domo de Ara celi celebrati: ſubiecta erāt, ⁊ in quorū poſſeſſione ipe tunc miniſter gn̄a

lis cōuentualiū exiſtebat. preſertim dom⁹ ſeu cōuētus Aſſiſij: ⁊ ſancti ſaluatoris d vrbe: alieq3 q̄3 plures domus: ac multa monaſteria monialiū: q̄ eidē miniſtro gn̄ali tūc immediate ſubiecta erāt. Que oīa ⁊ nūc magiſtro gn̄ali cōuentualiū immediate ſubiecta ꝑpetuo ſint ⁊ eſſe cēſeant: exceptis domibus ⁊ locis: ac monaſterijs monialiū dictoꝝ fratrū reformatoꝝ ꝑ priores lrās nr̄as hmōi nuꝑ vnitis: q̄ gn̄ali ⁊ ꝓuincialib⁹ miniſtris in ſuis prouincijs reſpectiue: in omnibus ſubiecta remanere volumus. ¶ Statuimus etiā ꝙ ſi frēs ↄuētuales qn̄q3 ſe reformare voluerint: reformatio ipa iuxta ꝓuilegia apl̄ica eis ↄceſſa: ꝑ ſuos gn̄alē ⁊ ꝓuinciales magiſtros dūtaxat fieri debeat. Niſi vbi frēs alicuius domus ſeu cōuētus ad verā ⁊ regulare3 obſeruātiā: ⁊ omnimodā gn̄alis ⁊ ꝓuincialiū miniſtroꝝ obedientia3 venire: ⁊ gn̄ali ac alijs miniſtris p̄fatis ſe ſubijcere vellent. Quo caſu: ſi frēs illaꝝ domoꝝ in q̄bus a dece3 vſq3 ad viginti tres in alijs vero domibus in q̄bus numerus a viginti vſq3 ad quencūq3 numeꝝ frū3 eorūde3 ↄuentualiū fuerit: due tātū ꝑtes: ſubiectioni ⁊ ſubmiſſioni hmōi ↄſenſerint: tūc gn̄alis ⁊ alij ꝓuinciales miniſtri ꝑ tp̄e exn̄tes: domos frū ſubiectioni ⁊ ſubmiſſioni hmōi: modo p̄miſſo ↄſentientiū: q̄cūq3 ↄtradictione nō obſtāte: domos frū ↄuentualiu3: ⁊ illarū frēs hmōi: libere ⁊ licite recipe poſſint. Domus vero fratrū cōuentualiū in q̄bus minoꝝ numer⁹ q̄3 denarius fuerit: ēt d omniū fratrū ↄuētualiū earūdē domoꝝ cōſenſu: nullaten⁹ recipe valeāt. S3 ille gn̄alis ⁊ alioꝝ ꝓuincialiū magiſtroꝝ reformatiōi libere dimittant. ¶ Singulis ꝟo frib⁹ cōuētualibus ad gn̄alē ⁊ ꝓuinciales miniſtros trāſiri volētibus: ab eoꝝ ſupiorībus ꝓuspetita l3 nō obtenta licētia: libe3 trāſeūdi licētiā ⁊ facltatē ↄcedimus. ¶ Preterea volumus: ꝙ illi ex fribus cōuentualibus q d cetero vitā reformatā ſub gn̄alis ſeu ꝓuincialiū mgr̄oꝝ cura ducere voluerint: ſub eoꝝ regimine ꝑmanere poſſint: dū mō aliquo ſigno notabili diſtinctiuo diſtinguāt ⁊ diſcernant ab illis q vitā regularē ſub gn̄ali ſeu ꝓuincialibus miniſtris ducūt: ꝑut gn̄alis miniſter ⁊ magr̄ int ſe ↄuenerint. ¶ Bonis p̄factaꝝ domoꝝ reformādarū immobilibus: ⁊ oīibus quoꝝ frēs reformati nō ſūt: nec capaces eē volūt: gn̄ali ⁊ alijs ꝓuicialib⁹ magr̄is ad eoꝝ liberā diſpoſitionē libere remanētibus. ¶ Et ne inter reformatos ⁊ cōuentuales frēs p̄fatos ſuꝑ precedentia diſſenſio ⁊ contentio oriri poſſit: volumus ⁊ etia3 ſtatuimus ꝙ inter eos talis ordo ſeruetur: videlicet ꝙ in proceſſionibus: ⁊ funeralibus: ac exequijs: necnon in oīibus alijs actubus publicis: frēs ↄuentuales fratribus regularis obſuātie locū digniorē relinq̄re teneant. Si tn̄ aliq graduati: ſeu antiq p̄res: aut guardiani domoꝝ cōuentualiū remanere velint cu3 quibuſdam fratribus antiquioribus ſub generali ⁊ ꝓuincialibus miniſtris viuentibus: tūc ⁊ in hoc caſu vt euitet diſſenſio huiuſmodi: ⁊ ꝑfecta vnio cōſeruetur: ſimul incedere: ipſeq3 cōuentuales ſemꝑ eorum crucē ⁊ vexillum ꝑ eos deferri cōſuetum: deferre libere ⁊ licite valeāt. ¶ Poſtremo omnia ⁊ ſingula priuilegia ⁊ indulta dicto ordini tā ꝑ nos q̄3 alios quoſcūq3 romanos pōtifices: hactenus cōceſſa: eiſdē fratribus regularis obſuātie: ac cōuentualibus: in q̄tu3 p̄miſſis nō ſunt ↄtraria: auctoritate ⁊ tenore preſentiu3 inuicē ꝑpetuo cōmūicam⁹ ⁊ ſuffragarij volumus: eaq3 oīa ill̄ d nouo ↄcedimus.

Qualr poſſint reformari dom⁹ fratrū cōuētualium.

Qualr poſſint frēs conuētuales reformari.

Qd in actibus publicis p̄cedant obſeruātes conuentuales.

Cōicatio priuilegiorū reciproca.

¶Quo circa camere aplice gñali auditoꝛi:necnō vniuerſis pr̃iarchis. archi-
epis.epis:⁊ eccliaꝝ p̄latis:ac q̄buſcūqꝫ in dignitate eccliaſtica cōſtitutis pſo-
nis p aplica ſcripta mādamus:quatenus ipſi ⁊ eoꝝ ſinguli:p̄ſentes nr̃as lr̃as
⁊ in eis contēta q̄cūqꝫ:vbi ⁊ qñ opus fuerit:ac quoties ꝑ parte miniſtroꝝ ⁊
magr̃oꝝ aut alicuius ip̄oꝝ ſup hoc req̄ſiti fuerint:ſolēniter publicātes:eiſqꝫ
in p̄miſſis efficacis defenſionis p̄ſidio aſſiſtētes:faciāt eos p̄ſentibus lr̃is:ac
oībus ⁊ ſinglis in eis contētis pacifice frui ⁊ gaudere:nō pmittētes eos de-
ſup inter ſe:ac ēt p quoſcūqꝫ alios:quauis auc̄tate ptāte fungētes q̄ūolibet
indebite moleſtari aut ꝑturbari. Contradictoꝛes p cēſuras eccliaſticas ⁊ alia
iuris remedia:appellatione poſtpoſita cōpeſcēdo:inuocato ēt ad hoc ſi opꝰ
fuerit auxilio brachij ſeclaris. Non obſtātibus q̄buſcūqꝫ lr̃is aplicis ⁊ idul-
tis:ēt ſacri concilij Conſtātieñ. dicte religionis fr̄ibus.familijs:ꝯgregatiōi-
bus.denoīationibus:aut alicui eoꝝ:ſiue illaꝝ auctoꝛibꝰ ⁊ inſtitutoꝛibꝰ ſub
q̄buſuis v̄boꝝ foꝛmis.ſolēnitatibus:⁊ clauſulis foꝛtioꝛibus ⁊ inſolitis cō-
ceſſis:ſeu foꝛſam in futuꝝ concedēdis. Quibus ēt ſi ad illoꝝ derogatiōem
de illis eoꝝūqꝫ totis tenoꝛibus:ſpecialis.ſpecifica.exp̄ſſa.indiuidua:ac de v̄-
bo ad v̄bū:non aūt p clauſulas gñales id impoꝛtātes mētio:ſeu q̄uis alia ex-
p̄ſſio hñda:aut aliqua alia exq̄ſita foꝛma ſuāda eēt:illoꝝ oīm tenoꝛes p̄ſenti-
bus ꝑ ſufficiēter exp̄ſſis ⁊ inſertis hñtes:illis alias in ſuo roboꝛe pmāſuris:
hac vice dūtaxat ſpecialr̄ ⁊ exp̄ſſe derogamus contrarijs q̄buſcūqꝫ. Aut ſi
miſtris:⁊ magr̄is:ac fratribus p̄fatis:vel q̄buſuis alijs cōiter vel diuiſim ab
aplica ſit ſede indultū ꝙ interdici:ſuſpendi:vel excōicari non poſſint p lr̃as
aplicas non faciētes plenā.exp̄ſſam:ac de v̄bo ad v̄bum de indulto hmōi
mētionē. ¶ Ceteꝝ q2 difficile foꝛet p̄ſentes lr̃as ad q̄libꝫ loca vbi opus fue-
rit deferre:volumus ⁊ auc̄tate aplica decernimus:ꝙ trāſumptis pꝛeſentiuꝫ
manu notarij publici ſignatis:⁊ alicuius p̄lati eccliaſtici ſigillo munitis:ea
ꝓrſus fides in iudicio ⁊ extra adhibeat̄:q̄ adhiberet̄ ſi pꝛeſentes oꝛiginales
lr̄e eēnt exhibite vel oſtenſe. ¶ Nulli ergo oīno hoīm liceat:hāc paginā nr̄oꝝ
pꝛecepti.ſtatuti.cōicationis.conceſſionis.mādati.derogationis.volūtatis:
⁊ decreti infringere:vel ei auſu temerario contraire. Si q̄s aūt hoc attēpta-
re pꝛeſumpſerit:indignationē oīpotentis dei:⁊ btōꝝ Petri ⁊ Pauli apl̄oꝝ
eius ſe nouerit incurſuꝝ. Datis Rome apd̄ ſctū Petrū:anno incarnatiōis
dñice Milleſimo q̄ngenteſimo decimo ſeptimo:p̄die Idus Iunij:pontifi-
catus noſtri anno q̄nto.

¶ Explicit Bulla concoꝛdie inter fratres minoꝛes obſeruātes et conuentuales.

¶ Sequuntur diffinitiones ſeu ſtatuta tabularum caplorum gñalium frm̃ minorum.

¶ Prefatiuncula.

¶ Sciẽdũ: q in caplo gñali frm̃ minorum anno dñi. 1532. in feſto Penthecoſtes Tholoſe celebrato: in tabula diffinitionis factum eſt ſequens ſtatutum.

¶ Statuta Barchinonenſia: iuxta ordinationem capli gñalis Parmenſis: mutatis mutandis obſeruentur: oib⁹ alijs ſtatutis reuocatis ꝛ annullatis: demptis tabulis diffinitionũ: in q̃tum p̃fatis ſtatutis nõ ꝯtrariantur.

¶ Igitur qꝛ vix aliqs ſcire poſſꝫ ſtatuta in tabulis diffinitionũ caplorum gñalium ꝯtenta niſi i vnũ redigerent: ac iuxta p̃fata ſtatuta gñalia ponerent: viſuꝫ eſt ope p̃ciũ in fine ſtatutorum hmõi diffinitiões ſeu ſtatuta capitulorũ gñaliuꝫ apponere: aſſignatis caplis ꝛ paragraphis p̃fatorum ſtatutorum gñaliũ i qbus ꝑtinere videntur: ꝓut ſeries inferi⁹ annotata oſtendit.

¶ Quo ad primum capituluꝫ de nouiciorum receptione.

¶ Pro fine. §. Inhibemus. ꝛc.

¶ Ex tabula. C. G. Barchinonẽſis 1451. celebrati.

ORdinatur: q recipiẽdi ad ordinẽ: ſm euãgeliũ: ꝛ rlaꝫ: ꝛ ſm btiſſimi p̃ris nr̃i vſuꝫ ꝛ praticã: ãte iduitioneꝫ ſe exꝓꝑare debeãt de oib⁹ bonis ſuis: ſi tñ id facere poſſint bono mõ. Moueãt tñ: q ꝑ hãc exꝓꝑationem nõ erit ordo eis obligat⁹: nec ipſi ſe ꝑ ifirmũ ꝓpoſitũ ãte exꝑſſam ꝓfeſſionẽ obligare intẽdãt. Immo de hoc ꝓpt ꝑiculũ ꝓfeſſiõis tacite: cauti⁹ informẽtur: vt. ſ. tñ ꝓbare: ꝛ nullaten⁹ ſe ordini i gñe vel i ſpecie obligare ꝓponãt. Et ſi ãte iduitionẽ ex cauſis neceſſarijs vel rõnabilib⁹ hoc facere nõ poſſent: ſaltẽ ante ſuã ꝓfeſſionẽ ſint exꝓꝑati oĩno. ¶ Nec iformentur ꝑ frẽs hmõi induẽdi vel iã nouicij de breuiarijs ꝛ alijs ꝓ ſe: vel ẽt ꝓ ꝯuentu dãdis: vel emẽdis: ſꝫ dicatur eis ab his q auctoritatẽ hñt eos recipiẽdi: q vadant ꝛ vẽdant oĩa ſua: ꝛ ea ſtudeãt paupib⁹ erogare ſm regulã: ita q de bonis ſuis: vel de ꝯſilio eis dãdo: frẽs nullaten⁹ ſe itromittãt. Et niſi ſua ꝓpa volũtate: ꝛ ſpõte: nõ frm̃ informatiõe: panũ ꝓ ſua p̃ma induitiõe portauerint: ꝯcedãtur eis pani ꝓbationis a fratribus.

De exꝓꝑiatione certo mõ faciẽda.

Pro fine. §. Inſup ordiam⁹. ¶ Ex tabula. c. g. paleecuele. 1470.

CUꝫ ſm declarationẽ dñi Clemẽtis pape. 5. oĩa ſpectãtia ad formã habit⁹ tã nouitiorum q̃ꝫ ꝓfeſſorum eqpoleãt p̃cepto: ſtatuit vt i oib⁹ ꝓuĩcijs habit⁹ nouitiorum patẽter ſit diſtict⁹ ab hitu ꝓfeſſorum: ita q diſſutura capucij nõ ſufficiat: ſꝫ vel portẽt caparonẽ iuxta rlaꝫ: vel aliã petiã pãni ãte pect⁹ niſi quo ad aliq̃s ꝑſonas notabiles recipiẽtib⁹ aliđ ſꝫ dñ aliqñ videat.

De habitu nouiciorum.

¶ Profine.§.Necloquantur.&c.

¶ Ex tabula.C.g.Caſtri randulfi.1478.

Quot nõ in differẽter recipiant nouicij.

Statuitur: ꝙ prouincialis nõ indifferẽter oibus guardianis committant auctoritatẽ recipiendi ad ordinẽ: ſed talibus q idoneos & vtiles ſm rñam & aplicas declarationes: & ordinis inſtituta recipiãt.

¶ Et nõ pmittant nouicij aliqd vſui ſuo reſuare. Quot ſi fecerit: ſuis immediate platis realiter reſignare teneant ſtudeant.

¶ Ex tabula.C.g.Salmãtini.1461.celebrati.

¶ Quo ad recipiẽdos ad ordinẽ: & ad ſacros ordines pmouendos: ſeruent ſtricte ſtatuta nr̃a. Et caueãt diligẽter puinciales & cuſtodes ne indiſtricte ſeu indiſcrete auctoritatem ſuam quo ad hoc guardianis committant. Super quo eorum conſcientias oneramus.

¶ Ex tabula.C.g.Lauallis.1505.celebrati.

Qd nõdũ inſtitutꝰ cõfeſſor ſclarium põt abſolue re nouicios.

¶ Cum aliqs vult indui nobiſcũ: ſeu religionẽ ingredi: & cupit cõfiteri alicui idoneo p ꝯſolatione ſue cõſciẽtie: q tñ nõdũ inſtitutus ẽ ꝯfeſſor ſecularĩũ: ſiue ſit magiſter iuuenũ vel alius: ab eodẽ põt in ꝯfeſſiõe audiri: abſolui & diſpẽſari: qꝛ ex quo mutuus iteruenit ꝯſenſus. ſ. recipientium & recepti: vt quaſi vnus ex nr̃is gaudere indultis.

¶ Item ex tabula pſati.C.g.Lauallis.1505.celebrati.

De putatione tpis pbationis.

¶ Summus pontifex Julius.2.per bullã ſub plumbo declarauit: ꝙ ſiquis apud nos induat: & habitu relicto ad ſeculũ redeat: & poſtmodũ itex reuertat: tempus pcedentis receptionis cum tpe poſterioris p anno pbationis (ſi videat prelatis) valeat computari.

¶ Ex tabula.C.g.Florenciaci.1493.celebrati.

De reformatiõe frm̃ ꝯuẽtualium.

¶ Statuit: ꝙ frẽs nr̃i de clauſtra venientes ad obſeruantiã cum ſuperiorũ ſuor licẽtia reformande vite gr̃a: infra annũ pbationis poſſint expelli: ſi nõ fuerint bone conuerſationis: vel ipſi ad clauſtrã regredi ſi de obſeruãtia nõ contentent: ſicut faciũt alij nouicij ſeculares: niſi de nouo ſe obligauerit pmittendo obedientiam in ingreſſu.

¶ Ex tabula.C.g.Lauallis.1505.celebrati.

De clauſtralibꝰ occultãtibꝰ iſirmitates contagioſas qñ reformant.

¶ Declarat: ꝙ cũ receptus fuerit aliqs clauſtralis vel collectaneus aliqua cõtagioſa ifirmitate pcuſſus: quã ipſe reuelare renuit in eiꝰ receptiõe: lꝫ ab eo p grat de ſua ſanitate: cognita eiꝰ infirmitate: bñ põt expelli ne alios inficiat: cũ nr̃a obſuãtia nõ intẽdat talẽ recipe: & fraus & dolus nulli patrocinari debet. Cõſultius tñ eẽt: ꝙ dũ tales recipient: fieret eis pteſtatio: ꝙ ſi talibꝰ ifirmitatibꝰ teneãt: recipiẽtes nullo pacto eũ recipe intẽdũt. ¶ Si aũt aliqs taliũ clauſtraliũ apd nos recipiat: & poſtea aſpiciẽs retro aut fugeret: nõ eſt regrẽdus: ſed relinquat eius aia in manibꝰ ſuis.

¶ Ex tabula.C.g.Burdegalenſis.1520.celebrati.

De receptione & incorpatiõe ꝯuẽtualium.

¶ Nullus ꝯuentualis recipiat ad obſeruãtiã: niſi ad minus ꝯuerſatio eius & vita p annũ videat. Et tũc ſi caplo placuerit: poſſit incorpari. Quot ſi minus remittat ad ppa. Et incorporãs: careat voce actiua p vnũ annum poſt dictã incorpatiõnẽ: & paſſiua p duos ãnos ad minꝰ. Niſi eẽt aliqs ꝯuentus

ſis cuius receptio eſſet in edificationē: ⁊ ſingulare exemplū. Et hoc ad iudicium miniſtri: cuſtodum: ⁊ diffinitorum.

¶ Ex tabula. C.g. Rothomagenſis. 1516. celebrati.

¶ Frēs grauati ſeu ꝑcuſſi ſecretis: aut publicis īfirmitatib⁹: ⁊ ante ꝓfeſſionē (vt moris eſt) ſuꝑ hoc interrogati ꝟitatē negātes: ꝑ ſtatutoꝝ nr̄oꝝ ⁊ ſctiſſimi pape ſuꝑ hoc facta declaratione: poſſunt expelli.

De occultātib⁹ īfirmitātis doloſe.

¶ Quo ad ſecundum capitulū de diuino officio ⁊ orōne.

¶ Pro fine. §. de legendo autem. ⁊c.

¶ Ex tabula. C.g. Baſilienſis. 1454.

CUm ꝑncipalis ⁊ quaſi totalis cauſa multaꝝ exorbitationū ⁊ relaxationū ſit defect⁹ ſctē orōnis priuate: ⁊ recollectiōis interne: hortamur ⁊ obſecram⁹ ī dn̄o: vt frēs oēs ī ſinglis ꝓuīcijs ꝑ eoꝝ ſupiores ab exterioribus euagatiōib⁹: ⁊ inutilib⁹ occupationib⁹ cū ſummo ſtudio retrahātur: ⁊ ad interiora q̄tum erit poſſibile: vt de deo: ⁊ de ſpūalib⁹: ac de ſui ſtat⁹ ſubliſſima ꝑfectiōe: cū oī bonitate ſentiāt: ꝟbis ⁊ exēplis diligētiſſime reducanť: vt diuio officio deuote: ⁊ cū multa diligētia pſoluto: tps ēt aliq̄d captentā quo ſpm̄ dn̄i: ⁊ mentē btiſſimi p̄ris nr̄i Frācīſci imbibere valeant: xp̄i vnctione: ⁊ gr̄a ſe eis dulcius infundente.

Q̄d frēs retrahāť ab iteriorib⁹ ad iteriora.

¶ Quo ad tertiū capitulū: de obſeruātia paupertatis.

¶ Pro principio capituli.

¶ Ex tabula. C.g. Burdegalenſis. 1520.

GUardiani teneanť veſtire frēs ſuos de ſili pān̄o de quo ipſi induūť: ⁊ q̄ de his fiat ꝓuiſio frīb⁹ ſicut ſue ꝑſone: ſi cōmode fieri poſſit: iudicio frīn̄ loci. Et ſuꝑ oīa inuigilēt cure īfirmoꝝ. Et cū humanitate (vt decet) tractēt frēs ſuos: ſpecialr̄ forenſes. Quot ſi ꝯtra fecerint: teneanť miniſtri eos a ſuis officijs deponere.

Q̄d guardiani induant frēs ſuos ſicut ſeipſos.

¶ Pro. §. preterea cum regula dicat. Et nullus frater quacunq; ex cauſa.

¶ Ex tabula. C.g. Baſilee. 1454. celebrati.

OMnes frēs noſtri: ⁊ ꝑſertim ſupiores diligēter attendāt differētiam ſcd̄m iura: ⁊ quattuor magiſtros iter denarios ⁊ pecuniā. Que duo in noſtra regula expſſe ꝓhibenť: vt. ſ. nihil recipiant cōtra declarationē dn̄i Nicolai pape. 3. cauſa diſtrahendi vľ vendendi. Et a cōmutatiōibus ⁊ alijs diſtractionib⁹ pīcloſis ⁊ illicitis caueant diligēter. Jccirco nihil recipiāt niſi cui⁹ vſus eſt eis neceſſari⁹: cū ſicut nulla curioſitas in edificijs ⁊ alijs: ita nec vlla ſupfluitas in quocūq; : etiā paruis poſſit ſm̄ declaratiōez dn̄i Clemētis pape. 5. nr̄o ſtatui ꝯuenire. Quo circa nō debēt frēs ꝓcurare ea q̄ apd̄ eos interdū magis abūdant: vt piſcis: ⁊ ſilia ad dandū alijs ꝯuenti-

Q̄d nihil ꝓcureť vel recipiať vt alienetur.

bus ꝛ locis:aut etiā pſonis extra ordinē:a qbus alia:vt oleū ꝛ hmōi in recō penſam:ꝛ.q.in ſolutionē recipiāt vllo modo.

¶ Ex tabula.C.g.Palencuele.1469.celebrati.

¶ Frēs nō pmittāt ſecū ire aliquē ſcl'arem eleemoſynas pecuniarias pcurā tem:nec vllo mō frēs ei aſſiſtant.

¶ Ex tabula.C.g.ſctē Magdalene.1490.celebrati.

De depoſito pecunie:ac ð burſario.

¶ Caueant oēs ꝛ ſinguli frēs:ne eleemoſynas pecuniarias ſine vꝛa neceſſitate deponi pcurēt:ſub piclo ſalutis ppꝛie. Et ne qs ſi cū burſariū ſeu depoſitariū ducat:ſub pena pꝛiuatiōis officioꝝ ordinis:ꝛ actuū legitimoꝝ.

¶ Ex tabula.C.g.Carpenſis.1521.celebrati.

De mō dponendi pecuniam.

¶ Nullus frater deponat ſeu deponi faciat:aut detineri aliquā eleemoſynā vel pecuniā in manu pcuratoꝛis ſine licētia ſui guardiani:ēt p neceſſitate iminēti. Cōtra faciētes:puniant tanq̄ ppꝛietarij.

¶ Ex eadem tabula.C.g.Carpēſis.1521.celebrati.

Qualr ſit deponenda pecunia.

¶ Ad ſuandā puritatē regule:ꝛ ad euitanda ſcandala:ꝛ admiratiōes q̄ pñt dari ſcl'aribus ordinat:q̄ nullus pfeſſoꝛ vel alius frater deponi faciat vel pmittat aliquam eleemoſynam pecuniariam in cōfeſſoꝛijs:vel cellis:aut alijs locis. Sed hmōi cōtribuentes:vel eleemoſynam facere volentes mittantur ad pcuratoꝛes. Cōtrarium autem faciētes:ſint pꝛiuati voce actiua ꝛ paſſiua per tres annos.

¶ Ex tabula C.g. Meclinenſis.1499.celebrati.

De petitione eleemoſyne.

¶ Declarat:q̄ eleemoſyna circa ſpūalem frēm depoſita:pmo deb; expendi anteq̄ alia petat vel recipiat. Et q̄ nullo mō l; fribus exigere eleemoſynas annales ꝛ perpetuas.

¶ Ex tabula p̄dicti.C.g.Meclinenſis.1499.celebrati.

De cōmutatione reruz.

¶ Declarat:q̄ pꝛelati nr̄i p amicos ſpūales pñt cōmutare rem p re:vt putadare duo coꝛia bouina piloſa:vel capꝛina p vno raſo ꝛ parato p calciamētis. Et ſic de ſilibus.

¶ Ex p̄fata tabula.C.g.Meclinēſis.1599.celebrati.

Qualr vēdi ſeu alienari debēt res ordinis.

¶ Itē res vendēde:cōmutāde:aut extra ordinē alienāde:de pſenſu puicialiū tradant amicis ſpūalibꝰ:q auctoꝛitate aplica.ſ.Martini.4.ꝛ.5.ſm bonam pſcientiā cōmutent:vendāt ſeu alienent:ita q̄ p frēs taliū pꝛeciū pecunie nullatenus eſt timetur.

¶ Ex tabula eiuſdē.C.g.Meclinēſis.1499.celebrati.

De hoſpitio frm̄.

¶ Declarat:q̄ licitum eſt fribus hoſpitari i domo relicta ab aliquo defuncto alicui viuenti:hac cōditione vt ibidem hoſpitentur frēs:ꝛ ſibi pūideatur de vtenſilibus.

Ne rōne rerū tpāliū vexent ſcl'areſa fribus.

¶ Ex tabula.C.g.Lauallis.1505.celebrati.

¶ Deponant guardiani:ꝛ pena ppꝛietarij puniātur:q rōne debiti cuiuſcunq;:ſeu alioꝝ bonoꝝ tpaliū fecerint excōicari:ſeu detineri:vl' vexari quoſcūq; ſeculares. Subditi vꝛo q talia pcurauerint:pena ppꝛietarij puniantur:ꝛ de conuentu cōſuſibil'r expellantur.

Qō q̄ſtꝰ pecunie nullatenꝰ fiat.

¶ Ex tabula C.g.Barchinonenſis.1508.celebrati.

¶ Si aliqs guardianus p̄cepit:aut pmiſerit fieri publice queſtū pecunie cū

diſco:aut alio vaſculo:queadmodũ p aliquos fres conuẽtuũ pcuratores in quibuſdã locis factũ eſt:prefat⁹ guardianus ſit ipſofacto ab officio guardianatus ſuſpeſus p tres meſes. Et tũc vicarius domus pſideat. Non tamẽ p hoc excludit viatorib⁹ via poſſibilis ⁊ licita pro victu quotidiano.

¶ Ex tabula. C.ge.rapiſtanij.1511.celebrati.

¶ Declarat:q̃ pres puinciales:cuſtodes:⁊ guardiani poſſint dare intra ⁊ extra ordinẽ aliquas paruas res viles:ſeu parũ valẽtes:intuitu pietatis ⁊ charitatis. Nõ aũt ſubditi:niſi de licẽtia ſuoꝝ prelatoꝝ: videlicet puinciales: cuſtodis:⁊ guardiani expreſſa vel pbabiliter ⁊ iuſte pſumpta. De largitiõe rerũ vilium

¶ Ex tabula prefati. C.g.rapiſtanij.1511. celebrati.

¶ Declaratur:q̃ veſtes nouicioꝝ de qbus ipi ante pfeſſionẽ nõ diſpoſuerũt debent reſtitui ſuis heredib⁹. Et q̃ fres aliter de illis ſe intromittere nõ pñt. De veſtibus nouiciorum.

¶ Ex tabula. C.g.rothomagẽſis.1516.celebrati.

¶ Inhibet caplm generale:ne fres a ſuis puincialibus:aut quõlibet aliter prelatis:ſeu preſidẽtibus vllo modo mittant ad pcurãdũ eleemoſynas ad alias puincias a ſuis:niſi amici ſingłares:aut dñi tẽporales ſuoꝝ terminoꝝ in alias puincias pro tẽpore ſe trãſferãt. Ad quos:⁊ nõ ad alios mittere: et eleemoſynas petere poſſint. Et ſi quis ſecus attẽptare preſumpſerit:omniuꝫ eleemoſynarum pcuratarum priuetur. Ne petãt eleemoſyne extra pprias puincias niſi in certo caſu

¶ Ex tabula. C.g.burdegalenſis.1520.celebrati.

¶ Mandat omnib⁹ fratrib⁹ p ſctãꝫ obediẽtiã:⁊ ſub pena carceris:ne hẽant recurſum ad pecuniã:nec eandẽ apud quãcũqꝫ pſonã retineãt abſqꝫ licentia ſpeciali ſui plati. Quã nulli ꝯcedat niſi in caſu manifeſte neceſſitatis pſentis vel imminẽtis:⁊ in re particulari. Nec poſſint pfati fres niſi a ſuis miniſtris puincialibus abſolui:aut reſtitui:aut ab illis qb⁹ duxerint cõmitẽdũ Quãdo ⁊ q̃liter ſit recurrendũ ad pecuniam.

¶ Ex prefata tabula. C.g.burdegalenſis.1520. celebrati.

¶ Declarat:q̃ fres emi faciẽtes curioſa:ſeu ſupflua ad dandũ quibuſuis pſonis:nõ excuſantur a trãſgreſſione voti paupertatis. De curioſis ⁊ ſuperfluis nõ emendis

¶ Ex tabula prefati. C.g.burdegalenſis.1510.celebrati.

¶ Declarat etiã:q̃ in ſolutionibus faciẽdis ex vino aut blado:alijſqꝫ rebus queſtuatis p fratrũ neceſſitatibus: om̃ia p pcuratores ſedis aplice: ⁊ non p fres exeq debeãt. Et guardiani abũdantes aliqbus rebus:debeãt cõmunicare alijs cõuentibus penuriã patiẽtibus. Et ad hoc cõpellant p miniſtros:niſi de oppoſita volũtate dantiũ cõſtaret. Et guardiani abſcondẽtes res tales: aut ad cõmunicandũ in volũtarios ſe reddẽtes:ab officijs abſoluant. Qd ſolutiones ex q̃ſtuatis reb⁹ fiant p ſindicum. Qd ex ꝯuentibus habundãtibus puideat alijs indigẽtibus.

¶ Ex tabula. C.g.burgenſis.1513.celebrati.

¶ Omnes vinee ex quibus alicubi colligunt fratres vinum pro ſua puiſione ad viuendum:tolantur ⁊ deſtruantur:vel erradicentur. Qd fres nõ hẽant vineã

¶ Ex tabula. C.g.burgenſis.1523.celebrati.

¶ Declarat:q̃ ad ppetua legata petẽda nõ poſſunt fratres recurrere: niſi per modum eleemoſyne:abſqꝫ alicuius debiti alligatione: immo cũ declaratione ſcripta ⁊ ſigillata heredibus vel cõmiſſarijs facienda: q̃ videlicet fratribus non liceat talia petere niſi humiliter per modum eleemoſyne. Qd ppetua legata nõ petant niſi vt hic ponitur.

¶ Ex tabula. C. aſſiſij.1526.celebrati.

Qꝺ nullatenus pmittāt trūci vel capſe ꝑ pecūia recipiēda.

¶ Nō pmittanť in eccleſijs nr̄is trūci ſub quouis palliato colore: nec ꝑ edificādis eccleſijs: ſeu clauſtris: nec ꝑ indulgētijs lucrandis: ſeu ꝑ fratrib⁹ ſuſtētandis: nec ꝑ cōfraternitatū manutenētia: nec ꝑ quolibet alias capſas q̄ in ſacriſtijs ponuntur occaſione ſatiſfactiōis miſſarum omnino interdicim⁹: prout interdictas fore agi decernimus.

¶ Ex tabula prefati. C.g. aſſiſij. 1526. celebrati.

Ne vēdanť aliquaten⁹ q̄ naſcūtur in hortis frūm.

¶ Ordinať: q̄ nullus guardianus vel vicari⁹: aut alius quicūq3 preſidens vēdere pſumat p ſe: vel p ſindicū aut ꝓcuratorē domus: ligna ſeu fenu3: vel alia que naſcunť in hortis: ⁊ huiuſmodi. Nec paſtua: aut hortos ipſos quouis modo locare.

¶ Ex prefata tabula. C.g. aſſiſij. 1526. celebrati.

Qꝺ legata ppetua vt cūq3 facta non recipianť niſi facta ꝓteſtatione iuridica.

¶ Decerniť ac precipiť: q̄ frēs nullo modo recipiāt aliqua legata ppetuo relicta aliquibus pſonis: vel hoſpitalib⁹: vel alijs domib⁹ vt dent fratrib⁹ certam eleemoſynā ſimpliciter vt ipſi dicant certa officia vel miſſas. Immo q̄ guardianus vel preſidēs faciās ꝓteſtationē iuridicā ⁊ autenticā ei q implere teſtatoris voluntatē tenetur: q̄ nollunt illas eleemoſynas ex vi legati: nec volūt obligari nec teneri ad illa officia vel miſſas: ⁊ q̄ ſi voluerint legatarij transferāt ad alium locū. Si tamē facta iſta ꝓteſtatione: legatari⁹ prefat⁹ voluerit ex ſua mera voluntate dare eleemoſynas illas: ⁊ cōmittere fratrib⁹ dicta officia ⁊ miſſas: poſſint fratres bona cōſcientia recipere.

¶ Pro. §. diſtribuātur autem libri.

De diſtributiōe ſupfluorū locis indigentibus facienda.

¶ Ex tabula. C.g. baſilienſis. 1454. celebrati.

Eclarať: q̄ ꝓuinciales pſīt libros: calices: ſeu alia quecunq3 ſuperflua in ſuis cōuentibus ſeu locis inuēta: alijs ꝯuentib⁹ ⁊ locis ſuarū ꝓuinciarū indigētib⁹: ꝺ diſcretoꝝ ꝯſilio: ſub ſchedula diſtribuere ſeu commodare. Ita videlicet q̄ ſine ꝓuinciali congregatione nō poſſint ipſi conuētus ſeu loca quibus talia cōceſſa fuerint: ad ea reſtituenda cōpelli.

Ne recipiať aliqd remanente ꝓprietate apud dātem.

¶ Ex tabula. C.g. montis lucij. 1467. celebrati.

¶ Inhibetur ne aliquis procuret alicuius libri vſum: aut alterius rei remanente apud parentes vel amicos proprietate: ſub pena priuationis illius cu3 punitione condigna.

¶ Pro. §. ordinat capitulum generale.

Qꝺ canonica portio libera ſoluať.

¶ Ex tabula. C.g. barchinonenſis. 1508. celebrati.

Ecerniť: q̄ canonica portio libere curatis ſoluať: preſerti ſi ab ipſis exigať: ne hac occaſione lites corā quibuſcūq3 iudicib⁹ moueanť. Nō obſtātib⁹ priuilegijs Sixti. 4. ⁊ alexādri. 6. Et firmiter pacta ſeruentur.

¶ Ex tabula. C.g. lugdunēſis. 1518. celebrati.

Qꝺ occaſione canonice portiōis nō moueaťlis.

¶ Ordinatur: q̄ in quarta ſeu canonica portione curatis ſeu alijs prelatis exibenda: fratres ſint ſeduli ob ſeruare bullā moderatiuam priuilegiorū mēdicantium editā ſup hoc in concilio generali nouiſſime rome celebrato: videlicet: q̄ ſtetur cōſuetudini. Caueantq3 diligenter fratres ne ob id litē moueant in quacūq3 curia cum prelatis.

¶ Quo ad capitulū quartū: de modo interius conuerſandi. ꝛc.

¶ Pro. 5. Item ſtatuimus ꝛ ordinam⁹ ſcʒ de ſtudio litterarum.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1521. celebrati.

Nullus ꝓmoueatur ad ſtudium logice vel philoſophie niſi ſteterit per trienium in religione. Et in illo trienio ſtudeant ꝛ addiſcant regulaʒ ꝛ declarationes eius: preſertim Nicolai. 3. ꝛ Clemētis. 5. vt intelligāt q̄tum importet ꝓfeſſio ſua. Et q noluerint hmōi ſtudere: intelligere: vel addiſcere: nō ꝓmoueātur ad p̄fata ſtudia. Prelati aūt ꝯtrafacientes: incurrant penā arbitrariā iudicio miniſtri generalis. Qḋ āte triēniū nō ꝓmoueātur frēs ad ſtudium.

¶ Pro. 5. Item fratres ſacros ordines.

¶ Ex tabula. C. g. Florenciaci. 1593.

Cum ad ordinē ſacerdotij nō debeat qs aſcēdere faciliter: niſi cui ſuffragetur etas ꝛ morum grauitas: deinceps cum aliquo non diſpenſetur vt ſacerdos efficiatur q vigeſimum q̄ntum etatis ſue annū non dum attigerit. Aut ſi caſus neceſſitatis emerſerit ꝓpter ſacerdotum paucitatem: ſaltem qui diſpenſabit: conſilium quattuor guardianorum ſimul aggregatorum requirat. Qui ſuper diſpenſandi neceſſitatem debeant arbitrari. Quorum conſcientie ſine onerate vt quid erit neceſſariū (penſatis vndiq̄ʒ penſandis) ipſi conſulant. Qḋ ante. 25. ānum nō ꝓmoueatur qs ad ſacerdotiū: niſi ex cā iudicata per 4. guardianos.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1521. celebrati.

¶ Nullus ꝓmoueatur ad ſacerdotiū ante vigeſimū q̄ntū annū etatis ſue: vt diſponūt ſacri canones. Et non vtantur ꝓuilegio niſi in magna neceſſitate: ꝛ habeat q̄ntū annū completū in religione. Qḋ nō vtāt̄ ꝓuilegio ad diſpēſationē ſacerdotij.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1521. celebrati.

¶ Fratres clerici non promoueantur ad ſacros ordines niſi prius ſteterint per duos annos in religione: ꝛ ſint competenter litterati. Niſi eſſet aliquis prouecte etatis: doctus ꝛ deuotus: iuxta iudicium miniſtri prouincialis. Qḋ āte bieniū ordis: nō aſcendat qs ad ſacros ordinis.

¶ Ex tabula. C. g. Lavalis. 1505. celebrati.

¶ Ordinatur: q̄ nullus infectus ſeu percuſſus morbo caduco permittatur celebrare: aut predicare: aut confeſſiones ſecularium audire: ſed ſit in humilitate ſua infirmitatem patienter ſuſtinendo. Et hoc propter maxima pericula que inde poſſunt euenire. Qḋ infecti morbo caduco nō celebrēt ꝛc.

¶ Ex tabula. C. g. Montis lucij. 1481. celebrati.

¶ Ut fratres laici in ſua vocatione abſq̄ʒ ambitionis inq̄etudine altiſſimo in humilitatis ſpū ſtudeant reddere famulatū: hortatur generalis congregatio oēs ꝛ ſingulos p̄res ꝓuinciales: cuſtodes ꝛ guardianos vt oēm occaſionē ambiendi clericatū: ſeu ad ſacros ordines aſcendendi: cū omī ſolicitudine ab eis p̄ſcindere conentur. ¶ Si ū̄o inſtigāte ſathana (qḋ abſit) aliqui ad Qḋ rep̄māt̄ frēs laici ne ambiāt ordines ſacros.

clicatū ſeu ad ſacros ordines ꝯtra gñale ſtatutū ꝑmoti fuerint: ſeu impoſterꝫ ꝑmotionē ꝓcurare directe vel indirecte pſūmpſerint: ad vlteriores gradus vel ordines nulla rōne ꝑmoueant̄. Et ſi in officijs plationis: pſidente: vł cōfeſſionis extiterint: ſint ipſo facto puati. Niſi quo ad aliquos iam ꝑmotos: maiori parti omniū vocaliū ꝯgregationis puincialis ꝑ cauſa rōnabili viſum fuerit aliter ſcḋm deum prouidendum.

¶ Ex tabula. C. g. Capiſtani. 1511. celebrati.

¶ Qḋ nullo pacto aſcendāt Laici ad clicatum.

¶ Statuit̄ ꝙ q̄tū ad promotiones laicoꝝ ad clericatū: ſtrictiſſime ſuet̄ ſtatutum gñale: vcꝫ ꝙ nullo pacto aſcēdāt ad clericatū: abſqꝫ ꝯſenſu capli gñalis. Qḋ ſi qs ꝯtra fecerit: aut aliūde auc͞te aplica: ſeu miniſtroꝝ ſuā ꝑmotionē procurauerit: qñ ad nos redierit: recipiat̄ cū onere ⁊ ſine honore: ſic ꝙ teneat̄ ad horas canonicas: ſi ſciuerit eas dicere. Nullo tñ mō ꝑmittatur celebrare: aut alios ordines exercere: ſꝫ ꝑ ſuos ſupiores cogat̄ ſicut ceteri laici ad ſeruitiū frm̄: ⁊ ad opꝰ manuale: ſub penis ꝯtētis in ſtatutis gñalibꝰ. Et nulli laico ꝯcedant̄ libri in Latino: demptis illis q ſciuerint horas btē v̄ginis: offm̄ mortuoꝝ: ⁊ ſeptem p̄s. qbus hmōi hore: ſeu ſeptem p̄s. ſi videat̄ poterunt ꝯcedi. Et nullus eoꝝ ſtudeat: nullusqꝫ eos docere audeat lr̄as. Contra facientes: tam ſtudentes q̄ȝ docentes: grauiter puniant̄ ad arbitriū prelatoꝝ: ſeu guardianorum.

¶ Ex tabula. C. g. Lugdunenſis. 1518. celebrati.

Qḋ frēs Laici ꝑmoti: redicāt̄ ad merū ſtatuꝫ laicalem.

¶ Quādocūqꝫ aliqs frater Laicus ad clicatū aſcēderit: ēt ſi vſqꝫ ad ſacerdotiū: poſtq̄ȝ reuerſus fuerit: omi honore clicali puetur: nec ꝑmittat̄ canonicuꝫ pſoluere offm̄: ſꝫ Laicoꝝ offm̄ pſoluens: ad merū ſtatū ſuū laicalē reducatur. Et hoc vigore certi induiti ad ſanctiſſimo dn̄o papa nouiſſime ordini conceſſo. Et renouatur ſtatutū ne frēs laici ad clicatuꝫ aſcendant ſine conſenſu generalis miniſtri: ſeu capli generalis.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1521.

Qḋ omi honore puetur frēs laici ꝑmoti.

¶ Quandocunqꝫ aliqs frater Laicus ad clicatū aſcenderit: etiā ſi vſqꝫ ad ſacerdotium: poſtq̄ȝ reuerſus fuerit: omni honore clicali puet̄. Nec ꝑmittatur canonicū pſoluere offm̄: ſꝫ laicoꝝ offm̄ pſoluēs: ad merū ſtatū ſuū laicalem reducat̄. Et hoc vigore certi indulti a ſanctiſſimo dn̄o Leone papa. x. nouiſſime ordini ꝯceſſo. ¶ Et renouat̄ ſtatutū ne frēs laici ad clicatū aſcēdant ſine ꝯſenſu gñalis miniſtri: ſeu capli gñalis.

¶ Pro fine pfati capituli.

¶ Ex tabula. C. g. Montis lucij. 1467.

Ne aliq̄ noua doctrina publicet̄ āte q̄ȝ approbet̄

Prohibet̄: ne vllus frater cuiuſcūqꝫ auctoritatis vel gradus extiterit: audeat ad doctrinam ab eo vel alio de nouo confectam: publicare ſeu cōicare quibuſcunqꝫ ſiue intra ſiue extra ordinē quouſqꝫ fuerit per caplm gñale vel puinciale examinata: ⁊ approbata.

¶ Ex tabula. C. g. Caſtri randulphi. 1478. celebrati.

Qḋ mlieres nō ingrediātur interiora ꝯuentuum.

¶ Ut caſtitas decori libare ſeruetur: mlieres ad interiores fratrum officinas non admittantur: niſi vbi abſqꝫ ſcandalo (iudicio diſcretorum) ingreſſus negari non poſſet.

¶Ex tabula. C.g. Carpenſis.1521.celebrati.

¶Nullus frater audeat recipe ab aliqua pſona ſeculari: vel extranee religionis depoſitũ aliqđ: ſiue ſint pecunie: ſiue aliqđ aliud ad cuſtodiẽdũ: niſi ex aſſenſu miniſtri ꝓuincialis: aut guardiani cũ conſilio diſcretoꝝ: ſub pena ꝓuationis oĩm actuum legitimoꝝ.

Qđ nullũ đpoſitũ reci-piat ſine licẽtia plati.

¶Quo ad capitulum quintum: de modo exterius conuerſandi.

¶Pro.§. Tollatur quoqꝫ abuſus aſinandi.ꝛc.

¶Ex tabula. C.g. Burdegaleñ.1520.celebrati.

Nullus ꝓuinciali miniſtro inferioꝛ: ſub pẽa ꝓuatiõis actuũ legitimoꝝ audeat eqtare: niſi ꝓus manifeſtet neceſſitatem ſuam vel miniſtro: vł guardiano vna cum diſcretis. Quot ſi fuerit guardianus: eam miniſtro: vel diſcretis manifeſtet. Cui nullatenus licentiam concedant niſi manifeſtam viderint neceſſitatẽ: ſub pena pꝛefata: a qua releuari non poſſint niſi ꝑ miniſtrũ gñalẽ: vel a caplo ꝓuinciali. Et pfata licentia ꝓ non conceſſa habeatur: niſi in ſcriptis oſtendatur.

Qđ nullꝰ ſi eqtet niſi examinata ſua neceſſitate.

¶Ex tabula. C.g. Carpenſis.1521.celebrati.

¶Nullus frater poſſit eqtare ſine licentia ꝛ aſſenſu guardiani ꝛ diſcretoꝝ loci: q habeant iudicare de neceſſitate equitandi: ſub pena priuationis vocis actiue ꝛ paſſiue. Siliter guardiani ſub eadem pena non poſſint eqtare niſi cum conſenſu diſcretorum.

De pena eqtantiũ ſine licẽtia debita.

¶Pro.§. miniſtri ꝓuinciales vel cuſtodes curam habentes monialium.ꝛc.

¶Ex tabula. C.g. Caſtri radulphi.1488. celebrati.

Sorores tria vota religionis publice emittentes: ꝛ in cõi more religioſoꝝ viuentes: taliꝛ includant: q viris qbuſcunqꝫ ad officinas iteriores eaꝝ accedendi facultas nõ pateat abſqꝫ canonica ꝛ rõnabili cauſa per ꝓuincialem iudicanda. Fr̃es vero quouis queſito colore ad dictas ſorores contra pꝛeſcriptam formam ſcienter non accedant: ſub pena priuationis actuum legitimorum.

Ne pmittat qs igredi officinas qrũcũqꝫ monialiũ vel ſoroꝝ

¶Ex tabula. C.g. Meclinenſis.1499.celebrati.

¶Pro pace ſeruãda: ac ſcãdalis pcauendis: ſuſpectionibuſqꝫ tollendis inter ſorores ordinis ſancte clare: caueatur ne ipſe ſorores: ẽt ꝓuincialibus lr̃as trãſmittãt: aut ſcribãt niſi prius hmõi lr̃e ꝑ abbatiſſam viſe ac lecte fuerint: iuxta tenorem regle earundem.

Qđ moniales nulli ſcribãt niſi ꝓus lr̃as viderit abbatiſſa.

¶Ex tabula. C.g. Lauallis.1505.celebrati.

¶Declaratur: q fr̃es nr̃i nõ pñt nec debent intrare interiores officinas quarumlibꝫ monialium: ꝛ lr̃a pꝛohibente: niſi in extreme neceſſitatis articlo: vtꝫ ſi aliqua monialis moꝛeretur: ꝛ alius confeſſoꝛ pro ea audienda faciliter non poſſet inueniri.

Qđ niſi i extrema nccitate pñt fr̃es ingredi monaſteria mo.

Quod ſemel aut bis ĩ monialibus cõfeſſor extraordinarius.

¶ Ex tabula. C.g. Rapiſtanij. 1511. celebrati.

¶ Ordinatur: ꝙ ꝓuinciales ⁊ cuſtodes teneãtur monialibus in ſuis ꝓuincijs ⁊ cuſtodijs degentibus ſemel vel bis in anno aliũ confeſſorẽ virũ prouidum ⁊ honeſtum ex ſubditis ſuis aſſignare: cui ipſe moniales poſſint ⁊ teneantur vnam confeſſionẽ ordinariam facere: ⁊ confiteri ⁊ abſolui.

Qđ tertiarie in particulari viuẽtes recipiant niſi ĩ cap. ꝓuĩciali

¶ Ex tabula. C.g. antuerpie. 1514. celebrati.

¶ Declarat ⁊ vult capĩm generale: ꝙ nec guardiani nec ꝓuinciales poſſint recipere aliquas mulieres habitũ mutãtes: aut tria vota emittẽtes: ⁊ in communi non viuentes: ad tertium ordinem beatiſſime patris noſtri Franciſci: ſine conſilio ⁊ aſſenſu capituli prouincialis.

Qđ guardiani nõ habẽt auctoritatem ſuꝑ moniales.

¶ Ex tabula prefati. C.g. antuerpie. 1514. celebrati.

¶ Declarat etiã idẽ capi. gñale ꝙ null⁹ guardian⁹ hẽt auctoritatẽ aliquã aut iuriſdictionẽ ſuꝑ quaſcũq; tertiarias: niſi q̃tuꝫ ſibi dãt gñales ⁊ ꝓuĩciales.

¶ Ex tabula. C.g. Rothomagenſis. 1516. celebrati.

Qđ guardiani nõ ſe itromittãt đ monialibus.

¶ Ordinat denuo totũ capitu. gñale ꝙ guardiani ꝯuẽtuũ cuiuſcũq; ꝓuĩtie: nullo mõ ſe intromittãt in regimine monialiũ ſeu tertiariaꝝ ſine ſpãli cõmiſſiõe. Sꝫ ꝓuĩciales q̃ ad illas ⁊ earũ ꝯfeſſores: diligẽter ⁊ in pace ſua exerceant officia.

¶ Ex tabula prefati. C.g. rothomagenſis. 1516. celebrati.

Qđ cõfeſſores nõ intrẽt clauſuraꝫ niſi ꝓ adminiſtratione ſacramentorũ.

¶ Confeſſores etiã hmõi monialiũ ⁊ tertiariarũ incluſarũ nullo mõ illaruꝫ clauſurã de cetero intrare ꝑſumãt: niſi ſolũ ꝓ ſacramẽtoꝝ adminiſtratiõe oĩ etiã alia ſecluſa occaſiõe. Et iidẽ cõfeſſores nullo tp̃e in huiuſcemodi clauſura intrare attẽtet ſine ſuis ſocijs vel ſocio illoꝝ a ꝓuincialibus aſſignatis.

¶ Ex tabula C.g. lugdunenſis. 1518. celebrati.

Qđ taxetur numer⁹ monialiũ in q̃libet cõuentu.

¶ In omnib⁹ monaſterijs monialiũ ſeu ſoroꝝ cure gñalis ſeu ꝓuincialium cõmiſſarum taxetur certus numerus monialium: vltra quẽ nullã recipere poſſint. Fiat autẽ taxa iuxta abbatiſſã ⁊ diſcretarũ ꝯſiliũ ꝑ gñalem miniſtrũ. Et hoc intelligatur de habentibus redditus niſi in caſu multum neceſſario arbitrio miniſtri ⁊ abbatiſſe.

¶ Ex tabula predicti. C.g. Lugdunenſis. 1518. celebrati.

Qđ moniales nõ habeãt viſitatores ab eis electoſ

¶ Moniales ſcẽ Clare tã de ꝑma q̃ꝫ de ſecũda regula: q̃ vrbaniſte appellãt q̃ꝫ quecũq; alie religioſe q̃ ꝑ frẽs nr̃i ordinis regunt nullus habeãt viſitatores ab ipis electos: ſꝫ a miniſtris ꝓuincialib⁹ in ſuis ꝓuincijs reſpectiue cuꝫ ſuis capitulis ꝓuincialibus viſitatores ⁊ confeſſores dictis monialibus aſſignẽtur. Qui quidẽ viſitatores ⁊ confeſſores: ſuis miniſtris ꝓuincialibus ſubijciantur. Et cauſis legitimis exigẽtibus: a ꝓuinciali ⁊ aliquibus diſcretis: etiã extra tẽpus capituli iudicari poſſint ⁊ ab officijs predictis abſolui. Debeantq; ipſi viſitatores ⁊ ꝯfeſſores ac alij fratres dictis monialibus ſeruiẽtes: prelatis ordinis ſicut ceteri fratres per omnia ſubiicit.

Qđ miniſtri ⁊ confeſſores nõ itrẽt clauſurã niſi in manifeſta neceſſitate.

¶ Ex tabula. C.g. Burdegalẽſis. 1520. celebrati.

¶ Ad euitãdas aplicas cẽſuras: inhibit tã miñris ꝓuincialib⁹ q̃ꝫ ꝯfeſſorib⁹ ne ingrediant clauſurã monialiũ: niſi in articulo manifeſte neceſſitatis ꝑ abbatiſſam ⁊ diſcretas iudicãde. Qđ ſi ꝑfate abbatiſſa ⁊ moniales abſq; ꝑfata neceſſitate ſic iudicata: aliquã ꝑſonã introduxerint: ꝑfatis ſubiaceãt aplicis cenſuris. ¶ Oĩb⁹ vero frĩb⁹ cuiuſcũq; ꝯditionis exiſtãt ſub legitimoꝝ actuũ

ꝓuſtiõis pena:firmiť inhibeť:ne cū aliqua nec cū moniali colloquiū hēant: niſi pro qualibet vice ſpālem licentiā a miſtro ꝓuīciali:ꝛ in ſcriptis hēant.

¶Ex tabula p̄fati. C.g.burdegalenſis.1520.celebrati.

¶In electione abbatiſſe ſemp inteꝛſit miniſter ꝓuincialis cū vno pr̄e q vide at ꝛ audiat qualiter moniales vota aliarū recipiētes:fideliter ſe habeāt. Qui quidē ꝓuinciales nullā ſecularē recipiendam in capitulo ꝓponāt: niſi hito prius ꝯſenſu abbatiſſe:ac maioꝛis partis diſcretarū monaſterij. ¶Nec ꝓuin cialis:aut aliquis alius monaſteriū ingrediať:niſi duobus aut trib⁹ ꝓbatis patribus tm̄ aſſociatus. Quoꝝ tertius poſſet eſſe ſocius ꝓuincialis. Qđ miniſter īterſit electioni abbatiſſe cum alio pr̄e

¶Ex tabula. C g.carpenſis.1521.celebrati.

¶Quia vero ſoꝛoꝝ religioſarū tā cōſolationē quam qetem ꝓcurare cupim⁹ idcirco circa earū regimē viſitationē ſeu electionē p̄ſertim eaꝝ que regulari obſeruantia fulgēt nihil inouare decreuim⁹ ſed in ſuis antiquis laudabilib⁹ cōſuetudinib⁹ ꝛ inſtitutis manuteneanť niſi ſpecialis prouiſio pro aliqb⁹ prouincijs particulariter oꝛdinetur. Qđ moniales i ſuis antiquis cōſuetudinib⁹ manuteneantur

¶Ex tabula. C.g. Burgenſis.1523.celebrati.

¶Omnes abbatiſſe hiſpaniarū elapſo earū officij triēnio teneanť officia ſua reſignare in manibus ſui p̄lati ꝛ viſitatoꝛis. Quo facto:libere detur electio abbatiſſe cōmunitati. Poterunt tamen reeligi. In illis tamen monſterijs in quibus infra triēnium non fuit facta noua electio:ſeruetur: et in vigoꝛe pſiſtat iſta oꝛdinatio. Qđ abbatiſſe finito triēnio renūciēt officium.

¶Ex tabula p̄fati. C.g. Burgēſis.1523. celebrati.

¶Declaratur:ꝙ cōfeſſoꝛes mõialiū nõ habēt aliquā auctoꝛitatē erga moniales in foꝛo exterioꝛi:ſed ſolū in foꝛo conſcientie ꝛ interioꝛi: De auctoꝛitate cōfeſſoꝛꝫ monialium.

¶Ex tabula. C.g. Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Statuiť ꝙ miniſter ꝓuincialis poſſit compellere moniales ꝛ ſoꝛoꝛes tertij oꝛdinis ad cōpromiſſionē faciendā quotieſcūqꝫ fuerit aliqualis inť monaſteria ipſarū adinuicē: vel inter ipſas ꝛ alias moniales:aut cū fratrib⁹. Qđ ſi aliqua predictarū appellauerit:vel non conſenſerit:ſiquidē p̄laturam habuerit:priuetur officio. Qđ ſi fuerit ſubdita monialis:priuetur velo. Si aūt tertij oꝛdinis:ſcapulario priuetur quouſqꝫ conſentiat. Qđ ꝓuincialis poſſit cōpellere mõiales ad cōpꝛomittendū lites.

¶Ex tabula p̄fati. C.g. Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Oꝛdinatur ꝛ mādať auctoꝛitate apoſtolica in hoc cap̄. publicata: ꝙ nõ ſit deinceps aliqs cōmiſſari⁹ vel viſitatoꝛ monialiū:ſed omēs moniales ſint immediate ſub obedientia ꝓuincialiū aut cuſtodū: vbi cuſtodes habenť. Qđ ꝓuinciales ſolūꝫ ſint viſitatoꝛes monia.

¶Ex tabula. C.g. Tholoſani.1532.celebrati.

¶Cū oꝛdo nr̄ multa ſuſtineat grauamina:magnaſqꝫ hēat occupatiões in p̄iudiciū ſpūalis ꝓfect⁹ ꝑꝑ regimē monialiū ꝛ ſoꝛoꝝ:ſtatuit vniuerſū capi. ꝙ hmõi moniales ꝛ ſoꝛoꝛes ſub nr̄a cura exn̄tes diligēter regaṅť ꝛ dirigantur in via dei ꝛ in ſemitis ſuaꝝ ꝓfeſſionū. Sꝫ de cetero nullo mõ aliqd mõaſteriū quarūcūqꝫ monialiū ꝛ ſoꝛoꝝ accepteť niſi đ ꝯſenſu cap̄.gn̄alis:ſub pena carceris. Nec ꝯuētus nr̄i oꝛdis quouis mõ illis tradāť. Et ſi aliq abbatiſſa. mať monialis:aut ſoꝛoꝛ ꝓ noui monaſterij acceptatione ſine gn̄alis capi. conſenſu laboꝛare inuēta fuerit:carceri mācipeť:nõ liberanda niſi ꝑ capi. gn̄ale.

¶Ex tabula ꝑfati.C.g.tholoſani.1532.celebrati.

¶Arceant ſtrictiſſime frm̃ acceſſus ad monialiũ ⁊ ſoror loca. Et nullo mõ cũ eiſdẽ loq poſſint:niſi a miſtro ꝓuiciali liniam in ſcriptis hẽant. Et tñ hoſpitij ⁊ celebratiõis gr̃a ad hmõi loca accedere:vbi frm̃ cõuentus non ſunt. ¶Etiã diſtrictiſſime ꝯfeſſoribus quarũcũqz monialiũ ⁊ ſoror ꝑcipitur ſub pena ꝓuationis officij ⁊ actuũ legitimor ipo facto incurrẽda:ne aliquo mõ de tpalibus bonis earũdẽ:⁊ cauſis ſecularibus ⁊ litigioſis ſe itromittãt. Sz talia cũ neceſſe fuerit ꝑ ſeculares:⁊ nõ ꝑ frẽs fiant. ¶In ꝑdicatiõe ꝟo verbi dei:⁊ ſacror adminiſtratiõe:ac alijs q̃ ſpũalẽ ꝓfectũ ꝯcernũt:oẽz adhibeant curã ⁊ diligẽtiã. ¶Et nullo mõ ſub eadẽ pena ꝑdicta ipſa monaſteria ingredi poſſint quacũqz ex cauſa ꝯfeſſores ꝑfati:niſi ꝓ ſacramentis adminiſtrandis. Si ꝟo aliqua in ipſis monaſterijs fuerint agenda:ꝑ ſclares fiãt:⁊ nullo mõ ꝑ confeſſores:aut ſocios eorundem.

¶Pro.5. Item ordinamus q fratres ſuas prouincias exeuntes.⁊c.

¶Ex tabula.C.g.Montis lucij.1467.celebrati.

Qd miſtri nõ licentient frẽs ad alias ꝓuincias.

Nullus ꝓuincialis ẽt ſi fuerit commiſſarius gñalis:niſi in ſua cõmiſſione fuerit ei expſſe ⁊ ſpecialr cõmiſſum:poſſit licentiare frẽs ſuos ad eũdũ extra ꝓuinciã ſuã ad manẽdũ. Nec recipe aliquẽ venientez de aliena ꝓuincia abſqz licentia gñalis.

¶Ex eadẽ tabula.C.g.Montis lucij.1467.celebrati.

Ne frẽs mittant ſoli.

¶Frẽs nõ mittãtur ſoli ſm rl'az ⁊ ꝯſtitutiões. Caueãtqz ſp a mutua ſeq̃ſtratione. Et guardiani mittẽtes eos:ꝓuentur ab officio ꝑ ꝓuincialem.

¶Ex ꝑfata tabula.C.g.mõtis lucij.1467.celebrati

Qd frẽs nõ vadãt extra ſuas ꝓuinciaſ niſi i caſu.

¶Ad diſcurſ⁹ frm̃ euitãdos:⁊ ad pacẽ mutuo ꝯſuãdã ordinat:q ꝓ q̃ſtis fiendis null⁹ vadat extra ꝓuinciã ſuã:niſi i caſu in quo aliqs ꝯuẽt⁹ foret cõſtitut⁹ i ꝯfinio alteri⁹ ꝓuincie. Tũc.n.frẽs illi⁹ ꝯuẽtus pñt facere q̃ſtã in terminis aſſuetis ꝑfati ꝯuẽtus. ¶Nec aliqs ꝑdicet i aliena ꝓuincia vl cuſtodia contra volũtatẽ illius ꝓuincie vl' cuſtodie:niſi ꝯtigerit ipz ibidẽ tranſitũ facere ad peragendũ viam ſuam.

¶Ex tabula.C.g.caſtri radulphi..1478.celebrati.

Qualr frẽs q̃ ſuãtes ſe d beãt hr̃e vbi ſunt ꝯuẽtus ordinis.

¶Frẽs rõne nũdinar:vel alia cauſa ad loca vbi nr̃i ordinis monaſteria habent declinantes:anteq̃z aliqua ꝓcurent vel exequant:ꝑlatis hmõi ſe repſentent. A qbus recipiantur ⁊ ꝓcurentur:vnumqz ex fratribus dicti loci aſſocient:ſi ſcdm deum iudicauerint opus eſſe. Et in illo loco extra conuentum abſqz licentia prelati non comedant:vel bibant:aut dormiant. Et caueant a queſtibus inboneſtis:curioſis ⁊ ſuperfluis:⁊ nimis precioſis:⁊ ab indecẽti procuratione.

¶Ex tabula.C.g.Burgenſis.1484.celebrati.

Qd nõ licencient frẽs ad pegriatiões.

¶Ordinatur q ad euitandum diſcurſus:⁊ tollendam materiam euagationis:nullus ꝓuincialis poſſit licentiare frẽs commiſſos ſue cure ad viſitandum terrã ſanctã:beatã mariã de angelis:btm̃ Jacobũ in cõpoſtella:abſqz capli prouincialis aſſenſu.

¶Ex tabula. C.g. meclinenſis.1499.celebrati.

¶Ordinat̃: q̃ ꝓuinciales: cuſtodes: ⁊ guardiani nõ dent fratribus licentiam eundi extra ꝓuĩtiã ſuam. Sed ſi qui tales extiterint q̃ nõ poſſit ꝑternitas eorum reprimi: in domo diſcipline grauiter conſtringantur.

Q̃ď repĩmãt volentes ire extra ſuã ꝓuinciam.

¶Ex tabula prefati. C.g. meclinenſis.1499.celebrati.

¶Declarat̃: q̃ fratres obſeruãtie nõ pñt ſalua conſcientia: etiã q̃tũcunq̃ʒ diſcoli fuerint licentiari vt cõuentualibꝰ ſe ſubijciant: etiã ſi in obſeruãtia ſtare noluerint. Sed a ſuis inſolẽtijs coherceant̃ penis debitis: etiã vſq̃ʒ ad carceris. ¶Profeſſi aũt ſub cõuẽtualibꝰ: ⁊ poſtea nobis adiũcti: cũ a ſuis inſolentijs reſipiſcere noluerint: ⁊ licentiã poſtulauerint: licentiari poſſunt: dũmodo in obſeruantia ſub conuẽtualibus ſtare voluerint. Alias non.

Q̃ď frẽs obſeruantie nequeũt licentiari ad conuẽtualis.

¶Ex prefata tabula. C.g. burdegalenſis.1520.celebrati.

¶Nullus miniſter nec cõmiſſarius gñalis mittat frẽʒ aliquẽ ad ptes hieroſolimitanas: niſi ſup hoc habuerit a reuerẽdiſſimo p̃re miniſtro gñali licentiã ſpecialẽ. Similit̃ nõ mittãt: frẽs ad curiã romanã: niſi ex manifeſta neceſſitate. Et hoc de cõſilio patrũ: cũ locus ille ſit valde grauatus.

Q̃ď ſolꝰ miniſter generalis poſſit mittere hierl'm.

¶Ex predicta tabula. C.g. burdegalenſis.1520. celebrati.

¶Ordinatur: q̃ nullus frẽm curia cuiuſcunq̃ʒ regis: ꝑ quocũq̃ʒ negotio cõparcat: niſi prius guardiani loci propinquioris hitationi regis ſe ſuaq̃ʒ negocia oſtẽdat. Cui guardianꝰ p̃fatus ſociũ aſſignare debet: nec cũ ꝓprio ſocio mittat. Siq̃s aũt appellationẽ fecerit: actibus legitimis ſit priuatꝰ. Et dep̃henſus: diſciplinet̃ a guardiano: ⁊ oibus rebus in dicta curia q̃ſitis ſpoliet̃.

De cũtibus ad curias regnũ qualiter ſe hr̃e debent

¶Ex tabula. C.g. burgẽſis.1523.celebrati.

¶Fratres pro ſuis exceſſibus aut demeritis: aut alias per ſuperiorũ ſuorũ ſententias de ſuis ꝓuincijs expulſi ⁊ religati: durante hmõi relegationis ⁊ ſententie tẽpore: neq̃ʒ tanq̃ʒ habitatores: neq̃ʒ tanq̃ʒ hoſpites: aut alio modo ad ꝓuinciam reuertant̃ vnde relegati ⁊ dimiſſi fuerint.

Q̃ď relegati nequeũt ingredi ſuã ꝓuinciã etiaʒ vt hoſpitis.

¶Ex tabula prefata. C.g. burgenſis.1523.celebrati.

¶Reuocat̃ ſtatutũ capi. gñalis carpẽſis: q̃ frẽs ibant ad libitũ ſuũ ad gñaleʒ miniſtrũ: vel ad eius cõmiſſariũ. Et declarat̃: q̃ recurſus ad miſtros ꝫ regulã intelligit̃: q̃ñ frat̃ declarabit p̃ri guardiano ⁊ diſcretis conuentus neceſſitatẽ ſuã: ⁊ guardianꝰ ⁊ diſcreti ꝓdicti iudicent fratres petitioneʒ eẽ rõnabilẽ.

Q̃ď recurſꝰ ad miniſtros debꝫ eſſe q̃ñ guardianus ⁊ diſcreti iudicauerit.

¶Ex tabula. C.g. aſſiſij.1526.celebrati.

¶Ordinat̃: q̃ nullus frater poſſit exire extra ſuum cõuentũ vel prouinciam: etiam pretextu recurſus ad prelatum ſupiorẽ ſine licentia guardiani q̃ñ exit locum: vel prouincialis miniſtris quando exit prouinciam.

De mõ exeũdi prouĩtiaʒ vel ꝯuentuſ.

¶Ex tabula. C.g. aſſiſij.1526.ccelebrati.

¶Probibet capitulum generale omnibus fratribus cuiuſcunq̃ʒ cõditionis exiſtantibus: ne eſtiualia: vel calceos integros portent. Calceos tamen huiuſmodi iuxta regulam fratres neceſſitati ⁊ infirmi poterunt calceare: neceſſitate tamẽ huiuſmodi prius a ſuperiore examinata.

De calceis ⁊ ſtiualibus nõ portandis.

¶Ex prefata tabula. C.g. aſſiſij.1526.celebrati.

¶Declaratur ex auctoritate apoſtolica q̃ miniſtri prouinciales de conſenſu aliquorum patrum prouincie poſſint licentiare fratres vt tranſeant ad con-

Qualr̃ poſſint licẽtiari

frēs obs. ad ꝯuētuales. uentuales. Licentiati aūt ad obſeruantiā amplius nō admittant. Et idem ſtatutū dictum cenſeatur de illis q auctoritate aplica dimiſerunt habitum: vel tranſierūt ad conuentuales.

¶ Ex tabula. C. g. Parmenſis. 1529. celebrati.

Ad idē qd̄ ſ. ¶ Nullus frater licentiet ad frēs ꝯuētuales ſine lnia capli ꝓuicialis. Et ꝑus doceat de lr̄is ꝙ magr̄ ꝯuētualiū ſit paratus illum recipere.

¶ Pro. 5. Item ſtatuimus ⁊ ordinamꝰ et. ſ. de apoſtatis.

¶ Ex tabula. C. g. Salmantini. 1461. celebrati.

Qualr̄ fugitiui puniāt: ⁊ eos ꝯtinentes. Ordinatur: ꝙ qcunqꝫ ꝓuincialis: cuſtos vl̄ guardianus aliquē frēm fugitiuū alterius ꝓuincie recepit: abſoluat eū ꝑmo cū vna diſciplina ſolēni: ⁊ remittat eū ad ſuū ꝑlatū a quo fugerat. ¶ Si ꝟo aliqs talem fugitiuū recepit (qd̄ abſit) ipſo facto ſit ꝑuatus officio: nec reſtituat ſine gñalis licentia ſpeciali.

¶ Ex tabula. C. g. Montis lucij. 1467. celebrati.

Pene infli cte apoſtatis et poſtq̄ reddiderint. ¶ Ad ꝑcludendū viā apoſtatis ordinat: ꝙ qcunqꝫ frater clericus a familia apoſtatauerit: ſi ꝯtigat eū reddere: ⁊ recipi: maneat ſuſpēſus ab officio ꝑlationis: ꝑdicatiōis: ⁊ ꝯfeſſiōis ſclariū vſqꝫ ad bieniū. Si ꝟo laicꝰ apoſtatauerit: ⁊ extra familiā ordines ſuſcepit: ſi ꝯtingat ipm denuo in familia nr̄a recipi: maneat ſuſpēſus ab executiōe ordinū: ⁊ ab oī ꝓmotione ad officia oī mode quouſqꝫ ꝑ capl̄m gñale fuerit determinatum.

¶ Ex tabula. C. g. Barchinonenſis. 1508. celebrati.

Qd̄ nō retineāt apoſtate aliarū ꝓuinciarū niſi in caſu ⁊c. ¶ Prouincialis ꝑtextu cuiuſcūqꝫ cōmiſſionis a gñali ſibi date: nō poſſet recipe: aut retinere frēs apoſtatas aliarū ꝓuinciarū in ſua ſine lnia: niſi hoc ei ſpecialr̄ ꝯcedat: ſub pena ꝑuatiōis officicij ipſo facto. Ad qd̄ non niſi ꝑ gñalem poſſit reſtitui. Si tñ aliqs foret adeo derelictꝰ ⁊ ꝓteruus: ꝙ obedientie iugo collū ſubmittere: ⁊ ad ſuā ꝓuiciā reddere nolit: poſſit ꝑ p̄rem ꝓuincialē ſine fraude in domo diſcipline: ſeu alias ꝑ mēſem detineri: donec ſuo ꝓuinciali reſtituat: aut eius diſceſſio fidelr̄ ſignificari poſſit.

¶ Ex tabula. C. g. Rapiſtani. 1511. celebrati.

De penis infli gēdis apoſtatis poſt reditum. ¶ Ordinat: ꝙ qcūqꝫ frater apoſtatauerit: in ſuo reddicu puniat pena carceris. Et ſi ſacerdos ſit: teneat vltimū locū ſacerdotū: ſi clericꝰ clericorū: ſi laicꝰ laicorū. Et nihilominꝰ (vt ponūt ſtatuta) ſit ꝑuatus oībꝰ actibꝰ legitimis nec poſſit reſtitui niſi ꝑ capl̄m ꝓuinciale. Qd̄ ſi ꝯtra factū fuerit: ipſa diſpēſatio nulla ſit. Et ſic diſpēſantes ſeu diſpēſare ꝑſumētes: ſi fuerint ꝓuinciales: per capl̄m ꝓuinciale: ſi cuſtos ꝑ ꝓuinciale: ſi guardianꝰ ꝑ ꝓuincialē vel cuſtodē ꝑ duos vel tres mēſes ab officio ſuſpendat. Et ſi id circa finē officij attēptauerit: alijs penis grauioribꝰ puniatur.

¶ Ex tabula. C. g. Antuerpie. 1514. celebrati.

Qd̄ quilibꝫ gardianꝰ poſſit cape quoſcūqꝫ apoſtatas itra ſuos terminos. ¶ Concedit gñalis ⁊ totum capl̄m gñale guardianis auctoritatē capiēdi: detinēdi: ac puniēdi frēs ꝑ terminos ſuorū ꝯuētuū trāſeūtes: ſi aliqd̄ ſcādaluꝫ cōmiſerint: nō obſtante ꝙ mittant ad aliā ꝓuinciam: vel ad alia loca ꝑ obedientiam generalis.

¶Ex tabula. C.g. Burdegaleñ.1520.celebrati.

¶Statuitur: ꝙ nec cõmiſſarius gñalis: nec ꝓuinciales miniſtri poſſint aliquẽ apoſtatã retinere: ſʒ ad ſuas ꝓuincias qb⁹ incorꝑati fuerint remittere hẽant: ſub pena ꝓuationis actuũ legitimoꝝ. Et priuſq̃ aliqs frater de ꝓuincia ad ꝓuinciã trãſeat: ꝓus habeat ꝯſenſum in ſcriptis miniſtri ꝓuincie ad quam vult trãſire. In qua eius ꝯuerſatio videaꝛ ꝑ annũ anteaq̃ incorporeꝛ ꝓfate ꝓuincie. Poſt quẽ annũ: caplm ꝓuinciale poſſit dictũ frẽm incorꝑare ſi viſum fuerit. Sin aũt: remittat ad ſuã ꝓuinciã: in qua in penã ſue leuitatis: ꝑ vnũ mẽſem caputium nouicioꝝ portet.

Ad idẽ qđ ſ.

¶Ex tabula. C.g. Burdegalenſis 1520. celebrati.

¶Ordinatur: ꝙ qñcunqʒ aliqs apoſtata reuertiꝛ: aut a Reuerendiſſimo pr̃e gñali: aut ab alio loco: ꝑ annũ vnũ integrũ oĩ feria ſexta in cõitate dicat culpã ſuã: ꝛ diſciplineꝛ publice: ac in pane ꝛ aqua ieiunet ꝑ dictũ ãnũ integruʒ prefatis ferijs ſextis.

Vt trãſeuntẽ b⁹ cũ lnia ad aliquas ꝓuincias.

¶Ex tabula. C.g. Carpenſis. 1521. celebrati.

¶Apoſtate mittãꝛ ad ſuas ꝓuincias: ꝛ nõ retineãꝛ in alienis. Miniſtri vo ꝛ alij ꝓlati eos retinẽtes: priuẽtur ſuis officijs: ꝛ nõ poſſint releuari: niſi a gñali miniſtro: vel a caplo ꝓuinciali.

De penis infligẽdis apoſtatis.

¶Ex tabula. C.g. Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Ordinatur: ꝙ apoſtate reddeũtes ad ſuas ꝓuĩcias: poſtq̃ fuerint abſoluti ſm ſtatuta: icarcereꝛ ꝑ tp̃s ad arbitriũ ꝓlati deputandũ. Qđ ſi eoꝝ apoſtaſie vltra tres mẽſes ꝑſeuerauerit: teneãt ꝑ ſexeniũ vltimũ locũ ſupra nouicios. Qñ aũt in ſua apoſtaſia habitũ ordis dimiſerit: ꝑ deceniũ teneant ꝓdictũ locũ: ꝛ voce actiua ꝛ paſſiua priuẽtur ꝑ idem tempus.

Qđ apoſtate remittãꝛ ad ſuas ꝓuĩcias

¶Ex tabula. C.g. Parmenſis.1529.celebrati.

¶Qñ apoſtate nr̃i ordis aliꝛ capi nõ pñt: debẽt ꝓlati recurrere ad brachiũ ſeculare: nullo mõ ꝑmittẽtes eos in dedecus ordinis euagari.

De penis iſligẽdis apoſtatis poſt redditum.

¶Ex prefata tabula. C.g. Parmenſis.1529.celebrati.

¶Frẽs apoſtate reuerſi cũ infirmitate ꝯtagioſa tp̃e apoſtaſie acquiſita: nullo mõ recipiãꝛ: ne frẽs ſanos inficiant.

Qđ ẽt ꝑ brachiũ ſeculare capiãꝛ apoſtate.

¶Pro fine totius prefati capituli.

¶Ex tabula. C.g. Mediſinenſis. 1499.celebrati.

Declaratur: ꝙ frater ſacerdos in extrema neceſſitate põt dare paruulo ſacrm baptiſmatis: dum modo non adſit alius ſacerdos: etiam in ꝓſentia virorum ſecularium laicorum. ¶Et quod in regula prohibetur ne fiant compatres ꝛc. intelligendum eſt quo ad eleuationem de fonte baptiſmatis: non quo ad baptizationem: quia (vt dictum eſt) in caſu neceſſitatis abſente ſacerdote ſeculari: vel alterius profeſſiõis bene poſſunt fratres noſtri ſacerdotes baptizare.

Qđ apoſtate infecti nõ recipiantur.

Qđ in extrema nec̃citate pñt frẽs ſacerdotes baptizare.

¶Ex tabula. C.g. Salmantini.1461.celebrati.

¶Ordinatur: ꝙ de medicinis extra ordinem: nullo modo Fratres ſe intromittant.

¶Ex tabula. C.g. Rothomagenſis.1511. celebrati.

Q̄d nō bēan tur plures ſyndici q̄ duo.

¶Declaratur: ſyndicos non poſſe p̄ter vnū vł̄ duos audire diuina tempore interdicti. Quapropter vltra vnum vł̄ duos ſi plures fuerint inuenti: ſuo ſyndicatu a prouinciali priuentur.

¶Quo ad capitulum ſextum de correctione delinquentium.

¶Pro. §. Nec volumus eiſdem licere fratribus ꝛc. ſ. appellare.

¶Ex tabula. C. g. Lugdunenſis. 1518. celebrati.

De penis appellātiū a ſētentia capli gn̄alis.

DEclarat̄: q̄ qcūqȝ frater cuiuſcūqȝ ꝯditiōis exiſtat: q ex ſnīa diffinitiua capli gn̄al' appellare p̄ſumpſerit: priuet̄ oī iure qd̄ p hmōi appellationē ꝯſeq̄ intēdebat. Et nihilominꝰ grauiter puniat̄ arbitrio miſtri gn̄al' cum ꝯſilio quattuor patrum q aliqñ fuerūt diffinitores.

¶Pro. §. Item ſi aliquis miniſter prouincialis. ꝛc.

¶Ex tabula. C. g. Palencuele. 1480. celebrati.

Q̄d nō idifferent̄ detur auctas p caſibꝰ reſuatis

STatuit̄: q̄ p̄lati nō leuiter: ſȝ aliqbꝰ fribꝰ maturis ꝛ diſcretis cōmittāt caſus ſibi reſuatos: eoſdē qbꝰ cōmiſerit fulciēdo fidelibꝰ ꝯſilijs: put ſm̄ deū ſaluti aīaꝝ viderint expedire.

¶Ex tabula. C. g. meclinenſis. 1499. celebrati.

Qui caſꝰ reſeruāt̄ ſemp gn̄ali.

¶Declarat̄: q̄ caſus ſeq̄ntes ſp gn̄alibꝰ reſuant̄: ſcȝ mutare frēs de vna puīcia in aliā: pmouere frēs ad officia p̄dicatiōis ꝛ ꝯfeſſiōis extra capm puinciale: ꝛ ſigilli falſificatio gn̄alis: ac ne puinciales ꝯfraternitatis lr̄as dent nomine generalis: q̄tumcūqȝ ēt plenaria auctoritate cōmiſſio illis detur: niſi ſpecial'r hmōi exprimatur.

¶Ex tabula. C. g. Burdegalenſis. 1520. celebrati.

De abſoluētibꝰ a caſibꝰ reſuatis.

¶Qui auſus fuerit abſoluere: vł' affirmare q̄ poſſit abſolui a caſibꝰ miſtris reſuatis: ēt occl'tis ꝛ ſecretis: ſup qbꝰ nō habet̄ ſpecialis auctoritas: p p̄ma vice priuet̄ actibꝰ legitimis, p ſcd̄a carceri mancipetur.

¶Ex tabula prefati. C. g. Burdegalenſis. 1520.

Q̄d virtute nulliꝰ idulti aplici poſſit q̄s abſolui a caſibꝰ reſuatis miſtris ſine lnīa eoꝝ.

¶Ut fribꝰ iuxta regule puritatē maior recipiēdi ſacr̄m penitētie tribuat̄ occaſio: reuerēdiſſimꝰ pr̄ miſter gn̄alis: tā quo ad frēs: q̄ quo ad moniales: reuocat oēs grās. facultates. ꝯfeſſionalia: ꝛ idulgētias: ꝛ quaſlibȝ lr̄as: ſub q̄cūqȝ v̄boꝝ forma: ēt a ſede aplica ꝯceſſas: ſiue vigore bulle cruciate: vel fabrice ſcti petri de vrbe: aut quarūlibȝ ꝯfraternitatū: p q̄to ſunt in p̄iudiciū caſuū miſtris reſuatoꝝ: declarādo: eē ꝯtra ſctiſſimi dn̄i pape volūtatē: tā frēs q̄ ſorores vti p̄fatis gratijs: quo ad ꝯfeſſiōes faciēdas de caſibꝰ p̄dictis: aut ꝯtra īſtituta ordis: abſqȝ lnīa gn̄alis aut puincialiū miſtroꝝ: quouis mō ſit: etiā irritū ꝛ inane qcq̄d alias fuerit attētatū. Et hoc vigore cuiuſdā breuis p̄miſſoꝝ declaratorij ab Alexādro papa oliꝫ ꝯceſſi: ꝛ breuis ſpecialis Leonis. x. R. p. m. g. miſſi: ꝛ in hoc capitulo publicati.

¶Ex tabula.C.g.Carpenſis.1521.celebrati.

¶Aſſerētis ꝙ glibȝ ꝯfeſſor pōt abſoluere a qbuſcūqȝ caſibus ēt reſuatis ⁊ ſecretis: illi erqȝ abſoluētes: pro pma vice actibus legitimis ſint puati. Et ſi fuerint recidui: carceri mancipentur.

De pena aſſerentiū que i bȝ poſſe abſolue a reſeruatis.

¶Ex tabula.C.g.Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Declarat iuxta determinatiōes ſummoꝝ pontificū: ꝙ frēs ꝯfitētes pctā reſeruata eis q abſoluendi non hñt auctātem: ⁊ ſi formaȝ abſolutionis recipiant: nullo tñ pacto remanent abſoluti.

Qȝ nō valȝ abſolutio a reſuatis niſi ab hñte auctoritatē fiat:

¶Ex tabula pfati.C.g.Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Ordinat ⁊ mādat auctāte apłica: ⁊ totius capli gñalis: ꝙ nullus guardianus poſſit ſibi reſeruare caſum aliquē: ſȝ ſolus miniſter prouincialis id poterit.

Qȝ guardiani ncq̄ū reſuare caſus.

¶Pro.5. Nullus incarceretur.

¶Ex tabula.C.g.Carpenſis.1521.

Iuxta ꝯſtitutioni Martini.5.⁊ Farinerij.c.7. vrȝ ꝙ nullus in carceret niſi pro manifeſto ⁊ enormi exceſſu addat. Et q contrafecerit: ipſo facto legitimis actibus ſit priuatus.

De cā incarcerationis.

¶Pro.5. habeātur aūt boni carceres.

¶Ex tabula.C.g.Aſſiſij.1526.

Ut legi charitatis ⁊ pietatis ſatiſfiat: ⁊ ſtatutū gñale ſuet: in quo ordinat: ꝙ carceres fortes qdē: ſȝ hūani hēant: pcipit capłm gñale ne carceres ſint omnino ſine luce: vt incarcerati diuino officio: ⁊ ſpiritalis lcōnis ſocio aliqñ poſſint intēdere. Incarceratis quoqȝ ꝯfeſſionē ſacramētalē petentibus: pſidens negare non poſſit. Et ppetuo nihilominus carceri dāpnatis: pro die ſacro paſchatis redāt: ⁊ ad ſanctā cōionem in infirmaria vel alio ſecreto ⁊ honeſto loco: ipſo die admittantur.

¶De qlitate carceꝝ: ⁊ de mō tractādi icarceratos.

¶P.o.5. Nullus frater per ſe vel interpoſitam perſonam q̄cunqȝ ⁊c.

¶Ex tabula.C.g.Burdegalenſis.1520.celebrati.

Qui auſus fuerit reuelare ſecreta ordinis alicui pſone extra ordinem nr̄ȝ in ipſius ordinis ſcādalū: carceri p duos mēſes ad minus māci pet. ¶Et q māifeſtauerit pctm̄ ſecretū alicuiꝰ alijs pterq̄ȝ ſuo plato: ex cuiꝰ māifeſtatiōe ſit frī ille infamatꝰ: puatus ſit actibꝰ legitimis.

De penis reuelātiū ſecreta ordis: aut pctm̄ alteriꝰ.

¶Ex tabula.C.g.Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Decernit gñalis ꝯgregatio: ꝙ qcūqȝ frater obtinuerit breue apłicū tāgēs ſtatū ordinis: ſine licentia capli gñalis: vel miniſtri gñalis: ſeu cōmiſſarij gñalis: aut pcuratoris ſine commiſſarij curie: ſit puatus perpetuo actibus legitimis: ⁊ expellatur a ſua prouincia.

Pene cōtra obtinentes lrās apłicas ad imutādū ſtatū ordis.

¶Pro.5. Quicunqȝ frater conſuetus fuerit a ſuo fratre ſocio.⁊c.

¶ Ex tabula. C. g. Palencuele. 1470. celebrati.

Ne' frēs ab inuicem ſe ſequeſtrent.

S Eruetur ſtatutū de nō ſeq̄ſtrando ſe ab inuicem. Et quicunq3 in hoc defectuoſus fuerit: p qualibet vice panē ⁊ aquā i terra comedat corā fratribus in vna refectione.

Pro fine p̄fati. §. ibi. Arctetur graui⁹ in domo diſcipline.

¶ Ex tabula. C. g. Aſſiſij. 1526. celebrati.

Declaratio arctatiōis in carceratoꝝ.

D Eclaratur: q̄ quando in ſtatutis generalibus: vel alias fit mentio ad arctatione alicuius fratris: arctatio hmōi ſic intelligatur: q̄ p triduū in qualibet ſeptimana frater talis diſciplinetur: cum p̄s Miſere mei ⁊c. recitato: ⁊ comedat panem ⁊ aquam duntaxat. Et hec pena durabit per tempus quod diſcreti loci diſpoſuerint. Ita tamen q̄ temporis huius taxatio arctat⁹ ipſi non reueletur.

¶ Ex tabula p̄fati. C. g. Aſſiſij. 15.26. celebrati.

Propter qd poſſit q̄s arctari.

¶ Nulli p̄lato vel p̄ſidenti liceat arctare incarceratū ad ↄfitendū in foro exteriori oia crimina q̄cunq3 fecit: ſ3 ſolū ad illa de q̄bus accuſatur: ⁊ ꝓpter q̄ fuit incarceratus: niſi violenta ſuſpitio: ⁊ indicia manifeſta ſup alijs criminibus arctandum merito ſuaderent.

Pro. §. Quicunq3 frater inuēτus fuerit proprietarius. ⁊c.

¶ Ex tabula C. g. Brugenſis. 1484. celebrati.

Quid' iportet pena ꝓp̄etarij.

D Eclarat: q̄ pena ꝓprietarij q̄ aliq̄n in ↄſtitutionib⁹ ponit: ē pena p̄uationis actuū legitimoꝝ: ⁊ canonice ſepulture. Et p laicis: p̄uatio vocis actiue ⁊ paſſiue: ⁊ viſitationum in iudicio.

Pro. §. Inhibemus etia3 accuſatis.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1521. celebrati.

Ne q̄s reuelet pctm̄ alteri⁹ niſi p̄lato.

Q Uicūq3 frēs reuelauerint alicui fratri p̄terq̄3 p̄lato ſuo pctm̄ alicui⁹ fratris: in infamiā vel ſcādalū ipſius: ipſo facto actib⁹ legitimis ſint p̄uati. Et cui hec pena nō competit: ꝓbationis caputio puniatur p vnum menſem.

¶ Ex tabula. C. g. Salmantini. 1461. celebrati.

Pene iſligē de turbatoꝛi b⁹ pacis: ⁊ iniuriantibus alios.

¶ Quicūq3 frater rept⁹ fuerit publice vl' ſecrete turbatoꝛ pacis fraterne ⁊ monipolioꝝ p̄ſecutoꝛ: v̄bis ↄtumelioſis ſeu iniurioſis improperiū quouis mō fratri inferēdo: dicēdo. Tu es ſpuri⁹ vel ignobilis: ruſticus: aut de gñe paganoꝝ: vel ſarracenoꝝ: ſeu iudeoꝝ: ſeu alia v̄ba eq̄pollētia exp̄mēdo ſeu falſo crimināndo: p p̄ma vice: corā fratrib⁹ publice ↄmedat pane3 ⁊ aquā. p ſcd'a v̄o: retineat in domo diſcipline p diē naturalē. Et p tercia vice: icarceret. Et in hac penitētia: null⁹ ꝓuinciali iferioꝛ poſſit diſpēſare. Et q̄cūq3 alius ſup hoc p̄ſumpſerit diſpēſare: ipſo facto ſuo ſit p̄uatus officio.

¶ Ex tabula. C. g. Burdegalenſis. 1520. celebrati.

de pēa pt'bātiū ꝓuicias.

¶ Ordinat: q̄ frēs q̄ ſunt ꝑturbatores ꝓuinciaꝝ: iudicio miſtri gñalis cū ꝓui-

ciali miniſtro ⁊ maiori parte vocaliũ: mittanť in exiliũ ad alienã ꝓuinciam. Ita ꝙ nullo mõ reuocenť ad ꝓuinciã ſuã abſqꝫ gñalis capli aſſenſu.

¶ Ex tabula. C. g. Burgenſis. 1513. celebrati.

¶ Frẽs ꝓ ſuis exceſſibus: aut demeritis: aut alios ꝑ ſuoꝝ ſupioꝝ ſententias de ſuis ꝓuincijs expulſi ⁊ relegati: durãti hmõi relegatiõis ⁊ ſentẽtie tpe: nec tanq̃ habitatores: nec tanq̃ hoſpites: aut alio modo ad ꝓuinciã reuertãtur vnde relegati: ⁊ expulſi fuerunt. — Qđ relegati à ſuis ꝓuincijs nõ itrẽt illas durãte relegatione.

¶ Ex tabula. C. g. Aſſiſij. 1526. celebrati.

¶ Decernitur: ꝙ de cetero frẽs nõ preſumãt attẽtare diuiſiões ꝓuinciaꝝ per facultates aplicas: ſeu ꝑ manus ſecularium: ſine licentia capli gñalis: ſub pena ꝙ de coꝝ ꝓuincia nõ poſſint hr̃e ꝑ triginta annos miniſtrũ ꝓuincialeꝫ. Et tales ſolicitatores a ꝓuincia ꝑpetuo expellantur. — De attẽtanti bꝰ diuiſiões ꝓuinciaꝝ ſine licentia capli gñalis.

¶ Pro. §. Declaramus etiã ꝙ vbicũqꝫ in conſtitutionibus: ⁊c.

¶ Ex tabula. C. g. Burdegalenſis. 1520. celebrati.

Ordinatur ꝓ ꝯſcientiaꝝ friñ qꝛete: ꝙ multe pene q̃ ipſo facto infligũtur in ſtatutis gñalibus: de cetero intelligant ſic infligi: ꝙ cũ primuꝫ miniſtro aut plato de ꝑpetratione ꝓpter qđ pena infligiť ꝯſtiterit: tenetur indiſpenſabilr̃ penã taxatã fratri delinq̃nti infligere. — Qualr̃ itelligãť pene iſti cte ipo facto.

Ex tabula. C. g. Aſſiſij. 1526. celebrati.

¶ Declaratur: ꝙ vbicũqꝫ in ſtatutis gñalibus: vel particularibus taxatur pena incurrẽda ipſo facto: in talẽ penã nõ incurritur: niſi poſt declarationẽ factam a prelato. Prelatus autem non declaret delinquẽtem commiſiſſe factum pro quo pena erat impoſita ipſo facto: niſi per rei euidentiam: vel legitime de crimine ꝯſtiterit. Poſt declarationẽ tñ hmõi: ipſo facto reus in penã venit impoſitam ſine noua impoſitione. — Qñ icurriť pena ipſo facto ipoſita.

¶ Ante. §. Et ne labor capituli. ⁊c.

¶ Ex tabula. C. g. Burdegalenſis. 1510.

Inhibetur oibus platis: ⁊ cõmiſſarijs qbuſcũqꝫ: ſub pena ꝓuatiõis officij: ne ſciẽter ⁊ deliberate crimina punita ꝑ ſuos p̃deceſſores: iterũ punire: aut ea renouare: aut in dubiũ adducere: nec ſuꝑ eiſdeꝫ punitis: in ſuis viſitationibus audeant inquirere. — Ne puniãť aut renoueť iã punita.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1252. celebrati.

¶ Ordinatur: ꝙ ſemel viſitata: ⁊ ꝑ anteceſſores p̃latos punita: per ſucceſſores non debeant amplius renouari. — Qđ viſitata nõ viſitẽtur iterum.

¶ Pro fine poteſt addi quid ſequitur.

¶ Ex tabula. C. g. Burdegalenſis. 1520. celebrati.

Si aliqs auſus fuerit reſpondere ſuo prelato: aut prelati vicario i choro: capſo: vel refectorio: aut alia communitate poſt inhibitionem ſibi factam: niſi prius petierit licentiam: (quã ſi nõ habeat: patientiaꝫ habeat) actibus legitimis priuetur. — Pẽa rñdẽtiſ p̃lato i cõitate ſine lñia.

¶ Quo ad capitulū ſeptimū de electionibus ⁊ inſtitutionibus officiarioꝝum.

¶ Pro. §. p̄mo. ſ. de electiōe guardiani.

¶ Ex tabula. C. g. Baſilee. 1472.

Pena aſſerētis cōitatē eē ſupꝛa Guardiani.

DEclaratur: ꝙ aſſerere communitatem alicuius ꝯuentus congregatā foꝛe ſuper guardianum: eſt pꝛeſumptuoſum ⁊ temerariuꝫ. Et q hoc pertinaciter ſuſtinere vellet: tanꝗ errans ⁊ ſubuerſoꝛ obediētie ſancte: carceri mancipetur.

¶ Ex tabula pꝛefati. C. g. Baſilee. 1472.

De mō inſtituendi p̄latū oꝛdinariuꝫ.

¶ Declaratur: ꝙ gn̄alis vel pꝛouincialis non pn̄t inſtituere pꝛelatū oꝛdinarium in aliquo conuentu vel loco: ſine conſenſu conuentualiū: vel maioꝛis partis eoꝝ: niſi in caſu quem ponūt ſtatuta.

Ex tabula. C. g. Mechnenſis. 1499. celebꝛati.

De electione guardiani.

¶ Oꝛdinať: ꝙ ſtatutū gn̄ale Barchinonenſe quo ad electionē guardianoꝝ ad vnguē obſueť. Nec tn̄ pꝛopter hoc auctoꝛitas pꝛouincialis capli reſtringitur: quin pr̄es diffinitoꝛes cū venerando pr̄e pꝛouinciali aliqbus rōnabilibus cauſis moti poſſint alium dare. Dum tamen valde raro: ⁊ nō paſſim hoc fiat.

¶ Pro. §. Ceterum oꝛdinamus. ibi. In hoc autem capitulo ⁊ alijs electionibus.

¶ Ex tabula. C. g. Rapiſtani. 1511. celebꝛati.

Qꝫ frēs habitātes cum monialibus admittāť ad elcōnē diſcreti: niſi diſtēt ⁊c.

¶ Frēs moꝛātes in monaſterijs monialiū q huc vſqꝫ habuerūt vocem in elcōne diſcreti ad ca̅pm pꝛouinciale mittēdi in ꝯuentibus iuxta quos moꝛātur: faciant vt conſuetū eſt. Non intelliguntˀ tn̄ hr̄e voceꝫ paſſiuā p̄ter illos q ſunt ſub obedientia guardiani: qꝛ tunc hn̄t actiuā ⁊ paſſiuam. Frēs autē diſtantes a conuentibus frm̄ p ſpacium duaꝝ aut trium leucaꝝ: nō habeāt actiuam nec paſſiuam.

¶ Pro fine. §. Cum vero de exceſſibus guardiani, ⁊c.

¶ Ex tabula. C. g. Laualis. 1505.

Qꝫ viſitatio guardianoꝝ fiat p ſcrutiniū.

ORdinať: ꝙ tam viſitatio ꝗ retentio: ſeu depoſitio guardianoꝝ de cetero fiat p ſcrutiniū: vcꝫ p diſpoſitionē vnius ſcribe ⁊ duoꝝ teſtiū p guardianū cū diſcretis (vt moꝛis eſt) oꝛdinandoꝝ. Qui ſeoꝛſum ſingulo ꝝ vota ingrāt ⁊ ꝯſcribāt. Que qdē ſcripta: ſeu articli coꝛā cōitate legātur: ⁊ vt moꝛis eſt examinenť anteꝗ eiſdē guardianis dicanť: ſeu ad eoꝝ retentionē vel depoſitionē pꝛocedatur.

¶ Ex tabula Burdegalenſis. 1520. celabꝛati.

Qꝫ nō valētes ſeq vitā cōmunē nō fiant pꝛelati.

¶ Mandatur per ſanctam obedientiam: vt non inſtituantur Guardiani: nec abbatiſſe niſi poſſint ſtare ad vitam communem: tam quo ad choꝛum ꝗ quo ad menſam.

¶Ex tabula .C.g. Burdegalenſis.1520.celebrati.

¶Ordinat̃:ꝙ de cetero in caplis localib⁹ frẽs nec guardianos aut alios officiales deponũt:nec guardianoꝝ:aut alioꝝ officialiũ electionẽ faciant:ſed tñ diſcretũ q guardiani viſitationẽ ad capl'm portet:ꝛ alias ꝯuentus comoditates ꝓcuret eligãt.Sed oẽs officiales pdicti p ꝓuincialẽ miniſtrũ:ꝛ diffinitores in caplo ꝓuinciali inſtituãtur.Q̃ð ſi alicui ꝯuentui de guardiano ãte ꝓuinciale capl'm ſit ꝓuidendũ:miniſter cũ conſilio aliquoꝝ p̄rm de Guardiano aut alio officiali prouideat. Q̃ð p capla localia nõ deponat̃ guardiãi nec alij officiales.Et q̃lit̃ pñt dupliciter inſtitui.

¶Ex tabula.C.g.Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Circa viſitationes prelatorum ad capitulum tranſmittendas ordinatur: ꝙ huiuſmodi viſitationes fiant ſecrete per ſcrutinium cum trium patrum diſqſitione:tali forma ꝙ ipſi diſqſitores audiant frẽs deponẽtes.Et ſi qd depoſitum fuerit in infamiã p̄lati:exigant a deponente ꝓbationẽ.Q̃ð ſi in ꝓbatione defecerit:nõ curent de eo.Si aũt intentũ ꝓbauerit:ꝓbatio hmõi nõ p̄ſentetur fratribus:ſꝫ clauſa ꝛ ſigillata ad capl'm per diſcretũ tranſmittat̃:in diffinitorio diſcutienda.Q̃ñ aũt leues culpe:vel ſaltẽ non infamatorie deponũtur:ſi vnus ſolus deponit:ſilr̃ de eo nõ curetur.Si aũt plures:depoſitio ipſa fratribus cõitatis ſine expreſſione nominis deponẽtis intimetur:ꝛ ſilr̃ ad capitulum deportetur. De viſitatiõib⁹ p̄latoꝝ ad capꝫ trãſmittendis.

¶Pro.§.Subditi qui fuerint diffinitores.

¶Ex tabula.C.g.Carpenſis.1521.celebrati.

In capitulis ꝓuincialibus qñ in caplo ꝓponit̃ aliqd faciẽdũ alicui⁹ importãtie:ſeu obtinẽdũ:p̄mo ꝛ ante oẽs rñdeant p̄rẽs q pro tp̃e fuerunt diffinitores:deinde ceteri ordinate. De p̄eminẽtia eoꝝ q fuerũt diffinitores.

¶Pro eodem.§.Tamen de trienio in trienium de alijs fiat noua electio.

¶Ex tabula.C.g.Lugdunenſis.1518.celebrati.

Declarat capm gñale illð qð habet̃ in bulla vnionis.ſ.ꝯmiſſariũ gñalẽ:ꝛ ꝓuinciales miniſtros elapſo trienio a ſuis officijs ipſo facto eſſe abſolutos:intelligi debere:ꝙ elapſo trienio q̃ꝫ p̄mũ cõmode poterũt (oĩ fraude excluſa)debeãt capl'm celebrare p ſuoꝝ ſucceſſoꝝ elcõne. Declaratio trienij elapſi.

¶Ex tabula.C.g.Aſſiſij.1526.celebrati.

¶Declarat̃:ꝙ q̃uis p bullã vniõis miniſtri prouinciales finito trienio ſuo ſint abſoluti ab officio:ꝛ p abſolutis hr̃i debeãt:ſi tñ ex bonis reſpectib⁹ vltra trieniũ cũ ꝯſenſu gñalis miniſtri:aut cõmiſſarij gñalis capm ꝓuinciale differret̃:in hoc caſu miniſtri hmõi:ꝛ trãſacto trienio pñt auctoritate gñalis capli tanq̃ꝫ cõmiſſarij regere ꝓuinciã vſqꝫ ad capm celebrandum. De ꝓlõgatione triennij q̃ ad ꝓuĩciales

¶Ex tabula.C.g.Lauallis.1505.celebrati.

¶Statuit̃:ꝙ omnia ꝛ ſingula officia regiminis trium ordinum beatiſſimi p̄ris noſtri Franciſci ſint trienalia:queadmodũ gñaliũ ꝛ ꝓuincialiũ officia. Si aũt aliqs guardian⁹:abbatiſſa:ſeu magiſtra poſtq̃ꝫ ſuũ trieniũ in aliquo Q̃ð oĩa officia triũ ordinũ ſint trienalia.

conuentu finierit: in altero eligat: vel poſtulet: ibidē poterit preficiet ꝯfirmari. Sed nō poterit vltra trienniū in eodē conuentu in officio cōtinuari. Non intelligit aūt ita precise hmōi trienniū: quin poſſit p menſem ⁊ p menſes plōgari: vel abbreuiari ſm ꝙ capl'a prouincialia accelerant vel protrahunt.

¶ Ex tabula prefati. C. g. Lauallis. 1505. celebrati.

Qd ꝯfe. moni. ſint triennalis.

¶ Determinatur: ꝙ confeſſores moniallū ſctē Clare ſint triennalis: ſicut ceteri prelati ſeu guardiani: ⁊ alij in regimine ꝯſtituti. Et nullus i hoc poſſit diſpenſare. ¶ Ex tabula. C. g. rapiſtani. 1511. celebrati.

Modificatio ſtatuti triēniarum.

¶ Circa triēniū guardiano⁊ declarat: ꝙ puincie q̄ huc uſq; ſuauerūt ⁊ ſeruare volūt: cū bn̄dictione dei ſuare poſſint: iuxta ꝯfirmationē aplica⁊: d'ſup per breue tūc ad capitulū relatū datam. Que aūt noluerint: nō cogant. Ordinatur tamē: ꝙ in puincijs de ſantoyo: ⁊ ſancti Lodouici: ſtricte ſeruetur: ⁊ officiū guardianorū finiatur p trienniu⁊: ex quo illud breue acceptauerūt. Alie autem prouincie faciant vt voluerint.

¶ Ex tabula. C. g. rotbomagenſis. 1516. celebrati.

Ad ide⁊ qd ſupra.

¶ Declarat capl'm generale: ꝙ triēniu⁊ guardiano⁊ vbi nō receperūt breue: non ſeruetur ſi voluerint. Tamē qui receperunt illū triēniū: ſeruēt poſt hac.

¶ Pro. §. diffinimus. ⁊c.

¶ Ex tabula. C. g. florenciaci. 1493. celebrati.

Nomine p̄lati qui intelligantur.

Eclarat: ꝙ nomine prelati intelligitur generalis: prouincialis: cuſtos ⁊ guardianus. Ita ꝙ q̄ncunq; in regula: ⁊ declarationib⁹ summorum pōtificū: ſtatutis ⁊ ordinationib⁹ aliqd cōtinet fiendū vel prohibendū p prelatum ſeu p̄latos: aut de eo⁊ licencia ſeu cōceſſione: intelligitur de aliquo predicto⁊: qui ſunt viri prelati ordinarij: ſi nō exprimit alter eorū: per quem ſit tale aliquid faciendū: prohibendū: vel corrigendū. ⁊c.

¶ Ex tabula. C. g. albienſis. 1502. celebrati.

De auctoritate cōfeſſo⁊ nominaliu⁊.

¶ Statuit: ꝙ vniuerſi ꝯfeſſores monialiū familie nr̄e habeāt p̄ſenti decreto ſemper actiue auctoritatē prelato⁊ ſup moniales in foro conſciētie quo ad caſus ⁊ ſentētias. ¶ Habeāt ſil'r guardiani: ac vicarij guardiano⁊ in abſentia eorū. ¶ Ex tabula. C. g. lauallis. 1505. celebrati.

De auctoritate vicario⁊ guardianorum.

¶ Declaratur: ꝙ illa clauſula in tabula capituli generalis albiēſis in ſerta: videlicet ꝙ guardiani: ⁊ eorum vicarij habeant auctoritatē prelato⁊ in foro cōſcientie. ⁊c. ſic debet intelligi: v⁊: ꝙ auctoritas p p̄rem puincialē cōceſſa⁊ guardianis: remaneat ſemper penes eorum vicarios: ſeu vicariorū vicarios ipſis guardianis ſuū conuentū pro ſuis negocijs exeuntibus.

Declaratio auctoritatis vicariorum guardiano⁊ ſeu p̄ſidētiū.

¶ Ex tabula. C. g. baſilee. 1472. celebrati.

De pena ptinaciter renuētis acceptare p̄latione.

¶ Declaratur: ꝙ canonice electus: ⁊ officiū prelationis ptinaciter renuens: niſi cauſam legitimā reddiderit ſuo prelato: licet occulta: cenſetur ſimpl'r ⁊ abſolute inobediens. Et idcirco puniendus ad arbitrium ſui prelati cum conſilio diſcretorum.

¶ Pro. §. fratres patientes deffectum natalium.

¶ Ex tabula. C.g. Laualis. 1505. celebrati.

O Rdinat̄: ꝙ nullus patiēs defectū nataliū poſſit de cetero ꝓmoueri ad offm̄ ꝑlationis: ſeu regiminis: ſine ſpeciali diſpēſatiōe capli gn̄a⸗lis: vel pr̄is gn̄alis cum ꝯſilio aliquoꝝ diſcretoꝝ. — *De diſpenſatione patientiū defectum nataliū.*

¶ Ex tabula. C.g. Baſilee. 1472. celebrati.

¶ Declarat̄: ꝙ irregularis q ꝯſiliū vel auxiliū dedit: ēt manu ꝓpria ad ho⸗micidiū: non impedit̄ a ſuſceptione regiminis frm̄: maxime guardianatus: ꝗuis impediatur a ſuſceptione ordinum. — *Qd̄ irregla⸗ris p̄t eē gu⸗ardianus.*

¶ Pro fine p̄fati capituli.

¶ Ex tabula. C.g. Florenciaci. 1493. celebrati.

D Eclarat̄: ꝙ vſq; ad reuocationē cōmiſſionū dari ſolitaꝝ ꝓuīcialib⁹ a gn̄ali: ſeruire poterūt ille quas illi receperūt a ꝑdeceſſore electi: quo⸗uſq; de alijs ꝓuideat̄. Ita ꝙ ſi interim cōtingat electionē celebrari: alicuius ꝓuincialis abſente gn̄ali: ipſa cōmiſſio tranſeat ad electū talem poſt eius confirmationem. — *De ꝓrogatione cōmiſſionū gn̄al' erga ꝓuinciales.*

¶ Ex tabula. C.g. Carpenſis. 1521. celebrati.

¶ Ordinatur: ꝙ in vltimo capl'o ꝓuinciali ante capitulū gn̄ale miniſtris ꝓuinciales teneātur electionē ſui cuſtodis mittere ad capl'm gn̄ale eodē an⸗no: ꝛ nō ante. Quo cōtra factū: electio ſit nulla. — *Qd̄ dz fieri electio cuſtodis cuſtodū.*

¶ Ex tabula. C.g. Meclinenſis. 1499. celebrati.

¶ Declarat̄: ꝙ frēs multū notabiles in moribus graues: ꝑ ꝓuincialē in ca⸗pitulis cōuentualibus examinati: ꝛ laudabile ſue ſufficientie patrū ſui cōuē⸗tus teſtimoniū h̄ntes: poſſint ꝑ eoſdē ꝓuīciales vna cū diffinitorib⁹ ī capl'o ꝓuinciali: ēt in eoꝝ abſentia ad offm̄ ꝑdicatiōis: ꝛ cōfeſſionū audiendarum ꝓmoueri. Alij ꝟo examinādi: aut ꝓmouēdi: capitulo ꝓuīciali īterſint. — *De ꝓmotione ꝑdicatoꝝ ꝛ confeſſoꝝ.*

¶ Ex tabula p̄fati. C.g. Meclinenſi. 1499. celebrati.

¶ Declaratur: ꝙ ꝓuinciale capm̄ nō pōt ꝓuinciali cōcedere vt aliquē: vel ali⸗quos: etiam vnicū ad libitū promouere poſſit. — *Ad idem ꝙ ſupra.*

¶ Ex tabula. C.g. Burgenſis. 1523. celebrati.

¶ Ordinat̄: ꝙ de cetero nō ꝓmoueant̄ cōfeſſores frēs ad confeſſiōes audiē⸗das extra capitula ꝓuincialia: ſiue a miniſtris ꝓuincialibus: ſiue a cōmiſſa⸗rijs miſſis a generalibus. — *De ꝓmotione cōfeſſoꝝ.*

¶ Ex tabula. C.g. Aſſiſij. 1526. celebrati.

¶ Declarat̄: ꝙ ꝑ cōmiſſiōes miſtris ꝓuīcialib⁹ a miſtro gn̄ali dari ſolitas: nō ſoluūt quouis mō ꝑdicti miſtri a ſubiectiōe cōmiſſarioꝝ gn̄aliū: ſ; mi⸗niſtri ipſi p̄fatis cōmiſſarijs ſubijciēt̄: ac ſi eiſdē miniſtris nulla data fuiſſet commiſſio. — *Ad qd̄ extendant̄ cōmiſſiones miniſtroꝝ.*

¶ Quo ad capitulū. viij. de capitulo generali: ꝛ miniſtro generali.

¶ Pro. §. Et declarat generale capl'm miniſtris ꝛ cuſtodibus.

¶ Ex tabula. C. g. Baſilee. 1472. celebrati.

¶ De excuſatione nõ euntiũ ad capm gñale.

Ordinat: q̃ puinciales: ⁊ cuſtodes: ac diſcreti diſcretor q ad gñalem ↄgregationẽ venire nõ pñt: de cetero ſue impoſſibilitatis teſtimoniũ p lras autẽticas triũ vel quattuor pr̃m guardianor ſigillis munitas trãſmittãt. Et nõ de facili excuſent: iuxta pceptũ regule: ⁊ nr̃i ordinis inſtituta. Et nihilominus cõmiſſarios loco ſui mittant.

¶ Ex tabula. C. g. Lauallis. 1505. celebrati.

De renũciatione puicialiũ abſentiũ a capo gñali

¶ Monent puinciales: q̃ qñ gñali capl'o intereſſe nõ pñt: ſuis p lras renunciẽt officijs: ⁊ ſuas excuſationes rõnabiliter allegent: ⁊ de ↄſenſu duor vel trium guardianorum ſuos commiſſarios inſtituant: ac per lras teſtimoniũ de ipſis perhibeant.

¶ Ex tabula. C. g. Lugdunenſi. 1518. celebrati.

De penis vocalũ nõ euntiũ ad capm gñale ſine cã.

¶ Notificat capm gñale oib' miniſtris puincialib' ⁊ cuſtodib': q nõ legitime excuſati arbitrio diffinitor capli gñalis: nõ ↄueniũt ad capm gñale: q̃ ſanctiſſim' dñs nr̃ papa vult vt ipſo facto quo iudicati fuerint non legitime impediti: officio miniſteriat': ⁊ voce actiua ⁊ paſſiua ſint p ſex ãnos puati: nec admittant cõmiſſarij quos p ſe miſerit. Inhibem' nihilomin' dictis miniſtris abſentib': ne capm: aut aliqđ aliud notabile tpe quo celebrat capl gñale: vllo mõ celebrent aut faciant.

¶ Ex tabula. C. g. Carpenſis. 1521. celebrati.

De pena miniſtror celebrãtiũ capla puicialia interim q̃ alij vadũt ad capitulũ gñale

¶ Ad cohibendã nõnullor miſtror piudicãtẽ audaciã: ⁊ obuiãdũ eor inobediẽtie: q̃ quaſi abſq ↄſciẽtie ſcrupulo iã cõmitti in ordine ſolet: ordinat capm gñale: vt qcũq miniſtror de caplo gñali remãſerit: ẽt interueniẽte ĩpedimẽto legitimo: ⁊ durãte tpe ipſi' capli gñalis: capm celebrare pſumpſerit: p tres mẽſes ſuo officio ſit ſuſpẽſus: nec illđ quauis occaſione exequi pñſumat. Sz tũc auctoritate capli gñalis puicia ipſa p cõmiſſariũ de capitulo gñali redeũtẽ regat: viſitet: ⁊ gubernet. Qui q dẽ tres mẽſes: ab igreſſu dictĩ cõmiſſarij de capo gñali redeũtis cõputabunt. Intelligit aũt capm puiciale celebrari intra tp̃s capli gñalis: qñ a die egreſſus pr̃m eiuſdem puincie ad capm gñale euntiũ vſq ad diẽ igreſſus eor in eãdem (dũ modo mora inutilis nõ interueniat) celebratur.

¶ Pro. ſ: Congregatis igitur.

¶ Ex tabula. C. g. Lugdunenſis. 1518. celebrati.

De ſupplendis in caplo gñali.

Ordinat ppter xbũ rĩe: q̃ miſtri puiciales ⁊ cuſtodes eligere habeãt miniſtrũ gñalẽ: q̃ de cetero nec cõmiſſarius gñalis: nec pcurator ordinis: nec cõmiſſarius curie Romane habeãt vocẽ in elcõne gñalis miniſtri. Sz ſi vnũ votũ fuerit ſupplẽdũ: p cõmiſſariũ gñalẽ: ſi duo: p pcuratorẽ: ſi tria: p cõmiſſariũ curie: ſi plura: p capl'm ſupplebũt. In oib' autem alijs: tã cõmiſſari' gñalis: ⁊ pcurator q̃ cõmiſſari' curie erũt de corpe capli. Qui q dẽ cõmiſſari' gñalis pcedet in loco oẽs diffinitores ⁊ miniſtros. Procurator curie: oẽs miſtros in vno latere ſeſſionis: ⁊ cõmiſſari' curie etia oẽs miniſtros p alio latere ſeſſionis precedent.

¶ Ex tabula. C. g. Tholoſani. 1532. celebrati.

¶ Qñ miniſter gñalis in loco capli gñalis: nec cōmiſſari⁹ gñalis pſentes ſūt: nihilomin⁹ tñ in vigilia pēthecoſtes ſemꝑ incboet capl'ꝫ generale: nec aliquo modo differat. Et in abſentia vtriuſqꝫ gñalis miniſtri ⁊ cōmiſſarij: miniſter ꝓuincie in qua tenet capl'm generale: preſideat. Et ſi ille quoqꝫ mortuus vel impeditus fuerit ita vt pſidere nō poſſit: eligat cōgregatio gñalis preſidentē. ¶ Qñ aūt a ciſmōtanis miniſtri generalis fieri debꝫ electio: electione facta ſtati pſidebit cap. gñali: q2 ipſo facto eſt ꝯfirmatus. Secus aūt eſt de cōmiſſario gñali: q ſoluto capitulo: ⁊ nō prius familiā regere incipiet ciſmontanā.

Qd̄ nō differat capl'm gñale vltra vigiliā penthecoſtes.

¶ Ex tabula pfati. C. g. tholoſani. 1532. celebrati.

¶ Ordinat ⁊ decernit: ꝙ electio miniſtri gñalis: ⁊ cōmiſſarij ciſmōtani (qñ a patrib⁹ ciſmōtanis fieri debꝫ) fiat a maiori parte vocaliū in hmōi electione vocē habētiū. Ita ꝙ non ſit neceſſariū duas partes vocum hre.

Qd̄ electio fiat a maiori pte vocaliū.

¶ Pro. §. Similiter procedatur.

¶ Ex tabula. C. g. carpenſis. 1521. celebrati.

¶ Cū aūt plerūqꝫ vbi culpa nō eſt eam timere ſoleant cōſciētie timorate cupiatqꝫ reuerēdiſſim⁹ pr̄ totis affectib⁹ ſuoꝝ frūꝫ cōſciētias paterna pietate ſerenare ſuſpēdit. caſſat ⁊ irritat vna cū ſuo capitulo oēs et ſingulas priuationes ⁊ ſenſuras a ſuis pdeceſſoribus forte pſita ſtatuta vel capl'a gñalia latas q̄ preiudiciū poſſent fratrum aut ſororū animabus inferre.

Generale capitulū caſſat ⁊ irritat oēs ꝑuationes ꝑ ſenſuras per ſtatuta latas.

¶ Ex tabula. C. g. Burgenſis. 1523. celebrati.

¶ Limitationes cōmiſſarij gñalis in cap. carpēſi facte reuocant: duabus dūtaxat dēptis: q̄ ſunt: ꝙ gñalem cōgregationē facere nō poterit: nec cōmiſſarios particulares ꝑ miniſtrū generalē miſſos poterit impedire.

¶ Pro. §. Ordinamus inſuper.

¶ Ex tabula. C. g. tholoſani. 1532. celebrati.

ORdinat ac decernitur: ꝙ de cetero nō eligant ſex diffinitores tm̄ capli gñalis: ſed oēs miniſtri: ⁊ cuſtodes in cap. gñali pſentes: ⁊ cōmiſſari⁹ gñalis (q ordinariā hēat vocē) ⁊ cōmiſſari⁹: ac ꝓcurator roman⁹: nec non ⁊ frēs miſſi ꝓ alijs: ipſius gñalis capituli ſint diffinitores. Suppleti vo niſi aliqñ fuerit vocales alicui⁹ cap. gñalis: ꝓ diffinitorib⁹ non habeant ſed vocales tantum.

Qd̄ oēs miniſtri ⁊ cuſtodes hēantur ꝓ diffinitoribus.

¶ Ex tabula prefati. C. g. tholoſani. 1532. celebrati.

¶ Ut meli⁹ patres vocales cap. generalis ad ꝓponēda reſpōdere poſſint ⁊ valeant prius de ꝓponēdis auiſent: q̄tum fieri poteſt bono modo: vt plenius ⁊ maturius ꝺliberati: ad ſingula reſpōdeāt: ꝓut oportet ¶ Et nullo modo aliquid negociū arduum ꝓponatur ⁊ decidatur ſimul ⁊ vno tpe: ſed ſemꝑ deliberatio intermedia fiat.

De deliberatione ꝓponēdoꝝ in capitulo gñali.

¶ Pro. §. Quo ad viſitatores.

¶ Ex tabula. C. g. Baſilee. 1472. celebrati.

DEclarat: ꝙ cōmiſſari⁹ ad viſitandā aliquā ꝓuinciā miſſus: nō pōt pdicatores vel ꝯfeſſores inſtituere: aut frēs extra ꝓuinciā ſibi cōmiſſā trāſ

Qd̄ viſitatores nō ꝓmoueā ꝯfeſſores ⁊ pdicatores.

mittere ad manendū: niſi ſpecialiter fuerit cōmiſſum: ꝛ in ſua commiſſione ſpecialiter expreſſum.

¶ Ex tabula. C.g. Burdegalenſis. 1520. celebrati.

Qꝫ cōmiſſarij neq̄ant eligi in miniſtros.

¶ Ordinat: ꝙ cōmiſſarij extra ſuas ꝓuīcias miſſi ad aliq̄ negocia ſiue a. R. p. m. g. ſiue a ꝯmiſſario gñali: eligi nō poſſit ī miſtros. Nec mutare aliq̄ poſſint in ꝓuincia abſqꝫ ꝓuincialis: ꝛ p̄rm ꝯſilio ꝛ aſſenſu.

¶ Ex tabula p̄fati. C.g. Burdegaleñ. 1520. celebrati.

De ītellectu ꝯmiſſionū q̄ dant ꝓuīcialib⁹ a gñali.

¶ Declarat: ꝙ cōmiſſiōes. R. p. m. g. q̄ cōiter ꝓuīcialib⁹ dāt in ſuis ꝓuīcijs cū plenitudine ptā: is intelligūt in caſib⁹ in q̄bus tota ꝓuincia ēt ſimul ꝯgregata diſponere nō poſſet. Non aūt intelligit extendi ad caſus q̄ ꝓuinciæ aut diffinitoribus competūt. Sic ꝙ ad illos caſus miniſtri v̄tute ꝯmiſſionis nihil diſponere poſſint.

¶ Ex tabula. C.g. Parmenſis. 1529. celebrati.

¶ Declarat: ꝙ viſitatores ꝓuinciaꝝ excedētes facultatē ſue cōmiſſionis: vel nō ſeruātes limitatiōes: ꝛ ordinatiōes gñales: pena talionis puniātur. Et cui hec pena nō competit: pena ꝑuationis actuū legitimoꝝ.

¶ Ex tabula. C.g. Tholoſani. 1532. celebrati.

Qñ mitti debēt ꝯmiſſarij ad ꝓuīcias.

¶ Renouat ſtatutū capli gñalis Aſſiſij: de ꝯmiſſarijs: ita ꝙ nullo mō mittātur: niſi a ꝓuincia: aut a miſtro ꝓuinciali fuerint petiti: vl̄ vrgēs ꝛ magna neceſſitas id req̄rat. Et hmōi ꝯmiſſarij ſuaꝝ ꝯmiſſionū limites excedētes: in ſeq̄nti capo gñali rigide puniāt. ¶ Inhibetur qꝫ oib⁹ frīb⁹ ſinglarib⁹ ꝛ ꝑuatis ſub pena carceris: ne ꝯmiſſarios ꝓuinciaꝝ petere aut ꝓcurare p̄ſumāt. Poterit tñ q̄libꝫ neceſſitates ſuas ꝛ alioꝝ ꝯmiſſario gñali ſignificare. Cuius iudicio relinq̄t in tali caſu an cōmiſſarius mitti debeat: an non.

¶ Ex tabula p̄fati. C.g. tholoſani. 1532. celebrati.

De cōmiſſarijs aſſignādis aliq̄bus ꝓuincijs.

¶ Qꝛ aliquaꝝ ꝓuinciaꝝ viſitatiōes quas gñalis cōmiſſari⁹ in ſua ꝓp̄a ꝑſona viſitare nō pōt: nōnūq̄ negligūt: aſſignēt in capo gñali hmōi ꝓuinciarū viſitatores p ipm ꝯmiſſariū gñalē: q̄ ad ſeq̄ns gñale caplm venire teneātur: redditur rōnē de viſitationibus factis. Qui p abſentib⁹ ſuppleri pñt.

¶ Pro cōcluſiōe: de auctoritate Commiſſarij Romani.

¶ Ex tabula. C.g. Antuerpie. 1514. celebrati.

De auc̄te cōmiſſarij Romani citra ꝛ vltra mōtes

Declarat caplm gñale quo ad ptātē ꝯmiſſarij Romani: ꝙ illā exerceat in tota familia vltra mōtana tm̄. In ciſmōtana aūt: ſi ad eā declinauerit: exerceat mō quo guardiani exercere hñt circa delinq̄ntes. Tenebunt aūt ꝓuinciales recipe frēs quos ad ipſos remiſerit idē ꝯmiſſari⁹. Nō tñ p hoc ꝓhibent ꝓuinciales q̄n poſſint punire dictos frēs remiſſos: in caſibus in q̄b⁹ p dictū cōmiſſariū nō fuerint ſpecialr puniti.

¶ Finis deſinitionū tabulaꝝ capitulorum gñalium Fratrum minoꝝ.

¶ Sequitur forma tenẽda in viſitatione quã prelati noſtri ordinis ex decimo capitulo Regule facere tenentur.

PRimo ꝑlati debẽt inquirere in ſpeciali de guardianis: iſta q̃ immediate ſequunt᷑. deinde in gñali illa q̃ de ipſis ⁊ coꝝ ſubditis infertus ſubiũgunt᷑. ¶ Et ꝑmo ſi in receptiõe alicuius ad ordinẽ obſeruauit om̃ino illa q̃ in ꝑmo capl'o gñaliũ ſtatutoꝝ ꝯtinent᷑. Et in alijs capl'is generalibus poſtea ordinata ſunt.
Item ſi recepit aliquẽ ad ꝓfeſſionẽ: q ꝑ ſeipm̃ neſciret dicere totum diuinũ offim̃ in ſtatutis gñalibus capo ꝑmo.
Item ſi nõ fecit obſuare ſilẽtium: ⁊ nõ incluſit ⁊ recollegit frẽs ſuos a dicto completorio. ibidem. ca. 2.
Item ſi nõ correxit frẽs q ſine neceſſitate portauerint capitergia ſeu ſudaria circa collũ. vel ſi ꝑmiſit q̃ frẽs in dormitorio: culcitris: linteaminibꝰ: ac puluinaribus de pluma vterent᷑. ibidem ca. 3.
Itẽ ſi nõ fecit legere quater in ãno in cõitate articulũ de pauptate: ꝓut in declarationibus papalibus ꝯtinet᷑. ibidem ca. 3.
Itẽ ſi nõ fecit legere ipas dclaratiões: bis ad minꝰ ꝑ integrũ in ãno. ibi. ca. 3.
Itẽ ſi nõ fecit legere ſtatuta gñalia ter in ãno. ibidem ca. 6.
Itẽ ſi fecit legere in cõitate alias declaratiões rl'e ꝑter dclaratiões dñoꝝ Ni. ⁊ Clemẽtis. in cap. gña. palãcie anno. 1470.
Itẽ ſi induxit aliqua debita oneroſa in ꝯuẽtu: abſq3 vicarij ꝓuincialis ꝯſilio ⁊ aſſenſu. ibidem. ca. 3.
Item ſi mutuauit vaſa aurea vel argẽtea. vel vſus eſt eiſdẽ vel alijs iocalibꝰ ꝓcioſis. ibidem ca. 3.
Item ſi ꝯſtruxit vel deſtruxit aliqd ſumptuoſu3 vel notabile edificiũ: ſine licentia vicarij ꝓuincialis. ibidem ca. 3. (piſſe. ibi. ca. 3.
Item ſi ꝑmiſit ꝯfici litterã aliq̃ vel inſtrm̃: in q̃bus ꝓteſtaret᷑ ſe pecuniã rece
Itẽ ſi habitꝰ vel veſtes ordis ſcl'aribꝰ ꝑ ludis faciẽdis accõmodauit. ibi. c. 4
Item ſi nõ fuit diligẽs circa ſuitiũ infirmoꝝ. ibi. ca. 4.
Itẽ ſi indutus ẽ donec om̃ibus fr̃ibus indigẽtibus ſui ꝯuẽtus fuerit de veſtimẽtis ꝓuiſum. ibidem ca. 4.
Item qualiter ſe hẽat in recipiendis hoſpitibus: maxime de extraneis partibus venientibus. ibidem. ca. 4.
Item ſi non ꝓcurauit q̃ frẽs nõ ſacerdotes de q̃ndena in q̃ndenã cõicarẽt in miſſa conuentuali. ibidem ca. 4.
Item ſi non ꝯpulit tã clicos q̃ laicos: in occupationibus ſeu laboribus ſibi competentibus exerceri. ibidem ca. 4.
Item ſi non arctauit diſcurſus inutiles cũ diligentia. ibi. ca. 5.
Itẽ ſi mlieres ad officinas interiores ꝯuẽtꝰ admiſit ſine ꝯſilio diſcretoꝝ. in capo gña. caſtri radulphi. anno. 1478.

Item ſi fuit iudex aut arbiter quorumcunq3. ibidem ca.5.
Item ſi nõ tenuit capl'm fribus ſuis ter ad minus in hebdõa. ibidẽ ca.8.
Item ſi nõ duxit vitã cõem maxime in veſtib9 cibis ⁊ lecto. ibidẽ ca.8.
Item ſi nõ fecit orare pro fribus ⁊ bñfactoribus nr̃is: ſicut in eiſdem ſtatutis cauet capl'o vltimo.
Item ſi nõ ꝓuidit cõitati ſm morẽ laudabilẽ ꝓuincie: ita vt frẽs cogerent inordinate vite neceſſaria q̃rere. ibidem cap.4.
Item ſi abſq3 pia ⁊ rõnabili cauſa dedit fribus extra cõitatem licẽtia comedendi. ibidem cap.4.
Itẽ ſi mlieres ad iteriora ↄuẽt9 admiſit. in gñali. ca. caſtri radulphi. 1478.

Conſeq̃nter inquirenda ſunt in gñali tam de guardiano q̃3 de alijs iſta q̃ ꝑ ordinẽ ſequũtur.

De voto obedientie.

Primo ſi nõ obediuit p̃lato ſibi p̃cipienti aliq̃d ſm deũ ⁊ r'lam nr̃m. in p̃mo ca. r'le ⁊. 10. ⁊. 8. caplis ſtatutoꝝ gñalium.
Item qual'r ſe habeat in ſeq̃la chori p̃cipue: ⁊ aliaꝝ cõitatum. in ſtatutis gñalibus cap.2.
Item ſi intrando ciuitatẽ vel oppidũ vltra p̃fixã ſibi horã ꝓtraxit morã: vel ad alia loca ſine ſcitu guardiani declinauit. ibidem ca.5.
Item ſi a mliere votũ ↄtinentie req̃ſiuit ſeu oblatũ recepit: vl' ad faciẽdũ ſibi obedientiã induxit. ibidem ca.5.
Itẽ ſi ꝓcurauit ↄmitti ſibi vel alteri fri aliq̃ negocia ꝓcurãda ꝑ reges: p̃ncipes: p̃latos ſeu cõitates. aut q' manere vel eq̃taret. cũ eiſdẽ. ibi. ca.5.
Item ſi abſoluit aliquẽ frẽm a caſib9 reſ'uatis vel aſſeruit indifferẽter q' illa pc̃a reſeruata abſoluere poſſet. ibidem cap.6.
Item ſi falſificauit ſigillũ vel lr̃as p̃latoꝝ vel p̃ncipũ gñalis vel ꝓuincialium miniſtroꝝ: ſeu eorundẽ vicarioꝝ. ibidem ca.6.
Item ſi lr̃as p̃latoꝝ malicioſe ꝑ ſe vel ꝑ aliũ deſtruxit: vl' impediuit mitterent eiſdẽ. ſ3 retinuit eas vel aperuit: vel ſi lr̃as ſup'ioꝝ ſibi miſſas legere vel ap'ire diſtulit malicioſe. ibidem ca.6.
Itẽ ſi ſuaſit alicui pſone extra nr̃3 ordinẽ exiſtẽti: vt aliq̃d mutaret de ſtatu ordis nr̃i ſeu nr̃i vicariat9: vel d̃ ordiatiõe ꝓuicie ſeu cuſtodie: vel de quocũq3 frẽ ſeu frib9 de loco aliquo a mouẽdis vel nõ a mouẽdis. ibi. ca.6.
Itẽ ſi cauſa3 depoſitiõis quorũcũq3 p̃latoꝝ ordis: vel eoꝝ exceſſu3 ſeu correctionẽ: aut capli cuiuſcũq3 ſecretũ. vel aliq̃d aliđ vñ ordo nr̃ poſſet turbari ſeu diffamari ſciẽter auſus ẽ extra eũdẽ ordinẽ publicare. ibi. ca.6.
Item ſi exiens extra ↄuentũ in reditu ſuo ſecrete guardiano ſuo exceſſus ſui ſocij notabiles non intimauit. ibidem ca.6.
Item ſi falſo ⁊ ſciẽter depoſuit corã p̃lato de aliquo crimine cõtra frẽm aliquẽ vel ad hoc faciendũ aliquem induxit: vel reuocauit falſe q̃đ vere depoſuit. ibidem cap.6.
Item ſi reuelauit accuſatis nõia accuſantium. ibidem ca.6.

Item ſi in aliqua elcõne ſeu viſitatiõe fecit colligatiões vel inductiões:cõminãdo.ꝑmittẽdo.laudãdo.vel mẽdaciter detrahẽdo.ibi.ca.8.
Itẽ ſi accepit bullã cruciate ſine ꝑlatoꝝ ſuoꝝ licẽtia ꝓhibitũ p breue aplicuꝫ innocẽtij pape.8.Curaſti nob exponere.Et in ca.g. baſilee ãno.1454.
Item ſi iuit ſolus extra ꝯuentũ p terras.ibidem ca.5.Et in ca.gñã.Salamãtino.anno.1461.celebrato.
Item ſi didiſcit artẽ pulſandi organa ſine licẽtia capli gñã.vel ſi habuit monocordium.in eodem caꝑ.Salamantino.
Item ſi dixit aliqđ verbum iniurie.ibidem.
Item ſi in die ſabbati comedit ineſtina ſeu aialiũ viſcera.ibidẽ.
Item ſi de medicinis extra ordinem nr̃m ſe intromiſit.ibidem.
Item ſi eſt Laicus ⁊ acceptauit aliquã cõmiſſionẽ:qꝛ cõmiſſarij eſſe nõ pñt Laici:nec tonſuras deferre.ibidem.
Item ſi publice aut ꝑuate ſe iactauit aliqs ſibi ſinglariter a deo fuiſſe aliqd reuelatũ.in caꝑ.j.gñã.meclinie.1464.
Item ſi ſcripſit vel ꝯfecit aliquã nouã doctrinã:q̃ hmõi friuolas reuelationes redoleat:abſqꝫ examinatiõe ⁊ approbatiõe caꝑ.gñã. ibidẽ.
Item ſi aliqua ſinglaritate in mẽſa veſtimẽtis ⁊ calciamẽtis vſus ẽ ſine licẽtia.ibidem.
Item ſi fecit q̃ſtã vel ꝑdicauit in aliqua ꝓuincia ſine licentia ꝑlatoꝝ illius ꝓuincie:niſi in trãſitũ ad pagendũ viã ſuã.In ca.ge.mõtis lucij.1467.
Item ſi ꝓcurauit ſibi alicuius rei vſum remanẽte apđ parẽtes vel amicos ꝓprietate.ibidem.
Item ſi ꝯfeſſus eſt alicui extra ordinẽ nr̃m:vl alicui ꝯuentuali ſine ſupioꝝ licentia.ibidem.
Item ſi aſſeruit cõitatẽ alicui⁹ ꝯuent⁹ ꝯgregatã ſupra guardianũ foꝛe.in.j. ca.gñã.baſilee.anno.1472.
Item ſi canonice electus offm̃ plationis ptinaciter renuit acceptare ſine cauſa legitima ꝑlato manifeſta.ibidem.
Item ſi miſit lr̃as aut poꝛtauit regib⁹ ꝑncipib⁹ ſeu cuicũqꝫ particlari pſone in ꝑiudiciũ alicui⁹.in ca.gñã.andomarij anno.1475.
Item ſi ſcripſit lr̃as intra vl extra ordinẽ aut recipit ſine licẽtia ſuoꝝ ꝑlatorum.in ca.Toloſano anno.1496.
Item ſi rõne debiti cuiuſcũqꝫ ſeu alioꝝ bonoꝝ tpaliũ fecit aliquẽ excõicari:ſeu detineri.vl vexari.in ca.Laualis.anno.1505.

¶De equilentibus ꝑceptis ſcđm Clementem.

Si habuit plures tunicas q̃ꝫ vnã cũ caputio ⁊ aliã ſine caputio ſine licẽtia prelatorum.
Item ſi poꝛtauit calciamẽta ſine ſupioꝝ lnia.Et ſi eqtauit extra caſum neceſſitatis.Et ſi indutus fuit veſtibus ꝑcioſis.
Itẽ ſi nõ ieiunauit a feſto oiꝫ ſcõꝝ vſqꝫ ad natiuitatẽ dñi:⁊ i ſextis ferijs.
Itẽ ſi eſt clicus ⁊ nõ fecit offm̃ ƀm ordinẽ ſcẽ romane ecclie.
Item ſi nõ ſeruiuit fratribus ſuis infirmis.
Item ſi ꝑdicauit in epatu alicuius epi illo contradicente.

Item ſi auſus ē pplo penitꝰ ꝑdicare ſine examinatiōe ⁊ approbatiōe ⁊ inſtitutione a ꝑlatis facta: ad quos eadē expectare dignoſcūt. (curauit.
Item ſi cognouit ſe rl'az ſpūal'r nō poſſe obſuare: ⁊ ad ꝑlatos recurrere non

¶ De voto caſtitatis.

PRimo an fuerit notatꝰ de ſuſpectis ꝯſortijs ⁊ colloquijs mlieꝝ. cap. ii. rle. Et in ſtatutis gn̄alibus ca. 6.
Itē ſi fuit ſibi interdictū a ꝑlato ne loq̄ret cū aliq̄ ꝑſona: ⁊ nihilominus reiterauit loq cū ea. hugo ſup rl'az. ca. xj. Bartolomeꝰ de piſis ibidē.
Itē ſi aſſueuit ſe a ſuo ſocio cū mlieribꝰ ſeq̄ſtrari. in ſtatutis gn̄alibꝰ ca. 6.
Itē ſi locutꝰ ē cū aliqua mliere in loco obſcuro. S. bōa. in expoſitiōe rle ca. xj
Itē ſi locutus ē de nocte tpe importuno. idē. S. bona. vbi. ſupra.
Itē ſi geſtꝰ eiꝰ fuit diſſolutꝰ ex nimia mlieris aproximatiōe. vel faciei ad eā ꝯuerſiōe fixis oclis ⁊ māibꝰ iūctis. q2 oē rle ꝯſortiū ē ſuſpectū idē vbi ſ.
Itē ſi aſſueuit loq cū aliq̄ (excluſo alioꝝ auditu: lȝ nō viſu) ſine cā pia maxīe ſi colloq̄a fuerit notabil'r ꝓlōgata: ⁊ cū eadē freq̄ntata: ⁊ hoc maxime ſi ē iuuenis: vel talis ꝯuerſatiōis vn̄ ſiniſter ocl's h̄ri poſſit. idē vbi ſ.
Itē ſi acceſſit ad aliq̄d monaſteriū ſctimonialiū ſine licētia ꝑlati: ⁊ ꝑcipue ordinis ſcte clare. Ex regula ca. xj. ⁊ Barto. de piſis.
Item ſi ſuſtinuit fieri cōpater extra caſum neceſſitatis. vbi ſ.
Itē ſi ingreſſꝰ ē mōaſteriū aliq̄d mōialiū ſine lnīa ſedis aplice. ex. ſ. bōa. ibi.
Itē ſi ē ſuſpectus de ꝯſortio cū diffamatis. vt notat in ſtatutis gn̄alibꝰ ca. 6.
Itē ſi aſſuetus ē mlieribus dulces lr̄as mittere: vel munuſcula. ſudariola: ⁊ faciolas, cibos ⁊ ſilia recipe. hec oīa ſuſpectū faciūt ꝯſortiū: vt inq̄t Petrꝰ iohānis: q2 ſm hieronymū crebra munuſcula ſctūs amor nō hȝ.

¶ De voto paupertatis.

PRimo an hēat aliq̄ ad vſū ſine lnīaȝ ꝑlatoꝝ. Nico. pa. 3. in expōe rle.
Itē ſi hȝ aliq̄ ſibi nō neceſſaria: q2 talibꝰ vti nō pt. idē Nicolaꝰ
Itē ſi hȝ aliqua ſupflua. S. bona. in lr̄a miſſa ꝑ totū ordinem
Itē ſi dat vel recipit aliq̄ intra vel extra ordinē ſine lnīa ſuꝑioꝝ. idē nico. pa.
Itē ſi hȝ aliq̄d ſumptuoſuȝ vl' ſpecioſuȝ: aut multū: aut duplicatū. in tractatu de Serena ꝯſciētia: ⁊ ſm hugonē: ⁊ Clemētē. 5.
Item ſi repoſuit libros aut aliq̄d aliō apd ſeculares ſine ſcitu ꝑlatoꝝ. in ſtatutis gn̄alibus cap. 6.
Item ſi habuit recurſum ad aliquē amicū ſpūalē ſine licētia: vel nō obſuādo ordinē ⁊ modū: quē ſummi pōtifices in ſuis declaratiōibꝰ poſuerūt. idē Nicolaus. 3 ⁊ Clemens. 5.
Itē ſi accepit eleemoſynā de pecūia petita ꝑ eccl'ia vel ꝓ lūinaribꝰ vel quacūq3 alia occaſiōe: q2 ē ꝯtra clemētē: vt declarauit Quieſdeber gn̄alis vicarius in ca. zamorēſi ꝓuincie ſcti iacobi anno. 1456.
Itē ſi ꝓcurauit edificia paramēta eccl'iaſtica calices ⁊ ſilia curioſa. in ſtatutis gn̄alibus ca. 3. Et in Clemente papa. 5.
Item ſi ſuſtinuit deponi vel conſeruari pecuniam apd aliquē ſine licentia

ſpeciali ⁊ cōſcientia guardiani.idem.capi.3.
Itē ſi portauit ſup ſe pecuniā:vel manu ꝓpa ꝯtrectauit.i ſtatu.gñalib⁹.ca.3.
Item ſi vēdidit aliqua:qꝛ quomodocūqꝫ ſumatur dicūt quattuoꝛ magiſtri eſſe turpe lucrum ⁊ in honeſtum.capitu.6.
Itē ſi recepit aliqd vt daret vl' vēderet.i expoſitio.4.magroꝝ ſup rl'az.ca.4.
Itē ſi ꝑ laboꝛe accepit aliquā materiā opabilē que vlteri⁹ venderetur vt mēbrana ad ſcribendū libros ꝓ ſecularibus.⁊c.quattuoꝛ magiſtri.capi.5.
Itē ſi fecit deponere pecuniā etiā cū licētia ꝑlatoꝝ ꝓ neceſſitatib⁹ futuris nō imminētib⁹. Nicho.pa.3.⁊ tractatu.3.de neceſſarioꝝ ſolutione.
Itē ſi dedit aliqd amoꝛe dei ſine licētia dñi illi⁹ pecunie ad aliquē certū vſuꝫ deputate hugo ꝺ digna.⁊ in tracta.3.de neceſſarioꝝ ſolutiōe arti.3.in ꝑn⁹.
Item ſi ſuſtinuit ſe vel cōuentum fieri heredem. Clemens pa.5.
Itē ſi ꝺ pecunia apud aliquē frēꝫ apoſtatā inuēta ſe intromiſit:vel eā aliquo mō expēdere fecit:qꝛ nō min⁹ a talib⁹ ꝺbēt frēs abſtinere:ꝙ̄ ſi eēnt nouitioꝝ pecūie.cū aqlis ſit ꝓhibitio.intra ꝺ ñceſſarioꝝ ſolutiōe.ar.3.§.⁊ ne ꝑ ignorā.
Item ſi ꝑmiſit oblationes pecuniarias in eccleſie vel alibi fieri. Cle.pa.5.
Item ſi poſuit cippum ad reponendā pecuniā in eccleſia.cle.5.
Item ſi ſuſtinuit aliquam pecuniam deponi apud aliquē ſine neceſſitati preſenti vel iminenti. Nicholaus papa.§.Ceterum.
Itē ſi depoſita pecunia indeterminate oblata recurrit ad amicos ſp̄uales pꝛo aliqua neceſſitate.in.ca.2.gñali meclinie.anno.1498.celebꝛati.
Item ſi habuit recurſum ad amicos ſpirituales pꝛo illis rebus quas bono modo habere poterat per mendicitatem. Nichola⁹ papa.
Itē ſi nō explicauit neceſſitates ſuas amicis ſp̄ualib⁹.idem Nichola⁹.
Itē ſi nominauit eis aliquē apꝺ quē repōerēt ſuas pecunias añꝙ̄ ipi ſe excuſarēt ꝑ ſeipos vel ꝑ alios nō poſſe talē ſolutioneꝫ facere. idē nicholaus pa.3.
Itē ſi petiuit āpli⁹ ꝑ ſolutiōe pecūiaꝝ fiēda ꝙ̄ nc̄citas exigebat.ni.pa.3.§.Ro
Item ſi de reſiduo diſpēſauit ſine aſſenſu dantis.idē nicholaus.3.
Item ſi mutauit intētionē dātis.quattuoꝛ magiſtri. capi.3.⁊ clemēs.5.
Itē ſi oꝛdinauit quomodo ⁊ qualiter pecunia deberet expendi.vel ſi cōpotū petijt de expenſa.aut ſi clauē pecunie habuit. Clemens.5.
Itē ſi iuit in itinere cū burſario.qui ſibi pecuniā deferret.in cap.gñali beate Marie magdalene ꝓpe Rupellā anno.1480.celebꝛati.
Item ſi vſus eſt re ſibi neceſſaria empta de pecunia a ſecularibus in die veneris ſancta coꝛam cruce oblata.qꝛ eſt expꝛeſſe contra Clementem.
Itē ſi cuſtodiuit pecu.cū obligatiōe reddēdi rōnē ꝺ ea.hugo i expo.rl'e.ca.4
Item ſi acceptauit executionem alicuius teſtamenti.ita vt oppoꝛteret illū pecuniam diſpenſare.Clemē.5.
Item ſi pꝛouidit futuris neceſſitatibus habendo granaria ⁊ cellaria ſine aſſenſu pꝛelatoꝛum.clemen.pa.5.
Itē ſi ꝯuenit cū aliꝗ ꝺ mercede.4.magrī ſup regulā.ca.6.ꝙ nō lꝫ cū pactō.
Item ſi commutauit vnam rem in aliam ſine licentia pꝛelatoꝛum vel auctoritate domini qui dedit rem illam.quattuoꝛ magiſtri.capitu.6.
Item ſi impignoꝛauit aliqua ſine auctoꝛitate dantis.quattuoꝛ magrī.ca.6.

¶ Ex aluaro de planctu eccleſie.

Item ſi murmurauit & turbat⁹ eſt cū plat⁹ ab eo abſtulit vſuʒ alicui⁹ rei: q2 ſe ē ꝓpetarius: cū platus vſum hēat tollere & dare frib⁹ ſicut voluerit.
Item ſi nō aſſignauit librū vel aliā rem fribus petētib⁹: cui⁹ frēs cōeʒ vſuʒ hre debent: cū tali re nō vteret nec ea vti neceſſe fuerit in breui.
Item ſi hʒ libros duplicatos eiuſdem tenoris.
Item ſi ꝑmiſit alicui aliqd facere ſine licentia prelati: q2 agere non poteſt cū non ſit ſui iuris.
Item ſi coram prelato ſuo de re aliqua cum aliquo fre contendit: quaſi ꝑten dens eſſe ſuam.
Item ſi propria voluntate & importunitate multis annis in aliquo loco vel cella permanſit. in ſtatutis antiquis cap. 3.
Item ſi ſalmas librorum congſiuit: ita vt qn̄ mutatur de loco ad locum poſt ſe afferat. Vbertinus.

¶ De interna fratrum conuerſatione.

Primo an aliqs ſit pacis turbator inter fratres.
Item ſi non eſt bene morigeratus & religioſus in ꝟbis: geſtis & factis.
Item ſi neſcit redimere tp̄s: ſed occioſe illd̄ expendere conſueuit.
Item ſi eſt negligens in ſequela chori & aliarum communitatum: vel qn̄ pulſatur ad aliqͣ obedientiam.
Item ſi eſt irreuerens prelatis ſacerdotibus & antiqs in religione.
Item ſi multum frequentat ciuitatem ſine pia & ronabili cauſa.
Item ſi eſt laicus & curauit lrās diſcere ſine licentia prelati. q2 eſt contra decimum capitulum regule.
Item ſi eſt indeuotus.
Item ſi fugit humilitatis officia.
Item ſi cantauit cantus fractos & diſſolutos in choro.

¶ De exteriori fratrum conuerſatione.

Primo an ſit exemplaris inter ſclares: vt regula admonet. ca. 3.
Item ſi alicui ꝯtumeliam intulit litigando: ex eadem regula ibi non litigent: vt exponit ſanctus Bonauen.
Item ſi contendit verbis cum aliquo ſclari pertinaciter affirmādo ſuā ſententiam. ibidem Neqʒ contendant verbis: vt dicit ſanctus Bona.
Item ſi aſſuetus eſt proximos iudicare. ſ. dubia in peiorem partem interpretando. ibi. Nec alios iudicent ſanct. Bona.
Item ſi eſt indiſciplinatus in ſenſibus: oclis: verbis: & operib⁹. Sanct bona. ſuper. 3. capl̄o regule.
Item ſi inhoneſte locutus eſt inter ſclares. S. bona. ibidem.
Item ſi litigauit cum aliquo in iudicio. S. bona. ibidem.
Item ſi in predicationibus ſuis fuit ſcandaloſus contra clerum ſeu principes aut alios quoſcunqʒ. in primo capitulo generali Baſilee anno. 1454. celebrato.

Qualiter generalis ſeu eius cōmiſſarius debet viſitare prouincialem.

Primo ſi recepit aliquem inutilē ad ordinē. in ſtatutis gñalib⁹. ca.8.
Itē ſi obſuat pacē in ꝓuīcia: ⁊ de ſufficientia illi⁹ in regimine.ibidē.
Itē ſi nō iuit ad capm gñale ſine rōnabili cauſa.i.2.ca.gñali baſilee. anno.1472.
Itē ſi extra ca.ꝓuīciale ſeu cuſtodiale aliquē guardianū iſtituiti aliquo cōuētu ſine aſſenſu ipſi⁹ ꝯuēt⁹:niſi ſciētur indignū elegiſſent.ibidem.
Itē ſi extra cap.ꝓmouit aliquē ad offm̄ ꝓdicatiōis vel ꝯfeſſiōis ēt ſi ꝓuīciale capm hāc ſibi facultatē ſinxerit ꝯtuliſſe cū talē auctoritatē ei dare nequiuerit.in.2.gñali ca.meclinenſi.anno.1498.
Itē ſi recepit aliquē frēz alteri⁹ ꝓuīcie ad morādū:vel extra ꝓꝓā ꝓuīciam miſit ſine ſpeciali licētia vicarij gñalis.in ca.g.ſalamātino.1461.
Item ſi dedit licētiā alicui fratri ſub aliquo colore palliato vt vagabūdus iret per mundum.
Itē ſi fuit negligēs i viſitādo ꝓuīciā.in ca.ge.caſtri radulphi.āno.1478.
Item ſi ſecreta peccata publice puniuit.ibidem.
Item ſi petiuit ab aliquo fr̄e ſibi iuridice ſecreta pctā reuelari: q2ꝯtra illud mathei.18.Si peccauerit ⁊c.
Itē ſi in ca.ꝓuīciali ꝓmouit aliquē patiētē defectū nataliū ad offm̄ ꝓlationis ſine licētia capli gñā.in capo gñali Lauallis.
Itē ſi in ca.ꝓuīciali ꝓmouit aliquē ad officia ꝓdicationis vel ꝯfeſſiōis ſine examinatione precedente.in ſtatutis gñalibus ca.5.
Item ſi in dicto capo inſtituit aliquē prelatū:q vitā cōem ducere non poterat in veſtibus cibis ⁊ lecto.ibidem ca.8.
Itē ſi nō ꝓcurauit neceſſitatē frīb⁹ infirmis:vel ꝓcurare p aliū fecit: ⁊ de veſtimētis frīb⁹ indigētib⁹ non prouidit.Ex.4.ca regule.⁊ Cle.5.
Itē ſi ꝺdit licētiā frīb⁹ ſuis viſitādi terrā ſctā: ⁊ btā mariā de āgelis: ⁊ ſcm̄ iacobū in ꝯpoſtella.in ca.ge.burgēſi.anno.1484.
Item ſi reuelauit noīa acuſantiū acuſatis.in ſtatutis gñalib⁹.c.6.
Item ſi abſoluat aliquē a pñia quā impoſuit gñalis: aut eiuſdem viſitator ibidem ca.6.
Itē ſi ꝓmouit aliquē in ca.ꝓuīciali ad officia ꝓdicatiōis ⁊ ꝯfeſſiōis:q nō erat in ca.ꝑſens ⁊ ibidē examinatus.In ꝑmo ca.mōtis lucij.1467.
Fratres tñ multū notabiles ⁊ in morib⁹ graues in caplis ꝯuētualib⁹ examinati:pñt p ꝓuīciales vna cū diffinitorib⁹ in eoꝝ abſentia addicta officia ꝓmoueri.In.2.gñali ca.Meclinenſi.anno.1498.

Explicit forma viſitationis fratrum minorum.

¶ Sequitur ſcd̃a pars huius Enchiri
dij: ſeu Manualis: ↄtinẽs ꝑtinentia monialibus ſancte Clare: alijſq̃ ꝑſonis religioſis ſub regimine p̄latoꝝ frm̃ minoꝝ cõſiſtentium.

¶ Incipit prologus p̃me regule ſancte
Clare. Anno domin. M.cc.xlvj.

Nnocentius ep̃us ſeruus ſeruoꝝ dei: dilectis in xp̃o filiab⁹ Clare abbatiſſe: alijſq̃ ſororib⁹ monaſterij ſc̃ti Damiani Aſſiſinatis: ſalutẽ ⁊ aplicã bñonẽ. Solet ãnuere ſedes aplica pijs votis ⁊ honeſtis petentiũ ꝑcib⁹: fauorẽ beniuolũ impartiri. Ex parte ſiq̃dẽ vr̃a nobis extitit humilr̃ ſupplicatũ: vt ⁊ vite formulã iuxta quam cõiter in ſpũ vnitate: ac voto altiſſime pauꝑtatis viuere deberetis: vob̃ a b̃to Frãciſco traditã: ⁊ a vob̃ ſpõte ſuſceptã: venerabilis frat̃ nr̃ Oſtieñ ⁊ Uelletreñs ep̃s duxerit approbandã: ſm̃ ꝙ in ip̃i⁹ ep̃i lr̃is ↄfectis exinde pleni⁹ cõtinet̃: nos curarem⁹ aplico munimine roborare. Deuotiõis igit̃ vr̃e ꝑcibus iclinati: qđ ab eodẽ ep̃o ſuꝑ hoc factũ eſt: ⁊ ratũ hñtes ⁊ gratũ: illđ auctoritate aplica confirmamus ⁊ p̃ſentis ſcripti patrocinio cõmunimus. Tenorẽ lr̃aꝝ ipſaꝝ de verbo ad ṽbum p̃ſentibus inſeri facientes: qui talis eſt.

Probemiũ ſummi pontificis.

BAynaldus miſatiõe diuina Oſtieñ ⁊ Uelletreñ ep̃s: chariſſime ſibi in xp̃o mr̃i ⁊ filie dñe Clare abbatiſſe ſc̃ti Damiãi Aſſiſinatis: eiuſq̃ ſororib⁹ tã p̃ſentibus q̃ȝ futuris: ſalutẽ ⁊ bñonẽ paternã. Qr̃ vos dilecte in xp̃o filie mũdi põpas ⁊ delitias ↄtẽpſiſtis: ⁊ ipſius xp̃i eiuſq̃ ſc̃tiſſime mr̃is ſeq̃ntes veſtigia elegiſtis habitare incluſe corꝑe: ⁊ in pauꝑtate ſũma deſuire: vt mẽte libera poſſitis dño famulari: nos vr̃m ſc̃tm̃ ꝓpoſitũ in dño cõmendãtes: votis vr̃is ⁊ ſc̃tis deſiderijs libẽter volumus affectu paterno fauorẽ beniuolũ impartiri. Ea ꝓpter vr̃is pijs ꝑcibus inclinati: formã viuẽdi. ac modũ ſc̃tẽ vnitatis: ac altiſſime pauꝑtatis quã vob̃ b̃tũs pr̃ Frãciſcus ṽbo ⁊ ſcripto tradidit obſuandã: p̃ſentibus annotatã: auctoritate dñi pape ⁊ mea vob̃ ⁊ oĩbus in vr̃o monaſterio ſuccedẽtib⁹ in ꝑpetuũ cõfirmam⁹: ⁊ p̃ſentis ſcripti patrocinio cõmunimus. Que talis eſt.

¶ Primum capitulum.

INcipit rl̃a ⁊ forma vite ordis ſoroꝝ paupeꝝ quã b̃tũs Frãciſc⁹ inſtituit. Que q̃dẽ ẽ ſc̃tm̃ euãgeliũ dñi nr̃i Jeſu xp̄i obſuare: viuendo in obia: ſine ꝓꝓo: ⁊ ĩ caſtitate. ¶ Clara idigna ãcilla xp̄i: ⁊ plãtula b̃tiſſimi pr̃is Frãciſci: ꝓmittit obiã ⁊ reuerẽtiã dño pape Innocẽtio: ac ſucceſſorib⁹ ei⁹ canonice itrãtib⁹: ⁊ eccl̃ie Romãe. Et ſicut in ꝑncipio ↄuerſiõis ſue vna cũ ſororib⁹ ſuis ꝓmiſit obediẽtiã b̃tõ Fraciſco: ita eãdẽ ꝓmittit iuiolabilr̃ obſuare ſucceſſorib⁹ ſuis. Et alie ſorores teneãt̃ ſemꝑ ſucceſſoribus b̃ti frãciſci: ⁊ ſorori clare: ⁊ alijs abbatiſſis canõice electis ei ſuccedẽtib⁹ obedire.

Eminẽtia ꝓfeſſionis monialium ſancte Clare.

¶ Capl'm.2. Qualiter recipi debeant.

De cōditionibus reqſitis in nouicijs recipiendis.

SI qua diuina inſpiratione venerit ad vos volēs vitā iſtā accipe: abbatiſſa ſoror̄ oīm cōſenſum reqrere teneat̄. Et ſi maior pars cōſenſerit: habita licētia dñi cardinalis ꝓtectoris vr̄i: poſſit eā recipe. Et ſi recipiendā viderit: diligēter examinet eā: vel examinari faciat de fide catholica ⁊ eccliaſticis ſacramētis. Et ſi hec oīa credat: ⁊ velit ea fidel'r cōfiteri: ⁊ vſqꝫ ī finē firmiter obſuare: ⁊ vir̄ nō habeat: vel ſi hꝫ: ⁊ iā religionē itrauit auctāte dioceſani epi voto cōtinētie iā emiſſo: etate ēt lōgeua vl' ifirmitate aliqua: ſeu fatuitate ab hmōi vite obſuātia nō impediēte: diligēter exponat̄ ei tenor vite vr̄e. Et ſi idonea fuerit: dicat̄ ei ꝟbū ſcti euāgelij: q̄ vadat ⁊ vēdat oīa ſua: ⁊ ea ſtudeat paupib⁹ erogare. Qđ ſi facere nō potuerit: ſufficit ei bona volūtas. ¶ Et caueāt abbatiſſa: ⁊ ei⁹ ſorores: ne ſolicite ſint de reb⁹ ſuis tpalib⁹: vt libere faciat de reb⁹ ſuis qcqd dñs iſpirauerit ei. Si tñ cōſiliū reqrat̄: mittat eā ad aliquos diſcretos ⁊ deū timētes: quor̄ cōſilio bona ſua paupib⁹ erogēt̄. Poſtea capillis tōſis in rotūdū: ⁊ depoſito habitu ſclari: cōcedāt ei tres tunicas ⁊ mātellū. ¶ Deinceps extra monaſteriū ſine vtili. manifeſta: ⁊ ꝓbabili

De ꝓfeſſiōe facienda.

cauſa eidē exire nō liceat. ¶ Finito ꝟo āno ꝓbatiōis: recipiat̄ ad obediētiā: ꝓmittēs vitā ⁊ formā pauptatis vr̄e in ꝑpetuū obſuare. Nulla infra tp̄s ꝓbatiōis velet̄. Mātellos ēt poſſint ſorores hr̄e ꝑ alleuiatiōe ⁊ honeſtate ſuitij ⁊ laboris. Abbatiſſa ꝟo de veſtimētis diſcrete eis ꝓuideat ſm̄ qualitates ꝑſonar̄: ⁊ loca ⁊ tpa: ⁊ frigidas regiōes: ſicut neceſſitati viderit expedire. ¶ Iu

De iuuēcl'is in monaſterio receptis.

uencule in monaſterio recepte: infra tp̄s etatis legitime tōdeāt̄ in rotundū: ⁊ depoſito habitu ſclari: induāt̄ pāno religioſo: ſicut viſum fuerit abbatiſſe. Cū ꝟo ad etatē legitimā venerint: indute iuxta formā aliar̄: faciāt ꝓfeſſionē

De magiſtra nouiciar̄.

ſuā. ¶ Et tā ipſis q̄ȝ alijs nouicijs: abbatiſſa ſolicite magiſtrā ꝓuideat de diſcretiorib⁹ toti⁹ monaſterij: q̄ in ſcta cōuerſatiōe ⁊ honeſtis moribus: iuxta for

De ſeruitricibus.

mā ꝓfeſſiōis vr̄e: eas diligēter informet. ¶ In examinatiōe ⁊ receptiōe ſoror̄ ſeruiētiū extra monaſteriū: ſeruet̄ forma ꝑdicta. Que pn̄t portare calciamenta. Nulla vobiſcū reſidētiā faciat in monaſterio: niſi recepta fuerit ſcđꝫ for

De vilitate habitus.

mā vr̄e ꝓfeſſiōis. ¶ Et amore ſctiſſimi ⁊ dilectiſſimi pueri: paupculis pāniclis inuoluti in ꝓſepio reclinati: ⁊ ſanctiſſime mr̄is ei⁹: moneo: depcor ⁊ exhortor ſorores meas: vt veſtimētis ſemꝑ vilibus induantur.

¶ Cap.3. de diuino officio: ⁊ ieiunio quotiēs cōmunicent.

SOrores litterate faciant diuinū offm̄ ſm̄ cōſuetudinē frm̄ minor̄: ex quo potuerint hr̄e breuiaria: legēdo ſine cātu. Et q̄ occaſiōe rōnabili nō poſſint aliqñ legēdo dicere horas ſuas: liceat eis ſicut alie ſorores dicere: pr̄ nr̄. ¶ Que ꝟo lr̄as neſciūt: dicant viginti quattuor pr̄ nr̄ ꝓ matutino: ꝑ laudib⁹ qnqꝫ. ꝓ ꝑma ꝟo tertia. ſexta. nona: ꝑ qualibꝫ iſtar̄ ſeptēꝫ: ꝑ veſpis aūt duodecim: ꝑ completorio ſeptē. Pro defunctis dicant ēt in veſperis ſeptē pr̄ nr̄: ⁊ requiem eternā. ꝓ matutino duodecim. Sorores lr̄ate teneāt̄ dicere offm̄ mortuor̄. Qñ ꝟo ſoror monaſterij vr̄i migrauerit: dicāt qnquaginta pr̄ nr̄. ¶ Omni tempore ſorores ieiunent. In natiuitate dñi quacūqꝫ

De ieiunio ſeruando.

die venerit: bis refici poſſint. Cum adoleſcentibus. debilibus: ⁊ ſeruientib⁹ extra monaſterium: ſicut videbitur abbatiſſe: miſericorditer diſpenſetur.

Tempore vero manifeſte neceſſitatis:non teneant ſorores ieiunio corporali. ¶ Duodecim vicibus ad minus d abbatiſſe licētia ↄfiteant in āno. Et cauere debent ne alia verba tunc inſerāt:niſi q̄ ad cōfeſſionē et ſalutē ptinēt animaꝝ. ¶ Septē vicibus cōicent:videlicet in natiuitate dñi. in quīta feria maioris ebdomade. in reſurrectione dñi. in pētecoſte. in aſſumptione beate virginis. in feſto ſancti Frāciſci:et in feſto oīm ſanctoꝝ. ¶ Pro cōmunicandis infirmis ſororibus:capellanis intus liceat celebrare.

De ↄfeſſiōe.

De cōmūione corporis chriſti.

¶ Capitulum. 4: De electione abbatiſſe.

IN electiōe abbatiſſe:teneant formā canonicā obſuare. Procurēt ipē hr̄e gñalē miniſtrū vel puincialē ordinis frūꝫ minoꝝ:q vbo dei eas informet ad omnimodā ↄcordiā: ꝛ cōmunē vtilitatē in electiōe faciēda. Et nulla eligat niſi pfeſſa. Et ſi nō pfeſſa eligeret:vel aliť daret: ei nō obediat:niſi primo pfiteat formā pauptatis vře. Qua decedēte: electio alterius fiat abbatiſſe. ¶ Et ſi aliquo tpe appareret vniuerſitati ſoroꝝ: pdictā nō eē ſufficientē ad ſeruitiū ꝛ cōmunē vtilitatē ipſarū:teneant pdicte ſorores:iuxta formā pdictā:quā citius poterūt aliā ſibi in abbatiſſam ꝛ matrē eligere. ¶ Electa vero cogitet quale onus in ſe ſuſcepit:ꝛ cui reddituꝛa ē rōne d grege ſibi cōmiſſo. Studeat etiā magis alijs peſſe virtutib⁹ ꝛ ſctis morib⁹: q̄ ex officio: vt ei⁹ exēplo puocate ſorores poti⁹ ex amore obediant q̄ timore. Priuatis a morib⁹ careat:ne dū in pte plus diligit:in totū ſcandalū generet. Cōſolet afflictas. Sit etiā vltimū refugiū tribl'atis. Ne ſi apd eā remedia defuerint ſanitatū:deſpatiōis morbus pualeat infirmis. Cōmunitatē ſeruet in oīb⁹ precipue autē in eccl'ia. dormitorio. refectorio. infirmaria: ꝛ veſtimētis. Qd ſi'li modo ſeruare eius vicaria teneat. ¶ Semel in ebdō ad minus abbatiſſa:ſorores ſuas teneat ad capl'm cōuocare. Ubi tā ipſa: q̄ ſorores de oībus ꝛ publicis offenſis ꝛ negligētijs debeāt humiliť cōfiteri. Et q̄ tractāda ſunt p vtilitate ꝛ honeſtate monaſterij:ibidē cōferat cū oibus ſororib⁹. Sepe enī dñs quod meli⁹ eſt:minori reuelat. ¶ Nullū debitū graue fiat: niſi de cōmuni cōſenſu ſoroꝝ:ꝛ manifeſta neceſſitate:ꝛ hoc p pcuratorem. Caueat aūt abbatiſſa cū ſororibus ſuis:ne depoſitū aliquod recipiat in monaſterio. Sepe enim de ijs turbationes ꝛ ſcādala oriunt. ¶ Ad cōſeruandā autē vnitatem mutue dilectionis ꝛ pacis de cōmuni cōſenſu omniuꝫ ſoroꝝ: omnes officiales monaſterij eligant. Et eodē modo:octo ad minus ſorores de diſcretioribus eligant:quarū in ijs q̄ forma vite veſtre requirit:abbatiſſa ſemp vti conſilio teneat. Poſſint etiā ſorores ꝛ debeant:ſi eis vtile ꝛ expediens videatur:officiales ꝛ diſcretas aliquando remouere:ꝛ alias loco ipaꝝ eligere.

Qualis debeat eē abbatiſſa.

De capitulo tenendo.

De debitis: ac de poſitis vitandis.

De eligēdis officialib⁹.

¶ Capl'o. 5. de ſilentio: ꝛ modo loquēdi ad locutoriū ꝛ ad cratē.

AB hora cōpletorij vſqꝫ ad tertiā ſorores ſilentiū teneāt:exceptis ſeruiētibus extra monaſteriū. Sileant etiā ↄtinue in eccl'ia. dormitorio: ꝛ in refectorio tm̄ dū comedūt:preterq̄ in infirmaria: in qua p recreatione ꝛ ſeruicio infirmarū loq diſcrete ſemp ſororib⁹ liceat. Poſſint etiā ſemp ꝛ vbiqꝫ breuiter ſub miſſa voce qd neceſſe fuerit inſinuare. ¶ Non liceat ſororib⁹ loq ad locutoriū vel ad cratē ſine licētia abbatiſſe vľ eius vicarie. Et licētiate ad locutoriū:loqui nō audeāt niſi preſentibus ꝛ audiētibus duab⁹

De locutorio ꝛ crate.

ſororibus. Ad cratē vero nō preſumāt accedere: niſi ꝑſentibꝰ ad minus tri-
bus per abbatiſſam vel eiꝰ vicariā aſſignatis: de illis diſcretis q̄ ſunt electe
ab omnibꝰ ſororibꝰ pro cōſilio abbatiſſe. Hāc formā loquēdi teneant ꝓ poſ-
ſe abbatiſſa ⁊ eiꝰ vicaria obſuare. Et hoc ꝺ crate rariſſime. Ad portaʒ vero

De qualitate cratis.

nullatenꝰ fiat. ¶ Ad cratē vero: pānus interiꝰ apponatur: qui nō remoueat
niſi cū ꝓponit verbū dei: vel aliqua alicui loq̄ret. Habeāt etiā oſtiū ligneū
diuerſis vel duabꝰ ſeris ferreis: valuis ⁊ vectibus optime cōiūctū: vt nocte
maxime duabus clauibꝰ obſeret: quarū vnā habeat abbatiſſa: aliā vero ſa-
criſta. Et maneat ſemꝑ obſeratū: niſi cū auditur diuinū officiū: ⁊ ꝓ cauſis ſu-

De tpe locutionis cū exteris.

periꝰ memoratis. ¶ Nulla ante ſolis ortū: vel poſt ſolis occaſum loq̄ ad cra-
tem alicui vllatenꝰ debeat. Ad locutoriū vero ſemꝑ pannus: q̄ nō remoueat:
interius maneat. ℭ In quadrageſima ſancti martini: ⁊ quadrageſima ma-
iori: nulla loquat ad locutoriū: niſi ſacerdoti cauſa cōfeſſionis: vel alteriꝰ ma-
nifeſte neceſſitatis: quod reſeruetur in prudētia abbatiſſe vel eius vicarie.

¶ Capitulo. 6. Qualiter ſorores non recipiant poſſeſſionē aliquā: vel proprietatem: per ſe vel ꝑ interpoſitā perſonam.

POſtq̄ʒ altiſſimꝰ pr̄ celeſtis ꝑ grām ſuā cor meū dignatus eſt illuſtrare:
vt exemplo ⁊ doctrina beatiſſimi patris nr̄i Franciſci penitētiam fa-
cerē: paulo poſt cōuerſionē ipſius: vna cū ſororibus meis obedientiā
ſibi volūtarie ꝓmiſi. Attendēs beatus pauꝑ q̄ nullā pauꝑtatem. laborem.
tribulationē ⁊ contemptū ſeculi timeremus: immo q̄ pro magnis delicijs
haberemus: pietate motus ſcripſit nobis formam viuendi in hūc modum.

Littera beati Franciſci.

ℭ Quia domini inſpiratione feciſtis vos: filias ⁊ ancillas altiſſimi ſūmi re-
gis pr̄is celeſtis: ⁊ ſpiritui ſancto vos deputaſtis viuere ſecundū ꝑfectioneʒ
ſancti euāgelij: volo ⁊ ꝓmitto per me ⁊ frēs meos ſemꝑ hr̄e de vobis tanq̄
de ipſis curam diligētē ⁊ ſollicitudinē ſpecialē. Quod dum vixit diligēter
impleuit: ⁊ a fratribus voluit ſemꝑ impleri. Et vt nuſq̄ʒ declinaremꝰ a ſan-
ctiſſima paupertate quam cepimus: nec etiam que poſt venerūt lateret: paulo

Littera beati Franciſci.

ante obitū ſuum iterū ſcripſit nobis vltimā voluntatē ſuam dicēs. ℭ Ego
frater Franciſcus paruulus volo ſequi vitā ⁊ pauꝑtatem altiſſimi dn̄i nr̄i
Jeſu xp̄i: ⁊ eius ſanctiſſime matris: ⁊ perſeuerare in ea vſq̄ʒ in finem. Et ro-
go vos omnes dominas meas: ⁊ conſilium do vobis: vt in iſta ſanctiſſima
vita ⁊ pauꝑtate ſemꝑ viuatis. Et cuſtodite vos multum: ne doctrina vel cō-
ſilio alicuius ab ipſa in perpetuū vllatenus recedatis. ¶ Et ſicut ſemꝑ ſollici-
ta fui vna cum ſororibus meis ſanctā paupertatē quā domino deo ⁊ bea-
to Franciſco promiſimus cuſtodire: ſic teneant abbatiſſe que in officio mi-
hi ſuccedent: ⁊ omnes ſorores vſq̄ʒ in finem inuiolabilr̄ obſeruare: videlicet
in non recipiendo ſeu habēdo poſſeſſionē vel ꝓprietatem per ſe nec ꝑ inter-
poſitam ꝑſonam: ſeu etiam aliquid quod rationabiliter ꝓprietas dici pōt:
niſi quātū terre ꝓ honeſtate ⁊ renouatione monaſterij neceſſitas requirit. Et
illa terra non laboretur: niſi pro horto ad neceſſitatem ipſarum.

ℭ Capitulum. 7. De modo laborandi.

SOrores q̄bꝰ dedit dn̄s grāʒ laborādi: poſt horā tertiā laborēt ꝺ labo-
ricio q̄ꝺ ꝑtinēt ad honeſtatē ⁊ cōeʒ vtilitatē: fidelr̄ ⁊ deuote. Ita q̄ ex

clu ſoocio anime inimico: ſancte orõnis: ac deuotionis ſpiritũ nõ extinguãt:
cui debent cetera temporalia deſeruire. Et id qđ manibus ſuis opantur: aſſi-
gnare in capitulo abbatiſſe vel eius vicarie corã omnibus teneant. ¶ Idem
fiat de eleemoſyna aliqua miſſa pro ſororum neceſſitatibus ab aliquibꝰ: vt
in cõmuni pro eiſdem recõmendatio fiat. Et hec omnia pro cõmuni vtilita
te diſtribuantur per abbatiſſam vel eius vicariã: de conſilio diſcretaruꝫ.

¶ Capitulũ. 8. Qualiter ſorores nihil ſibi appropriẽt: ⁊ de infirmis ſororibus

Sorores nihil approprieẽt ſibi: nec domũ. nec locũ. nec aliquã rem: ſed
tanq̃ peregrine ⁊ aduene in hoc ſeculo: in pauptate ⁊ humilitate dño
famulantes: mittãt pro eleemoſyna cõfidenter. Nec oportet eas vere-
cundari: q2 dñs ſe fecit pro nobis pauperẽ in hoc mũdo. Hec eſt illa celſitu
do altiſſime pauptatis: q̃ vos chariſſimas ſorores meas: heredes ⁊ reginas
regni celoꝝ inſtituit: paupes rebꝰ fecit: virtutibꝰ ſublimauit. Hec ſit portio
vr̃a: q̃ pducit in terrã viuentiũ. Cui dilectiſſime ſorores totaliter inherẽtes:
nihil aliud pro nomine dñi noſtri Ieſu xp̃i: in ppetuuꝫ ſub celo hr̃e velitis.
¶ Nõ liceat alicui ſorori lr̃as mittere: vel aliquid recipere: aut extra monaſte — *De litteris*
riũ dare ſine licẽtia abbatiſſe. ¶ Nec quicq̃ liceat hr̃e: quod abbatiſſa nõ de — *nõ mittẽdis*
derit aut pmiſerit. Et ſi a parentibꝰ ſuis: vel ab alijs aliqd mitterer: abbatiſſa
faciat illi dare. Ipſa autẽ ſi indigeat vti poſſit. Sin aũt: ſorori indigenti cha
ritatiue cõmunicet. Si vero aliqua pecunia tranſmiſſa fuerit: abbatiſſa đ cõ
ſilio diſcretarũ in illis quorũ indiget illi faciat puideri. ¶ De infirmis ſoro — *De ſororibꝰ*
ribꝰ tã in ↄſilijs q̃ in cibarijs ⁊ alijs neceſſarijs: q̃ earũ reqrit infirmitas: te- — *infirmis.*
neat: firmiter abbatiſſa ſollicite p ſe vel alias inqrere: ⁊ iuxta poſſibilitateꝫ lo
ci charitatiue ⁊ miſerericordit puidere: q2 oẽs tenent puidere ⁊ ſeruire ſoro
ribꝰ ſuis infirmis: ſicut vellẽt ſibi ſeruiri: ſi ab aliq̃ īfirmitate tenerent. Et ſe
cure manifeſtet vna alteri neceſſitatẽ ſuã. Et ſi vera mater diligit ⁊ nutrit fi-
liã ſuã carnalẽ: quãto diligẽtiꝰ debet ſibi ſoror diligere ⁊ nutrire ſororẽ ſuã
ſpũalem? Que infirme in ſaccis ⁊ paleis iaceãt: ⁊ habeãt ad caput capitalia
cum pluma. Et que indigẽt pedeolis laneis ⁊ culcitris: vti poſſint. ¶ Infir- — *De mõ loqn*
me vero predicte cũ ab introeuntibꝰ mõaſteriũ viſitant: poſſint ſingule aliq̃ — *di cũ intrãti*
bona verba ſibi loquentibus breuiter reſpondere. ¶ Alie vero ſorores licen- — *bꝰ clauſurã.*
tiate: monaſteriũ intrãtibꝰ loq nõ audeãt: niſi preſentibꝰ ⁊ audientibꝰ duabꝰ
diſcretis ſororibus per abbatiſſam ⁊ eius vicariam aſſignatis. Hãc formã
loquendi teneantur per ſe abbatiſſa ⁊ eius vicaria obſeruare.

¶ Capitulo. 9. De penitentia ſororibus imponenda.

Si qua ſororũ contra formã profeſſionis noſtre mortaliter: inimico in
ſtigãte peccauerit: p abbatiſſam vel alias ſorores bis vel ter admoni-
ta: ſi nõ ſe emẽdauerit: quot diebꝰ ↄtumax fuerit ĩ terra panẽ ⁊ aquã
coraꝫ ſororibꝰ omnibꝰ in refectorio comedat. Et grauiori pene ſubiaceat ſi
viſum fuerit abbatiſſe. Interi dum cõtumax fuerit: oretur vt dominus ad
penitẽtiã cor illius illuminet. ¶ Abbatiſſa vero ⁊ eius ſorores cauere debent
ne iraſcant vel ↄturbent ppter pctm̃ alicuiꝰ: q2 ira ⁊ ↄturbatio in ſe ⁊ in alijs
impediũt charitatẽ. ¶ Si cõtigerit (quod abſit) inter ſororem ⁊ ſororẽ v erbo

De recōcilia tiōe ac venia petenda.

vel ſigno occaſiōe turbationis vel ſcādali aliqñ ſuborriri q̄ turbatiōis cāꝫ
dederit:ſtati añq̄ offerat mun⁹ orōnis ſue corā deo:nō ſolū humilr̄ pſternet
ſe ad pedes alteri⁹ veniā petēs:verū etiā ſupplicit̄ roget:vt p ſe intercedat ad
dn̄m q̄ ſibi indulgeat. Illa vero memor illi⁹ verbi dn̄i:niſi ex corde dimiſe
ritis:nec pr̄ veſter celeſtis dimittet vobis:liberaliter ſorori ſue oēm iniuriā

De ſeruitri cib⁹ exeunti b⁹ clauſurā.

ſibi illatā dimittat. ¶ Sorores ſeruiētes:extra mōaſteriū lōgā morā nō faciāt
niſi cā manifeſte neceſſitatis reqrat. Et honeſte debeāt ambulare: ꝛ paꝝ loq̄:
vt edificari valeāt ſemp intuētes. Et firmiter caueāt:ne habeāt ſuſpecta cō
ſortia vel cōſilia aliquorū:nec fiāt cōmatres virorū vel mulierū:ne hac occa
ſione murmuratio vel turbatio oriat̄. Nec pſumāt rumores ď ſeculo refer
re in monaſterio. Et firmiter teneant̄ de ijs q̄ int⁹ dicunt̄ vel agunt̄: extra mo
naſteriū aliqd nō referre:qđ poſſit aliquod ſcādalum generare. Et ſi aliqua
ſimpliciter in ijs duobus offenderit:ſit in ꝓuidentia abbatiſſe miſericordit̄
ſibi penitētiā iniungere. Si aūt ex cōſuetudine vitioſa haberet̄: iuxta quali
tatem culpe abbatiſſa de conſilio diſcretarū illi penitentiā iniungat.

¶ Caplo.10. de viſitatione ſororum ab abbatiſſa.

Abbatiſſa moneat ꝛ viſitet ſorores ſuas: ꝛ hūiliter ꝛ charitatiue corri
gat eas:nō pcipiēs eis aliqd qđ ſit cōtra aiam ſuam ꝛ vr̄e pfeſſionis
formā. Sorores vero ſubdite recordent̄:q̄ ꝓpter deū abnegauerunt
ꝓprias volūtates. ¶ Unde firmiter ſuis abbatiſſis obedire teneant̄ in oībus

Preceptum.

ijs q̄ obſeruare pmiſerūt: ꝛ nō ſunt anime cōtraria ꝛ noſtre pfeſſioni. Ab
batiſſe vero tantā familiaritatē habeāt circa ipſas: vt dicere poſſint eis ꝛ fa
cere ſicut dn̄e ancillis ſuis. Nā ita debet eſſe:q̄ abbatiſſa ſit oim ſororū an

Admonitio

cilla. ¶ Moneo vero ꝛ exhortor in dn̄o Jeſu xp̄o: vt caueāt ſorores ab omi
ſupbia. vanagl'a. inuidia. auaricia. cura ꝛ ſollicitudine hui⁹ ſeculi: đtractio
ne ꝛ murmuratione: diſſenſione ꝛ diuiſione. Sint vero ſollicite ſemp ad in
uicē ſeruare mutue dilectionis vnitatē:q̄ eſt vinculū pfectionis. ¶ Et neſcie
tes lr̄as:nō curēt lr̄as addiſcere:ſꝫ attendāt q̄ ſup oia deſiderare debent hr̄e
ſpūꝫ dn̄i ꝛ ſctām ei⁹ opationē: orare ſemp ad deū puro corde: ꝛ hr̄e hūilitatē
ꝛ patientiam in tribulatione ꝛ in infirmitate: ꝛ diligere eos q nos rephēdūt
ꝛ arguūt:q2 dicit dn̄s. Beati q pſecutionem patiūtur ꝓpter iuſtitiā: qm̄ ip
ſorū eſt regnū celorū. Qui aūt perſeuerauerit vſqꝫ in finē: hic ſaluus erit.

¶ Capitulo.11. de oſtiaria.

Oſtiaria ſit matura morib⁹ ꝛ diſcreta: ſitqꝫ cōuenientis etatis:q̄ ibidē
in cella apta ſine oſtio in die reſideat. Sit ei ꝛ aliq̄ ſocia idonea aſſi
gnata:q̄ cū neceſſe fuerit vicē ei⁹ in oib⁹ exequat̄. ¶ Sit aūt oſtiū dua

De clauſura mōaſterij.

bus ſeris ꝛ diuerſis ferreis valuis ꝛ vectib⁹ optime coniūctū: ꝛ in nocte ma
xime duab⁹ clauib⁹ obſeret̄. Quarū vnā: habeat portaria: aliāqꝫ abbatiſſa.
In die ſine cuſtodia minime dimittat̄: ꝛ vna claue firmiter obſeretur. Caue
ant aūt ſtudioſiſſime ꝛ ꝓcurēt:ne vnq̄ oſtium ſtet apertū: vbi min⁹ fieri po
terit cōgruēter. Nec oīno apiatur alicui intrare volēti:niſi conceſſum fuerit

De ingreſſu clauſure mo naſterij.

a ſummo pontifice vel a dn̄o cardinali. ¶ Nec ante ſolis ortū mōaſteriū in
gredi liceat poſt ſolis occaſū ſorores int⁹ aliquē remanere pmittāt:niſi exigē
te manifeſta. rationabili: ꝛ ineuitabili cauſa. ¶ Si pro bn̄dictione abbatiſſe

vel pro aliqua in moniale cõſecrãda: vel alio etiã mõ conceſſum fuerit epo alicui miſſam interi⁹ celebrare: q̃ paucioꝛib⁹ ⁊ honeſtioꝛib⁹ poterit ſit cõtẽtus ſocijs ⁊ miniſtris. ¶ Cũ aũt intra monaſteriũ ad op⁹ faciẽdũ neceſſe fuerit aliquos introire: ſtatuat tũc abbatiſſa ſollicite pſonã ꝯuenientẽ ad poꝛtã: quaten⁹ illis ⁊ nõ alijs ad opus deputatis aptat. ¶ Caueãt ſtudioſe oĩes ſoroꝛes: ne tunc ab ingredientibus videantur.

℄ Capitulũ. 12. de viſitatione.

Viſitatoꝛ veſter ſemp ſit de ordine frũ minoꝝ: ſm volũtatẽ ⁊ mandatũ nr̃i cardinalis. Et ſi talis de cui⁹ honeſtate ⁊ moꝛib⁹ plena noticia habeat. Cuius officiũ erit tam in capite q̃ in mẽbꝛis coꝛrigere exceſſus cõmiſſos cõtra foꝛmã profeſſionis veſtre. Qui ſtãs in publico loco vt videri ab alijs poſſit: cũ plurib⁹ ⁊ ſingulis loqui liceat q̃ ad officiũ viſitationis pertinẽt: ſm ꝙ melius videbit expedire. ¶ Capellanũ etiã cũ vno ſocio clerico bone fame: diſcretionis ꝓuide: ⁊ duos frẽs laicos ſctẽ cõuerſationis ⁊ honeſtatis amatoꝛes: in ſubſidiũ pauptatis vr̃e: ſicut miſericoꝛditer a p̃dicto oꝛdine fratrũ minoꝝ ſemp habuim⁹: ⁊ intuitu pietatis dei: ⁊ beati Frãciſci: ab eodẽ oꝛdine de gratia poſtulam⁹. Nec liceat capellano ſine ſocio monaſteriũ ingredi. Et intrãtes: i loco ſint publico: vt ſe poſſint alterutrũ ⁊ ab alijs intueri. ℄ Pro ꝯfeſſione infirmarũ q̃ ad locutoꝛiũ ire nõ pñt: ac p cõmunicãdis eiſdem: ⁊ p extrema vnctione: ⁊ p anime recõmẽdatione liceat eiſdẽ introire. ¶ Pro exequijs vero: ⁊ miſſarũ ſolẽnijs defunctarũ: vel ad fodiẽdã vel aperiẽdã ſepulturã: ſeu etiã coaptandã: poſſint ſufficiẽtes idonee pſone: d̃ abbatiſſe ꝓuidentia introire. ¶ Ad hec ſoroꝛes teneant ſemp habere illũ de ſancte Romane eccleſie cardinalib⁹ ꝓ veſtro gubernatoꝛe. ꝓtectoꝛe ⁊ coꝛrectoꝛe: q fuerit a dño papa frib⁹ minoꝛib⁹ deputatus: vt ſemp ſubdite ⁊ ſubiecte pedib⁹ eiuſdẽ ſctẽ eccl̃ie: ſtabiles in fide catholica: pauptatẽ ⁊ hũilitatẽ dñi nr̃i Jeſu xpi: ⁊ ei⁹ ſctiſſime matris in ꝑpetuũ obſuemus. ℄ Datũ Peruſij. 16. Kalendas Octobꝛis: pontificat⁹ vero dñi Innocẽtij. 3. ãno. 10. ¶ Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nr̃e cõfirmationis infrĩgere: vel ei auſu temerario cõtraire. Si qs aũt hoc attẽtare p̃ſumpſerit: indignationẽ omnipotẽtis dei: ⁊ btõꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtoloꝛũ eius ſe nouerit incurſurũ. Datũ Aſſiſij: quinto idus Auguſti. Pontificatus noſtri. Anno vndecimo.

Qualis debeat eſſe viſitatoꝛ.

De capellão ⁊ ſocijs eius

De ingreſſu clauſure.

De exequijs

De ꝓtectoꝛe oꝛdinis.

¶ Explicitur pꝛima regula beate Clare.

℄ Incipit pꝛologus regule ſecunde ſoroꝛum oꝛdinis ſancte Clare.

Urbanus epũs ſeruus ſeruoꝛum dei: dilectis in xpo filiabus vniuerſis abbatiſſis ⁊ ſoroꝛibus incluſis oꝛdis ſctẽ Clare: ſalutẽ ⁊ aplicã bñdictionẽ. Beata Clara ꝟtute clarẽs ⁊ noie: grẽ diuine inſpiratione p̃euenta: ⁊ almi xpi ꝯfeſſoꝛis bti Frãciſci exẽplis laudabilibus infoꝛmata: ac ſalutarib⁹ inſtituta doctrinis: vt ſe mũdã dño ꝯſeruaret: mũdi huius ꝯtẽptis opib⁹: opibuſq̃ vitatis: religioſe viuere ſapiẽter elegit: ⁊ hitu ſa-

Prohemiũ põtificale.

cre religionis aſſumpto: arctã viã mandatoꝝ dñi: que gradiẽtes in ipſa du-
cit ad vitã dilatato corde cucurrit. Hanc petra xp̃s: lapidem eſſe voluit i vr̃i
ordinis ſtructura primariũ. In ipſa euidẽter oſtendit: ꝙ in hui⁹ ſtructura ſi
bi cõplacuit. Eam ſiquidẽ ſanctitatis erexit in titulũ: vt q mundicia vite cla
ruit: celebritate clareret: ac eundẽ veſtrũ ordinẽ qui ſanctũ ⁊ laudabile ſum-
pſit in eis pſona principiũ: ipſius quaſi inſtituẽtis ſic ſapienter approbate pa
trone merita: venerabilẽ venerandũq; pbarẽt. In hoc aũt ordine vos ⁊ ali-
as ipm pfitentes: ſub nominationũ varietate interdũ ſorores: quandoq; do
minas: plerũq; mõiales: nõnunq̃ pauperes incluſas ordinis ſancti Damia
ni cõtigit hactenus nominari. Vobiſq; ſub horũ ⁊ aliorũ diuerſitate nomi-
num: diuerſa priuilegia indulgẽtie: ac littere a ſede aplica ſunt cõceſſa: ⁊ tam
a felicis recordationis Gregorio papa predeceſſore noſtro: tũc Oſtienſi epiſco
po ⁊ veſtri ordinis curã gerente: q̃ alijs varie date ſunt regule ⁊ forme viuẽ
di: quarũ obſeruantijs ſe veſtrũ alique ſolẽniter obligauere. Propter quod
dilecte in domino filie: fuit nobis humiliter ſupplicatũ: vt eundẽ veſtrũ or-
dinẽ curaremus certi nominis titulo iſignire: voſq; ad hmõi obſeruantiaꝝ
diuerſitatibus ⁊ votis ſup eis emiſſis miſericorditer abſoluentes: certã vo
bis viuẽdi formã ad tollendũ omnẽ de veſtris conſciẽtijs ſcrupulum largi-
remur. ¶ Nos itaq; decẽs arbitrantes ⁊ cõgruũ: vt idem ordo veſter: q vt
premittitur in beata Clara felicia ſue inſtitutiõis ſumpſit auſpicia: cuiuſq;
(vt firmiter credim⁹) apud deũ meritis ⁊ interceſſione ptegit: ⁊ apud hoies
laudibus attollitur ⁊ fauoribus ampliat: eius inſigniat ⁊ nomine: ipſum de
fratrũ noſtroꝝ cõſilio de cetero decreuimus ordinẽ ſancte Clare vniformit
nominãdũ. Statuẽtes ꝙ immunitates. libertates. priuilegia. indulgentie: ac
littere quecũq; vobis ſeu eidẽ ordini a prefata ſede ſub quacũq; nominatio-
ne ↄceſſa: id robur obtineant firmitatis: ⁊ ita p omnia ipis vti poſſitis: ac ſi
de pncipio ſub hui⁹ nois titulo: ⁊ ſub hac nominatione fuiſſent. Ut autẽ be
ne ⁊ iocũde habitetis in vnũ: nec ſub predictarũ obſuãtiaꝝ differẽtia ac mo
do viuẽdi videamini differẽtes: ſed ambuletis in domo dñi cũ cõſenſu: nos
igitur inſpectis omnib⁹ regulis p̃dictis ⁊ formis: ac ſpecialiter illã qua p̃fat⁹
predeceſſor tũc Oſtienſis eps vobis dediſſe cognoſcitur diligenti⁹ attendẽtes:
regulam ſiue formam viuẽdi preſentibus annotatã: vobis ⁊ ijs q̃ vobis ſuc
ceſſerint: de eorundẽ fratrũ cõſilio: preſentiũ tenore cõceſſimus ⁊ etiã confir-
mamus in ſingulis monaſterijs veſtri ordinis ppetuis tẽporib⁹ obſeruãdã:
illas ex vobis q̃ ipſam regulã ſiue formã per nos vobis cõceſſam ⁊ cõfirma
tam pfeſſe fuerint: ab oibus alijs regulis. formis ⁊ votis p̃miſſis: de apoſto-
lice poteſtatis plenitudine abſoluentes. Que regula talis eſt.

¶ In nomine domini: incipit regula ſo rorum ſancte Clare. Rubrica. j.

OMnes que ſeculi vanitate relicta: religionem veſtrã aſſumere volue-
rint ⁊ tenere: hãc eas legẽ vite ⁊ diſcipline oportet ⁊ cõuenit obſuare
viuẽdo in obediẽtia: ſine pprio: ⁊ in caſtitate: ⁊ etiã ſub clauſura.

¶ Qđ ſorores in monaſterio incluſe cõtinue cõmorent. Rubrica. 2.

Omni nãqȝ tp̃e vite ſue hanc vitã p̃fitẽtes: clauſe manere firmiter te neãtur ĩfra muroꝝ ãbitũ ad intrinſecã clauſurã monaſterij deputa tũ: niſi forſam (qđ abſit) ſupueniret ineuitabilis ⁊ periculoſa neceſſi tas: ſicut exuſtionis ignis: vel incurſus hoſtilis: ſeu alicui⁹ hmõi: q̃ dilationẽ nullo capet modo ad egrediẽdi licentiã poſtulãdũ. In qbus caſib⁹ trãſferãt ſe ſorores ad locũ aliũ cõpetentẽ: in quo quãtum cõmode fieri poterit clauſe morent: quouſqȝ eis de monaſterio ſit puiſum. Et ppter hmõi neceſſitatis euidentiã: nulla eis ꝯcedit licẽtia vel facultas extra p̃dictã clauſurã vlterius exeũdi: niſi forte đ mãdato aut actoritate cardinalis romane eccl̃ie cui a ſede aplica gñalr fuerit iſte ordo ꝯmiſſus: ad aliquẽ locũ aliq̃ mitterent cauſa plã tãdi vel edificãdi eandẽ religionẽ: vel reformãdi aliqđ mõaſteriũ eiuſdẽ or dinis: ſeu cauſa regiminis: aut correctionis: aut alicuius valde euidentis ⁊ grauis diſpendij euitãdi: vel niſi de eiuſdẽ cardinalis mãdato aut auctorita te monaſterio primo rõnabili cauſa relicto: totus cõuentus ad monaſterium aliud ſe trãſferret. ¶ Poſſint aũt in ſingulis monaſterijs recipi aliq̃ licet pau ce ſub ſeruitialiũ noie vel ſororũ: ad hui⁹ obſeruãtiaȝ p̃feſſionis aſtringẽde: p̃terq̃ȝ ad articulũ đ clauſura: q̃ de mãdato vel licẽtia abbatiſſe interdũ pote runt egredi ad negocia monaſterij procuranda. ¶ Morientes vero: tam ſoro res q̃ȝ ſeruitiales hmõi: infra clauſtrũ prout conuenit tumulentur.

Cauſe ppter quas monia les pñt egre di clauſurã.

Cauſe ppter quas monia les pñt alibi transferri.

De ſeruitrici b⁹ recipiẽdiſ

¶ De ſororibus recipiendis: ⁊ earum profeſſione. Rubrica. 3.

Omnib⁹ hãc religionẽ aſſumere cupiẽtib⁹: ⁊ q̃ fuerit admittẽde: ꝑuſq̃ȝ hitũ mutẽt ⁊ religionẽ aſſumãt: dura eis ⁊ aſpa p̄ponant: ꝑ q̃ itur ad deũ: ⁊ q̃ ꝭȝ hãc religionẽ neceſſe habuerit firmit obſuare: ne đ ignorã tia poſtea ſe excuſent. ¶ Nõ recipiat aliq̃ q̃ vł lõgiori etate: vł ĩfirmitate aliq̃ ſeu fatua ſimplicitate ad hmõi vite obſuantiã ĩſufficiẽs ⁊ nõ idonea cẽſeat: niſi forte cũ aliqua ĩterdũ cã rõnabili exigẽte: đ mãdato vel auctoritate dñi cardinalis alicubi fuerit diſpẽſãdũ. Per tales eñ ſtat⁹ ⁊ vigor religiõis ſepi⁹ diſſoluit ⁊ turbat. Uñ in ꝑſonis recipiẽdis: diligenti ſtudio ⁊ cautela debet hmõi occaſio deuitari. Abbatiſſa nullã ppa auctoritate recipiat ſine ꝯſenſu oĩȝ ſoroꝝ ſuaꝝ: vel ad min⁹ duaꝝ partiũ earũdẽ. Oẽs vero ex more ĩtra clau ſtrũ recepte: tõſis crinib⁹ citi⁹ deponant hitũ ſecularẽ. Quib⁹ deputet magi ſtra q̃ eas informet regularib⁹ diſciplinis. Ad tractat⁹ quoqȝ capli: infra an nũ nullaten⁹ admittant. ¶ Cõpleto vero vni⁹ anni ſpacio: ſi etatis legitime fuerit: p̃feſſionẽ in manib⁹ abbatiſſe corã ꝯuentu faciant ĩ hũc modũ. Ego ſoror. N. pmitto deo: ⁊ btiſſime marie ſemp ꝟgini: ⁊ btõ Franciſco: ⁊ beate Clare: ⁊ omnibus ſanctis: ⁊ tibi dñe abbatiſſe: viuere ſub regula a dño Ur bano papa. 4. ordini noſtro cõceſſa: toto tempore vite mee: in obediẽtia. ſine proprio: ⁊ in caſtitate: ⁊ etiã ꝭm q̃ꝑ p eandẽ regulã ordinat: ſub clauſura. ¶ Itẽ ſimiliter profitendi modus in ſeruitialibus vel ſororibus q̃ de licentia abba tiſſe egredi pñt exterius: p̃ter articulũ de clauſura: p omnia obſeruetur.

De qualita te recipiẽda rũ ad ordinẽ

De magiſtra nouiciaram

De forma p feſſionis.

De ſeruitri cibus.

¶ De habitu ſororum. Rubrica. 4.

Omnes ſorores cõmunit capillos ſuos vſqȝ ad aures certis tpib⁹ ton deant in rotũdũ. Et vna q̃qȝ ſoroꝝ p̃ter ciliciũ ſi voluerit vel ſtamine tũ: duas tunicas vel etiã plures: ꝭm q̃ꝑ viſũ fuerit abbatiſſe: hr̃e valeat:

De tonſione capilloꝝ.

de panno uili.

ac mantellũ poſt collũ hincinde cõnexũ. Et hec indumẽta ſint de pãno religioſo ꝛ vili tã ꝓcio q̃ colore iuxta diuerſaꝝ ꝯſuetudinẽ regionũ: nimia breuitate vel lõgitudine nõ notãda: vt ꝛ in opẽdis pedibꝰ debita ſuet hõeſtas: ꝛ curioſe lõgitudinis ſuperfluitas penitꝰ euitet. Tunica quoqꝫ ſuperior ſit tam in manicis q̃ in buſto: latitudinis ꝛ ãplitudinis ꝯgruẽtis: vt habitꝰ exterioris honeſtas: intrinſece atteſtet.

De ſcapulario.

¶ Habeãt ꝛ ſcapularia ſine caputio de vili et religioſo pãno vel ſtaminea ãplitudinis ꝛ lõgitudinis ꝯdecẽtis: ſicut vniuſcuiuſqꝫ qualitas exigit vl' mẽſura: qbꝰ induãt qñ laborãt vl' tale aliqd agũt: cũ mãtellos ꝯgrue geſtare nõ pñt. Pñt etiã ſine ipſis eẽ aliqñ: ſi viſum fuerit abbatiſſe: cũ forte ꝑ calorẽ nimiũ vel aliqd aliud eis grauia multũ fuerint ad portãdũ. Corã extraneis tñ: hmõi vtãt ſcapularibꝰ cũ mãtellis. Tũice quoqꝫ ſuperiores. ſcapularia: ꝛ mãtelli coloris oĩno albi vel nigri: aliquatenꝰ non ferãt. ¶ Pro cingulo aũt chordã: poſtq̃ ꝓfeſſe fuerint habeãt minime curioſam.

De tegumento capitum.

¶ Vittis aut velis de pãno cõi oĩno albis nõ tñ ꝓcioſis aut curioſis: capita ſua coopiãt vniformit' ꝛ honeſte: ita q̃ frõs. gene: ꝛ collũ: ꝛ gula ſint (vt eaꝝ hõeſtati ꝛ religiõi ꝯuenit) coop̃ta: nec aliter corã extraneis ꝑſonis audeãt apparere.

De velo profeſſarum.

¶ Habeãt ꝛ velũ nigrũ: nec ꝓcioſuꝫ: nec curioſuꝫ extẽſuꝫ ſuper capita: ita amplũ ꝛ lõgũ: q̃ ex vtraqꝫ parte dſcẽdat vſqꝫ ad ſcapulas: ꝛ retro parũ vltra tunice capitũ ꝓtẽdat.

De velo nouiciarum.

¶ Sorores vero nouicie: albũ velũ eiuſdẽ menſure ꝛ q̃litatis dbeãt dportare.

De ſeruitricibus.

¶ Seruiciales aũt ſorores: pãnũ albũ nõ ꝓcioſum aut curioſuꝫ: ad modũ veli ſuper capita ſua dferãt tãte lõgitudinis ꝛ amplitudinis: q̃ ſcapulas ꝛ pectꝰ: ꝓcipue cũ exeunt: valeant operire.

¶ Qualiter ſorores iacere debeant. Rubrica. 5.

OMnes ſorores ſane tã abbatiſſa q̃ alie: veſtite ꝛ cincte iaceant in cõi dormitorio: ꝛ q̃libꝫ ꝑ ſe lectũ habeat ab inuicẽ ſeparatũ. Lectꝰ tñ abbatiſſe in tali loco dormitorij diſponat: q̃ inde ceteros dormitorij lectos ſine obſtaculo (ſi cõmode fieri poterit) valeat intueri.

De dormitione meridiana.

¶ A feſto reſurrectionis dñice vſqꝫ ad feſtũ natiuitatis btẽ v̄ginis: ſorores dormiãt poſt prandium vſqꝫ ad nonã: q̃ voluerint. Que vero noluerint: orõne ſeu meditatiõe diuina: ſeu alijs pijs ꝛ (h)oneſtis laboribus occupentur.

De lectis.

¶ Liceat aũt vnicuiqꝫ hr̃e ſaccõne de feno vel de palea ꝛ ceruical de palea aut lana: ſi culcitras religioſas cũ lanea hr̃e nequierint ꝯgruenter.

De lãpade.

¶ Lãpas inſuper de nocte accenſa ſemꝑ in medio dormitorio habeatur.

¶ Qualr̃ ſorores diuinũ celebrẽt offm̃. Rubrica. 6.

officiũ diuini.

DE diuino officio tam in die q̃ in nocte dño ꝑſoluẽdo: talr̃ obſuet: q̃ he q̃ legere ꝛ canere nouerint: ſm̃ ꝯſuetudinẽ ordinis frm̃ minoꝝ (cũ grauitate tñ ꝛ modeſtia) diuinũ offm̃ debeãt celebrare. ¶ Illiterate vero dicãt viginti quattuor pr̃ nr̃ ꝓ matutino: ꝓ laudibꝰ q̃nqꝫ: ꝓ p̃ma. tertia. ſexta. ꝛ nona: ꝓ qualibet iſtaꝝ horaꝝ ſeptẽ: ꝓ veſpis aũt duodecim: pro completorio ſeptem. Qui modus in officio beate v̄ginis: ꝓ oĩa obſeruet. ¶ Pro defunctis dicant in veſperis ſeptem pr̃ nr̃ cum requiem eternam: pro matutino duodecim: tpe quo ſorores litterate faciunt offm̃ mortuoꝝ. ¶ Que vero occaſione rõnabili nõ poſſent aliqñ legendo dicere horas ſuas: liceat eis ſicut illiteratis dicere pater noſter.

¶ A quibus ſorores eccleſiaſtica ſacramenta recicipiant. Rubrica. 7.

De capellão

Ubi pprius fuerit capellan⁹ p miſſaꝝ ſolēnijs ⁊ diuinis officijs celebrādis: habitu ⁊ vita religioſus ſit: ac bone fame: nec iuuenilis ſ3 mature ⁊ idonee ſit etatis. Ubi aūt nō fuerit ppri⁹ capellan⁹: a quolibet bone fame ⁊ honeſte vite pbr̄o: ſorores miſſam audire pn̄t. ¶ Penitentiā vo ⁊ alia ſacramēta eccliaſtica: ab eis recipiāt q de mādato ſeu auctoritate cardinalis cui gn̄alr̄ fuerit iſte ordo cōmiſſus: ⁊ ea exibendi ptātē habuerint: niſi forte in neceſſitatis articulo fuerit aliqua ꝯſtituta. ¶ Cū aliqua ſacerdoti de ꝯfeſſiōe loq voluerit: p locutoriū ſola ſoli ꝯfeſſionē faciat ſacerdoti: ⁊ p illud eidē de ijs q̄ ad ꝯfeſſionē ptinēt tūc loquat̄. ¶ Confeſſionē aūt regule oēs faciant ad minus ſinglis mēſib⁹. Et ſic ꝯfeſſiōe pmiſſa: in ſeq̄ntib⁹ ſolennitatibus: vcȝ in natiuitate dn̄i. purificatiōe btē marie. in initio quadrageſime. reſurrectiōe dn̄i. pēteccoſte. in feſtis ſctōꝝ Petri ⁊ Pauli. ſctē Clare. ſcti Franciſci: ⁊ oīm ſctōꝝ recipiāt dn̄ici corpis ſacrm̄. ¶ Si tn̄ aliqua ſoror tāta fuerit corpis infirmitate detēta: q ad locutoriū cōmode venire non poſſit: ⁊ neceſſitatē habuerit ꝯfiteri: vel dn̄ici corpis ſeu alia recipere ſacra: exhibiturus hmōi: alba ⁊ ſtola ⁊ manipulo: cū duob⁹ idoneis ⁊ religioſis ſocijs: vel vno ad min⁹ alba: vel ſaltē ſuppellicio veſtitis: ingrediāt̄. ⁊ morēt̄ induti: ⁊ audita ꝯfeſſiōe: vel alio tradito ſacr̄o: ſicut ingreſſi fuerint ſic egrediāt̄ induti: nec morā ibi faciāt lōgiorē. Caueāt ēt: vt q̄diu intra monaſteriū fuerint: nullaten⁹ ab inuicē ſeparēt̄: qn ſemp mutuo poſſint libere ſe videre. Sic quoq3 ſe habeāt in aīe ꝯmēdatiōe. ¶ Porro ad exeqas circa ſepulturā agēdas: ſacerdos nō ingrediat̄ clauſtrū: ſ3 exteri⁹ in capella qȯ ad offm̄ ptinet exequatur. ¶ Tn̄ ſi abbatiſſe ⁊ ꝯuētui viſu3 fuerit: q ad exeqas debeat introire: mō ſupradicto cū ſocijs intret indut⁹: ⁊ ſepulta mortua: cū eis exeat ſine mora. Si aūt neceſſe fuerit vt ingrediāt̄ aliq ad fodiēdā vl̄ ad apiendā ſepulturā: ſeu poſtmodū coaptandā: ⁊ abbatiſſe ⁊ ꝯuentui viſu3 fuerit hoc expediens ppter imbecillitatem ſororꝝ: ſit ſacerdoti vl̄ alicui alij ad hoc idoneo ⁊ hōeſto: cum vno ſocio vl̄ duobus licitum introire.

De ꝯfeſſiōe: ⁊ cōione corporis xp̄i.

De forma ſuanda in ingreſſu p ad miniſtratione ſacroꝝ.

De ingreſſu pro exequijs agendis.

¶ De ſororꝝ exercitio. Rubrica. 8.

Si aliq̄ iuueniles vl̄ grādiores capacis ingenij fuerint: eas inſtrui faciat (ſi ſibi videbit̄) abbatiſſa magiſtrā ei⁹ deputās idoneā ⁊ diſcretā: p quātā in cātu q̄3 in diuinis officijs inſtruat̄. ¶ Sorores vero ⁊ ſuitiales: horis ⁊ locis ſtatutis: put ordinatū fuerit: vtilib⁹ ⁊ honeſtis laborib⁹ occupent̄: ſub illa pujdētia q excluſo ocio aīe inimico: ſctē orōnis ⁊ deuotionis ſpm̄ nō extinguāt: cui debēt cetera tpalia deſeruire. ¶ Ueꝝ qr mltitudini ſub huius religionis obſeruantia congrue omnia debent eſſe cōia: nec cuiq̄3 l3 dicere aliqd eſſe ſuum: caueat̄ ſollicite: ne occaſione laboꝝ hmōi ſeu mercedis recepte p ipſis: cupiditatis vl̄ proprietatis cuiuſpiā: ſeu notabilis ſpecialitatis ſubrepat morbus.

q ſe acupe pa euitar a ociosidade.

De ppriet ate vitanda.

¶ De ſororꝝ ſilentio. Rubrica. 9.

Silentiū continuū ſic continue ab oībus teneat̄: vt nec ſibi inuicē nec alicui alij ſine licētia eis loq liceat: exceptis ijs qbus magiſteriū aliqȯ vl̄ opus iniunctū fuerit qȯ nō poſſit cū ſilentio exercerí. Ijs quidez

silencio perfeito.

ſimul loqui liceat de ijs q̄ ad offiū vel opus ſuū pertinent: vbi ⁊ qñ ⁊ quali-
De infirmis. ter viſum fuerit abbatiſſe. ¶ Sorores tñ debiles ⁊ infirme: ac ſeruiẽtes eiſdẽ:
pro recreatione ac ipſaꝝ ſeruitio: in infirmitorio loq̄ poſſint. ℭ In duplici-
bus quoq̄ feſtis: ac apoſtolorum ſolennitatibus: ⁊ alijs quibuſdam diebus
De feſtis ꝑci quibus viſum fuerit abbatiſſe: in certo loco ad hoc ſignato: ab hora nona
puis. (ẽnq p̄e de ſolar) vſq̄ ad veſperam: vel aliqua alia hora competenti: loq̄ poſſunt de dño Je-
ſu xp̄o: ac ſolennitate: ac pijs ſanctorum exemplis: ⁊ de alijs licitis ⁊ hõeſtis.
ℭ Ab hora quoq̄ completorij vſq̄ ad tertiam: exceptis ſeruicialibus extra
monaſterium: abbatiſſa abſq̄ cauſa rationabili loquendi licentiam non cõ-
cedat. ℭ In alijs vero temporibus atq̄ locis: ſic attendat ſolicite abbatiſſa
qua de cauſa: vbi ⁊ quando ⁊ qualiter ſorores licentiet ad loquendum: ꝙ re-
gularis obſeruantia (que non mediocriter a ſilentio: quod eſſe cultus iuſti-
cie dignoſcitur) nullatenus relaxetur.

ℭ De modo loquendi. Rubrica. 10.

OMnes aũt ſtudeant vti ſignis religioſis pariter ⁊ honeſtis. Sane qñ
aliqua ꝑſona religioſa: ſeu ſclaris: vel cuiuſlibꝫ dignitatis alicui de ſo-
roribꝰ loq̄ petierit: nuntiet̃ ꝑmitus abbatiſſe. Et ſi ipſa ꝯceſſerit: acce-
dens ad locutorium: duas alias ad minꝰ habeat ſecum ſemꝑ qbꝰ iuſſerit ab-
De locutiõe batiſſa: q̄ loq̄ntem videãt: ⁊ audire valeãt q̄ dñr. ¶ Ad cratem v̄o: loq̄ aliqua-
ad cratem. tenus non preſumãt: niſi preſentibꝰ duabꝰ ad minus ꝑ abbatiſſam ad hoc
ſpecialiter deputatis. Caueãt tamẽ ſibi ſorores que cum aliquo loq̄ habent:
ne ꝑ v̄ba inutilia inaniter ſe diffundant: nec etiam trahãt in locutiõibꝰ mo-
De cõfeſſiõe ram longam. ¶ Hoc namq̄ ab omnibus firmiter obſeruet̃: vt qñ de ꝯfeſſio-
infirmaꝝ. ne ſacerdoti interius infirma fuerit aliqua locutura: ad minus non loquat̃
niſi cum duabus non longe ſedẽtibus: q̄ ꝯfitentem ⁊ ꝯfeſſorem videre poſ-
ſint: ab eiſdem pariter ⁊ videri. ¶ Hãc aũt loq̄ndi legem: ⁊ ipſa abbatiſſa di-
ligenter cuſtodiat: vt oĩno materia detractionibus omnibus auferat̃. Excep-
to ꝙ cum ſororibꝰ ſuis horis ⁊ locis cõpetẽtibus: loq̄ poteſt ſicut ei ſecundũ
deum viſum fuerit expedire.

¶ De ieiunio ⁊ abſtinentia ſoroꝝ. Rubrica. 11.

SOrores aũt oẽs ⁊ ſuitiales: infirmis exceptis: a feſto natiuitatis glioſe
v̄ginis Marie: vſq̄ ad feſtum reſurrectionis dñice: niſi diebus dñi-
cis: ⁊ die natiuitatis dñi: ꝯtinuum ſuẽt ieiunium. A reſurrectiõe ve-
ro dñica vſq̄ ad feſtum natiuitatis btẽ v̄ginis: teneant̃ ſexta feria ieiunare.
¶ Omĩ quoq̄ tpe (ꝑter infirmas infirmitatis ſue tpe) ab eſu carnium abſti-
neant. ¶ Cum debilibꝰ aũt diſpẽſare valeat abbatiſſa: ꝑut eaꝝ debilitati vi-
derit expedire. ¶ Ouis vero: ⁊ caſeo: ⁊ lacticinijs licite poſſint vti: preterq̄ ab
aduẽtu vſq̄ ad natiuitatẽ dñi: ⁊ a dñica q̄nquageſime vſq̄ ad paſcha: nec-
De ſeruicia- non ⁊ ſexta feria: ⁊ ieiunijs ab eccl̃ia ꝯ̃nalr̃ inſtitutis. ¶ Cum ſeruitialibus tñ
libus. ſororibus: circa ꝑdictũ ieiuniũ (ꝑterq̄ in aduentu ⁊ ſexta feria) poſſit abba-
De iuuẽclis, tiſſa miſericorditer diſpẽſare. ¶ Diſpẽſare ẽt poſſit circa predictũ ieiuniũ cũ
ac debilibꝰ. adoleſcẽtibus ac debilibus: ⁊ ſenili etate ꝯfectis: ꝑut eaꝝ debilitati aut imbe-
cillitati viderit expedire. ¶ Sane quoq̄ ſorores ieiunare non teneant̃ minu-
tionis ſue tempore: q̄d in triduo terminet̃: extra maiorem quadrageſimã ⁊

ſextam feriã. aduentum dñi: ⁊ ieiunia ab eccleſia gñalr inſtituta. ¶ Caueat autem abbatiſſa: ne vltra q̃ ter in anno minutionem pmittat cõiter celebrari: niſi certa neceſſitas plus reqrat: nec a pſona extranea maxime minutionem recipiat: vbi commode poterit euitari.

De tpe minutionis.

De ſororibus infirmis. Rubrica. 12.

De infirmis ꝟo: cura diligẽtia maxima habeat ⁊ ſm qḋ poſſibile fuerit ⁊ decuerit: tã in cibarijs q̃ eaꝝ reqrit iſirmitas: q̃ in alijs neceſſarijs: in feruore charitatis benigne ac ſolicite eis p oia puiat. ¶ Que infirme, ppriũ habeãt lectũ: ſi vnq̃ fieri poteſt: vbi a ſanis maneant ſeparate: ne illarum ordinem confundere valeant vel turbare.

¶ De oſtio interiori monaſterij: ⁊ eius cuſtodia. Rubrica. 13.

In quolibꝫ monaſterio vnũ tñ oſtiũ habeãt ad intrãdũ clauſtrũ ⁊ exeundũ cũ oportunũ fuerit: iuxta legẽ de ingreſſu ⁊ egreſſu poſitaꝫ in hac forma. In quo oſtio: nullũ ſit oſtiolũ vel feneſtra. Et iſtḋ oſtium fiat in ſublimi: q̃to magis fieri poterit ꝯgruẽter: ita ꝙ ad ipm p ſcalã leuatoriã exteriꝰ aſcẽdat. Que ſcala p catenã ferreã ex parte ſoroꝝ ſtudioſe ligata: a ꝯpletorio dicto vſqꝫ ad pmã ſeqntis diei: ꝯtinue ſit ſuſpẽſa: ⁊ tpe diurne dormitionis: ⁊ viſitationis: niſi aliud interdum euidens reqrat neceſſitas: vl' vtilitas manifeſta. ¶ Ad predictum aũt oſtium cuſtodiẽdum: aliqua talis ex ſororibus deputet: q̃ deum timeat: ſit matura moribus: ſit diligẽs ac diſcreta: ſitqꝫ ꝯueneintis etatis: q̃ vnã ipſius oſtij clauẽ ſic diligẽter cuſtodiat: vt nũq̃ ea: vel eius ſocia ignorãte: oſtiũ aliqñ valeat apire. Reliquã ꝟo clauez diuerſam ab illa: cuſtodiat abbatiſſa. Sit ⁊ alia eq̃ idonea ei ſocia deputata: q̃ eiꝰ vicẽ in oibꝰ exequat: cũ ipſa aliqua rõnabili cauſa vel occupatiõe neceſſaria occupata fuerit vel detẽta. ¶ Caueãt aũt ſtudioſiſſime ⁊ pcurẽt: ne vnq̃ oſtiũ ſtet aptũ: niſi q̃tũ minꝰ fieri poterit ꝯgruẽt. Sit aũt oſtiũ ſeris ferreis: ⁊ vectibus optime cõmunitũ: ⁊ ſine cuſtodia aptũ vel clauſum minime dimittat: nec ẽt ad momẽtũ: niſi vna claue in die: ⁊ in nocte duabus ſit firmiter obſeratum. ¶ Nec omni pulſanti aperiat ſtatim: niſi indubitãter ꝯgruerit ꝙ talis ſit ꝙ ſine dubitatione aliqua: ſm mãdatũ qḋ de ingreſſuris in hac rła ꝯtinet: debeat aperiri. ¶ Et nulli liceat ibi loq: niſi ſoli oſtiarie de ijs que ad ſuum offm pertinebũt. ¶ Qḋ ſi aliqñ intra monaſteriũ opus aliqḋ fuerit faciendũ ad qḋ agendũ ſclares aliquos vel quaſcũqꝫ perſonas alias oporteat introire: prouideat abbatiſſa ſolicite: vt tũc dũ opus ſcꝫ exercet alia perſona conueniẽs ad cuſtodiendũ oſtium ſtatuat: q̃ ſic perſonis ad opus deputatis aperiat: ꝙ alias intrare penitus non pmittat. Nam ſorores ipſe: ⁊ tũc ⁊ ſemp quantumcunqꝫ rõnabilr preualent: ſtudioſiſſime caueant ne a ſclaribus vel extraneis perſonis videantur.

De cuſtodia oſtij ſupioris ſeu ſcale.

¶ De rota ⁊ eius cuſtodia. Rubrica. 14.

Ceterum cũ prefatũ oſtiũ, p alijs apiri nolimꝰ niſi, p illis tñ q̃ per totã vel aliunde decenter nequeant expediri: mãdamus ꝙ in ſinglis monaſterijs in exteriori muro clauſure intrinſece: in loco ſiqdem cõpetẽti ⁊ manifeſto aperte exteriori ⁊ omnino patenti: rota vna fortis fieri debeat

De forma rote.

latitudinis ⁊ altitudinis cõgruẽtis:ita ꝙ ꝑ eam nulla pſona ingredi valeat vel exire:ꝑ quã neceſſaria tã intus q̃ʒ exteri⁹ miniſtrent. Et taliter diſponat: ꝙ ꝑ eam nec intus nec extra valeat aliqs intueri. Ex vtraqʒ etiã parte:oſtiolũ fiat validũ:qđ de nocte:⁊ in eſtate tpe dormitionis:ſeris ferreis ⁊ clauibus clauſum ⁊ firmatũ debeat ꝑmanere. ¶ Ad cuius cuſtodiã ꝓ expediendis neceſſarijs ꝑ eandẽ:vnã ſororẽ diſcretã ⁊ maturã tã morib⁹ q̃ʒ etate:q̃ monaſterij diligat honeſtatẽ cõſtituat abbatiſſa:cui ſoli tñ vel deputate ſibi ſocie: cũ cõgrue nõ poterit intereſſe:loq ibidẽ ⁊ reſpõdere liceat ſup ijs q̃ ad ſuũ officium ꝑtinebũt. ¶ Ibi aũt nulli loq liceat:niſi eſſet locutoriũ occupatũ: vel ex alia rationabili cauſa ⁊ neceſſaria aliqñ:ſemꝑ tamẽ de licẽtia abbatiſſe. Qđ tamen rariſſime fiat:ſɱ loquẽdi modum ſuperius pretaxatum.

De cuſtodia rote.

De oſtio inferiori monaſterij. Rubrica. 15.

Propter neceſſitates quoqʒ aliqñ imminẽtes q̃ nõ pñt per ſupradictũ oſtiũ vel rotã cõmode expediri ꝑmittimus:ꝙ aliud oſtiũ in loco decẽti in monaſterio fieri poſſit ꝑ qđ ceteris tẽporib⁹ intromittant: ⁊ emittant q̃ fuerit oportuna. ¶ Qđ quidẽ oſtiũ cõtinuo ſit claui. ſeris ferreis ⁊ repagulis cõitũ:ſitqʒ muro a parte exteriori muratũ:ita ꝙ nõ poſſit aliquaten⁹ apiri:vel pſona aliqua inde loq. Poſſit tñ neceſſitatuʒ dictarũ tpe: ipſi⁹ oſtij murus dirui:⁊ oſtiũ apiri. Nec tunc apiũ niſi quantũ minus fieri poterit:ſub tñ fida cuſtodia dimittat. Expeditis itaqʒ neceſſitatib⁹ ipis: ſɱ ꝑdictũ modum:remunitum claui. ſeris ⁊ repagulis extrinſecus remuretur.

¶ De locutorio. Rubrica. 16.

Locutoriũ aũt cõmune in capella:vel poti⁹ in clauſtro:vbi cõmodius ⁊ honeſti⁹ fieri poterit diſponat:ne ſi forte fieret in capella:pacẽ orãtiũ inquietet. Ipm locutoriũ ſit cõgrue quãtitatis đ lamina ferrea ſubtiliter pforata:⁊ taliter clauis ferreis coaptata:ꝙ nunq̃ʒ valeat apiri. Sit quoqʒ ipa lamina clauis ferreis in longũ ꝓtẽſis exteri⁹ fortiter cõmunita. Cui pannus niger lane⁹ interi⁹ talr apponat:ꝙ nec ſorores videre extra valeãt:nec videri. ¶ Ad iſtđ aũt locutoriũ:a cõpletorio (qđ dici debet tpe competẽti) vſqʒ poſt ꝑmã diei ſequẽtis:ſeu tpe cõmeſtionis:vl' dormitiõis in eſtate: aut qñ officiũ celebrat (niſi ꝓ cauſa a deo rõnabili ⁊ neceſſaria:q̃ cõmode differri nõ poſſit) nulli licitũ erit loq. Qñcũqʒ vero in ꝓceſſis tpibus aliqua vel aliquid habuerit ibi loq:cũ modeſtia ⁊ maturitate loquẽtes:breuiter ſe expediãt:put decet. ¶ Ubi vero ꝑpter ſororũ multitudinẽ videbit oportunũ:aliud ſimile locutoriũ eẽ poſſit.

De tpib⁹ loquendi.

¶ De crate:⁊ eius cuſtodia. Rubrica. 17.

Solum⁹ etiã vt i muro q ſorores diuidit a capella:cõgruẽtis forme cratis ferrea colloce:q̃ ſit ex crebris ⁊ ſpiſſis cõtortis lineis ferreis diligẽti ⁊ forti ope fabricata:⁊ clauis ferreis in lõgũ ꝓtẽſis exterius fortiter cõmunita:vl' ex lamina ferrea paruis ⁊ minutis foraminib⁹ pforata cũ ꝓtẽſis clauis ferreis:vt ẽ dictũ. In cui⁹ mediũ:fiat vnũ oſtiolũ đ lamina ferrea: ꝑ qđ cõionis tpe poſſit itromitti calix:⁊ ſacerdos mittẽs manũ:poſſit dñici corpis tradere ſacramẽtũ. Qđ qdẽ claui ferrea ſit ſemꝑ firmatũ ¶ Nec aptatur niſi qñ ꝓponi ſororib⁹ cõtigerit verbũ dei:vel ſacramentuʒ dñici corpis exhibe:aut eũ quis aliquã ex ſpro:ibus ſuã ꝓpiquã cõſanguineã videre pe

Caſus i qb⁹ crates põt aperire.

uerit:vel alia cauſa neceſſaria id expoſcat. Qḋ rariſſime fiat: ꝛ ſemꝑ de licentia abbatiſſe. Que tñ in nullo caſu (ꝑmiſ duob⁹ dūtaxat exceptis) licētiā largiat: niſi ꝑus ſinglis vicib⁹ de hoc ꝯſiliū petierit a ꝯuētu. Cui crati pān⁹ lineus niger interi⁹ talr̄ apponat: vt nulla valeat inde aliqd intueri. Habeāt etiā oſtia lignea ex parte ſoroꝝ cū ſeris ferreis atqꝫ claue: vt maneāt ſꝑ clauſa pariť ꝛ firmata. ¶ Et nō apiat niſi cū diuinū celebrat offm̄: niſi qñ ex dictis cauſis: ꝓfato mō: dictū oſtiolū ꝯtigerit apiri. ¶ Et nemo ali⁹ ꝑ ꝓdictā cratē loquať: niſi aliqñ rōnabili cauſa vł neceſſaria exigēte: alicui de abbatiſſe licētia: raro fuerit ꝯcedēdū. Et tūc ꝓdicta oſtia lignea poterūt apire. ¶ Et qñcūqꝫ aliquā pſonā extraneā ad eas ingredi: vel alias ꝑ crates eis loq ꝯtigerit: tegāt faciē cū modeſtia: ꝛ inclinēt: ꝑut religionis ꝯuenit honeſtati. De mō loqndi ad cratē.

¶ Quibus ꝛ qualr̄ liceat ingredi monaſterium. Rubrica. 18.

De ingreſſu pſonaꝝ in mōaſteriū: firmiter ac diſtricte ꝓcipim⁹: vt nulla vnqꝫ abbatiſſa: vel ei⁹ ſoꝛoꝛes aliquā pſonā religioſaꝫ: ſeu ſclarem: aut cuiuſlibꝫ dignitatis in monaſterij clauſurā intrinſecā intrare ꝑmittāt. Nec oīno alicui liceat: niſi qb⁹ ꝯceſſum a ſede aplica fuerit: vel a cardinali cui fuerit ſoroꝝ ordo cōmiſſus. ¶ Excipiūť aūt a dicta ingrediendi lege: medicus cauſa multū grauis infirmitatis: ꝛ minutoꝛ cū neceſſitas exegerit. Qui nō abſqꝫ duob⁹ ſocijs de familia monaſterij introducať: nec ab iuicē infra monaſteriū ſepareť. ¶ Necnō ꝛ illi quos occaſiōe incēdij: vł ruine: ſeu alteri⁹ picli vel diſpēdij: ſeu ꝑ tuēdis a violētia quoꝝlibꝫ monaſteriū vł pſonis: aut ꝑ aliquo ope exercēdo: qḋ cōmode extra monaſteriū fieri nō poteſt: neceſſitas exegerit introire. Qui oēs expedito ſuo miniſterio: vł imminēti neceſſitati ſatiſfacto ꝑ ipos: exeāt ſine moꝛa. ¶ Nulli aūt pſone extranee: intra monaſterij clauſurā liceat comedere vł doꝛmire. ¶ Sꝫ ꝛ ſiqs de ſcē ecclie cardialib⁹: ad aliqḋ mōaſteriū hmōi religiōis aliqñ venerit: ꝛ itra clauſtrū voluerit īgredi: cū reuerētia qdē ꝛ deuotiōe ſuſcipiať: ſꝫ rogeť vt cū paucis ſocijs ḋbeat itroire. ¶ Liceat quoqꝫ gñali miſtro oꝛdis frm̄ minoꝝ qñ ibidē celebꝛare voluerit: vel ꝑponere ſoroꝛib⁹ ꝟbū dei: cū qttuoꝛ vel qnqꝫ fr̄ibus ipſi⁹ ordis intra clauſurā ingredi monaſterij: ſi qñ ei videbitur expedire. De medice. De caſibus foꝛtuitis. De cardinalibus. De generali miniſtro.

¶ Alius aūt ꝓlat⁹ cui aliqñ foꝛte de licētia ſedis aplice vel dicti cardinalis intrare licuerit: duob⁹ vel trib⁹ tm̄ religioſis ꝛ honeſtis ſocijs ſit contentus.

¶ Qḋ ſi foꝛte ꝑ bñone vel ꝯſecratiōe ſoroꝝ vel i alio mō ꝯceſſum fuerit epo alicui miſſaꝫ interi⁹ celebꝛare aliqñ: qꝫ paucioꝛib⁹ ꝛ honeſtioꝛib⁹ potuerit ſocijs ſit ꝯtent⁹ ꝛ miſtris. Et hoc quoqꝫ ipm alicui rarius ꝯcedatur. Nulla tñ oīno loquať cū aliqua pſona de ingreſſis: niſi mō ꝓdicto: ſiue infirma fuerit ſiue ſana. ¶ Illḋ ſane ꝓcipue caueať: vt ij qb⁹ aliqñ cōceſſum fuerit ſolūmō vel data licētia in monaſteriū ingredi: nō alter admittāť: niſi abbatiſſe ꝛ ſoroꝛibus viſum fuerit expedire: cū ex hmōi ꝯceſſiōib⁹ vel licētijs: abbatiſſa vel ſoꝛoꝛes eos admittere nō cogāť: ꝛ vt ſint tales de quoꝝ ꝟbis ꝛ moꝛib⁹: necnō vita ꝛ habitu edificari valeāt intuētes: ꝛ materia iuſti ſcādali exinde nequeat gñari. ¶ Suꝑ ꝯceſſiōe ꝟo vel licētia ingreſſus hmōi: ad oē ambiguū remouendū: aplici apicis: vel cardinalis patentes lr̄e oſtendantur. De epis. De lnīa abbatiſſe ꝛ ꝯuētus ad ingrediendum.

¶ Qualiter ſeruiciales emittantur. Rubrica. 19.

De ſeruitialibus ꝛ ſororibꝰ q̄ ſemꝑ manere clauſe ſicut alie nō tenent̄:
diſtrictiua volumꝰ obſuari:vt ſine lĩia nulla clauſtrũ egrediat̄. Et q̄
emittũt̄:honeſte ſint ꝛ ꝯueniētis etatis:ac religioſi ꝛ maturi aſpectꝰ.
¶ Et calciamētis honeſtis:tã ipſe q̄ꝫ ſorores ille quas aliqñ emitti ꝯtigerit ꝑ
caſibꝰ ſupradictis:calciate incedãt. Ceteris ꝟo intꝰ manētibꝰ:liceat iſtõ idē.
¶ Egrediētibꝰ ꝟo aſſignet̄ certꝰ terminꝰ redeũdi. Nec alicui ipſaꝝ ꝯcedat̄
extra monaſteriũ ſine licētia ſpeciali comedere:bibere vel dormire:nec ab iui
cē ſeparari:vel alicui in ſecreto:ſeu capellani monaſterij:vel cõuerſoꝝ domi
ciliũ itroire. ¶ Et ſi aliq̄ ꝯtrariũ fecerit:grauiter puniat̄. ¶ Et ſolicite caueãt:
ne ad loca ſuſpecta diuertãt:vel cũ pſonis male fame familiaritatē habeãt.
Nec in ſuo reditu ſc'aria vel inutilia ſororibꝰ referãt:ꝑ q̄ diſſolui valeãt vel
turbari. Et q̄ꝫdiu extra fuerint:talr̄ ſtudeãt ſe hr̄e:q̄ꝫ de conuerſatiōe honeſta
ipſaꝝ:edificari valeant intuentes.

Qualiter capellanus ꝛ conuerſi ſoroꝝ viuere debeant. Rubrica.20.

Capellanꝰ ſi voluerit ſe monaſterio obligare:ꝛ aliq q monaſterij ꝯuer
ſi eē voluerit:ꝛ abbatiſſe ꝛ ꝯuētui viſuꝫ fuerit eos recipe:ãno ꝓbatio
nie elapſo:ꝓmittãt obediētiã abbatiſſe:vouētes loci ſtabilitatē:ꝛ ꝑpe

De hitu capellãi:ꝛ ꝯuerſoꝝ monaſterij.

tuo viuere ſine ꝓpᷓo:ꝛ i caſtitate. ¶ Tunicas de religioſo ꝛ vili pãno:tã ꝓcio
q̄ꝫ colore iuxta eoꝝ indigētiã hr̄e valeãt ſine caputio. Quaꝝ manice breues
ſint ꝛ ſtricte tm̄mō circa manꝰ. Lōgitudo aũt tunicaꝝ ſi talis:q̄ꝫ a cãnilla pe
dũ diſtet ſpacio q̄ttuor digitoꝝ. Capellanꝰ tñ hr̄e poterit lōgiorē. ¶ Pro cin
gulo ꝟo:corrigiã honeſtã hēat cũ cultello. Caparonē etiã cũ caputio ſuꝑ tu
nicas portēt:cuiꝰ lōgitudo genu aliquãtulũ trãſeat:ꝛ latitudo vſqꝫ ad capu
tiũ ꝓtēdat̄. Minoris tñ latitudinis caparonē ſi hr̄e voluerit:poterit capella
nꝰ. ¶ Qui ēt cappa hōeſta vti poterit:vel mãtello poſt collũ:vl' ãte pectꝰ hinc
inde cōnexo. Supiores aũt tunice:ꝛ lōgũ caputiũ:necnō ꝛ capellãi cappa ꝛ

De dormitione.

mãtellꝰ:nō ſint de albo vel penitꝰ nigro pãno. ¶ Ueſtiti ēt iaceãt:ꝛ camiſis li
neis nō vtãt̄. Calciamēta alta ꝛ ãpla ꝛ ante fixa cũ caligis hēant:ꝛ femoralia
portēt. Capillos ſuos vſqꝫ ad aures certis tp̄ibꝰ tōdeãt i rotũdũ. Offm̄ diui
nũ faciant vt ſorores:excepto q̄ꝫ ꝯuerſi ad offm̄ btē v̄gis ꝛ mortuoꝝ minime

De ieiunio.

teneant̄. ¶ Ieiuniũ ſuare debeãt vt ſorores. Liceat tñ abbatiſſe ſuꝑ ieiunio
regule cũ eis cauſꝰ:vel itineris:aut laboris alterius:ſeu alia quauis rōnabili ꝛ

De ſubiectione.

honeſta cauſa:miſicorditer diſpenſare. ¶ In formatiōi ꝟo ꝛ correctiōi viſita
toris:capellanꝰ a ꝯuerſi ꝑ oīa ſint ſubiecti. Cui in ijs q̄ ad viſitatiōis offm̄ ꝑ
tinent:teneantur firmiter obedire.

De ꝓcuratore monaſterij ꝛ eiꝰ officio. Rubrica.21.

Pro poſſeſſiōibꝰ ꝛ redditibꝰ monaſterij mō debito ꝓtractãdis:ꝓcu
rator vnꝰ prudens pariter ꝛ fidelis i ſinglis monaſterijs vr̄i ordinis
habeat̄:q ꝑ abbatiſſam ꝛ ꝯuētũ ꝯſtitui ꝛ amoueri debeat:ſicut vide

De rōne reddenda

bit̄ expedire. ¶ Hic ꝟo taliter inſtitutus:de oībus ſibi cōmiſſis. receptis pa
riter ꝛ expēſis:abbatiſſe ꝛ tribꝰ ſororibꝰ ad hoc ꝑ ꝯuentũ ſpecialr̄ aſſignatis:

Probibitio alienandi.

ꝛ viſitatori cũ voluerit:rōnem reddere teneat̄. ¶ Et nihil oīno de rebus mo
naſterij vendere. cōmutare. obligare:vel alienare quoquomodo valeat:niſi

de licentia abbatiſſe paritꝛ ⁊ ꝯuētus. Et qcqd ꝯtra hoc attentatū fuerit: irritū decernim⁹ ⁊ inane. ¶ Poſſit tñ de mobilib⁹ parū valētib⁹ aliqua parua ex cauſa licita: de abbatiſſe licentia interdū alijs elargiri. ¶ Poſſit etiā p viſitatorem: cum expedire videbitur: amoueri.

¶ De abbatiſſa ⁊ eius officio. Rubrica. 22.

Electio abbatiſſe libere ptinerat ad ꝯuentū. Cōfirmatio vero fiat p cardinalē cui fuerit iſte ordo cōmiſſus: vel auctoritate ipſius. ¶ Studeāt aūt ſorores talē eligere: q̄ vtutib⁹ polleat: ⁊ ſctis morib⁹ alijs pſit poti⁹ q̄ꝫ officio: ⁊ q̄ cōitatem ſuet in omnib⁹: vel in morib⁹: vt ei⁹ exemplo puocate ſorores: ex amore magis ei obediāt q̄ꝫ timore. Que ſingularibus amorib⁹ careat: ne dum in parte plus diligit: in toto ſcādalum generet. Conſolet afflictas: ſit refugiū tribulatis: ne ſi apud eam remedia defuerint ſanitatum: deſpationis morbus pualeat in infirmis. Que humilr ⁊ charitatiue viſitet ⁊ corrigat ſorores ſuas: nō pcipiendo eis aliqd qd ſit ꝯtra animā ſuam: ⁊ vre pfeſſionis formam. Non ſit pceps in pcipiendo: ne ex indiſcretione pcepti: ponat peccati laqueum animabus. ¶ Cui poſtq̄ꝫ ꝯfirmationem recepit: q̄ꝫdiu in officio pmanſerit: ſorores vniuerſe: necnon ⁊ familia exterior monaſterij pareant ⁊ obediāt diligenter. ¶ Semel in hebdomada: ad minus: abbatiſſa ſorores ſuas p ipſarum monitiōe. ordinatione: ⁊ reformatione teneat ad capitulum ꝯuocare. Ubi ſcdm expſſionem publicarum ⁊ communiū negligentiarum atq̄ꝫ culparum: pene miſericorditer imponant. Conferat etiam cum omnib⁹ ſororib⁹ ſuis de ijs q̄ occurrūt p ſui monaſterij vtilitate ac honeſtate tractanda. Sepe eñ dñs qd melius eſt: iuniori reuelat. Nullū oneroſum vel graue debitum ꝯtrahat: niſi per pcuratorem de cōmuni ꝯſenſu ſororum: cum manifeſta neceſſitas hoc reqrat. ¶ Reddat etiam de receptis ⁊ expēſis ſemel ad min⁹ ſingłis trib⁹ mēſib⁹ corā ꝯuētu: vel ſaltē quattuor ſororib⁹ ab eodē ad hoc ſpecialr deputatis: debitā rōnē. ¶ Officiales monaſterij inſtituat de ꝯſilio ⁊ aſſenſu ꝯuentus: vel maioris partis ipſius. ¶ Sigillū vero ꝯuentus: cuſtodiri faciat ⁊ ſuari ſm ordinatiōem ꝯuentus. Et omnem lrām dirigēdam ex parte eiuſdem ꝯuētus: pus coram ꝯuentu in caplo lectaꝫ ⁊ approbatā a maiori parte ſororꝫ: ibidē coram oibus faciat ſigillari. ¶ Nulla etiā ſoror aliquas lrās dirigat ſeu recipiat: niſi pmo eas abbatiſſa legat: vł ab alia ad hec ꝯſtituta legant. ¶ Studeat inſup abbatiſſa ſorores reconciliare: ſi aliquas ad inuicē ex aliqua cauſa vel occaſiōe ꝯtigerit cōturbari. Soror vero illa q̄ verbo vel ſigno occaſiōem turbatiōis vel ſcādali alteri dederit: ſtatim anteq̄ꝫ offerat mun⁹ orōnis ſue deo: veniā petēs a ſorore quam offendit: corā ea humilr ſe pſternat: rogās vt itercedat p ſe ad dñm: quatenus ſibi culpā indulgeat quā cōmiſit. Illa vero memor verbi dñi. Niſi dimiſeritis ex cordibus vrīs: nec pr̄ veſter celeſtis dimittet vob: liberalr iniuriā remittat ſorori veniam poſtulāti. ¶ Monem⁹ ſorores oēs ⁊ hortamur i dño Jeſu xpo: vt caueāt ab omī ſupbia. vanaglia. inuidia. auaricia. cura ⁊ ſollicitudine huius ſcli. detractione ⁊ murmuratione. diſſenſione ⁊ diuiſione: ac omni vitio p quo poſſit diſplicere in oclis veri ſponſi. Sed magis ſollicite coram deo ſuare interiorē ⁊ exteriorē in oibus puritatē: ac ſemp inuiceꝫ hr̄e mutue di-

Qualis debeat eē abbatiſſa.

De obia exibēda abbe.

De caplo culparum.

De rōne reddēda couentui.

De officialibus ꝯuētus.

De lrīs mittendis.

de reconciliatiōe.

Admonitio

lectionis vnitatē:q̄ eſt vinculū pfectionis:vt in ea radicate ⁊ fundate:poſſint agni dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i nuptias cū prudentibus v̄ginibus introire.

¶ Quod nulla ex ſororibus accedat ad romanam curiam perſonaliter. Rubrica.23.

Excōicatio.

Ad hoc vt diſcurſib⁹ diſpēdioſis materia ſubtrahaꝭ:in v̄tute obedientie:ſub pena excōicatiōis(quā ipſo facto trāſgrediētes vel nō parentes incurrāt)diſtricte p̄cipimus:v texceptis dūtaxat puitialibus monaſterioꝝ:illoꝝ locoꝝ in qb⁹ romana fuerit eccl̄ia ꝯſtituta:q̄diu ibi reſidentiā fecerit:nulla abbatiſſa.ſoror:vel puicialis p vlla neceſſitatis cauſa ad ſedē aplicā pſonal'r veniat vel accedat:niſi ſup hoc p aplicos apices: vel dicti cardinalis patētes lr̄as alicui ſpecialis licentia ꝯcedatur.

¶ De viſitatore ⁊ eius officio. Rubrica.24.

Monaſteria hui⁹ religiōis p viſitatores:q auctoritatē.formā:⁊ modū a cardinali cui fuerit a ſede aplica vr̄ ordo cōmiſſus recipiāt:ſemel ad min⁹ annis ſinglis viſitenꝭ.¶ Sane circa viſitatiōes hmōi illḋ ē ſollicite puidēdū:vt qcūq3 vel gn̄alis:vel ēt alicubi aliqn̄ ſpecial'r ꝯſtituēd⁹ fuerit viſitator:talis d̄beat ꝯſtitui:de cui⁹ religioſa vita ⁊ morib⁹ noticia plēa ⁊ ſecuritas habeaꝭ.Qui cū ad monaſteriū aliqḋ veniēs fuerit itrogreſſus:ſic ſe p oīa exhibeat ⁊ oſdat:vt oēs de bono ad meli⁹ puocet:⁊ ad dei amorē:⁊ intra ſe mutuā charitatē ſemp inflāmet pariter ⁊ accēdat.Et qn̄ monaſterij clauſurā ad viſitādū intrauerit:duos religioſos ⁊ idoneos ſocios ſecū ducat:q vc3 ſocij ſimul maneāt:⁊ dū fuerint intra clauſtrū:ab inuicē nullaten⁹ ſeparenꝭ.¶ Uiſitator aūt rl'a pus ⁊ lecta ⁊ expoſita:ab abbatiſſa ſigillum recipiat:qḋ ipſa ſub aſſignare ⁊ abſolutionē ac ꝯceſſionē ab abbatiſſe miniſterio petere abſolute ac libere teneaꝭ.Que ſi cōem vitā nō potuerit ducere:vel noluerit:p eūdē viſitatorē a ſuo regimine abſoluaꝭ:niſi ſua mora in officio: monaſterio diſpēdioſa nō eēt ſ3 neceſſaria:vel euidēter vtilis appareret.Abſoluatur ēt p eundē ſi alias nō idonea:vel inſufficiēs ad monaſterij regimē videatur.Et hoc fiat ƀ3 formā ⁊ modū quos a cardinali ſupradicta recepit viſitator.Qui tā de ipſi⁹ abbatiſſe q̄ ſoroꝝ ſtatu:⁊ obƀuātia ſue religionis: ab oib⁹ gn̄al'r:⁊ ſpecial'r a ſinglis inqrat ſtudioſius v̄itatē. Et vbi aliqd reformādū vel corrigēdū inuenerit:zelo charitatis ⁊ amore iuſticie: cū diſcretione corrigat ⁊ reformet tā in capite q̄ in mēbris:ſicut meli⁹ viderit expedire.Exceſſus aūt q fuerit ſufficiēter correct⁹ a viſitatore:nullaten⁹ iteꝝ corrigatur.Qḋ ſi aliqd tale ſibi occurrerit:qḋ p ſe neqat emēdare:ad ſuperiorem referat vt corrigatur(ſicut expedit)ei⁹ ꝯſilio ac p̄cepto.¶ Caueat aūt abbatiſſa:ne a ſe vel ab alijs ſororibus ſtatus ſui Monaſterij viſitatori aliquatenus abſcōdaꝭ:q2 malū eēt indiciū:⁊ offenſa grauiter puniēda.Jmmo volumus ⁊ mādamus:vt ea q̄ ƀm vite ſue formā ⁊ regularē obƀuātiā inſtituenda vel emēdāda fuerint:publice ac puatim(ſicut meli⁹ viderit faciēdū)viſitatori ſuggerāt ⁊ pponāt:cui teneāꝭ in oib⁹ q̄ ad offm̄ ſue viſitatiōis ptinēt firmiter obedire.Que aūt aliter fecerint:a viſitatore:tā abbatiſſa q̄ alie d̄bite put ꝯuenit puniāꝭ.¶ Oēs aūt tā abbatiſſa q̄ ſorores ꝯſiderēt ⁊ caueāt diligēter:vt nihil aliḋ q̄ amor diuin⁹:⁊ ſuaꝝ ſororum correctio:ac monaſterij

Qualis d̄beat eſſe viſitator.

De forma viſitationis.

Cauenda in viſitatione.

reformatio eas moueat ad loqndum. ¶ Modum aūt loqndi viſitator cuſtodiat ſupradictū: vt vcʒ aut cū oībus: aut cū pluribꝰ ſimul loquatꝛ: vel ſecrete cū vna: alijs tn̄ ad minꝰ duabꝰ in aſpectu eiꝰ nō longe ſedentibꝰ: vt p oīa bone fame integritas ꝯſeruetꝛ: niſi ad locutoriū cū vna vel pluribus loq voluerit de ijs q̄ ad offm̄ ſuū ptinere noſcātur. ¶ Idem ēt viſitator: tā capellanuʒ q̄ ꝯuerſos: ⁊ ceteros de familia extriſeca mōaſterij viſitet: ⁊ in eis corrigat ⁊ reformet q̄ correctiōis ⁊ reformationis officio nouerit indigere. Penas tā amotionis ꝑpetue a monaſterio: licentiādo ꝓfeſſos ad alia monaſteria vl' ordines: ſicut viderit expedire: q̄ alꝛs: ꝓut culpe grauitas ⁊ q̄litas exegerit ipōnēdo. ¶ Ut aūt nō grauētꝛ monaſteria in expēſis: ⁊ viſitator oēm notā cuiuſpiā ſuſpitiōis euitet: volumꝰ oīno q̄ viſitator de viſitatiōis officio q̄ citius cōmode poterit ſe ſtudeat expedire: q̄to rarius: abſqʒ ſui officij diſpēdio poterit: monaſterij clauſurā intrinſecus ingreſſurus.

¶ De mō audiēdi viſitationes.

De viſitatione capellani: ⁊ cōuerſoꝝ.

De abbreuiatione tp̄is viſitationis.

¶ De cardinali huius religionis. Rubrica .25.

Verum ne obſuātie p̄ſentis rl'e ſiue formule ſupra ſcripte (quā vniformiter vbiqʒ ab oībꝰ volumꝰ ⁊ mādamꝰ diligētiꝰ obſuari) ꝑ defectu certi regiminis in poſteꝝ recedere vos ꝯtigat: aut ſub diuerſoꝝ magiſterio viuēdi modos incurrere differentes: dilecto filio nr̄o. I. ſc̄ti Nicolai in carcere Tulliano diacono cardinali gubernatori. ꝓtectori: ⁊ correctori ordinis frm̄ minoꝝ: curā ⁊ regimē vr̄i ordis: necnō ⁊ pſonaꝝ in eis degētiū .ſ. capellanoꝝ ⁊ ꝯuerſoꝝ ⁊ familiariū: plene duximꝰ cōmittēda. ¶ Statuētes: vt ſub eiꝰ ⁊ alioꝝ cardinaliū q fuerint ꝓ tp̄e gubernatiōi. ꝓtectioni: atqʒ correctioni eoꝝdē frm̄ ordinis a ſede ap̄lica deputati obediētia ⁊ cura ⁊ regimine: debeatis de cetero ꝑmanere: qbus teneamini firmiter obedire. Et ipſi aīarum vr̄aꝝ ſolicitudinē gerētes ⁊ curā: eiſdē monaſterijs ⁊ pſonis degētibꝰ in eis: capellanis: ꝯuerſis: ⁊ familie: tā ꝑ ſe q̄ ꝑ viros idoneos quoties expedire viderit: viſitationis offm̄ impendere ſtudeāt: corrigēdo ⁊ reformando ibidē: tā in capite q̄ in mēbris: q̄ correctionis ⁊ reformationis officio nouerint indigere. ¶ Inſtituant nihilominus ⁊ deſtituāt. ordinēt. ſtatuāt ⁊ diſponant: ꝓut ſc̄m deum viderint expedire.

De ꝓtectore huiꝰ ordis.

¶ Q̄ð regula non negligatꝛ a ſororibus. Rubrica vltima.

Ut aūt vos in hoc rl'a ſiue formula tāq̄ in ſpeculo poſſitis iſpicere: ne ꝑ obliuionē aliqd negligatis: ſemel vob in qualibʒ qndena legatꝛ. Et vbi vos iueneritis ea q̄ ſcripta ſunt facere: agite gr̄as deo bonoꝝ oīm largitori. Ubi aūt ſibi q̄cūqʒ videt aliqd deeſſe: doleat de p̄terito ⁊ caueat de futuro: orās vt ei debitū dimittatꝛ: ⁊ in tentationē ne deiceps iducatꝛ. ¶ Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄e ꝯſtitutionis. ꝯceſſionis. ꝯfirmatiōis: ⁊ abſolutiōis infringere: vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si qs aūt hoc attentare p̄ſumpſerit: indignationē oīpotētis dei: ⁊ btōꝝ Petri ⁊ Pauli ap̄loꝝ eiꝰ: ſe nouerit incurſuꝝ. Datū apð vrbē veterē qnto decimo Kl'as Nouēbris: Pontificatus noſtri anno tertio.

¶ Explicit regula ſecūda ſoroꝝ ordinis ſancte Clare.

¶ Incipit Ordo ad induendum noviciam.

PRimo ante miſſaʒ tunicis poſitis ⁊ chorda ãte altare dũ celebraꝭ miſſa: novicia ⁊ ꝯſanguinee eius ſibi aſtãtes: ſtent corã altari tenentes candelas accenſas: quas offerent poſt offertoriũ ſacerdoti. ¶ Finita ṽo miſſa: ſacerdos accedẽs illuc: abſolute incipiẽs dicat. ℣. Adiutoriũ nr̃m. ℟. Qui fecit. ℣. Sit nomen dñi. ℟. Ex hoc. ℣. Dñe exau. ℟. Et cla. ℣. Dñs vo. ℟. Et. Oro.

DEus pr̃ omp̃s q̃ p legiferũ moyſem famulũ tuũ miniſtris eccl̃ie ſub typo paſſionis: priſce legis p̃cepta dediſti: hãc laneã veſtẽ quã ſctũs pr̃ nr̃ Frãciſcus miniſter eccl̃ie diuino amore ferre ꝯſueuit: ſcti✠ficare atqȝ bñ✠dicere ⁊ ꝯſecrare tuo ꝓpo ore digneris: vt hec ãcilla tua q̃ eam cupit induere: exuta ab om̃i ſorde vicioꝝ: cũ indumẽto ſctãꝝ ṽtutũ: ea induaꝭ: quatenus ab om̃i ꝑturbatione callidi inſidiatoris deinceps ꝓtecta: in eccl̃ia tua ſancta de die in diem renouetur. Per xp̃m dñm nr̃m.

¶ Poſtea ſuper ea q̃ induenda eſt dicaꝭ hec Oro.

DEus q̃ abrae famli tui ope: hũano generi obedientie exẽplar tribuiſti: concede huic ancille tue: ⁊ ſue volũtatis prauitatẽ frãgere: ⁊ tuoꝝ p̃ceptoꝝ rectitudinẽ in om̃ibꝫ adimplere. Per xp̃m. Alia oro.

OMp̃s ſempiterne deus ꝓpitius reſpice ad p̃ces eccl̃ie tue: ⁊ huic ãcille tue quã ad nouã gr̃am vocare dignatus es: fidẽ rectã. charitatẽ ꝑfectã. hũilitatem verã: ꝯcede dñe vt ſit in ea ſimplex affectus ⁊ fortis. obedientia ꝑſeuerãs. pax ꝑpetua. mẽs pura. rectũ ⁊ mũdũ cor. volũtas bõa. ꝯſciẽtia ſctã. ꝯpũctio ſpũalis. ṽtꝰ anime. vita immaculata. ꝯſummatio irreprehenſibilis: vt viriliter currens: in tuũ introire regnuȝ feliciter mereatur. Qui cum pr̃e. ⁊c. Amen.

¶ His expletis aſp̃gat ſacerdos nouiciã ⁊ tũicas aqua bñdicta. Poſtea ducãt eã ꝯſanguinee eius vſqȝ ad portã rote: ⁊ cũ incepit ingredi portã: ſi nouicia fuerit ṽgo: incipit cãtor antiphonã. Ueni ſponſa xp̃i ⁊c. Quã cãtãdo ducãt nouiciã ſorores ad altare intrinſecũ q̃d eſt in choro. Finita aña: dicaꝭ p̃s Bt̃i immaculati. cũ Gl̃ia pr̃i. in octauo tono. ¶ Si ṽo nouicia nõ fuerit ṽgo: non canteꝭ aña Ueni ſponſa xp̃i. nec p̃s. Bt̃i immacu. ſȝ cantetur aña. Ueni electa mea ⁊ ponã in te thronũ meũ all'a. Qua finita cantaꝭ p̃s. Beati q̃ habitant in domo tua dñe: in ſecula ſeculoꝝ laudabũt te. in p̃mo tono: cũ Gl̃ia pr̃i. ⁊c. Et ſi neceſſe fuerit: p̃s. ⁊ antiphona reiterenꝭ quouſqȝ nouicia ſit induta. ¶ Perueniens aũt nouicia ad altare: genuflectat ⁊ iaceat ꝓſtrata. Interim autẽ aliq̃ ſorores quandã pallã extendentes: nouiciã pannis ſuis exuant. Quã abbatiſſa: vel alia loca eius: ſtatim induat tunicis bñdictis dicẽdo. ¶ Exuat te dñs veterem hominem cũ actibꝫ ſuis: ⁊ induat te nouũ q̃ ſm deũ creatus eſt in iuſticia ⁊ ſanctitate ṽitatis. ¶ Qua induta: dicat ſacerdos ℣. Dñs vobiſcum. ℟. Et cum ſpũ tuo. Oro.

DOmine ieſu xpe paſtor bōe:q animā tuā p ouibus tuis poſuiſti:fac hāc ancillā tuā ſacro habitu indutā ante tuū ɔſpectū cū iuſticia viueret:ꝛ ad miſericordiā tuā cū fructu bonoꝝ opeꝝ puenire. Concede tribueq̄z ei in fide obediētiā.in labore vtutē.in affectu deuotionē.in actu pſpitatē.in victu abūdātiā.in pace leticiā.in ɔuerſatiōe graꝫ.in tribulatiōe patientiam.in languoribus ſanitatis tue medicinā:quatenus in hoc pn̄ti tpe p ſemitā iuſticie cū felicitate pcurrat:vt te ventuꝝ iudicem in nouiſſimo die cū magna hilaritate ſuſcipiat. Qui cum pr̄e.ꝛc.

¶ Poſt hec incipiat cātor hymnū. Ueni creator. Quo finito dicat ſacerdos ℣. Emitte ſpm̄.ꝛc. ℣. Poſt partum vgo. ℣. Ora p nob bt̄e Frāciſce. ℣. Ora p nob btā Clara. ℣. Orate pro nob omnes ſcti dei. ℣. Dn̄e exaudi oronez meam. ℣. Dn̄s vobiſcum. Oro.

DEus q corda fideliū ſcti ſpūs illuſtratione docuiſti:da nob in eodem ſpū recta ſapere:ꝛ de eius ſemper conſolatione gaudere. Per chriſtuz dn̄m noſtrum.ꝛc. Alia oro.

COncede nos famlos tuos q̄s dn̄e deus:ppetua mentis ꝛ corpis ſanitate gaudere:ꝛ glioſa bt̄e marie ſemp vginis:interceſſione:a pn̄ti liberari triſtitia ꝛ futura perfrui leticia. Alia oro.

DEus q eccliam tuā bti Franciſci meritis fetu noue plis amplificas tribue nobis ex eius imitatione terrena deſpicere:ꝛ celeſtiū donoꝝ ſemp participatione gaudere. Alia oro.

FAmulos tuos q̄s dn̄e beate vgis tue clare votiuā cōmemorationē recenſentes:celeſtiū gaudioꝝ ſua facias interuētiōe participes:ꝛ tui vnigeniti coheredes. Alia oro.

OMnips ſempiterne deꝰ q nos oīm ſcōꝝ tuoꝝ merita ſub vna tribuiſti celebritate venerari:q̄s vt deſiderata nob tue ppiciatiōis abūdātiaꝫ: multiplicatis interceſſoribꝰ largiaris. Per dn̄m. ℣. Dn̄s vob. Bn̄dicamus dn̄o. ¶ Poſt hec erigat ſe nouicia:ꝛ det pacē abbatiſſe ꝛ ſororibus aſtantibꝰ. Poſtea due ſorores ducant eam p choꝝ:ꝛ det pacem p ordinē ſicut ſtat in choro ſororibus vniuerſis.

¶ Alius ordo ad idem.

QUādo aliq̄ mōialis ſcē clare mōaſteriū igreſſura ē:pmo cātet vl legat miſſa. Qua ɔpleta ſacerdos bn̄dicit veſtes ſeu hitū:ꝛ velamia cātādo ſiue legēdo. ℣. Oñde no. ℟. Et ſa. ℣. Dn̄e exau. ℣. Dn̄s vobiſ. Oro.

DEus q ſola tua ineffabili pietate qua nō minꝰ ſuauiter q̄ꝫ ſapiēter vniuerſa diſponis:lanā haꝝ veſtiū ad vſuz hoiꝫ de velleribꝰ ouiū pduxiſti:vt trino bn̄ficio ſiml ornarēt.fouerēt:ꝛ ab itēperie aeris corpa tuerēt:imēſe mie tue largitatē ſuppliciter exoramꝰ:vt hoc idumētū qd pſēs famla tua. N. p forma habitꝰ ſcē Clare ad tibi in ipſo ordine laudabilr ſuiēdū intēdit aſſumere:ita bn̄✠dicere ꝛ ſancti✠ficare digneris:vt ſit ei ornatus ad operimentū petōꝝ ſuoꝝ:fomētū ad pfectū vtutū:ꝛ fortis armatura:ac tota defenſio ɔtra aereas ptātes:ꝛ ignea hoſtis neqſſimi tela ad victorie triūphalis obtentū:qbus perſeuerando vſq̄z in finem ꝛ tandem immar

ceſſibilis glie bꝛabiũ dono gr̃e tue valeat adipiſci:necnõ ad celeſte ꝯuiuium
ſuauiſſimũ ſpõſi ſui:filij tui dñi nr̃i Jeſu xp̄i pẽniter regnatura:cũ nuptiali
veſte delectabilr̄ introduci. Qui tecũ viuit. ꝛc. Oꝛo.

DOmine ieſu xp̄e fili dei viui:cuiꝰ apl̃us muliebrẽ ſexũ in ſignũ ſubie-
ctiõis.hũilitatis:ꝛ honeſtatis velamẽ ſuꝑ caput ſuũ ꝓpter ãgelos hr̃e
p̄cepit:cuiuſqꝫ oculos ipe acerbiſſime paſſiõis tue ad oppꝛobꝛiũ ve-
lauerũt:qs ꝓpter gliam honoꝛãdi nois tui:copioſam bñdc✝nis tue his vela-
minibꝰ infunde ṽtutẽ:ꝙ famulã tuã illa gerentẽ tibi ſubiectã in oibꝰ:ꝛ cui-
cũqꝫ tenet ex oꝛdine quẽ aſſumit efficiãt:ne ꝓpꝛias ṽtutes ꝛ bona ꝯcernẽs:in
gliam data deꝑdat:ſꝫ in ꝓ̃a hũilitate ꝯſuet:ꝛ obũbꝛet:ab omĩ et oculos eius
varietate cõpeſcãt:demũ turpiſſime moꝛtis tue dulcis ſpõſi ſui memoꝛiam
hoc viduitatis indiciũ ſepe mẽtis eiꝰ oclis repꝛ̃ſentet:ac radicitꝰ coꝛdi ꝯtinue
recolẽdã tenacitꝰ aſtringat:vt cũ hac galea ſalutis:tãqꝫ ſocia paſſiõis : ꝯſola-
tionẽ tecũ:ꝛ cũ oi curia celeſti ſemꝑ exꝑiri mereat. Qui viuis. ꝛc.

¶ Finita aũt bñone:aſꝑgãtur aqua bñdicta ꝛ incẽſen
tur. Poſtea ſoꝛoꝛ genuflectat corã ſacerdote ꝛ altari:cũ accẽſo cereo in mani
bus. Tuncqꝫ ſacerdos cantet ſiue legat. ℣. Sit nomẽ dñi. ℟. Ex hoc. ℣. Ad
iutoꝛium noſtrum. ℟. Qui fecit. Oꝛo

COngrega nos dñe de natiõibꝰ:vt ꝯfiteamur noi ſctõ tuo:ꝛ gliemur i
laude tua. Per xp̄ꝫ. ℟. Amẽ. ℣. Dñs cuſtodiat introitũ tuũ ꝛ exitum
tuũ. ℟. Ex hoc nũc. ℣. Saluã fac. ℟. Deꝰ meus. ℣. Mitte ei dñe. ℟.
Et de ſyõ. ℣. Eſto ei dñe tur. ℟. A fa. ℣. Nihil ꝓficiat. ℟. Et filius iniq. ℣.
Dñe exau. ℟. Et cla. ℣. Dñs vob. ℟. Et cum. Oꝛo.

DOmine ieſu xp̄e rex regũ ꝛ dñs dñantiũ:q a pr̃e egrediens ꝛ in hunc
mũdũ ingrediẽs carnẽ mũdiſſimã de immaculata ṽgine ſuſcepiſti:
vt nos liberares de manibꝰ inimici ꝛ ad paradiſi pꝛ̃iam reuocares:
reſpice ſuꝑ hãc famulã tuã q̃ mũdũ cũ põpis ſuis relinq̃re diſpoſuit:ꝛ i hoc
ſacro mõaſterio tibi dño deo ſuo vero ſctaꝝ animaꝝ ſpõſo facias ꝑpetuo de
ſuire:ac infunde coꝛdi eiꝰ benigniſſimã grãm ſpũſſcti q eã illuminet ad te
deũ creatoꝛẽ ſuũ cognoſcẽdũ:ac ꝑfecte diligẽdũ:vt cũ dies extrema finiſqꝫ
eius vite aduenerit:emũdata ab omnibꝰ pctis ſuis:ad regna valeat celeſtia
peruenire. Qui viuis. ꝛc.

¶ Deinde ſacerdos aſꝑgat eã aq̃ bñdicta in modũ cru
cis dicẽdo. Bñdicat te dñs ex ſyõ:vt videas bõa ierl̃ꝫ omĩbꝰ diebꝰ vite tue.

¶ Deinde incenſet eam dicens. Dirigatur dñe oꝛatio mea ſicut incẽ
ſum in conſpectu tuo:eleuatio manuum mearum ſacrificiũ veſpertinum.

¶ Deinde ducat ad introitũ mõaſterij cãtãdo ſiue legẽdo. Te deũ laud. ꝛc.

¶ Et ingreſſa mõaſteriũ vel eccliã:a ſoꝛoꝛibꝰ corã altari interioꝛi tõdet:ꝛ de
poſito habitu ſeculari:habitu religiõis induit. Et tũc dr̃ hyꝰ. Ueni creatoꝛ.
Quo ꝯpleto. dr̃. ℣. Emitte. ℟. Et re. ℣. Sit glia dñi in ſeculũ ſcli. ℟. Letabit
dñs in opibꝰ ſuis. ℣. Oꝛa ꝑ nob ſcã dei geni. ℟. Ut dig. ℣. Oꝛa ꝑ nob b. bt̃e
Frãciſce. ℟. Ut dig. ℣. Oꝛa ꝑ nob b. btã Clara. ℟. Ut dig. ℣. Saluã fac. ℟.
Deꝰ meꝰ. ℣. Dñe exau. ℟. Et cla. ℣. Dñs vo. ℟. Et cum. Oꝛo.

DEus cui omne cor patz:⁊ oīs volūtas loqꝫ:⁊ quē nullū latet secretū:purifica ꝑ īfusionē ſcti ſpūs cogitatiōes cordis nrī:vt te pfecte diligere ⁊ digne laudare mereamur. Cōcedo nos famlos tuos. Deus q ecclīam tuā beati Franciſci ⁊c. Famulos tuos qs dne btē vgis tue clare. ⁊c. Et orō.

OMniū dne pr miaꝝ ⁊ deꝰ totiꝰ ɔſolatiōis:q ꝑ oipotentiā. ſapientiā ⁊ clementiā tuā potes. ſcis:⁊ vis hoiem ſaluare quē creaſti:nec letaris in pctōꝝ pditione morientiū:ſz magis q̄ ɔuertāt ⁊ viuāt:ob amorē: merita:⁊ interceſſionē glioſiſſime mrīs tue intemerate vginis marie:⁊ beatiſſime vgis tue clare:reſpice illo pietatis oclo quo btm̄ Petrū in atrio pōtificis aſpexiſti: pſentē famulā tuā. N. hodie penitꝰ de mūdo te eligētē:ɔuerſaz ⁊ i ordie ſctē clare famule tue ɔuotiſſime mācipatā:quo tuo benigno reſpectu humilitas ſubijciat eā. penitentia reducat. iuſticia inducat. obedientia ɔducat. pſeuerātia pducat. deuotio introducat. puritas iūgat:⁊ tibi charitas vniat:in quo ſimul oīa bona ſine vllo malo poſſit repire:qbus te hec tua pia dignatiōe cōceſſeris poſſidere. Qui viuis. ⁊c.

¶ Ordo ad benedicendum velum.

PRimo ponitur velū ſuper altare dū celebraꝫ miſſa. Qua finita miſſa:receptura velū aſtantibus ſibi aliqbus ſororibus genuflectat āte gradum. Alie vo ſorores tenentes candelas accenſas:per ordinem ſtent in choro. Sacerdos aūt accedens illuc abſolute incipiat dicens. ℣. Dñs vobiſcum. ℟. Et cum ſpū tuo. Orō.

DOmine ieſu xpe q tegimē nrē mortalitatis induere dignatꝰ es:obſecramus immēſam tue largitatis abūdantiā:vt hoc genus velaminis qd ſcīūs pr nr Franciſcus ad innocētie vel hūilitatis indiciū abrenūciantibus ſclo ſanxit:tu ita bn✠dicere digneris:vt hec famula tua q̄ hoc vſa fuerit:te induere mereatur. Qui cum pre. ⁊c.

¶ Poſtea ſuper eam dicat. Oremus.

DEus q ꝑ coeternū filiū tuū cūcta creaſti:qqz mūdū pctis inueteratū ꝑ myſteriū ſcte incarnatiōis eiꝰ renouare dignatꝰ es:te ſuppliciter exoramus:vt eiuſdem dñi nrī ieſu xpi grām ſup hāc ✠ famulā tuā abrenūciationem ſcli pfitentem clementer infundere digneris:ꝑ quā in ſpū ſue mētis renouata:veterem hoiem cū ſuis actibus exuaꝫ:⁊ nouū q ſcdm deū creatꝰ eſt induere mereatur. Per eundem xpm.

¶ Poſt hec icipit ſacerdos (ſi voluerit) vel due ſorores in medio chori ſeqntē Letaniā. ⁊ ſorores in choro reſidētes rñdeāt vniuerſe.

KYrie eleyſon. Xpe eleyſon. ¶ Xpe audi nos. ¶ Xpe exaudi nos. ¶ Pr de celis deꝰ: Miſere ei. ¶ Fili redēptor mūdi deꝰ: Miſere ei. ¶ Spūſſcte deꝰ: Miſere ei. ¶ Sctā maria: Ora ꝓ ea. ¶ Oēs ſcti btōꝝ ſpm̄ ordines Orate ꝓ ea. ¶ Oēs ſcti apli ⁊ euāgeliſte: Orate ꝓ ea. ¶ Sācte Frāciſce. ora ꝓ ea. ¶ Oēs ſancti ɔfeſſores: Orate. ¶ Sācta Clara: Ora ꝓ ea. ¶ Oēs ſcte vgines ⁊ vidue. Orate ꝓ ea. ¶ Propitiꝰ eſto. ℟. Parce ei dñe. ¶ Ab oi malo. ℟. Libera

eam dñe. ¶ Per myſteriũ ſcte incarnationis. paſſionis. reſurrectionis: ⁊ aſcẽ ſionis tue. ℟. Libera eam dñe. Pctores. ℟. Te rogamus audi nos. Ut hanc famulã tuã ab oĩ tentatiõe eripe digneris. ℟. Te rogamus audi nos. Agn⁹ dei q tollis pcta mũdi. ℟. Exaudi nos dñe. Kyrie eleyſon. Xpe eleyſon. Kyrie el. Pr nr. ℣. Et ne nos. ℟. Sz libera. ℣. Saluã fac ancillã tuã. ℟. Deus meus ſpantẽ in te. ℣. Mitte ei dñe auxiliũ de ſctõ. ℟. Et de ſyõ tuere eã. ℣. Eſto ei dñe turris fortitudinis. ℟. A facie. ℣. Nihil pficiat inimicus in ea. ℟. Et filius iniqtatis nõ apponat nocere ei. ℣. Dñe exau. ℟. Et clamor. ℣. Dñs vobiſcum. ℟. Et cum ſpũ tuo. Oro.

Adeſto dñe ops ſupplicatiõibus nris: ⁊ hanc famulã tuã cui i tuo ſcõ noĩe velũ ſacre religiõis imponimus: bñ ✠ dicere dignare: ⁊ p interceſſionẽ btiſſime ⁊ glioſiſſime vginis marie: ⁊ btõr apĺor petri ⁊ pauli: atqz beati Franciſci: ⁊ btẽ Clare: ⁊ alior omniũ ſctõr: fac eam ad obſuantiam ſancti huius pppoſiti puenire: vt tribulatiõibus ⁊ anguſtijs indeficiẽs: ppetua ꝯſolatione valeat reſpirare: ⁊ iuſte ac pie ⁊ caſte p verã hũilitatẽ i fraterna charitate fundata: qđ te donante pmittit: felici pſeuerãtia cõpleat: ⁊ ad vitam pficere mereat eternam. Qui cum pre ⁊c.

¶ Statim cantor incipiat hymnũ. Ueni creator. Interim ſacerdos dũ cantat hy⁹: imponat ſibi velũ dicens. ¶ Exuat te dñs veterẽ hoĩez cũ actib⁹ ſuis: ⁊ induat te nouũ q ſm deũ creat⁹ ẽ in iuſticia ⁊ ſctitate vitatis. Accipe ancilla xpi ſctm velũ pfeſſiõis tue: ſacrũ ſignaculũ in ppetuũ: cũ quo fideliter valeas peruenire ad regnũ celor. Per xpm ⁊c.

¶ Ad abbatiſſam aũt conuertendo ſermonem dicit.

Hanc ſpõſaz tibi trado: vt vſqz in diẽ iudicij ꝯſues eã ſine macula: ⁊ in ꝯſpectu regis altiſſimi reddas ꝯpotũ Jeſu xpo. Qui cũ pre. ⁊c.

¶ Finito hymno: dicat ſacerdos. ℣. Emitte ſpm. ⁊c. ℣. Poſt partũ. ℣. Signaſti dñe ſuũ tuũ Frãciſcũ. ℣. Ora p nob btã clara. ℣. Orate p nob oẽs ſcti. ℣. Dñe exau. ℣. Dñs vobiſ. Oro. Deus q corda fide. Oro. Cõcede nos famlos. Oro. Deus q ecclam. Oro. Famlos tuos qs dñe btẽ vgis tue clare. Oro. Ops ſempiterne de⁹ q nos oĩ ſcõr. vtã. ℣. Dñs vobiſcum. ℣. Benedicamus dño.

¶ His pactis: erigat ſe ⁊ det pacẽ abbatiſſe ⁊ ſororib⁹ aſtãtibus. Poſtea due ſorores deducãt eam p chor ⁊ det pacem per ordinem ſicut ſtant in choro ſororibus vniuerſis.

¶ Ordo ad bñdicendum abbatiſſam.

Primo electiõe facta: ⁊ a viſitatore approbata: cãtor incipiat. Te deũ laudam⁹. Cũ quo pceſſionalr deducãt electã ad ecclam: ⁊ quouſqz finiat Te deũ laudam⁹: corã altari iaceat pſtrata. ¶ Quo finito dicat viſitator. ℣. Confirma hoc deus qđ opatus es in nob. ℟. A templo ſctõ tuo qđ eſt i hieruſalem. ℣. Dñs vobiſcum. Oro.

Actiões nras qs dñe aſpirãdo pueni: ⁊ adiuuãdo pſeqre: vt cuncta nra oro ⁊ opatio a te ſemp incipiat: ⁊ p te cepta finiat. Per xpm.

¶ Poſtea reuertat̃ ad capl̃m: ⁊ det ibi ſigillũ viſitator corã oibus abbatiſſe: ⁊ mãdet ſibi p obiam q̃ exequat̃ ex tũc iniũctũ ſibi offiñ: ⁊ ſororib⁹ vniuerſis q̃ obediãt ei in oib⁹ q̃ ſuũ offm̃ ptinebunt. Finis.

¶ Incipit ꝓlogus p̃me regule ſeu forme viuendi fratrum de penitentia: ſeu tertij ordinis ſancti Franciſci.

Prohemiũ pontificale.

NIcolaus ep̃s ſeruus ſeruorum dei: dilectis filijs frib⁹: ⁊ dilectis in xp̃o filiab⁹ ſororib⁹ ordinis frm̃ de penitẽtia: tã p̃ſentib⁹ q̃ȝ futuris: ſalutẽ ⁊ aplicã bñdictionẽ. ¶ Sup mõtẽ catholice fidei: quã pplis gẽtiũ q ambulabãt in tenebris: diſciplorꝝ xp̃i ſyncera deuotio igne charitatis exeſtuãs v̄bo ſolicite p̃dicatiõis edocuit: quã qȝ Romana tenet ⁊ ſuat eccl̃ia ſolidũ xp̃iane religiõis poſitũ noſcit̃ fundamẽtũ: nullis vnq̃ȝ ꝯcutiendũ turbinib⁹. nullis quaſſandũ fluctib⁹ tẽpeſtatũ. Hec eſt etenĩ recta veraqȝ fides abſqȝ cui⁹ ꝯſortio nemo in ꝯſpectu altiſſimi acceptus redditur: nemo gratioſus occurrit. Hec eſt q̃ ſalutis ſemitã p̃parat: ⁊ felicitatis eterne p̃mia gaudiaqȝ pollicet̃. ¶ Ideoqȝ glioſus xp̃i ꝯfeſſor btũs Frãciſc⁹ hui⁹ ordinis inſtitutor: viã aſcẽdendi ad dñm v̄bo pariter ⁊ exẽplo demõſtrãs: ipſi⁹ ſynceritate fidei ſuos filios erudiuit: eoſqȝ illã ꝓfiteri: ꝯſtãter tenere: ſilr ac opere voluit adimplere: vt p eı⁹ ſemitã ſalubriter incedẽtes: merent̃ poſt vite p̃ſentis ergaſtulũ eterne beatitudinis effici ꝓfeſſores.

¶ De modo examinandi volentes intrare ordinem. Cap. I.

NOs igit̃ ordinẽ ipm̃ oportunis fauorib⁹ ꝓſeq̃ntes: ad ei⁹ augmẽtũ benignus intẽdẽtes ſtatuim⁹: vt oẽs quos ad ſuãdũ hmõi vite formã aſſumi ꝯtigerit: ãte aſſumptionẽ ſeu receptionẽ ipſorꝝ de fide catholica: ⁊ obediẽtia erga p̃fata eccl̃iam diligẽti examinatiõi ſubdãt̃. Et ſi eas profeſſi firmiter fuerint: vereqȝ crediderint: admitti ſeu recipi tute ſpoterit ad cãdẽ. ¶ Precauẽdũ ẽ tñ ſolicite hereticus ne q̃s vel ſuſpectus d̾ hereſi: aut ẽt infamatus ad vite obſuationem ipſius quomodolibȝ admittatur. Et ſi talez inueniri contigerit extitiſſe receptum: aſſignetur ille q̃ȝ totius inquiſitoribus prauitatis heretice puniendus.

¶ De forma recipiendi volentes intrare ordinem. Ca. 2.

CUm aũt fraternitatẽ hmõi q̃s intrare voluerit: miniſtri ad receptionẽ taliũ deputati: ei⁹ offiñ: ſtatũ: ⁊ ꝯditionẽ ſolerter explorẽt: ſibi fraternitatis eiuſdẽ onera: ⁊ p̃cipue alienorꝝ reſtitutionẽ aptius exponentes. Quib⁹ p̃miſſis: ſi eidẽ placuerit: iuxta modũ hmõi induat̃: ⁊ de alienis (ſi qua fuerit apd̃ eũ) ſatiſfacere ſtudeat in pecunia nũerata: vel ſm̃ exhibitã pignoris cautionẽ. Seqȝ nihilominus ꝓximis recõciliare ꝓcuret. ¶ Quibus oib⁹ ad effectũ pductis: poſt vni⁹ ãni ſpaciũ: cũ aliquorꝝ diſcretorꝝ frm̃ cõſilio: ſi is videbit̃ ipis idone⁹ recipiat̃ hoc mõ: vcȝ vt ꝓmittat ſe diuina p̃cepta oia ſeruaturꝝ: ac etiam ſatiſfacturum (vt conuenit) de tranſgreſſionibus

De receptiõ ad ꝓbatiõez

De receptione ad ꝓfeſſionem.

quas cõtra hũc viuẽdi modũ cõmiſerit:cũ interpellat⁹ ad viſitatoris extiterit volũtatẽ. Et hmõi ab eo facta ꝓmiſſio:p manũ publicã in ſcriptis inibi redigat. Alio aũt mõ nullus a miniſtris recipiat eiſdẽ:niſi viſum eis aliter fuerit:cõditione pſone:ac ipſi⁹ inſtãtia ſolicita cõſideratione diſcuſſis. ¶ Ordinam⁹ preterea ſtatuẽtes:vt nullus poſt ipſius fraternitatis ingreſſum:eã dẽ egredi valeat:ad ſeculũ reuerſurus. Poſſit tamẽ tranſitũ habere liberũ ad religionẽ aliã approbatam. ¶ Mulieribus vero viros habẽtib⁹ (niſi de ipoꝝ licẽtia ⁊ cõſenſu) nõ pateat ad ꝯſortiũ dicte fraternitatis ingreſſus.

De ſtabilitate in ordine.

De mulieribus.

De forma habit⁹:⁊ qualitate indumentoꝝ. Capi. 3.

Fratres inſup ipſi⁹ fraternitatis:de humili pãno in ꝑcio ⁊ colore:nõ prorſus albo vel nigro cõiter veſtiant:niſi fuerit ad tẽpus in ꝑcio per viſitatores ꝺ ꝯſilio miniſtri ob cauſam legitimã ⁊ aptã:cũ aliquo diſpẽſatũ: Clamydes q̃q̃ ac pelles abſq̃ ſcolaturis ſciſſas vel integras:affibulatas tñ vel patulas vt ꝯgruit honeſtati. Clauſaſq̃ manicas frẽs habeãt ſupradicti. ¶ Sorores etiã chlamyde induant:⁊ tunica de hmõi humili panno factis:vl' ſaltẽ cũ chlamyde habeãt guarnellũ ſeu placẽtinũ coloris albi vl' nigri:aut paludellũ amplũ ꝺ canabo ſiue lino:abſq̃ vlla criſpatura conſutũ. ¶ Circa humilitatẽ ꝟo pãni ⁊ pellitones ſoroꝝ ipaꝝ:iuxta ꝯditionẽ cuiuſlibet eorũdẽ:ac loci ꝯſuetudinẽ poterit diſpẽſari. ¶ Bindis ⁊ ligaturis ſericis nõ vtant:pelles dũtaxat agninas:burſas ꝺ corio:⁊ corrigias ſimplicit' abſq̃ ſerico vllo factas:⁊ nõ alias:tã frẽs habeãt ꝙ ſorores:depoſitis ceteris: iuxta beati Petri aplorũ principis ſalubre ꝯſiliũ:vanis hui⁹ ſeculi ornamentis.

De habitu ſororum.

Diſpẽſatio.

Q ꝺ non vadãt ad inhoneſta conuiuia ⁊ ſpectacula:⁊ ꝙ hyſtrionibus non dẽt. Capitulũ. 4.

Sit eis ad inhoneſta cõuiuia vel ſpectacula:ſiue curias:ſeu choreas acceſſus penit⁹ interdict⁹. Hyſtrionib⁹:ſeu vanitatis intuitu nihil donẽt. Et ne quicq̃ illis donet a ꝓpria familia:prohibere procurent.

De abſtinentia:⁊ ieiunio. Capitulum. 5.

Ab eſu carniũ ſecũda:q̃rta:⁊ ſexta feria:dieq̃ ſabbi abſtieãt vniuerſi niſi aliud infirmitatis:vel debilitatis inſtãtia ſuaderet. Minutis ꝟo p triduũ carnes dent:nec ſubtrahant in itinere ꝯſtitutis. Sit q̃q̃ ipaꝝ cõmeſtio licita ſingulis cũ ſolẽnitatẽ ꝑcipuã interuenire ꝯtigerit: in qua ceteri xpiani ab antiq̃ epulis carneis veſci ſolẽt. Alijs aũt dieb⁹ in q̃bus ieiuniũ nõ ſuat:oua ⁊ caſe⁹ nõ negent. Sz ⁊ cũ religioſis ceteris in coꝝ ꝯuentualib⁹ domib⁹: licite ſũmere valeãt de appoſitis ab eiſdẽ. Sintq̃ prãdij : ceneq̃ refectiõe ꝯtenti:exceptis lãguidis:⁊ viatorib⁹:⁊ infirmis. ¶ Sit ſanis cib⁹ moderat⁹ ⁊ pot⁹:cũ text⁹ euãgelic⁹ hẽat. Attẽdite ne corda vr̃a crapula ⁊ ebrietate grauẽt. ¶ Prãdiũ aũt vel cena niſi ꝑmiſſa ſemel dñica orõne ſumat: poſt ſũptionẽ cuilibet cũ deo grãs iterãda. Q ꝺ ſi omitti ꝯtigerit:dicat trib⁹ vicib⁹ pr̃ nr̃. ¶ Qualibet vero ſexta feria toti⁹ ãni ieiuniũ celebret:niſi forte infirmitatis:vel alia cauſa legitima excuſent:vel niſi feſtũ natalis dñi feria ipa occurreret obſuandũ. Sed a feſto oĩm ſctoꝝ vſq̃ ad paſcha:quarta ⁊ ſexta feria ieiunabũt. Alia q̃ ab eccl'ia ſunt ſtatuta vel ordinarijs ex cã cõiter in dicta ieiunia:nihilomin⁹ ſeruaturi. In quadrageſima vero bti Martini: vſq̃ ad diẽ

De ieiunijs ſeruandis.

natiuitatis dñi: ꝛ a dñica qnquageſime vſqꝫ ad paſcha: dieb⁹ ſinglis (exceptis dñicis) ieiunare ꝑcurēt: niſi aliḋ fortaſſis infirmitas vl' neceſſitas alia ſuaderet. ¶ Sorores grauide: vſqꝫ ad ſue purificatiōis diē ab exercitatiōe q̈libꝫ corporali (orōnib⁹ dūtaxat exceptis) poterūt ſi voluerint abſtinere. ¶ Laborātes aūt (ꝑpter fatigatiōis afficiētis inſtātiā) a dñice reſurrectionis feſto vſqꝫ ad feſtiuitatē bt̄i Frāciſci ꝑdicti: ter in die qua exercitio laboris incūbēt: licite ſumere cibū pn̄t. Cū vero illos ꝯtigerit alioꝝ imminere laborib⁹: de cūctis appoſitis: die quolibꝫ ſumere licebit eiſdē: niſi ſexta feria: vel dies ſit alia i qua gn̄al'r ab eccl'ia ieiuniū noſcit̄ inſtitutum.

Diſpenſatio ꝑ ſororib⁹: ꝛ laboratorib⁹

¶ Quoties debēt ꝯfiteri ꝑ annū: ꝛ ſumere corpus xp̄i. Cap. 6.

Singuli aūt frm̄ ꝛ ſoroꝝ ipoꝝ: ter in āno: vꝫ in natl'i dn̄i: in reſurrectionis ipſi⁹: ꝛ pētecoſtes feſtiuitatib⁹ pc̄ta ꝓpa ꝯfiteri: ꝛ euchariſtiā deuote ſuſcipe nō poſtponāt: recōciliādo ſe ꝓximis: ꝛ reſtituēdo ēt aliena.

¶ Qḋ nō ferant arma impugnationis. Cap. 7.

Impugnatiōis arma ſecū frēs nō ꝺferāt: niſi ꝑ ꝺfenſiōe romāe eccl'ie. xp̄iane fidei: vel ēt terre ipoꝝ: aut de ſuoꝝ lnia miniſtroꝝ.

¶ De dicendis horis canonicis. Cap. 8.

Dicāt vniuerſi cotidie ſeptē horas canōicas. vcꝫ. matutinū. ꝑmā. terciā. ſextā. nonā. veſpas ꝛ ꝯpletoriū. Clerici vcꝫ ſciētes pſalteriū: ꝑ ꝑma. De⁹ in noie tuo. Bt̄i immacu. vſqꝫ ad Legē po. ac alios horaꝝ ꝑs iuxta clericoꝝ ordinē: cū Gl'ia pr̄i dicāt. ¶ Cū ꝟo ad eccliaꝫ nō accedēt: ꝑ matutiō ꝑs dicere ſtudeāt quos dicūt clici: vl' eccl'ia cathedralis: vel ſaltē vt illitterati alij: ꝑ matutino. xij. ꝛ ꝑ alia q̈libꝫ hora ſeptē vicibus pr̄ nr̄: cū gl'ia pr̄i dicere nō omittāt. In qb⁹ vcꝫ ꝑme ac ꝯpletorij horis minorē ſymbolū: ꝛ miſere mei. adijciāt q nouerūt. Sꝫ ſi horis: nō dixerit ꝯſtitutis: dicāt trib⁹ vicib⁹ pr̄ nr̄. ¶ Infirmi aūt horas hmōi nō teneāt̄ dicere: niſi velit. ¶ In q̈dragesima ꝟo ſc̄ti Martini: ꝛ ēt in maiori: eccl'ias in quaꝝ parrochijs habitāt: matutinalib⁹ horis ꝑſonal'r adire ꝑcurent: niſi cauſa rōnabili excuſentur.

De infirmis
De tpe q̈dragesime.

¶ Qḋ oēs q de iure pn̄t faciāt teſtamētū. Cap. 9.

Omnes ꝑterea qbus de iure facultas affuerit: ꝯdāt ſeu faciāt teſtamētū: ꝛ de bonis ſuis infra tres mēſes poſt eoꝝ igreſſuꝫ imediate ſeq̄ntes ordinēt ꝛ diſponāt: ne quēq̃ illoꝝ ꝯtingat decedere inteſtatum.

¶ De pace reformanda inter frēs ꝛ alios extraneos. Cap. 10.

De pace ꝟo inter frēs ꝛ ſorores: aut ēt exteros in diſcordia poſitos faciēda: ſicut miniſtris videbit̄ ita fiat: adhibito (ſi facultas affuerit) ep̄i dioceſani conſilio in hac parte.

¶ Qn̄ moleſtant̄ ꝯtra ius aut eoꝝ ꝑuilegia. Ca. 11.

Si ꝟo frēs vel ſorores ꝯtra ius vel eoꝝ ꝑuilegia ꝑ ptātes ſeu rectores locoꝝ vbi domiciliū obtinēt: vexatiōib⁹ impetant̄: miniſtri loci ad ep̄os ꝛ alios locoꝝ ordinarios ſtudeant h̄re recurſum: iuxta ꝯſiliuꝫ ꝛ ordinationem ipoꝝ in talibus ꝑceſſuri.

¶ Qḋ caueant in q̄ꝫtū pn̄t a iuramentis ſolēnibus. Ca. 12.

A Iuramētis aūt ſolēnib⁹ oēs abſtineāt: niſi neceſſitate cogēte: in caſib⁹ ꝑ indulgētiā aplice ſedis exceptis: vcꝫ ꝓ pace. fide. calūnia: ꝛ teſtionio

De penitẽtia iurantiuꝫ. ꝑhibẽdo:ac etiã in cõtractu ẽptiõis:vẽditionis:⁊ donationis: vbi videbiꝛ expedire. ¶ In cõi quoqꝫ loq̃la vitẽt ꝓut poterũt iuramẽta. ¶ Et q̄ die aliq̄ minꝰ caute iurauerit lapſu ligue(ꝓut ↄtigere i multiloqo ↄſueuit)die ipo in ſero cũ dꝫ recogitare q̄d fecerit:dicat tribꝰ vicibꝰ orõnẽ dñicaꝫ ꝓpꝛ incaute facta hmõi iuramẽta. Memor aũt ſit q̄lꝫ vt ad diuia obſeq̄a familiã ꝓpꝛiam exhorteꝛ.

¶ De audiẽda miſſa:⁊ ↄgregatione faciẽda. Capi. 13.

Uniuerſi ſani frẽs ⁊ ſorores cuiuſcũqꝫ ciuitatis:aut loci: diebꝰ ſingulꝛ (ſi cõmode poterũt)miſſi officiũ audiãt. Et mẽſe q̄lꝫ ad eccl̃iam ſiue loca:ad quã vel ad quẽ miſtri curauerit intimare:ↄueniãt:miſſarũ ſolẽnia inibi audituri. ¶ Unuſq̄ſqꝫ aũt vſualis monete denariũ miſſario tribuat:q̄ pecuniã hmõi colligat:⁊ eã d̃ ↄſilio miſtroꝝ inter frẽs ⁊ ſorores paupertate grauatos:⁊ ꝑcipue infirmãtes:ac eos q̄ funeris carere dignoſcunꝛ exeqjs:⁊ deinde inter paupes alios diuidãt ↄgruẽter. ¶ Offerãt inſuꝑ de ipa pecunia eccl̃ie memorate. Tũcqꝫ(ſi cõmode poterũt)virũ religioſuꝫ ⁊ in verbo dei cõpetẽter iſtructũ hr̃e ꝓcurẽt:q̄ eos ad pniaꝫ:⁊ mĩe opa exercẽda horteꝛ:ſolicite moneat ⁊ inducat. ¶ Studeat q̄lꝫ dũ miſſe celebraꝛ offm̃: ⁊ ꝑdicatiõis ꝟbũ ꝓponiꝛ:ſuare ſilẽtiũ:orõni ⁊ officio ſit intẽtꝰ:niſi cũ cõis vtilitas fraternitatis ipediat.

¶ De fratribꝰ infirmis:⁊ defunctis. Capitu. 14.

Cum aũt quẽcꝫ ex fratribꝰ infirmari ↄtigerit:miniſtri ꝑ ſe vel ꝑ alium ſeu alios(ſi hoc eis infirmꝰ fecerit intimari)ſemel in hebdomada viſitare teneanꝛ egrotũ:ipm ſolicite ad recipiẽdũ pniaꝫ(ꝓut meliꝰ ⁊ efficatius expedire putauerint)inducẽtes:neceſſaria illi d̃ bonis cõibꝰ miniſtrãdo. ¶ Et ſi ꝑfatꝰ infirmus d̃ pñti luce migrauerit:fratribꝰ ⁊ ſororibꝰ tũc in ciuitute vel loco vbi eũ ↄtigerit mori ꝑſentibꝰ nũcieꝛ:vt defuncti exeqjs ꝓcurent ꝑſonalr̃ intereſſe:A q̄bus dõec miſſaꝝ fuerit celebrata ſolẽnia: ⁊ corpꝰ tumulo ↄditũ:nõ recedãt. ¶ Hoc quoqꝫ circa ſorores infirmas ⁊ decedẽtes voluDe exeqjs faciendis. De recitãdiſ ꝑ defuncta. mus obſuari. ¶ Preterea infra octo dies poſt ipſiꝰ ſepulti obitũ immediate ſequẽtes:quilꝫ frm ⁊ ſoroꝝ ipaꝝ dicat ꝓ aĩa eiꝰ:ſacerdos vꝫ miſſam vnam. Sciẽs pſalteriũ, 50. pſalmos:⁊ illiterati totidẽ Pr̃ nr̃: ⁊ in fine cuiuſlibꝫ Requiẽ eternã adijciat. Et poſt hec:infra ãnuꝫ ꝓ fratrũ ⁊ ſoroꝝ tã viuoꝝ q̄ꝫ defũctoꝝ ſalute:tres miſſas faciãt celebrari. Qui vero pſalteriũ ſciuerint:illud dicãt:⁊ ceteri orõnẽ dñicã cẽties dicere nõ omittãt:⁊ requiẽ eternã in fine cuiuſlibet additur i.

¶ De miniſtris. Capitu. 15.

Miniſteria quoqꝫ ac alia officia q̄ ꝑſentis formule ſeries exprimit:impoſita ſibi quiſqꝫ deuote ſuſcipiat:curetqꝫ fideliter exercere. ¶ Officiũ aũt cuiuſlibet:certi tẽporis ſpacio limitetur. Nullus miniſter inſtituatur ad vitam:ſed eius miniſterium certum tempus comprehendat.

¶ De viſitatione:⁊ correctione delinquentium. Capi. 16.

Ad hec miniſtri:⁊ frẽs:ac ſorores ciuitatis ⁊ loci cuiuſlibꝫ ad viſitationẽ cõem in aliq̄ loco religioſo vel eccl̃ia vbi locũ hmõi cõtigerit deeſſe ↄueniãt ⁊ viſitatorẽ hẽant ſacerdotẽ:q̄ alicuiꝰ approbate religiõis exiſtat:q̄qꝫ illis de cõmiſſis exceſſibꝰ iniũgat pniaꝫ ſalutarẽ. Nec quis aliꝰ poſſit eis hmõi viſitationis offm̃ exhibere. ¶ Qr̃ ꝟo ꝑſens viuẽdi forma inſtitutionẽ a btõ Frãciſco ꝑlibato ſuſcepit:ↄſulimꝰ vt viſitatores ⁊ informatores d̃

Q̃d viſitator ſit ordis minorũ.

frm minor ordine aſſumant:quos cuſtodes vl'guardiani eiuſdē ordinis cū ſup hoc requiſiti fuerint:duxerint aſſignādos. Nolum⁹ tñ ꝯgregationē hmōi a laico viſitari. Hmōi aūt viſitatiōis offm̄:ſemel exerceat in ānno:niſi neceſſitate aliqua ſuadēte fuerit pluries faciēda. ¶ Incorregibiles vo:ac inobedientes:monitio trina pueniat. Qui ſi ſe corrigere nō curauerit:de ipſi⁹ ꝯgregationis ꝯſortio expellant oīno:de ꝯſilio diſcretor. De incorregibilibus.

¶ De vitandis litigijs inter ſe:z cū alijs. Ca.17.

Vitent inſup frēs z ſorores(iuxta poſſe)litigia iter ſe:illa(ſi ſuſcitari contigerit)ſolicite dirimēdo. Alioqn de iure corā illo rñdeāt:apd quem poteſtas reſidet iudicandi.

Qualr p quos in abſtinētijs poſſit diſpēſari. Ca.18.

Ordinarij aūt locor:vel viſitator cū frib⁹ z ſororib⁹ vniuerſis:i abſtinētijs.ieiunijs:z auſteritatib⁹ alijs:ex cauſa legitima(cū expedire viderint)poterunt diſpenſare.

Qd miniſtri eor manifeſtas culpas denūciēt viſitatori. Ca.19.

Miniſtri vo māifeſtas frm̄ z ſoror clpas viſitatori dnūciēt puniēdas. ¶ Et ſi qſqz icorrigibilis fuerit:poſt trine admonitionis inſtātiam:a miniſtris(de diſcretor frm̄ aliquor ꝯſilio)viſitatori nunciet eidē:de fraternitatis ꝯſortio abijciēd⁹ ab ipo:z in ꝯgregatiōe poſt modū publicād⁹. De incorregibilibus.

Qualr in pdictis nemo obligat ad culpā mortalē. Ca.20.

Ceterū in pmiſſis oib⁹:ad q frēs vri ordinis nō ex diuinis pceptis: vel ſtatutis tenent ecclie:nullū ipſor ad mortalē culpā volum⁹ obligari: ſz impoſitā ſibi pniam p trāſgreſſiōis exceſſu prompta hūilitate recipiat:z efficaciter ſtudeat adimplere.

¶ Nulli ergo oīno hoim liceat:hāc paginā nri ſtatuti:z ordinatiōis infringere:vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si qs aūt hoc attētare pſumpſit:indignationis oipotētis dei:z btōr Petri z Pauli aplor ei⁹ ſe nouerit incurſur. Datū Reate.16.kl's Septēbris:pōtificatus nri:anno.2.

¶ Incipit plogus ſcde regule: ſeu forme viuendi fratrum z ſororuz:de penitentia ſeu tertij ordinis ſancti Franciſci.

Sciendū:q leo.x.ordinauit denuo rlaz p frib⁹ z ſororib⁹ tertie rle bti Frāciſci: q tria vota eēntialia emittūt:z i ꝯgregatiōe viuūt. Et qz hmōi noua rla nūq̄ fuit impſſa in aliquo libro ordis:ideo ope pciū viſuz ē illā hic inſerere. ¶ Sz aduertēdū:q pdicta ordinatio rle: facta ē bis vel ter ab eode Leone.x.z nō vniformiter Quar vltima videt melior:z q in partib⁹ Hiſpaniar p Reuerēdū prem miniſtrū gñalē triū ordinū bti Frāciſci recepta z diuulgata:necnō z oib⁹ pdictis tertiarijs tradita eſt. Idcoqz pfatā vltimā rlam(reliqs omiſſis)impmere curaui de vbo ad verbū:put ſeqt. ¶ Dilectis filijs frib⁹ z ſororib⁹ tertij ordinis beati frāciſci:ſub tribus votis eſſentialibus in ꝯgregatione viuentibus. Collector.

Prohemiuꝫ pontificale.

LEo papa.x. Dilecti filij ac filie:

ſalutē ⁊ aplicā bn̄onem. Inter cetera nr̄o regimini credita: ea
nos potiſſime ſolicitos reddunt: ꝑ q̄ frenatis mūdi: carniſqꝫ
ↄcupiſcētijs: innocētie ꝑmeqꝫ pacis celit⁹ collate trāqll⁹ ſtat⁹
ad ſuā primeuā reduci cognoſcit originē. ¶ Dudū ſiqdē hu
ius gr̄a Nicolaus papa. 4. ꝑdeceſſor nr̄: tertiā regulā bt̄i Frāciſci quā de pe
nitētia appellauit: ꝑ quā alm⁹ ↄfeſſor hoīes vtriuſqꝫ ſex⁹ fideles: ſpū dei ple
nus ſaluare ↄtēdebat: ↄfirmauit ⁊ approbauit. ¶ Uerꝫ q2 tp̄is decurſu ſpirā-
te illo ſpū ſctō: nō ſolū viri ↄiugati: mūdiqꝫ hui⁹ incole: ꝑ qb⁹ a btō Frāciſ-
co ꝑfata tertia regula edita fuerat: verꝫ ēt innumerarꝫ v̄ginū chori: trib⁹ eēn-
tialib⁹: ⁊ a qbuſdā ēt clauſure nr̄a auctoritate aſſumptis votis: cōſtructiſqꝫ
monaſterijs q̄ꝫplurimis: nō ſine militātis ecclie fructu multiplici: ⁊ edifica-
tione: ꝑfati tertij ordinis iugo ſua colla ſubdiderūt. ¶ Et qm̄ in dicta tertia
regula q̄dā maritatis accōmoda: celebi ꝟo: v̄gineoqꝫ ſtatui ſub hmōi tertia
rl̄a dn̄o famulātib⁹: nullaten⁹ decētia innectūt: ob qḋ caſtorꝫ aiorꝫ nitidi af-
fectus ab ingreſſu dicti ordinis nōnunq̄ꝫ auertunt: nos iuxta dn̄i volūtatē:
ꝑcioſum a vili ſeparantes: eandē tertiā regulā in modū q ſeqt diſtinctā: de
nouo ↄfirmamus ⁊ approbamus: ac vob ac ſucceſſoribus vr̄is ſeruandam
tranſmittimus: cuius tenor ſeqtur ⁊ eſt talis.

ℭ De nouiciorꝫ: ſeu nouiciarꝫ ingreſſu. Cap̄. 1.

Coditiones recipiēdorꝫ.

FRēs ſeu ſorores ad hūc tertiū ordinē recipiēdi: debent eſſe fideles ca-
tholici. de hereſi nō ſuſpecti. in obediētia romane ecclie firmi. matri
monio nō ligati. debitis expediti. corꝑe ſani. aio ꝓ̄mpti. nulla vulgari
infamia maculati. cū ꝓximis recōciliati. Et de ijs oib⁹ anteq̄ꝫ recipiāt: ab eo
q recipiendi hꝫ facultatem: ſunt diligenter examinandi.

ℭ De his q̄ hn̄t ꝓmittere frēs ⁊ ſorores in ꝓfeſſio-
ne huius tertie regule. Cap̄. 2.

¶ De habitu frm̄ ⁊ ſororꝫ.

FRēs ⁊ ſorores poſtq̄ꝫ ꝑ vnū integrū annū habitū ꝓbatiōis detulerint
(q de vili pāno: arbitrio viſitatoris eē debꝫ) ſi conuerſatio laudabilis
fuerit apd̄ ↄuētū in quo qs: vel q̄ habitū ꝓbationis portauerit: de cō-

De forma ꝓfeſſionis.

ſilio diſcretorꝫ dicti ↄuent⁹: ad ꝓfeſſionē dicti ordinis recipiat. ¶ In qua ꝓ-
feſſione ꝓmittat ſeruare mandata dei: ac ſatiſfacturꝫ de trāſgreſſioib⁹ quas
facere poſſet in futurꝫ ↄtra hanc tertiā regulā: vbi a ꝓlatis reqſitus fuerit: vi-
uendo in obedientia: ſine ꝓprio: ⁊ in caſtitate.

ℭ De ieiunio. Cap̄. 3.

FRēs ⁊ ſorores ꝑpetuis tp̄ibus feria ſcd̄a. quarta. ſexta. ⁊ ſabbato. (ex-
cepto dn̄ice natiuitatis feſto) carnes nō comedāt. Et a feſto oim ſcōꝝ
vſqꝫ ad reſurrectionē dn̄i: omi feria quarta ⁊ ſexta ieiunare teneant.
Ac ſilr̄ qualibꝫ ſexta feria toti⁹ anni. ¶ Itē a feſto bt̄i Martini vſqꝫ ad nati
uitatē dn̄i ieiunēt cotidie: iūcta quadrageſima vniuerſalis ecclie vſqꝫ ad re

De laboratoribus.

ſurrectionē dn̄i: quā tn̄ a qnquageſima incipe debēt. ℭ Diebus vero qbus
nō ieiunat: bis in die dūtaxat comedāt. ¶ Excepto q a feſto paſche vſqꝫ ad
mēſem octobris: laborātes penoſo: ſeu graui labore: ter in die refici poterūt: ie-

Iuniorum ſemper diebus exceptis. Poterunt autem itinerantes. infirmi. de
biles: tempore neceſſitatis ieiunium ſoluere.

¶ De diuino officio: et oratione. Capitulo. 4.

FRatres ⁊ ſorores in eccľia ſeruent ſiléntiũ: pſertí qñ miſſa celebrať: vľ ſer De ſilentio.
mo dei ꝓponiť. De alijs vero locis: ſeruét qđ ꝑ ſuos ſuꝑiores circa ſi
léntiũ illis fuerit ordinatũ. ¶ Debét etiá quolibet die in ſero: intra ſe et
deũ cogitare qđ fecerit: ⁊ dixerit: vel cogitauerit. ¶ Quolꝫ aũt die (ſi potuerit De miſſa au
cómode) debeát audire miſſá. Et ꝓcurare debét ꝙ héant virũ religioſum: q dienda.
illis verbũ dei certis dieb⁹ ꝓponat: ⁊ eos ad pniãꝫ ⁊ virtutes inducat. ¶ Illi
aũt vel ille: q vel q̃ horas canonicas ſciũt ꝑ ſe dicere: debent horas canonicas Pro clericis
ſm vſũ ſcté romane eccľie pſoluere. ¶ Qui ꝟo horas canonicas neſciũt dice Pro laicis.
re: dicát duodeci pr̃ nr̃ ꝓ matutino: ⁊ ꝓ qualꝫ aliaꝝ horaꝝ ſepté: addito gľia
pri: in fine cuiuſlibꝫ pr̃ nr̃: addito etiá Credo: ⁊ Miſere mei de⁹: in pcipio
Prime: ⁊ cópletorij. Et q p̃miſſa neſcierit: ter pr̃ noſter: ꝓ pnia dicere debeat.
¶ Quoties aũt prádiũ: vel cibũ ſumũt: grãs deo reddere debét. ¶ De ꝯfeſſio De ꝯfeſſióe
ne ꝟo ſacramétali: ⁊ ſacra cóione ſuméda: ſuabũt ordinationé Nicolai pa ⁊ cóione.
pe. 4. ꝙ ter i áno ꝯfiteanť atqꝫ cóicét: vľ etiá ſtatuta a ſuis ſuꝑiorib⁹ ſuꝑ hoc
ordinata.

¶ De p̃latoꝝ: ⁊ officioꝝ ordinatione. Cap. 5.

QUelibꝫ dom⁹: ſi monaſteriũ viroꝝ fuerit habebit ſuꝑioré iſti⁹ fratni
tatis: q miniſter localis appellabiť. Si ꝟo mulierũ: matř diceť. Et eli
genť ꝑ ſuos ꝯuent⁹: vel iſtituenť ꝑ ſuos ꝓuinciales ſuꝑiores: ſeu viſi
tatoré gñalé. Ita tñ: ꝙ nullus ſit ꝑpetu⁹: ſed certi tpis. ¶ Qui miniſtri: ⁊ ma
tres obedíét ꝑ oia q̃ ad p̃ſenté regulá ſpectá: ꝓuincialib⁹ miniſtris ordinis De ſubiectio
minoꝝ beati Fráciſci: ⁊ viſitatorib⁹ deputatis ab ipſis miniſtris: q̃diu in di ne ordini fra
ctis officijs fuerit. ¶ Quo vero ad alia officia intra domũ ſeruabunt ſtatuta trũ minorũ.
ſua.

¶ De modo interius exteriuſqꝫ côuerſandi. Cap. 6.

CUm frés ⁊ ſorores hui⁹ fraternitatis dicanť de pnia: oportet eos ab oi De qualita
curioſitate tá in veſtib⁹ q̃ ab alijs qbuſcũqꝫ abſtiere. Et iuxta aplicuꝫ te veſtium.
pncipis bti Petri ſalubre ꝯſiliũ: depoſitis ceteris vanis hui⁹ ſeculi or
namétis: nullũ ornamétũ corꝑale portare dƀét: niſi ſolũ humile: ⁊ neceſſariũ
tegumétũ corꝑis ſui. ¶ Debét etiá ab acceſſu curiarũ pncipũ: dñoꝝ: ſeu dñaꝝ
vbi mollia hui⁹ mũdi (dño teſtante) habéť oino cauere. ¶ Nec vllo vnq̃ tꝑe
choreis. ludis. iocis: ⁊ alijs hiſtrionũ vanitatib⁹ intereſſe. ¶ Debét quoqꝫ eé De ꝑcitate
parci in verbis ⁊ locutionib⁹: q̃ raro ſine pctõ multiplicanť. Et ſuꝑ oia ab oi ſermonis.
médatio: ⁊ iurameto q̃cũqꝫ: iuxta mádatũ: niſi ꝓ pace. fide. calũnia: ⁊ teſti
monio ꝓhibédo: cauere debét. Et oi die in ſero: inter cetera debét examinare
ſe: ſi vel médatiũ: vel iuramétũ aliqđ fecerit: ⁊ ꝓ quolꝫ: ter pr̃ nr̃ dicere debét.

¶ De viſitatione: ⁊ cura infirmorũ. Cap. 7.

SI qs frater vel ſoror hui⁹ fraternitatis in ĩfirmitate ceciderit: miniſter
dom⁹ vel mr̃: ſemel quotidie ꝑ ſe vel ꝑ aliá ꝑſoná viſitare teneať. Et đ
bonis cóib⁹: oia neceſſaria diligéter faciat illi miniſtrari. ¶ Teneaťqꝫ
ĩfirmũ: vel ĩfirmá monere ad pniãꝫ acceptádá: veráqꝫ ꝯuerſioné ad deũ fa
ciédá: mortis ꝓpinqtaté: ⁊ iudicij diuini diſtrictioné: ſimulqꝫ diuiná miam
ꝓponédo.

¶ De viſitatióe quá p̃lati dƀét facere circa frés ⁊ ſorores. Ca. 8.

Miniſter puincialis frm minoꝝ: vel viſitator eiuſdē ordinis cui ipē cō miſerit: viſitabit quolz āno: ſemel tñ qualz domū: cū pſentia ſenioꝝ. Et facta viſitatiōe: nō debet intrare officinas: nec alia interiora ſoroꝝ. Ipſe aūt viſitator nūqȝ ſolus mācat ⁊ ſeparat⁹ cū aliqua ſorore. ¶ Debēt aūt miniſtri ⁊ mr̄es dicere viſitatori defect⁹ q correctione indigēt. Similit ⁊ alij fratres ⁊ ſorores. Et ſi aliqui fuerint incorregibiles iudicio diſcretorum: vel diſcretarum domus: tanqȝ morbida pecora eijciant de cōgregatione.

De ingreſſu clauſure.
De incorregibilibus.

¶ De officijs mortuorum. Cap. 9.

Poſtqȝ aliquis frater: vel ſoror ab hac luce migrauerit: curabit miſter ſeu mr̄ q ei⁹ exeqe ſolēnit celebrēt. Quib⁹ exequijs oēs fratres: vel ſorores alicuius domus: vbi ipȝ mori cōtigerit: perſonaliter intereſſe dbent: nec recedere donec corpus traditū ſit ſepulture. ¶ Et p anima cuiuſlibȝ defuncti: vel defuncte: infra octo dies quilibet ſacerdos vnā miſſam: ſciētes autē pſalterium: quinquaginta. pſ. neſciētes vero. pſ. quinquaginta Pr̄ nr̄: ⁊ in fine cuiuſlibet Requiē eternā dicere teneant. In fine aūt cuiuſlibet anni: ſeu infra quēlibet annū quilibet ſacerdos tres miſſas p defunctis: ſcientes pſalteriū: vnum pſalteriū: neſciētes vero pſalteriū: centum Pr̄ noſter: cuȝ Requiē eternam in fine cuiuſlibet dicere debeāt. Et circa iſta officia pro defunctis: ⁊ alia officia diuina in preſenti ſerie ānexa: cura impōitur miniſtris ⁊ matribus vt fideliter perſoluantur.

De exeqijs faciendis.
De recitandis p defunctis.

¶ De obligatione contentoꝝ in regula. Cap. 10.

Omnia ⁊ ſingula in pſenti regula contēta: ſunt cōſilia ad facili⁹ ſaluādas aīas viatoꝝ. Et nulla ſunt obligatoria ad peccatū mortale vel veniale: niſi humano: vel diuino iure aliqs alias eſſet obligat⁹. ¶ Obligant tū fratres ⁊ ſorores facere penitētias ſibi a ſupiorib⁹ impoſitas: quādo ſup hoc requirunt. ¶ Obligant etiam ad tria vota eſſentialia: paupertatem: nihil habendo in ſpeciali. Caſtitatē: quia poſt votum nō poſſunt matrimonium cōtrahere: nec ſine tranſgreſſione vicijs carnis ſe immiſcere. Et obedientiam: quantū ad illa ſine quib⁹ non pōt cōmode iſta fraternitas manu teneri. ¶ Tenent etiā ad clauſurā ſeruandā illeq ipam expreſſe ſeruare vouerint. Qd omnib⁹ ⁊ ſingulis cōuentib⁹ concedim⁹: dūmodo hoſpitalitas et charitas quā exercere ſolēt apud infirmos: nullū cū honeſtate patiatur detrimentū. ¶ Datū Rome apud ſanctū Petrū: ſub annullo piſcatoris: die vigeſima Januarij. 1521. Pontificatus noſtri anno octauo.

De tribus votis.
De clauſura

¶ Ordo ad induenduȝ fratres ⁊ ſorores tertij ordinis ſancti patris franciſci.

PRimo benedicantur veſtes in hunc moduȝ. ℣. Adiutorium nr̄m. ℟. Qui fecit. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum. Oratio.

DOmine ieſu xp̄e ſeminator ⁊ inſpirator religioſi propoſiti: quiqȝ indumentū nr̄e carnis p ſalute generis humani miſericorditer ſuſcipe voluiſti: ⁊ in preſepio vilib⁹ pānis inuolui nō horruiſti: reſpice ppicius ad preces humilitatis nr̄e: ⁊ has religioſas veſtes: quas hic famulus tu⁹. N. vel hec famula tua. N. ppter amorem tuū abiecto habitu ſeculari pponit in

duere: bene ✠ dicere tua pietate digneris: ꝛ cōcede propicius: vt ſicut exteri⁹ bis religioſis induiꝝ veſtimētis: intus renouetꝝ affectib⁹: ꝛ per interceſſionē beati pr̄is nr̄i Franciſci: induere eum: vel eam digneris. Qui viuis. ꝛc.

¶ Poſtea ſup chordā dicatur. Oratio.

Deus q vt ſeruū abſolueres: filiū ligari funib⁹ voluiſti: bn̄dic q̄s funē iſtū: ꝛ preſta: vt famulus tu⁹. N. vel famula. N. q vel q̄: eo velut ligamine penitētiali cingetꝝ: vinculoꝝ eiuſdē filij tui dn̄i nr̄i ieſu xp̄i memor exiſtat: ꝛ in ordine quē aſſumit ſalubriter pſeueret: ꝛ tuis cū effectu ſemper obſeqjs ſe alligatū eſſe cognoſcat. Per eundem xp̄m. ꝛc.

¶ Hic habit⁹ ꝛ chorda aſpgunꝝ aqua bn̄dicta: ꝛ induitꝝ frater vel ſoror habitu bn̄dicto a p̄lato. Et dicat ſup eū: vel eā. ℣. Dn̄s vobiſcū. ℟. Et cū. Or̄o.

Maieſtatē tuam domine ſuppliciter exoramus: vt famulū tuū. N. vl̄ famulā tuam. N. cui de tua gratia preſumentes noſtre religionis veſtem imponimus: digneris inter diſcipulos tuos virtute ex alto induere: iuſticie lorica munire: ꝛ ſalutis protegere veſtimento: vt intercedēte beatiſſimo patre noſtro ſeraphico confeſſore tuo Franciſco: ſub qumilitatis veſte tibi pſeueranter deſeruiens: ad ſtolam immortalitatis ꝛ glorie mereatur peruenire. Qui viuis ꝛ regnas in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Hic cingitur a prelato cingulum. Deinde. Oratio.

Deus q beato Petro apoſtolo tuo ſignificās qua morte clarificatur⁹ eſſet deū: predixiſti p aliū in ſenectute ip̄m fore cingendū: famulū tuū N. vel famulā tuā. N. quē: vel quā cingulo nr̄e fraternitatis p̄cingimus: tua q̄s charitate p̄cige: tui nois metu ꝯſtringe: ꝛ chorda ſalutari cor ei⁹ reglari alliga diſciplīa: vt tua ei opitulāte gr̄a: ſolut⁹ ꝛ liberat⁹ a mūdo: tuoq; vict⁹ ſuitio: vel ſoluta ꝛ libata a mūdo: tuoq; victa ſuicio in ordinis quem aſſumit obſuātia vſq; in finē iugitꝝ pſeueret. Qui viuis ꝛ regnas in ſe. ꝛc.

¶ Tandem ſup fratrem indutum: ꝛ precinctum: vel ſororem indutam ꝛ p̄cinctam dicatur. ℣. Dominus vobiſcum. ℟. Et cum. Oratio.

Deus q mira crucis myſteria: ī tuo deuotiſſimo cōfeſſore btō Frāciſco multiformitꝝ demōſtraſti: da famulo tuo. N. vel famule tue. N. ipius ſēp exēpla ſectari: ꝛ aſſidua eiuſdē crucis meditatiōe mūiri. p xp̄m ꝛc.

¶ Incipit prologus regule cōceptiōis immaculate ſempq; virginis genitricis dei Marie.

Iulius eps̄ ſeruus ſeuoꝝ dei: ad ppetuam rei memoriā. Ad ſtatum pſperū ꝛ felicē eccleſiarum ꝛ monaſterioꝝ omniū: ac pſonarum: preſertim feminei ſexus in illis ſub ſuaui religionis iugo: ꝛ ppetua clauſura altiſſimo famulatū ſalubriter dirigendū: put ex ap̄lice ſeruitutis officio nobis incumbit: ſolicite intendētes: preſertim illa q̄ per nos ꝛ predeceſſores noſtros Romanos pōtifices conceſſa: ꝛ nōnulla q̄ ppterea laudabiliter facta ꝛ ordinata fore noſcuntur: vt firma perpetuo ꝛ inconcuſſa perſiſtant: libenter cum a nobis petitur apoſtolico munimine roboramus: ac alia Prohemium pōtificale.

de nouo cōcedimus:prout in domino cōſpicim⁹ ſalubriter expedire. Sane
pro pte dilectarū in xp̄o filiarū moderne abbatiſſe ⁊ cōuentus mōaſterij mo
nialiū:ſub inuocatione Cōceptionis beate Marie virginis Toletane: ordi
nis ſancte Clare nobis nuꝑ exhibita petitio ꝯtinebat:ꝙ licet olim in eodem
monaſterio ab illius primeua inſtitutione:certis modus viuēdi ſub regula
⁊ inſtitutionibus Ciſterciēſis ordinis:ac nomine cōceptionis eiuſdē beate
Marie inſtitutus ⁊ dat⁹:ac ꝑ abbatiſſam ⁊ conuentū prefatos obſeruat⁹:⁊ ꝑ
felicis recordationis Innocentiū papā octauū predeceſſorē noſtrū approba
tus fuerit:tn̄ pie memorie Alexander papa etiā p̄deceſſor noſter : illū ex certis
tunc exp̄ſſis cauſis:ordinē Ciſtercienſe3 caſſauit ⁊ ānullauit:in eodēq3 mo
naſterio ordinē p̄fate ſctē Clare ꝑ quaſdā ſuas erigi ⁊ inſtitui mādauit. Que
omnia ꝑ alias nr̄as litteras cōfirmata ⁊ approbata fuerūt:ꝓut in ſingulis lit
teris p̄dictis deſuꝑ cōfectis pleni⁹ cōtinet̄.cū aūt ſicut eadē petitio ſubiūge
bat:abbatiſſa ⁊ conuētus p̄fate:ꝓ conſcientiaꝝ earū puritate ⁊ animoꝝ qete
cupiāt:⁊ ad p̄ſens deſiderēt:a Ciſterciēſis ⁊ ſancte Clare regulis p̄dictis ⁊
mō viuendi penit⁹ abſolui:ac formā ⁊ modū in cōmuni viuēdi iuxta cōti
nentiā.forma:⁊ tenorē in duodecim caplis ſiue articulis:ſacris canonib⁹ nō
ꝯtrarijs:⁊ q̄ in lr̄arū aplicarū q̄ ꝑ camerā aplicaꝝ expediunt̄:diligēter inſpici
⁊ examinari:ac eis fidē adhibēdo:illoꝝ tenorē de verbo ad verbū p̄ſentibus
inſeri fecim⁹ contētā ⁊ exp̄ſſam: ad vnguē obſuare:⁊ ſub illoꝝ modo viuē
di in eodē monaſterio degere:⁊ altiſſimo ppetuo famulari: dictaq3 duodeci
capla:ac oīa ⁊ ſingula alia p̄uilegia eis ꝯceſſa approbari ⁊ ꝯfirmari: ꝓ pte ab
batiſſe ⁊ ꝯuent⁹ p̄dictaru3 nobis fuit humiliter ſupplicatū:vt ipas a p̄dictis
Ciſterciēſis:⁊ ſctē Clare regulis ⁊ illarū inſtitutionib⁹ :⁊ obſuātia abſolue
re ⁊ liberare:ac modū viuēdi in p̄fatis duodeci caplis cōtentū: in earū ab oī
bus ⁊ ſingulis alijs monaſteria. prioratib⁹: ⁊ locis dicti ordinis:ſub inuoca
tione ꝯceptionis ꝑpetuo obſuari debere:ac duodeci3 capitula:⁊ alia p̄uilegia
hmōi:eiſdē monaſterio ⁊ ordini ꝯceſſa approbare ⁊ cōfirmare:aliaſq3 in p̄
miſſis/oportune ꝓuidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur
q monaſterioꝝ oīm:⁊ religioſaꝝ pſonaꝝ ſtatū ⁊ piū deſideriū cū aīaꝝ ſalute
ſynceris ꝯſiderijs exoptam⁹:abbatiſſā ⁊ ꝯuētū p̄fatas ac eaꝝ:ſingulas ex mo
nialib⁹ p̄dictis:a qbuſcūq3 excōicatiōis.ſuſpēſionis:⁊ iterdicti:alijſq3 eccli
aſticis ſentētijs ⁊ penis:a iure vel ab hoīe q̄uis occaſiōe vel cā latis: ſi quib⁹
q̄modol3 inodate exiſtāt:ad effectū p̄ſentiū dūtaxat ꝯſequēdū:harū ſerie ab
ſoluētes:⁊ abſolutas fore cēſētes:necnō ſingularū lr̄aꝝ p̄dictaꝝ formas ⁊ teno
res:p̄ſentib⁹ ꝓ exp̄ſſis hn̄tes:hmōi ſupplicationib⁹ inclinati:abbatiſſā ⁊ ꝯuē
tu3:ac ſingulas moniales p̄dictas:⁊ eis in poſterū ſuccedētes:ab eiſdē Ciſter
ciēſis ⁊ ſctē Clare regulis ⁊ inſtitutionib⁹:ac illaꝝ obſuatiōe : ita ꝙ deinceps
vlteri⁹ ad earū obſuationē ⁊ modū viuēdi minime teneant̄:nec ad id inui
te cōpelli poſſint auctoritate apoſtolica tenore preſentiu3 penitus abſoluim⁹
⁊ totaliter liberamus. Ipſaſq3 ⁊ ſuccedentes p̄fatas extūc in antea:ad regulā
⁊ formā viuēdi ꝑ alias nr̄as lr̄as eis datem ⁊ cōceſſam alias: iuxta tenorem
dictorum duodecim capituloꝝ:tam in dicto q̄3 in omnibus ⁊ ſingulis alijs
monaſterijs, prioratib⁹:⁊ locis ſui ordinis ſub dicte inuocatione cōceptionis

vbiqз ꝯſiſtētibꝰ ad pſens ꝛ in futuꝝ ꝑpetuo obſuādā fore:ac ad vnguē obſeruari debere:decernimꝰ ꝛ declaramꝰ:in oibꝰ ꝛ ꝑ oia ac ſi eis ꝛ mōaſterijs: ac locis ꝑdictis a ꝑncipio ꝯceſſa fuiſſent. Necnō rłaз ꝛ viuēdi formā i nřis lřis.ꝛ duodeciз capłis ꝑdictis datā ꝛ expſſaз ac oia ꝛ ſingła: imunitates. libertates.idulgētias.ꝑuilegia.indulta:ꝛ lřas aplicas ſub quocunqз titulo ꝛ noīe mōaſterijs ꝛ ordini ꝑdictis hactenꝰ ꝯceſſa:ꝛ forſan ꝯfirmata:cū opoꝛtuna defectuū ſuppletiōe:auctoꝛitate ꝛ tenoꝛe ꝑdictis:approbamꝰ ꝛ ꝯfirmamꝰ: ac preſentis ſcripti patrocinio communimus. ¶ Et inſuper:ꝙ liceat eiſdem abbatiſſe ꝛ ꝯuētui:ac ſuccedētibꝰ ꝑpetuo tpe iterdicti oꝛdinaria auctoꝛitate ſuppoſiti:i eodē mōaſterio miſſas ꝛ alia diuia officia:ēt aptis ianuis ꝛ patefactis:i feſto ꝯceptiōis eiuſdē bte Marie ỽgis dūtaxat:pſonis excōicatis excluſis:miſſas ꝛ alia diuia officia ēt alta voce:ꝑ eaꝝ ꝓꝑiз vel aliū ſacerdoteз idoneū:ſine alicuiꝰ iuris ꝑiudicio:in quarūcūqз pſonaꝝ pſentia:celebrari facere. Ac euchariſtiā ꝛ alia ſacra eccłiaſtica ab eodē vel altero ſacerdote:quocūqз tpe recipe poſſe:eiſdē auctoꝛitate ꝛ tenoꝛe ꝯcedimꝰ ꝛ indulgemus. Nō obſtātibus ꝑmiſſis:ac ꝯſtitutionibꝰ ꝛ oꝛdinationibꝰ aplicis:necnō monaſterij ꝛ oꝛdinis ꝑdictoꝝ:iuramēto:ꝯfirmatiōe aplica:vel quauis firmitate alia roboꝛatis:ſtatutis ꝛ ꝯſuetudinibus:ac oibus illis ꝗ in ſinglis lřis ꝛ indultis ꝑdictis ꝯceſſum fuit nō obſtare:ceteriſqз ꝯtrarijs qbuſcūqз. Tenoꝛ ṽo capituloꝝ ꝛ articuloꝝ predictoꝝ talis eſt.

De ſuſpēſione interdicti in feſto ꝯceptionis.

¶ In noīe dñi: incipit regula Monialium conceptionis beate Marie virginis.

¶ De his ꝗ debēt ꝓmittere volētes hūc oꝛdinē intrare. Cap.j.

Quecunqз a deo illuſtrate ꝛ vocate:ſcłi vanitatē deſerere voluerint:ꝛ huius regule habitum aſſumētes: Jeſu xp̄o redēptoꝛi nřo deſpōſari voluerint:eiuſdē genitricis immaculatā ꝯceptiōis venerātes:voueāt ſemper viuere in obediētia:ſine ꝓꝑrio:ꝛ caſtitate:cum perpetua clauſura.

¶ De modo recipiendi venientes hūc oꝛdinē aſſumere de modo ꝓfeſſionis. Cap.2.

ET cū ingreſſus in hūc oꝛdinē ſit qdā ſingularis oblatio:ꝗ redemptoꝛi nřo:eiuſdēqз glŏſe genitrici offerꝉ:exhibēdo ſe ei hoſtiā viuā mēte ꝛ coꝛpe:idcirco expedit vt hūc oꝛdinē aſſumere volētes:diligētius examinenꝉ ſi ſint catholice ꝛ fideles xp̄iane.nulliꝰ erroꝛis ſuſpecte.coꝛpe ꝛ itellectu incolumes.volūtate ꝓmpte.ꝗ doceāꝉ ꝛ infoꝛmēꝉ in oibꝰ ꝗ obſuare tenētur:vt matura deliberatiōe ꝓbēt ſi hāc vitā ꝛ rłaз ſibi expediat aſſumere:ne poſt modū ꝯqranꝉ ꝓpter aſpitates ꝛ difficultates quas in hoc diuino itinere aliqñ repererint. ¶ Nec vlla ꝗ infra duodecim etatis ānos fuerit recipiaꝉ. Nec ēt tā antiqoꝛis etatis ꝙ nō poſſit abſqз grauedine ꝛ difficultate aſpitatē huius rłe ſuſtinere:niſi aliǒ ob arduā:rōnabilēqз cauſaз a ꝑlatis aliqñ fuerit diſpēſatū. ¶ Nō recipiat abbatiſſa auctoꝛitate ꝓꝑa aliq̄ ſoroꝛē abſqз cō-

Cōditiones reqſite i recipiēdis ad ꝓbationem.

ſenſu oīm mōialiū:vel ſaltē maioris partis ex illis:ꝛ cū licētia ſui viſitatoris.

De forma ꝓfeſſionis.

¶ Finito vo anno ꝓbatiōis:ſi majori parti ſororꝝ viſum fuerit ꝯuerſationē ei⁹ eē laudabilē:ꝛ eā aptā eē religiōi:recipiaꝶ ad ꝓfeſſionē ꝓmittēdo i māib⁹ abbatiſſe vitā iſtā ſp ꝛ rl̄am obſuare:dicēdo hoc mō. Ego ſoror. N. ob amorē ꝛ ſuitiū dñi nr̄i:ꝛ immaculate ꝯceptiōis eiu ſdē genitricis:voueo ꝛ ꝓmitto deo:ꝛ btē Marie vgini:ꝛ btō Frāciſco:ꝛ oīb⁹ ſctis:ꝛ tibi mr̄:toto tpe vite mee viuere in obia:ſine ꝓpo:ꝛ in caſtitate:ꝛ in clauſura ꝑpetua:ſub rl̄a per ſanctiſſimū papā Juliū.2.nr̄o ordini ꝯceſſam ꝛ ꝯfirmatā. Et mr̄ abbatiſſa: ſi hec ſeruauerit:ꝓmittat ſibi vitam eternam.

¶ De forma habitus huius religionis. Cap. 3.

HAbitus monialiū hui⁹ ordis ſit hmōi. ¶ Tūica.ſ.habit⁹ cū ſcapulari ſint albi coloris:quatenus cādor hui⁹ indumēti exterior:vginee puritatis mētis ꝛ corpis teſtimoniū ꝓtēdat.

De pallio.

¶ Palliū ſit groſſi pāni.ſeu ſtaminee hiacintini coloris:ꝓpter myſticā ſignificationē:vꝫ qḋ glioſe vgīs aīa a creatiōe ſua tota facta fuit celeſtis ꝛ ſinglaris regis eterni thalam⁹. Portent in pallio ꝛ in ſcapulari imaginē dñe nr̄e:ſolarib⁹ radijs circūdatā:ꝛ ſtellis in capite coronatā.

De ſcapulari.

¶ In ſcapulari aūt portabūt dictā imaginē pectori appēſam:vt dormiētes vel laborātes:in loco eā hōeſto poſſint collocare:ꝛ aſſumere qñ vadūt ad chorꝝ:locutoriū:ꝛ caplm. Et in pallio:dextro humero aſſuta hec imago portaꝶ a ꝓfitētibus hāc ſctāꝫ religionē:quatenus ſciāt ꝙ dei genitricē tāq̄ vite imaginē in cordib⁹ ſuis debēt hr̄e inſertā:innocētiſſimā ꝯuerſationē ſuā imitātes:ꝛ hūilitatē mūdiqꝫ ꝯtēptū quē in hoc ſclo ſecuta eſt ēt ſectātes.

De chorda.

¶ Chorda vo ſiue funicul⁹ ſit canabis: quēadmodū portant frēs minores.

De amictu capitis.

¶ Capitis aūt amictus:ſit vitta alba de ſubtus:q̄ hōeſte genas ꝛ collū coopiat. ¶ Portēt ēt ꝓfeſſe velū nigrū:nō ꝓcioſum nec curioſum:ſupra caput oī loco ꝛ tpe. ¶ Capillos aūt ſp habebūt attōſos.

De calciamētis.

¶ Calciamēta vero ſint ſculponee ſolee:vel calcei:vel ſimplicis corticis ſandalia. ¶ Mr̄ vero abbatiſſa poterit diſpēſare in neceſſitatib⁹:vt lineis tunicis induaꝶ:vl̄ vt plura habeāt indumēta:vel vt poſſint portare calciamēta (cū diſcretaꝝ ꝯſilio) ſꝫ neceſſitates locoꝝ ꝛ pſonaꝝ.

Admonitio

¶ Hūilitatē ꝛ pauptatē dñi nr̄i Jeſu xp̄i:eiuſdēqꝫ bñdicte genitricis ſtudeāt imitari:amātes ſanctā pauptatē: tā in vilitate veſtimentoꝝ:q̄ in calciamentis ꝛ in ceteris oībus:vt mereanꝶ illuminare a pr̄e luminū:ꝛ vſqꝫ in finem perſeuerare.

¶ De protectore ordinis iſtius. Cap. 4.

VT aūt diuinū ſuitiū ſp creſcat:ꝛ ſit ſtabile ob ꝓuidā religioſamqꝫ gubernationē bonoꝝ paſtoꝝ:ꝛ glioſe vgīs pijs in cordib⁹ puriſſime conceptiōis augeaꝶ deuotio:volum⁹ ꝙ dñs Cardinalis q ē vel fuerit minoꝝ frm̄ de obſuātia ꝓtector hui⁹:religiōis ſit gubernator ꝛ defenſor:ſicut ꝛ minoꝝ frm̄ de obſeruātia.

De ſubiectione ꝓfatis ordis minoꝝ.

¶ Volum⁹ ēt:q: ex quo frēs minores tā in ꝯfeſſo ſtudio ꝛ vigilātia:puritas ꝛ innocētie dei genitricis defenſores exiſtūt:qꝫ vicarij gñales in ſuis vicarijs:ꝛ ꝓuinciales ꝛ cuſtodes in ſuis ꝓuincijs ꝛ cuſtodijs:ſint viſitatores hui⁹ ſctē religiōis:qb⁹ firmiter teneāꝶ obedire in oībus q̄ ꝓmiſerūt dño obſeruare:ꝛ q̄ nō ſunt ꝯtraria aīe ꝛ huic rl̄e.

De viſitatione.

¶ Viſitatores curā habeāt:ſaltē ſemel in āno:viſitādi ſorores. Et cū ad hoc monaſteriū in

greſſi fuerint:honeſta ſocietate aſſociati:in p̄mis p̄cipiant regulā legi coram ꝯuentu. Qua p visitatores expoſita:abbatiſſa teneat abſolutionē ab officio poſtulare:ꝛ viſitatori ſigillū exhibere. Uiſitator ꝟo:ſtudioſe teneatur ingrere circa ſtatū abbatiſſe ꝛ ſubditarū:interrogādo gn̄alr ꝛ ſpecialiter de ꝯuerſatione monialiū:ꝛ de huius regule obſeruātia. Et ſi aliqd correctiōe dignū inuenerit:caſtiget ꝛ reformet charitatis zelo:ꝛ amore iuſticie:ꝛ pia diſcretiōe:tā in capite q̄ in mēbris qcqd ꝯtra deū ſit. ¶ Et ſi abbatiſſa defectuoſa vel nō idonea officio fuerit inuēta:ab eodē viſitatore ab officio abſoluat. ¶ Uiſitet etiā eos q ſunt de monaſterij familia:vt interius exteriuſq3:ad gl̄iam dei ꝛ eius ſanctiſſime genitricis ſacer hic ſtatus ordinet.

¶ De elcōne abbatiſſe:ac de ſubiectiōe hn̄da. Ca.5.

Abbatiſſe electio libere ꝯuētui ꝯcedat:quatenus volūtarie illā eligāt: cui cū amore poſt modū obediāt. Si electio canōica facta fuerit a toto ꝯuētu vel a maiori parte illius:a viſitatore ꝯfirmet. ¶ Studeāt aūt moniales oī diligētia talē eligere abbatiſſam:q̄ v̄tutibus ꝛ honeſtate reſplendeat. Sit maior nō tā officio q̄ bonis moribus. Sit itaq3 talis:q̄ ſuo exemplo ſuas ab obediēdū cū amore excitet ſubditas. Sitq3 ſua ꝯuerſatio mōialibus viua p̄dicatio. Diligat ēt oēs abſq3 parcialitate in xp̄o Jeſu:nā pſonarū acceptio in religiōe:nūq̄ fit ſine ſcandalo ꝛ maximo cōitatis diſpendio. Nunq̄ innaniter hilareſcat pp̄ter p̄matū:ſ3 aīo potius lugeat ꝯſiderans q̄ ſit difficile de aīabus alioꝝ rōnē reddere:cū de pp̄rijs tā pauci inueniant q bonā rōnē exhibeāt. Recordet ēt q̄ dn̄s nr̄ non miniſtrari ſ3 miniſtrare venit:ꝛ ſic abbatiſſa non in dn̄am ſ3 in ſubditarū ancillā eligit. ¶ Teneant ēt ſubdite obedire ſuis viſitatoribus ꝛ abbatiſſe:in oibus q̄ p̄mi ſerūt dn̄o obſeruare:ꝛ recordent q̄ pp̄ter deū abnegauerūt pp̄rias volūtates. Conſiderent itaq3 q̄ potius obediūt xp̄o ſponſo ſuo q̄ preſidentibus:ꝛ q̄ ſic inobedientia ꝛ contentu ſuperioꝝ:dn̄s noſter Jeſus contemnit:ꝛ eidem non obtēperatur:ſcd̄m qd̄ idem dn̄s ait in euangelio. Qui vos audit:me audit:ꝛ qui vos ſpernit:me ſpernit.

De qualitate abbatiſſe.

De ſubiectione debita.

¶ De obſeruantia paupertatis. Cap.6.

Cum muliebris fragilitas p̄cipue p xp̄o incluſarū:multis ſubdat neceſſitatibus:idcirco quatenus ſit illis facultas ſubſidioꝝ ad tales neceſſitates:poſſeſſiōes ꝛ reditus in cōi hr̄e poſſint. Que vēdere ſeu alienare nō valeāt:niſi ob maiorē vtilitatē ꝛ cōmodū domus. Et hoc cū aſſenſu viſitatoris ꝛ abbatiſſe:ꝛ maioris partis ꝯuētus. Poterit tn̄ abbatiſſa de rebus mobilibus:exiguiq3 p̄cij dare ſeu alienare:put oportunū fuerit. ¶ Cū moniales in particlari pauptatē obſeruare teneant:nil poſſint ſibi appropriare. Poterūt tn̄ cū abbatiſſe lnia:eoꝝ q̄ ſibi ꝯcedunt ſimplicē vſum hr̄e:ꝛ conformari pauptati quā redēptor nr̄:eiuſdemq3 mr̄ ſctiſſima ſibi elegerūt:maximas diuitias reputare debēt. ¶ Nō ꝯtēnant paupculas veſtes ꝛ repeciatas:qbus pp̄ter xp̄3 libēter ſpōſe eius indute:ſpūales i celo diuitias iueniēt. Et illa ſpōſo ſuo xp̄o charior erit:q̄ viliori habitu fuerit contenta:ꝛ ēt rebus corpori neceſſarijs partioris precij.

De mō alienandi bona monaſteria.

De vilitate veſtium.

¶ De clauſura obſeruanda in generali. Cap.7.

Huius religiōis moniales ꝓfeſſe: firmiter teneāt viuere ī ꝑpetua clauſura intra monaſterij clauſtrū intrinſecū. Sȝ ſi aliquo tpe (q̄ dominꝰ auertat) ineuitabilis ɔtigerit neceſſitas: vt pote ignis: vel armatoꝝ viroꝝ violētus ingreſſus: q̄ qdē dilationē nō ſuſtinent: in his vel ſilibꝰ caſibꝰ: ad locū poterūt trāſire decētē: vbi in honeſta clauſura cōmorent: quo ad vſqȝ de monaſtereo ſibi ꝓuideat. ¶ Habeāt aūt viſitatores auctoritatē mittendi aliquā vel aliquas monialiū ad ɔſtruēdū vel reformādū: ſiue regēdū aliḋ qḋ monaſteriū ſui ordis: vel grā correctiōis: vel ob aliā māifeſtā neceſſitatē. ¶ Moniales iſtius ordinis: quatenus clauſurā quā dn̄o ꝓmiſerūt meliꝰ ꝑfectiuſqȝ cuſtodiāt: habeāt portā in ſublimi collocatā: ad quā ꝑ leuatoriā ſcalā poſſint aſcēdere. Que ſemꝑ ſuſpēſa maneat: ꝓterq̄ꝫ cū aliqs ob ineuitabilē ꝛ neceſſariā cauſaȝ ingreſſurus fuerit: ꝓut in ſeq̄nti caplo dicet. ¶ Habeāt ēt in patēti ꝛ manifeſto loco vnā rotā bonā ꝛ fortē: cuius altitudo talis ſit ꝛ lōgitudo: q̄ nulla pſona ꝑ eā ingredi valeat vl' exire: ꝑ quā ea q̄ intromitti poterūt inferant. Habeāt ēt circa ꝓfatā rotā interiꝰ exteriuſqȝ oſtiola q̄ nocturno tpe ēt ꝛ diurno: vel eſtiuo qñ ſorores dormiūt: clauſa ſꝑ maneāt. ¶ Habeāt ēt in ſublimi portā quaſi feneſtrā inter duo oſtia: latitudinis ꝛ altitudinis cōgruētis: ꝑ quā inferāt ea q̄ ꝑ rotā intromitti nō pn̄t. ¶ Habeāt ēt locutoriū ī loco hōeſto: cratibꝰ ferreis interiꝰ exteriuſqȝ munitū: in quo nigrū lintheuȝ ſuſpēdat: ne religioſe alios poſſint videre: nec ab eis videri. ¶ Nec dceat loq ſororibꝰ aliquo tpe in ꝓfato locutorio: a ɔpletorio vſqȝ ad ꝓmā ſeq̄ntis diei: nec tpe prādij: nec cū dormiūt ſorores eſtatis tpe: niſi manifeſta neceſſitate cogantur.

Casus ꝓpter quos poſſūt mōiales mutari.

De rota.

De locutorio.

De tpe loq̄ndi.

De clauſura in particulari. Cap. 8.

In monaſterio aūt vbi mlte ſorores habitauerint: duo locutoria hře poſſint. In muro v̄o q ſorores diuidit a capella: due magne feneſtre: vel vna ſm̄ diſpoſitionē chori ɔſtruāt: q̄ ferreis cratibꝰ interius exteriuſqȝ muniāt: qbus linthea nigra apponāt: ne exiſtētes ī eccl'ia: ſorores poſſint videre. In qbus ēt feneſtris: lignee porte erūt ab intra cū ſeris ꝛ clauibꝰ: q̄ qdē nō apiant niſi cū offm̄ diuinū recitat. Linthea v̄o ſolūmō deponent ad eleuationē corpis ꝛ ſanguis dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i. ¶ Sit ēt in eccl'ia incōpetēti loco feneſtra cū ianua lignea paruula: ad ꝑcipiēdū dn̄ici corpis ſacrm̄: q̄ tante ſit q̄ꝫtitatis q̄ calix ꝑ eā poſſit inferi. Que ſꝑ manebit clauſa: nec apiet niſi cū ſorores euchariſtiā ꝑcipiunt. Hoc aūt ſic fiet: q̄ qñ ſorores dn̄icū corpus recipient: a ſclaribus videri non poſſint.

De feneſtra ad cōicādū.

De ingreſſu monaſterioꝝ huius ordinis. Ca. 9

Precipimus firmiter vt nullus clauſtrū mōaſterij igrediat: ꝓter viſitatores cū neceſſe eis fuerit ad exercēdū offm̄ ſuū: ꝛ ɔfeſſores adminiſtrādū eccl'iaſtica ſacra: ꝛ medici ad viſitādū īfirmitas: ꝛ artifices cū opus fuerit ad reparationē domus. ¶ Si v̄o aliq aliter ingrediant: tam ingredientes q̄ꝫ admittentes in excōicationis ſn̄iam icurrant. ¶ Et qñ aliq ex ſupradictis ingrediūtur: vadant cū abbatiſſa vel vicaria ꝛ oſtiarijs ſcale: q̄ꝝ vna ꝓcedat pulſans paruulū tintinabulū: quatenus ſorores audiētes recolligant. Et dū ij fuerit in clauſtro: coopiant ſorores facies ſuas velis nigris: q̄ nō debēt deſiderare ab aliquo videri niſi a ſponſo eaꝝ dn̄o Jeſu xp̄o.

Excōicatio.

¶De diuino officio ⁊ oratione. Capitu. 10.

SOrores attēte ꝯſiderēt: ꝙ ſup oīa debēt ꝯſiderare hr̄e ſpū dn̄i ⁊ ſctā ei⁹ opationē: cū puritate cordis ⁊ deuota orōne a terrenis ꝯſiderijs ⁊ ſeculi vanitatib⁹ mūdare ꝯſciētiā: ⁊ vn⁹ ſpūs effici cū xp̄o ſpōſo ſuo ꝑ amorē: ꝑ quē internū ꝟtutū ꝯſideriū: ⁊ ꝑpetua erga vitia (q̄ nos a deo ſeparāt) inimicitia īueniūt. Orō eteni ē illa: q̄ nos inimicos diligere facit: ⁊ orare (vt dicit dn̄s) ꝓ ꝑſequētib⁹ ⁊ calūniātib⁹ nos. Hec. n. ē q̄ clauſurā ⁊ ceteros religiōis labores in dulcedinē cōuertit. ¶Ut ergo hoc op⁹ tā neceſſariū ſaluti: in hoc ſacro ordine meli⁹ exerceat: ſorores q̄ recipiant ad chor: teneāt dicere diuinū offm̄: q̄ ad ſolēnes feſtiuitates: ⁊ in qb⁹ nō laborat: ⁊ octauas eaꝝ: ⁊ dn̄icas ꝑmo ponēdas ⁊ neceſſario recitādas: ⁊ ferias ſꝫ breuiariū romanū: ꝓut fr̄es minores recitāt. Octaua ſeraphici ſcti pr̄is Frāciſci celebret: ⁊ nulla alia ordis eiuſdē. Omnib⁹ aūt feſtis ſimplicib⁹ ⁊ dn̄icis nō ꝑmo ponēdis dicēt offm̄ cōceptionis cū ꝯm̄one dn̄ice: ſm̄ formā breuiarij ad hoc illis ꝯputati. Min⁹ aūt offm̄ cōceptionis dicāt ſm̄ ꝙ ſibi moris eſt. ¶ Moniales ꝟo laice: dicāt vigīti quattuor pr̄ nr̄: ⁊ aue maria: ꝓ matutinis: ꝓ laudib⁹ qnq̄: ꝓ ꝑma. tertia. ſexta. nona. ⁊ cōpletorio: ꝓ qualibꝫ iſtarū ſeptē: ꝓ veſpis autē duodeci: ⁊ orēt ꝓ defunctis. ¶ Et vt hic ſacer ſtat⁹ in ꝟtute ⁊ religiōe mediātib⁹ ſacramētis cōtinue creſcat: ſtudeāt diligēter ſorores cōfiteri ⁊ euchariſtiā ſuſcipe in feſtis cōceptionis dn̄e nr̄e. Natiuitatis dn̄i: ⁊ Purificationis dn̄e nr̄e. In ꝑma etiā hebdomada q̄dragesime: ⁊ in Annūciatione dn̄e nr̄e: ſeu ī maiori hebdomada. In feſtis etiā reſurrectiōis dn̄i. Pētecoſtes: viſitatiōis: Aſſūptiōis: Natiuitatis dn̄e nr̄e: ⁊ in feſto ſeraphici Frāciſci: ⁊ oīm ſctōꝝ.

Pro monialib⁹ lr̄atis.

Pro monialibus laicis

De cōfeſſione cōione.

¶De ieiunio: ⁊ pia diſpēſatione cū infirmis habēda. Capi. 11.

IEiunēt ſorores in maiori q̄dragesima: ⁊ oīb⁹ dieb⁹ in qb⁹ ab eccl̄ia eſt indictū ieiuniū: ⁊ a feſto preſentatiōis dn̄e nr̄e vſq̄ ad natiuitatē dn̄i: ⁊ ferijs ſextis toti⁹ āni. Sabbo ꝟo ob reuerētiā dn̄e nr̄e volūtarie ieiunare volētes. bn̄dicte ſint a dn̄o: ⁊ q̄ noluerit nō ſint aſtricte. Cū infirmis ꝟo ⁊ debilib⁹: poterit abbatiſſa diſpēſare cū diſcretarū ꝯſilio: ſꝫ ꝙ neceſſitati viderit expedire. ¶ Habeat abbatiſſa curā de infirmis ſororib⁹: ſicut de ſe ipa. Nā ſi mat diligit ⁊ ꝯſolat filiā ſuā carnalē: quāto diligēti⁹ dꝫ abbatiſſa (q̄ eſt mat ſpūalis) nutrire. ſubuenire: ⁊ ꝯſolari filias ſuas ſpūales tp̄e neceſſitatis ⁊ infirmitatis? ¶Habeat ergo egritudinariū ī ſaniori loco toti⁹ dom⁹ vbi infirme curent: ⁊ ꝓuideat ꝑ abbatiſſā. vicariā: ⁊ infirmariā: ſicut vellēt ſibi ſeruiri: cū humilitate. benignitate: ⁊ charitate. Uiſitent etiā a medico: ꝑ viſitatores vel abbatiſſā ad hoc deputato. Abbatiſſa curā habeat viſitādi ſemel in die egritudinariū: niſi legitime fuerit īpedita: vel vicaria loco ei⁹ vt videāt neceſſitatis īfirmaꝝ. Nā charitatis opaꝫ ſup oīa dn̄s nr̄ cōmēdauit nobis.

De infirmis

¶De modo laborādi: ac dormiēdi: ⁊ ſilētio ſeruādo. Capi. 12.

SOrores oēs: ꝓter infirmas: laborēt fidelr̄ ⁊ deuote tp̄ibus ad hoc aſſignatis: expellēdo ociū aīe inimicū: q̄d via ⁊ porta eſt ꝑ quaꝫ vitia et pctā ingrediunt: ⁊ ducūt aīaꝫ in ꝑditionē. Nec labor ꝓciūꝫ aliq̄ ſibi appropriet: ſꝫ ſint oīa cōmunia: ꝓut expedit famulab⁹ dei: ⁊ imitatricibus ſctē paupꝫtatis genitricis ei⁹. ¶ Diligāt etiā ſilentiū: nā in multilogo nō deeſt

De ſilētio ſeruando.

peccatum:ꝛ q̄ lingua nō offendit:magne pfectionis eſt:ꝛ religioſe nō refrenā-tis linguā ſuā:vana religio eſt. Proinde ſeruet papale ſilentiū in choꝛo.clau-ſtro.doꝛmitoꝛio:ꝛ refectoꝛio:ꝛ tota domo poſt ꝯpletoꝛiū vſq₃ ad p̄mā pul-ſationē p̄me ſeq̄ntis diei:ꝛ tp̄e quo poſt prādiū doꝛmiť:ſc₃ a feſto reſurrectio-nis dn̄i vſq₃ ad exaltatiōis ſc̄tē crucis. Poterūt tn̄ in his tp̄ibꝰ neceſſaria lo-q:ſum miſſa voce ꝛ honeſte. Nō loquātur cū aliq̄bꝰ q nō ſunt de monaſte-rio:abſq₃ abbatiſſe licētia:ꝛ cū auſcultatricibꝰ. Oſtēdāt ſe imitatrices veras hūilitatis ꝛ māſuetudinis redēptoꝛis nr̄i eiuſq₃ dulciſſime matris:v̄bo.ge-ſtu:ꝛ inceſſu. ¶ Doꝛmiāt ſoroꝛes habitibꝰ indute:ꝛ coꝛdis p̄cincte: in vnico

Demō doꝛmiendi. doꝛmitoꝛio:vbi tota nocte lāpas erit accēſa. Et doꝛmiāt ſingl'e in lectis ſuis: p̄ter infirmas q̄ doꝛmiāt in egritudinario. Poterit tn̄ abbatiſſa diſpenſare cū infirmis ſoroꝛibꝰ: vt habitū deponāt ad doꝛmiēdū. ¶ Et moꝛiētes ſepeliā-

De lectulis. tur in habitu ſue ꝓfeſſionis abſq₃ pallio. ¶ Sint ēt lecti ſoroꝝ paupeculi: ꝛ pauptati quā dn̄o deo vouerūt cōfoꝛmes. Lectus v̄o abbatiſſe tali loco ſit: q̄ faciliter ſoroꝝ lectos poſſit videre. Studeāt abbatiſſa ꝛ moniales hāc re-gulā:viuēdiq₃ foꝛmā pfecte obſeruare:vt ſemp̄ humiles ꝛ ſubdite: ꝛ in fide catholica ſtabiles:vota q̄ dn̄o ꝓmiſerūt vſq₃ in finē obſeruēt. ¶ Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nr̄e abſolutiōis.liberatiōis.decreti.declaratio-nis.approbatiōis.ꝯfirmatiōis.cōicatiōis.ꝯceſſiōis:ꝛ indulti infringere:vl ei auſu temerario ꝯtraire. Si q̄s aūt hoc attēptare p̄ſumpſerit: indignatiōe₃ oipotētis dei:ac btōꝝ Petri ꝛ Pauli ap̄loꝝ eiꝰ:ſe nouerit incurſurum. Data Rome apd̄ ſc̄tm̄ Petrū:anno incarnationis dn̄ice. M. D. xi. q̄ntodecimo k̄l'as octobꝛis:pontificatus noſtri anno octauo.

¶ Explicit regula monialium conceptionis beate Marie.

¶ Notandum:q̄ ſtatutum generale ſupꝛapoſitum in fine regule ſc̄tē

Collectoꝛ. Clare erat hic apponendum:q: vniuerſis moniales earumq₃ mona-ſteria tangit.

¶ Ad deiparam virginem in honoꝛem ſue immaculate conceptionis.

Tetraſtichum.

¶ Occidit(hei)mulier rapiendo pꝛimeua ſub hoſte.
Tuq₃ vt eam ſuperes:mitteris alma parens
Nunq̄ ergo decuit:aliqua te labe ſubeſſe
Hoſti:quem oppreſſum decet ſemper habere.

¶ Aliud tetraſtichum.

¶ Quam ſibi quiſq₃ ſuo maculā contraxit ab oꝛtu:
Non animam tetigit virgo maria tuam
Tu ſola ex tota pꝛimoꝛum ſtirpe parentum
Concepta es genitrix immaculata dei.

¶ Incipit tractatus Clipeus ſacrarum monialium nuncupatus per Reuerendū patrem bone memorie fratrem Joannem de Argumanas ordinis fratrum minorum regularis obſeruantie editus.

Determinatio quorundā dubioꝝ circa ingreſſuꝫ monaſterioꝝ monialiū: ⁊ acceſſuꝫ ad locutoriū ⁊ alia loca ſilia.

¶ **Primū dubiū** vtrū igredie͠ntes clauſurā dictoꝝ monaſterioꝝ abſqꝫ licētia reqſita: incurrāt aliquā cenſuram ſeu penam eccliaſticam?

¶ Scdm dubium. vtrū accedentes ad loca exteriora dūtaxat: incurrāt ſiliter aliquam cenſuram vel penam?

¶ Tertium dubiū: vtrū moniales q̄ nō viuūt in ꝯtinua clauſura: incurrant ꝓpter hoc aliquam cenſuram aut penam?

In declaratione hmōi dubioꝝ ꝑmo dicet in gn̄ali de monaſterijs religioſaꝝ cuiuſcūqꝫ ordinis vł regule ſint cui⁹ determinatio reſultabit ex decretis: ⁊ decretalib⁹ q̄ hic ponent ſeu allegabunt. Non. n. dimittet aliqd in iura cōi de hac materia loquens: quin hic adducatur.

P Rohuius intelligētia eſt ſciēdū: ꝙ antiqtus nō fuit aliqd ius precipiēs monachas manere ſub perpetua clauſura. Et ſic nec ipſe moniales habebant prohibitionem exeundi cum licentia ſuorum ſuperiorum: nec alie perſone habebant prohibitionem ingrediendi: nec multo minus accedendi ad locutorium ⁊ alia conſilia loca ad loquendum cum illis. Immo intra vnum monaſterium habitabant ſil' Monachi ⁊ monache: ſecundum inſtitutionem ſancti Baſilij. Et talia monaſteria dicebantur dupla. Credendum eſt autem ꝙ ſanctitas aliquorum illorum temporum dabat locum vt ita ſine periculo fieri poſſent. Sed ſuccedentib⁹ poſtea nonnullis inconuenientibus: fuit per eccliam in ſuis decretis prohibitum: vt patꝫ in. c. diffinimus. 18. q. 2. per hec verba. Que autem hacten⁹ fuerunt dupla ſecundum regulam ſancti pr̄is Baſilij: ita formentur. Non habitent in vno monaſterio monachi ⁊ monache adulterium. n. intercipit cohabitatio: ſi. ⁊c. habeat aditum monachus ad monacham: vel monacha ad monachum ſecreto ſingulariter quod collocutionem. Nec monachus cuꝫ monacha ſingulariter conuiuetur. Et ſi monachus voluerit videre aliquaꝫ monachā ꝓpinquā: in p̄ſentia abbatiſſe huic confabuletur p modica ⁊ compendioſa verba: ⁊ in breui ab ea diſcedat. Item in. c. In nullo. eadeꝫ cauſa ⁊. q. 22. ꝙ epūs non ꝑmittat monachos ⁊ monachas in ſimul habitare. Et in. c. ſeqnti d̄r ꝙ monaſteria monachaꝝ longi⁹ a monaſterijs monachoꝝ: aut ꝓpter inſidias diaboli: aut ꝓpter oblocutionem hominum collocētur. Et in. c. In decima. cauſa ⁊. q̄. vt ſ d̄r. Ea tū circa monachos cautelas ſua-

Prohibitio ꝯuerſationis monachoꝝ ⁊ monacharum.

ta:vt remoti ab eaꝝ familiaritate nec vſq; ad veſtibulū hēant accedēdi fami
liare ꝑmiſſum. Sꝫ nec abbatē:vel eū q pficit:extra eā q̄ preeſt (gloſa) .i. pter
ꝯſcientiā abbatiſſe loq̄ vginib⁹ aliqd qđ ad inſtitutionē vel adminiſtratio-
nē eaꝝ ptinet licebit:nec cū ea ſola q̄ preeſt freq̄nter eos loq̄ opꝫ:ſꝫ ſub teſtimo
nio duaꝝ vel triū ſororꝝ:ita vt rara ſit acceſſio:ꝛ breuis oino locutio. Et in.
c.ꝑniciosa.3.cauſa.ꝛ.q̄.vt ē.reprobanť habitacla vel receptacula particula-
ria. Et ibi addiť. Sili mō ꝓhibem⁹:ne ſanctimonialis ſimul cū canonicis ꝛ
monachis in vno choro in ecclia ꝯueniāt ad pſallendū. ¶ Uñ apparet euidē
ter q̄ ſeparatā voluerūt decreta aplica eē ꝯuerſationē religioſoꝝ ac religioſa
rum:cū nō ſolū familiaritates ipſoꝝ ꝓhibuerint:ſꝫ adhuc ordinauerint ꝙ
monaſteria ipſoꝝ ab inuicē eēnt ſeparata:ꝛ ꝙ religioſi nō accederēt ad veſti
buiū.i.ſacrariū vel ſacriſtiā:ꝛ ad alia loca ſilia:ꝛ ꝙ adhuc p̄latus nō loq̄reť
cū aliqua moniali ſine ntu abbatiſſe:nec cū abbatiſſa abſq; auſcultatrici-
bus:ꝛ ꝙ ſi alicui religioſo dareť licētia viſitādi ſeu vidēdi aliquā monialē
cognatā:ꝙ collocutio foret corā abbatiſſa:ꝛ cū breuitate ſmōis. ¶ Ueruntñ
q2 ſuꝑ hoc nulla erat appoſita pena:nec ꝓuiſum fuerat niſi quo ad religio-
ſos ꝛ religioſas:op⁹ fuit ꝓuiſiōe ampliori:ꝛ cū appoſitiōe pene. Quapropter
Aleādder.3.in ꝯcilio Lateranēſi:vt hētur in.c. Monaſteria. de vita ꝛ hōeſta-
Alexāder papa.3. — te clicoꝝ ordinauit:ꝙ q̄cūq; pſona freq̄ntaret monaſteria monialiū:ſi clicus
eēt:deponereť:ſi vo laicus foret:excōicareť. Sic.n.dicit ſūmariū dicti capli.
Pena freq̄ntātiū monaſteria monialium. — Freq̄ntās monaſteria monialiū:ꝛ monit⁹ nō deſiſtens:ſi clicus ē deponiť:ꝛ ſi
laicus excōicať. Et dicit ibi gloſa ꝙ freq̄ntare ē bis actū cōmittere:ꝛ ꝙ ad fre
q̄ntandū nō ſufficit rōnabilis cauſa:niſi ſit manifeſta. ¶ Sed nec ꝓpter hoc
fuit impoſita clauſura monialib⁹:nec pena intrātib⁹ ſeu freq̄ntantib⁹ earum
monaſteria:niſi ſolū facta ē cominatio. Et q2 qñ hmōi decretū p gregoriū.9
inſertū eſt in volumine decretaliū:qb⁹ nūc vtimur:iā ordo ſctē clare inſtut⁹
erat:q2 p̄deceſſor ſuus Innocēti⁹.4.illū ꝯfirmauerat:ptꝫ ꝙ adhuc ātea mo
niales ſctē clare habuerūt clauſurā:ꝛ illā vouerūt:ꝓut inferi⁹ declarabiť:ꝛ
ꝙ ipſe in hoc fuerūt p̄me. ¶ Poſt hec ſuccedēs Bonifaci⁹.8.q fuit multo
Bonifaci⁹ papa.8 — tp̄e poſt inſtitutionē ordis ſctē clare:ꝛ informat⁹ de diſſolutiōe q̄ cōiter erat i
monaſterijs monialiū:attēdēſq; ꝙ ꝓuiſio decretoꝝ ꝛ ꝯcilij Lateranēſis pre
dictoꝝ nihil ꝓderāt:ſꝫ videbāť obliuioni data:ꝛ forte ꝯſiderās p̄heminētiā
ꝛ obſeruātiā q̄ in monaſterijs ſctē clare rōne clauſure quā ſeruabāt elucebat:
fecit decretalē ſ.caplm ꝑiculoſo.22.ſtatu regulariū.li.6.ſtatuēs:ꝙ oēs reli-
gioſe vel moniales cuiuſcūq; ordinis vel regule forēt:ſub ꝑpetua clauſura
viuerēt:nullaq; pſona intraret hmōi monaſteria:ponēdo ſubſeq̄ntia v̄ba.
¶ Preſenti ꝯſtitutiōe ꝑpetuo irrefragabil'r valitura ſtatuim⁹ vniuerſas ꝛ ſin
Qđ oēs moniales ſuent clauſuram. — gulas moniales p̄ſentes ꝛ futuras cuiuſcūq; religiōis ſint vel ordinis in q̄-
buſlibet mūdi partibus exiſtentes:ſub ꝑpetua in ſuis monaſterijs debere de
cetero ꝑmanere clauſura:ita ꝙ nulli eaꝝ religionē tacite vel exp̄ſſe profeſſe ſit
vel eſſe valeat quacūq; rōne vel cauſa monaſteria ipſa deinceps egrediēdi fa
Prohibitio ingreſſ⁹ monaſteriorum — cultas. ¶ Nulli quoq; aliquatenus inhoneſte pſone nec ēt honeſte niſi rōna-
bilis ꝛ manifeſta cauſa exiſtat:ac de illius ad quē ptinuerit ſpeciali licentia:
ingreſſus vel acceſſus pateat ad eaſdem. Excipit hic p̄fatus Bonifaci⁹ duos

caſus vel p faciendo homagio ſup aliquo feudo: ⁊ ppter aliquā ↄtagioſam monialium
infirmitatē. quos pleni⁹ ibi videre poteris. Precipit et idē pontifex prelatis quarūcūqꝫ.
monialiū: vt pvideāt circa pdictoꝝ obſeruationē dicēs. Patriarchis. pma-
tibus. archiepis: ⁊ epis vniuerſis diſtricte in v̄tute ſctē obediētie: ſub obteſta
tione diuini iudicij: ⁊ interminatiōe maledictiōis eterne pcipiēdo manda-
mus: quaten⁹ eoꝝ qlibet in ciuitate aut dioceſi ppria in monaſterijs monia-
lium ſibi ordinario iure ſubiectis ſua: in his v̄o q̄ ad romanā ſpectāt ime-
diate ecclam: ſedis aplice auctoritate: abbates v̄o: ⁊ alij tā exēpti q̄z nō exēpti
plati ecclaꝝ. monaſterioꝝ: ⁊ ordinū quorumcūqꝫ in monaſterijs hmōi ſibi
ſubiectis: de clauſura ↄueniēti: ⁊ de ipſis monialib⁹ includendis q̄z primum
comode poterūt p videre pcurēt: ſi diuine ac nr̄e indignatiōis acrimoniā
voluerint euitare: ↄtradictores per cenſurā eccliaſticam: ⁊ inuocationem bra
chij ſecularis. ⁊c.

Reſtat ergo ex ſupradictis reſpōſum in gn̄ali: ac ſatiſfactū trib⁹ dubijs in Reſolutio
pncipio ppoſitis. Hoc eſt q in nullo caſu pdictoꝝ ſm ius cōe incurrit ex-
cōicatio vel alia cēſura eccliaſtica: ſꝫ ſolū poſita ē cominatio: vt dictū ē. Sꝫ p
puiſionē particularē eſt impoſita excōicatio ↄtra ingrediētes mōaſteria ſctē
clare: aut ſcti dn̄ici put inferius dicetur.

Sed forte quereret aliqs dicens. Licet ita ſit q intrantes monaſteria monia Queſtio.
lium: q̄ non ſunt ſctē Clare vel ſcti Dn̄ici: nec ipſe moniales non ſeruantes
clauſuram: nec eaꝝ prelati non faciētes ſeruare: put dict⁹ Bonifacius in pfa
tis trib⁹ ordinauit: non incurrūt aliquā cenſurā: manet concluſum: tn̄ opor-
teret ſcire an peccent vel non?

Ad hoc rn̄derent canoniſte: clarū eſſe q peccāt: q2 trāſgrediūtur ius: vt ha Reſponſio.
bet in. c. 2. de maioritate ⁊ obediētia. Preſertim plati qb⁹ tā rigida obedien-
tia ē impoſita: ſicuti in caſu min⁹ ſtricte pcepto dicūt q peccāt: ſcꝫ ſi nō viſi
tant moniali iuxta formā Clemētine Attendētes: de ſtatu regularium: que
diſponit q debeāt viſitari. Vn̄ ppter iſtd̄ v̄bū debeāt: dicūt ibi canoniſte q
peccāt nō ſic faciētes: q2 hoc v̄bū debꝫ importat neceſſitatē: ⁊ ſic eſt canō p-
cepti. Et multo ampli⁹ dicēt ſiſr in caſu nr̄o clauſure monialiū: vbi tā ſtricte
⁊ expſſe pceptū eſt platis a Bonifacio. Alijs videbit nullū cōmitti pctm̄ in
trib⁹ caſib⁹ pdictis: dicendo: q decretalis hmōi Bonifacij nō eſt vſib⁹ vtē
tiū approbata: ⁊ q papa ſcit ⁊ tolerat. Ad hoc aūt facit qd̄ Dn̄ic⁹ referens
Joānē andreā ſup dictū caplm dicit: q in Frācia pauce moniales ſuāt clau
ſurā: ⁊ q ipſe vidit et Venetijs nō ſuari pfatā decretalē in hoc caſu: ⁊ qd̄ ſi
dixerim⁹ tales peccare: eēt ↄdēnare maiorē partē monialiū: ⁊ ſuoꝝ platoꝝ: q
cōiter hoc nō obſeruāt: put expiētia teſtat in monaſterijs diuerſarū religio-
nū monialiū. Atn̄ iſte vident eē euaſiōes ad excuſandas excuſatiōes i pctis.
Sꝫ in hoc ex me nolo alid̄ dicere niſi q iuxta ſentētiā Auguſtini: q voluerit
eſſe ſecur⁹: accipiat certū ⁊ dimittat dubium. Sꝫ nihilomin⁹ audeo dicere ⁊
affirmare: q ſaltē rōne ſcādali: aut corrupte intētiōis: ſeu noue obediētie ſu-
perioris: incurrit pctm̄ mortale abſqꝫ dubio qcunqꝫ aliqd ſupra dictorum
tranſgreſſus fuerit. Et cum hoc concluditur totum quod ſecundum ius cō-
mune tangit in generali moniales ⁊ ipſarum monaſteria.

Additio.
Caietanus.

Additio. ¶Quo ad ſupius dicta: ꝑ parte negatiua q̄ſtionis ē notā
dū: q̄ Caietan⁹ in ſummula pctoꝝ: dictione monachi ⁊
monache ait. Circa clauſurā monialib⁹ indictā a iure: ſi nū q̄ꝫ fuit accepta-
ta: ⁊ epi ſic ſemꝑ gubernaret dādo eis lniam exeūdi: excuſant q̄m iura nō re-
cepta tāto tp̄e infirma ſunt. Nec ſufficit eē ſcripta: ⁊ iſerta in corpe iuris: ⁊ eē
rōnabilia. Hec Caietan⁹. Qd̄ vtrū ſit bn̄dictū: alioꝝ ſit iudicium. ✠.

De breuiatu
ris infra po-
ſitis.

Antea q̄ꝫ ad vlteriora ꝓcedamus eſt
notandū: q̄ liber ꝑcipuus in quo ꝯtinent̄ ꝑuilegia ⁊ ſtatuta nr̄i ordi
nis minoꝝ appellat̄ Monumēta ordis: q Salmātice bis impſſus eſt. Et q̄z
ſcd̄o impſſus ꝯtinet plura: habetq̄ꝫ aliū ordinē q̄ꝫ ꝑmus: idcirco diuerſimo
de allegant̄. Sciēdū eſt ēt: q̄ ſupradictas duas impſſiōes: nōnulla alia ꝑuile-
gia recollecta ⁊ impſſa ſunt: liberq̄ꝫ i quo hm̄ōi ꝑuilegia exiſtūt Supplemē-
tū appellat̄. Igit̄ cū illd̄ qd̄ inferi⁹ allegabit̄ ꝯtētū fuerit i libro Monumēta
ꝑme impſſiōis: q tres ꝯtinet tract⁹: ponet̄ ſeq̄nti mō. fo. 1. vl̄. 2. tract. 1. aut. 2.
vel. 3. Sꝫ cū qd̄ allegatū fuerit ꝯtinebit̄ in libro Monumēta ſcd̄e impſſio-
nis: q duos tm̄ hꝫ tractat⁹ ꝑncipales: ponet̄ ſolū hec dictio tractat⁹: de ꝯten-
tis in ſcd̄o tractatu. Et vbi nō appoſita fuerit talis dictio: ſub intelliget̄ eē in
ꝑmo tractatu. ffo. 1. aut. 2. ⁊c. Uerū tn̄ qn̄ id qd̄ allegabit̄ ꝯtētū fuerit i Sup-
plemento: ponetur dūtaxat. fffo. 1. vl̄. 2. aut. 3. ⁊c.

Ad ſpecialia itaq̄ꝫ deueniēdo q̄ frēs
minores ⁊ moniales ſctē clare ac tertiarias: circa tria ſupradicta du-
bia: addent̄ ſeq̄ntia: q̄ in ſeptem cōcluſionibus ꝯſiſtunt.

¶ **Prima concluſio eſt: quot fratres minores ingredien**
do monaſteria monialiū cuiuſcūq̄ꝫ ordinis abſq̄ꝫ ſufficiēti licētia: tranſgre-
diunt̄ ſuam regulam ⁊ ꝓfeſſionem.

¶ Scd̄a ꝯcluſio: q̄ frēs minores erga monaſteria monialiū vel ſoroꝝ tertie
rl̄e: eodē mō ſe hr̄e debēt: ſicut de monaſterijs ſctē clare dictū eſt.

¶ Tertia ꝯcluſio: ad ingrediēdū p̄fata mōaſteria: null⁹ ſummo pōtifice iſe-
rior licētiā dare pōt: niſi ei⁹ quo ad hoc vices habeat.

¶ Quarta ꝯcluſio: q̄ frēs minores abſq̄ꝫ ſupradicta lnia īgrediēdo clauſu
rā mōaſterioꝝ ſctē clare aut ſcti dn̄ici: vltra trāſgreſſionē ſue rl̄e: ipo facto i-
currūt excōicationē papalē. Que excōicatio extēdit̄ vniuerſal̄r ad quaſcūq̄ꝫ
ꝑſonas cuiuſcūq̄ꝫ ſtatus vel ꝯditionis exiſtant.

¶ Quīta ꝯcluſio: q̄ frēs minores nō ſolū neq̄ūt īgredi clauſurā mōaſterioꝝ
q̄rūcūq̄ꝫ monialiū: ſꝫ nec accedere ad locutoriū: vl̄ intrare eccliaꝫ ſeu alia lo-
ca exteriora abſq̄ꝫ ſufficiēti lnia: ēt vbi ꝑſone alteri⁹ ſtat⁹ licite accedūt.

¶ Sexta ꝯcluſio: q̄ p̄lati ſub quoꝝ gubernatione moniales ſctē clare exiſtūt
nō pn̄t dare lniam vt ꝑſone ſeclares: eccliaſtice: aut religioſe: tā viri q̄ꝫ femine
ingredi valeāt clauſurā monaſterioꝝ hm̄ōi monialiū abſq̄ꝫ ſedis aplice au-
ctoritate ſpeciali.

¶ Septima ꝯcluſio: q̄ mōiales ſctē clare hn̄t āpliorē obligationē ad clauſu
rā: q̄ illa q̄ a iure cōi gn̄al̄r oib⁹ monialib⁹ poſita eſt.

PRima cõcluſio ponitur ad litte
rã in regl'a dicẽte .ii. cap. ꝑcipio firmit fratrib⁹ vniuerſis: ne
ingrediatur monaſteria monialiũ: ꝑter illos qbus a ſede apli
ca ↄceſſa eſt licẽtia ſpecialis. Hoc aũt cadit ſub voto ꝓfeſſiõis
ſꝫ dclaratiõe ecclie. ¶ Dubitatũ eſt aũt tpe Gregorij .9. vtrũ — Dubitatio.
hmõi ꝓhibitio intelligeret ſolũ de monaſterijs monialiũ pauperũ incluſaꝝ
ſ. ſctẽ Clare: q̃ tũc appellabant ſãcti damiani: q2 earũ pma habitatio ſeu pri
mũ monaſteriũ fuit iuxta eccl'iaꝫ ſic denominatã: apud aſſiſiũ. ¶ Reſpõdit — Reſponſio.
pfat⁹ põtifex in declaratione quã fecit ſup regulã fratrũ minoꝝ: ꝑmittendo
hec vba. Cũ ex lõga familiaritate quã iſdẽ cõfeſſor. ſ. ſctũs frãciſc⁹: nobiſ
cũ habuit: pleni⁹ nouerimus intẽtionẽ ipſius: ⁊ in condendo predictam re
gulam: ⁊ obtinendo confirmationem ipſius ꝑ ſedẽ aplicã ſibi aſtiterim⁹: dũ
adhuc eſſemus in minori officio cõſtituti. ⁊c. nos vtiqꝫ gñaliter: cum regula
nullũ excipiat: dicim⁹ eſſe ꝓhibitũ de quarũlibꝫ cenobijs monialiũ habetur — Gregorius
fo. ii. tracta. 3. ⁊ ffo. i. tra. 2. Ecce qualit Gregori⁹ .9. veluti optime ſciẽs intẽ — papa. 9.
tionẽ pris nri frãciſci: vt ipe ait: ex quo cũ illo omĩa in regula cõtenta cõmu
nicauit: auctoritate ſua aplica declarauit ꝓhibitionẽ eſſe gñalẽ monaſterioꝝ
monialiũ cuiuſcũqꝫ religionis: vt dictũ eſt. ¶ Et notandũ q vt amoueret oc
caſionẽ alterius gloſe vel interpretationis: vꝫ ne aliquis diceret iſta non ſunt
monaſteria ⁊ iſta ſunt monaſteria: nõ poſuit: dicim⁹ ꝓhibitũ de quarũlibet
monaſterijs: ſed d quarũlibꝫ cenobijs. Cenobiũ aũt eſt cõmũis habitatio ad — Quattuor
ſimul habitandũ ⁊ ↄuiuẽdũ vel cõmanẽdũ. ¶ Vñ etiã quattuor magri qui — magiſtri.
fuerũt expoſitores eiuſdẽ regule nre nõ potuerũt amplius nec aliter dicere: ni
ſi q generalr erat obſeruandũ: ſicut pdicta declaratio pape dicebat: vt habet
fo. 22. tracta. 3. ⁊ ffo 24. tracta. 2. ¶ Et ſctũs bonauẽtura ſup dictũ caplm. ii. — Sãct⁹ bona
regule ait. Hec inhibitio de omnib⁹ monialiũ domib⁹ intelligitur. Vbi. n. — uentura.
eſt maius piculũ colloquij: ibi prudentius obuietur. Ipſe aũt moniales ſãcti
Damiani: pre ceteris mulieribus ad humanis cõſortijs excludunt. Licet er
go in frequentatione earũ poſſet oriri periculũ: ꝑpter quãdã familiaritatẽ fra
trũ minoꝝ: ⁊ ꝑpter hoc ſit licẽtia adeũdi talia loca ſedi apoſtolice reſuata: tñ
q2 alie moniales ſe amplius exponũt humanis colloqjs q̃ ille: neceſſe eſt vt il
lud mandatum ad omnes monachas referatur: ſꝫ expoſitionẽ dñi gregorij.
Et ſicut monachi ſunt nõ ſolũ colligiati: verũ etiã ſolitarij: ſic ⁊ monache et
moniales intelligende ſunt nõ ſolũ collegiate verũ etiaꝫ incluſe dñr: ⁊ q̃ ſoli
tariam vitam agũt. Et hec etiam ſunt vitande ſicut collegiate propter maius
periculũ ſolitudinis: ex tenore precepti vt extimo precedentis habetur fo. 43. — Hugo.
tracta. 3. et ffo. 44. tracta. 2. Et hugo de digna in ſua declaratione dicit. Nul
lum monacharũ cenobium prohibitio excipit generalis. Omnes autẽ mulie
res cõmuniter viuentes: ⁊ regularem obſeruantiam canonice profitentes: mo
nache dici poſſunt. Et monaſteriũ eſt vbi regularium congregatio reſidet ꝑ
ſonarum. Congregationẽ due vel tres: vt volũt: perſone ↄſtituũt. Monaſte
riũ aũt nõ facit domoꝝ ambitio: ſꝫ cõtinua regularium habitatio pſonarũ:
eccleſiaſticis maxime ſeu diuinis officijs deditarum. Ob hoc frẽs diſcreti:
oẽs libẽter monialiũ locuꝫ vitant. Qui cauet laqueos: ſecurus eſt. Sepe vbi

ꝯgregatio minor: ibi ſuſpictio maior ꝯſiſtit: ⁊ maioris peccati oportunitatē:
ipa ſolitudo miniſtrat habeť fo. 73. tracta. 3. ⁊ ſſo. 75. tracta. 2. ¶ Et qꝛ poſt di
ctā ꝺclaratione gregorij. 9. Innocētiꝰ. 4. ⁊ Alexāder. 4. in ſuis declarationi
bus: vt habeť fo. 3. tracta. 2. ⁊ ſſo. 3. ⁊. 4. tracta. 2. deuiarūt a̅ iq̄uid p̄dicta de
Nicholaus papa. 3. — claratione gregorij: Nicholaus. 3. in ſua ſolēni declaratione ſup̱ regulā nr̄az
edita: quā nūc p̄ncipaliter hēmus: ⁊ qua vtimur: ⁊ in qua q̄cq̄d boni erat in
alijs declaratiōibꝰ contineť: ⁊ minus bonū ſeu malū in p̄cedentibꝰ contētuz
reuocať: inſeruit ⁊ ad lr̄am poſuit illud idē qꝺ gregoriꝰ. 9. in ſua declaratiōe
circa hoc dixerat. Itē bartolomeꝰ de piſa in ſua declaratione q̄ habeť fo. 93.
tracta. 3. ⁊ ſſo. 95. trac. 2. ſequēs veſtigia p̄deceſſoꝝ tenet: ꝙ hmōi ꝓhibitionē
gn̄aliter ꝺ omnibꝰ monaſterijs ⁊ cenobijs monialiū dꝫ intelligi. ¶ Sed ad
Obiectio. — uertēdū: ꝙ aliq̄ in iſto paſſu faciebāt quandā ridiculoſam obiectionē dicē
do: ꝙ regula ſolū ꝓhibet fratribꝰ minoribꝰ ne ingredianť monaſteria mona
charū: ⁊ ꝙ monache ſeu moniales dn̄r ille q̄ inſtitute ſūt p̱ ordinē monacho
rū: ſeu p̱ inſtitutores ordinū monachaliū: put ſunt ille q̄ dn̄r ſancti baſilij: be
nedicti aut bernardi. ⁊c. ſicut appet p̱ ātiqua decreta q̄ ꝺ hac materia loquū
tur. Vn̄ inferebant: ꝙ in monaſterijs taliuz monachaꝝ ſolū erat ꝓhibitꝰ in
greſſus fratribꝰ minoribꝰ: ⁊ ꝙ in monaſterijs religioſaꝝ alioꝝ ordinū non
monachaliū erat licitus. Ita ꝙ ſm̄ iſtā vanā argumētationē nō erat ꝓhibi
tꝰ p̱ regulā nr̄am ingreſſus monaſterioꝝ ſancte Clare: nec aliaꝝ religioſarū q̄
nō ſunt ordinū monachaliū: qꝛ ſm̄ ſtrictā nominū ſignificationē: prime dn̄r
Reſponſio. — monache: reliq̄ vero appellanť ſorores: vt pꝫ in regula ſctē Clare: ⁊ alijs regu
lis mendicantiū. ¶ Sꝫ cū iā eccl̄ia declarauerit debere intelligi de quarūlibet
cenobijs: nō mereť p̄dicta obiectio reſpōſionē aliā: niſi q̄rere a faciēte illam:
ſed credit ꝙ papa habuit poteſtatē ad declaranduz iſtud modo ſupradicto?
Et cū qlibet rōne vtens nequeat hoc negare: manet cōcluſum nr̄m ꝓpoſituz
abſqꝫ vlteriori altercatione. ¶ Verūtamē ad maiorē habundantiā: omiſſis p̄
fatis declarationibus: oſtendimꝰ qualiter adhuc p̱ nr̄am regulā intellectam
ſm̄ ius cōmune: ꝓhibitio ne fratres minores ingredianť monaſteria mona
charū intelligiť de q̄buſlibet monialibus ſeu feminis religioſis generaliter.
Nam licet certū ſit ꝙ iſta nomina monacha: ſeu monialis a principio impo
ſita ſint ſolis feminis religioſis monachalibus: qꝛ tūc nō exeāt alie religiones
p̄ter monachales: q̄ ſub ſua gubernatione haberēt femias religioſas: ſꝫ poſtq̄
alij ordines: preſertim mendicantes inſtituti ſunt: q̄ꝝuis femine religioſe que
ſub eorum gubernatione exiſtūt acceperūt ꝓ peculiari ſeu ꝓprio nomine vo
cari ſorores: nō tn̄ ꝓpter hoc renunciauerūt nomini antiquo. ſ. monache: im
mo fuerunt ⁊ ſunt hoc nomine vtre que nūcupate abſqꝫ vlla differētia. Nā
vt in plurimū: ſeu pro maiori p̄te ſic eas nominat ius cōmune: ⁊ bulle ſūmoꝝ
pontificū: ac iuriſperiti. Vn̄ abbas in. cap̄. Cauſāqꝫ de electione dicit: ꝙ iſta
Nota. — nomina ſorores ⁊ moniales ſunt ſinonima: hoc eſt idē importātia vel ſignifi
cantia. Alijſqꝫ varijs in locis canoniſte concorditer hoc idē tenēt. Cū ergo
dicit nr̄a regula frēs nō ingredianť monaſteria monacharū: noluit aliud di
cere niſi ꝙ frēs nō ingrediantur habitationes ꝯgregationū feminaꝝ religio
ſarū. Pr̄ nāqꝫ nr̄ ſctūs frāciſcus nō curabat de ꝓprietate: ſeu rigori grāmati

cali verboꝛum:ſicuti nec eſt curandū in ſimilibꝰ:quia eſſet dare legē verbis
⁊ nō rebꝰ:qđ non patit̄ ius aliqđ:nec naturalis ratio. Sic ergo cū intētio le-
gis latoꝛis leg debeat qñ de illa cōſtat modo curādo de verbis ſeu tenoꝛe lit-
terali:licet aliud de rigoꝛe ſignificare videat̄:vt in cap̄. vltimo de regulis iu-
ris li.6.qꝛ rō legis eſt qđ dat illi verū eſſe:vt in cap̄. Ratio.đ ꝓbendis:⁊ cuꝫ
cōſtet ꝙ intētio ⁊ finis pr̄is nr̄i ac legiſlatoꝛis nr̄e regule in hmōi ꝓhibitio-
ne fuit ad āmouendū periculū ⁊ ſcandalū q̄ ſequi poterāt ex tali cōuerſatio-
ne:⁊ iſta nō minuant̄ ꝓpter differentiā iſtoꝝ vel illoꝝ nominū: ſiue dicantur
monache.mōiales.ſoroꝛes.dñe paupes:vel ſancti damiani: aut tertiarie: ſeu
quocūqꝫ alio nomine nūcupent̄ femine exiſtētes in congregatione religioſa:
notum eſt ꝙ in omnibꝰ illis habet locū ꝓhibitio ſupradicta regule q̄tum ad
fratres minoꝛes:q̄uis:vt dictū eſt:eccleſia iſtud met nō declaraſſet. Sed qꝛ đ
ſoroꝛibꝰ q̄ dicunt̄ tertij oꝛdinis viſum eſt aliquibꝰ aliter dicēdū:tractabit̄ đ
hoc ſpecial̄r inferius cōcluſionē ſequēti. Et hec de pꝛima dixiſſe ſit ſatis.

SEcunda cōcluſio eſt qđ fratres minoꝛes erga monaſteria ſeu loca monialiū vel ſoroꝛum ter
tij oꝛdinis:eodē modo ſe habere debēt ſicut de monaſterijs ſā
cte Clare dictū eſt:q̄uis ſufficiēter:ꝑ ſupius in pꝛima cōclu-
ſione adducta ꝓbata ſit:tñ ad obſtruēdū oꝛa loquentiū iniq̄:
ſpecialiter ſeu in particulari ꝓbabit̄. ¶ Pro cuius declaratione ⁊ ꝓbatione — De pꝛimeua
ſupponitur:ꝙ modus viuēdi tertiarioꝝ a pr̄e nr̄o Franciſco inſtitutus nō — inſtitutione
fuit:ꝑ viris aut feminis religioſis:que deberēt viuere collegialiter:ſeu in cō- — tertiarioꝝ.
gregatione:vel in cōmuni.ꝓ talibꝰ eni eam ipe oꝛdinauerat duas regulas. ſ.
minoꝝ ꝓ viris:⁊ ſancte Clare ꝓ feminis. Sed tertiā regulā:ſeu modū viuē
di oꝛdinauit ꝓ exiſtētibus in ſuis ꝓpꝛijs domibus:etiā ſi eſſent ⁊ manerent
cōiugati:put dicit gloſa in clemēti. Cū ex eo de ſentētia excōis. Et tales ꝓpe
non erāt nec dicebant̄ religioſi aut frēs:vel ſoroꝛes ſed ſolū ꝯtinentes:aut pe-
nitētes:ſeu tertiarij ⁊ tertiarie:vel bizoque:vt in italia:vel beate: vt in hiſpa-
nia. Et ideo de talibꝰ dicūt doctoꝛes:pꝛeſertim gloſa in clemētina p̄ma de reli
gioſis domibꝰ:⁊ in ſupꝛadicta clemētina. Cū ex eo.ꝙ ſoroꝛes minoꝝ q̄ dñr
tertij oꝛdinis:lꝫ ꝓmittāt obediētiā:nō habēt regulā ꝓpꝛie dictā quo ad tria
ſubſtātialia:ſed quedā modū viuēdi ꝑ ſedē aplicam appꝛobatū. Et iſte ter-
tius oꝛdo etiā ꝓ viuentibꝰ in cōiugio maribus ⁊ feminis adinuētus ē. Im
mo pꝛincipalit̄ ꝓ talibꝰ. Et habēt ꝓfeſſi ꝓpꝛiū in ſingulari. Et potiꝰ eſt modꝰ
viuendi:q̄ꝫ ꝓpꝛie dicatur regula. Eſt tñ appꝛobatꝰ ꝑ Nicholaū. 4. Et qꝛ nō
vouēt tria ſubſtātialia q̄ ſunt in religione:nō eſt ꝓpꝛie oꝛdo. Et abbas in cap̄. — Nicholaꝰ
Cauſam. đ iudicijs:dicit:ꝙ iſti de tertio oꝛdine ſcti Frāciſci appellant̄ frēs — papa.4.
⁊ ſoroꝛes in clemētina. Cū ex eo đ ſentētia excōis: ſed nō ſimpl̄r:ſed đ penitē
tia. Et in cōcilio lateranēſi celebꝛato āno dñi.1516. in quadā determinatiōe
q̄ facta eſt circa hmōi tertiarios q collegialit̄ nō viuunt:nominātur frēs ⁊ ſo
roꝛes tertij oꝛdis vt habet̄ ffo.26. Ideoqꝫ ingredi domꝰ tertiarioꝝ hmōi:q̄
in cōmuni nō viuū vel in ꝯgregatione:ſꝫ in ꝓpꝛijs ⁊ pticularibꝰ domibꝰ ſu-
is:nō eſt ingredi monaſteria. Nec ꝑ ꝯñs ſic intrans tranſgreditur regulam:

De ſecunda iſtitutiõe tertiarioꝝ.

ſm̄ declarationes gregorij.9.ꝛ nicholai.3. ¶ Sȝ qꝛ poſtea ſedes aplica dedit tertiarijs facultatē collegialiť viuēdi: illis q ſic ĩ cõi viuere vellēt: multiqȝ ex ipis poſuerũt ſe in ꝯgregatiõe: Sixt⁹,4. informat⁹ ꝙ tales faciebāt tria vota eſſentialia religionis ſolēniter in māib⁹ ſuoꝝ ſupioꝝ ꝛ corā ſuo collegio vel ꝯgregatiõe: declarauit: ꝙ hmõi votũ in oib⁹ ꝛ p omnia hēret eundē effectũ ꝛ vigorē quē hñt in quacũqȝ aliaꝝ religionũ p eccliaȝ approbataꝝ: vt hētur fo. 33. tracta.2.ꝛ ffo.117.

Sixt⁹ papa.

℃ Cũ ergo poſt pfatā declarationē Sixti: femine pfitētes ſolēniter tertiā regulā ſancti Frāciſci: ꝛ collegialiť ſeu in cõi viuētes: ſint vere ac ꝓpe religioſe: ſequiť: ꝛ eſt clarũ ꝙ eandē ꝓhibitionē hñt frēs minores circa ingreſſũ ſuaꝝ habitationũ: ꝛ acceſſũ ad loca exteriora: vbi ſeculares cõiter accedũt: ſicut hñt erga alia monaſteria quarũcũqȝ religioſaꝝ ſeu mõacharũ. Et in hoc nõ eſt q dubitet: niſi qui vult claudere oculos intellect⁹: nolēs intelligere. ꝛc.

Eugenius.

℃ Sed ad āpliorē abũdantiā ꝛ ſup abundantiā: volēs Eugeni⁹.4. aliqbus ꝓteruie: ac exceſſiue deuotis erga tertiarias hmõi: penit⁹ amouere cām altercādi ampli⁹ in hoc: ordinauit in bulla q̄ hētur. fo.46. tractatu pmo. ꝛ ffo.42. ꝙ in omnib⁹ tertij ordinis ſoroꝝ ꝛ monialiũ collegijs: frēs minores: de acceſſu ꝛ ingreſſu ſic ſe habeant ſicut ſeruať in monaſterijs ſancte clare. Quid clarius queri aut inuenire poteſt?

Additio.

℃ Additio.

℃ Sed adhuc forte ꝯtra pdicta inſurget aliqs dicēdo nõ eē ꝓhibitum ingreſſum monaſterioꝝ hmõi tertiariarũ: qꝛ in quodā breui Leonis decimi ſic cõtineť. Et pariter ad tertiarias ĩ cõgregatione viuētes: ad quas accedere: lȝ ꝓhibitũ nõ ſit. ꝛc.

ffo.17.

Verũ tñ ſic dicētes: grauiť errāt: ꝛ ad pauca reſpicientes: de facili paralogizanť. Prefata nāqȝ verba poſita ſunt in relatione aut ſupplicatione pdicti breuis a ſupplicāte: q hoc pſupponebat veluti certũ ꝛ indubitatũ. Falſitas tñ hui⁹ pſuppoſiti patet tā ex regula nr̄a bene põderata: vt ſupra in declarationibus eius: ꝛ pſertim ex ꝺterminatione Eugenij.4. ſupius poſite. Ac p ꝯñs illud breue eſt ſubreticiũ ꝛ nullius valoris quo ad cõceſſionē fundatā ſup prefatā relationeȝ. Idcirco indubie tenēdũ eſt: ꝙ nulli frēs minores: etiā ſi ſint prelati: queunt magis ingredi monaſteria tertiariaꝝ collegialiter viuētiũ: q̄uis nõ ſeruēt clauſurā: ꝙ monaſteria ſancte Clare. Ad qꝺ facit ordinatio eiuſdē Leonis contēta in regula noua quā ipſe edidit ꝓ tertiarijs: vbi capi.8. dicit: ꝙ viſitator viſitet quolibȝ āno ſemel tm̄ q̄libet domũ: cũ preſentia ſenioꝝ: ꝛ ꝙ facta viſitatione nõ debet intrare officinas nec alia interiora ſoroꝝ. ¶ Nec ſimiliter pñt prelati ſeu viſitatores ꝓ talib⁹ monaſterijs: alijs pſonis licētiam ad ingrediēdum cõcedere. Ac ꝓpterea illud qꝺ in pfato breui Leonis dr̄. ſ. ꝙ in capitulꝭ gñalibus ꝛ ꝓuincialib⁹ ꝓuideať de modo intrādi ad tertiarias. ꝛc. nihil penitus operatur: qꝛ fundať ſuper prefata relatione falſa. ſ. ꝙ non ſit ꝓhibit⁹ ingreſſus monaſterioꝝ tertiariarũ.

Capitulum generale.

¶ Protraxi tm̄ ſermonē in hoc: qꝛ expientia didici op⁹ eſſe oibus fundamētis ſupius aductis pſerti in hoc qꝺ tāgit religioſas tertiarias: qꝛ in q̄dā capi. gñali celebrato in oppido antuerpie: vidi altercatiõeȝ ptinacē circa hoc: vbi qdā noluit huic vitati māifeſte aſſētire quouſqȝ in pleno cap. gñali fuit ꝓpoſitũ ꝛ declaratũ: vt ſupradictũ ē: hñdo hoc

ꝑ tã manifeſto ⁊ euidẽti:ꝙ noluerũt aducere aliã ꝓbationẽ ad hoc niſi regu-
lã ⁊ ꝺclaratiões ei⁹.Et ſic ẽ vere:ꝙ totũ reliquũ hic adductũ ad ꝓbationẽ cõ
cluſiõis põt dici ſupfluũ intelligẽti ſuã ꝓfeſſionẽ:⁊ nolẽti ꝓteruire.¶ Sꝫ ad-
huc ꝑ hmõi ꝯcluſiõe ẽ notãdũ ⁊ põderãdũ:ꝙ Eugeni⁹ in ordinatiõe ſupi⁹
adducta:tertiarias in cõi viuẽtes appellauit mõiales. Ex quo appꝫ : ꝙ non
ſũt tales ille q̃ in vulgari hiſpano dñr btãs:ſꝫ btãs ſunt:vel pñt dici q̃:vt vul
garit dr̃:accipiũt toca.i.velamẽ ſeu velamẽtũ capitis lineũ:quo nõ vtũt cõit
cõiugate:nec domicelle:aut ſolute femine ſeculares: ⁊ remanẽt;in ſuis domi-
bus ⁊ facultatib⁹ tꝑalibus:ſiue ſint coniugate:aut vidue:ſiue non. Defectu
aũt huius intelligẽtie:ac diſtinctionis prefate:habuit originẽ error illius qui
pertinaciter aſſerebat nõ eſſe ꝓhibitum ingreſſum ad clauſuram tertiariarũ
collegialiter viuentiũ:dicendo ꝙ tales nõ erant religioſe:nec monache:ſꝫ bea
te:equiparando viuẽtes collegialiter:his q̃ manẽt in ſuis ꝓprijs domibus ⁊
facultatibus:ſicut alie perſone ſeculares.Et hec de ſecunda concluſione.

TErtia cõcluſio:vꝫ ꝙ nullus īfe-
rior ſũmo põtifice:niſi ei⁹ vices q̃ ad hoc gerat põt dare licẽ-
tiã fratri minori ad ingrediendũ clauſurã quorũcunqꝫ mo-
naſterioꝝ monialiũ:exꝓſſe hẽtur.11.ca.regule cũ ait. Frẽs nõ
ingrediant̃ monaſteria monachaꝝ:niſi illi qbus a ſede aplica Nota.
ꝯceſſa ẽ licẽtia ſpãlis.Et notãdũ:ꝙ dicit ſpãlis:q2 licẽtia gñalis nõ ſufficeret:
put ẽ illa q̃ gñaliter dat̃ in ꝯfeſſionalib⁹ aut bullis cruciate:ſeu alijs ſil'ib⁹ cõ
ceſſionib⁹:q̃ nõ faciũt ſpãlẽ mẽtionẽ ꝺ fratrib⁹ minorib⁹.¶ Et q2 vrban⁹.4 Urban⁹ pa-
vt pꝫ in.8.regula quã edidit ꝓ monialib⁹ ſctẽ clare q̃ hẽt̃ fo 288. tracta.3.et pa.4.
ffo.297.tracta.2.ꝯceſſit cardinali ꝓtectori ordinis facultatẽ dãdi licẽtiã ad
ingrediẽdũ mõaſteria ſctẽ clare:⁊ forte dict⁹ ꝓtector laxabat circa hoc habe-
nas pluſq̃ oportebat:⁊ gñalis:ac ꝓuiciales miniſtri:alijqꝫ hñtes gubernatio
nẽ hmõi monialiũ credebãt poſſe ſil'r vt ꝓtector facere:ꝑtim q2 gregori⁹.10
ꝺdit quãdã facultatẽ miniſtro gñali ſup hoc:vt hẽt̃ fo.11.tra.3.⁊ ffo.5.tra.2
vñ ſeqbant̃ aliq̃ incõuenientia:Martin⁹.5.reſtrixit:⁊ ãmouit dictã facultatẽ Marti. pa-
ꝑ regulã monialiũ ab Urbano ꝓtectori datã:ſic appꝫ ꝑ bullã q̃ hẽtur fo.38. pa.5.
tra.pmo.⁊.ffo.36.dicẽs.Preterea ꝺcernim⁹:ꝙ exceptis his ꝺ qb⁹ in ꝯſtitu-
tionib⁹ felicis recordatiõis Bñdicti.12.ꝑdeceſſoris nr̃i:nulli oĩno hoim : tã
regulariũ q̃ ſclariũ:cuiuſcũqꝫ grad⁹.⁊ ꝑheminẽtie.dignitatis.excellẽtie.no
bilitatis.⁊ ꝯditionis fuerit:ꝓtextu ſibi ꝺſup q̃uis auctate ꝯceſſe:cuiuſcũqꝫ li-
cẽtie:qua ſil'r caſſam⁹.irritam⁹:⁊ ãnullam⁹:monaſteria ſeu loca ſoroꝝ ⁊ mo
nialiũ ſctẽ clare:ſeu aliq̃ꝺ ex eis ingredi:nec etiã ꝓtectori aut gñali miſtro di
cti ordis minoꝝ:ꝓ tꝑe exñtib⁹:ſeu ꝓuicialibus miſtris:⁊ qbuſcũqꝫ viſitato
rib⁹ licẽtiã ſup ingreſſũ hmõi alijs ab exceptis antedictis:incõſulto romano
põtifice ꝯcedere liceat q̃quo mõ.Hec martin⁹.5.vbi ſ. ¶ Et quia ꝑfat⁹ papa
martin⁹.5.ĩ bulla ꝺ q̃ ſupi⁹mẽtionẽ fecim⁹ dixit ꝙ exceptis his ꝺ qb⁹ ĩ ꝯſtitu
tionib⁹ bñdicti.12.nulli hoiꝫ liceat intrare:nec poſſe licẽtiari niſi ꝑ papã.⁊c.
⁊ dubitaret aliqs qui eſſẽt illi caſus excepti ꝑ hmõi cõſtitutiones: ponent̃ hic Bñs pa-
ꝟba dictarũ cõſtitutionũ q̃tum faciũt ad hũc caſuꝫ:⁊ ſunt ſequentia. Nulli pa.12.

regulari vel laice perſone: cuiuſcunqꝫ preheminentie. dignitatis. ſtatus vel conditionis extiterit: ingreſſus pateant ad eadem ſcilicet monaſteria ſancte Clare: ſiue apoſtolice ſedis licētia ſpeciali: exceptis ſolū modo pſōis illis qbꝰ p pdictoꝝ pdeceſſoꝝ nroꝝ ordinationes. i. ꝯceſſiones: ꝛ p pdictaruꝫ monialium regulas noſcitur eſſe pmiſſum. Hec benedictus. 12. vbi ſupra.

Caſus qbꝰ licet ingredi monaſteria monialiū. Primus caſus.

CAſus aūt in quibus p regulam ꝛ cōceſſiones aplicas data eſt licētia ingrediēdi prefata monaſteria: ſūt ſequētes. ¶ In primo caſu daꝫ licētia illi cui cōmiſſa fuerit adminiſtratio ſacramētoꝝ monialibꝰ: ꝙ ſi aliqua ſoror ſeu monialis tāta fuerit corporis infirmitate detēta: ꝙ ad locutorium cōmode venire nō poſſit: ꝛ neceſſitatē habuerit cōfiteri: vel dñici corpis: ſeu alia recipe ſacramēta: exhibibiturus hmōi ſacramēta: alba ꝛ ſtola ꝛ manipuloꝝ cū duobus idoneis ꝛ religioſis ſocijs: vel vno ad minꝰ alba: vel ſaltem ſuperpellicio veſtitis ingrediantur: ac morentur induti: ꝛ audita confeſſione: vel alio tradito ſacramento: ſicut ingreſſi fuerint: ſic egrediantur induti. Nec moram faciant ibi longiorem. Caueant etiam: vt ꝙdiu intra monaſterium fuerit: nullatenus ab inuicem ſeparentur: quin ſemper mutuo poſſint libere ſe videre. Hec Urbanus in regula capitulum ſeptimum.

Additio.

¶ Quo ad iſtū primū caſum eſt aduertendū: ꝙ ſociꝰ debet eſſe clericus: ꝛ nō laicꝰ: vt expſſe habeꝫ in bulla gregorij. 9. que habeꝫ fo. 48. ꝛ fo. 131. Et idē innitiꝫ in bulla Urbani ſuprapoſita: cū dicit: ꝙ ſocius intret indutus alba ad minus. Tali aūt indumentū: ſolum cōpetit clericis: ꝛ adhuc in ſacris conſtitutis. Cōſuetudo tñ videꝫ eē in contrariū: que vtrum ſit bona ꝛ valida: aliorum ſit iudicium.

Secūdus caſus.

¶ Secūdus caſus eſt: qñ monialis vult exalare ſpirituꝫ de quo dicit Urbanꝰ vbi ſupra immediate. Sic quoqꝫ ſe habeāt in anime cōmendatione. ſ. confeſſor ꝛ ſocius vel ſocij: prout in precedenti caſu dictum eſt.

Tertius caſus.

¶ Tertius caſus eſt cum abbatiſſe ꝛ cōuentui viſum fuerit: ꝛ petierint ꝙ confeſſor ad exeqas celebrandas debeat introire. Et tunc modo ſupradicto cū duobus ſocijs intret indutus: ꝛ ſepulta mortua: cum eis exeat ſine mora. Sed ſi abbatiſſa ꝛ cōuentus hmōi ingreſſum nō petierint: dicit papa vbi ſupra: ꝙ nō ingrediatur clauſtrū ſacerdos: ſed exterius in capella quod ad officiū pertinet exequatur. Hec vrbanus. ¶ Circa hoc igitur notēt fratres ꝛ aduertant: ſi ingrediendo aliter: aut in maiori numero: euadēt excōicationē papalē: ꝛ ſimul trāgreſſionē ſue regule ſi ſint fratres minores. Nec ſufficit ad excuſandum conſuetudo in contrariū que in aliqbus partibus forte viget: qr eſt abuſus carens cōditionibꝰ requiſitis ad hoc vt conſuetudo habeant vim legis: ꝛ deroget legi rōnabili: ꝛ p maiori parte obſuate: preſertim a religioſis doctis ꝛ probis.

Quartus caſus.

¶ Quartus caſus eſt: ſi neceſſe fuerit vt igrediaꝫ aliqd ad fodiendam vel apiendā ſepulturā: ſeu poſtmodum coaptandā: ꝛ abbatiſſe ꝛ cōuentui viſum fuerit hoc ex

pediens propter imbecillitatem ſororum. quo caſu dicit Urbanus papa vbi ſupra: ſit ſacerdoti vel alicui alio ad hoc idoneo ⁊ honeſto cum vno ſocio vl duobus: licitum introire. Et hoc peracto: exeant ſine mora. prefati quattuor caſus habentur. 7. capi. regule. fo. 285. tractatu. 3. ⁊ ffo. 295. tractatu. 2.

¶ Quintus caſus eſt: ꝙ medicus cauſam multũ grauis infirmitatis: ⁊ minutor cũ neceſſitas exegerit poſſit ingredi. Qui nõ abſq; duobus ſocijs de familia monaſterij introducant̃: nec ab inuicem intra monaſteriũ ſeparentur. Hec Urbanus prefat⁹. Nũc tñ circa hoc ↄceſſum eſt ꝑ Sixtũ q̃rtũ ꝙ loco duorũ familiariũ predictorum ſufficiat ꝙ medicus ⁊ minutor aſſocient̃ a duabus vel tribus monialibus antiquis. vt habet̃ fo. 63. tracta. ꝓmo. ⁊ ffo. 67. Et. fffo. 96. Quintus caſus.

¶ Additio. Quo ad hunc caſum dicitur in quodam libello ſuꝑ hac materia edito: ꝙ cũ papa dicat ꝙ medicus poſſit ingredi cauſa multũ grauis infirmitatis: ꝙ pro leuibus infirmitatibus: aut quartana: vel alijs malis diſpoſitionibus: ſiue cauſa viſitationis: nec medic⁹ nec ↄfeſſor pñt ingredi. Et ꝙ qñ medicus cauſa multũ grauis infirmitatis ingredit̃: nõ põt ingredi cũ illo famulus ei⁹: aut alia ꝑſona: niſi ꝓut in regula ⁊ cõceſſione Sixti cõtinet̃. Dicit amplius: ꝙ ad hoc vt minutor poſſit ingredi: opʒ ꝙ ꝓus ꝑ medicũ determinet̃ fore neceſſariũ. Uel ſi aliq̃ monialis hr̃et in ↄſuetudine ſe minuẽdi aliquoties: ꝑ abbatiſſam cũ ↄſilio diſcretarũ fiat. Additio.

¶ Sextus caſus eſt: occaſionẽ incẽdij vel ruine: ſeu alteri⁹ periculi vel diſpendij: ſeu protuendis a violentia quorumlibet monaſterium vel perſonas. Sext⁹ caſus.

¶ Additio. Circa iſtũ caſum dr̃ in prefato libello: ꝙ cũ regula nõ declaret ſeu ſpecificet q̃ntum ⁊ q̃le debeat eſſe ꝑiculum aut diſpendiũ rõne cui⁹ liceat ingredi clauſurã: ꝙ debet d̾terminari arbitrio abbatiſſe ⁊ diſcretarũ. Et exẽplificat ſic. Aliq̃s malefactor fugit ad monaſteriũ monialiũ. Moniales ꝓpter ſuã honeſtatẽ volũt illũ expellere foras: ⁊ nõ ſufficiũt earũ vires: tũc poterũt intromittere tot ſeculares quot ſufficiant vel opus ſint ad illius expulſionẽ: qui poterũt impune ac licite ingredi. ¶ Item aliud exemplũ. Quedã vidua intrat religionẽ monialiũ: ⁊ poſt ingreſſum reperitur ꝙ remãſit ꝑgnãs de viro ſuo. Uenit dies partus. Talis poterit parere intra clauſurã monaſterij ſicut poſſit curari ab alia infirmitate: ac ꝑ conſequens poſſet ingredi obſtetrix ſicut ingreditur medicus. ¶ Itẽ ⁊ aliud exẽplum. Si forte tã grãdis ↄtentio ⁊ diſcordia foret inter aliquas ex religioſis: ꝙ alie moniales nõ poſſent eas pacificare: ⁊ timeret̃ mors: aut aliq̃d magnuʒ dãnum: vel ſi forte aliqua inuaderet̃ ⁊ vexaret̃ a ſpiritib⁹ malignis: ⁊ alie moniales nõ poſſent illã recolligere nec impedire a nocumẽtis inferẽdis: poſſẽt tunc ingredi illi q̃ neceſſarij eſſent ad apponẽdũ remediũ in his ⁊ ↄſimilib⁹. ¶ Quãtũ vero ad aliũ caſuʒ pricipalẽ regule. ſ. tueri illas ab aliqua violẽtia: exẽplificat̃ in ſupradicto libello: ꝙ poſſet eſſe: vt ſi aliqua deſpõſata ante cõſumationẽ matrimonij: ingrederet̃ religionẽ: ⁊ ſpõſus tñ ꝓfeſſionẽ attentaret ꝑ vim illã extraherer: ⁊ moniales non poſſent reſiſtere: tũc licitũ foret ingredi omnes illi q̃ ad reſiſtẽdũ hmõi violẽtie eſſẽt neceſſarij. Non tñ ad obuiãdũ

reformationi: ſeu correctioni ipſaꝝ monialiū. ¶Quo ad mcedēdiū aūt:nec nō quo ad alia in p̄fato caſu ꝯtenta ē aduertēdū:ꝙ hmōi ꝯceſſio non extēdit ad frēs minores:qꝛ eſt ḡnalis ⁊ ipi iuxta ſuā regulā indigēt ꝯceſſioni ſpāli:q̄ reſpectu frūꝫ hmōi obſeqꝫs monialiū deputatoꝝ dūtaxat:facta ē p gregoriū .9. quapropꝫ reliq frēs minores nō poterūt in p̄dicto caſu igredi clauſurā niſi in caſu extreme neceſſitatis: vt pote qñ nō ē ſufficiēs copia aliarū pſonaꝝ q̄ in tali caſu ſuccurrere poſſint ⁊ vellit:put ꝓpe finē hui⁹ ɔ̄cluſiōis ponit lati⁹.

Septimus caſus.

¶ **Septimus** caſus eſt:cū p aliquo ope exercēdo qđ comode extra monaſteriū fieri nō p̄ōt: neceſſitas exegerit introire. Hoc eſt cū neceſſe ē facere aliqđ opus interi⁹:⁊ ad faciēdū nō ſufficiūt moniales:nec poteſt fieri exterius.

Additio.

¶ **Additio.** Quo ad hmōi caſū dr̄ in libello ſupi⁹ allegato: hr̄e locū qñ aliqua res nimiū pōderoſa ōfferret ad monaſteriū nec poſſet introduci a monialib⁹ dādo illā a foris:nec poſſet diuidi i ptes vt in ptibus introduceret:tūc poſſet ingredi q ad hoc eſſet neceſſari⁹. Sꝫ qꝛ regula nō dicit ꝙ ingrediēti p ope exercēdo adiūgat̄ ſoci⁹:dꝫ igredi ſol⁹niſi forte ſocius ad idē op⁹ foret neceſſari⁹. Addit ampli⁹: ꝙ ſicut ſecularis pōt ingredi ꝓ ope exercēdo: ſimil'r frēs deputati ad ſeruiciū mōialiū ingredi poterūt ad dandū induſtriaꝫ in ope faciendo. Et ꝙ ſi ijdē frēs deputati ad ſ'uiciū monialiū fuerūt artificis idonei:pterūt ingredi ad laborandum in tali ope:etiā ſi iueniret artifex ſecularis. Frēs tñ nō deputati ad ſeruiciū monialium:q̄uis ſint artifices:nequibūt ingredi. Et qñ artifex fuerit ſecularis:debet ingredi abſqꝫ ſocio: vt ſupradictū eſt:quia regula illū non ꝯcedit. Ita ꝙ nec confeſſor:nec aliqs ſociorum ei⁹ pōt ingredi cū hmōi ſeculari niſi opus eſſet: vt dictū eſt ad dandū ordinē ⁊ induſtriam in opere faciēdo. Dicit inſuper:ꝙ licet de rigore littere regule poſſit frater minor ſi fuerit artifex illi⁹ operis ingredi:tamē hoc non videt̄ conforme intentioni eiuſdem littere.

Octauus caſus

¶ **Octauus** caſus eſt:ſi quis d̄ ſctē eccleſie cardinalibus ad aliqđ monaſteriū hmōi religionis aliquādo venerit ⁊ intra clauſtrum voluerit ingredi. Qui cum reuerentia quidem ⁊ deuotione ſuſcipiatur:ſed rogetur vt cum paucis ſocijs debeat introire.

Additio.

¶ **Additio.** In libello p̄allegato dr̄:intelligendū eſſe ſupradictū de cardinalib⁹ ptectorib⁹ ſolū. Sed nihilomin⁹ videt̄ certū ꝙ abſolute intelligi debeat de q̄buſlibet cardialib⁹ q̄uis ptectores nō ſint.

Nonus caſ⁹

¶ **Nonus** caſus eſt:de quo dr̄ in regula p̄dicta. Liceat q̄qꝫ ḡnali miniſtro ordinis frūꝫ minoꝝ qñ ibidē celebrare voluerit: vl' ꝓponere ſororibus ꝟbū dei:cū quattuor vel quiqꝫ fribus ipſius ordinis intra clauſurā ingredi monaſterij:ſi qñ ei videbit̄ expedire. Hec v'ba n⁹. Nullus aūt alius p̄lat⁹ eccliaſticus vel religioſus:etiā ſi ſit nr̄i ordinis:pōt igredi: niſi vt inferi⁹ ſubdit̄ in regula. ¶Alius aūt p̄lat⁹ (cui aliqñ forte de licētia ſedis aplice:vel dicti cardinalis intrare licuerit) duob⁹ vl' tribus tñ religioſis: ⁊ honeſtis ſocijs ſit contentus.

Decim⁹ caſ⁹

¶ **Decim⁹** caſus eſt:ꝙ ſi forte ꝓ cōſecratiōe vel bn̄dictione ſororū: vel in alio mō ꝯceſſum fuerit epo alicui miſſā interius

celebrare aliqñ: q̄ꝫ pautiorib⁹ ⁊ boneſtioribus ſocijs ſit contētus ⁊ miniſtris.

Additio. Circa hm ōi caſū dr in libello ſepius allegato: q̄ epis nō pōt dari pſata lnia niſi p ſūmū pōtificē: ⁊ nō p aliū inferiorē: etiā ſi vocati eſſent ad cōferēdū ſacrm ꝯfirmationis aliquib⁹ monialibus. Ob quā cauſam nec ipe moniales egredi pñt clauſurā: cū nō ſit ſacramentū neceſſitatis. ✠. Prefatis ſex caſus vltimi ꝯtinent in regula p Urbanū edicta. cap. 7. ⁊ habet. fo. 288. tracta. 3. ⁊ ffo. 297. tractatu. 2.

Undecim⁹ caſus ponit i eadē regula capi. 24. ⁊ habet fo. 290 tracta. 3. ⁊ ffo. 298. tra. 2. dicēdo: q̄ viſitatores monialiū poſſint igredi ad viſitādū. Et tūc cū duob⁹ religioſis ⁊ idōeis .i. exēplarib⁹ ſocijs: ⁊ nō cū pluribus debēt ingredi. Qui vcꝫ ſocij: ſimul maneāt: ⁊ dū fuerint intra clauſurā: ab inuicē nullatenus ſeparētur. ¶ Uirtute autē hui⁹ facultatis: ⁊ hoc titulo ſolū: ingrediunt his tpib⁹ nři puīciales miniſtri in monaſterijs ſctē Clare ſuarū puīciarū: ſup quē habet gubernationē cōmiſſam a papa. Et ſimilr illi quos ipi miniſtri puīciales: aut gñalis mittūt ſuo noīe ad viſitādū moniales. ¶ Et notādū q̄ hic nō facimus mētionē licētie quā Nicholaus. 5. dedit ſutricibus monialiū ad igrediēdū clauſurā qñ reqſite ſeu vocate eēt ab abbatiſſa cū ꝯſilio diſcretaꝝ: ⁊ ad comedēdū interi⁹ in aliqbus feſtis pncipalibus de lnia puīcialis: qꝛ hoc non repit fuiſſe in vſu: nec p ꝯñs credit fuiſſe acceptatū. Que ꝯceſſio hētur fo. 49. tra. pmo ⁊ ffo. 43. Et dato caſu q̄ fuiſſꝫ acceptata ⁊ in vſu habita: reuocata ē p puiſione Leonis. 10. q̄ inferius ponet. ¶ In ſupradictis ergo caſib⁹ ꝯceſſū ē p Urbanū. 4. poſſe ingredi clauſurā monaſterioꝝ monialiū ſctē clare. ¶ Uerūtamē cū iſta ſit ꝯceſſio gñalis: q̄ nō ſufficit p fribus minorib⁹: p qb⁹ reqrit ſpālis: vt pꝫ ex textu regule ipſoꝝ: nō pñt ꝟtute illius ingredi ptatā clauſurā. Idcirco dubiū eſt qua facultate viſitatores ⁊ frēs deputati ad ſeruitiū monialium pñt ingredi clauſurā. ¶ Ad hoc rūdetur: q̄ vrban⁹ ſciēs q̄ alia via erat circa hoc pmiſſum: non ſe ſpecificauit amplius in particulari: ſꝫ ſolū ꝯceſſit: q̄ cōmiſſio facta p monaſterijs pme regule ſctē clare: extenderetur ſeu cōmunicaretur monaſterijs ſecūde regule: put in plogo dicte regule Urbani cōtinet fo. 283. tracta. 3. ⁊ ffo. 293. tracta. 2. Conceſſerat autem Gregori⁹. 9. ⁊ voluit: q̄ viſitatores ⁊ capellani ſeu ꝯfeſſores monialiū ſctē Clare eſſent frēs minores: ac p ꝯñs viſus eſt cōcedere omne qđ neceſſariū erat ad excōmunicationē ſuoꝝ officioꝝ. Uiſitatoribus. ſ. ad viſitandū. Alijs aūt poſuit caſus determinatos in qbus ingredi poſſent clauſurā: loquēdo cū monialibus ⁊ dicendo. Ueſtris pijs ſupplicationib⁹ inclinati: fratrib⁹ minorib⁹ q monaſteriorꝫ veſtroꝝ obſeqjs deputant: vt p exercēdo monaſterioꝝ ipſoꝝ ope: vel illis cōſeruandis ab incēdio: ſeu latronibus defendēdis: aut frat preſbyter cū fratrum ipoꝝ clerico maturo morib⁹ ⁊ etate p audiēdis ꝯfeſſionibus veſtris: ⁊ extrema vnctione: ⁊ alijs ſacramentis eccleſiaſticis exibēdis vobis infirmitate cogente: ac ſepeliendis corporibus decedentium ſororum: monaſteria ipa: ſm formam que in regula veſtra noſcitur contineri: ingredi valeant: liberam cōcedimus auctoritate pſentium facultatem fo. 48. tractatu. 2. et ffo. 131. Et in vltimo capitulo prime regule ſctē Clare dicit: q̄ pro confeſſione infirmaruꝫ

Additio.

Undecim⁹ caſus.

Qua auctoritate: ⁊ q̄lit miniſtri puīciales poſſint ingredi clauſurā monaſterioruꝫ.

Dubitatio.

Reſponſio.

Gregorius papa. 9.

q̄ ad locutoriū ire nō pñt: p cōicādis eiſdē: ⁊ p extrema vnctiōe: ⁊ p aīe recō mēdatiōe liceat ɔfeſſori cū ſocio itroire fo.283.trac.3.⁊.ffo.293. ¶ Sed circa ſupradicta ē notādū: ꝙ ptectores cū eēnt pncipales plati monialiū: diſpoſuerūt de viſitatiōe illaꝝ ⁊ alijs reb⁹ gubernationē ipſaꝝ ɔcurrentib⁹ illa q̄ ſuo tpe viſa ſunt expedire: extēdēdo aut reſtringēdo auctoritatē ſuoꝝ commiſſarioꝝ ad libitū ſuū: ⁊ forte nō curādo de his q̄ Gregori⁹.9. ſtatuerat: vt ſupra poſitū eſt. Inter quos ptectores ſucceſſit vn⁹ dñs Matthe⁹ appellat⁹ q volēs ſe exonerare a cura monialiū: ſubdelegauit gubernatiōez ipſaꝝ gñali ⁊ puincialib⁹ miniſtris dādo illis pmo quādā cōmiſſionē. Et qꝛ viſuz ē ei cōmiſſionē illā eſſe diminutā in aliqb⁹: dedit aliā in ſupplemētū illi⁹ vt habetur fo.33.⁊.34.⁊.35.trac.1. in qb⁹ ɔceſſit ea q̄ in hmōi cōmiſſiōib⁹ ptinent. De functo hoc ptectore expirauerūt ille cōmiſſiōes. Et ob hāc cauſaz. ſ. qꝛ iam nulli⁹ erāt valoris: nō fuerūt poſite in ſcda impſſione libri Monumēta ordinis nūcupati: lz p errorē poſite ſunt in pma impſſiōe eiuſdē libri. Ex quo ſecutū eſt: ꝙ aliq decepti ſunt volēdo ſe adiuuare pfatis cōmiſſiōib⁹: ⁊ adducendo illas ad ſuū ppoſitū: pbtim qdā in quodā libello ſeu tractatu quē circa hmōi materiā edidit. Et ꝙ p mortē ptectoris pfati expirauerint ſiue commiſſiōes: ptz qꝛ ſm iura p mortē delegātis expirat delegatio. Itē qꝛ lz ille ptector adhuc viueret: Martin⁹ papa reuocauit illas: auferēdo auctoritatez ⁊ ptātē a ptectore i hoc caſu vt hētur fo.38.trac.1.⁊ ffo.36. Idcirco ab hmōi cōmiſſiōib⁹ cauēdū eſt. ¶ Protectores aūt q pfato dño Matheo ſucceſſerūt: noluerūt facere platis ordīs ɔſilis: aut plati noluerūt eas accipe de manu illoꝝ: quapropter forte vidētes ſummi pōtificis ꝙ puiſione ptectoꝝ: ſuaꝝ cōmiſſionū nō gubernabāt recte moniales: volētes apponere remediū i hoc: cōmiſerūt on⁹ gubernationis eaꝝ ordini nr̄o minoꝝ: ſeu platis eius in gñali: ⁊ aliquorum monaſterioꝝ; per commiſſiones ſeu puiſiones ſpeciales. Talis ꝙ auctoritas quā ordo nr̄e hz ſup hmōi mōiales: nō depēdet a ptectore: ſed immediate a papa. Et ſic cum ordo habeat hāc ſpecialē commiſſionem a ſede aplica: hñt viſitatores ⁊ frēs ḋputati ad puiciū monialiū lniam ſpecialez ɔformiter ad rlaz nr̄az: ꝙ vis pfata lnia Gregorij.9. nō pceſſiſſet. Ita ꝙ per vnā viā ⁊ p aliā: viſitatores: ⁊ frēs ḋputati obſeqjs hmōi monialium: abſqz ſcrupulo pñt ingredi clauſurā ſuoꝝ monaſterioꝝ in caſibus p Gregoriū.9. ſpecificatis: vt ꝫ patuit. ¶ Circa ſupradicta tamen ⁊ inferi⁹ dicendā oportet aduertere: ꝙ poſtprefatam conceſſionem Gregorij noni: et ſufficientem ſpecificationem caſuum in quibus frēs minores licite poſſunt igredi clauſurā monaſterioꝝ hmōi: aliq ſūmi pōtifices āpliauerūt pdicta. Nā bonifaci⁹.8. ɔceſſit: ꝙ frēs mi. inuitati a platis eccliaſticis: poſſint vna cū ipſis i ſuis dioceſib⁹ mōaſteria monialiū igredi ad viſitatiōis offm̄ impēdēdū ⁊c. Et Nicolaus.5. ɔceſſit puitricib⁹ monialiū: vt ſub certo mō ⁊ certis dieb⁹ poſſent ingredi clauſurā ipſaꝝ: vt ſupi⁹ late dictū eſt. Et Alexāder.6. ɔceſſit gñali ⁊ puicialib⁹: ⁊ ɔfeſſorib⁹ p eos deputatis: vt p rōnabilib⁹ cauſis ite: dū occurrētibus: put ſm deū expedire viderēt: poſſent ſilr igredi clauſuꝝ ⁊c. Nouiſſime tñ Leo.x. iformatus ꝙ occaſione pfataꝝ ɔceſſionū: ⁊ ɔſiliū: ſeqbāt nōnulla inconueniētia: reuocauit oēs hmōi ɔceſſiōes p quodā breue vbi ſic di

De ptectoribus: ⁊ eoꝝ cōmiſſionibuſ.

Nota.

Nota bñ inſraſcripta.

cit. Lꝫ ꝑ reglaria ſcte clare: ⁊ ordis minoꝝ inſtituta: optime ꝓuiſuꝫ ſit quõ ⁊
qñ: ⁊ qua ſolẽnitate ad ipas moniales: ⁊ intra clauſurã monaſterioꝝ ipſarũ
ingrediẽdũ ſit: nihilominus in nonnullis locis cõfeſſores ⁊ rectores q ꝓ tpe
ad regimẽ ipſaꝝ ⁊ gubernationẽ deputãt: latius forte q̃ꝫ debeãt licẽtijs aplicis minus timorate impetratas: ⁊ formã illaꝝ ꝑtermittẽtes: ad eaſdẽ moniales non ſubſiſtẽte illo neceſſitatis caſu limitato: ſꝫ ꝓ quauis leui cauſa ingredi ꝑmittũt: in ipſoꝝ frm̃ aiaꝝ ꝑiculũ ⁊c. Auctoritate aplica: ſub eterne maledictionis interminatione: in v̄tute ſctẽ obie ꝓhibemꝰ: ne qs fr confeſſor ipſarũ monialiũ: aut aliqs alius frater: cuiuſcũqꝫ ꝑheminentie aut officij inter
vos ſit: ad ipſas moniales: aut in ipſaꝝ monaſterioꝝ ingredi vl intrare: niſi
in caſibus in eaꝝ rla: ⁊ iſtitutionibus ipſius ordinis vrĩ contẽtis: ⁊ quo ad
ipſoꝝ monaſterioꝝ ingreſſuꝫ editis liceat. Nec ẽt alie vtriuſqꝫ ſexus ꝑſone
ſclares: ẽt ꝑtextu cuiuſuis indulti: ẽt confeſſionaliũ: ꝑdicta monaſteria ingredi valeãt datis ãno dñi. 1514. hẽtur. ffo. 17. ¶ Itaqꝫ v̄tute huiꝰ breuis aplici reuocate ſũt oẽs ⁊ ſingle ꝯceſſiones impetrate ad ingrediẽdũ clauſurã ꝑfatoꝝ monaſterioꝝ: put ſũt ſupra poſite Bonifatij. 8. Nicolai. 5. ⁊ Alexãdri.
6. manẽtibus ſolũ in ſuo vigore conceſſionibus Gregorij. 9. ⁊ Urbani. 4.
⁊ ille q̃ poſt datã ꝑfati breuis reꝑiũt facte: put ſũt tres quas idẽ Leo ãno dñi
1517. oraclo viue vocis fecit: ⁊ ſũt ſeqntes. ¶ Primo nãqꝫ cõceſſit: q̄ ꝑlati ordinis mi. poſſint dare lñiam ſuis ſubditis intrãdi clauſurã monaſterioꝝ
ſcte Clare ad faciẽdũ ſmonẽ d el Kalẽda: dũ tñ intrãtes ſint ſenes ⁊ vite exẽplaris. Aliter. n. noluit ꝯcedere papa. ffo. 62. ¶ Scdo ꝯceſſit idẽ Leo: q̄ qñ
moniales ſcte Clare grauiter infirmãt: taliter q̄ non pñt ad cratẽ venire ad
audiendũ miſſaꝫ: poſſit illo tpe ſacerdos ꝯfeſſor eaꝝ: vel ꝑlatus ſupior introire clauſurã. infirmariã: ⁊ monaſteriũ ad celebrãdũ: ne tales moniales remaneãt ſine miſſa. dũ mõ ſacerdos ad nulla alia loca q̃ꝫ ad altare diuertat: nec
moret niſi tãto tpe q̃to idiget ad celebrãdũ: nec loquat niſi q̃tũ ẽ opꝰ i miſſa. ffo. 93. ¶ Tertio idẽ Leo ꝯceſſit: q̄ frẽs mi. vocati. rogati aut inuitati a ꝑlatis eccliaꝝ ſeu a ꝑlatis religioſis vel viſitatoribꝰ hñtibꝰ curã aliquoꝝ monaſterioꝝ monialiũ: ad hoc vt viſitẽt ꝑdicta monaſteria: vel exerceãt oĩa alia
q̃ in mõaſterijs ſibi ſubiectis exercẽt: aut ad hoc vt intrẽt cũ ipſis ꝑlatis ſiue
viſitatoribꝰ ad vidẽdũ officinas ⁊ totũ monaſteriũ interiꝰ, poſſint ſicut pñt
in monaſterijs ſibi ſubiectis: ſiue intra vel extra clauſurã viſitãdo: ⁊ alia faciẽdo: vel cũ ipſis ꝑlatis intrãdo: nõ obſtãte ꝓhibitione ſue rle: vel d̄clarationũ eiuſdẽ rle. dũ tñ ꝑdicti frẽs ſi fuerint ſubditi: hoc faciãt d̄ lñia ſuoꝝ ꝑlatoꝝ. ffo. 61. ¶ Notãdũ ẽ tñ circa oẽs caſus ſupradictos i qbꝰ ꝯcedit poſſe ingredi clauſurã q̄ ſũt erga monaſteria ſctẽ clare: vltimo dũtaxat excepto: quapropter ſi monaſterioꝝ aliaꝝ religioſaꝝ habuerint gubnationẽ: attẽdãt ad auctoritatẽ q̃ ipſis ꝯcedit in rla ⁊ ꝑuilegijs ipſaꝝ. Nã lꝫ ſit miniſter gñalis nõ
ꝑt ingredi in aliquo monaſterio religioſaꝝ alteriꝰ ordis abſq̄ ſpãli lñia pape. Idcirco opꝫ bñ aſpicere rlaꝫ ⁊ ꝑuilegia taliũ moialiũ: ne limites excedẽdo
quos ſcti pr̃es poluerũt: trãſgreſſores ſui voti efficiãt. ¶ Tãdẽ reſolutio ſupradictaꝝ triũ ꝯcluſionũ ẽ iſta: q̄ nullꝰ fr minor ꝑt igredi (abſqꝫ trãſgreſſiõe ſue
rle) in monaſterijs monialiũ cuiuſcũqꝫ religiõis: exceptis miſtro gñali: ac vi-

Caſꝰ ꝯceſſi ꝑ Leonẽ ad ingrediẽdũ ad monaſterioꝝ clauſuram.

¶ Reſolutio triũ ꝯcluſionũ ſupra poſitaꝝ.

ſitatorib⁹:ꝛ fr̄ibus deputatis ſuitio mōialiū ſctē clare i caſibus ſupradictis
Nota bene. qualificatis put i ipſis cōtinet̄:ꝛ i tribue p̄fatis p Leonē cōceſſis. Jdeo igre
di ad dādū velamē:ſeu ad vidēdū dare:aut ad pfeſſionē monialiuꝫ:ſeu ad
viſitandū ꝯſolatas vel infirmas:aut ꝯfeſſor accipiendo occaſionē intrandi
ob renouationē ſacri:vt aliquē frēm introducat ſecū:cū tñ tūc non ſit tp̄s in
quo ſm ꝟitatē deberet hoc fieri:vel ſub colore edificioꝝ ſeu alicui⁹ opis ex
ercēdi:nō hñdo illō p fine pncipali:aut carēdo arte ꝛ iduſtria ad dādū ordi
nē in hoc:ſeu qñ nō ē neceſſe ꝙ frēs dent talē induſtriā ꝛ ordinē:q2 ſufficiūt
artifices ſclares:aut moniales:vel cū abſq3 timore defectus p̄t a foris ſufficiē
ter dari forma ꝛ induſtria:aut ſub q̄buſcūq3 alijs inuētionibus, fictiōib⁹.
fraudib⁹.colorib⁹ ſeu excuſatiōib⁹:q̄uis foret i caſib⁹ ꝯceſſis. Oīa.n.hmōi
ſūt clare phibita p rl̄aꝫ nr̄aꝫ q2 vt d2 i clemētina Exiui d paradiſo:de ꝟboꝝ
ſigni. vbi aliq̄d alicui gñalr̄ phibet̄:qd expſſe nō ꝯcedit̄:intelligit̄ deligatū.

Additio. **Additio.** Jn libello ſupi⁹ allegato ponūt̄ aliq̄ notabilia circa hmōi
nr̄aꝫ:ꝛ ſūt q̄ ſequūt̄. ¶ Primū ē:ꝙ lꝫ intrās clauſurā p̄ſa
tā cū lr̄a ſufficiēti:put i caſib⁹ ꝯceſſis p rl̄aꝫ:ſeu alias ꝺbeat exire ſtati finito
Pro ſcrupu loſis. negocio p quo igreſſus ē:q̄uis tñ aliq̄ꝫtulū demoret̄:vel ſe ꝺtineat:dū tñ nō
ſit corrupta intētiōe:ꝛ quadā curioſitate circueat officinas:aut loquat̄ cum
aliq̄b⁹ monialib⁹:nō ppterea incurrit aliquā cēſurā. Verū tñ ſi corrupta in
iētione ſupradicta faceret:nō excuſaret̄ ab incurſu cēſuraꝝ. ¶ Alteꝝ notādū
eſt:ꝙ exceptis viſitatorib⁹:ꝛ fr̄ib⁹ ꝺputatis ad obſequū monialiū:null⁹ fr̄ ppt̄
aliquā cauſaꝫ p̄t ingredi clauſurā hmōi niſi in caſu extreme neceſſitatis. Vt
exēpli cauſa:ſic aliqua monialis eēt ppinqua morti:ꝛ nō adeſſet ꝯfeſſor q il
lā audiret in ꝯfeſſiōe:aut in defectū ſocij. Tūc.n. poſſit ali⁹ ſacerdos itroire:
vel ꝯfeſſor accipe aliū ſociū:ceſſante fraude. ✠. ¶ Et q2 vltra tranſgreſſionē
rl̄e:frēs minores itrādo clauſurā religioſaꝝ ſcte clare:ꝛ ſcti dñici incurrunt
excōicationē papalē:ꝛ nō ſolū ipi ſꝫ ēt q̄cūq3 alie pſone religioſe aut eccliaſti
ce vel ſclares:apponet̄ declaratio huius ſeq̄nti concluſione.

Quarta ꝯcluſio ē:ꝙ frēs mi.in
trādo clauſurā monaſterioꝝ ſctē clare aut ſcti dñici:abſq3 ſu
pradicta lr̄a pape:vltra trāſgreſſionē ſue rl̄e:incurrūt ipo fa
cto excōicationē papalē. Que excōicatio extendit̄ vniuerſalr̄
ad quaſcūq3 pſonas cuiuſcūq3 ſtat⁹:aut ꝯditionis exiſtant.
¶ Circa hūc ꝯcluſionē eſt ſciēdū:ꝙ lꝫ p̄fata excōicatio ipoſita eēt p papā:tñ
q2 in particularib⁹ extrauagātib⁹ ꝯtinebat̄:noticia illi⁹ nō hēbat̄ niſi ab ali
Florentinus q̄b⁹ religioſis:quouſq3 vn⁹ eoꝝ.ſ. btūs ātonin⁹ archiepus florētinus inter
alias excōicatiōes papales eā poſuit in.3.pte ſue ſūme.ti.25.c.7.dicēs ſic. Jn
trātes monaſteria monialiū ordis p̄dicatoꝝ:in caſu nō ꝯceſſo:ipo facto ſūt
excōicati:nō abſoluēdi niſi p papā. Jdē de itrātib⁹ monaſteria monialium
Angelus. ſctē clare ꝛc. poſtq̄ p̄dict⁹ doctor poſuit iſta i libro cōi:ꝛ ſilr̄ Angel⁹ ꝺ claua
ſio:ꝛ alij ſūmiſte:data eſt amplior noticia hmōi excōicationis:lꝫ tñ adhuc a
multis ignoret̄:q2 nō publicat̄ i eccl̄ijs ꝛ alijs locis publicis. Jdeoq3 q igno
rāter igrederēt̄:dū tñ nō eēt eoꝝ ignorātia craſſa:nō icurrerēt hmōi excōica

tionē: put dicit pſatꝰ florētinꝰ p hec vba. In locis vbi tales ſnie nūq̄ vl'. q̄
nūq̄ ſūt pmulgate: ſi qs itraret talia monaſterja neſciēs talē ſniaʒ eē ipoſitā:
ꝛ nō cā malefaciēdi: puto q̄ non icideret in ſniaʒ. Lʒ aūt vt inqt iſte doctor:
nulla ignorātia excuſet itrātē cā malefaciēdi: tū alij aſſerūt q̄ adhuc in iſto
caſu ſi ignorātia nō ſit craſſa: vt dictū ē: nō icurreret cēſura pdicta. Nā ppt — Nota.
exceſſū ituitiōis corrupte malefaciēdi: ſufficiēs ē pena legis diuine. ſ. peccare
mortalr: obligariq̄ʒ ad penā eternā: abſq̄ʒ hoc q̄ addat pēa legis poſitiue: q̄
trāſgrediēs ignorabat. Qui vo latiꝰ hoc videre voluerit legat Angelū i di-
ctiōe excōica. 7. caſu. 47. ꝛ Roſellā i dictiōe ignorātia. q. p totū: ꝛ ibi remiſ-
ſionē iueniet ad loca vbi origialr tractat hec materia. Igit nō curādo āpliꝰ
dicere d his q̄ tāgūt mōiales ordis pdicatoꝝ: dimittēdo frībꝰ eiuſdē ordis vt
ſua dubia examinēt: recolligēdo nos ad ea q̄ tāgūt nr̄a mōaſteria ſctē clare:
notabimꝰ: q̄ pfata excōicatio d q̄ florētinꝰ ꝛ alij locuti ſūt: poſita ē p eugeniū
4. vt hēt fo. 2. tra. 1. ꝛ. ffo. 49. ſub tenore ſeq̄nti. Eugeniꝰ eps ſuꝰ ſuoꝝ dei: — Eugenius
ad ppetuā rei mēoriā. Ad ea q̄ felicē ꝛc. Nihilominꝰ pcipiētes oibꝰ ꝛ ſinglis: — pa.4.
tā clicis q̄ religioſis: ꝛ ſclaribꝰ pſonis: cuiuſcūq̄ʒ ɔditiōis. gradꝰ. pheminē-
tie: vel dignitatis exiſtāt: ſub pena excōis: quā trāſgrediētes ipo facto icurrāt:
ꝛ aq̄ nō niſi a romāo pōtifice poſſint abſolui: pterq̄ i mortis articlo ɔſtituti:
q̄tenꝰ in pfata mōaſterja ſctē clare: nec aliq̄d ipoꝝ igredi pſumāt: pter formā
rle: ꝛ puiſionū aplicaꝝ ſup hoc editaꝝ. hec eugeniꝰ. Sʒ notādū: q̄ ſixtꝰ 4. ɔceſ- — Sixtꝰ pa.4:
ſit: q̄ ɔfeſſores nr̄i ordis poſſint abſoluere mlieres igrediētes mōaſteria hmōi:
ēt ſi malicioſe: ꝛ ex malo aīo itraſſent. fo. 46. tra. 1. ꝛ. ffo. 68. Et idē ſixtꝰ con
ceſſit: q̄ viri itrātes mōaſteria ſcē clare: ꝛ ſcīi dnici: ignorāter: ꝛ ſine dolo poſ
ſint abſolui a ɔfeſſoribꝰ mōialiū. ¶ Itē ē notādū: q̄ Grego. 9. q āte eugeniū — Gregorius
4. multis ānis pceſſit: ptulit excōis ſniaʒ ɔtra quoſcūq̄ʒ xp̄i fideles pſumē- — pa.9.
tes igredi mōaſteria ſctē clare extra caſus i rl'a ipaꝝ ɔtētos: vt pʒ fo. 48. tra.
2. ꝛ. ffo. 132. ¶ Poſſʒ ergo dicere aliqs cū iā poſita forēt excōicatio ɔtra ingre- — Obiectio.
diētes mōaſteria ſcē clare: ſupfluū fuit pmulgare iteꝝ aliā ſimilē excōicatio-
nē i eodē caſu? Ad hoc rūdet: nō fuiſſe ſupfluū: imo neceſſariū qd eugeniꝰ
fecit: q2 excōicatio p gregoriū pmulgata: nō extēdebat niſi ad mōaſteria vbi — Reſponſio.
obſuabat regula quā tunc moniales hēbant. ſ. pmam regulā quā ipſe con-
firmauerat: q2 tunc non erat adhuc alia. Et ſic monaſteria aliaꝝ religioſarū
ſcʒ ſcd̾e regule: quam edidit Urbanus poſt multos annos: non includeban
tur ſub conſtitutione ſeu puiſione Gregorij. 9. Item q2 excommunicatio
pfata Gregorij puipendebatur: q2 non erat vſu comprobata: nec acceptata: a
pauciſq̄ʒ cognita. Nondū. n. erat poſita in publico: cū in nullo libro cōi continerētur: put ſupra diximus factū de impoſita per Eugenium. Ad ſupplen-
dum igitur defectum q in prouiſione Gregorij erat: fecit Eugenius ſuā pui
ſionem gn̄alem: reſeruando ſibi ꝛ ſedi aplice abſolutionem ingredientium
monaſteria ſancte Clare: cuiuſcunq̄ʒ regule forent ſcʒ tam pme q̄ ſecunde.
Et iſtam poſuerunt doctores in ſuis libris: vt ad noticiam vniuerſoꝝ perue
niret. ¶ Utrum autem fratres minores incurrant ſimiliter excommunica- — De ingreſſu
tionem intrando monaſteria tertij ordinis: ſicut intrātes monaſteria ſancte — clauſure ter-
Clare: dubium eſt. Aliqbus vr q̄ ſic: q2 vt habetur. fo. 46. trac. 1. ꝛ. ffo. 42. — tiariaꝝ.

Eugeniꝰ.4.ſtatuit:ꝙ in om̄ibus tertij oꝛdis ſoroꝝ ꝛ monialiū collegijs: frēs minores de acceſſu ꝛ ingreſſu ſic ſe habeāt ſicut ſeruatur in monaſterijs ſan‑cte Clare. Alijs videt ꝙ non: qꝛ illud decretū Eugenij quo ad excōicationez poteſt intelligi de tertiarijs ſeruantibus clauſuraz. Tu videris.

Dubium.

CEterū quo ad excōicationē ſu‑pradictā reſultat ſequēs dubiū.ſ. an in caſu quo intrās clau‑ſurā monaſterioꝝ incurrit excōicationē: incurrāt ſimilr eam abbatiſſa ꝛ moniales apientes poꝛtā. ¶ Reſpōdet: ꝙ licet gra‑uiſſime peccēt moniales apiendo in tali caſu: qꝛ ꝑ regulā ſuā eſt ipis ꝓhibitū: ꝛ ꝑceptū ꝙ nō admittāt aliquā ꝑſonā abſqꝫ ſufficiēti lnia: ꝑ‑ſerti ſi mala intētione apiant: nō tn̄ incurrūt excōicationē: cū non ſit impoſita tali caſu. ꝓbat hec: qꝛ nō repitur aliqͦ ius cōmune: aut ꝑticulare hoc dicēs. Quicūqꝫ aūt dicit in aliquo caſu incurri excōmunicationez a iure cōmuni vel particulari: dꝫ oſtēdere tale ius: vel vn̄ dicit: cū non poſſit eſſe niſi ꝟtute ſtatuti eccliaſtici. Aliter aūt eadē facilitate ꝯtēnitur qua ꝓbat. Et facit ad hūc ꝓpoſitū qͦ dicit Scotꝰ in.4.diſ.17. cōtra gloſatoꝛē de penitē. diſ.5. q dixit in ſua gloſa: ꝙ ꝯfeſſio erat impoſita ꝑ ſtatutū ecclie. Sup quo ait Scotꝰ. Sal‑ua ſua grā: irrationabilr loquit. Turpe eſſe eni theologo dicere aliqd eſſe in biblia: ꝛ neſcire vbi illud inueniret. Et ita debet eſſe canoniſte dicēti aliqd eē ex traditione ecclie: ꝛ nō inuenire in canone. Et ꝙ nō inueniat tale canō gn̄ale aut particulare cōtra apientes. ꝛc. Patet ex hoc: qꝛ nullus doctoꝝ antiquoꝝ aut modernoꝝ facit mentionē de tali excōicatione: q̄uis puigilauerūt ꝛ labo‑rauerūt cū grādi diligētia recolligere in ſuis ſūmis ꝛ tractatibꝰ oēs excōica‑tiones q̄ ꝑ ius cōmune: ac ꝑ extrauagātes habent: vt inſtruerēt ſeu auiſarēt ꝯfeſſores ꝛ ꝯfitentes. Nec pōt dici ꝙ ſi nō poſuerūt hmōi excōicationez: fuit qꝛ neſciebāt ſtatuta ꝛ ꝑuilegia oꝛdinis ſctē Clare: qꝛ multi ex illis fuerunt re‑formatores ſeu viſitatores monaſterioꝝ dicti oꝛdis: ꝑut fuerūt auctores ſum‑marū angelice: ac roſelle: aliqꝫ q poſt illos ſcripſerūt: qbus nō licebat ignora‑re: ꝑſerti ſcribēdo in caſu ꝛ dicēdo. Excōicati ſunt intrātes monaſteria mo‑nialiū. ꝛc. clarū eſt ꝙ ꝯſciētia ipſoꝝ nō pmiſiſſet eis qui dicerēt. Et etiā excōi‑cate ſunt moniales apientes poꝛtā: ꝛ aliqͣs itroducētes in caſibꝰ nō conceſſis.

Obiectio cō tra ꝑdicta.

¶ Reſtat nūc rn̄dere quattuoꝛ motiuis: q̄ dederūt vel dare pn̄t alicui occaſio‑nē ſcrupulādi ꝛ dicēdi ꝯtrariū.ſ. ꝙ apientes incurrāt. ¶ Primū motiuū eſt dicere ꝙ gregoꝛiꝰ.9. in bulla ſupius allegata dixit: ꝙ faciētes ꝯtra cōtenta in regulā monialiū circa ingreſſū clauſure incurrerēt excōicationē. Sed q̄uis aliq ſic iſtud allegāt: nō cū ſub tali foꝛma hētur in ꝑfata bulla: imo ſubſequē‑

Reſponſio.

tibꝰ ꝟbis. Qͦ a nob oli in minoꝛi officio cōſtituti circa igreſſū eiuſdē oꝛdi‑nis: vez q quomō ꝛ qn̄ ingredi valeāt in regula dictaꝝ monialiū inſtitutuz eſſe dignoſcit: ab vniuerſis ꝛ ſingulis inuiolabilit obſuetur. Qui aūt cōtrai‑re ꝑſumpſerit: eos excōis ſentētie decernimꝰ ſubiacere. fo.48. tra.2. ꝛ ffo.132. Itaqꝫ pontifex iſte ꝑ hmōi bullā nō excōicat niſi itrātes: dūtaxat: vt ſupradi‑ctū eſt. Et dato caſu ꝙ exꝑſſe dixiſſet in illa bulla: ꝙ apientes poꝛtā: ꝛ ingredi pmittētes in caſibꝰ nō ꝯceſſis: incurrerēt excōicationē: adhuc intelligēdū fo‑

ret ꝯ monialib⁹ p̄me regule:quā ip̄e approbauerat:ꝛ q̄ tūc ſolūmō erat. ꝓbat
vnū ꝛ alterū p̄dictoꝝ p lr̄az bulle ſupi⁹ inſerte:q̄ dicit. Circa ingreſſū:vcȝ q.ſ.
intrātes.q̄mō.ſ.aſſociati.qn̄.ſ.ante ortū ſolis:aut cū alijs circūſtātijs: ſeu q̄li
tatib⁹ ſimilib⁹ ꝯtētis in p̄fata p̄ma regula. Itaqȝ ſolū intrātes:aut nō ſuātes
tēp⁹:ꝛ modū īdicta regl'a p̄ma poſita:īcurrūt excōicationē gregorij:ꝛ nō apiē
tes. Et licet exp̄ſſe poſita eſſȝ etiā ꝯtra apientes: poſſet excuſari p ignorātiaȝ le-
gitimā:cū eſſet amplior cā ignorādi: eo ꝙ nō foret publicata ſicut excōicatio
īpoſita p Eugeniū. Et adhuc nō defuit q diceret:ꝙ p̄fata excōicatio gregorij
nō eſt ꝯtra intrātes clauſurā:ſȝ ꝯtra intrātes ordinē nō ſeruata forma ibi tra
dita. Nā dr̄ in bulla. Circa ingreſſū eiuſdē ordis.ꝛc. Dato tn̄ ꝙ incurrāt in
trātes clauſurā:ſi apiētes portā nō incurrūt in excōicationē: vt ꝓbatū ē:mul
tomin⁹ incurrerēt ꝑticipātes:ꝯſiliū:auxiliū vel fauorē dādo:aut ꝑſuadendo
ingreſſū. Nā qn̄ imponit̄ excōicatio ſimplr̄ ꝯtra faciētes aliquā rē:nō habȝ
locū in ꝯſulentib⁹:put elicit̄ ex ca. Felicis:ꝛ a Clemētina ſi qs ſuadēte. ꝯ ſen.
excōis. Et ponit exp̄ſſe Angel⁹ in dictione excōicatio.7.§.7. p hec v̄ba. Utrū
ꝯſulētes vel fauorē dātes:ꝛ inducētes alios ad aliqd p̄dictoꝝ faciendū.ſ.ꝓ- Angelus.
pter qꝺ infligunt̄ excōicationes:ſilr̄ ſint excōicati? Rn̄det̄:ꝙ nō:niſi exp̄ſſe ex
p̄mant̄ etiā ꝯtra dātes ꝯſiliū.auxiliū.ꝛc. Idē pōit ſilueſtrina. Excōicatio.10.
q.4.§.3.ꝓbat hoc idē magis fundnmētalr̄ Caietan⁹ in ſūma de pctīs. Ex-
cōicatio in p̄ncipio. Et ꝯ multis q̄ circa hūc caſū illic ſcribit: ponem⁹ hic qꝺ Caietanus.
magis facit ad ꝓpoſitū. Dicit itaqȝ. Cōſules aūt aut mandās ſolū:dr̄ interp̄
tatiue facere. In cui⁹ ſignū:qn̄ canonū ꝯditor vult ꝯprehēdere nō ſolū faciē
tes:ſȝ coopantes:extēdit apponendo. Quicūqȝ:ꝛ quomōcūqȝ dederit ꝯſiliū.
auxiliū vel fauorē. Aliqn̄ etiaȝ dicit. Et qcūqȝ mandauerit.qn̄qȝ. Quicunqȝ
fuerit mediator. Ex his.n.ꝛ ſimilib⁹ appoſitionib⁹ ſignificat̄:ꝙ niſi appoſi-
tiones hm̄ōi fierent:ſoli faciētes eſſent excōicati. Et ꝓpterea opȝ lectorē:vel cō
feſſorē eſſe cautū:ne ſi preceps ad iudicandū coopatores excōicatos. Legat di
ligent̄ igit̄ v̄ba text⁹:ſeu ſnīe:ꝛ videat quas actiones excōicat:ꝛ ſolus faciētes
illas actiones indicet excōicatos:niſi ſint etiā excōicati dantes ꝯſiliū. auxiliū:
vel fauorē.ꝛc. Et lȝ q̄ſtū ad pctūȝ agentes ꝛ coopantes peccēt:ac deū offendāt
plus minuſue:ſm̄ qꝺ fuerūt cā pctī. Iuxta illud apl'i ad Ro.p̄mo. digni ſūt
morte:non ſolū q agūt:ſȝ etiaȝ q conſentiūt:tn̄ quo ad excōicationē eccleſie: il
li ſolū ꝯprehendunt̄ q ab imponēte exp̄ſſi ſūt. ¶ Non curam⁹ nūc dicere q̄lit̄
aperiens poſſet incurrere excōicationē:aperiendo ſcꝺo illi q p̄mo intraſſet in
caſu non ꝯceſſo:anteq̄ȝ talis eſſȝ abſolut⁹ a p̄ma excōicatione:nā hoc non eſſȝ
directe ratione aptionis:ſȝ participationis in crimine cū criminoſo: ꝓpterqꝺ
iam erat excōicat⁹. Hoc.n.gn̄ale eſt in quocūqȝ participante in crimine cum
illo q taliter eſt excōicat⁹. ¶ Alteruȝ motiuū ſcrupuli ſupradicti potuit̄ naſci
de v̄bis q̄ dixit illi dn̄s Matthe⁹ ꝓtector:de quo ſupius fecim⁹ mentionē.
Dixit.n.in ſcꝺa cōmiſſione:q̄ habet̄.fo.35.tra.p̄mo. ꝯcedim⁹ etiā poteſtatem
abſoluēdi modo p̄miſſo:abbatiſſas.ſorores:ꝛ ſeruiciales monaſterioꝝ ordi-
nis dicte ſancte:q̄ alias admiſerunt ꝑſonas extrinſecas p modū non licituȝ:
vel in caſibus non ꝯceſſis. ¶ Ad hoc rn̄detur:ꝙ dato caſu ꝙ ex p̄fatis ver- Reſponſio.
bis inferretur eſſe excōicatas abbatiſſaȝ ꝛ moniales apientes:qꝺ tn̄ nō ē veꝝ.

q꞉ non ſequit᷑. Prelatus dat auctoritatē ad abſoluendū ab excōicatione illos
q̄ non interfuerūt matutinis: ergo nō intereſſe matutinis incurrerūt excōica-
tionem. Itaqꝫ dato caſu ꝙ ſic intelligeret᷑: ſolū cōprehendebat moniales pri-
me regule ſctē Clare: q꞉ vt dictū eſt grego. 9. nō poſuit excōicationē ꝑ mona-
ſterijs alterius regule. Nā excōicatio Eugenij poſt multa tēpora p̄dicti Mat-
thei ꝓtectoris impoſita eſt. ¶ Concludimꝰ igit᷑: ꝙ dicta excōicatio impoſita
ꝑ Gregoriū: ⁊ multo minus alia impoſita ꝑ Eugeniū: nō ligat moniales ape-
riētes extra caſus cōceſſos: nec dictꝰ ꝓtector tale q̄d dixit. Et licet expreſſe di-
xiſſet: cum nō haberēt fundamētū: erat nullius valoris ſuū dictū: ex quo nul-
Alia obiectio. lus ſcribentiū de tali excōicatione fecit mentionem: ꝓut in primo motiuo di-
ctū eſt. ¶ Tertiū motiuū predicti ſcrupuli potuit hr̄e ortum ex quodā dicto
Florentini. 2. pte. ti. 5. cap. 8. §. 3. vbi ait. In omnibꝰ pene dioceſibus eſt ſentē-
tia excōis lata ꝯtra ingrediētes monaſteria monialiū ſine cauſa neceſſitatis:
cōtra laicos. clericos ⁊ religioſos: in quā incurrunt ⁊ ipſe moniales: ſi extra
Reſpōſio. caſum nō cōceſſum ꝑmittūt intrare. ¶ Sed iſtud nihil facit ꝓ caſu ad quem
allegatur: q꞉ Florentinꝰ nō dicit ꝙ habet᷑ talis excōicatio: ſed premonēdo vel
auiſando vult dicere: ꝙ fere in oībꝰ dioceſibꝰ ſolet poni ꝑ dioceſanos epōs.
Et dato ꝙ ita eſſet verū: quot in hoc epātu. n. eſſet poſita: quid facit ad caſum
monialium que nequeūt excōmunicari niſi auctoritate apoſtolica: vel a ſuis
prelatis? Preſertim: ꝙ adhuc moniales monaſteriorū ſubiectorū dioceſanis
non cōprehenderet excōicatio poſita ꝑ epōs: dicendo ſolum quot ingredien-
tes monaſteria. ⁊c. vt ſupra. ſint excōicati: niſi expreſſe adderetur in ſtatuto: ⁊
moniales ipſis aperiētes: ꝓut in ſupradicto primo motiuo de cooperantibꝰ:
Ultima obiectio. plene declaratū eſt. ¶ Quartū motiuū ad idē eſt: quedā cōſtitutio in capitulo
generali Burdegalēſi ānno dn̄i. 1520. facta tenere ſequēti. Si abbatiſſa ⁊ ſoro-
res aliquam ꝑſonā introduxerint: preterq̄ in caſibus cōceſſis in regula apo-
Reſponſio. ſtolicis ſubiaceāt cenſuris. ¶ Iſtud eni facit minꝰ ad ꝓpoſitū q̄ reliqua ſu-
pradicta: q꞉ hic capitulū generale nō ponit excōicationem: ſed. q. premonēdo
dicit. Scitote ꝙ incurretis excōicationes aplicas impoſitas cōtra intromit-
tentes aliquas perſonas clauſurā monaſteriorū: ſubintelligendo: ſi forte alīq̄
talis excōmunicationis inueniant᷑. Fuit nāqꝫ iſtud potius ad incutiendum
timorē q̄ ad augendū penā aliquā: cū ſecundū veritatem tales excōmunica-
tiones nō ſunt impoſite: ſicut plene in primo motiuo ſupradictū eſt. Et dato
caſu ꝙ expreſſe in dicto caplo generali ꝑ cōſtitutionē impoſita eſſet excōmu-
nicatio: nullius vigoris iam eſſet poſtq̄ bis facte ſunt cōſtitutiōes generales
ꝓ toto ordine. ſ. in caplo Burgenſi: ⁊ in caplo Aſſiſij. Nō tamen ꝓpter hoc
negamus nō eſſe poſſibile ꝙ in aliquo monaſterio particulari: aut in aliqua
religione monialiū ſit impoſita excōmunicatio cōtra moniales aperiētes por-
tam: ꝓut expreſſe cōtinetur in regula monialium cōceptionis beate virginis
cōtra intrātes: ⁊ aperientes in caſibus nō licitis. Et ſimiliter in monaſterijs q̄
talem excōmunicationē non habent: poſſunt eam imponere prelati moniali-
bus ſibi ſubditis: ſi neceſſitas adſit: vel aliqua cauſa rationabilis. ¶ Rema-
Reſolutio. net igitur cōcluſum: ꝙ ſolum intrātes clauſurā monaſteriorum ſancte Cla-
re: ⁊ ſcti Frācī: ac ſororū tertij ordinis: ſꝫ opinionē ſecuriorē: aut vbi de nouo

poſita fuerit:ſine licentia ſufficienti:ſunt excōmunicati a papa ipſo facto. Idcirco recte dictum eſt in premonitionibus ſeu auiſamētis que Reuerendiſſimus pater frater Frāciſcus angelorum miniſter generalis fecit: quod quotienſcūque aliqui intrāt clauſurā monaſteriorum ſancte Clare:niſi in caſibus cōceſſis:ſunt excōmunicati:et manēt ſuſpenſi a ſuis officijs:taliter quod nequeunt audire cōfeſſiones monialiū:nec celebrare illis miſſam. vltra tranſgreſſionē ſue regule:quouſque abſoluantur per habentē auctoritatē. Et licet actus per ipos facti ſint validi:antea quam denūciētur:et nō ſit prohibitum a iure cōmunicare cum illis in omnibus ac ſi nō incurriſſent:iuxta determinationem extrauagantis que incipit. Ad euitāda:et ponitur a ſūmiſtis:preſertim ab Angelo in dictione excommunicatio .8.nō tamē propter hoc talis minus peccant nō ſe abſtinendo: quam ſi eſſent denunciati. Sic eni dicitur in prefata extrauaganti facta in cōcilio cōſtantienſi. Per hoc.§.decretum: hmōi excōmunicatos.ſuſpēſos: vel interdictos:nō intendit ſancta ſynodus in aliquo releuare:vel eis quomodolibet ſuffragari. Hinc eſt:quod tales excōmunicati ſi celebrant: incurrūt irrigularitates: et alias penas quas incurrerēt denunciati: et ſic pronūciabit iudex quando eos declarauerit. Nec obſtat quod ponit Roſella in dictione Abſolutio primo .§. 18.dicens. Nota predicta quia valde ſingularia:et faciūt ad multa: vt ad ſtatuta que dicūt. Si quis tale quid fecerit:incurret talem penā ipſo facto. Et ad cōſtitutiones ordinis in quibus pluries dicitur:quod ſi prelati vel fratres fecerint hoc vel hoc:ſint priuati ipo facto ſuis officijs. Et hmōi. Expedit.n.quod declaretur per iudicem antequam fiat executio. Hec ille bene dicit antequam fiat executio. Uult eni dicere:quod debet declarari in forma iuridica aliquod cōmiſiſſe crimē propter quod incidit in penam ipo facto:antequam in iudicio:ſeu in foro exteriori āmoueatur ab officio:in cuius priuationē incurrit:aut denūcietur ſuſpenſus. interdictus.excōmunicatus:vel irregularis.etc. Sed licet nō ſit declaratus: ſi aliquid de ſibi prohibitis exercuerit:peccabit:et incidet in penas:ac ſi fuiſſet denunciatus. ¶ Et ſi adhuc forte in cōtrariū huius adducatur ſtatutū capituli generalis celebrati apud portiunculā:āno dn̄i .1526.dicens. Declarat generale capitulum:quod vbicunque in ſtatutis generalibus vel prouincialibus taxatur incurrendum ipſofacto in talē penam:nō incurritur niſi poſt denunciationē factam a prelato:dico:quod hic videtur eſſe implicatio contradictionis: dicendo quod incurrit ipo facto in talē penam:et poſtea quod non incurratur niſi poſt denunciationem factam a prelato. Idcirco intelligendum eſt voluiſſe dicere capitulum generale ad euitandū periculum cōſcientie:quod nullū ſtatutum haberet in hoc caſu vigorem incurrendi in penam ipo facto. Et potuit hoc facere in his que tangunt ſuas conſtitutiones:cum poſſit illas ponere:et āmouere quādo et quomodo ſibi videbitur. Sed hoc non pōt facere reſpectu penarū ecleſiaſticarum: quia in ipſis quando ſunt ipo facto:ſtatim incurritur. Poſtquam ergo viſum eſt qualiter frēs minores nequeunt ingredi monaſteria ſupradicta: niſi illi quibus a ſede aplica conceſſa eſt licentia ſpecialis:et quod aliter facientes incurrunt excommunicationum: videre oportet:vtrum licet non poſſet intrare clauſuram: poſſint accedere ad locutorium:et alia loca communia exteriora? Pro cuius euidentia ponitur ſequens concluſio.

Nota cōtra excōicatos.

Obiectio.

Statutū generale,

Reſponſio.

Qinta cōcluſio: frēs minores: non ſolū neqūt ingredi clauſurā monaſterioꝝ monialiū: vt dictū eſt: ſꝫ nec accedere ad locutoriū: nec intrare eccliā: vel alia loca exteriora vbi perſone alterius ſtatus licite accedunt: abſqꝫ ſufficienti cauſa ⁊ licentia. ¶ Ueritas huiꝰ concluſiōis pꝫ p Gregoriū.9. in d̄claratione nr̄e regule ſic dicentē. fo.11. trac.3. ⁊ ffo.2. tracta.2. Ad alia loca vbi hoīes ſeculares ꝯueniūt: pn̄t frēs illi cauſa p̄dicatiōis: vel eleemoſyne petēde accedere: qbꝰ id a ſupiorib꜡ ſuis: p ſua fuerit maturitate ꝯceſſū. Exceptis ſp p̄dictaꝝ mōaſterioꝝ icluſaꝝ locis. ſ. ſcē clare: ad q̄ nulli dat̃ accedēdi facultas: ſine lr̄ia ſedis aplice ſpāli. Et qꝛ ſicut i p̄ma ꝯcluſiōe dictū ē: poſt p̄fatā declarationē Innocē.4. fo.3. trac.2. ⁊ ffo.4. trac.2. ⁊ Alexā.4. ffo.5. trac.2. i ſuis declaratiōib꜡ aliqͣtulū d̄uiauerāt a d̄clara tiōe Gregorij ſupradicta: Nico.3. vt hēt̃ fo.4. tra.2. ⁊ ffo.11. tra.2. i ſua ſo
Nico. pa.3. lēni d̄claratiōe: q̄ nūc p̄cipue vtimur: ⁊ vbi qdqd boni ē in religs includit̃: ꝯfirmauit itex: ac d̄ nouo ſtatuit d̄claratū in hoc caſu p Grego.9. reuocādo ordinatū in ꝯtrariū p ſupradictos Innocētiū ⁊ Alexā. vt pꝫ ꝓpt̃ finē ſue declarationis: cū poſt replicationē ꝟboꝝ ſupradictoꝝ ꝯtentoꝝ in d̄claratione Grego.9. inferiꝰ dicit. In oībꝰ ⁊ ſinglis illis articlis q̄s ꝯſtitutio iſta ꝯtinet: q̄tq̄tꝫ ipſi vel eoꝝ aliq ꝯtineāt̃ in alijs lr̄is aplicis ſupradictis: hāc nr̄aꝫ ꝯſtitutionē. d̄clarationē. ſeu ordinationē tm̄ a fribꝰ ipſis p̄ciſe: ac inuiolabilit̃ d̄cer
Quis poſſit licentiare ad monaſteria monialium: nimꝰ ꝑpetuis tpibꝰ obſuādā. ¶ Notādū ē aūt circa p̄dicta: ꝙ ſupior q debꝫ dare p̄fatā lr̄iaꝫ: dꝫ eē p̄latꝰ ꝓpꝰ fris cui dat̃: qꝛ dꝫ examinare ſi ē illiꝰ maturitatis quā d̄claratio dicit Et ad hoc ē opꝰ ꝙ agnoſcat illū. Ita ꝙ fr̄ q ſe reperit vbi nō hꝫ ſupiorē ꝓpū: nō p̄t licētiari p p̄latū monaſterij: vbi tūc ē: ēt ſi miſter ꝓuincialis ſit: cū nō ſit ſuꝰ p̄latꝰ. Uerū tm̄ ſi fr̄ hꝫ lr̄iaꝫ ſui ꝓprij ſupioris ad hoc: nō eēt ncēe petere illā a p̄lato monaſterij: vel ꝓuinciali vbi ꝓ tūc ēt: qꝛ ſicut non p̄t illā ꝯcedere: ita nec amouere: cū nō ſit p̄latꝰ ſuꝰ: q̄uis de facto poſſit illā impedire. Idcirco d̄r in declarationibꝰ: illi qbꝰ a ſuis ſupiorbꝰ ⁊c. ⁊ nō dixerīt abſolute a ſupiorib꜡. ¶ Sꝫ notādū: ꝙ poſt p̄fatas d̄claratiōes: facte ſūt aliq̄ ꝯceſſiones aplice qbꝰ dat̃ maior auctas p̄latis vt poſſint licentiare frēs ſuos ſubditos ad loca exteriora ꝯceſſa p d̄claratiōes. q̄ ꝯceſſiōes ſequūt̃.
Eugenius pa.4. ¶ Primo: fert̃ ꝙ Eugeniꝰ.4. ꝯceſſit: ꝙ frēs mi. poſſint itrare i locis q̄rūcūqꝫ monialiū: vbi ſeculares cōiter intrāt: d̄ lr̄ia ſuoꝝ p̄latoꝝ: qn̄ mittunt̃: vt hēt̃ ffo.261. Sꝫ aduertendū: ꝙ hmōi ꝯceſſio non reputat̃ certa: immo credit̃: ꝙ fuit d̄fectꝰ in imp̄ſſore: ita ꝙ vbi poſitū ē: poſſint intrare: d̄bebat addere: ⁊ p̄dicare. Hoc ē: poſſint intrare ad p̄dicandū. ꝓbat̃ hoc: qꝛ Nico.5. q ſucceſſit Eugenio: i hoc caſu: ꝯceſſit fribꝰ mi. ꝙ poſſint itrare ⁊ p̄dicare i ecclijs ⁊ locis monialiū ſcte Clare: ⁊ aliaꝝ q̄rūcūqꝫ: vbi ſeculares cōiter intrāt: d̄ lr̄ia ſuoꝝ p̄latoꝝ qn̄ mittūt̃ ffo. 65. ⁊ ffo.99. Pius ēt: q ſucceſſit p̄fato Nicolao conceſſit frēs poſſe predicare: ⁊ intrare in locis quarūcunqꝫ monialium: vbi ſeculares cōiter intrant: de lr̄ia ſuorum prelatorū quando mittuntur. ffo.66. Idem d̄r conceſſiſſe Calixtum.3. Si ergo conceſſio Eugenij ſupra poſita eēt certa: cum ſit gn̄alis: non ſe reſtringens put alie dicendo: poſſint predicare:

non fuiſſet opus petere a Nicolao. Pio: ⁊ Calixto p̄fatas ꝯceſſiōes tā limi-
tatas.ſ.ꝙ poſſint intrare: ⁊ p̄dicare. Niſi forte poſtulate ac impetrate ſunt ad
reſtringēdū gn̄alitatē quā videbat̄ ꝯcedere p̄fata ꝯceſſio Eugenij. ¶ Poſt
hec Sixt⁹.4. addidit: ꝙ frēs nr̄i cauſa viſitādi religas: ſicut caput ſcti ioā- Sixt⁹ pa.4.
nis baptiſte Rome apd̄ ſctm̄ Silueſtrū: ⁊ ſanguinē ſcti Frāciſci apd̄ Aſſiſiū:
vbi ſunt monaſteria ſctē clare: ⁊ tpe ſtationū: ⁊ ꝓceſſionū gn̄aliū poſſint licē-
tiari ꝓ aliqua hm̄oi cauſaꝝ: aut ſilium ꝑ quēcūqꝫ p̄latū ordis. Intelligēdo
ſꝑ de locis exteriorib⁹ ffo.68.⁊.fffo.96. ¶ Idē Sixt⁹ poſtea ꝯceſſit: qd̄ frēs
minores poſſint ire de lnia ſuoꝝ p̄latoꝝ ad eccl'as ⁊ loca vbi hitāt frēs d̄pu-
tati ad regimē monialiū.fo.63.trac.1.⁊ffo.67.⁊.fffo.96. ¶ Supradictū ⁊
acceſſu ad loca vbi frēs d̄putati ſuitijs mōialiū hitāt: qd̄ neq̄ant fieri abſqꝫ
lnia p̄latoꝝ: vr̄ intelligi debere qn̄ hitatio frm̄ hm̄oi ē ꝯtigua ſeu ꝯtinua mo-
naſterio monialiū. Et ſil'r vr̄ dicēdū de hitationib⁹ ſuitoꝝ ſeculariū: vt eco-
nomi ⁊c. ac ſuitricū: ⁊ capellanoꝝ monialiū: q2 tales hitationes: ſūt officine
exteriores ꝑtinētes ad ſuitiū interiorē: quapropter qn̄ ſunt ꝯtigue vl' ꝯtinue
reqrit̄ lnia ad accedēdū ad illas. ¶ Tādē Sixt⁹ met ꝯceſſit: qd̄ de lnia ſuoꝝ
p̄latoꝝ poſſint frēs minores accedere ad loca mōialiū ſcte clare: ⁊ ſcti dn̄ici:
ad q̄ ſcl'ares accedūt: ꝓ eleemoſyna petēda: ⁊ cauſa celebrādi: ⁊ ꝓ alijs licitis ⁊
honeſtis.ffo.69.⁊.fffo.100. ¶ Itē Alexāder.6.ꝯceſſit: qd̄ ꝓuīciales poſſint Alexander
licētiare frēs ad alia monaſteria q̄ꝫ ſctē clare: nō ſolū cauſa eleemoſyne petē- papa.6.
de: ⁊ p̄dicationis faciēde: ſꝫ ēt ꝓ ſp̄ūali viſitatione cōſanguineaꝝ: vel alia ne-
ceſſitate. Intelligēdo ſꝑ de locis ad q̄ ſcl'ares cōiter accedūt.fffo.99. ¶ Itaqꝫ
oēs ꝯceſſiones vſqꝫ ad Sixtū excluſiue: ſolū addebāt ad d̄clarationes Gre-
gorij ⁊ Nicolai qd̄ frēs poſſint licētiari ad p̄dicādū in monaſterijs ſcte cla-
re. Sꝫ in conceſſiōib⁹ poſtea factis ꝑ Sixtū ⁊ Alexādrū: q̄libꝫ ipſaꝝ addidit
aliqd alteri: vt pꝫ conferēti illas inuicē. ¶ Eſt aūt hic notādū qd̄ gn̄alis ſuꝑ
oia monaſteria cōmiſſa guƀnationi ꝓuincialiū: ſeu alioꝝ inferioꝝ ſuoꝝ: hꝫ
eādē auctoritatē q̄ꝫ illi: ꝓut Alexāder.6.d̄clarauit dicēs, gn̄alis auctoritatē
hēat in monaſterijs monialiū ſuoꝝ ſubditoꝝ quam ipſi ſubditi hn̄t.fo.55.
trac.1.⁊.ffo.59. ¶ Ex oib⁹ ſupradictis elicit̄ qd̄ ſeq̄t. ¶ Primū: qd̄ gn̄alis ⁊ Reſolutio
ꝓuincialis hita cauſa rōnabili pn̄t dare lniam ſuis ſubditis vt accedāt ad p̄dictoꝝ.
loca exteriora monaſterioꝝ quarūcūqꝫ monialiū. ¶ Scd̄ꝫ: ꝙ p̄lati inferiores
ꝓuīcialib⁹: ꝓut ſunt guardiani: ⁊ cuſtodes ⁊c. ꝓ monaſterijs ſctē clare ⁊ ſcti
dn̄ici hn̄t eādē auctoritatē ⁊ facl'tatē. In caſib⁹ aūt ſeq̄ntib⁹: ꝓ q̄buſlibꝫ mo-
naſterijs.ſ.ꝓ viſitādis religjs: ⁊ tpe ſtationū: ac ꝓceſſionū gn̄aliū: ⁊ ad eccliā
monialiū: ⁊ hitationē frm̄ deputatoꝝ ſuitio monialiū: ⁊ ꝓ p̄dicatiōe facien-
da: ⁊ eleemoſyna petēda: ꝓut ſuꝑi⁹ dictū eſt. Itaqꝫ inferiores hn̄t minus q̄ꝫ
ꝓuinciales: ꝙ neq̄unt licētiare ſuos ſubditos ꝓ viſitatiōib⁹: nec alijs cauſis
vltra ſuꝑi⁹ expr̄ſſas: niſi ad monaſteria ſctē clare: ⁊ ſcti dn̄ici: vt dictū ē. Qui
igit̄ quo ad oia voluerint hr̄e facultatē: opꝫ ꝙ a ꝓuincialibus eis comitat̄.
¶ Licꝫ aūt ſupradicta cōceſſa ſint ꝑ ꝓuiſiōes aplicas: nihilomin⁹ qn̄qꝫ com-
mittit̄ maior auctoritas p̄latis īferiorib⁹: vel minuit̄: aut in totū aufert̄ ꝑ cō-
ſtitutiones gn̄ales: ſeu ꝓuinciales: ſeu p̄cepto ſuꝑioꝝ. quo caſu: illđ debꝫ ſer-
uari nō curādo de ꝯceſſiōib⁹ p̄fatis. ¶ De his ꝙ̄ ꝯceſſa vel limitata ſunt

circa hec in caplis gñalibus floꝛenciaci. meclinenſi. burdegalie: ac burgiſ: nõ curamus hic dicere: q2 illa tráſierũt ſicut ⁊ ꝯſtitutiões vbi ꝯtinebãť. Solũ dico: ꝙ ſtante aliquo ſtatuto ſuſpẽſiuo auctatis in hoc caſu cõceſſe ꝑlatis inferioꝛibꝰ ꝓuincialibꝰ nõ eſt opus ingrere qualiter vel qñ: ſeu qua auctoꝛitate poſſint licẽtiare ſuos ſubditos ꝑ acceſſu ad loca exterioꝛa monaſterioꝝ monialiũ: cũ totalr̃ ſit eis ablata ptãs: niſi ꝓuincialis aut gñalis ſup hoc fecerint eis nouã cõmiſſionẽ. Soli. n. gñales ⁊ ꝓuinciales hñt auctoꝛitatẽ aplicã ad ſupꝛadicta: vt dictũ ẽ. ¶ Quo ad ꝑdicta ſolet q̃ri an ꝑlatus hñs auctoꝛitatẽ licẽciãdi ſuos ſubditos in caſu ſupꝛadicto: poſſit ẽt licẽtiare ſuã ꝑſonã ad idẽ. Determinatio aũt huius ponet̃ in fine huius tractatus.

Certa cõcluſio: ꝙ ꝑlati ſub quoꝝ gubernatiõe moniales ſctẽ clare exiſtũt: nõ pñt dare lñiaꝫ ꝑſonis ſclaribꝰ. eccliaſticis: vel religioſis: tã viris q̃ꝫ feminis vt ingrediãť clauſurã monaſterioꝝ hmõi monialiũ abſq; ſedis aplice auctoꝛitate ſpeciali. ¶ Ueritas huiꝰ ꝯcluſiõis ſic ꝓbať. Si ꝑlati hñtes gubernationẽ monialiũ ſcte clare poſſent dare lñiam ꝑſonis ſecularibus ingrediẽdi monaſteria hmõi: hoc eẽt q2 Julius. 2. ꝯceſſit ꝙ ꝓuinciales frm̃ minoꝝ hẽant eãdẽ ptãtẽ ⁊ facultatẽ circa moniales ſcte clare illoꝝ cure cõmiſſas: quã Urbanus. 4. in rl'a ꝑdictaꝝ monialiũ cõmiſit ꝓtectoꝛi dicti oꝛdis: vt hẽtur ffo. 72. in rl'a aũt ꝑfata. c. 18. ſic hẽtur. De igreſſu ꝑſonaꝝ in monaſteriũ: firmiter ac diſtricte ꝑcipimus: vt nulla vnq̃ꝫ abbatiſſa: vel eiꝰ ſoroꝛes aliquã ꝑſonã religioſaꝫ: ſeu ſclarẽ: aut cuiuſlibꝫ dignitatis in monaſterij clauſurã intrinſecã intrare ꝑmittãt. Nec oĩno alicui liceat: niſi qbus ꝯceſſum a ſede aplica fuerit: vel a cardinali cui fuerit ſoroꝝ oꝛdo cõmiſſus. Sꝫ v̾tute huiꝰ ꝯceſſiõis nõ pñt ꝑfatã lñiam dare: vt ꝓbabiť: igiť ⁊c. Hoc pꝫ ꝑmo: q2 auctas ſupꝛadicta ꝯceſſa ꝓtectoꝛi quo ad caſuꝫ hũc: reuocata ẽ p Martinũ. 5. fo. 38. trac. 1. ⁊ ffo. 36. ſubſeq̃ntibꝰ v̾bis. Preterea decernimus: ꝙ exceptis his de qbꝰ in ꝯſtitutiõibꝰ fe. re. Bñdicti. 12. ꝑde. nĩ: nulli oĩno hoĩm tã regulariũ q̃ꝫ ſcl'ariũ: cuiuſcũq; gradꝰ. ꝑheminentie. dignitatis. excellẽtie. nobilitatis ⁊ ꝯditiõis fuerit: ꝓtextu ſibi deſup quauis auctate ꝯceſſu cuiuſcũq; lñie: quã ſilr̃ caſſamꝰ. irritamꝰ: ⁊ ãnullamꝰ: monaſteria ſeu loca ſoroꝝ ⁊ monialiũ ſcte clare: ſeu aliqđ ex eis ingredi: (ſeqť ⁊ facit) nec etiã ꝓtectoꝛi: aut gñali miniſtro oꝛdis minoꝝ ꝓ tpe exiſtẽtibꝰ: ſeu ꝓuincialibꝰ miniſtris: ⁊ qbuſcũq; viſitatoꝛibꝰ lñiam ſup ingreſſum hmõi alijs ab exceptis ãtedictis: in ꝯſulto romano põtifice: ꝯcedere liceat quoquo mõ. Hec Martinus. 5. de exceptis aũt in ꝯſtitutiõibꝰ Bñdicti. 12. dr̃. c. 30. earũdẽ ꝯſtitutionũ. Nulli regulari: vel laice ꝑſone: cuiuſcũq; ꝑheminẽtie. dignitatis. ſtatus: vel ꝯditiõis extiterit: igreſſus pateat ad eadẽ. ſ. mõaſteria ſcte clare: ſine aplice ſedis lñia ſpãli: exceptis ſolũ mõ ꝑſonis illis qbꝰ ꝑ ꝑdictoꝝ ꝑdeceſſoꝝ nr̃oꝝ oꝛdinatiões. i. ꝯceſſiões: ⁊ ꝑ ꝑdictaꝝ monialiũ regulas noſcit̃ eẽ ꝑmiſſuꝫ: vt hẽtur in li. oꝛdis Italico. 3. pte. fo. 210. Uoluit itaq; dicere Martinus. 5. ꝙ lꝫ in rl'a ſcte clare ꝑ Urbanũ editã ꝯceſſuꝫ eẽt ꝓtectoꝛi oꝛdis poſſe dare licentiã intrãdi monaſteria ꝑdicta: tñ ꝙ de cetero: nec ꝓtectoꝛ: nec gñalis mi-

Martinus. pa. 5.

Bñdictus pa. 12.

niſter: ⁊ multo min⁹ ꝓuinciales miniſtri: ⁊ viſitatores poſſint dare lĩiam intrandi ꝑdicta mõaſteria alicui ꝑſone cuiuſcũqȝ ſtatus fuerit: abſqȝ ſedis aplice lĩia ſpãli. ¶ Sȝ adhuc his nõ ꝯtent⁹ dicit forte aliqs tenẽdo oppoſitũ ꝙ cũ ꝯceſſio Julij .2. facta ſit poſt ſupradictã reuocationẽ Martini: viuificata eſt ꝑ hmõi ꝯceſſionẽ Julij ꝯceſſio Urbani facta ꝓtectori. quo ad hoc vt ꝓuinciales poſſint illa vti. Obiectio. ¶ Ad hoc rñdet: ꝙ ꝯceſſio Julij fuit ſubreptīcia quo ad iſtũ caſuȝ: ⁊ ꝑ ꝯñs nulli⁹ valoris: qꝛ in ſupplicatiõe nõ fuerũt expꝛſſa oĩa q̃ ſi exꝑmerent̃ nõ fuiſſet forte ꝯceſſa. ſ. ꝙ ꝑdicta ptãs ⁊ facultas ꝓtectoris ab Urbano ꝯceſſa: erat reuocata ꝑ Martinũ .5. Si .n. hoc fuiſſet expꝛſſuȝ: nõ eſt ṽo ſimile ꝙ ille ꝯceſſiſſet gñalr̃ ⁊ abſolute: ꝑut ꝯceſſit. Et facit ad hoc: qḋ idẽ Julius in quadã bulla: fo. 43. trac .2. ⁊ ſſo .126. declarauit dicẽs: ꝙ ꝑ ꝯfirmationẽ ꝑuilegioꝝ ꝑ Sixtũ .4. factã: ac eorũdẽ ꝑuilegioꝝ nouã ꝯceſſionẽ: ꝑ hec ṽba (de nouo ꝯcedim⁹) ſolũ mõ eẽ ꝯfirmata: ⁊ de nouo ꝯceſſa ꝑuilegia ordini ꝯceſſa: ⁊ alias nõ reuocata. Igit̃ cũ ꝯceſſio Urbani eẽt reuocata ꝑ Martinũ: nõ intẽderet Juli⁹ viuificare illã: ſi ꝯſtaret ſibi de reuocatiõe hmõi. Et ꝙ nõ ꝯſtiterit ꝑfato Julio de tali reuocatiõe: pȝ ex hoc: qꝛ interrogationib⁹: ſeu nõ obſtãtijs in fine poſitis: nullã fecit mẽtionẽ ꝑdicti reuocatiõis: ꝑut i ſilibus ſm̃ ſtillũ curie romane fieri ſolet dicẽdo. Non obſtãtib⁹ talib⁹ ⁊ talibus lr̃is aplicis ⁊c. Responſio. ¶ Itẽ dato caſu ꝙ ꝑfate lr̃e Julij nõ eẽnt ſubꝛepticie: ꝑut ſupra ꝓbatũ eſt eẽ: adhuc vĩr nõ ſufficere ad licẽtiãdũ ꝑſonas ſeculares nec aliq̃s alias ꝓ ingrediẽdo ꝑfata monaſteria: ſi bñ ponderent̃ ṽba in ꝯceſſiõe poſita: q̃ talia ſunt. Ut circa ꝑdictas ſorores. ſ. ſcte clare illa ptãs ſeu facultas ꝑdictis vicarijs ꝓuincialib⁹ ꝑ ꝑfatas lr̃as aplicas cẽſeat̃ eẽ cõmiſſa: q̃ ꝑ ꝑfatum Urbanũ ꝑdeceſſorẽ: q̃ ꝑdictã regulã ꝯfirmauit ⁊ approbauit: in eadẽ regula ꝓtectorib⁹ eiuſdẽ ordis cõmiſſa fuit: auctoritate aplica: tenore ꝑſentiuȝ declaram⁹. Põderãdũ ẽ qḋ dicit in ꝑncipio hmõi ṽboꝝ. Ut circa ꝑdictas ſorores illa ptãs ⁊c. Nõ dixit abſolute ⁊ gñalr̃ circa ſorores: ⁊ eaꝝ monaſteria. ⁊c. Nec ſpecificauit aliqd de igreſſu clauſure: nec min⁹ de ptãte dãdi lĩiam aliqb⁹ ꝑſonis ꝑ ingreſſu hmõi: ſicut fieri ſolet. ¶ Tandẽ notãdum eſt circa hoc: ꝙ cũ ꝓbatiores ac doctiores pr̃es religiõis hẽrent ꝓ certiſſima: ⁊ dubitatione indignã ꝑfatã concluſionẽ. Re. pr̃ frater Frãciſc⁹ angeloꝝ dũ eẽt miniſter gñalis obtinuit a ſctiſſimo dño Clemente .7. anno dñi .1526. ꝑ gr̃a ſpãli facultatẽ: vt poſſet dare lĩiam mulieribus viduis ⁊ honeſtis ad ingrediẽdũ monoſteria ſctẽ clare. Que facultas illi ꝯceſſa: ⁊ lĩie ṽtute illius date: ſolum mõ durauerunt q̃diu tp̃s ſui officij durauit. Et ſic pȝ veritas cõcluſionis.

Septima ꝯcluſio: ꝙ moniales

ſctẽ clare hñt ãpliorẽ obligationẽ ad clauſurã illa q̃ a iure cõi oib⁹ monialib⁹ poſita ẽ. Hec ꝯcluſio pȝ: qꝛ moniales ſctẽ Clare vltra obligationẽ clauſure ipoſitã ꝑ in cõe gñaliter oib⁹ monialib⁹: vt in ꝑncipio hui⁹ tractat⁹ poſitũ eſt: hñt aliã maiorẽ obligationẽ impoſitaȝ eis ꝑ regulam ſue ꝓfeſſionis: q̃ .c. 2. ſic dicit. Omni namqȝ tempore vite ſue hanc regulam profitentes: clauſe manere firmiter teneantur.

Caſ⁹ i q̃bus mõiales pñt egredi clau- ſuram.

Et ſic vouẽt: vt pz.c.3.dicte regule. Jta ꝙ clauſura ẽ vnũ ſuoꝝ votoꝝ ꝑnci palium: put ẽ ſuare obiam. pauptatẽ ⁊ caſtitatẽ. Sup quo nõ ẽ aliq̃ diſpenſa- tio: niſi in ſeq̃ntib⁹ caſib⁹: q̃ hñt .2.c. rle. fo.224. tracta.3.⁊.fo.294.

Prim⁹ caſ⁹.

Primus caſus eſt: ſi ſupuenerit ieuitabilis ⁊ piculoſa neceſſi- tas: ſicut exuſtiõis ignis: vel icurſus hoſtilis: ſeu alicui⁹ hmõi: q̃ dilationẽ nullo capet mõ ad egrediẽdi liniaz poſtulãdã. Jn q̃b⁹ caſib⁹: trãſferãt ſe ſorores ad locũ aliũ ꝯpetẽtẽ: in quo (q̃ntũ comode fieri poterit) clauſe morentur: quouſq3 eis de monaſterio ſit prouiſum.

Additio.

Additio. Circa hũc caſu3 d̃r i libello ſupi⁹ allegato: ꝙ adhuc i hoc caſu: ſi poſſ3 abſq3 ꝑiclo fieri: deber3 p⁹ hr̃i ſupioris lnia: vt pz ex ſupradicta lr̃a regule. S3 qñ ſubitũ piculũ ad hoc nõ daret locũ: tũc abſq3 lñia pñt egredi: nõ tñ q̃lib3 p ſe: aut ſepatim: ſ3 oẽs ſimul. Et ſtatim vt exierint: debẽt ſe recolligere in aliqua domo honeſta: ⁊ dare ordinẽ vt hẽant debitã clauſurã: q̃nouſq3 ꝓuideat̃ eis de monaſterio. Et iſtõ nõ eſt declara- tio: q2 regula exꝑſſe dicit. Et addit. ꝙ ſi ignis intus ardẽs põt extingui ipſis monialibus intra monaſteriũ manẽtib⁹: nõ pñt egredi ẽt cũ lñia ꝑlatorum.

Scd̃s caſus

Scd̃s caſus eſt: qñ ab hñte ptãtẽ mitterent̃ ad aliquem locum cauſa plantandi: vel edificandi eandem religionẽ: vel reformandi aliquod monaſterium eiuſdem ordinis.

Terti⁹ caſus

Tertius caſus eſt: cauſa regiminis. ſc3 vt ſit prelata alicuius Monaſterij.

Additio.

Additio. Que ad hũc caſum d̃r in ꝑfato libello: ꝙ nõ ſolũ põt aliq̃ monialis egredi clauſurã ⁊ duci vt ſit abbatiſſa: ſed ẽt vt ſit magiſtra nouiciaꝝ: vel ad docẽdũ alias moniales cãtare. vel alia ſimilia: ſeu vt ponat̃ in aliquo officio in quo multũ ꝯſiſtit honeſtas religiõis: put eẽ ia- nitricẽ ⁊c. Dicit ẽt: q̃ d̃ pacto officio ꝓ quo aliqua monialis ducta ẽ ad aliũd monaſteriũ: ſi vult regredi ad ſuũ monaſteriũ: põt reuerti ſola: ſi ſocia vellet remãere. Aut ſocia poſſet reuerti ſola ſi pͥcipalis nollet regredi: de conſen- ſu tamen vtriuſq3 monaſterij.

Quart⁹ caſ⁹ Additio.

Quart⁹ caſus eſt: cauſa correctiõis. ¶ ADDJTJO. Hũc ca- ſu3 d̃clarat auctor ꝑfati libelli: vt ſi accideret q̃d aliq̃ monialis non poſſet corrigi in monaſterio vbi habitat timore ſuorum cognatorum: quia tunc poſſet duci ad aliud monaſterium. ⁊c.

Quĩt⁹ caſus

Quint⁹ caſus eſt: cauſa alicuius valde euidẽtis: ⁊ gra uis diſpendij euitandi.

Additio.

Additio. Jn ꝑfato libello d̃r: q̃d diſpẽdiũ de quo i caſu iſto ſit mẽ tio declarat̃ in.c.1.de ſtatu regu.li.6. vt pote ſi aliq̃ mo- nialis eẽt iſecta aliqua ifirmitate tã ꝯtagioſa ꝙ timeret̃ inde ꝓuenire magnũ dãnũ monialib⁹: vl' nõ poſſe ibi viuere ſine grãdi piculo: aut ſcãdalo cõita- tis. Et dicit ãpli⁹ iſte auctor: ꝙ ſi idẽ incõueniẽs q̃d hẽt̃ i mõaſterio vbi ha- bitat mõialis hmõi: erit i quocũq3 alio mõaſterio: ꝙ forte poſſ3 poni in aliq̃

Nota.

domo particlari. S3 l3 quacũq3 alia ifirmitate mõialis ifirmet̃: ⁊ adhuc talr̃ ꝙ medici dicerẽt nõ poſſe euadere ibi manẽdo: ⁊ ꝙ poſita i aliquo alio mo naſterio ſui ordis poſſet curari: nõ ꝓpterea poſſ3 exire clauſurã: vel inde educi.

Nec ad hoc ſufficit licētia ptectoris: vel alteriꝰ plati: ſʒ quot ibi curet put me
lius fieri potuerit: ⁊ habeat paciētiā. Sic.n. fuit determinatū p plures docto-
res inſignes vniuerſitatis ſalmantine: vt habetur late in compendio priuile-
giorum dictione clauſura. ✠.

C Sextꝰ caſus ē de ſi mādato hñtis auctoritatē monaſterio p- mo: rōnabili cauſa relicto: totꝰ ꝯuentus ad mo- — Sextꝰ caſus.
naſteriū aliud ſe trāſferret. ¶ In oībus tñ pfatis caſibus dicit Urbanꝰ: ꝙ nō
debēt egredi niſi d lnia ptectoris. Et qꝛ puincialibus ꝯceſſum eſt ꝙ in mona
ſterijs ſctē Clare ſibi ſubditis poſſint circa ſorores oīa q̄ ptectori p regulam
ipſaꝝ monialiū ꝯceſſa ſunt: put in pcedēti ſexta cōcluſione declaratuʒ eſt: et
habet ffo.213. ⁊ ffo.72. pñt ijdē puinciales in caſibus ſupradictis dare licen-
tiā monialibꝰ egrediendi clauſurā. ¶ Nec tñ hic tradat oblíuioni ꝙ ptās da
ta ptectori in regula ad dandū licētiaʒ ingrediēdi clauſurā eſt āmota ab illo
⁊ reuocata: ⁊ p ꝯñs carēt illa plati ordinis: ſicut in ſcda ⁊ ſexta ꝯcluſionibus
ſupra declaratū eſt. ¶ Igit moniales ſctē Clare egrediēdo clauſurā extra ca-
ſus ſupradictos: trāſgrediunt regulā ſuā: licet nō incurrāt excōicationē: niſi
in vno tñ caſu poſito in ſua regula. ſ. ſi irēt ad curiā romanā. Et ponit ſequē
tibus verbis. In ꝟtute obediētie: ⁊ ſub pena excōis quā ipſo facto tranſgre-
diētes vel nō parētes incurrāt: diſtricte pcipimꝰ: vt nulla abbatiſſa vel ſoror:
p vlla neceſſitatis cauſa: ad ſedē aplicam pſonalr veniat vel accedat: niſi ali-
cui lnia ſpālis a ſede aplica concedatur. cap.13. regle. fo.290. tra.3. ⁊. ffo.298.
tra.2. ¶ Non eſt opꝰ hic dicere qualr dimiſſo hitu exeundo clauſurā incurre
rent excōicationē: licet non irēt ad curiā romanā: cū hoc ſit d iure cōi quo ad
oīes pſonas religioſas: vt in cap.2. Ne clerici vel monachi li.6. ¶ Et nō ſo-
lū non pñt exire clauſurā: vt dictū eſt: ſʒ nec introducere aliquā pſonā: put re
gula ipſaꝝ phibet dicēdo: firmit ac diſtricte pcipimꝰ: vt nulla vnꝗ̄ abbatiſ
ſa vel eius ſorores aliquā pſonā religioſam ſeu ſecularē: aut cuiuſlibʒ digni-
tatis in monaſterii clauſurā intrīſecā intrare pmittāt. Nec omnino alicui li-
ceat: niſi qbus ꝯceſſū a ſede aplica fuerit. Nā vt dictū eſt: etiā ptector non pōt
hoc ꝯcedere. ¶ Ita ꝙ in pfatis duobus cōſiſtit clauſura religioſaꝝ. Et ſi face-
rent cōtra pmū: infrīgerēt ſuū votū. Si aūt cōtra ſcdʒ: trāſgrederent pceptū
ſue regule. In neutro tñ eoꝝ incurrerē excōicationē: niſi eundo ad curiaʒ ro-
manā: aut dimittēdo ſuū hituʒ: vt dictū eſt: licet irent alias quocūqʒ vellent:
vel intromitterēt quēcunqʒ intra clauſurā monaſterij. Peccarēt tñ grauiſſi
me in qlibʒ iſtoꝝ caſuum. C Uñ quo ad hūc caſuʒ. ſ. ire abſqʒ lnia ſeu apo-
ſtatare cū hitu: magis riguroſuʒ eſt ſtatutū fratrū nři ordinis: cū eundo vbi-
cunqʒ abſqʒ lnia: etiā ſi nō dimittāt habitū: ſunt excōicati. Et vt ſciat qđ cir
ca hoc ſtatuta antiqua ordinauerūt: apponet ſtatutū Bñdicti.12. qđ ſequit. — Bñdictus papa.12.
Diſtricte pcipimꝰ miniſtris vel viſitatoribꝰ. abbatiſſis: ⁊ qbuſcūqʒ alijs ad qs
vel ad quas hoc ptinuerit: vt clauſurā hmōi diligent teneri faciāt: ita ꝙ nul-
li earū tacite vel expreſſe pfeſſe ſit vel eſſe valeat: quacūqʒ rōne vel cauſa clau-
ſurā hmōi deiceps egrediēdi facultas: niſi cauſa plātādi vel edificādi eandē
religionē ad aliquē locū aliqua trāſmittant: vel tāto forte ⁊ tali morbo eujdē
ter aliquas eaꝝ laborare cōſtaret: ꝙ nō poſſent cū alijs abſqʒ graui pículo: ſeu

ſcandalo cōmorari. Q̄ḋq̄ʒ nulli regulari vel laice pſone cuiuſcūq̄ʒ ꝑheminē
tie. dignitatis: ſtatꝰ vel ꝯditiōis extiterit: ingreſſus pateat ad eaſdē ſine aplice
ſedis lr̄a ſpāli: exceptis ſolū mō pſonis illis qbꝰ i certis caſibꝰ: p p̄dictoꝝ p̄
deceſſoꝝ ordiatiōes. i. ꝯceſſiōes: ⁊ p p̄dictaꝝ mōialiū reglas noſcit eē pmiſ
ſum. Eiſdē quoq̄ʒ miſtris. cuſtodibꝰ: ⁊ guardianis: tenore p̄ntiū duximꝰ in
iūgēdū: vt frēs ſui ordis ſibi ſubditos arcere ſtudeāt ab acceſſu ad monaſte
ria monialiū quarūcūq̄ʒ: iuxta bt̄i Frācıſci rl'aʒ: ⁊ aplica ipſoꝝ ordis īſtitu
ta: penas in dictis ſtatutis ꝓuide ordiatas: eoꝝ trāſgreſſoribꝰ infligēdas. Et
infra. ¶ Porro ſi abbatiſſa ꝯtra p̄miſſa clauſurā ipaꝝ exire p̄ſumpſerit: vel ad
exeundū aliquā licētiauerit monialē: p miniſtrū ſuū: de diſcretoꝝ frm̄ ꝯſilio
remoueat a regimine abbatiſſe. Moniales vero dictā exeūtes clauſurā: i caſi
bꝰ nō pmiſſis: ipſo facto ſint inhabiles ad q̄cūq̄ʒ officia i eaꝝ ordine obtinē
da. Et nihilominꝰ ſubdāt penis q̄ p grauioribus culpis in ipſo ordine con
ſueuerūt poni. hec Bn̄dictus. 12. ¶ Et notādū: q̄ lʒ iſte ꝯſtitutiones bn̄dicti
nō obligēt p ſeipſas: q̄ faciūt relationē eoꝝ ad q̄ obligamur p rl'am nr̄am ⁊
monialiū: poſuimꝰ tn̄ hic ad oſtēdēdū penas q̄ p ſtatuta āti qua imponebāt
abbatiſſe ac monialibus p trāſgreſſiōe clauſure: in caſibus iā dictis: ⁊ vt ex
hoc inferat nō inueniri p aliqua ſtatuta vel regulā excōicationē eis ipoſitaʒ
in caſu aliquo ꝓpter trāſgreſſionē clauſure: niſi vt dictū eſt: irent ad curiaʒ
romanā: aut apoſtatando dimitterent habitum.

Sequitur quodā dubiuʒ: qḋ in
fine q̄nte ꝯcluſiōis tetigimus: ⁊ p iſto loco dimiſimus: ⁊ ē ta
le. Si ea q̄ p̄latus pōt facere erga ſubditos ſuos: poſſit ſilr̄
facere erga ſeipm̄? Verbi grā. Pōt diſpēſare cū eis: pōt illos
abſoluere: pōt illos licētiare vt accedāt ad loca exteriora mo
naſterioꝝ monialiū ⁊c. ſi poterit his vti erga ſeipʒ abſq̄ʒ auctoritate ſeu lr̄a
Reſponſio. alterꝰ ſupioris? Ad hoc rn̄dēt Abbas i. c. de ſimonia. ⁊ Joānes de imola:
⁊ Joānes de ligna i Clemētina Attēdētes: de ſtatu regulariū: q̄ ſi ꝓuiſio eſt
fiēda p abbatē: vt q̄ mādat vel cōmittit ipſi abbati vt poſſit abſoluere mo
nachos ſuos: tūc ipe nō cōphēdit. Si aūt ꝓuiſio ē p aliū fiēda: tunc appella
Abbas tiōe monachoꝝ ꝯphēdit abbas. Et i. c. Magne de voto: dicit idē abbas: q̄
epus ⁊ ſil'es nō p̄nt diſpēſare i votis a ſe emiſſis: ſicut p̄nt diſpēſare i ſubdi
Petrus de toꝝ votis. Et petrꝰ de palude i. 4. di. 38. dicit. Sciēdū ē: qḋ nullꝰ ē iudex in
palude. ſua cā: nec ſupior ſibi ipſi. ꝓpter qḋ nemo ſecū diſpēſare p̄t: niſi ꝓpter defectū
ſupioris: q̄ vbi mora ē piculū allatura: dilatio ſpernēda ē. Vn̄ nec eps ſecū:
ſʒ ꝯfeſſor eius i oī caſu quo ipe eps cū ſuo iferiori p̄t diſpēſare. Et hoc q̄ ꝯce
dit ſibi p capʒ finale. de peni. ⁊ re. Sʒ papa p̄t ſecū diſpēſare: ſicut cū alijs:
q̄ ſupiorē nō hʒ cuius auctate vti poſſet. Sʒ melius ē qḋ ſuo ꝯfeſſori cōmit
tat: q auctoritate dei ipʒ abſoluit: eo ipo qḋ i cōfeſſorē ab eo electus ē ⁊c. Nul
lus aūt iferior ſecū diſpēſare p̄t: niſi ius ſibi cōcedat: ſicut cōſtitutiōes aliqꝝ
religioſoꝝ dāt p̄latis qḋ vtāt diſpēſatiōibus ſicut ceteri frēs. Et ille magr̄ q
Vēdelinus. vocat Vēdelinus: ⁊ pfecit opus Gabrielis ſup quartū ſniaꝝ: refert p̄fatum
dictū paludēſis. Et cōcludit dicēs. Vn̄ nec papa: nec epus ſecum diſpēſare

poteſt:ſʒ per ſuū ꝯfeſſorem. In his vero q̄ ſūt iuris poſitiui:ex quo ſolut⁹ eſt:
legibus:nō eget papa diſpēſatione. ¶ Probať idē a ſimili. Notuʒ eſt ꝙ ipſi et
ſupiores p̄lati pñt dare lniaʒ ſubditis ſuis vt cōfiteanť cui maluerint:ſʒ quia
ipſi non poterāt hoc facere erga ſeipo:contulit eis p̄uilegiū ius: vt ipſi ⁊ alij
prelato imediate ſubiecti pape:put ſunt gñales ordinū:poſſint eligere confeſ-
ſorē quē maluerit. vt hētur in cap. finali de peni. ⁊ remi. ¶ Itē nī is miniſtris
puīcialib⁹ ⁊ cuſtodib⁹:ac eoꝝ vices gerētib⁹ ꝯceſſum eſt ꝑ quodā p̄uilegiū
vt poſſint abſoluere frēs ſuos excōicatos:⁊ diſpenſare in certis irregularita-
tib⁹. Et q꞉ viſum eſt nō ſufficere iſtud ꝓ ꝑſonis ipſoꝝ p̄latoꝝ: obtenta eſt alia
conceſſio:q̄ ꝯceſſum ē ꝙ ſimil'r facere poſſint cū eis ꝯfeſſores ꝑ ipſos electi:p
ut habeť in mari magno. fo. 56. tra. 2. ⁊ fīo. 140. ¶ Itē Oſtiēſis loquēs de p̄la Oſtienſis.
tis religioſis: ⁊ hñtibus curā animaꝝ:ſicut refert Abbas in cap. Cõq̄rēte.
de officio ordi. ponit ſequētia. Caueāt ſibi abbates: ⁊ canonici ecclīaꝝ cathe
dralīū:q imediate ſubſunt ep̄o vel alij ſupiori:vt ad eū recurrāt in cōfeſſio-
nib⁹. Nā ab alio non pñt abſolui. Cū a iudice non ſuo:abſolutio facta non
teneat. cap. Ois. de peni. ⁊ remi. Dicit tñ dict⁹ Oſtiēſis:ꝙ nō vult dānare eos
qui hoc hacten⁹ non ſuauerūt:ſi mortui ſūt:ſʒ relinquit eos diuino iudicio.
Et dicit Florētin⁹ ꝙ ꝗuis idem Oſtiēſis: ⁊ Guillelm⁹ dicāt ꝙ, cū eſt de more Florētin⁹.
alicuius eccl'ie vt vnus ſacerdos audiat aliū ſacerdotē ⁊ abſoluat: ⁊ ep̄s hoc
ſciens fieri cōiter:tollerat:pōt fieri. Et eo ipſo preſumiť tacite approbare: ⁊ li-
centiā dare:nō vr:dicit p̄factus Florētin⁹:iſta opinio multū tuta: q꞉ poſt oſtiē
ſem ⁊ Guillelmū d̄claratū eſt ꝑ ius nouū in cap. Si ep̄s. de peni. ⁊ remi. li. 6.
ꝙ nulla ꝯſuetudine pōt introduci vt aliq̄s preter ſui ſupioris licentiā poſſit
confiteri ⁊ abſolui. ¶ Itē:ſicut nemo pōt generare ſeip̄ʒ:ita nec regeñrare. ca.
debitū. de baptiſmo. ¶ Itē inter dāteʒ ⁊ recipientē debet eſſe diſtinctio. ¶ Et
loquēdo in particulari in nr̄o ꝓpoſito:q̄ꝺ eſt dare licentiā ꝓ eūdo ad loca ex-
teriora monaſterioꝝ monialiuʒ:apparet clari⁹ ꝙ prelatus neq̄at accedere ad
hmōi loca ſine licentia ſui ſupioris:q꞉ cū in hoc requirať examīatio legitime
cauſe:ac maturitatis religionis perſone: ⁊ nullus d̄beat eſſe iudex in his que
ſuam ꝑſonā tangūt:requiriť determinatio ſupioris q hoc iudicet: ⁊ in eo diſ
penſet. ¶ Et ſi dicatur:ꝙ conſuetudo eſt in contrariū. Poteſt reſpōderi: ꝙ in Obiectio.
alijs multis illicitis ⁊ iuri contrarijs accidit idem:ſed nō ꝓpter hoc excuſan
tur in cōſciētia. Circa q̄ꝺ dicit Uēdelin⁹ in. 4. diſ. 38. Ex quo p̄lati ſepe nu Uendelin⁹.
mero diſſimulāt in poſitiuis ꝯſtitutionib⁹:ergo vbi non eſt data certa forma
⁊ modus diſpēſandi d̄ iure ſcripto:ſufficit cū ſciunt ſuis legib⁹ paſſim ꝯtrai
reꝙ non contradicāt:nec reclamāt verbo aut facto:cum tamē libere contra-
dicere poſſent:ſm Gerſonē in regulis moralibus. Sed licet hoc ꝓcedat d̄ ab
ſolutione legū ſuaꝝ poſitiuarū:nō tñ hmōi nō correctio trāſgreſſionis voti
aut diſſimulatio nuda ſufficit in foro ꝯſciētie ad relaxādū votū: ſi eſt adhuc
obligatoriū. Hic. n. opus ē p̄latuʒ vti iure ſuo: ⁊ ex auctoritate diſpenſare: et
d̄ hoc certiorē redi diſpenſatuʒ:ſi vult eſſe tutus. Secus de ſuis cōſtitutioni-
bus:que pñt non obſuate abrogari: ⁊ pōt fieri preſcriptio. Hec ille. ¶ Ex p̄-
dictis patet clare: nō ſeq꞉ꝙ aliquis poſſit diſpēſare ſecū:aut facere erga ſeipʒ:
q̄ꝺ pōt erga ſubditos ſuos. Immo remāet optime ꝓbatū oppoſitū. ¶ Quid

Rñſio vltimata. ergo dicẽdũ? Rñdet: ꝙ oberꝫ ꝓuideri ĩ hoc ꝑ ꝯceſſionẽ aplicã: q̃ cõcederet: ꝙ qlibꝫ p̃latus poſſet diſpẽſari ⁊ ꝓuideri ſeu licẽtiari ĩ his ⁊ filibꝰ ꝑ ꝯfeſſorẽ electũ ab ipſo: in oibꝰ q̃ ipſe poſſꝫ diſpẽſare: ac ꝓuidere circa ſubditos ſuos. Interim aũt ꝙ talis ꝯceſſio nõ hẽt; oporteret ꝙ capm gñale ꝑ ſuã ꝯſtitutionẽ iſtd declararet: ac ꝯcederet. Sꝫ adhuc tũc remãeret gñalis abſqꝫ ꝓuiſiõe:

Queſtio incidens. ꝑ quo nõ p̃t excuſari lr̃a aplica. ¶ Si aũt q̃rat: cũ nũc nõ hẽat ĩ hoc caſu ꝓuiſio aplica: nec capli gñalis: qualr̃ ĩ hoc ſe hñt p̃lati? Rñdet ꝙ iferiores ꝓui-

Reſponſio. ciali: vt cuſtodes ⁊ guardiani: debẽt ꝓuideri in hoc auctoritate eiuſdẽ ſui ꝓuicialis. Et opꝫ: ꝙ in hoc ſint auiſati: vt ſine ſcrupulo ꝓcedãt ĩ rebꝰ ſuis ꝓuinciales attẽdãt ſuã cõmiſſionẽ: quã gñales dãt eis: ⁊ videãt vtrũ p̃fata facltas ꝯtineat ibi: ſeu cõphẽdat in cõtẽtis ibidẽ. gñales forte poſſent iuuari de. c. finali de pe. ⁊ remi. qd capm lꝫ ſolũ loquat in ꝯfeſſiõe: vr̃ poſſe itelligi ĩ diſpẽſatiõe: put aliq doctores dicũt. Et idẽ in alijs q̃ ſũt anexa iſtis. Et hoc q: ſunt exẽpti: ⁊ p̃lati ac imediati pape. Iſte. n. tres cõditiões debẽt cõcurrere in iferioribꝰ ep̃is ꝓuilegio dicti. c. finalis vti poſſint: put cõiter canoniſte intelligũt. Et q: in alijs p̃latis: vt ſũt ꝓuinciales ⁊ guardiani deficit vna p̃dictaꝝ cõditionũ. ſ. eẽ imediatos pape: nõ cõcedit eis aliqd ꝑ ſupradictũ capꝫ finale: lꝫ aliter ſenſit cõpoſitor Margarite. Uerꝝ ẽ tñ: ꝙ q̃tũ ad accedẽdũ ad loca exteriora mõaſterioꝝ monialiũ: gñalis ⁊ ꝓuiciales: ſine aliquo ſupradictoꝝ: vel nõ obſtãtibꝰ ſupradictis: poterunt accedere in monaſterijs monialiũ ſibi ſubiectis: q: ipſi ſũt viſitatores illoꝝ: hita tñ neceſſitate: ſeu aliq̃ rõnabili cauſa ſuũ offm̃ tãgẽs. A tñ ꝑ monaſterijs q̃ ſibi nõ ſubijciũt: erit neceſſaria lr̃a: put ſupra dictũ ẽ. ¶ Si ꝟo alicui viſũ fuerit: ꝙ iſta ſit ſcrupuloſa nouitas: attribuat culpã fũdamẽtis ſupiꝰ aductis: q̃ clariſſime hoc dicũt. Uel ſi inuenerit ſolutionẽ ſupradictoꝝ fũdamẽtoꝝ: ſeu vñ diluat vel diſſoluat qd hmõi fũdamẽta ꝓbãt: potueritqꝫ fũdare cõtrariũ: ſequat illd. ¶ Et ſic ẽ finis dicti tractatus: ad laudẽ ⁊ gliam dñi nr̃i Ieſu xp̃i: eiuſdẽqꝫ glioſe v̇ginis mr̃is: ac btõꝝ Frãciſci ⁊ Clare: ceteroꝝũqꝫ ſctõꝝ oim: cõpoſitus ꝑ quẽdã frẽm minorẽ in conuentu ſcti Frãciſci: ꝓpe oppidũ de Belalcaſar: anno dñi. 1528. vigeſima ſexta Maij. Et poteſt vocari Clipeus ſacraꝝ monialium.

¶ Additio auctoris p̃cedentis tractatus.

Poſt cõcluſionẽ p̃fati tractatꝰ: venit ad manꝰ meas alter tractatꝰ eiuſdẽ materie: quẽ tractatũ in ſũma decreui hic apponere: vt de aliqbꝰ ĩ ip̃o cõtẽtis poſſimꝰ ꝓfectũ accipe: in alijs aũt ibidẽ cõtẽtis minꝰ bñ dictis: nõ decipiamur: put auctor illiꝰ tractatꝰ deceptꝰ ẽ. ¶ Preſuppono aũt p̃mo: ꝙ oẽs cõceſſiões facte ꝑ ꝓtectorẽ ordis in ip̃o cõtẽtas: ⁊ ex cõmiſſioibꝰ quas dictꝰ ꝓtector fecit extracte: q̃ habẽt fo. 33. ⁊. 34. ⁊. 35: ſũt mõ nulliꝰ valoris. p̃mo: q: nõ durauit ãplius vis illaꝝ q̃ʒ vita illiꝰ q fecit eas. Nã ꝑ mortẽ delegãtis expirat delegatio. Itẽ: q: lꝫ dictꝰ ꝓtector nũc viueret: iã papa martinus. 5. reuocauit illas: q: in ſp̃ali abſtulit ptãtem a ꝓtectore in hoc caſu: vt hẽtur fo. 38. trac. 1. ⁊. ffo. 36. ¶ Ut aũt qcũqꝫ vidẽs p̃fatas cõmiſſiones ⁊ conceſſiones: agnoſcat illas: ⁊ veluti a demone fugiat: caueatqꝫ ab eis: ponẽt hic ille q̃ in p̃fato tractatu continẽt: ac ſi hẽrent iã vigorẽ. ¶ Primũ ẽ: ꝙ viſitatores poſſent intrare clauſurã cũ duobus vel tribus ſocijs ordis. Regula. n.

nõ ꝯcedit niſi duos. ¶ Scd̃z: ꝙ ꝓ eiſdẽ caſib⁹ ꝑ qb⁹ ꝯfeſſores ſolent ſeu pñt clauſuras itroire: ꝓ eiſdẽ igredi qlibz viſitator poſſit: quoties fuerit oportunũ. Sz rl'a ſolũ ꝑmittit viſitatorẽ itrare vt teneat caplz viſitatiõis: aut ꝓ alia cã ſili tãgẽte ſuũ offm̃: q̃ a foris neqt fieri. ¶ Tertiũ: ꝙ cũ medico aut minutore: loco familiariũ quos rl'a ꝯcedit: aut ꝑcipit: poſſent intrare tãq̃ ſocij: gñalis. ꝓuicial'. viſitator: vl' ꝯfeſſor. ¶ Quartũ: ꝙ licerz abbatiſſis ⁊ ꝯuẽtib⁹ dicti ordis: abbatiſſas ⁊ ſocias ac ſorores q̃ trãſferũt: necnõ ⁊ ꝓuiciales q̃ mittũt ab abbatiſſis ſuis ꝓ negocijs qbuſcũqz: itra clauſuras itriſecas admittere. Jpiſqz ẽt ſic trãſlatis ⁊ miſſis igredi liceat: ⁊ comedere ibidẽ: ac ẽt ꝑnoctare: ꝓ maiori ꝑſonaꝝ ⁊ ordis hõeſtate. Jſta tñ oĩa iã nõ licẽt: ꝑpt rõnes ſupi⁹ aductas. Jdeoqz ab hmõi ⁊ ſilib⁹ cauẽdũ ẽ. ¶ Jtẽ in ꝑfato libello ponit ꝯceſſit quã fecit capm̃ gñale mecliniẽſe ꝯfeſſorib⁹ ſeu vicarijs monialiũ: vt poſſent licentiare frẽs ad ipos declinãtes ꝓ accedẽdo ad loca exteriora ⁊c. Sz iſta ẽ iã reuocata: cũ oĩa talia ſint reſuata ꝓuincialib⁹ ꝑ plures ꝯſtitutiões caploꝝ gñaliũ ſeqntiũ. Et idẽ iudiciũ ẽ de quacũqz alia ꝯceſſiõe vl' ꝯſtitutiõe ꝯſili: q̃ circa ſupradictũ repiet. ¶ Jtẽ in ꝑfato tractatu ꝯtinẽt aliq̃ declarationes veluti gloſe: quo ad caſus in qb⁹ rl'a dat ptãtẽ intrãdi clauſurã: ⁊ in qb⁹ moniales pñt egredi clauſurã: nec non aliqua notabilia circa idez. Que qr viſa ſũt vtilia: inſerta ſunt in ꝑcedenti tractatu: tanq̃ additiones debitis locis ꝑponẽdo iſtã dictionẽ additio: ⁊ in fine ponendo hoc ſignũ ✠ vt ſic diſcernantur ab alijs in tractatu contentis.

¶ Declaratio ſuꝑ extrauagãtẽ ꝯſtãtiẽſez: q̃ incipit. Ad euitãda. Jn qua ꝯcludit: ꝙ ligati aliqua cẽſura nõ ſũt euitãdi: donec ſint denũciati.

Pro intellectu hui⁹ ꝑſupponim⁹: ꝙ lz ſm ius cõe ſtatiz vt ꝯſtat aliquẽ incurriſſe excõicationẽ: q̃uis nõ ſit dñũciat⁹ dz euitari: vt ꝓbat in. c. Cũ nõ ab hoĩe. ⁊. c. Cũ deſideres. de ſnĩa exco. ⁊. c. paſtoralis. de appella. Juxta ꝙ ſcribũt doctores ⁊ ſũmiſte ãtiq loq̃ndo i materia vitãdi excõicatos. Poſt ꝯciliũ ꝯſtãtiẽſe tñ: nõ hz locũ ꝑfatũ ius ãtiquũ: qr modificatũ eſt in dicto ꝯcilio: vbi ad euitãdũ mlta ſcrupula q̃ ex obſuatiõe hmõi ſeqbãt: ſtatutũ ẽ: ꝙ de cetero null⁹ teneret euitare illos q ꝑ ſnĩam gñalẽ incurriſſent excõicationẽ. ſuſpẽſionẽ. interdictũ: aut aliã quãcũqz ſnĩaz eccliaſticã a iure vel ab hoĩe: quouſqz expſſe denũciatio ꝑ iudicẽ facta eẽt ꝯtra pſonã q̃ incurriſſet: ſeu cõitatẽ vel locũ: excepto ſi qs manus violẽtas inieciſſet in pſonam eccliaſticã: ⁊ foret tã certũ ⁊ notoriũ ꝙ nõ poſſet aliq̃ tergiuerſatiõe celari aut negari. Nã talẽ vult ꝯciliũ: iuxta diſpoſitionẽ iuris ãtiq: ſtatiz abſqz aliqua denũciatiõe euitari. Quã extrauagãtẽ ponit florẽtin⁹ in. 3. pte ti. 26. c. 3. Et Roſella. Excõicatio. 6. §. 44. Et Angelina Excõi. 8. Et ſilueſtrina Exco. 5. notabili. 4. ⁊ cõiter fere oẽs alij ſũmiſte ſine aliq̃ differẽtia. Et dicit florẽtin⁹ ꝙ duo viri famoſi: vn⁹ doctor i theologia: ⁊ alter doctor in iure canonico q interfuerũt dicto ꝯcilio aſſeruerũt dictã ꝯſtitutionẽ fuiſſe ibidẽ ꝓpoſitaz ⁊ acceptatã. Et ãgel⁹ de clauaſio dicit: ꝙ ipe certificat⁹ ẽ a pſonis fide dignis ꝙ fuit ibi ꝯfirmata. Supplemẽtũ ſo in dictione Cleric⁹. 3. ponit ẽt dictã extrauagãtẽ: ſz in quadã re valde differẽter: qr. ſ. dicit: ꝙ excõicat⁹ ꝓ q̃cũqz cã: dũ tñ ſit notoria: dz euitari lz nõ ſit denũciat⁹. Jtaqz vult: ꝙ nõ ſit differẽtia

ꝓpter iniectionẽ manuũ ꝓfatã: vel aliã quãcũqꝫ cauſã. Et dicit. Ego extraxi hãc ↄſtitutionẽ de libro dñi cardinalis Juliani tituli ſcẽ ſabine: q vulgarit̃ dr̃ ſcti ãgeli: q ꝓfuit dicto ↄcilio: ꝛ mihi hãc ↄſtitutionẽ oñdit i camera ꝛ ſtu-

Dubium. dio ſuo florẽtie die. 2. decẽbris. ¶ Vñ reſultat dubiũ: qd hoꝝ ſeq̃ dƀeat: vl' vñ

Reſponſio. ꝓuenit iſta diuerſitas? Ad qd̃ rñdet̃ ƀm Adrianũ ꝛ ſiluẽſtrũ: ꝙ diuerſitas hui⁹ extrauagãtis ꝓuenit ex diuerſitate ↄciliorũ. Nã in ↄcilio ↄſtãtieñ facta eſt ad lr̃aꝫ put florẽtin⁹ ꝛ alij poſuerũt eã. In ↄcilio ãt baſilieñ: q̃d fuit poſtea: alterata ẽ: ſic ponit Supplemẽtũ. ¶ Si ergo q̃rat̃: q̃ nã iſtaꝝ ẽ ſeq̃nda? Rñdet Felin⁹ i. c. Rodulph⁹ ď reſcriptis ꝙ baſilieñs. cũ q̃ ſe ↄformat ſiluẽſtrina.

Alias rñſio. Et idẽ vr̃ ſentire abbas i clemẽtina ď ſnĩa excõis. ¶ His tñ nõ obſtãtib⁹ vr̃: ꝙ abſqꝫ ſcrupulo poſſim⁹ tenere ꝛ ſeq̃: put florẽtin⁹ ꝛ ei⁹ ſeq̃ces ponũt extrauagãtẽ hmõi. ꝑtim q: hoc tenet Adrian⁹ i. 4. ſcribẽdo ď clauib⁹ fo. 99. p hec ṽba. Cõciliũ ↄſtãtieñſe excepit ſolũ excõicatũ ꝓpt̃ manuũ iniectionẽ. cõciliũ baſilieñ. excepit gñali⁹: vt i forma auctẽtica: ſub ſigillo ↄcilij i archiuis nr̃e ecclie repi dicẽs. Cũ aliquẽ ita notorie ↄſtiterit ſnĩaꝫ excõis icidiſſe ꝛc. ſꝫ q: ď illi⁹ aucte plures dubitãt: ꝛ cõit̃ ei põd⁹ auctatis nõ ďferat̃: poſſum⁹ ſtare

In trib⁹ caſib⁹ excõicati: ẽt nõ denunciati ſũt euitandi. ↄcilio ↄſtãtieñ: ꝛ ꝓpter ↄſolationẽ timoratoꝝ. ¶ Itaqꝫ dicem⁹: ꝙ nõ ſumus obligati euitare aliquẽ excõicatũ q̃uſqꝫ ſit denũciat⁹: nec obſuare aliã cẽſurã vel ſnĩaꝫ eccliaſticã: niſi i trib⁹ caſib⁹. ¶ Prim⁹ ẽ: q̃ñ ſnĩa vl' cẽſura ẽ noiati: put ſi alicui ꝑcipet̃ ꝙ ſolueret certũ qd infra tot dies: ꝛ ꝙ ſi nõ facerꝫ: ipo facto incurrerꝫ ſnĩaꝫ excõis: aut iudex illũ excõicaſſꝫ. In hoc caſu lꝫ p iudicẽ nõ ſit ďnũciat⁹: ẽ euitãd⁹ ƀm ius cõe. Nã cõicatio cũ tali: nõ excipit̃ in dicta extrauagãti: cũ ſolũ loq̃t̃ de gñalr̃ excõicatis. Et ponit hoc adrian⁹ i. 4. loq̃ndo ď ↄfeſſiõe fo. 90. Et ſiluẽſtrina dicit: ꝙ q̃ ad iterdictũ nõ ſufficerꝫ factã eẽ ďnũciationẽ i gñe. ſ. ďnũciam⁹ talẽ ciuitatẽ ſeu cõitatẽ incurriſſe interdictũ: aut ſuſpẽſionẽ: ad hoc vt pticulares ďbeãt euitari: q̃uſqꝫ ďnũciatio pticlar̃is illaꝝ pſonaꝝ fieret: niſi notorie ↄſtaret aliquẽ eẽ mẽbrũ talis cõitatis: lꝫ talis ďnũciatio gñalis ſufficiat vt a cõitate ſe abſtineãt: cũ ď illa facta ſit ďnũciatio in ſpecie. Et dicit ãpli⁹ adducẽdo oſtieñ: ꝙ ſi papa iterdicerꝫ aut excõicarꝫ aliquẽ noiati: cũ ſuis fautorib⁹ ꝛ pticipãtib⁹ cũ eo: nõ teneremur euitare niſi illũ talẽ noiatũ: q̃uſqꝫ alij noiatim ďnũciarent̃. ¶ Scďs caſ⁹ i quo excõicat⁹ ẽ euitãd⁹ ãte ďnũciationẽ: ẽ q̃ñ qs iniecit man⁹ violẽtas i pſonã eccliaſticã: vt ſ dictũ ẽ. Et iſti duo caſ⁹ ꝓbãt̃ ad lr̃aꝫ i dicta extrauagãti ↄſtãtieñ. ¶ Terti⁹ caſus ẽ: q̃tũ admiſtrationẽ ſacroꝝ tali excõicato nõ denũciato. Nã lꝫ dicta extrauagãs nõ ꝓhibat: imo poti⁹ videat̃ ↄcedere ꝙ talibus poſſint miniſtrari ſacra: tñ hoc itelligit̃ q̃tũ ẽ de iure poſitiuo. Sꝫ q: ius diuinũ aliđ req̃rit: illđ debem⁹ ſeq̃. Preƀtiꝫ q: adhuc extrauagãs bñ itellecta: nõ dicit ꝙ nõ euitet̃ i receptiõe ſacroꝝ: ſꝫ ꝙ nõ euitet̃ q̃ñ alijs admiſtrãt̃ talia ſacra. Utrũqꝫ iſtorũ

Adrianus pa. 4. dicit Adrian⁹ in. 1. q̃libeto fo. 30. talib⁹ ṽbis Lꝫ nõ teneamur euitare tales excõicatos i ſacroꝝ miſterio ꝑtextu cẽſure eccliaſtice: tenemur tñ rõne pcti ex lege diuia talib⁹ ſacra nõ miſtrare. quẽadmodũ nõ obſtãte relaxatiõe ↄcilij: ſi ſubtractiõe nr̃e ↄuerſatiõis ṽiſile ſit tales gñalr̃ excõicatos reuocãdos eſſe ad corꝛupta a pctõ ad pñiaꝫ: tenemur lege charitatis cõlonẽ nr̃e cõuerſatiõis eis ſubtrahere: iuxta ꝑceptũ aplicũ. Subtrahatis vos ab oi frẽ ãbulãte iordi

nota bene

nate. Immo niſi iſtis eẽnt ſacra denegãda: oporteret eoſdẽ petẽdo nõ peccare: et ſacra licite ſumere ↄtra qḋ ſynod⁹ baſilieñſis: et ſicut infra videbit: ↄſtãtieñſes reclamat dicẽs. ꝑ hoc tñ hmõi excõicatos. ſuſpẽſos vel iterdictos: nõ itẽdit in aliquo releuare: aut eis quolibꝫ ſuffragari. Quis aũt nõ videat maximũ eis releuamẽ exibitũ ſi licite poſſent ſacra petere et ſumere? Aut opꝫ dicere licitũ vt publicis pctõrib⁹ actu peccãtib⁹ et petẽtib⁹ licite tradãt ſacra: qḋ nefas ẽ ſentire aut dicere. ¶ Fortaſſe dicet aliqs. Fruſtra ergo addit i decreto cõcilij: vt nõ teneamur euitare tales i ſacrorum adminiſtratiõe etc. cũ ſi teneamur eis ſp ſacra nõ miſtrare: ↄtinebit decretũ mãifeſtã falſitatẽ. Niſi ad hoc ↄfugiat ꝙ lꝫ iure diuino: rõne pcti teneamur tales euitare: nõ tñ ptextu cẽſure eccleſiaſtice. Et hoc addit ↄciliũ. Rñdeo mltis cõicamur in ſacrorum adminiſtratiõe: qb⁹ tñ ſacra nõ adminiſtram⁹. puta quos in loco miſterij admittim⁹. cũ qb⁹ oram⁹: aut rñ ſuꝫ tãꝗ a cuſtode accipim⁹. Et tñ talẽ cõicationẽ nõ tenemur hmõi excõicatis ſubtrahere. Itẽ nõ ſeqt. Nõ tenemur eos euitare in ſacrorum adminiſtratiõe ergo poſſum⁹ eis ſacra adminiſtrare. cũ vt dixi: mltis cõicam⁹ in ſacrorum adminiſtratiõe: qb⁹ ipſa ſacra nõ miſtram⁹. Et ita illa clauſula: nec fruſtra: nec falſe addit. Nec mirum ſi ↄſtitutionẽ ↄcilij gñalis: ſic limitare oporteat: cũ id ſolũ relaxauerit qḋ ẽ poſitiui iuris hũani: cui ſ ius diuinũ nulla ẽ ptãs ipꝫ relaxãdi. ¶ Dicit ẽt idẽ Adrian⁹ qtlibeto. 1. fo. 9. ꝙ nõ lꝫ talib⁹ excõicatis miſtrare ſacra qñ ꝓbari pt eos eẽ in pcto. ¶ Nota ẽt: ꝙ idẽ Adrian⁹ ſup. 4. loqndo ḋ clauib⁹ dicit. Hic tñ aduerte: vt i ſupiorib⁹ dixi: ꝙ et ſi nõ teneamur hmõi excõicatos euitare: tenemur nihilomin⁹ diuino et naturali iure eiſdẽ ſacra nõ miniſtrare. Eis. n. vt vtrũqꝫ ↄciliũ hꝫ: ꝑ hãc moderationẽ ſubuẽtũ nõ ẽ: nec ſũt in aliquo releuati etc. Et ſup eodẽ. 4. fo. 91. ait: ꝙ ↄciliũ gñale ſolũ relaxauit obligationẽ pcepti hũani de euitãdo gñalr excõicatos. Et cũ hoc expſſit: ꝙ illorum excõicatorum ↄditionẽ: ꝑ hoc nullatenus voluit releuare. Ideo ipſi excõicati nõ minus peccãt ſacra ſuſcipiẽtes vl' miniſtrãtes poſt indultũ illḋ ↄcilij gñalis ꝗ ãte. Nã pcepto dei ꝓhibemur nõ dare ſctm̃ canib⁹: Mat. 7. ergo nõ lꝫ eis ſic. ſ. excõicatis gñalr ſacra miſtrare. Dat tñ caſus relaxatiõis: nõ vitãdo eos in adminiſtratiõe: ꝗuis nõ dat de adminiſtrando eis. puta cũ nos alijs miniſtrãtes: ſimul eis cõicamus: cũ eis orãdo vel ↄiũctiꝫ ſacra adminiſtrãdo alijs. Idẽ ſentit. immo tenet ſilueſtrina exco. 5. notabili. 4. ¶ Ex omĩb⁹ ſupradictis elicit: ꝙ tales excõicati gñalr nõ minus debẽt euitari in omĩbus et ꝑ omĩa ac ſi eẽnt denũciati. Et ſic incurrerẽt irreglaritatẽ: et alias penas: in qͣs incurrerẽt alij dñũciati celebrãdo: ſeu aliter intromittẽdo ſe i ſuis officijs qbus erãt ꝓhibiti. Et nõ reſtabit iudici aliḋ faciẽdũ niſi ḋclarare illos incurriſſe in delictũ pñcipale: et ſtatiꝫ exeq penas in quas acceſſorie inciderũt. Et ſic dicit florẽtinus. 3. pte. ti. 26. ca. 2. ꝓpe finẽ: ꝙ ꝑ pfatã extrauagãtẽ ↄſtãtieñſeꝫ nõ dabat. nec dat locus vt talis excõicatus poſſit pticipare cũ alijs. Idẽ dicit ſilueſtrina vbi ſ. Et margarita ꝗ ab iſta ſñia diſcrepauit: defecit et nõ dꝫ ſeq vllo mõ. Et ſic eſt finis pdicte qͣſtionis: ſatis notabiliter declarate.

Adrianus pa. 4.

Epilogatio.

¶ Finis.

Epilogatio.

Finis.

¶ Sequitur tertia pars huius enchiridij: ſeu manualis: vbi ponunt tangētia offm̄ diuinū. Pertinetq; ad oēs pſonas religioſas de q̄bus ſupius: q̄ illas in ſpeciali ꝯcernūt: dicta ſunt.

¶ Incipit ordinariū cerimoniaꝝ diuini officij ſcdm̄ cōſuetudinem ſancte romane eccleſie.

¶ De pulſatione campane.

AD oēs horas canonicas p̄mo pulſet cāpana maior aliq̄ntulū ꝓ ſigno: ⁊ facto ꝯgruo interuallo ꝯpetēti quo frēs expeditis neceſſarijs ꝯmode poſſint ſine mora i ecclia ꝯuenire: eadē iterū ꝓlixi⁹ pulſet. ¶ Et hic mod⁹ pulſationis ſp ſuet: excepto q̄ i feſtis duplicib⁹ ad veſpas ⁊ matutinū trib⁹ vicib⁹ ꝓlixe pulſet: factis ꝯgruis interuallis. ¶ Et i eiſdē dieb⁹ ad tertiā bis pulſet ꝓlixe facto ꝯgruo interuallo. ¶ Et poſt tertiā ad miſſaʒ ſemel ꝓlixi⁹ ꝯpetēter: ātequā incipiat Introit⁹. ¶ Itē in dn̄icis dieb⁹ ⁊ feſtis ſemiduplicib⁹ atq; duplicib⁹ pulſet cāpana qn̄ incipit Te deū lau. vſq; ad vſuʒ illū. Pleni ſunt celi ⁊ ter. In illis vo dn̄icis dieb⁹ q̄b⁹ cātat .ix. reſpōſū: pulſet cū incipit glia p̄ri: vel in reinceptiōe ipſi⁹ reſpōſi qn̄ glia nō cātat. ¶ Itē in eleuatiōe corpis xp̄i pulſet cāpana maior parū p in miſſa ꝯuētuali tm̄. In miſſis aūt p̄uatis nulla cāpana pulſet. ¶ Itē ad prādiū ⁊ ad cenā ſp pulſet cāpanella. Poſt cuius pulſationē fiat ꝯgruū interuallū: in q̄ frib⁹ lotis ⁊ ꝯgregatis ante refectoriū: pulſet cāpana refectorij a refectorlario vno ictu. Et frib⁹ fere igreſſis: pulſet aliq̄ntulū ꝓlixi⁹ ab eodē. ¶ Finita pulſatiōe: incipiat cātor. Bn̄e. Et rn̄dētib⁹ frib⁹ Bn̄e: incipiat cātor vſū. Cū aūt ꝑuenit ad Iube dn̄e: lector circa īferiorē partē ꝯuēt⁹ ꝓcedat in mediū: ⁊ inclinat⁹ recipiat bn̄onē. ¶ In fine aūt comeſtiōis pulſet cāpanella vno ictu: ⁊ ſtatiʒ lector dicat. Tu aūt. Et frib⁹ egrediētib⁹ a mēſa: pulſet aliq̄ntulū ꝓlix⁹. Finita vo pulſatiōe: cātor incipit vſū. Cūq; dnr̄ vſicli. Diſpſit dedit paupi. ⁊c. ſtēt frēs erecti ad ſe ꝯuerſi vſq; ad Retribuere: ad qd̄ frēs inclinare ſe debēt. ¶ Sʒ cū agim⁹ gr̄as in refectorio poſt cenā: q comederint ⁊ ibi nō ſūt neceſſarij ad ſuiēdū: cū ſilētio egrediāt. ¶ Itē ad collationē (q̄ ſp in refectorio faciēda ē) p̄mo pulſet cāpana maior ꝓ ſigno: ⁊ facto ꝯgruo interuallo: pulſet cāpanella refectorij ſic diu: vt frēs oēs ꝯuenire poſſint. Et ꝯgregatis frib⁹: a lectore ſtatiʒ dicat. Iube dn̄e bn̄dicere. Et bn̄one recepta: incipiat legere. Poſt p̄mū vo vſū vel ſm̄ lectionis: dicat a lectore. Bn̄e. ¶ Facta vo collatione ⁊ terminata lectione: frib⁹ ordiate in eccliaʒ eūtib⁹ dicēdo p̄s. Miſerere mei. ſine nota: pulſet cāpana ꝓ completorio. Et dicto in ecclia Adiutoriū nr̄m ⁊c. ⁊ Pr̄ nr̄: fiat ꝯfeſſio. ¶ Et fiat collatio in dieb⁹ ieiunioꝝ tm̄. Ceteris dieb⁹ ꝯueniāt frēs ad ꝯpletoriū in eccleſia: ſicut ad ceteras horas diei. ¶ Itē tpe quo frēs dormiūt: ſcʒ a paſcha vſq; ad feſtū exaltationis ſctē crucis: pulſet cāpanella refectorij ab eo q legit in

mẽſa ilico poſtq̃ comederit. Ad quã pulſationẽ frẽs in pace ⁊ ſilẽtio qeſcãt. Et q dormire nõ pñt vel nolũt: ſilẽtio interim obſuent. Et caueat ab itroductione ſeculariũ illa hora: vbi ſine ſcãdalo poterit euitari. ¶ Itẽ qñcũqꝫ debẽt frẽs in caplm cõgregari: pulſet cãpanella capli ex vna pte tm̃ ꝑlixe. Ad quaꝫ pulſationẽ frẽs in caplo cõueniãt ſine mora. ¶ Cõgregatis in eccl'ia fratribꝰ ad oẽs horas: ⁊ vltima pulſatione finita: hebdomadariꝰ faciat ſignũ manu ꝑcutiẽs formã: vt frẽs ꝓſtrati: ſi ſit ferialis dies. ſiue inclinati: dñicaꝫ orõnẽ dicant. Qua finita ⁊ ſigno ſurgẽdi ab eodẽ facto: incipiat officiũ in ſede ſua verſo vultu ꝯtra altare: alijs fratribꝰ cõſili modo ſtãtibꝰ vſqꝫ ad Gl'ia pri: ⁊ tũc vertãt ſe e regione. ℭ Sili modo capl'a ⁊ orones dicãt a ſacerdote i loco ſuo.

¶ De pſalmodia.

Et nota: q̄ qñcũqꝫ dĩ pſalmodia plane ⁊ ſine nota: ſtare debẽt frẽs erecti: ꝑterq̃ in pſalmodia mortuoꝝ: in q̃ frẽs ſedeãt. ¶ Itẽ qñcũqꝫ duo pſalmi vel q̃ttuor dñr ſub vna añа: ille chorꝰ dꝫ ſtare i q̃ inchoat añа ꝑterq̃ in Prima tpe paſchali: ⁊ in Cõpletorio. ¶ In oibus alijs ſtẽt ⁊ ſedeãt alternati: ꝑterq̃ in. ps. Laudate dñꝫ oẽs gẽtes: ⁊ Laudate dñꝫ d̃ celis: ⁊ Quicũqꝫ vult: ⁊ officio btẽ ꝟgis: ⁊ eiuſdẽ lctõnibꝰ plane dictis: ⁊ Bñs: ⁊ Magnificat: ⁊ Nũc dimittis: ⁊ Hymnis: quibꝰ oibꝰ d̃bẽt ſtare erecti: ſiue cãtent ſiue legant. ¶ Itẽ pſalmodia cũ plane dĩ: diſtincte ⁊ tractatim dicat: ita q̄ finitis verſibꝰ ex vna pte: alia incipiat: maxime in officio btẽ ꝟgis ⁊ mortuoꝝ. ℭ Qñ vero cãtat: nõ fiat ꝓtractio in pũcto metri: ſed pauſa ꝯueniẽs ⁊ eq̃lis.

¶ De dandis añis: ⁊ intonandis pſalmis.

De dãdis añis: ⁊ intonãdis pſalmis hic modus teneat vbiqꝫ. ¶ In q̃libet choro ſint duo cãtores: vnꝰ ex vna pte: alius ex alia: q diſtribuãt ſingulas añas ꝑ ſingulos frẽs: vnuſquiſqꝫ in pte ſua. Et cãtor q dat añam: intonet pſalmũ: ⁊ ſolus repetat eandẽ poſt pſalmũ. Et cantent cõmuniter ab vtroqꝫ choro. Et nunq̃ añа incipiatur a duobus ante pſalmũ.

ℭ De lectionibus: ⁊ benedictionibus.

Lectiones aũt legant in medio chori: vel alibi vbi cõmodius fieri poterit. ¶ Reſpõſoria nocturna ⁊ diurna cãtẽt frẽs in ſtallis ſuis: ſicut et alia: vbi libri ſufficiẽtes habent. Ubi aũt tm̃ vnus habet: vadant ad cantãdũ in medio chori cõmunit. ℭ Cũ aũt peruentũ fuerit ad benedictiones: lector petat benedictionẽ inclinato capite verſus altare: ⁊ ſacerdos ſedẽs (preterq̃ ad benedictionẽ euangelij) mediocri. voce deuote eã ꝯferat ℭ Benedictiones aũt tã in ferialibꝰ diebus q̃ feſtiuis he ſunt. ¶ Prima. Bñdictiõe ꝑpetua benedicat nos pr̃ eternus. ¶ Secũda. Unigenitus dei filiꝰ nos bñdi. ⁊ adiu. dignet. ¶ Tertia. Spũſſancti grã: illu. ſen. ⁊ cor. nr̃a. ¶ Quarta. Deus pater omnipotens: ſit no. ꝓpi. ⁊ cle. ¶ Quinta. Chriſtus ꝑpetue: det no. gau. vite ℭ Sexta. Ignẽ ſui amoris: accẽ. deus in cor. nr̃is. ℭ Septima: qñ non legit euangeliũ dicit. Ille nos bene. q ſine fine viuit ⁊ regnat. ℭ Octaua. Diuinũ auxiliũ maneãt ſemp nobiſcũ. Si fuerit feſtũ dicit. Cuiꝰ: vel quoruꝫ: vel quarũ feſtũ colimꝰ: ipe: vel ipi: vel ipa: vel ipe: intercedãt ꝓ nobis ad dñꝫ. ¶ Nona. Ad ſocietatẽ ciuiũ ſupnoꝝ: ꝑducat nos rex angeloꝝ. Si vero legit euangeliũ dĩ. Euãgelica lectio: ſit no. ſa. ⁊ pro. Quãdo vero duo euãgelia le-

guntur:ad ſcđm dr. Benedictio. Per eu ã. dicta: dele. nr̃a deli. Si vero tertium euangeliũ legeretur(vt in natali dñi)tũc ſit hec benedictio. Verba ſcti euãgelij: doceat nos Chꝛiſtus filius dei.¶ Abſolutiones vero terminant in tono capitulo ꝝ. ℭ Benedictiones in tono lectionũ.¶ Orationes ad oĩes hoꝛas dici.ſ.primã.tertiã.ſextã.nonã:ꝛ cõpletoꝛiũ terminent in tono capituloꝛu ꝫ. Et tunc ſacerdos qui dicit oꝛationẽ dicat. Dñs vobiſcum:ꝛ Benedicamus domino:in eodem tono. Et reſpõdeatur ſuſpenſiue. Deo gratias.

ℭ In veſpis aũt ꝛ matutinis ſemp orones dicat ſolẽniter vt in miſſa.

¶ Tẽpoꝛe ꝟo gñalis interdicti:frẽs legãt officia diſtincte ꝛ ſimplr ſine nota.

ℭ De genuflexione:ꝛ inclinatione.

Nota ꝙ in ferialib⁹ dieb⁹ dũ dr ꝑma orõ:ab oibus genuflecti dꝫ vſqꝫ ꝑ dñm. Et idẽ fiat i orõnib⁹ btẽ ꝟgis ꝛ bti Frãciſci:cũ ad noĩa ipoꝝ. pterꝙ in pcioſa. Et idẽ qñcũqꝫ dr̃ pr̃ nr̃:ſiue in principio hoꝛarũ ſiue in fine. Qñ aũt dicit Pr̃ nr̃ ante lectiones:ꝛ in benedictione mẽſe:ꝛ in agendis gratijs:nõ genuflectim⁹: ſed in vltimo Pat noſter poſt Precioſa:ꝛ poſt grãs:ſi dicant in eccl̃ia:flectãt frẽs genua:ꝛ qñ dr̃ Credo:ꝛ in ſuffragijs ꝛ pcibus:ſicut de ijs in bꝛeuiario cõtinet.¶ Sacerdos vero q dicit orones ſtet erectus:ſi cantãdo eas dicat. In miſſa aũt ꝓſternẽt ſe cũ dicit ꝑma collecta. Qñ aũt dicit ꝓphecia vna vl̃ plures:ad illas orones nõ ꝓſternãt ſe frẽs:niſi ad illã ad quã dr̃. Dñs vobiſcũ. ℭ Semp aũt ſiue ſit feſtũ ſiue nõ:inter offertoꝛiũ ꝛ Oꝛate frẽs ſtẽt erecti ꝟſis vultib⁹ ad altare. ℭ Itẽ ꝓſternãt ſe cũ ſacerdos dixerit Oꝛate frẽs:ꝛ ſurgã cũ dr̃ Per oĩa ſcl̃a.¶ Itẽ dicto Sãct⁹:ꝓſternant ſe vſqꝫ ad eleuationẽ coꝛpis:ꝛ tũc ſurgãt:ꝛ depoſitis mãtellis(ſi q habuerit)nudatis capitib⁹ adoꝛẽt humilr̃ ꝛ deuote flectẽs genua ꝟſus coꝛpus xp̃i. Et interi ſint ꝓſtrati e regione vſqꝫ ad Per oĩa:ꝛ Pax dñi ꝛc. ℭ Itẽ a dicto Agn⁹ dei ſint ꝓſtrati vſqꝫ ad cõicationẽ.¶ In diebus aũt feſtiuis tã duplicibus ꝙ alijs frẽs nõ ꝓſternãt ſe:niſi a Coꝛpis xp̃i eleuatione vſqꝫ ad Per oĩa ſcl̃a: ante Pater noſter.¶ Itẽ flectant genua frẽs in ferialib⁹ diebus ad Salue ſancta parẽs:ꝛ in miſſa ꝺ ſpũ ſancto cũ dr̃ Veni ſancte ſpũs:ꝛ in quadrageſima qñ dicit Tractus. Dñe nõ ſcđm pctã ꝛc. ad illud verſum. Adiuua nos de⁹: ꝛ ad Salue regina:ꝛ Aue regina celoꝛuꝫ:in pꝛincipio eiꝰ:ꝛ ad verſum illuꝫ. O crux aue ſpes vnica. in ferialibus diebus.¶ Et nota ꝙ vbicũqꝫ in ferialibus diebus genuflectit:in diebus feſtiuis inclinat:pꝛeterꝙ in pꝛecib⁹ ꝑme ꝛ completoꝛij in qbus fratres ſtẽt erecti:ꝛ e regioni ꝯuerſi.¶ In miſſa autẽ poſt Oꝛate frẽs vſqꝫ ad Sanctus ſtẽt ad altari cõuerſi:ꝛ poſt Sanct⁹ ſimilit quãdiu ſtant erecti:ꝛ cõiter aliquid nõ cantãt.¶ Itẽ qñcunqꝫ dicit Gloꝛia patri: ſemp inclinetur ab omnibus equaliter ꝛ ꝓfunde. Et qñ dicit: Te ergo q̃s tuis famulis ſubueni:ꝛ Hõ factus eſt in Credo:ꝛ in Gloꝛia in excelſis deo qñ dicit:Suſcipe depꝛecationẽ noſtrã:ꝛ in fine hymnoꝝ:ꝛ ad penultimũ verſuꝫ cantici. Benedicite omnia opera domini domino.

¶ Que debent dici ab vno vel a pluribus.

Inuitatoꝛiũ ꝛ oẽs Verſiculi cũ Benedicam⁹:ab vno fratre tm̃ dicãt in ſede ſua in ferialib⁹ diebus p totũ annũ:ꝛ etiam ab octaua reſurrectiõis vſqꝫ ad aſcẽſionẽ. ℭ Itẽ in feſto nouẽ lectionũ ꝛ dieb⁹ dñicis

Inuitatoꝛiū: ⁊ vltimū rñſoꝛiū: ⁊ all'a in miſſa ſemꝑ dicaꝶ a duobꝰ in medio choꝛi. ¶ Verſiculi ꝟo ⁊ Bñdicamꝰ ab vno dicaꝶ in ſtallo ſuo. ¶ In feſtis ſemiduplicibꝰ oro a ſacerdote dicaꝶ ad gradus ante altare in vtriſqꝫ veſꝑis ⁊ matutinis. ¶ Inuitato. ac. 3. ⁊. 6. ⁊ vltimū reſpōſoꝛiū: ⁊ Graduale: ⁊ alleluya cātenꝶ ad pulpitū a duobꝰ in medio choꝛi. ¶ Breuia ꝟo rñſoꝛia: ⁊ verſiculi: ⁊ Bñdicamꝰ in matutinis: ⁊ in vtriſqꝫ veſꝑis dicanꝶ a duobꝰ ad gradꝰ ante altare. Et vnus cereꝰ habeaꝶ in vtriſqꝫ veſꝑis ⁊ matutinis. ¶ Si ꝟo i ſecūdis veſꝑis a capi. in antea fiat ꝺ feſto ſimplici: totū fiat ſic in ſimplici feſto.

De feſtis duplicibus maioꝛibus.

IN feſtis duplicibus maioꝛibꝰ immediate poſt ſecūdaꝫ pulſationē in vtriſqꝫ veſꝑis ⁊ matutinis ſacerdos cū duobus cātoꝛibꝰ: vel q̇ttuoꝛ in magnis cōuentibus: ſuppellicijs induanꝶ: ⁊ duo acolythi cū thuribulario ſuppellicijs ſolūmodo induanꝶ. Ita ꝙ in pꝛincipio tertie pulſationis ꝑparato thuribulo ⁊ luminaribus accēſis: hoc oꝛdine choꝝ ingrediantꝶ. Pꝛimo ꝓcedāt cātoꝛes. Deinde ceroferarij. Tertio thuribularius ꝺxtera manu poꝛtās thuribulū ⁊ ſiniſtra incēſuꝫ. Vltimo ſacerdos coꝛā altari ꝓcedēs. Et ſtans in medio acolythoꝝ ponat incēſum in thuribulo. Quo accepto de manu miniſtri: genuflectat coꝛā altari: ⁊ adoleat maiꝰ altare tm̄. Quo pacto reddat illud miniſtro: nō thurificādo eū. Et deſcendēs ad vltimū gradū altaris: ab eodē miniſtro thurificeꝶ. Et in eodē loco facto ſigno: officiū moꝛe ſolito inchoeꝶ. Finito gloꝛia pr̄i: ſacerdos ad locū ſuū reuertaꝶ: ⁊ acolythi depoſitis luminaribꝰ in vltimis choꝛi locis iuxta frēs reſideāt: ⁊ thuribulariꝰ iuxta vnū illoꝝ remaneat. ¶ Cantoꝛes ꝟo oia q̄ ad eoꝝ offm̄ ſpectant: ſimul incipiāt. Pſalmos tn̄ nō intonēt: nec eoꝝ Añas reſumāt niſi bini ⁊ bini: ita ꝙ de vtroqꝫ choꝛo vnus: preterq̄ ad Bñs ⁊ Magnificat. ¶ Añe ad Bñs et Magnificat ſemꝑ incipianꝶ in ꝑncipio ab hebdomadario. ¶ Bñdicamꝰ vero in vtriſqꝫ veſꝑis: ⁊ matutinis: cū Inuitatoꝛio: ⁊ octauo. ℟. ſemꝑ a q̇ttuoꝛ vel pluribus dicanꝶ: ꝑ diſpēſatione cātoꝝ. ¶ Cetera ꝟo rñſoꝛia cū ꝟſiculis: a duobus tm̄ dicanꝶ. ¶ Altare maius ad Bñs ⁊ Magnificat tm̄ thurificeꝶ. Deinde thurificeꝶ ſacerdos in loco ſuo. Poſtea vero cātoꝛes ꝯgregati ante pulpitū. Poſtea frēs de choꝛo: ita ꝙ a parte hebdomadarij inchoetur. ¶ Itē poſt thurificationē factā in pꝛincipio matutinoꝝ: thuribularius ⁊ acolythi ſoli deponant ſuppellicia: q̄ in ꝓs. Laudate dn̄m de celis: reaſſumant.

De duplicibus minoꝛibus.

IN minoꝛibus aūt duplicibus cātoꝛes ſuppellicijs non induanꝶ. Nec in pꝛincipio veſperoꝝ ⁊ matutinoꝝ thurificeꝶ: ſed ſimpliciter ſacerdos ſine ſuppellicio incipiat officio in loco ſuo. In vltimo aūt pſalmo ante capitulum ſacerdos ⁊ thuribularius cū duobus acolythis ſuppellicijs induantur: ⁊ altare maius tantum ⁊ choꝛus ad Magnificat ⁊ Benedictus thurificentur. Cetera vero ſicut in maioꝛibus duplicibus fiant.

Quando eſt vnus choꝛus ꝯtra alium.

NOta ꝙ omni tp̄e qn̄ cōmuniter in choꝛo pſallitur vel cantaꝶ: vnꝰ ꝯtra aliū verſis vultibꝰ e regiōe ꝟtaꝶ. ¶ In ca̅plis ꝟo: ⁊ oronibꝰ i qbꝰ nō genuflectiꝶ vel inclinaꝶ: ⁊ in miſſa qn̄ ſecreta dr̄: ſtēt frēs ꝟſo vultu ꝯtra

altare. ¶ Itē qñ frēs ſunt ī orone pſtrati: ſurgāt qñ ſacerdos dicit. Per dñz. ¶ Et nota qd in miſſa qñ ſacerdos debz dicere Dñs vobiſcū: frēs oēs debēt ſtare ꝟſis vultib⁹ ad altare: donec rñderint. Et cū ſpū tuo. Et cū cantat oro pma: ſint e regione verſi vſqz Per dñm. ¶ Itē finita pma orone: ſiue ī miſſa ſiue in horis: cū ſacerdos dicit Per dñz: frēs ſtent ꝟſis vultib⁹ ad altare: donec rñderint. Amē. ¶ Itē cū frater dicit Inuitatoriū: vel incipit Añam: ⁊ cū dicit Pia breuia: vel Bñdicamus: ſtet ꝟſo vultu ad altare: ceteris e regiōe ꝟſis. ¶ Itē cū dr Flectamus genua: dicto Leuate: ſtent frēs ꝟſis vultib⁹ ad altare vſqz ad finē oronis. Et dictis oronibus cū Flectamus ge. ad oronez ad quā dr Dñs vobiſcū: flectāt frēs genua vſqz Per dñz. ¶ Itē ſp poſt pmam oronē: in alijs diebus oibus ad ſeqntes ſtatur ꝟſis vultib⁹ ad altare. Et ſilr ad oronē q̄ dr poſt Aſpges me. ¶ Itē ſp cū occurrit in feſto. ix. lctonū dicere de feria miſſam: in ipſa miſſa flectimus ſicut in feria.

De cereis.

In diebus ferialibus ſp in ꝯuētuali miſſa habeant duo cerei: vel due cādele: vbi pñt cōmode bři. Et in officio btē ỽgis: cādela vel cereus corā altari accēdat: vbi cōmode pōt bři. ¶ In dieb⁹ aūt dñicis: ⁊ feſtis ſemiduplicibus: duo cerei tm̄ hēant in miſſa. Sz in ſemiduplicibus vnus tm̄ in veſpis ⁊ matutinis habeat. ¶ In duplicibus aūt ī vtriſqz veſpis ⁊ matutinis: duo tm̄ cerei habeant ſup altare: ⁊ duo ſup cādelabra: niſi ſeculariū deuotio aliquoꝝ plures obtulerit: ⁊ voluerit officio deſuire. ¶ In miſſa ꝟo duo ſup altare: ⁊ duo ſup cādelabra: q̄ a ceroferarijs deportent. Hec aūt oia ſic fiant: ſi cōmode pñt bři cerei. ¶ Cōpleta aūt thurificatiōe ad Mḡt: ⁊ bñs: reuertat ſacerdos ad locū ſuū: pcedente ipm ſolo thuribulario. Ceroferarij depoſitis cereis corā altari reuertant ad loca ſua. Reſumptis aūt cereis cuz añā poſt Bñs cantat: ſiue poſt Magt: vadāt ad gradus altaris: vbi ſup ornatū pulpitū oro dz dici: ⁊ ſtent ad dexterā ⁊ leuā ſacerdotis. Dicta ꝟo orone: reuertat ſacerdos ad locū ſuū: ceroferarijs remanētibus ibidem. Finitis aūt veſpis ⁊ dicta orone dñica: reuertant in veſtiariū ſm ordinez quo venerunt. ¶ Item qñcūqz xp̄i corpus deportat: duo acolythi ſuperpellicijs induti cum duobus cereis ſemper precedant.

De duplicibus maioribus.

Hec aūt ſunt feſta duplicia maiora: ſcz Natiuitas dñi. Feſtū ſcti ſtephani. ſcti Joānis euāgeliſte. Circūciſio dñi. Ephia. Quinqz feſta beate ỽgis. Dñica reſurrectiōis. Aſcēſio dñi. Dñica pētecoſtes. Feſtuz ſcti antonij. Scti joānis baptiſte. Aploꝝ petri ⁊ pauli: pma die tm̄. Scti Laurētij. Utrūqz feſtū ſcti Frāciſci. Et feſtū bti Michaelis de ſeptēbrio. Et dedicationis ecclie feſtū. Feſtum oīm ſanctoꝝ.

De duplicibus minoribus.

Hec ſūt feſta duplicia minora. Duo dies ſeqntes poſt feſtū reſurrectionis: ⁊ pētecoſtes. Cōmemoratio ſcti pauli. Dedicatio ecclie: ⁊ anniuerſariū eius. Octaua aploꝝ petri ⁊ pauli. Octaua aſſumptionis btē marie ỽgis. Octaua natlis ſancti Franciſci.

De feſtis ſemiduplicibus.

HEc aūt ſunt feſta ſemiduplicia. Feſtū ſcti Andree apli. Scti Nicolai. Feſtum ſctē Lucie. Scti thome apli. Sctoꝝ innocentū. Octaua epꝑie Feſtū ſctē agnetis. Conuerſio. ſ. Pauli. Sctē agathe, ṽginis. Cathedra. ſ. petri. Mathie apli. Marci euangeliſte. Apl'oꝛum Philippi ⁊ Jacobi. Utrūqꝫ feſtū ſ. crucis. Reuelatio. ſ. michaelis. Octaua aſcenſionis. Feſtum ſancti Barnabe apli. Octaua beati Antonij. Octaua ſancti Joānis baptiſte. Sancte Marie magdalene. Sancti Jacobi apli. Petri ad vincula. Octaua ſancti Laurentij. Feſtum ſancti Bartholomei apli. Decollatio ſcti Joannis baptiſte. Octaua natlis btē ṽginis. Feſtum ſcti mathei apli. Sancti Luce euangeliſte. Apl'oꝝ ſimonis ⁊ Jude. Scti Martini. Scte Eliſabeth. Sancte Cecilie ṽginis. Katherine ṽginis.

¶ De thuriſicatione.

IN miſſa conuentuali altare incenſeť poſt calicis oblationē. Nota qꝫ qñcunqꝫ incenſať altare ad Bñs: ⁊ Magt: ſacerdos ſummo gradu genuflectat corā altari: deinde ſurgēs ad mediū altaris incipiat extēſa manu verſus corpus xpi: vl' crucifixū: ⁊ circūducat manū ad dextrū cornu altaris breuiter tranſiens vſqꝫ ad ſiniſtrū ipſius. Et ducta manu ſemel ante altare a leua ī dexterā: ⁊ oſculato altari reddat illō miniſtro: ſicut ſupiꝰ dictū eſt. Cū vero chorꝰ thuriſicať a parte hebdomadarij ſemꝑ inchoeť: ⁊ vna vice vel duabus qlibꝫ frater adoleatur.

¶ De fine horaꝝ: ⁊ miſſe.

IN fine oīm horaꝝ dicať. Fideliū aīe: cū dñica oratione: niſi cū immediate ſeqť miſſa. Et tūc dicto Bñdicamus: ſtatim incipiť offm miſſe. Finita aūt oratione dñica: ⁊ ſigno facto a ſacerdote: dicať. Dñs det nobis ſuā pacem: ꝑterqꝫ in Completoꝛio: ⁊ matutinis: ⁊ ꝑma. Et rñdeāt frēs. amē. ¶ Si aūt plures hoꝛe ſine interuallo dicanť: inter duas hoꝛas dicatur. Fidelium anime: ⁊ oro dñica tm̄ ſemel.

¶ De officio miſſe cōuentualis.

DE officio miſſaꝝ maioꝝ dicendū eſt. ¶ Jn diebus ferialibus pareť ad miſſam ſacerdos. diaconꝰ. ſubdiaconꝰ in magnis ꝯuētibꝰ. Jn paruis aūt: ſubdiaconus indutus tm̄ ſuppellicio. Confeſſio aūt fiat corā altari. Et ſit calciatus q dꝫ legere epl'am. ¶ Jn miſſis ꝑuatis ſacerdos q celebrat: ipſe ſibi legat epl'am. ¶ Epl'a vero circa mediū altaris in inferioꝛi gradu ſꝑ cātetur ſuꝑ pulpitū. Finita vero epl'a: miniſter paret calicē in loco ſuo: ⁊ paratū ponat ſuper altare. Et dū cantať Offertoꝛiū: miniſter offerat ampullā ſacerdoti cū aqua. Deinde immediate poſt oblationē calicis ⁊ thuriſicationem: ſacerdos abluat manus. ¶ Patena vero non teneať: nec pax: nec thus choꝛo detur: niſi in dñicis diebus: ſemiduplicibus: ⁊ duplicibus. Nec in miſſis ſecretis thuriſicetur. ¶ Qñ vero dr̄ Jte miſſa eſt: tam ſacerdos qꝫ diaconus durāte Jte miſſa eſt: ſtent verſi ad ppl'm. Quo finito: ꝯuertanť ad altare. ¶ Cū vero dr̄ Bñdicamus: vertāt ſe ſemꝑ ad altare. Deinde in veſtiariū reuertanť. ¶ Jn feſtis vero. ix. lcōnū: idem per oīa fiat: vt in ferialibus dictū eſt. ¶ Jn dñicis aūt diebus ⁊ ſemiduplicibus: pareť ſacerdos. diaconus: ⁊ ſubdiaconus cum vno acolytho tm̄: ⁊ thuriſiceť ad euangelium. Et oblatione facta: adoleātur

oblata. ¶ Cum vero legitur euangelium: ſacerdos ſtet ad dextrum cornu altaris. Subdiaconus aũt ſtans ante diaconũ: vertat ſe ad eum. Acolythꝰ ꝟo cum thuribulario ſtet poſt diaconẽ longe: ⁊ vertat ſe ad euangelium. Quo finito: ſubdiaconus offerat librum ſacerdoti ꝓmo deoſculandum poſt inceptum Credo: dum dr: ⁊ poſt diacono.

¶ De oblatione calicis.

OBlatio aũt calicis ſic fiat. Parato calice poſt dictã epl'am i loco ſuo: vt ꝓdictũ eſt: ſubdiaconꝰ dũ cantaꝛ Offertoriũ accipiat eũ palla mundiſſima: quẽ ꝑcedat acolythus in manu dextera ampullã aq̃ portãs: ⁊ ſic ꝓcedãt ordinate vſq; ad mediũ altaris. Subdiaconꝰ ſtet a dextris diaconi: ⁊ acolythꝰ cũ ampula a dextris ſacerdotis. Deinde diaconꝰ accipiens patenã a ſubdiacono offerat ſacerdoti: ⁊ poſt diaconꝰ accipiat a ſubdiacono calicẽ: ſubdiaconꝰ ampulã ab acolytho: ſacerdos eãdẽ a ſubdiacono: ⁊ fuſa aqua in calice: offerat eũ ſup altare diaconꝰ. Interiꝫ aũt acolythꝰ parato thuribulo: reddat illđ ſubdiacono. Diaconꝰ aũt incenſum bñdictũ a ſacerdote ponat in thuribulo. Deinde accipiat illud a ſubdiacono ⁊ offerat ſacerdoti. Sacerdos aũt adoleat calicẽ ⁊ altare: ſicut dictũ eſt. Finita ꝟo thurificatiõe: reddat illđ diacono ſine alia thurificatiõe. Diaconꝰ ꝟo accepta planeta ſiniſtra manu: incẽſet ſacerdotẽ manu dextera: deinde reddat illud acolytho. Acolythꝰ ꝟo incẽſatis diacono ⁊ ſubdiacono: thurificet choꝝ. Et hoc totũ in dñicis ⁊ ſemiduplicibꝰ: ⁊ duplicibꝰ obſuet. ¶ Et nota: ꝙ ſp ãte euãgeliuꝫ cũ aliqd cõiter cãtaꝛ vel dr a ſacerdote. diacono ⁊ ſubdiacono: diaconꝰ aſſiſtat ſacerdoti a dextris: ſubdiaconꝰ a ſiniſtris. Ecõuerſo poſt euãgeliũ. ¶ Dicta ꝟo Prefatiõe ⁊ Sctũs: diaconꝰ inuolutã patenã pãno mũdiſſimo tradat ſubdiacono tenẽdã. Cũ ꝟo ꝑuẽtũ fuerit ad Pr nr: diſcoopiẽs eã ſubdiaconus: ⁊ tenẽs eã vſq; ad finẽ dñice orõnis: accedẽſq; ad diaconũ tradat ei: ⁊ diaconus ſacerdoti deoſculãs manũ eius. Diaconus ꝟo accepta pace a ſacerdote: det eã ſubdiacono: ſubdiaconus acolytho: acolythꝰ duobꝰ ꝑmis in choro: icipiẽs a parte hebdomadarij. ¶ In oibꝰ aũt feſtis duplicibꝰ: paratis in ſacriſtia miniſtris: ꝓcedãt duo ceroferarij iduti tm̃ ſuppellicijs: quoꝝ vnꝰ ad dexterã: alius ad ſiniſtrã trãſeãt tenẽtes cereos dõec finiaꝛ ꝯfeſſio. Quos deponẽtes: nõ reſumãt vſq; ad euãgeliũ. Hos ſequaꝛ thuribulariꝰ ad dexterã trãſiẽs. Poſt quẽ ſubdiaconus librũ clauſuꝫ vtraq; manu ãte pectus ferens. Deinde diaconus: ⁊ vltimo ſacerdos. Factaq; ꝯfeſſiõe: incẽſet altare.

¶ De modo ſtandi.

INtroitus ante miſſaꝫ nunq̃ꝫ dr niſi bis. Neq; graduale repetaꝛ ante ꝟſum: vel poſt ꝟſuꝫ. Lecto ꝟo poſt thurificatiõe officio a ſacerdote ⁊ miniſtris: diſponãꝛ i modũ crucis. i. duo acolythi eq̃ diſtãtes ad leuã ⁊ dexterã diaconi. Et hic modus ſtandi p totã miſſaꝫ ſuet. ¶ Et nota: ꝙ tã in dñicis diebꝰ q̃ꝫ i ſemiduplicibꝰ dũ dr epl'a: diaconꝰ ad altare reuerẽter aſcẽdẽs dꝫ ſup altare extẽdere ⁊ explicare corꝑalia: ⁊ iteꝝ plicare in fine miſſe: dũ ſacerdos calicẽ ⁊ manus purificat. ¶ Ad euangeliũ ꝟo duo acolythi reſumptis cereis: ſtent ad dexterã ⁊ leuã ſubdiaconi: ꝟſis vultibus ad euangeliũ. ¶ De oblatiõe ꝟo calicis: ⁊ thurificatiõe: ⁊ patene datione: oĩa fiant

vt in ſemiduplicibꝰ: excepto qđ acolythus q ſtat ad dexterā altaris ſꝑ ꝓuiat de aqua. Excepto ēt qđ ꝑmo thurificēt cātores: ꝛ eis ꝑmo pax det: ꝛ ipſi eam portēt ꝑmis in choro reſidentibus. Et illo ordine quo de veſtiario fuerant egreſſi: finito officio reuertant. ¶ In feſtis .ix. lcōnū: duo frēs dicāt Alła: vel Tractū tꝑibus ſuis. ¶ Tractus aūt qñ dicendus eſt a duobus: ſi breuis fuerit: ad pulpitū in medio chori dicat. Si aūt plixior fuerit: a quattuor vel ſex binis ꝛ binis ſuccedentibꝰ: vbi poteſt fieri bono modo. ¶ In feſtis ſemiduplicibus: ꝛ in die dñico duo frēs dicāt Graduale: ꝛ duo alij Alła: ¶ In feſtis vero duplicibus: duo fratres dicant Graduale: ꝛ quattuor Alła: vel plures: ſm ꝙ cōgruit ſolemnitati.

¶ De Alła in ferialibus diebus.

Et nota: ꝙ qñ Alła cātat in ferialibus diebꝰ: in ꝑma vice ſine ꝯpletiōe pneumatis: poſt verſuꝫ ꝟo totū cantat. ¶ Qñ ꝟo duo Alła cātāt ab octaua paſche vſqꝫ ad octauā pentecoſtes: ꝑmū cantat totum cū ſuo ꝟſu: nec repetitur ante verſum nec poſt. Scđm aūt Alła: ꝛ ante ꝟſuꝫ ꝛ poſt repetitur. ¶ Cetera ꝟo ad miſſam ꝑtinentia fiant ſicut in miſſali ꝯtinentur. ¶ Diſcurſus autem frm̃ in choro ſolicite euitetur.

¶ De cōione non celebrantium.

De cōicatione aūt frm̃ in miſſa conuentuali: hoc ſemꝑ obſeruet. Facta ꝯfeſſiōe cōiter a frībꝰ genibꝰ flexis in locis ſuis: abſolutione facta: dicant ocs q debent cōicare ſummiſſa voce ſemel tm̃. Dñe non ſuꝫ dignus ꝛc. Interim aūt duo acolyti extenſam pallam teneant corā ſacerdote. Et cōicatis ꝑmo ꝑ ordinē miniſtris: frēs ceteri a capite chori incipiētes: bini ꝛ bini ordinate ꝓcedant: ꝛ flexis genibus cōicent. Cōicati ꝟo accedant ad calicē vel calices eis a diacono ꝛ ſubdiacono (ſi pōt fieri) miniſtratos: ſm ꝙ frm̃ expedit multitudini. Et ſic ordinate ad loca ſua reuertantur.

¶ Explicitur ordinarium Romanum.

¶ Carmina dicenda a ſacerdote qñ ſacris induitur veſtibus: ac dum pergit ad altare.

¶ Tu quicunqꝫ velis miſſam cantare ſacerdos;
Funditus eſto memor: ſic tota mente reuolue.
Qualia ſit chriſtus pro te certamina paſſus.
Velato capite tibi riſum ſignat amictus.
Linea veſte nota: ꝙ ſit decluſus in alba.
Vincula preſentant ſtola: funiſqꝫ: atqꝫ maniplus.
In caſula noſcas: quod purpura ſignificatur.
Et caluarius adſit mons: dum pergis ad aram.
Et recolas chriſtuꝫ: dum pergeret ad moriendum.
Hec ſic cuncta pie memorando pectora tunde.

¶ Laus deo optimo ac maximo.

¶ Incipit ordo agendorũ ⁊ dicendorũ a ſacerdote in miſſa puata et feriali: ſm cõſuetudinẽ eccl'ie Romane:

Adutus planeta ſacerdos ſtet ante gradus altaris: adiũctis mãibus mediocriter eleuatis dicet Añam. Introibo ad altare dei. ℟. Ad deũ q letificat iuuẽtutẽ meã. ps. Judica me de⁹. ⁊c. cũ gloria pri. Deinde repetat Añ. Introibo. ℟. Ad deũ. ⁊c. cũ. ℣. Adiutoriũ. ℟. Qui fecit. Deinde faciat cõfeſſionẽ abſolute inclinat⁹ mediocrit. Et ſtet talit inclinat⁹ donec reſpõſum fuerit. Miſereat tui. ⁊c. Et tũc erigẽs ſe: faciat abſolutionez. Qua facta: dicat. ℣. Deus tu ꝯuerſus. ℟. Et plebs. ℣. Oſtẽde nobis. ℟. Et ſalutare. ℣. Dñe exaudi. ℟. Et clamor. ℣. Dñs vobiſcũ. ℟. Et cũ ſpũ tuo. Oro Aufer a nobis. ⁊c. Et dr̃ hec orõ aliquãtulũ alte dum aſcẽdit ad altare ſacerdos. Finis. Per xp̃m. ℟. Amẽ. ¶ Poſtea inclinat⁹ corã medio altaris: iunctis manibus dicat ſub ſilẽtio hãc orõnez. Oram⁹ te dñe: vt p merita ſanctorum tuoꝝ quorũ reliquie ſunt hic ⁊c. Si vero nõ fuerint ibi relique: dicat. vt p merita oĩm ſctõꝝ tuoꝝ. ⁊c. Qua finita: erigat ſe: ⁊ man⁹ ſup altare deponẽs oſculetur illud.

¶ De iũctione manuũ.

Et nota: q iungẽde ſunt man⁹ quoties inclinat ſe ſacerdos ante altare: ⁊ in collectis. ſecretis: ⁊ in poſt cõicationib⁹: quãdo venit ad Per dñz vltimũ: ſi plures dicunt. Poſtq̃ incepit Gloria i excelſis. ⁊ Credo. Et qñ vadit ad ſedẽ. Et quãdo reuertit ad altare. Et in fine Prefationis. Et anteq̃ leuet hoſtiã: cũ dicit: fiat dilectiſſimi. ⁊c. Et ante Pater nr̃: cũ dr̃. Et preſtas nobis. Et quãdo accipit hoſtiã de patena vt frãgat ſup calicem. Et quoties vadit a libro vſq3 ad mediũ altaris. Et quãdo reuertit ad librum: dicto Dñs vobiſcũ. Et ſi vadit ab altari ad piſcinam: vel reuertit. Et qñ de ſacriſtia vadit indutus ad altare. Et qñ cõpleta miſſa ad ſacriſtiam reuertitur.

¶ De inclinationibus faciẽdis in miſſa cõuẽtuali ⁊ priuata.

Item nota: q pmo inclinat ſe ſacerdos ante gradũ altaris in ꝯfeſſione: vt pdictũ eſt. ¶ Secũdo: cũ dicit. Oram⁹ te dñe. ¶ Tertio poſt euãgeliũ cũ dicit. Suſcipe ſcã trinitas. ¶ Quarto: cũ dicit. Te igit. ¶ Quito cũ dicit. Supplices. ⁊c. ¶ Sexto: ante pacẽ cũ dicit. Dñe ieſu xp̃e q dixiſti. ⁊c. ¶ Septimo: poſt pacẽ cũ dicit. Dñe ieſu xp̃e fili dei viui. ⁊ Perceptio. ¶ Octauo: poſt miſſã cũ dicit. Placeat tibi ⁊c. ¶ Sciẽdũ: q iſte ſunt inclinationes q fiũt pfunde corã altari. ¶ Sũt ⁊ alie inclinatiões q fiũt mediocriter ſup altare. ¶ Prima cũ dicit. Suſcipe depcationẽ nr̃az. ¶ Secũda qñ ſacerdos dz legere euãgeliũ dicẽdo. Mũda cor meũ ⁊c. vel Sit dñs in corde meo. ¶ Tertia cũ dicit. Et hõ fact⁹ ẽ. ¶ Quarto qñ collocato calice vadit ad ablueẽdũ. ¶ Quita cũ dicit Sctũs. ¶ Sexta qñ nominat btã ꝟgo i Cõicãtes. ¶ Septima poſt cõſecrationẽ hoſtie anteq̃ eleuet. ¶ Octaua ante Pr̃ nr̃ cũ dicit pſtas nobis. ¶ Nona cũ nominat btã virgo in orõne Libera nos q̃s. ¶ Decima qñ dicit. Agnus dei. ¶ Undecima in pceptione. ¶ Duodecima ſi poſt pceptionez vadit ad piſcinã. Et oẽs iſte inclinationes fiũt ante mediũ altaris. Uertẽs ve

ro ſe ad populum: tñ cum dicit. Orate frẽs ꝑ me: parum ſe inclinet.

¶ De altaris oſculo.

ITem nota: ꝙ ꝑmo oſculatur ſacerdos altare dicta orone. Oramus te dñe. Scd̃o ãte collectã ꝑmã vbi dr̃ Dñs vobiſ. Tertio poſt euãgeliũ cũ dr̃ Dñs vobiſ. Quarto añteq̃ dicat Orate frẽs. Quinto poſt. Te igit: cũ dr̃. vti accepta habeas. Sexto poſt Supplices: cũ dr̃. Ex hac altaris ꝑticipatiõe. Septimo finita orõne Dñe ieſu xpe q dixiſti ꝛc. Octauo ante poſt cõione cũ dr̃ Dñs vobiſ. Nono ꝯpleta orõne. Placeat tibi ſancta trinitas.

¶ De modo oſculandi.

ET nota: ꝙ oĩa oſcula ſupradicta fiũt demiſſis manibus ſup altare ante collocationẽ calicis: ⁊ poſt ꝑceptionẽ. Alio tpe a ſiniſtris calicis circa hoſtiã. ¶ Nota: ꝙ nunq̃ oſculãdus eſt liber niſi poſt euãgeliũ.

¶ De eleuatione manuum ⁊ extenſione.

ITem circa eleuationẽ manuũ ſacerdotis ⁊ de extenſione notãdũ eſt: ꝙ ſp̃ dʒ eleuare manus ſacerdos mediocriter: ita ꝙ eleuatio non excedat humeros: nec nimis depmat: ſʒ ſit in latũ diſtenſio ſp̃ moderatã ⁊ equalis in miſſa: ⁊ qñ ſtat verſus ad altare: ⁊ qñ ſe vertit ad populum. In oĩ iũctione manuũ: ſimul ꝑcedat eleuatio equalis ⁊ moderata.

¶ De proſecutione miſſe.

POſtq̃ oſculatus fuerit ſacerdos altare: ꝯpleta orõne illa: Oramus te dñe: vadit ad dextrũ cornu altaris: ⁊ ibidem ſtans aliqua ꝟſu ꝑcedẽte: incipit legere introitũ cũ miniſtro vel miniſtris: ⁊ ſilr̃ Kyriel. Deinde vadit ad mediũ altaris. ⁊ incipit Glia in excel. ſi dicendũ eſt. Quo finito vel nõ inchoato ſi nõ eſt dicendũ: oſculat mediũ altaris: ⁊ vertẽs ſe ad populũ dicit. Dñs vobiſcũ. Quo dicto: vertit ſe ad librũ q eſt in dextro cornu altaris: dicens. Oremus. ⁊ ibidẽ terminat orõnẽ. Et ſi plures dicant: ibidem terminãt ſilr̃. ¶ Qñ ꝟo dicẽdũ eſt Flectamus genua: ſacerdos ſtãs ad dextrũ cornu altaris: ⁊ nõ ꝯuerſus ad pplʒ: incipit abſolute. Oremus: ſine Dñs vobiſ. Et facto modico interuallo: poſtq̃ dixerit: Flectamus genua: dicat. Leuate. Deinde abſolute ꝓſeqt collectã. Si diaconus miniſtrat: ipe dicat. Flectamus genua: ⁊ Leuate. ¶ Finita collecta: legit lcõ vna vel plures: ſinglis lcõnibus ſinglis ꝑmiſſis collectis. In qbus oĩbus idẽ modus ſuet: ꝑterq̃ in vltima collecta q̃ ꝑcedit epiſtolã: in qua ſp̃ vertens ſe ad populũ vt ꝑdictũ eſt: dicit. Dñs vobiſ. Deinde legit epiſtola ſp̃ ãte gradus ꝯtra mediũ altaris in miſſa ꝯuẽtuali. In ꝑuatis aũt: ſp̃ ab ipſo ſacerdote ſup dextrũ cornu altaris legit. ¶ Dũ ꝟo legit epiſtola a ſubdiacono: ſacerdos extendit corpale qđ ſupponit calici ſup altare: ita ꝙ lõgitudo in lõgitudinẽ altaris extẽdat. Nec explicat ꝓpter puluerẽ: vſqʒ ad oblationẽ calicis. Et idẽ faciat diaconus ſi miniſtrat. ¶ Nota. Corpale ꝟo: qđ ſupponit calici hẽat quattuor plicas in longitudine: ⁊ tres in latitudine. Quo pacto: in miſſa ꝯuentuali vadit ſacerdos ad ſedẽ. Lecta ꝟo epl̃a ⁊ graduali: cũ alijs q̃ ante euãgeliũ legenda ſunt cum miniſtro vel miniſtris in ſede ꝯpletis: ſubdiaconus parat calicẽ in loco ſuo: collocando hoſtiã ſup patenã: ⁊ vinũ tñ calici infundendo: ⁊ ſic paratum ponat ſup altare. In ꝑuata aũt miſſa: ſi nõ affuerit ſubdiaconus. parat ſacer

dos calicē anteq̄ȝ incepta fuerit miſſa: vel poſt euāgeliū: ſm̄ qđ oportunū ſibi viſuȝ fuerit. ¶ Sacerdos ꝟo anteq̄ȝ incipiat euangeliū: ſupꝛa mediū altaris inclinatus dicit. Sit dn̄s in coꝛde meo ⁊c. vel Mūda coꝛ meū ⁊c. Et ſignās ſe ſigno crucis: legat euangeliū ſupꝛa ſiniſtro coꝛnu altaris. Finito ꝟo euangelio: oſculat̄ libꝛū: ⁊ reuerſus ad mediū altaris: dicit. Credo in vnū deū: ſi eſt dicendū. Sin aūt: oſculat̄ altare: ⁊ reuertēs ſe ad populū dicit. Dn̄s vob̄. Reuerſuſq; ex parte dextra altaris: dicit in medio. Oꝛemus: ⁊ legit̄ Offertoriū. ¶ Quales aūt debēt eſſe miniſtri: ⁊ qualiter ſe debeāt hr̄e in miſſa oꝛdinata ⁊ ſolēni: p̄ſente vel nō p̄ñte ep̄o: in oꝛdinationibus diuini officij habet̄.

¶ De oblatione calicis ⁊ hoſtie.

SI miſſa ſimplex. ꝯuētualis: vel p̄uata fuerit: ſacerdos accipit patenaȝ cū hoſtia duabus manibus mediocriter eleuatis: ⁊ dicit. Suſcipe ſcē p. ⁊c. Interim ꝟo miniſter ad dexterā ſacerdotis aſſiſtēs: offeret āpullā cū aqua. Quā bn̄dicens ſacerdos: infundit calici dicēs. De⁹ q hūane ſubſtātie ⁊c. ¶ Et nota: ꝙ tā in p̄uatis miſſis q̄ȝ in ꝯuētualibus ⁊ oꝛdinatis: tp̄s ⁊ oꝛdo infundēdi aquā calici: idē penit⁹ obſuat̄. Deinde accipiēs calicem cū duab⁹ manib⁹ mediocriter eleuatis: offerat eū dicēs. Offerim⁹ ti. ⁊c. Collocat̄ aūt hoſtia ad ſiniſtrā: calix ꝟo ad dexterā. Deinde coopit̄ calix coꝛpoꝛali ſimplici plicato: qđ ſupponit̄ calici cū hac oꝛone. In ſpū hūilita. ⁊c. Et poſtea fit ſignū crucis ſup̄ hoſtiā ⁊ calicē cū oꝛone. Ueni ſctificatoꝛ ⁊c. ita ꝙ p̄mo ducat̄ manus ſup̄ hoſtiā: ſcđo ſup̄ vtrūq;. Et ſic ſp̄ fit: qñ cōiter vtrūq; ſignat̄. Et poſtea inclinās ſe ſup̄ altare: vadit ad abluendū manus ſuas.

¶ De bn̄dictionibus ꝟo incenſi: ⁊ incenſatione: ⁊ alijs q̄ p̄tinent ad ſolēnitatem: habetur in oꝛdinario cerimoniaꝝ miſſe conuentualis.

¶ De proſecutione miſſe.

DEinde rediēs ad mediū altaris: iclinat⁹ dicit. Suſcipe ſcā tri. ⁊c. Qua finita erigēs ſe oſculat̄ altare: ⁊ vertēs ſe ad pplm̄ dicit. Oꝛate frēs p ⁊c. Circūſtātes rn̄deāt. Suſcipiat dn̄s ⁊c. Deinde regirās ſe ex p̄te dextra dicit ſecretā vel ſecretas: ſtās ꝯtra mediū altaris. Quib⁹ ꝯpletis: eleuatis ⁊ extēſis manib⁹ ſm̄ foꝛmā ſup̄i⁹ taxatā: dicit. Per oīa. ⁊c. Finita ꝟo Pꝛefatiōe: dicit. Sctūs: cū miſtro vel miſtris mediocrit̄ iclinat⁹ ſup̄ altare. Et ſignat ſe ſigno crucis cū dicit. Bn̄s q venit. ⁊c. Deinde inclinat⁹ corā altari iūctis manib⁹ dicit. Te igit̄. Et erigit ſe: ⁊ oſculat̄ altare cū dicit. vti accepti hēas: faciēs tres cruces dicēdo. Hec dōa. hec mūera. hec ſcā ſacrificia. Deīde eleuatis ⁊ extēſis manib⁹ ſicut ſup̄i⁹ dictū ē: pſeqt̄ canō vſq; ad: quā oblationē i oīb⁹. ⁊c. Et poſtea facit tres cruces ꝯtinuas ſup̄ hoſtiā ⁊ calicē cōiter dicēs. bn̄dictaȝ. aſcriptā. ratā. Et eleuatis iteꝝ māib⁹ cū dicit. rōnabilē: acceptabilēq; facere digneris: facit iteꝝ duas cruces: dicēs. coꝛp⁹ ⁊ ſanguis: p̄mā ſup̄ hoſtiā: ſcđaȝ ſup̄ calicē. ¶ Cū ꝟo p̄uentū ē ad: q pꝛidie: duct⁹ plane digitis ſup̄ pallā altaris: accipit hoſtiā dicens. Accepit panē. Et parū eleuās: ſignat eam dicens. bn̄dixit. ⁊c. Et dicto Hoc ē coꝛp⁹ meū: ⁊ adoꝛato coꝛp̄e dn̄i cū mediocri iclinatiōe: eleuat illđ reuerēter: ita ꝙ a circūſtātibus poſſit videri. Poſtea ponit in loco ſuo. Deinde coop̄tū calicē accipit cū duabus manibus: ⁊ parū eleuat dicēs. Accipiēs ⁊ hūc p̄claꝝ ⁊c. Et depōit iteꝝ ſup̄ altare dicēs. Itē tibi grās

agẽs. Deinde ſignat dicẽs. Bñdixit. Et iterũ eleuat: dicẽs. Accipite ⁊ bibite
vſqꝫ: in mei memoꝛiã facietis. Deĩde eleuat eũ: ita ꝙ a circũſtãtibꝰ poſſit vi‑
deri. Deĩde depõit. Depoſito calice: dicit. Unde ⁊ memoꝛes ⁊c. ¶ Et nota: ꝙ ab
hoc loco vſqꝫ ad vltimã purificationẽ manuũ ſacerdotis: iũgẽdꝰ eſt iudex
cuꝫ pollice: ꝑterq̃ in ſignatiõibꝰ: ⁊ cũ tãgit coꝛpꝰ dñi. ¶ Ante ꝟo hũc locũ ⁊
poſt ꝑdictam purificationẽ cũ leuat manꝰ ſuas ⁊ extẽdit: ſeparat pax pollex
a digitis: ceteris ſibi inuicẽ copulatis. ¶ Ab hinc aũt vſqꝫ ad vltimuꝫ Per
oĩa: fiãt ſignationes ſicut in miſſali ſignãt: ⁊ inclinatiões ſicut ſupiꝰ dictũ ẽ.
Hoc addito: ꝙ cũ in fine huiꝰ oꝛonis Nobis quoqꝫ pctõꝛibus: dr̃ Per xp̃m
dñm nr̃ꝫ: ſine rñſione Amẽ: dicit ſacerdos. Per quẽ oĩa: q2 iſtud pẽdet d fine
ꝑce dẽtis. Dicto aũt: ⁊ pſſas no b: diſcoopit calicẽ: ⁊ accipiẽs coꝛpꝰ dñi: ſignat
ter cũ ipo ſup calicẽ a labio in labiũ: dicẽs. Per ipm: ⁊ cũ ipo: ⁊ in ipo. Eleua‑
tis aũt digitis: cũ coꝛpe xp̃i ſignat bis int̃ ſe ⁊ calicẽ a labio calicis incipiẽs: ⁊
dicẽs qd̃ ſequit̃. Eſt tibi deo: pr̃i ⁊c. Quo finito: tenet coꝛpꝰ dñi ſup calicẽ. Et
parũ eleuato calice cũ ambabꝰ manibꝰ: dicit. Per oĩa ſcl'a ⁊c. Dicẽdo: oꝛemꝰ
ꝑceptis ſalutaribꝰ: reponit hoſtiã ⁊ calicẽ in locis ſuis: ⁊ coꝛpale calici ſuppo‑
nit. ¶ Cũ ꝟo venit ad Pr̃ nr̃: eleuat manꝰ ⁊ extẽdit ſicut pꝛius vſqꝫ ad Da
pꝛopiciꝰ pacẽ: vbi accipiẽs patenã: ſignat ſe ſimplr̃ cũ ipſa ſum mittẽs eã ho‑
ſtie. Et diſcoopiens calicẽ facit fractionẽ ſup eũ: frãgendo hoſtiã ꝑ mediuꝫ ⁊
ponẽs illã parteꝫ q̃ eſt in ſiniſtra manu in patena. Illa vero que eſt in dextra:
frãgit ꝑ medium: ⁊ particulã q̃ manet in ſiniſtra manu poſt fractionẽ: iũ‑
git parti q̃ eſt in patena. Alterã vero q̃ remanet in dextera: erectꝰ ſacerdos te‑
net ſup calicẽ: ⁊ parũ eleuato: dicit. Per oĩa ſcl'a. Et iterũ depoſito calice: tertio
ſignat ſup ſãguinẽ cũ particula quã tenet in dxtera mãu dicẽs. Pax dñi ⁊c.
Quo dicto: mittat particulã ipaꝫ: in ſanguiẽ: dicẽs. Fiat cõmixtio ⁊c. ¶ Dei‑
de coopto calice: dicit Agnꝰ dei ter parũ inclinatꝰ: manibus dimiſſis ſup alta
re. Poſtea inclinatus ante altare dicit. Dñe ieſu xp̃e q dixiſti ⁊c. Qua finita:
erigit ſe ⁊ oſculat̃ altare: ⁊ dat pacẽ miniſtro dicẽs. Pax tecũ. Rñdet̃. Et cuꝫ
ſpũ tuo. Iterũ inclinãs ſe ante altare: dicit. Dñe ieſu xp̃e fili dĩ viui ⁊c. ⁊ Per
ceptio coꝛpis ⁊ ſanguinis ⁊c. Quibus dictis: erigẽs ſe ⁊ reuerent̃ accipiẽs pa‑
tenã: dicit: Panẽ celeſtẽ ⁊c. Deinde dicit ter. Dñe nõ ſum dignꝰ ⁊c. Quo di‑
cto: ſignat ſe cũ patena in q̃ iacet coꝛpus dñi: ⁊ ab eadẽ patena nõ cũ manu: ſꝫ
lingua ſumit. Et diſcoopiens calicẽ: ſi q̃ reliq̃e coꝛpis remanẽt in patena: cũ
digito vel pollice reponit eas in calice. Licet tñ q̃bus magis placuerit: ſumere
coꝛpꝰ dñi manu de patena: ſm̃ pꝛioꝛẽ curie cõſuetudinẽ. ¶ Depoſita patena:
cũ reuerentia accipit calicẽ dicẽs. Quid retribuã dño ⁊c. Laudãs ⁊c. Quibꝰ
dictis: ſignãs ſe cũ calice: dicit oꝛonem. Sãguis dñi nr̃i ieſu xp̃i ⁊c. ⁊ ex tunc
ꝑcipit ſanguinẽ. Perceptione vero facta: vadit ad coꝛnu altaris dextrũ: ⁊ pu‑
rificationẽ calicis accipiẽs: dicit. Quod oꝛe ſumpſimꝰ dñe: pura mẽte capia‑
mus ⁊c. Coꝛpꝰ tuũ dñe ⁊c. Quibus dictis: purificationẽ digitoꝝ factã ſup
calicem: in calice dimittens: declinat ad abluendũ manus. Qua ablutione fa‑
cta: aſſumit quod remãſit in calice: ⁊ inclinans eum ſup patenã: ⁊ plicato coꝛ‑
poꝛali: lectaqꝫ Cõmunione in dextro coꝛnu: iterum ſumit ſiquid remanſit in
calice. Quo facto: reuertitur ad mediuꝫ altaris: ⁊ complet miſſam ſicut pꝛedi

ctū eſt. Qua completa: bn̄dicit populū dicens. Benedicat ⁊ cuſtodiat vos. ⁊c.
¶ Explicitur indutus planeta.

¶ Ordinationes ac declarationes circa

offm̄ diuinū auctoritate aplica in multis caplis gn̄alibꝰ frm̄ minoꝝ edite: iuxta varietatē officioꝝ diſtincte hic annotatur.

¶ Dictiões ifra breuiate ſūt ſeqn̄tes. Ando. Andomarij. laua. lavalis. mecli. meclinēſi. barchi. barchinonēſi. palē. palēcuele: florē. florēciaci: rupe. rupelle. brug. brugēſi. aſſi. aſſiſij. tholo. tholoſe. baſi. baſilee. rotho. rothomagēſi. ro. rome. piſ. piſis. albi. albiēſi. mon. lu. mōtis lucij. rab. rabaſtenſe. magda. magdalene. C. Capitulū. G. gn̄ale.

¶ Quo ad dn̄icas ⁊ ferias.

Hiſtoria dn̄icalis nun̄q̄ dꝫ poni intra aliquā octauā: ſi aliqua dies dn̄ica fuerit vacua in qua poſſit poni. C. g. ando. 1475.

¶ In p̄s. Cōfitemini ⁊c. v̄ſ. ferie. v. nō dꝫ adiūgi cuilꝫ. ℣. Qm̄ in eternum ⁊c. niſi p̄mo ⁊ vltimo v̄ſibus. C. g. rupel. 1490.

¶ In aduētu dn̄i ſp in q̄ttuor tpibus fiat de feria: ꝯp̄henſa ēt q̄nta feria: p eo q̄ rubrica de reſponſorijs hoc videt innuere. C. g. baſi. 1472.

¶ Quotiēſcūq; in aduētu ⁊. xl. occurrūt rn̄ſoria aliq̄: vel laudes p̄p̄e: fiat de feria: niſi tūc feſtū duplex vel ſolēne occurrat. Julius. 2. ⁊. C. g. rotho. 1510.

¶ In matu. ⁊ v̄ſ dieꝝ ferialiū poſt orōnē diei fiat ꝯm̄o ſcti frāciſci: ⁊ dicat Bn̄dicamus. ⁊c. Poſtea flexis genibus fiat ꝯm̄o d̄ cruce: ⁊ aploꝫ: ac pacis: ⁊ in fine ꝑ xp̄ꝫ. C. g. ando. 1475.

¶ Quo ad feſta duplicia: necnō ⁊ reliq̄ feſta.

In p̄mis v̄ſ. feſtoꝝ duplicium q̄ntus p̄s dꝫ cē. Laud̄e do. oēs gē. niſi in dedicatiōibus eccliaꝝ: in q̄bꝰ d̄r. Lauda ieruſa. Et in feſtis bt̄e v̄gis ⁊ q̄rūlꝫ ſctāꝝ feminaꝝ: in q̄bus ēt d̄r. Lauda ieruſa. C. g. ando. 1475.

¶ Qn̄ feſtū duplex nō celebrat ſuo die: ſi ſupuenerit feſ. ſolēne locale: p̄bti ſi nō ē i kalēdario romāo: fit p̄mo d̄ feſ. ſolēni: ne remāeat illo āno: ⁊ feſ. duplex trāſfert ad diē ſeq̄ntē. C. g. ando. 1475.

¶ Si poſt feſ. dup. minus immediate ſeq̄t aliđ feſtū duplex maius: in ſcđis v̄ſ. duplicis minoris: tm̄ det capm̄ ſeq̄nti feſto maiori duplici: niſi ꝯſuetudo vel rubrica hēat in ꝯtrariū. C. g. barchi. 1451.

¶ Feſta ſolēnia gn̄alia dūtaxat q̄ ſequūt. Antonij abb. Uincētij ⁊ anaſtaſij. Joannis ⁊ pauli. Inuētio ſcti ſtephani. Clemētis pa. ⁊ mar. Que feſta q̄uis ꝑpt aliq̄đ ip̄edimētū trāſferāt a ſuis ꝑprijs locis: ſp i ſcđis v̄ſ hn̄t capl'a: niſi feſtū maiꝰ aut eq̄le ſeq̄t. C. g. rupe. 1490.

¶ Declarat illa debere itelligi feſta localia: q̄ frēs celebrare ex rubrica tenent: q̄ ⁊ ſi in kalēdario romano nō hn̄tur: tm̄ in aliq̄bꝰ terris vel locis gn̄alr a clero ⁊ pp'ło ex p̄cepto ecclie cōiter celebrāt. De talibus. n. dꝫ fieri feſtū ſolēne tm̄: ⁊ eo die quo cadūt. C. g. palē. 1470.

¶ Qđlꝫ feſ. ſolēne ſimplex: qđ alio noīe d̄r nō trāſfert: ſꝫ die quo cadit ip̄ediat a celebratiōe: nō dꝫ remanere cū reſiduis ſimplicibꝰ: ſꝫ ceſſante impedimēto dꝫ celebrari. C. g. ando. 1475.

¶ Quo ad octauas feſtoꝝ.

Quādo itra octās celebrāt feſ. duplicia: nō fit ꝯm̄o oct. niſi in ſcđis v̄ſ q̄n ſeq̄nti die faciēdū ē de octa: vel ſi tale feſ. duplex occurreret i die octo. Sꝫ in octis dn̄i nr̄i ac dn̄e nr̄e ſp fit ꝯm̄o de octa. C. g. baſi. 1472.

¶ Qñ feſ. hñs oct. trāſfert in aliū diē: ſecū defert ſuā octaz. Intra q̄ celebrabūtur feſta tūc ibi occurrētia. C.g. florē. 1493.

¶ Qñ poſt vnū feſ. duplex ſeqt dies octa. lz nō ſit dup. dabit tali diei oct. capz. C.g. ando. 1475.

¶ Si in die feſto hñte octauā occurrat feſ. aliō nō dup. nō celebrabitur vſqz poſt hmōi octauā. C.g. ando. 1475.

¶ Feſtū ſimplex cadēs in dñica intra octās intra q̄s feſta occurrētia celebrāt: fiat die lūe. Et ſi in. ij. feria fuerit ē aliō feſ. ſimp. hmōi feſtū ad. 3. fer. trāſferet. ⁊ ſic d̄ alijs: ita q̄ in ipa oct. feſ. occurrētia (ſi fieri poterit) celebrēt. C.g. mecli. 1499.

¶ Declarat: q̄ cū in rubricis ꝯtineatur q̄ de feſtis hñtib⁹ octās ſp fiat de oct. niſi feſtū occurrat: intelligūtur feſta occurrētia q̄ cadūt intra ipſas oct. ⁊ nō p̄cedētia: vt in rubrica intra octām. s. Joānis bap. ꝯtinetur. C.g. tolo. 1457.

¶ Feſta occurrentia intra octās: illa dumtaxat cenſeātur q̄ cadūt intra ſex dies octaue. C.g. laus. 1505.

¶ Comō crucis q̄ inter paſcha ⁊ aſcenſionē fieri p̄cipitur: nō dz ōmitti lz tunc occurrat octaua alicuius ſancti. C.g. aſſi. 1526.

¶ Intra octas aſcēſiōis ⁊ ſancti Frāciſci: ac omniū ſcōꝝ dz dici offm̄ dñe noſtre iuxta ordinariū ⁊ antiquā ꝯſuetudinē: nō obſtāte ꝯceſſiōe Leōis. x. q̄ ēt auctate aplica in caplo gñali p̄ceptū eſt fieri vt antiqtus. C.g. aſſi. 1526.

¶ Quo ad varia tangentia offm̄ diuinum.

ORdinat q̄ in ꝯfeſſiōe gñali poſt btē marie v̄gini: addat: ⁊ btō Frāciſco.
¶ Itē poſt cōpletoriū ſp dicat aña de btā v̄gine dña noſtra: niſi in triduo maioris hebde. C.g. ro. 1256

¶ Qñ aliqs ſol⁹ recitat p̄mā vel ꝯpletoriū: dz ꝯfeſſionē duplicare: put fit in choro: q̄ lz ſit vnus: tñ rep̄ſentat eccliam. C.g. rupe. 1499.

¶ A ſeptuageſima vſqz ad paſcha reſurrectiōis nihil dz dici loco Alla in fine āntiphonaꝝ: niſi qñ ad ꝯcludendū cantū eſſet neceſſariū. Et tunc dicatur qđ fuerit ꝯſonum littere. C.g. piſi. 1263.

¶ A ſeptuageſima vſqz ad paſcha qñ offm̄ cātat: loco Alla dicatur: in eternum vel aliqd ſimile. Qñ v̄o offm̄ d̄r ſine nota: nihil dicatur. C.g. mecli. 1499

¶ Letania minor q̄ d̄r in ꝯmēdatiōe anime infirmātis: pōt ēt dici tp̄e vnctiōis: ſi p̄ſidenti viſum fuerit. C.g. floren. 1493

¶ In hymnis hñtib⁹ v̄ſuz finalē p̄p̄ū: dz dici ēt tp̄e paſchali: aut alio quocūqz tp̄e qñ d̄r Glia tibi dñe: ēt ſi cātet in tono illi⁹ tp̄is. C.g. ando. 1475

¶ Hiſtorie p̄p̄e Feſtoꝝ illas hñtiū legi pñt: vt ātea ordinatū ē: ⁊ ꝯceſſuz p Alexandrū. 6. ēt ſi in breuiario nō ſint ſcripte. C.g. albi. 1502. ⁊. c.g. mecli. 1499

¶ Homilia ſup euāgeliū Uos eſtis ſal terre: nō dz dici niſi in feſtis q̄ttuor doctorū: q̄ nō eſt de ordinario antiquo. C.g. albi. 1502

¶ Fiat inclinatio ad v̄ſum illū: Sit nomē dñi benedictū: quoties ip̄z dici ꝯtigerit: ſicut ad Glia patri ⁊c. eſt ꝯſuetum. C.g. tolo. 1532

¶ Quo ad offm̄ defunctoꝝ.

INuitatoriū Circūdederūt me ⁊c. nō dz dici: q̄ nō eſt ordinarij romani. Et in nullo officio gñali defunctoꝝ dz in matutinis dici. ℟. Libera me domine de morte ⁊c. niſi in craſtinū omniū ſctōꝝ: aut quādo cantantur tres vigilie inſimul. C.g. brug. 1484

¶Quādo offm̄ defunctorum p̄cipitur dici solēniter: intelligitur de tono orationū: ⁊ nō de alia solēnitate. C.g.mecli.1499.

Quo ad missas.

QUādo in choro d̄r offm̄ dn̄e nr̄e: dȝ fieri cōmē eiꝰ in missa: nisi orōnes ordinarie sufficiant. C.g.pisis.1263.

¶In missis vigiliarum q̄ ieiunāt: ministri altaris nō debent indui dalmaticis. Et debent fieri genuflexiōes ꝑut in missis ferialibꝰ. C.g.basi..1472.

¶Introitꝰ misse. In medio ecclie ⁊c. nō dȝ dici nisi illū hn̄ti in missa ꝓpa: qꝛ nō est de ordinario cōi. C.g.ando. 1475.

¶Kyrieeleyson: ⁊ Gl'ia excel. ⁊c. q̄ dn̄r angelorum: nō debēt dici: qꝛ non sunt ordinarij nr̄i. C.g.brug.1484.

¶In missis nō hn̄tibus Tractū ꝓpriū: nec cōem: dicat̄ ps. Laude dn̄z oēs gen. loco Tractus. C.g.brug.1484.

¶Prefatio ꝓpa festorum: nunq̄ȝ dȝ dici in eorum vigilijs: nisi fuerint resurrectiōis: ⁊ pentecostes. C.g.mecli.1499.

¶In nulla missa de mortuis: seu de Regem: d̄r Prefatio solēnis: nec ēt Kyrie: ⁊ Sctūs: nisi ꝑ hm̄ōi missa assignati: nec ēt Bn̄s dn̄s ⁊c. dȝ itonari solēniter: lȝ secus fiat de mḡt. ꝓpter breuitatē p̄mi v̄sus. C.g.basi.1472.

¶In missis d̄fūctorum sp̄ dȝ dici illa orō. Dn̄e iesu xp̄e q dixisti aplis tuis. ⁊c. ēt si Rōnale dicit oppositū: cū nō sit de ordinario romano. C.g.mecli.1499

¶Quascūqȝ missas in nr̄is missalibꝰ existentes possumꝰ dicere: lȝ nō sint ordinarij romani. C.g.albi.1502.

Quo ad singl'os mēses ordinata. Et p̄mo quo ad mēsem ianuarij

IN octaua scti stephani dȝ dici Credo: qꝛ est intra octauā scti ioānis apl̄i ⁊ euangeliste. C.g.basi.1472.

¶Qn̄ octa innocētiū est in dn̄ica: hēbit caplm̄ in scd̄is vš. qꝛ gaudet tūc p̄heminentia dn̄icarum. C.g.barchi.1451.

¶Qn̄ festū ephie est in dn̄ica: q̄uis offm̄ dn̄ice fiat in sabbo intra octauā: nihilominus incipiat̄ a p̄mo R̄io. in matutinis: qꝛ est offm̄ dn̄ice: lȝ nō fiant cerimonie dominicales. C.g.mecli.1499.

¶In p̄mis vš diei octaui ephie debēt dici an̄e laudū. s. Baptizat miles. ⁊c. Et in fine ps. Laude dn̄m oēs gen. C.g.assi.1526.

¶In festo scōrum Fabiani ⁊ Sebastiani debēt dici tres vltime lcōnes homilie cōis iuxta ordinariū: lȝ historia sufficeret ꝑ nouē. C.g.ando.1475

¶Festū Agnetis.2.si in dn̄ica venerit: ēt si nō sit p̄mo ponēda: trāsfert̄ in scd̄am feriā: ⁊ fiat de dominica. C.g.mon.lu.1467.

¶Quo ad mēsem Februarij.

CAthedra scti petri qn̄ venit i dn̄ica: dȝ celebrari die lūe. Et lȝ die seq̄nti sit festū duplex: nō dȝ omitti cōmē scti pauli in scd̄is vš. Et quādo celebrat̄ in.xl. dȝ p̄cedere cōmē ferie cōmē scti pauli. C.g.basi.1472.

¶Feria.iiij.cinerum sp̄ fiat de ipsa feria: ēt si eadē die occurrat festū duplex: iuxta ordinationem domini Clementis pape.6. C.g.basi. 1472.

Quo ad mensem Martij.

SAnctis ꝑpetue ⁊ felicitatis dȝ fieri offm̄ martyrum nō v̄ginum: qꝛ de vna legitur in sua historia q̄ peperit in carcere: ⁊ de altera q̄ erat coniugata.

Inuitatoriũ dicet. Laudemꝰ deũ nr̃m in ꝯfeſſiõe ſctã ꝛc. C.g.rupe.1490.
¶ In feſto.s.gabrielis dicẽtes offim̃.s.michaelis: debẽt omittere tres p̃mas lcões.ſ. In mõte gargano ꝛc. ⁊ dicere ſex de ſmõe: Natura ãgelica. ꝛc. Et non dꝫ mutari nomẽ michaelis: ne dicat ſnĩa falſa: q̃ inde ſeq̃ret. C.g.brug.1484.
¶ In matu.triũ diez vltimoꝝ maioris hebdõe: lꝫ rl̃a dicat q̃ p̃ma ãña icipiat abſolute: intelligit tñ p̃miſſꝰ pr̃ nr̃ flexis genibꝰ. et idẽ in ceteris horis diei. In fine at orõnis: qlꝫ ſub ſilẽtio dꝫ dicere. Qui tecũ. ac deinde pr̃ nr̃. C.g.piſi.1263.
¶ In ꝯpletorio ſab bi ſcti poſtq̃ hebdomadariꝰ dixerit p̃ncipiũ añe Veſpe ãt ꝛc. dꝫ Nũc dimit. ꝛc. ac deinde dꝫ tota añ. C.g.ro.1256.

C Quo ad menſem Aprilis.

Prefatio paſche dꝫ dici ſolẽniter diebꝰ dñicis: ⁊ feſ. ſolẽ. ac reliq̃s maioribꝰ Sꝫ i feſ. ſimpli. dicet ſimplex. Et ſilr̃ fiat Kyrieł. ⁊ Glia i ex. C.g.baſi.1472
C Diebꝰ ferialibꝰ inter paſcha ⁊ pẽtecoſtẽ All'a dñr in miſſa ſili mõ vt in diebꝰ feſtis. Et ſcd̃a All'a dꝫ a duobus. C.g.brug.1484.
¶ Inter paſcha ⁊ pẽtecoſtẽ dꝫ genuflecti ad vſum Et hõ factꝰ ẽ: put i reliquo ãni tpe. C.g.brug.1484. C Quo ad mẽſem maij.

Miſſa letaniaꝝ debuit p ſcd̃a ⁊ tertia ferijs: cũ fit de feria. Et nõ dꝫ i ea Glia in ex. ꝛc. Nec fiũt genuflexiões. Kyrieł. dñr feriales. Si vo in dictis diebꝰ celebrãtur feſta: in vno eoꝝ dicãtur due miſſe. C.g.ando.1475.
¶ Si feſ. dup. venerit in vigi. aſcẽſiõis: miſſa dicet de feſto abſq; aliq̃ ꝯmone vigilie. Qñ aũt dꝫ miſſa vigilie: dꝫ glia i ex. ſicͥ i diebꝰ fer. huiꝰ tpis. C.g.ãdo.1475
C Qñ octaue aſcẽſiõis: ⁊ ſcti bernardini ꝯcurrũt in dñica: fiat de dñica aſcẽſionis: ⁊ nõ de btõ bernardino. C.g.mecli.1499.
Duobꝰ diebꝰ poſt octaꝫ aſcẽſiõis niſi feſta occurrãt: nõ fit d̃ reſiduis. Et ſi p̃ma die poſt hmõi octa. nõ fit d̃ aliq̃ feſ. nõ fiet aliq̃ ꝯmõ diei ſeq̃ntis. Si ãt occurrerit tũc feſtũ: hẽbit ſcd̃as vſ̃. itegras: niſi in ſab bo celebret aliđ feſ. Verũtñ ſi fer. vj. nõ occurrerit feſtũ ſꝫ in ſab bo: tũc in vſ̃. fer. 6. dicẽt añe aſcẽſiõis: ⁊ a capl'o i ãtea fiat de feſto abſq; aliq̃ ꝯmone. C.g.piſ.1263. ⁊. C.g.baſi.1472.
C In feſ. ſci Joãnis añ portã lati. dꝫ i miſſa euãg. Acceſſit ad ieſũ. C.g.piſ.1263
C Qñ oct. ſci bernardini fit añ aſcẽſionẽ: dꝫ i ea fieri ꝯm̃o crucis. C.g.aſſi.1526

C Quo ad menſem Junij.

Ordinat q̃ p totã oct. ſciſſimi corpis. d.n. ieſu xp̃i fiat offm̃ ſolẽne. Et vt ſolẽniꝰ celebret ordinat: q̃ offm̃ btẽ v̇gis nõ dicat. C.g.tolo.1457.
¶ Declarat q̃ i ſciſſimo feſ. euchariſtie añe vſ̃ p̃maꝝ. ſ. Sacerdos i eternũ ꝛc in ſcd̃is vſ̃ diei: ⁊ p totã oct. d̃beãt dici: cũ id fiat i capella dñi pape: ac de hoc ſpãle ordinariũ hẽt. C.g.ando.1447.

C Quo ad mẽſeꝫ Julij.

In p̃mis veſ. octa. aplõꝝ petri ⁊ pauli: aña ad mḡt dꝫ eẽ. Petrus apoſtolꝰ ꝛc. Et in matutinis Inuitatoriũ. Regẽ apoſtoloꝝ. C.g.rab.1511.
¶ Feſtũ ſcti bonauẽture dꝫ fieri dñica. ij. mẽſis Julij: vt p̃cepit Sixtꝰ. 4. nõ obſtãte ordinatiõe capl'i gñaliſſimi rome celebrati. C.g.rab.1511.
¶ Qñ feſ. ſcti bõauẽture venerit i die oct. viſitatiõis btẽ v̇gis: fiat d̃ oct. cũ ꝯm̃one dñice. Et feſ. ſcti bonauẽture trãſferat ad diẽ ſeq̃nte. Si tñ in aliq̃ loco fuerit aliq̃ p̃ticl'aris d̃uotio dicti ſci: poterit celebrari d̃ ipa cũ ꝯm̃one oct. C.g.aſſi.1526

¶ Quo ad menſem auguſti.

In ſcōis vꝫ bti petri ad vincula dꝫ fieri cmō bti pauli:lꝫ incipiat a caplo ď cſecratiōe eccłe Portiūcule. C.g.mecli.1499.
¶ In ſcōis vꝫ feſti Niuiū:ſolū a caplo fit ď trāſfigura.dñice. C.g.aſſi.1525.
¶ In feſ.trāſfigurationis nō dꝫ dici Gła tibi dñe q nat⁹ ꝛc.niſi i pmo cpletorio rone feſti Niuiū. C.g.mecli.1499.
¶ Qñ oct.bti laurētij:ꝛ btē clare ccurrūt i dñica:fiat ď btō laurē.ꝛ nō ď btā clara. C.g.mecli.1499. ¶ Quo ad mēſem Septēbris.
Rubrica pariſiēſis q̄ icipit:nota ꝙ ab oct.pētecoſtes vſqꝫ ad aduētū ꝛc.tollat circa officia dñicalia. C.g.tolo.1437. ¶ Quo ad mēſeꝫ octobris.
In feſ.btiſſimi pr̄is nr̄i Frāciſci:ꝛ p ei⁹ oct.ac in feſ.oiꝫ ſcōꝝ nr̄i ordis:ꝛ btē clare poſſum⁹ dicere Credo:ex ɔceſſiōe Sixti.4.C.g.brug.1484.
¶ Propter reuerētiā btiſſimi.p.n.Frāciſci dꝫ dici i ei⁹. ℣.Ora p nob btē pr̄ frāciſce.Et hoc nō ſolū i ſuis feſtiuit.ſꝫ ēt qñcūqꝫ fit cmō de ipo. C.g.aſſi.1526.
¶ Quo ad mēſem nouēbris.
In dñica q̄ occurrit itra oct.oiꝫ ſcōꝝ:nō fiat cmō ď dñica ſi dñice fuerit viginti qnqꝫ vel plures.In caſu ꝟo q̄ dñice a pētecoſtes vſqꝫ ad aduētū fuerit.xxiiij.tūc nō ē faciēdū de dñica q̄ cadit intra oct.oiꝫ ſcōꝝ vel in die ēt cmō:ſꝫ ē oino omittēda ſicut qñ eēnt.xxiij.dñice.Si ꝟo fuerint.xxvj.vel plures:tollat regula antiqua ordinarij. C.g.magda.1490.
¶ Feſtū ſcē helſabeth celebret cū ſolēnitate duplicis maioris:ꝛ cū oct.ppter conceſſionē q̄ hr̄ ad ſuſpēdēdū interdictū qñ tūc acciderit. C.g.aſſi.1526.
¶ In miſſa feſti.s.catherine dicat Introit⁹ Gaudeam⁹ ꝛc. C.g.mecli.1499.
¶ Quo ad mēſem decēbris.
Feſtū ɔceptiōis ꝟgis marie hēat pmas vꝫ integras cū cmōne ſcti ābroſij.Et feſtū.s.lucie celebret intra ei⁹ oct. C.g.mecli.1499. (1475.
¶ In.iiij.tpib⁹ aduēt⁹ ſp fiat ď fer.niſi feſ.dup.aut ſolē.tūc occurrat. C.g.ādo.
¶ In aduētu qñ in ſabbo illi⁹ tpis ď aña Expectet:ſi nō fit de fer.ſufficit dicere ps.Audite celi ꝛc.ſine alijs.4.ps.Laudū. C.g.mecli.1499.
¶ Quotieſcūqꝫ in aduētu ꝛ.xl.occurrūt.℟.aliqua:vel laudes ppe:fiat de fer.niſi tūc feſtū duplex vel ſolēne occurrat.Juli⁹ pa.2.ꝛ.C.g.roto.1518.
¶ In miſſis natiuitatis ꝛ ephie dñi nō dꝫ dici:Uerbū pr̄is:nec Stella fulſit ꝛc. q: nō ſunt de ordinario. C.g.brug.1484.
¶ Uerſus Gła tibi ꝛc.dꝫ dici vſqꝫ ad ephiaꝫ dñi excluſiue. C.g.piſis.1263.
¶ Finis ordinationū:ac declarationū officij diuini:

Incipit ordo ad bñdicēdū ornamēta altaris.

Et pmo gñalr ad oia.deide ſinglarit ad qlꝫ. ℣. Adiuto. ℣. Dñs vo. Oro

Deꝰ ops bonaꝝ ꝟtutū dator:ꝛ oiꝫ bonoꝝ larg⁹ iſuſor:ſupplices te rogam⁹. vt nob opē tue bñonis iſundas:ꝛ hūc amictū.albā.cinctoriū.manipulū.ſtolā.tūicā vel planetā diuino cultui pparatū ꝟtute ſpūſcti bñ✠dicere ꝛ cſe✠crare digneris:ꝛ oib⁹ eo vtētib⁹ grāꝫ ſcificatiōis ſcti myſterij tui benign⁹ cōcede:vt i cſpectu tuo ſcti ꝛ imaculati atqꝫ irrephēſibiles appareāt:ꝛ auxiliuꝫ mie tue acqrāt.Per dñꝫ.ꝛc. ¶ Sequutur ppe bñones.Et pmo ad amictū.
℣.Adiutorium.℟.Qui fe.℣.Dñs vob. Oro.
Immenſe pietatis ꝛ plenitudinis grāꝝ infuſor de⁹:q p os pphete tui dixiſti.

expādi amictū meū ſup te ⁊ opui ignominiā tuā: plenitudinē grē ⁊ bñdictionis tue ſup hūc amictū ꝓpiciat⁹ extēde: vt oēs q eo vſi fuerint: pfectā quā deſignat amict⁹ caſtigationē vocis ⁊ gule ſentiāt: fiātq; pfecti: ẏtute ẏcori: ⁊ ex amicto ipo reddāt tibi ḋo oipotēti morib⁹ ⁊ grā ſpecioſi. Qui cū. Deinde aſpgat aq̄ bñā.

¶ Bñō ad albā. ℣. Adiutoriū. ℣. Dñs vobiſ. Orō.

Domine de⁹ oṗs q̄ aarō ⁊ filios ei⁹ tunicis lineis in decorē ⁊ gliā; ſacerdotij indui pcepiſti: cū qb⁹ ⁊ ipſi ſcificati: tibi ēt in ſctūario miniſtrarent: hāc q̄s lineā tunicā tue ẏtutis ſcificatiōe bñ✠dicere: ⁊ ſancti✠ficare digneris: quaten⁹ oēs q ea induti in ſctō miniſterio tuo vſi fuerint: digni fiāt altaris tui miniſtri: ipoſq; ſeptiformis grā ſpūſſcti repletos: ⁊ caſtitatis zona pcinctos: btā facias cū miniſtris āgelis immortalitatis fruitiōe veſtiri. p eūdē. i vnita. eiuſ. ⁊c. ¶ Deinde aſpgatur. ¶ Bñō ad cingulū. ℣. vt ſupra. Orō.

DE⁹ innocētie reſtitutor: ⁊ puritatis amator: q vtriuſq; teſtamēti pr̄es lūbos ſuos pcingere inſtruxiſti: q̄ vz carnē lūboꝝ laſciuiā diſcerēt ſobrietate ꝯtinētie coarctare: ſancti✠fica ⁊ bñ✠dic q̄s dñe cingulū iſtō: vt oēs q eo accincti fuerint: ab eſtu voluptatū carnaliū refrigeriū ſentiāt: ⁊ ſpūſſcti rore pfuſi: q̄ tua ſūt mūdo corde ⁊ caſto corpe deſiderēt ⁊ letētur. p dñm. in vnita. ei⁹. ⁊c. Deinde aſpgatur. ¶ Bñō ad manipulū. ℣. vt ſupra. Orō.

DEus q de fructu opeꝝ tuoꝝ terrā ſatias: ⁊ ſm opa ſua retribuis ⁊ indicas vnūquēq;: māipulū iſtū p quē fruct⁹ bonoꝝ opeꝝ deſignatur: tue bñonis dono ſancti✠fica: quaten⁹ miniſtri altaris tui ipo vtentes manipuloꝝ bonoꝝ opeꝝ fructu digna ſe gaudeāt aſſeq p̄mia meritoꝝ. p dñ;. Deinde aſpgatur.

¶ Bñō ad ſtolam. ℣. vt ſupra. Orō.

IIneffabilis benignitatis ⁊ clemētie ḋ⁹: cui⁹ iugū onuſq; leue eē tu ipe phibes: qq; p os ſapiētes collū nos ſubijcere iugo tue ſapiētie docuiſti: bene✠dic ⁊ ſcti✠fica ſtolā iſtā iugū tue māſuetudinis p̄ſignātē: vt ſacerdotes ⁊ leuite tui q eidē ſtole hūeros ⁊ colla ſummiſerint: ſuauitatis tue ſentiāt leuitatē: quaten⁹ inter magnā ⁊ mirabilē turbā quā btūs Joānes vidit in ꝯſpectu agni ſtolis albis amictā: ſtolas ſuas lauare in ipſi⁹ agni ſanguine mereātur: ac tanq̄ formoſi in ſtola ſua: ⁊ in multitudine ſue fortitudinis gradiētes: ſtola induātur glie eternal cū electis. Per xp̄;. Deinde aſpgatur. ¶ Bñō ad caſulā. ℣. vt̄s. Orō.

DEus fons pietatis ⁊ iuſticie: q tui opis miniſtros: ad extremū veſtimēto caſule: cui⁹ munimine interi⁹ om̄ia tegerētur: veſtiri ſanxiſti: bñ✠dic q̄s ⁊ ſancti✠fica planetā iſtā: ⁊ ꝯcede petitiōib⁹ nr̄is: vt oēs hac planeta induti: ⁊ nūcrātis int⁹ omniū ẏtutū ornamētis: vinculū perfecte charitatis ſuper omnia hēant quo perficere q̄ deſiderāt: te p̄ſtante valeant. Per xp̄m. Deinde aſpergatur.

¶ Bñō mappaꝝ altaris. ℣. vt ſupra. Orō.

EXaudi dñe pces nr̄as: ⁊ hec lintheamina ſacro altari p̄parata: bñ✠dicere ⁊ ſancti✠ficare digneris. Per. Jtem ad eadem. Orō.

DOmine de⁹ oṗs: q ab initio hominib⁹ vtilia ⁊ neceſſaria creaſti veſtimēta: qq; leuitis tuis hec ornamēta ⁊ lintheamina facere moyſem famulū tuū p q̄draginta dies docuiſti: q̄ ēt varia texuit ⁊ fecit in vſu; miniſterij tabnacli federis: ſancti✠ficare: ⁊ bñ✠dicere: ꝯſe✠crareq; digneris hec lintheamina ad tegēdū inuoluēdūq; altare glioſiſſimi filij tui dñi nr̄i Jeſu xp̄i. q tecū. Aſpgat.

¶ Bñō vaſis in quo ponitur eucbariſtia. ℣. vt̄s. Orō.

ORemus dilectiſſimi frẽs: vt deꝰ omĩpẽs hoc vaſculũ corporis filij ſui dñi nr̃i Jeſu xp̃i gerulũ: ſue bñ✠dictiõis ſancti✠ficatiõe perfundere dignetur orãtibus nob. Per eundẽ dñm. ⁊c. Oro.

OMĩpẽs ſempiterne deꝰ: manibꝰ nr̃is opẽ tue bñ✠dictiõis infunde: vt per nr̃am bñonẽ hoc vaſculũ ſancti✠ficetur: ⁊ corpi dñi nr̃i Jeſu xp̃i nouũ ſepulchrũ ſpũſſancti gr̃a perficiatur. Per eundem. Aſpergatur.

¶ Bñio corporalium. ℣. vt ſupra. Oro.

OMĩpẽs ſempiterne deꝰ bñ✠dic lintheamẽ iſtõ ad tegẽdũ inuoluẽdũq; corpus ⁊ ſanguinẽ filij tui dñi nr̃i Jeſu xp̃i. q tecum ⁊c. Oro.

DOmine deꝰ q iaʒ ſcͣificare dignatꝰ es hoc genꝰ ſpecieꝝ qñ eo dignatus es inuolui corpꝰ dñi nr̃i ieſu xp̃i vnigeniti tui in btã paſſione: concede q̃ſ p eundẽ dñm quamq̃ indignis famlis tuis: vt p̃ns lintheuʒ celeſti bñ✠dictione ſctĩn ⁊ aptũ fiat dñico ſepulchro: vʒ altari tuo: vt placabiliter poſſit in eo imponi corpꝰ ⁊ ſanguis eiuſdẽ dñi nr̃i Jeſu xp̃i: q̃ eſt vita omniũ fideliter ſe ſummentium: ⁊ viuit ⁊ regnat tecũ deus in vnitate ſpũſſancti ⁊c. Oro

CLemẽtiſſime dñe cuiꝰ inenarrabilis ṽtus: cuiꝰ myſteria arcanis mirabilibꝰ celebrãt tribue q̃s: vt hoc lintheamẽ tue ꝓpiciatiõis bñõ✠ne ſcͣificet ad cõſecrãdũ ſup illõ corpꝰ ⁊ ſanguinẽ dei ⁊ dñi nr̃i ieſu xp̃i filij tui. q tecũ viuit ⁊c. Aſpergatur.

¶ Jtẽ ad bñonẽ ſacerdotaliũ indumẽtoꝝ. ℣. vñs. oro.

OMĩpẽs ſempiterne deꝰ q p moyſem famulũ tuũ põtificalia. ſacerdotalia. leuitica veſtimẽta ad explẽdũ miniſteriũ in ↄſpectu tuo: ⁊ ad honorem atqʒ decorẽ tui nois fieri decreuiſti: adeſto ꝓpitiꝰ inuocatiõibus nr̃is: et hec indumẽta deſup irrigãte gr̃a tua: ingẽti bñone p nr̃e hũilitatis ſuitute puri✠ficare: bñdicere: ⁊ ↄſe✠crare digneris: vt diuinis cultibus ⁊ ſacris myſterijs apta ⁊ bñdicta exiſtãt: hiſqʒ ſacris veſtibꝰ põtifices. ſacerdotes: ſeu leuite induti: ⁊ ab oibꝰ impulſiõibꝰ: ſeu tentatiõibꝰ malignoꝝ ſpirituũ muniti ⁊ defenſi eſſe mereãtur: tuiſqʒ myſterijs apte ⁊ ↄdigne ſuire ⁊ inherere: atqʒ in his tibi placide ⁊ deuote perſeuerare tribue. Per xp̃m. ⁊c. Oro.

DEus inuicte ṽtutis auctor: ⁊ oim rex creator ac ſcͣificator: intẽde ꝓpitius p̃ces nr̃as: ⁊ hec idumẽta leuitice ac ſacerdotalis glie: myſterijs tuis fruẽda: tuo ore ꝓprio bñ✠dicere: ↄſe✠crare: ac ſanctificare digneris: oẽſqʒ eis vtentes: tuis myſterijs aptos: ⁊ tibi in eis deuote ⁊ amabiliter ſeruiẽtes: gratos effici concedas. Per xp̃m. Aſpergatur aqua benedicta.

¶ Explicitur ordo bñdicendi ſacra ornamenta.

¶ Laus ſummo regi dicatur vocibus oris:
Ut iam non ceſſet merces condigna laboris.

¶ Abſolutio pro apoſtatis.

p̃s. Miſerere mei. vel De pfundis. cuʒ Glia patri. poſtea Kyriel. Xp̃el. Kyriel. Pr̃ nr̃. ℣. Et ne nos. ℣. Saluũ fac ſuũ tuũ dñe. ℣. Eſto ei dñe turris forti. ℣. Dñe exau. ℣. Dñs vobiſ. Oremꝰ.

DEus cui propriũ eſt miſereri ſemper ⁊ parcere: ſuſcipe deprecationem noſtram: ⁊ hunc famulum tuum quem ſententia excommunicationis ligat: miſeratio tue pietatis abſoluat. Per chriſtum dñm noſtrum. Amen.

De abſolutionibus.

Auctoritate dñi nři ieſu xpi ꝛ btõꝝ apłoꝝ eius Petri ꝛ Pauli: ꝛ auctoritate ſcẽ romane ecclie: ac auctoritate ꝑuilegioꝝ nřo ordini ꝯceſſoꝝ: mihiq; in hac pte cõmiſſa: ego te abſoluo ab iſto vinclo excõis q̃ teneris ꝛ q̃ ligaris p apoſtaſiã: ꝛ reſtituo te ſcẽ romãe ecclie ꝛ ſacris ei⁹ i noie pr̃is ꝛ filij ꝛ ſpũſſcti amẽ.

Abſolutio ꝓ frib⁹ in celebratiõe capli.

Per aſpſionẽ ſanguinis dñi nři ieſu xpi ꝛc. Et ego auctoritate dñi nři ieſu xpi: ꝛ btõꝝ apłoꝝ ei⁹ petri ꝛ pauli ꝛ ſcẽ romãe ecclie: ꝛ ꝑuilegioꝝ nřo ordini ꝯceſſoꝝ: ꝛ auctoritate reuerẽdi pr̃is nři ꝯmiſſarij vel miniſtri gñalis: in hac pte mihi ꝯmiſſa ꝛ vob ꝯceſſa: vos abſoluo ab omni ſnia excõis maioris vel minoris: ꝛ ab om̃i trãſgreſſiõe rłe vr̃e: ꝛ diſpẽſo vobiſcũ in irregularitatib⁹ qb⁹ poſſuꝫ: ꝛ reſtituo vos ſcřis ſacřis ecclie: in noie pr̃is ꝛ filij ꝛ ſpũſſcti amẽ.

Dñs nř ieſus xps q vos potẽter creauit: redemit: ac in ſtatũ clemẽter euãgelice pfectiõis vocare dignatus eſt: ipſe vos bñdictionibus omni acceptione digniſſimis bñdicere: intellectũ illũinare: affectũ inflamare: effectũ roborare: ac domũ perſeuerantie vſq; in finem pſtare dignetur. Amen.

Orõnes ꝓ caplo frm̃.

ps. Ad te leuaui: cũ Glia pr̃i. ps. De pfundis: cũ Regem eternã. Kyrieleyſõ. Xpeleyſõ. Kyrieleyſõ. Pr̃ nř. ℣. Et ne nos. ℟. Sꝫ li ba. ℣. Memẽto ꝯgregatiõis tue. ℟. Quã poſſediſti ab initio. ℣. Saluos fac ſuos tuos ꝛ ãcillas. ℟. Deus meus ſpantes in te. ℣. A porta inferi. ℟. Erue dñe. ℣. Requeſcant in pace. ℟. Amẽ. ℣. Dñe exau. ℟. Et cla. ℣. Dñs vobiſcũ. Oremus.

Omñps ſempiterne de⁹: q facis mirabilia ſol⁹: ptẽde ſup famulos tuos plãtos nřos: ꝛ ſup cũctas ꝯgregationes illis cõmiſſas ſpm̃ gr̃e ſalutaris: ꝛ vt in ṽitate tibi cõplaceant ppetuũ eis rore tue bñdictiõis infunde.

Pretende dñe famlis ꝛ famulabus tuis dexterã celeſtis auxilij: vt te toto corde perqrant ꝛ q̃ digne poſtulant conſequi mereantur.

De⁹ venie largitor ꝛ hũane ſalutis amator: q̃s clemẽtiã tuã: vt nr̃e ꝯgregationis: fr̃es: ſorores: ppinquos ꝛ bñfactores nřos: q ex hoc ſeculo tranſierũt: beata maria ſemper ṽgine intercedente cũ omnibus ſcřis tuis: ad perpetue btitudinis conſortium peruenire concedas.

Fideliũ de⁹ ꝯditor ꝛ redẽptor: animab⁹ famuloꝝ famularũq; tuaꝝ: remiſſionẽ cũctoꝝ tribue petõꝝ: vt indulgẽtiã quã ſp optauerũt pijs ſupplicatiõibus ꝯſequãt. q viuis. ꝛc. ℣. Regem eternã. ℟. Et lux. ℣. Requeſcãt. ℟. Amen.

Refert dñs

Gregori⁹ papa. x. ſe audiuiſſe a btõ frãciſco dũ viueret: ip̃ꝫ ſcꝫ frãciſcũ a dño tria ꝑuilegia obtinuiſſe.

¶ Primo: ꝙ q̃̃to plures fr̃es eẽnt in ordine: ꝛ eoꝝ numerus augeref: tãto meli⁹ ꝛ abũdãti⁹ eis ꝓuideret. ¶ Scõꝫ: ꝙ null⁹ in eis hitu: poſſet male mori. ¶ Tertiũ: ꝙ qcqd ordinẽ ſuũ pſeqref: grauit a dño pũiref: ꝛ dies ſuos i breui ꝛ mali finiret.

Itẽ btũs frãciſc⁹

reuelauit cuidã fratri tria inter alia ſe habuiſſe ꝑuilegia a dño in ſpecie ſeraph ſibi apparẽte: cũ ei ſua ſacra ſtigmata impꝛſſit. ¶ Primum: ꝙ pfeſſio frm̃ ſuoꝝ: ſeu ordo ſuus frm̃ minoꝝ: durabit vſq; ad diẽ iudicij. ¶ Scõꝫ: ꝙ null⁹ volẽs in ordine male viuere: poterit ibi diu pſeuerare vel pmãere. ¶ Tertiũ: ꝙ qcũq; ex corde diligeret ordinẽ ſuũ: q̃tũcũq; ſit peccator: miaꝫ a dño ꝯſeqt: ſi voluerit penitere.

¶ Sequitur q̄dam cōcluſiōes reueren

di p̄ris fratris Bona gr̄a miniſtri gn̄alis q fuit ſecundus poſt ſanctū Bonauentura in quodam ſermone ad fratres minores.

¶ Prima: ꝙ omnis frater minor ſanus ⁊ fortis: ducēs cōiter vitā carnalem in cibo ⁊ potu: viuit continue in pcc̄o mortali: ⁊ in ira dei: ex quo talis vita eſt ꝓhibita oībus religioſis: p̄ſertim mēdicantibus ratione ſui voti ſtricte paupertatis: cui talis vita opponitur de directo.

¶ Scd̄a: ꝙ talis vita eſt carnis incentiua notabiliter: ac per conſeqn̄s preiudicatiua caſtitatis ⁊ ceteraꝝ v̄tutum. vt habetur in gloſa Mathe. 4. vbi d̄r de pugna xp̄i: prius contra gulam agitur: q: niſi hec refrenetur: fruſtra cōtra alia vitia laboratur.

¶ Tertia: ꝙ talis vita eſt diſpoſitiua ad immunde celebrandum: nam ex gula procedit immundicia: vt experientia manifeſtat.

¶ Quarta: q: talis oſtendit ꝙ horret penitentiam quam debet eligere: maxime frater minor: q ꝓmiſit ac vouit ſtrictū ordinē penitētie. Et p̄ſertim cū dicat Auguſtinus: ꝙ vita xp̄iani: ſi ſm̄ euangeliū viuit: crux ē. ⁊ penitētia.

¶ Quinta: q: talis male edificat: immo ſcādalizat proximū: cui tn̄ datum eſt in exemplū: iuxta illd̄ Math. 5. Uos eſtis ſal terre ac lux mundi. Et illud ad Corinthios. 4. cap. Spectaculum facti ſumus mundo. ⁊c.

¶ Finis.

¶ Index contentorum in prececedenti libello tripartito.

¶ Contenta in prima parte p̄ncipali.

REgula fratrum minorum: cum auctoritatibus euāgelij vnde extracta eſt. Fol.2.
¶ Teſtamentum beatiſſimi p̄ris Franciſci. Fo.4.
¶ Forma recipiendi frēs ad ordinem. Fo.5.
¶ Forma capituli conuentualis. Fo.6.
¶ Declaratio Nicolai pape. 3. ſup regulam frm̄ minoꝝ. Fo.6.
¶ Declaratio Clementis pape. 5. ſup eandem regulam. Fo.13.
¶ Declaratio Joannis. 22. pape. ſuper eandem regulam. Fo.17.
¶ Expoſitio quattuor magiſtroꝝ ſuper regulam p̄dictam. Fo.19.
¶ Expoſitio ſctōꝝ p̄rm ordinis ſuper p̄fatam regulam. fo.24.
¶ Epiſtola ſc̄i bernardini circa obſ̄uantiā dicte regule. Fo.27.
¶ Tractatus diſtinctiuus ꝯtentoꝝ in hmōi regula. fo.28.
¶ Speculū frm̄ minoꝝ enucleās ac elucidās declaratiōes p̄fatas. fo.30.
¶ Queſtiones ſc̄i Bonauēture circa p̄fatā regulā frm̄ minoꝝ. fo.51.
¶ Epiſtola eiuſdē. S. Bonauēture contra magr̄m innoiatum. fo.62.
¶ Deciſiones quorūdā dubioꝝ circa ſtatū ⁊ modū viuēdi hmōi frm̄. fo.65
¶ Statuta generalia frm̄ dicti ordinis. fo.80.

¶ Bulle vnionis ⁊ concordie p̄dictoꝝ frm̄. fo.90
¶ Diffinitiones ſeu ſtatuta tabulaꝝ capl'oꝝ gn̄aliū dicti ordinis. fo.95.
¶ Forma tenenda a p̄latis in viſitatione frm̄. fo.108.

Contenta in ſcd̄a parte p̄ncipali.

¶ Regula prima ſancte Clare: per ſctm̄ Franciſcū edita. fo.112.
¶ Regula ſcd̄a monialiū ſctē clare p̄ Urbanū papā facta. fo.115.
¶ Ordo induēdi nouicias: ⁊ bn̄dicēdi velū monialiū dicti ordinis. fo.121.
¶ Regula prima tertiarioꝝ beati franciſci. fo.125.
¶ Regula ſcd̄a p̄dictoꝝ tertiarioꝝ p̄ Leonē papā .x. ordinata. fo.126.
¶ Ordo induendi p̄fatos tertiarios. fo.127.
¶ Regula monialiū conceptionis beate v̄ginis marie. fo.128.
¶ Clipeus ſacraꝝ monialiū: elucidans eaꝝ ſtatum. fo.132.

Contenta in tertia parte p̄ncipali.

¶ Ordinariū ceremoniaꝝ officij diuini. fo.149.
¶ Ordo miſſe: indutus planeta nuncupatus. fo.153.
¶ Ordinatiōes ac declaratiōes officij diuini in caplis gn̄alib⁹ edite. fo.155.
¶ Ordo ad bn̄dicendum ſacra ornamenta. fo.157.
¶ De abſolutiōibus. ⁊c. fo.158.

Explicitus index.

¶ Explicitum Enchiridion: ſeu Manuale regularium inſtitutionum fratrum minorum: aliarumq; perſonarum ſub regimine prelatorum huiuſmodi fratrum militantium. Impreſſum Hiſpali: in edibus Joannis varela Salmanticeñ. Tribunus eiuſdē ciuitatis. Anno .M.D.xxxv. primo Idus Aprilis.

¶ Libellus loquitur.

¶ Nil moror aut laudes: leuis aut conuicia vulgi.
Pulchrum eſt: vel doctis: vel placuiſſe pijs.
Spe quoq; maius erit: mihi ſi contingat vtrumq;.
Cui chriſtus ſapit: huic ſi placeo: bene habet.

¶ La orden q̃ ſe ha de tener quādo preſentaren algun breue:a algun Guardian/o otro prelado es eſta.

QVādo algun notario viniere
a notificar algun breue:de algun frayle q̃ ſe a ſalido de
la orden:q̃ quiere andar eſento:o otro breue de qualq̃er
calidad q̃ ſea:hecha la notificacion al tal perlado:con
el termino q̃ le fuere ſeñalado para q̃ ſe yniba ſin alteracion de pala-
bras:reſponda:q̃ le de traſlado de todo lo q̃ le notifica/y q̃ eſta p̄ſto:
de hazer le pagar ſus derechos:y q̃ entre tanto q̃ no ſe lo diere:no le
corra el termino:ni le pare perjuyzio/y porque el Notario no lo diſſi-
mule en no dar lo:q̃riendo fauoreſcer ala otra parte: porq̃ ſe paſſe el
termino:ſin q̃ ſe reſponda enel:vayan a el:faſta q̃ de el dicho traſlado
y ſino lo quiſiere dar.para reſponder dentro enel termino:vaya ante
el juez dela cauſa quien tuuiere poder(como abaxo ſe dira)y requie-
ra le con vn notario.Exp̄ſſando el agrauio ſobre dicho:y pida le q̃ le
mãde dar traſlado:d̃ todo lo ſuſo dicho:q̃ a ſu p̄te ſe notifico:p̄teſtan-
dole:q̃ no dando lo.no le corra el termino:haſta q̃ ſe lo de. ¶ O quan
do el notario viniere a hazer la notificacion:ſi ſe p̄ſume q̃ no dara tan
preſto lo q̃ ſe le pide.tome ſe el nombre del juez:z del notario que ha-
ze eſta notificacion:y dela perſona a cuyo pedimiento ſe haze:y el ter
mino q̃ da el juez:z con eſto(no dando el notario el traſlado)el letra-
do nueſtro vera lo que ſe deue reſponder.dentro enel termino:Aten-
to la calidad del negocio.

TRaydo el traſlado conforme alo que ſe notifico/o ſi el notario lo
quiere lleuar originalmente a nueſtro letrado/para que lo vea:
O ſi quiere fiar la meſma eſcriptura que notifico(como muchas ve-
zes lo acoſtumbran a hazer los tales notarios:o por la deuocion que
nos tienen:o porque no eſperan paga de noſotros:o por no tomar tra
bajo en traſladar lo que ſe le pide)tomen la dicha notificacion: con el
traſlado del breue:pues ſobre el ſe funda el tal proceſſo:y lleuēlo a vn
letrado para que lo vea:y viſto:reſponda lo que le pareſciere en nue-
ſtro fauor/apelando de todo para ſu ſantidad. ¶ Eſte eſcripto p̄ſen-
teſe ante el juez dela cauſa dentro enel termino:y quien lo preſentare/
lleue poder baſtante del perlado a quien ſe hizo la notificaciō:el qual
poder puede dar(no queriendo pareſcer el)a qualq̃er frayle nueſtro
o a otro procurador ſeglar:como quiſiere que ſolicite biē el negocio.

✠

¶ Y baſtara dar el tal poder ante el meſmo notario dela cauſa / ſino quiere dar lo ante eſcriuano publico.

LOs breues que nueſtro letrado a de ver: que hazen al propoſito delos apoſtatas: eſtan en el compendio. En apoſtata: y en exempti fratres. ¶ Y ſi el caſo fuere ſobre otra materia: veaſe eñl dicho compendio en ſu titulo: y todas mas largamente: donde el compendio ſe remite alos originales autenticos: ſi el letrado nr̃o los quiſiere ver: los quales deue mirar.

SI el tal juez procediere: dando carta ſegunda / o ynnouare otro acto: notificado por el notario al tal Perlado: pida como dicho es traſlado: el qual viſto por nueſtro letrado: torne a hazer otro eſcrito de apellacion: el qual ſe preſente dentro enel termino q̃ ſe diere: por quien tiene el ſobredicho poder.

Y Porq̃ la Chancilleria de Granada: es el remedio para todas eſtas vexaciones ⁊ agrauios: ha ſe de tener vn auiſo: que luego en negando el juez el apellacion: ſe deſpache vn menſajero para granada cõ el qual ſe embie vn poder del perlado a quiẽ ſe notifico el tal breue. para vn procurador dela chancilleria: para que en nombre del tal perlado: ſe quexe ante aquellos ſeñores del tal Juez que denego la apellacion: ⁊ la forma dela quexa ſe ha de lleuar de aca ordenada. por nueſtro letrado: en la forma ſiguiente: Mutatis mutandis. Junto cõ el poder que ſe embia al procurador: porque ſe deſpache preſto el tal menſagero.

MUy poderoſos ſeñores. N. procurador en nombre de fray. N. prouincial o guardiã de tal caſa me querello ante. V. M. de. N. obiſpo. o. N. dignidad / o canonigo / o prouiſor / o prior: que diziendoſe juez apoſtolico en fauor de. N. frayle profeſſo d̃ la dicha ordẽ de ſant Franciſco de obſeruancia ha dado ⁊ diſcernido ciertas cartas diziẽdo q̃ ſe le guarde cierta eſencion para q̃ ande cõ el habito o ſin el fuera dela ordẽ entre perſonas ſeglares o dõde el quiſiere: contra lo q̃l yo allegue muy juſtas cauſas y razones y tales q̃ no ſe podriã dexar de admitir para q̃ la dicha eſeucion ſe declaraſſe por ningũa como d̃ derecho lo es / y apelado de todo el dicho. N. cõtra juſticia la ha denegado: y porq̃ ſi lo ſuſo dicho ſe diſſimulaſſe ſeria grãde diſſeruicio de nr̃o ſeñor y de. V. al. y eſcandalo entre las perſonas deuotas dela orden y el dicho. N. haziẽdo fuerça notoria / denego la dicha apelaciõ: y toda via procede haſta denũciar por deſcomulgado al dicho mi parte / y pueſto cõtra el entredicho: y porque eſta es fuerça notoria ⁊ vie

lenta:las quales.v.al.ha eſtado y eſta en poſſeſſion delas alçar y qui-
tar pa q̃ ſus ſubditos ⁊ vaſſallos no reſcibã eneſtos ſus reynos ſeme-
jãtes fuerças:pido y ſuplico a.v.al.mãde al dicho.M.luego otorgue
la dicha appellacion y abſuelua al dicho mi parte y alas otras perſo-
nas q̃ ſobre ello touiere deſcomulgadas/y alce y quite qualeſqer en-
tre dichos q̃ touiere pueſtos:lo qual haga ſo graues penas/o alome-
nos embie el proceſſo a eſta ſu real audiẽcia originalmẽte ſin quedar
traſlado alguno/y entre tãto q̃ por vr̃a alteza es viſto alce las cenſu-
ras y no proceda/y cõ citaciõ ala parte/para lo qual pido juſticia/
⁊ imploro el real oficio de vr̃a alteza.

LUego aq̃llos ſeñores mandarã dar vna prouiſiõ real:enla qual
mandarã al tal juez:q̃ nos cõceda el apellaciõ:⁊ alce las cenſu-
ras:⁊ q̃ dentro de.xv.dias lleuẽ el proceſſo original ante ellos:para
q̃ viſto:hagã lo q̃ fuere juſticia.

VEnida la prouiſion real:tomara quiẽ tiene el poder vn eſcriua-
no publico:el qual notificara la prouiſion al tal juez:y notifica-
do cõ teſtigos(ſino quiſiere ꝓceder el apelaciõ:⁊ abſoluer ala parte)
mandara q̃ ſe lleue el proceſſo original ala chancilleria como ſu Ma-
geſtad lo mãda:y el tal eſcriuano publico:notificara eſto al notario d̃
la cauſa:para q̃ dẽtro delos.xv.dias embie el dicho proceſſo ala chã-
cilleria:y porq̃ lo haga luego el notario:paguẽſe le los marauedis q̃
la prouiſion mãda. ¶ Muchas vezes:los tales notarios fian el tal
proceſſo de noſotros:para embiarlo ala chãcilleria:porq̃ vaya mas
preſto ⁊ mas a recaudo:pero ſino quiſiere hazer lo:embiẽ lo el como
ſe lo mandã con quiẽ quieſiere. ¶ Y porq̃ el tal perlado podria eſtar
ya declarado por deſcomulgado:ponga ſe diligẽcia como el ꝓceſſo
vaya preſto no aguardãdo q̃ ſe complã los.xv.dias:y ſeria biẽ:q̃ ala
primera denegaciõ dela apelacion ſe embiaſſe luego a Granada a
querarſe:preſupueſto q̃ el tal juez cõſeruador ha de proceder por to-
das cenſuras:porq̃ entre tanto q̃ viene la tal prouiſiõ real:aura el tal
juez declarado por deſcomulgado al tal Perlado:para que cõ mas
breuedad(lleuado el proceſſo)le manden aquellos ſeñores al juez:q̃
lo abſuelua.

LLeuado el proceſſo ala chancilleria:es meneſter quien lo ſolici-
te alla para q̃ lo veã luego cõ breuedad ¶ Viſto por aquellos
ſeñores:luego mandarã dar vna prouiſiõ real con muchas fuerças:
en q̃ mandarã al tal juez:abſuelua la parte:y le cõcede la apelaciõ:el
qual lo hara aſſi:y mãdara q̃ el tal perlado ſea abſuelto:cometiẽdo la
abſoluciõ a vn frayle de nr̃a ordẽ(ſi quiſiere)o por ſi meſmo. ¶ Eſta
prouiſiõ la notificara al tal juez el meſmo eſcriuano publico o otro.

¶ Deſpues de notificadas las ſobredichas prouiſiones reales co-
mo eſta dicho dar las a el tal eſcriuano a noſotros: aſſentadas enellas
las notificaciones y reſpueſtas: para q̄ ſino compliere el juez lo q̄ ſu
mageſtad por ellas le manda: las embien a Granada a q̄rarſe del/ y
la Chançilleria/ tornara a dar otras ſegundas mas fuertes: aunque
ſiempre ſon obedeſcidas las primeras. o ſegundas ſegun la ordē ſu-
ſo dicha.

CONcedida la apelacion: (ſi q̄ſieremos ſeguir la O no cōcedida)
ha ſe de ꝓcurar de traer de Roma vn breue: narrando el caſo/
ꝑa vna o dos ꝑſonas cōſtituydas en dignidad o canonigo: q̄ ſean jue
zes d̄ la tal apelacion. ¶ Y traydo el breue p̄ſente ſe les cō vn notario
apoſtolico ꝑa q̄ lo acepten: ⁊ aceptado por q̄lq̇era dellos: ꝓceda por
ſus cartas: y faga lo q̄ fuere juſticia: haſta dar fin ala cauſa. ¶ El bre-
ue ſe ha de traer dentro eñl termino q̄ el juez diere: ⁊ ſino lo ſeñalare:
tenemos vn año de derecho/ y aun podemos apelar del termino me
nos breue de vn año: pero ſi ay impedimiētos enlos caminos: o peſti
lencia en Roma/ o Guerras/ o Coſarios a cuya cauſa no podemos
traer el tal breue o la mejora. dentro enel termino: con preſentar ante
el tal juez informacion del tal impedimiento: prorogara el termino.

SI el notario apoſtolico dela cauſa no q̄ſiere o diſſimulare yr āte
el juez: a p̄ſentar nr̄os eſcritos: o hazer q̄lq̇er otro acto: por fa-
uorecer ala otra parte: o porq̄ ſe paſſe algū termino/ puedē tomar q̄l-
q̇er otro notario apoſtolico: y ha ſe le d̄ dezir: q̄ ſe haze āte el aq̄l acto
porq̄ no ſe puede auer el notario d̄ la cauſa: y q̄ lo aſſiēte aſſi: y eſte da
ra lo q̄ ante el paſſare: al notario dela cauſa.

SI el tal juez es d̄ uoto nr̄o: auiēdo d̄clarado por deſcomulgado
al ꝑlado nr̄o: pida ſe le en ſecreto: q̄ de ſu autoridad: ꝑa q̄ ſea ab
ſuelto: por vn frayle d̄ los nr̄os: porq̄ algūas vezes lo ſuelē fazer aſſi:
aunq̄ auiēdo apelado en tp̄o: y ſiendo juſta la apeladō: parece q̄ la cō
ciencia deue eſtar ſegura: ꝑo por mas ſeguridad: haga ſe eſta diligē-
cia. Ad cautelam.

LO principal q̄ ſe ha d̄ mirar mucho es: q̄ ſiēpre ſe apele dentro
eñl termino: porq̄ los ſeñores d̄ la chācilleria: al relatar d̄l ꝓceſ-
ſo: lo principal q̄ preguntā es: ſi apelo la parte con tiempo.

TEnemos vnas ꝓuiſiones rea-
les: muy fauorables en razō delo ſuſo dicho. ¶ La vna
ſe dio en Granada a. iiij. dias del mes d̄ nouiembre: de
M. D. y. xxvj. años: cōtra los frayles q̄ quiera andar
cō el abito o ſin el. ¶ La otra ſe dio en Madrid a. xviij. dias de mar-

ço de. M. D. y. xxx. años: pa q̃ los breues q̃ preſentarẽ: los q̃ quierẽ eſtar fuera ḋla ordẽ: ſeã lleuados al cõſejo real pa q̃ alli ſeã viſtos/ ⁊ examinados. ¶ Y pa q̃ lleuẽ p̃ſos ala carcel dela corte real: alas pſonas legas: q̃ los truxerẽ de Roma: o nos los notificaren. ¶ Otra pa q̃ ningun frayle eſento: eſte enla prouincia: donde houiere tomado el habito.

Auiſo.

SI el plado a q̃en ſe notifica el tal breue: tuuiere algũa ꝓuiſiõ deſtas o ambas las dos primeras: la ordẽ q̃ terna pa aprouechar ſe ḋllas: q̃ valẽ mucho en razõ delo ſuſo dicho. es: q̃ antes q̃ el juez ḋclare por ḋſcomulgado al plado nr̃o: ſe ordene vn eſcripto por nr̃o letrado. por el q̃l ſe req̃era la juſticia: p̃ſentãdo la ꝓuiſiõ real pa q̃ cumpla lo q̃ ſu mageſtad le manda por ella. ¶ La juſticia tomada informaciõ: tomara nr̃o req̃rimiẽto y la ꝓuiſiõ ⁊ yra cõ ſu eſcriuão al juez cõſeruador: y req̃rir le a de parte ḋ ſu mageſtad: no nos moleſte/ y cũpla lo q̃ ſu mageſtad alli mãda: ⁊ tomar lo a por teſtimonio conla reſpueſta ḋl tal juez: y ſi el tal juez cõſeruador (no obſtãte eſto) ꝓcediere cõtra el tal plado: tomar lo ha por teſtimonio. y embiar ſe ha todo lo actuado al cõſejo real: al cõmiſſario ḋla corte: o ala chãcilleria pa q̃ en nõbre ḋl tal plado ſe q̃xen a ſu mageſtad: ḋl tal juez cõſeruador: q̃ no q̃ſo obedecer ſus ꝓuiſiões reales: ⁊ mãdar le hã q̃ parezca alla: ſi ay buena diligẽcia en ſolicitarlo. ¶ Quãto alos q̃ les traẽ los tales breues ḋ Roma: o alos notarios: o ꝓcuradores q̃ nos los notificã: o ſolicitã: haga ſe vn pedimiẽto ala juſticia en q̃ relate lo cõtenido enla ꝓuiſiõ: ⁊ como. N. truxo o notifico el tal breue: ⁊ jũto cõ eſto deſſe informaciõ ḋllo p̃ſentãdo cõ el pedimiẽto la ꝓuiſiõ/ q̃en tiene el ſobre dicho poder: ⁊ la juſticia dara luego ſu mãdamiẽto para prender lo. ¶ Preſo: ſi nos echarẽ rogadores pa q̃ no lo lleuẽ ala corte/ ſi lo q̃ſieremos hazer/ de fiãças el tal p̃ſo: q̃ boluera ala carcel/ cada y q̃ndo q̃ ſe lo mãdarẽ: ¶ todas eſtas ꝓuiſiões trae cõſigo el padre ꝓuicial ḋ andaluzia: y eſtã en algũas caſas ḋſta ꝓuicia auctẽticas.

¶ Quãdo noſotros tomamos algun

cõſeruador: ſobre algũ agrauio q̃ ſe nos ha hecho: ⁊ auiẽdo el ſentenciado en nr̃o fauor: cõcediere la apelaciõ ala otra parte por ſu voluntad: o mãdãdoſe lo por via ḋ Granada: ſeñale le el tal cõſeruador termino. eñl q̃l ſe p̃ſente en Roma: ⁊ ſi paſſado el termino (no pidiendo la otra parte el año) no truxere mejora ḋ como ſe p̃ſento: podemos pedir al tal cõſeruador nr̃o ꝓnuncie por ḋſierta la tal apelaciõ: porque aunq̃ la otra parte apele ḋla tal execuciõ: y lleuẽ el ꝓceſſo a granada ſ̃ neceſſidad aq̃llos ſeñores ḋla chãcilleria: hã de mãdar ḋ boluer lo

cauſa a nr̃o cõſeruador: para q̃ effecute ſu ſentẽcia. ¶ Y eſto miſmo ſe guardara cõtra noſotros: q̃ndo apelamos ꝑa Roma y ſe nos cõcede la apelaciõ ⁊ no la ſeguimos o no traemos la mejora dentro del termino ⁊c.

¶ Quãdo ſe nos hiziere algũ agrauio

a noſotros: o fuerça / o alas mõjas cõtra nr̃os p̃uilegios: es de parecer d̃ p̃ſonas expimẽtadas en negocios: q̃ ꝑa euitar las apellaciões d̃ Roma: y cõſeruadores q̃ lo q̃ ſe ha d̃ pedir ãte ellos: ſe pida ãte los oydores d̃las chãcillerias o grados d̃ Seuilla: ſuplicãdoles conozcã d̃la tal cauſa: ⁊ la retẽgã en ſi. de q̃ ſe les pidiere juſticia: porq̃ por aq̃ ſe abreuiã q̃leſq̃er fuerças q̃ ſe nos hazen.

¶ La ordẽ q̃ ſe ha de tener: quãdo quiſiere el tal p̃lado nr̃o: aprouechar ſe d̃l breue q̃ el papa Clemẽte. vij. dio. en̄l q̃l haze juezes alos p̃lados d̃la ordẽ ꝑa examinar los breues d̃los frayles q̃ ſe salierẽ d̃lla: el q̃l breue no eſta imp̃ſſo en̄l monumẽta ordis: ni cõpẽdio: ni ſupplemẽto: y es muy copioſo: y el mejor q̃ tenemos para lo ſuſo dicho. y es eſta.

Quãdo algũ frayle p̃ſentare algũ breue ꝑa eximirſe d̃la ordẽ / ⁊ por v̾tud d̃l tomare algũ juez: y el tal juez lo hiziere notificar a algũ p̃lado de nr̃a ordẽ para q̃ ſe yniba y lo obedezca: el tal p̃lado: pida al notario q̃ viene a notificar ſe lo q̃ le de traſlado de todo vt ſupra. ¶ Y traydo el traſlado d̃lo q̃ ſe notifico: lleueſe a nr̃o letrado cõ el ſobredicho breue para q̃ lo vea: y cõforme a el reſponda ante vn notario q̃ por quanto ſu ſantidad. haze juez al tal p̃lado nr̃o ꝑa ver y examinar los tales breues: q̃ le req̃ere / mãde dar le y p̃ſentar ante el las letras ap̃licas d̃l tal frayle: ꝑa ver las ⁊ examinar las cõforme ala facultad q̃ ſu ſantidad le da: d̃la q̃l haze ſi neceſſario es p̃ſentaciõ. cõ ꝓteſtaciõ: q̃ ſi aſſi no lo hiziere que ſe aprouechara de todos los remedios en̄l dicho breue exp̄ſſados y que apela ꝑa ãte ſu ſantidad: d̃ todo lo por el mãdado como d̃ no juez ſuyo. ⁊c. y el notario quedando en ſi el traſſado d̃l breue. de nos luego ala hora el original nr̃o. ¶ Y ſi ꝓcediere el executor d̃l tal frayle: cõtra el tal p̃lado nr̃o: tomeſe luego vn notario: y p̃ſente ſe el ſobre dicho breue nr̃o. a vn juez executor del. q̃ ſea p̃ſona cõſtituyda en dignidad: o inq̃ſidor: o canonigo. ¶ El q̃l: de que lo aya aceptado a ruego nr̃o: diſcierna ſus cartas (cõforme a nr̃o pedimiẽto) cõtra el executor d̃l dicho frayle que q̃ere eximirſe de la ordẽ: y ſi q̃ſierẽ cõtra el miſmo notario ꝑa que de el breue que ante el ſe p̃ſento. y cõtra el miſmo frayle: inſiriẽdo en las cartas que diere / la

tal facultad nr̃a: como lo mãda el caplo. Cũ in iure peritos de officio
delegati. En las q̃les haga relacion: d̃lo que el tal plado nr̃o pudiere
cõforme a nr̃o breue: y inhibiẽdo al tal juez cõſeruador: q̃ no ,pceda cõ
tra el tal p̃lado nr̃o: faſta que ſeã por el examinadas las dichas letras
d̃l tal frayle: y q̃ñdo ãbos juezes puſierẽ entre dicho/el ordinario. de
derecho ſe ha d̃ entremeter a d̃clarar q̃l dellos es juez. ¶ Y ſi le fue-
rẽ entregadas las dichas letras a nr̃o p̃lado deue hazer el tal p̃lado
nr̃o: notificar al dicho frayle o a ſu ,pcurador por ſu notario ap̃lico/q̃
parezca a cierto dia y hora: eñl moneſterio o otra parte/por ſi o por
ſu ,pcurador a verificar y comprouar lo narrado y expecificado en ſu
diſpẽſaciõ cõ apcibimiẽto q̃ ſi no lo hiziere: ,pcedera en ſu abſencia
al examẽ d̃llas. ¶ Y d̃ſpues q̃ las aya examinado: d̃ue hazer le citar
o a ſu ,pcurador pa q̃ parezca dẽtro d̃ cierto termino a oyr la ſentẽcia
d̃la examinaciõ. ¶ Y aq̃llo q̃ d̃terminare: d̃ue d̃ lleuar lo al cabo: y a
d̃uida execuciõ el juez nr̃o: cõ todos los remedios exp̃ſſados eñl bre
ue. ¶ pero d̃ue d̃tener vn auiſo el tal p̃lado nr̃o: q̃ ſi viſto el breue d̃l
tal frayle o ſu traſlado autẽtico: pues el notario ſe lo ha d̃ dar al prici-
pio d̃la notificaciõ (vt dictum ẽ) pareciere q̃ es tal: q̃ no lo puede dar
por ninguno: q̃ñdo lo vuieſſe d̃ examinar: q̃ no ſiga el pleyto por eſta
via; ſino por la primera por nr̃os p̃uilegios otros: porq̃ ſi hallaſſe el
tal breue buẽo: d̃ neceſſidad examinãdolo como juez: ſe lo ha d̃ cõce-
der como el papa lo mãda en nr̃a facultad: y por la via primera la chã
cilleria mãdara al juez d̃l tal frayle: q̃ nos cõceda el apellacion como
eſta dicho: ⁊ viſto eſto el tal frayle auſentarſe ha o traer lo hã ala ordẽ
ſi puede ſer auido en lo q̃l ſe ha d̃ poner diligẽcia.

¶ La ordẽ q̃ ſe ha de tener q̃ñdo ſe reci

be algũa pa mõja en nr̃as caſas: reciba ſe d̃la mãera aq̇ pueſta.

Quãdo algũa ſe recibe pa mõja: al tp̃o d̃la ẽtrada: o d̃la ,pfeſſiõ: p̃
gũte ſe le ãte vn eſcriuano cõ juramẽto: ſi tiene hecha algũa do
naciõ d̃ ſus bienes o de parte d̃llos: q̃ ha heredado o eſpera heredar
o le ayã dado en q̃lq̇er mãera. ¶ Si dixere q̃ ſi: llamaſe la parte a q̇en
hizo la tal donaciõ: y hagaſe q̃ la renũcie y la de por nigũa: para q̃ q̃-
de al mõeſterio el d̃recho d̃los tales bienes: q̃ a la tal dõzella ptenecẽ
o pertenecer puedẽ: ¶ Y ſino q̇ſierẽ hazer la tal renũciaciõ la tal dõ
zella: no ſea recebida.

Quãdo ſe haze algũa eſcritura: al tp̃o q̃ dan el dote cõ la dõzella
q̃ aſſi entra: y pidẽ ſus padres: o abuelos cõdiciões: puedẽ po-
ner: q̃ muriẽdo la tal mõja ãtes d̃la ,pfeſſion: bueluã a ſus herederos
forçoſos: la parte q̃ de d̃recho les pertenece. ¶ O q̃ dẽ por cada año

đlos q̃ biuiere ãtes đ ſer ꝓfeſſa: tãtas mil mr̃s: los q̃les ſe hã de đſcõtar đl dote q̃ cõ ella ſe recibio. ¶ Y que ſi muriere đſpues đ ꝓfeſſa / que los ſobredichos o otros: renũciẽ q̃lq̃er đrecho: que tienẽ o puedẽ tener: cõtra los mr̃s ꝛ bienes ꝛ dote que cõ la dicha dõzella dã / para q̃ no pidirã al moneſterio nĩgũos đllos: mas que le quedẽ libremẽte: aſſi lo que lleuo: como lo que en algũ tp̃o heredo: o heredare: Y que le hazen gr̃a y donaciõ irreuocable đ todos ellos al dicho moneſterio para que ſeã ſuyos para ſiempre jamas.

¶ Dichos de filoſofos.

¶ La fe xp̃iana aunque por milagros no ſe creyeſſe: por ſola ſu honeſtidad: ſe deuria recebir.
¶ Aquel biuira juſtamẽte que hiziere: lo que a otros aconſeja.
¶ En la ꝓſperidad ſey tẽplado: y en la aduerſidad prudẽte.
¶ Los amigos đ dios deſta vida: y dela otra gozan.
¶ La coſa mas dificultoſa es callar: ꝛ gaſtar biẽ el tp̃o.
¶ Mas virtud es perdonar la injuria: que vẽgar la.
¶ Preſto eſta de arrepẽtirſe: el q̃ juzga đ ligero.
¶ El que no ſabe dar: injuſtamẽte pide.
¶ Recebir bñficios: es vẽder la libertad.
¶ La nobleza: no reſcibe injuria.
¶ Aquel p̃dica biẽ: que lo que dize pone por obra.
¶ Uſa mas amenudo đlas orejas: que đ la lẽgua.
¶ Si ſufres los errores đ tus amigos: tu los hazes.
¶ Mal biuẽ: los q̃ ſiempre piẽſan biuir.
¶ Los medicos los cuerpos: y los ſacerdotes necios: las aĩas mata.
¶ El remedio đlas injurias es el oluido.
¶ A los amigos amoneſtar los en ſecreto: y alabar los en publico.
¶ Lo que ſe puede hazer por biẽ: nunca ſe haga por mal.
¶ Lo q̃ ſe puede vẽcer por ruegos: nũca ſe eſpãte cõ amenazas.
¶ Lo q̃ ſe puede corregir cõ auiſos: nũca ſe laſtime cõ açotes.
¶ Jamas ſe caſtigue vna coſa: ſin q̃ ſe perdonẽ quatro.
¶ Lo que ſe puede adquirir por paz: nũca ſe gane por guerra.
¶ Lo q̃ ſe puede remediar en ſecreto: nũca ſe caſtigue en publico.
¶ Lo q̃ ſe caſtigue en publico: primero ſe amoneſte en ſecreto.
¶ Tẽga ſe dolor por lo q̃ ſe caſtigã: y gran alegria por lo que ſe perdona.

¶ Laus deo.

¶ Siguen ſe los caſos: enlos quales ſegun ſant Bernardino: el Frayle menor ſe deue eſtimar propietario: o de ſu propia voluntad: o delas coſas temporales.

EL primero es: quando el frayle no requerido del perlado pide juſticia: o vengãça dela injuria a el hecha: digo reqrido ⁊c. porq̃ ſi le es mandado por el perlado: entonces alançando de ſi el deſſeo dela vengança: por la obediencia: y por el zelo dela juſticia: ⁊ por la correction fraterna: es obligado de denunciar la tal injuria a el hecha a ſu perlado.

¶ El .ij. es dezir: q̃ alguna coſa ſea ſuya: entendiendo q̃ es ſuya por poſſeſſion o juridicion: mas ſi entiende q̃ tiene el ſimple vſo della/ no es proprietario.

¶ El .iij. es dezir: q̃ alguna coſa es dela orden: o del cõuento: enla manera ya dicha eneſte ſegundo.

¶ El .iiij. es lleuar bolſario en camino: para q̃ le prouea en ſus neceſſidades o en otra coſa alguna.

¶ El .v. q̃ndo ſale de caſa: maxime ſi ſe ha de tardar algunos dias/ y ſin licencia de ſu p̃lado: lleua cõſigo la llaue dela celda o del eſtudio: o del caxon: en fraude de ſu perlado.

¶ El .vj. q̃ndo reqrido por ſu hr̃o: q̃ le p̃ſte algũa coſa la q̃l no le p̃teneſce a el: o le es ſup̃flua: no q̃re comunicar ſe la.

¶ El .vij. es ſi recibe algũas pecunias p̃ſonalmẽte o apareja el bacin o cepo para q̃ alli ſean ofrecidas.

¶ El .viij. ſi haze q̃ la limoſna a el ofrecida: ſea depueſta en algun lugar: para q̃ en ſu nõbre y auctoridad ſea expendida: no guardando la declaracion del Nicolao.

¶ El .ix. ſi la limoſna dada por vna cauſa: la comuta en otro fin o contra la voluntad del ſeñor.

¶ El .x. q̃ndo tiene coſas dobladas: d̃ vna miſma materia o ſup̃fluas o curioſas: y las vſa: aunq̃ ſea p̃mitido por el perlado.

¶ El .xj. es vẽder o hazer ſer vẽdida madera o arboles o frutos: o ortaliza d̃los huertos ⁊ lugares cõcedidos al vſo d̃los frayles.

¶ El .xij. es teſtar de algũa coſa por el adq̃rida: o a el cõcedida: o pedir: o demandar: o reſcebir: o expender: o enagenar la paga de algun ſeruicio o obra.

✠

¶ El.xiij.es tener parte enla ganancia o logro de algũa poſſeſſion/ aſſi como de caſas: viñas: o huertos. ꝛc.

¶ El.xiiij.es/defender/o robar/o demandar por fuerça/o contencion: monſtrando tener algũ derecho o Señorio en las coſas que por alguna fuerça/o derecho/ſon quitadas ala Orden/o al vſo delos Frayles.

¶ El.xv.es vſar de alguna coſa agena cõtra voluntad o ignorando lo el ſeñor della.

¶ El.xvj.es cõuertir o aplicar por ſu propria auctoridad en ſu vſo/o ageno el vſo delas coſas dela comunidad.

¶ El.xvij.es/hazer algun Contracto Obligatorio/enel qual confieſſe: ſer le deuida alguna coſa: o el ſer tenudo a pagar algo.

¶ El.xviij.es: buſcar o hazer deponer algunas limoſnas ſuperfluas: durante alguna limoſna indifferentemente depueſta para las neceſſidades delos Frayles.

¶ El.xix.es: aſconder o negar a ſu Perlado qualquiera coſa poſſeyda contra ſu voluntad/o quando el Perlado le manda communique alguna coſa a otro frayle y no quiere.

¶ El.xx.es: no obedeſcer a ſu Perlado en alguna coſa licita: quando cauſa razonable no le eſcuſa.

¶ El.xxj.es: contender con los Clerigos o legos o entre ſi: por algunas obſequias de Finados: a qualeſquier limoſnas o demandallas en juyzio.

¶ El.xxij.es: celebrar Miſſas: principalmente por adquirir Pecunias/o indifferentemente por otro precio: maxime quando los Frayles no tienen neceſſidad. preſente o heminente para comprar o pagar alguna coſa.

¶ El.xxiij.es: enagenar o vender debaxo de qualquiera titulo q̃ ſea/ las coſas deputadas a algun vſo delos Frayles cõtra la voluntad del ſeñor diputante.

¶ El.xxiiij.es: guardar o deponer acerca delos ſeculares las coſas a el concedidas o/no concedidas: ſin ſabiduria ꝛ conſentimiento del Perlado.

¶ El.xxv. Quando alguno en tiempo de ſu Enfermedad: porque va fuera del Conuento eſconde la llaue o otra coſa alguna: porque el Perlado no la vea o no deſpõga della lo q̃ le pareciere.

¶ El.xxvj.es tomar mas delas coſas dela communidad que el Perlado le concede: o delas Concedidas o no Concedidas a ſu vſo/por ſu propria Auctoridad enagenar/o dar algo alos Frayles o ſeculares.

¶ El.xxvij.es:quando algun inferior pide con impaciencia al plado Superior lo que le ha quitado el perlado inferior: principalmente ſi le demanda como quien tiene enella alguna propriedad.
¶ El.xxviij.es:morar en algũ lugar o celda por ſu propria voluntad ⁊ contra la del perlado.
¶ El.xxix.es:apellar enla orden delas ſentencias delos perlados:en las coſas que tocan ala propria perſona:y no redundan enla offenſa de Dios.
¶ El.xxx.perteneſce ala propriedad interior dela propria voluntad: la qual ſegun ſant Bernardo:ſola arde enel Infierno:aſſi como quando alguno procura para ſi Perlazia: o honrra: porque ſegun Auguſtino: la auaricia / no ſolo conſiſte enlas riquezas: mas tambien enlas honrras.

¶ Carta para inſtituyr conſeruador.

Don. N. canonigo dela Cathedral ygleſia/o Dean/o Obiſpo. ⁊c. o Inquiſidor apoſtolico contra la heretica prauedad. juez apoſtolico conſeruador tomado por parte del Reuerendo padre. N. Prouincial o Guardian de tal prouincia o caſa dela orden delos menores/por virtud de vna facultad:ala dicha orden Concedida dela ſilla apoſtolica:cuyo thenor abaxo ſe porna. A todos los que la p̃ſente vieren/o de ella en qualquier manera ſupieren ſalud en Dios nueſtro redemptor ⁊ criador: ⁊ alos nr̃os mandamientos:q̃ mas verdaderamente ſon dichos apoſtolicos:firmemente obedeſcer:ſabed que por el dicho Reuerendo padre. N. fuy con inſtancia rogado y requerido q̃ por quanto alas caſas deſte arçobiſpado conuiene y es expedie͂te y neceſſario:tener vna perſona en dignidad eccleſiaſtica conſtituyda:la qual por auctoridad apoſtolica:pueda conoſcer y hazer juſticia: en todas las coſas y cauſas:q̃ por qualquier razon y cauſa ſe mouieren: aunque ſea tal que aunque no de hecho ſe pueda alo menos penſar tocantes ala dicha orde͂ y caſas enlas quales adminiſtren complimiento de juſticia y no les permitan alos dichos Frayles:caſas:y orden. En manera algu͂a agrauiar ni moleſtar:y contra los moleſtadores y agrauiadores y pturbadores:pueda ꝓceder por ce͂ſuras eccleſiaſticas:haſta inuocacion del braço ſecular:aunq̃ las dichas pſonas tenga͂ qualquier titulo de dignidad:y execucion eccleſiaſtica:patriarcal:Arçobiſpal:y Obiſpal:o Mundana dignidad ſeglar. No ſiendo

aceptados ala determinacion delos concilios y derechos q̃ diſponen
que los juezes apoſtolicos y conſeruadoꝛes no puedan traer ni euo-
car alas perſonas a ſu juyzio: allende vna o dos dietas. Poꝛ tanto
atendiendo ala facultad y commiſſion Apoſtolica: y acatando otroſſi
alas prouiſſiones delos ſummos Pontifices: que poꝛ razon delo ſuſo
dicho la ſobꝛe dicha oꝛden tiene: poꝛ los quales nos podrã compeler
poꝛ cenſuras eccleſiaſticas a aceptar la ſobꝛedicha cõſeruatoꝛia juri-
diciõ: poꝛ la deuociõ y reuerẽcia q̃ tẽgo al biẽauẽturado ſant frãciſco
inſtituydoꝛ d̃la dicha oꝛdẽ/ frayles y caſas d̃lla: y poꝛ cõplir los man-
damiẽtos aplicos como ſoy obligado. Digo q̃ acepto ⁊ recibo la di-
cha juridiciõ cõſeruatoꝛia ⁊ poꝛ tal juez cõſeruadoꝛ me pꝛonũcio: y q̃
en todo lo q̃ alas cauſas ⁊ coſas de q̃ fuere req̃rido ⁊ pedido: ꝑteſto
hazer cõplimiẽto de juſticia como ſegun dios y canonicas cauciones
hallare o conociere q̃ cõuiene: y poꝛq̃ dela dicha auctoꝛidad aplica: a
mi eñſta parte cometida ningũo dubde ⁊ a todos ſea mãifieſto a q̇en
lo ſobꝛe dicho o parte d̃llo atañe o atañere puede en q̃lq̇er manera: ⁊
nadie d̃llo puede p̃tender ignoꝛãcia poꝛ ante el notario apoſtolico poꝛ
q̇en fuy req̃rido q̃ aceptaſſe la dicha juridiciõ ⁊ la acepte: y me fue p̃-
ſentada la dicha auctoꝛidad apoſtolica en manera q̃ hizo fee: poꝛ vn
traſumpto auctentico auctoꝛizado enla curia obiſpal de Salamança:
interpueſto el decreto juridiciõ y oꝛdinario de ꝓuiſoꝛ oficial ⁊ vicario
general del dicho obiſpado ⁊ ſignado de. N. notario apoſtolico ⁊ pu-
blico d̃la dicha audiẽcia. Poꝛ tãto la dicha clauſula dela dicha aucto-
ridad: mande aq̇ inſerir: enlo q̃ toca ala dicha juridiciõ: ⁊ della mande
dar fe y teſtimonio para los q̃ la q̃ſieren ver: para conocimiento y no-
ticia delo ſobꝛe dicho la qual es eſta q̃ ſe ſigue.

Sixtus ep̃us ſeruus ſeruoꝝ dei:
Ad ꝑpetuã rei memoꝛiã regiminis vniuerſalis eccleſie
⁊c. Ha ſe de poner toda como eſta enel Monumenta
oꝛdinis. ¶ La qual acabada ha de dezir. E yo. N. no-
tario apoſtolico fue p̃ſente ala dicha req̃ſicion ⁊ p̃ſentacion d̃la dicha
gr̃a apoſtolica ⁊ aceptaciõ dela dicha juridicion: poꝛ el dicho ſeñoꝛ
juez apoſtolico cõſeruadoꝛ: ⁊ poꝛq̃ ante mi paſſo como dicho es: y en
p̃ſencia delos teſtigos de yuſo nõbꝛados: poꝛende poꝛ la p̃ſente doy
fee: de todo lo ſuſo dicho: guardãdo en mi la dicha clauſula eñſte regi-
ſtro inſerta: pa y q̃ndo fuere neceſſaria moſtrarla: y dar fe della: poꝛq̃
la vi: y ante mi fue p̃ſentada en vn libꝛo de p̃uilegios auctenticos: ſo-
bꝛe los q̃les fue fulminado proceſſo d̃l auditoꝛ dela camara apoſtoli-
ca ⁊ del dicho ꝓceſſo ⁊ letras Apoſtolicas enel incluſas: entre las q̃-

les era vna dela dicha bulla arriba nõbrada:q̃ en ſi contenia la dicha clauſula;fue ſacado traſlado auctentico enla curia Obiſpal de Salamanca:ſegun ⁊ como arriba eſta dicho:teſtigos ala dicha requiſiciõ: preſentacion:acceptacion ⁊ juridicion rogados ⁊ requeridos que preſente fueron. N. ⁊. N. ⁊c.

¶ Poder y forma para inſtituyr ſyndico.

Sepan quantos eſta carta vieren como yo fray. N. Miniſtro prouincial ⁊c. Por nos y en nombre delos frayles delos Monaſterios deſte Arçobiſpado / o Obiſpado. Dezimos: que por quanto vos el honrrado. N. vezino deſta ciudad. N. nueſtro hermano que ſoys abſente:bien como ſi fueſſedes p̃ſente:por la deuocion q̃ os tenemos ⁊ teneys a nr̃a ordẽ. E porq̃ conuiene alas caſas ⁊ monaſterios deſte arçobiſpado: o obiſpado ſeñalar vn ſyndico vſando del poder:facultad q̃ tenemos de nueſtro ſanto padre Innocencio quarto, que comiença.

Dilectis filijs generali ⁊ prouincialibus miniſtris Fratrum minorum. ¶ E otra conceſſion ⁊ facultad:cõcedida por el papa Nicolao quarto que comiença.

Dilectis filijs generali ⁊ prouincialibus miniſtris ⁊ cuſtodibus. ⁊c. Dezimos ⁊ aclaramos:por eſta p̃ſente carta que ſeñalamos a vos el dicho. N. nueſtro hermano ⁊ vos damos y otorgamos todo poder complido:baſtante:libre:y lleno ſegun que lo podemos dar. E ſegun que mejor ⁊ mas complidamẽte puede ⁊ deue valer de derecho:conforme alas dichas Bullas:para que ſeays de aqui adelante ſyndico ⁊ general adminiſtrador deſte Arçobiſpado/o Obiſpado de todas las Caſas ⁊ Moneſterios que enel ſon o fueren hechas y edificadas:⁊ de cada vna dellas: E vſando del dicho ſyndicato ⁊ adminiſtracion:podays vſar del / conforme al poder:que ſu ſantidad os da:⁊ concede enlas dichas bullas:por las q̃les os da poder:q̃ en nombre dela ſanta ygleſia de Roma:podays recebir ⁊ recaudar:⁊ diſtribuyr:gaſtar:y vender:trocar:y enagenar:q̃leſquier limoſnas, mandas ⁊ pias cauſas:que por vida o por poſtrimera voluntad:fueren mandadas:dadas ⁊ cõcedidas:para el vſo de/

la dicha orden:anſi de mãtenimientos ⁊ veſtuarios:para los frayles: como para edificios ⁊ reparos delas caſas nueſtras del dicho Arço biſpado ⁊ orden que fuere meneſter. E anſi meſmo para que podays demandar y reſponder en juyzio ⁊ fuera del:todo aquello q̃ vos quiſieredes ⁊ por bien tuuieredes:como baſtante y ſufficiẽte ꝓcurador ⁊ fiel adminiſtrador:delas coſas q̃ ala ſanta ygleſia de Roma cõuengan ⁊ tocante a ella ⁊ al vſo delos dichos frayles caſas del dicho arçobiſpado ⁊ orden ofreſcidas ⁊ dadas. E para que en nombre dela ygleſia romana podays hazer ⁊ ſubſtituyr vn ꝓcurador o dos o mas quales ⁊ quantas vos quiſieredes ⁊ por bien touieredes ⁊ reuocar los ⁊ criar a otros de nueuo;quedando en vos el principal poder deſte ſyndicato ⁊ adminiſtracion. Eſſo miſmo vos damos ⁊ otorgamos con todas ſus yncidencias ⁊ dependencias:emergẽcias:anexidades: conexidades. E con liberal ⁊ general adminiſtracion. E vos releuamos de toda carga de ſatis dacion ⁊ fiadoria ⁊ de ratum judicatum ſolui:con todas ſus clauſulas ſpeciales ⁊ generales. E para complir lo contenido eneſte poder:lo firmamos enel regiſtro de eſcriuano publico ante quien lo ſuſo dicho otorgamos. hecha. ⁊c.

¶ La manera que ſe ha de tener quando alguna Juſticia viniere a ſacar algũ retraydo de nueſtras caſas.

Quando quiſieren entrar por fuerça o deſpues de entrado:quiſieren hazer violẽcia: ſi ouiere eſcriuano:diga el perlado. Eſcriuano dadme por teſtimonio como requiero al ſeñor. N. q̃ no q̃brante la immunidad dela ygleſia:ni los Preuilegios de nr̃a ordẽ:pues eſta perſona q̃ aqui ſe retruxo/no hizo ni cometio ningun delicto: delos q̃ el derecho ſeñala y pone:para que no goze dela immunidad d̃la ygleſia:y ſi lo ha cometido:que me mueſtre la informacion dello:y ſi el caſo fuere tal:que por el conoſcimiento del no deue de gozar dela immunidad dela ygleſia:que yo eſtoy preſto para le dar toda la libertad en eſta caſa que de derecho ſoy obligado. ¶ E ſi la juſticia dixere q̃ mato a traycion a alguno:y por ſer hecho de propoſito:no le vale la ygleſia. Ha ſe le de reſponder:que el derecho manda:q̃ ninguno ſea ſacado dela ygleſia:por graue delicto que cometa:ſaluo ſi fuere publico robador/ſalteador de caminos/o deſtruydor o q̃mador de mieſſes

por ſe acoger a ellas de noche:o ſe aſconder para hazer las tales deli-
ctos.o dañar alos ſeñores delas tales mieſſes:ſegun que lo manda el
derecho enla ley Preſenti.enel Codigo eñl titulo. De his q̃ ad eccle
ſias confugiunt enel capitulo Inter alia de immunitate eccleſiarum.
O ſi cometio algun delicto enla ygleſia cõforme al capitulo de Immu
nitate eccleſiarum. E q̃ ſi algo deſto a hecho:q̃ le req̃ero q̃ lo mueſtre
por informacion:⁊ q̃ no le ſera hecha reſiſtençia ninguna:donde no q̃
proteſta de ſe querar del delante de quien ⁊ como derecho deua. Y q̃
ſi algun eſcandalo ſe hiziere o ſe recreſciere muerte:o algũ otro daño:
q̃ ſea a ſu culpa ⁊ cargo. Y ſepa q̃ ipſo facto incurreria en deſcomuniõ
mayor:dela qual no podia ſer abſuelto ſino por el Papa. ¶ E ſi la
juſticia dixere q̃ porq̃ mato a aſſechãças:q̃ no le vale la ygleſia:porq̃
aſſi lo diſpone la ley en vna autentica de mandatis principum. Y enel
Capitulo de homicidio. Ha ſe le de reſponder q̃ aq̃lla autentica eſta
ya emendada: por el Capitulo Inter alia.ſegun lo tiene el Abad en
el meſmo Capitulo.y el Capitulo primero de homicidio:ſe entiende
delos delictos cometidos enla ygleſia:ſegũ lo tiene el Abad y el In-
nocencio. ¶ Y ſi de hecho el juez ſacare el retraydo:tomara cõſerua-
dor:el qual deſpues de reſcebida informacion del delicto:declare los
delinquentes auer incurrido en ſentencia de excomunion mayor:y dẽſ-
pues mandar citar alos delinquentes para que vayan a ver ſe Con-
demnar:⁊ ſi apellaren:no podran al conſeruador conſtreñir a que los
abſuelua:porque alegara que no deſcomulgo:mas que d̃claro como
executor:y deſta manera ſe procedera conforme a derecho:ſegũ nue-
ſtros preuilegios. ¶ Y deue ſe ſiempre detener eſta Cautela / que el
juez Conſeruador deçlara auer inçurrido los tales delinquentes en
excomunion antes que los citen:porque ſi apellaren:no le podrã mã-
dar que abſuelua:porque el no deſçomulgo:mas ſolamente declaro/
y aunque otorgue la apellacion:porque no podra hazer otra coſa ſiẽ
pre quedaran deſçomulgados:porque fueron deçlarados antes que
apellaſſen.

¶ Laus deo.

1003995

aa9420